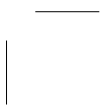
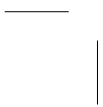
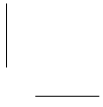
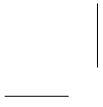

**Gu ñio'ki'ñ gu Dios na mi' dhir boosgix
nat pai' tum ua'nak bijik
nat chakui ya ~~ek~~ guch Xoi'kam
ya' dhi oi'ña'n**

**Gu ñio'ki'ñ gu Dios na mi' dhir boosgix
nat pai' tum ua'nak bijik
nat chakui ya eek guch Xoi'kam
ya' dhi oi'ña'n**

Resumen del Antiguo Testamento

Tepehuán del sureste

Las ilustraciones a color, realizadas por Carolyn Dyk, son propiedad de ©2001 Wycliffe Bible Translators, y son usadas con el permiso correspondiente.

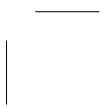
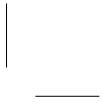
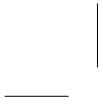
Primera edición
Resumen del Antiguo Testamento
Tepahuan del sureste
stp 07-161 5C

©La Liga Bíblica, A.C., 2008
México, D.F.

PRÓLOGO

El Antiguo Testamento es un conjunto de libros que se presentan como una de las dos secciones de la Biblia. En esos libros se narra cómo se relacionó Dios con la gente hace mucho tiempo. Fueron escritos por israelitas, durante un periodo que abarca aproximadamente un milenio. Aunque el Antiguo Testamento hable mayormente de la relación entre Dios y la gente israelita de aquella época, provee rica sabiduría para cualquier persona hoy, y se ha traducido a muchos idiomas del mundo.

El libro que usted tiene en las manos relata algunas de las cosas importantes que sucedieron en la época del Antiguo Testamento. Hay otros sucesos que no se incluyeron, para hacer este libro más corto y más fácil de leer. Le aconsejamos que, después de leer este libro, se esfuerce para leer el Antiguo Testamento completo.

ÍNDICE

- Gu Dios na bap duñia' gu oi'ñga'n gio gux dhaam
(*Na mi' dhir boosgix Jeenesis 1–11*) 1
- Gu Dios na bhaan ti tigia' gu Abram nar tujuandam tugi'ñ ka'
gio ba' gu maraa'n Isaak
(*Na mi' dhir boosgix Jeenesis 11–25*) 13
- Na bhaan tu a'ga gu Jakob gio ba' gu maraa'n Josee
(*Na mi' dhir boosgix Jeenesis 25–50*) 35
- Na ja palhbuidha' gu Dios gu Israel kam ja'tkam nam bubuakia'
mi' dhir Ejipto nam pai' tu ja juantu'n
(*Na mi' dhir boosgix Eksodo 1–15*) 63
- Gu Israel kam ja'tkam nam ba machia' nam jax ja'k
tu' ka'm nii'ñdha' gu Dios
(*Na mi' dhir boosgix Eksodo 15–40*) 77
- Gu Dios na aagi'ñdha' gu Moisees nam jax ja'k tu makgirxi'ñdha'
gu Israel kam ja'tkam gio ba' nam jax ja'k tu piastatda'
(*Na mi' dhir boosgix Lebiitiko*) 95
- Gu Israel kam ja'tkam nam bam tulhiiña' mu ja'p
gampix jix chu gak kir
(*Na mi' dhir boosgix Nuumeros*) . . . 115
- Gu Moisees na ja guguuxi'ñdha' gu Israel kam ja'tkam
nam tu' ka'm nii'ñdha' gu Dios na ba' moo bar daipu' ka'
(*Na mi' dhir boosgix Deuteronomio*) . . . 137
- Gu Israel kam ja'tkam nam ja daam ji kikbu' gu Kanaan oi'ñkam
(*Na mi' dhir boosgix Josuee*) . . . 147
- Gui' nam ja silhka'nda' gu Israel kam ja'tkam
(*Na mi' dhir boosgix Jueses gio ba' Rut*) . . . 159
- Na bhaan tu a'ga gu Samuel gui' nar gatuuk kam gui' na ja
silhka'nda' gu Israel kam ja'tkam gio gu Sa'uul
gui' nar biipi' kam gui' na jir ja gè'kam tuk kat ip
(*Na mi' dhir boosgix 1 Samuel*) . . . 173

Gu Dios na gɛ'kam ki'n ba daasa' gu Dabii ja bui gu Israel kam ja'tkam	
	<i>(Na mi' dhir boosgix 2 Samuel gio 1 Kroonikas gio ba' Salmos 18; 96; 105) . . . 201</i>
Gu Israel kam ja'tkam nam cham maa'n ñi'ook kap duuka'	
	<i>(Na mi' dhir boosgix 1 Reyes 1–16 gio ba' 2 Kroonikas 1–16) . . . 223</i>
Na bhaan tu a'ga gu Eliiyas na joidham jix kii'p jum duukam jum tu buimik gio ba' gu Eliseo	
	<i>(Na mi' dhir boosgix 1 Reyes 16–22 gio 2 Reyes 1–10 gio ba' 2 Kroonikas 17–22) . . . 247</i>
Na bhaan tu a'ga gu Israel kam ja'tkam nam tu ja a'gidha' gu ñio'ki'ñ gu Dios gio ba' gu ja gɛ'gɛrkam tuk	
	<i>(Na mi' dhir boosgix 2 Reyes 11–14 gio 2 Kroonikas 22–28 gio Joel gio Jonas gio Amos gio Osiiyas gio Isaiiyas gio ba' Mikiiyas) . . . 273</i>
Gu Asiiiria kam nam ba ja kokda' gu Efrain kam ja'tkam gio nam ja ia'lhxichulhdha' gu ja ba'bhak	
	<i>(Na mi' dhir boosgix 2 Reyes 14–23 gio 2 Kroonikas 29–35 gio Isaiiyas 36–39 gio Jeremiiyas 1–6 gio ba' Nauum) . . . 301</i>
Gu Kaldea kam ja'tkam nam ba ja ui'ka' jai' dhit gu Judaa kam ja'tkam	
	<i>(Na mi' dhir boosgix Sofoniiyas gio 2 Reyes 24–25 gio 2 Kroonikas 36 gio Jeremiiyas 21–44 gio Abakuk gio Daniel 1–4 gio Esekial gio Lamentaciones gio ba' Abdiiyas) . . . 315</i>
Gu Judaa kam ja'tkam nam ja'k ba suulhgia' Jerusaleen ja'k	
	<i>(Na mi' dhir boosgix Daniel 5–12 gio Isaiiyas 40–66 gio Esdras 1–6 gio 2 Kroonikas 36 gio Ajeo gio ba' Sakariiyas) . . . 339</i>
Gu Persia kam nam ja daam kikbu' gu Israel kam ja'tkam	
	<i>(Na mi' dhir boosgix Ester gio Esdras 7–10 gio Nemiiyas gio ba' Malakiiyas) . . . 359</i>
Gu ñi'ook nax bhai'm kai'ch na mit tu ua'nak jai' dhit gu Israel kam ja'tkam, gio ba' gu alabaa'n nam ki'n gɛ'kamtu'n gu Dios	
	<i>(Na mi' dhir boosgix Job gio Probeerbhios gio ba' Salmos) . . . 379</i>
Gu Greesia kam gɛ'gɛrkam nam ja daam ji kikbu' gu Judaa kam ja'tkam gio ba' gatuuk dir gu Rooma kam gɛ'gɛrkam	
	<i>(Na mi' dhir boosgix Makabeos gio ba' jai' u'uan) . . . 407</i>
Índice Completo.	423

Gu Dios na bap duñia' gu oi'ñga'n gio gux dhaam

1. Gu Dios na bap duñia' gu oi'ñga'n gio gux dhaam

(Na mi' dhir boosgix Jeenesis 1:1–2:4)

Jix io'm bijik pu cham tu' jai'ch kat dhi oi'ñga'n gio dhix dhaam, ni dhi tanoolh gio dhi masaa'n gio gam chiichia', nix chu' dhi oi'dha' na xib mui' kap daraa, ni na pai'r ak ki'n ka' sia na jax xib, nix chu' dhi sasoi' kum cham jai'ch ka' nam xib ya ja'p tu oipo, ni sia dhi chutua gam sai' na ya ja'p tu tuut, na gu' pu cham pai'r dibiir ta'm ka', na gu' cham jai'ch kat dhi oi'ñga'n. Dai gu Dios dho gi gu' pux jai'ch ka' ji jix io'm bijik dir. Gui' ba' mikkat ba'p duu dhi oi'ñga'n gio gux dhaam. Ku gu'r dai dibiir ta'm ka' pix ji, chakui tu' ya' jai'ch ka', mui' pix pux chu daapak ka', gio na mui' pix pux chu tukgam ka', dai suudai' pix ya' suu'nka' biix kap na ji'x jir dibiir ta'm. Ba' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mdaga'n gu Dios joidham bhaan jum tajaanda'.

Gu maa'n tanoolh nat mui' jim bhii

Ba' mi' dhir gu maa'n tanoolh nat mui' jim bhii, gu Dios bap duu gui' na ki'n jix chu maax ka' na ji'x oi'ñga'n na tu tonni'ñka'. Tataab ba' ti tiit na pai' dhuuk jix chu maax ka'. Gu' ba' na pai' dhuuk jix chukgam ka', tukaa'p ti tiit. Maa'n tanoolh ba' moo ba jur.

Na bar gook tanoolh

Ba' buimgidhak nat jumai tanoolh mui'p jim bhii, gu Dios pui' ja'k xi chu duu na jai'x dhaam ja'k jum tu'aa' gu suudai' gui' na ya ja'p suu'nka' na ji'x jir oi'ñga'n bhaan. Jai' ba' bhammi ja'k jup jim tua jix dhaam. Gook tanoolh ba' moo ba jur.

Na bar baik tanoolh

Gu' ba' gu jumai tanoolh nat mui'p jim bhii jia, gu Dios pui' ja'k xi chu duu na ji'ma'n kap pix ji susduya' gu suudai' gui' na ji'x ya' pup suu'n na ji'x jir dibiir ta'm. Jix chu gak kir ba'p tum duu biix ji'ma'n kap. Ba' mi' dhir dai nat pui' ja'k xi chu duu ip na biix aixim tu'm bhai' ji chu iipuñia' gu i'ix gam sai' gam tutua na pai' jax cham ka suusu'n gu suudai', dai na biix ji'ma'n tu kakaichar na sap ba' ii'nsit gio jai' bhai'p bubuakidha', na gu' jai' gakiidha' na ba' gammiji pu chu'm

tuutka'. Baik tanoolh ba' moo ba jur nap tu duñiim gu Dios. Ba'p jum aa': “¡Ja'p moo joidham tu'm tum maaxi'ñ ji dhi' nañ tu'p tu duñiim!”

Na bar maakob tanoolh

Ba' buimgidhak nat jumai tanoolh mui'p jim bhii, gu Dios bap duu gu tanoolh gio gu masaa'n gio ba' gu chiichia'. Ba' bhammi ja'p ja darai jix dhaam biix ji'ma'n na sap ba' dhi' bhaan jix maati' ka' no' bar tataab piam no' bar tukaa', gio ba' na bhaan jix maati' ka' ip na pai' dhuuk ba ti'ngidha' gio ba' no' bhai' ba taabhaim, gio gam na pai' dhuuk bar jumai oidha' ka'. Maakob tanoolh ba' moo ba jur. Ba'p jum aa' gu Dios xip tu duuk: “¡Ja'p moox a'bhar tum maaxi'ñ ji dhi' nañ tu'p tu duñiim!”

Na bar jix chamaam tanoolh

Ba' mi' dhir gu buimgidhak nat jumai tanoolh mui'p jim bhii, bap ja duu gu Dios gu biix aixim tu'm gu u'ji' gio gu suudai' chir kam sasoi'. Ba'p jum aa': “¡Ja'p ji na moox a'bhar tum maaxi'ñ dhi' nañ tu'p tu duñiim!” Ba' mi' dhir jup ja titda gu biix aixim tu'm gu u'ji' gio gu suudai' chir kam sasoi' nat xip ja duuk, nam sap mui' taatkii biix kap oi'ñchapu' na ji'x oi'ñga'n. Jix chamaam tanoolh ba' moo bap duu gu Dios nap tu duñiim.

Esta ilustración
no está
disponible.

Na bar jix xijum maa'n tanoolh

Ba' mi' dhir gu jumai tanoolh nat mui'p jim bhii, biix aixim tu'm bap ja duu dho gi ji ba' gu sasoi' gu Dios, nam jax chu'm jix chu jai'ch na ji'x oi'ñga'n, pui' na jax gu biix aixim tu'm gu kooko' nam jai'ch, gam gu ji'ngiarum sasoi' nam jir gampix kam, gio gam gui' nam jum

sasoigat gio gui' nam tu xio'da' nam pai' dhuuk suulhgidha'. Gu' ba' pu jano' gux xijum maa'n tanoolh cha'm jup ja duu ip gu ja'tkam, ba' xi ja chianik nam jix bhai' duukat bhaan tu oi'ñka' gu dībīr nat jup duu, gam gu sasoi' nam ja niidhat nat ya'p tu do'ñcho. Gu ja'tkam nat jup ja duu, maa'n jir chio'ñ, maa'n ba'r ubii, dai nam iam pix pui'p jir tu'm na dīlh gu Dios. Ja'xbui' iam pix jup jix chu mamatda' ka' am, cham tu' pui' na gu sasoi' nat mi'p ja do'ñcho. Ba' mi' dhir jup ja titda gu Dios gui' jī' gook ja'tkam nat jup ja duu, nam sap maap tu oi'ñchai ja tigia' gu a'aalh, nam ba' mi' dhir gu ja maamar gam ja kukuulsi nai' jī oi'ñchapu' bīx kap na jī'x oi'ñga'n. Bīx jup xi ja chianik na sap jix bhai' nam tu kua'da' gu bīx aixim tu'm gu bhaidha' nam ki'n duduaka'. Ba'p jum aa': “iJa'p moor am ji nañ jī'k tu'p tu duñiim!”

Nar bar jix xijum gook tanoolh

Ba' moo jano' gu pux xijum maa'n tanoolh cha'm tīmo gu Dios na jī'k tu'p jix chu duñiim kat, pui' na jax dhix dhaam, gio ba' dhi oi'ñga'n, gio gam na jī'k tu' ya'x chu jai'ch bhaan. Buimgidhak ba' dai nat bam jīp na pai' dhuuk bar jix xijum gook tanoolh. Ba' pui' ja'k xi chu daasak na gux xijum gook tanoolh na xim aajidha', buimgidhak cham tu' ka tum juanda'.

2. Gu Dios na bap ja duñia' gook gu ja'tkam, maa'n chio'ñ, maa'n ba' ubii

(Na mi' dhir boosgix Jeenesis 2:5-25)

Ba' jano' nat pai' dhuuk jup duu gu Dios gu bīpi' kam gu maa'nkam, dībīr pix xi bhiño'nak pu chu'm xip duuk na jax ba tu'm ba' gu maa'nkam, mi' dhir ba' dai nat mi xi buxiich daa'nkaran dir. Joidham bhai' pu ji bam duakam, dīlh ba tu oiri. Ba' maa'n kap Edeen tī tīgim joidham bīx aixim tu'm bhai' jī chu iipu gu i'īx na bīx aixim tu'm tē bhē nar jum kua'dam, gam yooxi' bīx aixim tu'm mi'p ba tu yoot. Gu Dios pix jup tu duu jī gu' na sap ba' mi' kiichchuda' gu maa'nkam nat jup duu. Mi ba' xi dho'ñchok xi chianik na sap mi ja'p jix bhai' xi buada' gu i'īx, gam na jai' pup mi ja'p xi chu darsaidha' na ba' joidham tu tui'ka'.

Jup xi chīdak ip na sap bīx jix bhai' na tu kua'da' gu bhaidha' na jī'k mi tu tuut. Maa'n pix dai xi soo'mchulhdhak na sap cham kua'da', sia ku jax joidham jix io'bim tu'ii' nax bhai. Na gu' sap no't jax dhuuk juu gui' gu bhaidha', am tī'ñchoka' na pu maa'n jimdam mukia' gu ii'mdagaram bhaan na jax jugia', sia ku gu' gu tukgaram bhaan tī jī'x pup xi dhuatgīt, na gu' bīx jup mukia', gam na bhai' jī chu machia' bīx na jī'k tu'r jix buam jum duukam gam gui' na tu'r jix kī'p jum duukam.

Gu Dios na bap duñia' gu ubii maa'nkam

Ba' na gu'x maat gu Dios na gu maa'nkam nat jup duu a'miram jum aa' gui' nam gook dīt maap jup tui'ka', na jai' palhbui'ñdha' gu tu' na jax buada' mi ja'p. Ba' bīx aixim tu'm xip tu duuk gu sasoi' mi ba tu aich na pai'p tu'ii' gu maa'nkam, ba' xi chia na sap bīx ji'ma'n ja tītgi' nam jax jum tītī'nda' bīx ji'ma'n. Ba' gu maa'nkam bīx ji'ma'n jup xi ja tīt nam jax jum tītī'nda'. Pui' ba' nam jax bam tītī' sia gu xib. Gu' ji nat gu' cham jax chu'm jai'chdhir gu bīx gu sasoi' nat mi tīi tu aichulh gu Dios gu maa'nkam na gīt bīma'n oirida', na gu' ni jax chu'm ku tu ñiok, jax gi dhui jax jup ja tīda' nam jai' xi palhbuidha' gu tu' na jax buada' sia kum mi ja'p tīi oipo. Pui' ba' na jax a'miram bam aa'nda' gu maa'nkam gui' nax bhai' nam joidham gook dīt maap jup tui'ka'. Ba' gu Dios xi kooxchudak gu maa'nkam pui' maa'n ma jupñi gu jano'ma'n nat ba' mi' dhir jup duu maa'n gu ubii maa'nkam na pui'p tu ñiok. Ba' nat pai' dhuuk bhai' ji ñiñia gu maa'nkam, mi' pix ja'p ji chīi na kiik gu ubii. Ba' joidham jix bhai'm ilh nat ba tīi, jup tīda:

—joidham jix bhai'ñ chaat iñ nap ya' bap tu'ii' jīñ bīm jīñ a'm dir jup jum duuk! Xib jañ ba' pui' ilhii'ñ nap ubii maa'nkam jum tītī'nda', na pich gu'ñ chuuku' am dir jup jum duu, aañ ba' chio'ñ maa'nkam jīñ chīi'nda'.

Pu jano' dir ba' pui' ja'k pup tu aagix na gu chio'ñ no't ba bhīi gu ubii, jum aa'nda' na dīlhkob ja'k ba kiicha' gook dīt gu ubii, cham tu' mi ka daaka' na pai' gu gi'korga'n gu chio'ñ. Ba' ja'p ji buusnia' nam jir maa'n maa'nkam ka' pix ba' gook dīt, nam gu' maa'n ñi'ook bap duuka'.

Jano' pu cham tītī'ka' am gu tīi'dhara' gu gook ja'tkam na jax xib. Pui'x dha'npak kat jam oipoda', cham tu' jax ilhii'ñdha' am, nam gu' chakui mat ka' gu xi'iraada'.

3. Nam cham mi' pui' ka jimia' gu gook ja'tkam nat jax ja chia gu Dios

(Na mi' dhir boosgix Jeenesis 3)

Gu gook ja'tkam nat bīpi'p ja duu gu Dios, maa'n jir chio'ñ maa'n ba'r ubii. Ba' maa'n kap ja oi'ñchuda na pai' joidham jix chu abhaar, na bīxchu' mi tu tuut joidham, gam bīx aixim tu'm gu bhaidha', ganai' yooxi' joidham jix a'bhar na aixim tu'm tu yoot, joidham ba' tu tui'ka' nax chum yootda'.

Ba' maa'n gu ko' mi ja'p jup oirida' na ja'p jix chu matda' ka' gio nax chī bhīi'ñ ka', cham jax chu'm pui' nam jī'k jai'ch ka' gu bīx aixim tu'm gu sasoi' nat jup tu duu gu Dios.

Gu ko' na ba iatgidha' gu ubii

Ba' maa'nnim gu ko' mi ji øk na pai' ka oiri gu ubii, jup titda:

—¿Moo ni jax chu'm aa sap kux bhaai' na pim kua'da' dhi bhaidha' na ji'k ya ja'p tu tuut? ¿Jax jam titda gu Dios?

Ba' gu ubii mui' ji ñio, jup titda gu ko':

—Dhop jich chitda ji na sap jix bhaai' nach tu kua'da' dhi bhaidha' na ji'k ya ja'p tu tuut jax nach chu'm ilhii'ñdha', dai maa'n pix ji nat xich xoo'mchulhdhak nach sap cham kua'da', ni nach cham ji'x bha da'ngida' dho moo, nach gu' sap am ti'ñchoka' nach pu maa'n jimdam ko'ya' no' chich jax dhuuk juu, na gu' sap giilhim jix xidhuu.

Gu' ji nat gu' gu ko' bhai' ji iatgi gu ubii, jup titda:

—Cham ji na pim ji'xdha' ko'ya' sia pimit juu dhi bhaidha'. Pix jap jam titda ji matgim gu Dios na cham aa' na pim jai'p jix mat ka' na tu'r jix ki'p jum duukam gio na tu'r jix buam jum duukam na jax diilh nax bhai'x maat, na pim gu' sap pui'p bar tu'm ka' na gui' no' pimit xi juu, gu' ba' tii jam soo'mchulhi'ñ.

Gu Adaan gio gu Eeba nam cham mi' pui' ka jimia' nat jax ja chianik gu Dios

Ba' gu ubii silhkam jup ilh na jax titda gu ko'. Mui' xi ñii'ñ gu i'ix na mu ja'p kiik, joidham tu'm bha daraa gu bhaidha'. Ba'p jum aa':

—Ka'ñ ji moo maa'n xi jugia' dhi bhaidha'. Tii' na gu' jax pik joidham tu'ii'.

Gu' na gu' joidham jix io'bim tu'ii' na mui' xi ñii'ñ, gio na gu' pix pum aa' na bixchu' bhai' ji chu machia' no't pix ba juu gui' gu bhaidha' na jax titda gu ko', gam nax aagit na pui'p jir tu'm ka' na gu Dios, na bixchu'x chu maat. Mui' ji ai dho gu' ba' mu na pai' kiik gui' gu bhaidha', mu øk maa'n ikik bhai' eej juu dho gu', ni ji'x nat xi ñakoo. Gio gu binga'n mu ja'k jup xi maa, biix bhai'p xi juu.

Ba' biix aixim maakam bhai' ji chu tatdat na mit pai' dhuuk juu gu bhaidha'. Maakam pix bam aa' am, cham tu' pui' kia' na jax biipi' dir, gam na mit bhai' jix xi'i'ra nam jix dha'npak. Pui' mit mam ii ki'n gu iigix jaaja', dai na mit joidham maap xi soomak.

Ba' jurnik na pai' ba baakim gu tanoolh, mi ba ai gu Dios. Gui' jotmoda' xi o'ñxi mit miji ja'p na pai'x chu kabook na mit ba kai na mu pai' ba ñiok, nam gu'x chotdon na mit ji jugaak gu bhaidha' nat ja soo'mchulhdhak nam cham kua'da'.

Gu Dios na ba tikka' gu Adaan gio gu Eeba

Gu' ji na gu' gu Dios miji ja'p ba jiñkai'ñ gu chio'ñ, jup titda:

—¿Paa pich ja'k bhii?

Ba' miji dir ja'p pai' bhai' ji ñio, jup kai'ch:

—Ya'niñ baax jix chu kabook kir, nañ gu'x xi'ir nap jiñ chigia' nañ jix dhaapak. Pui' ku ñich ba' xiñ o'ñcho nap mu pai' pix ba kai'ch.

Ba' gu Dios jup titda:

—¿Jax japich dhuuk maat nap jix dhaapak? Na moo cham jaroi'm aagi'ñ, git ku pich juu jia gu bhaidha' na ñich jam soo'mchulhdhak na pim cham kua'da'. ¿Jax gi dhui moop jix bhai' nap ba ji machia' gu diilh pix?

Ba' gu maa'nkam jup kai'ch:

—Dho dhi ubii na pich jiñ maa nach saak maap oipoda' nat jiñ chia nañ bha jugia' gu bhaidha' na pich jich xoo'mchulhdhak nach cham kua'da', aañ ba' maa'n jup ka xi juu.

Ba' gu Dios mu ja'k bhai'p ji chikka gu ubii na tu' ba' kut ba' gan juu, na gu'x maat nat jax ja tiidak. Ba' gu ubii jup kai'ch:

—Dho gu ko' ji nat jiñ iatgidhak jiñ chia nañ jugia' dhi bhaidha', jup jiñ chitda na sap cham jax jum duñia', aañ ba' maa'n jup ka xi juu.

Gu Dios na ba ja tulhiiñchuda' biix baik

Ba' gu Dios jup titda gu ko':

—Na tu' jax chui'ka' xib dir, jum tiimilhidhat jum book ki'n jap pix ba tu oirida'. Gio ba' nap cham tu'r jix kii' soi' ka' kia', giilhim jix bhaa'mna' ka' am pix ba' gum maamar nam pai' dhuuk bhai' ji chaatkia'. Ja kiki'da' am ja titkapo am gu bipsalhi'ñ dhi ubii, gio gui' mu dir bha ja'k, ja'xbui' pui'p jix ja bhaamki'ñdha' am gum maamar, pu maa'n jimdam ja koo'nda' am u'uux ki'n ja gibdat ja moom am no'm mi ja'p pai' ja ninii'ñ, na pich gu' cham am bua na pich ja iatgi dhi ja'tkam.

Gu' ba' gu ubii jup titda ip:

—Aap pui' cham bhai'p tum jimia', na gu' xib dir na pai' jax chui'ka', giilhim tulhiiñara' ki'n jap ja tigia' gum maamar. Jix io'm jix chu ko'klhia' gu maa'n nap tigia' gio gu jumai, gammiji pui'. Gam na cham ka bhai' ka' nap pui' ka tu duñia' nap diilh jax ilhii'ñdha' no' cham pu kai'ch dhi chio'ñ nap oi'ñ. Dai dhi' na pai' jax ti'iidha' nap pu tu duñiidha' pix ba', gio ba' na gammiji pix jum a'm bam aa'nda' dhi chio'ñ, bax dhaanda' ap pix ba'.

Ba' gu chio'ñ jup titda ip:

—Ja'p moo cham am gii ji na pich bhai'p ba ji juu gu bhaidha' na ñich jam soo'mchulhdhak na pim cham kua'da' na pui' bham maak dhi ubii, nap moo pu cham kua'da' git sia ku bham chiañ. Xib ba' gu' cham jax kax bhai' ji na pich gu' ba juu, dai nam a'm ji gi'nsi ba' xib nap jix io'm tu juanda' pix ba', nap ba' pu'ni duu ji siamri tiigidha' gu koi' nap ki'n xia'ñdhidha'. Dai dho na gu' nap pai' dhuuk ti ti isda' pu'ni gu tu'x chu io'b kam, na pai' dhuuk bhai' ji bubuakia', jano' bhai'p ji bubuakia' gux bii u'uux jix jo'ii' gam jai' biix aixim tu'm gu sai' na

uamlhiñ no't ba bhai'bich. Ba'm a'm jum aa'nda' nap booñi'ñdha', na ba' siamrip jum buada' gu tu' nap ti isda', sia gu pu magooñi' ki'n. Gio ba' nap cham tu' gammiji ya' ka duaka' dhi oi'ña'n bhaan, jagi'tai nai' ji mukia' ap, ba' dibai gio nai'p jim dibirra' dhim tuuku' nat pai' dhir jup jum duu.

Ba' mi' dhir biix dhi' pui', gu maa'nkam Adaan tii'nka' na ja'p kai'ñkam jup jum kai'ch: "Dibir bhiño'ñix kam." Ba' diilh gu Adaan Eeba tiit gu binga'n, na ja'p kai'ñkam jup jum kai'ch: "Ti'mda'," na gu' biix dhit jir ja naan ka' gu ja'tkam nam ji'k jai'chdhihia'.

Gu Dios na ba ja boosga' gu gook ja'tkam mi' dhir Edeen

Ba' gu Dios ja koodak gu sasoi' xi ja kookoxdhak gu ja jajo' maap ja duiñ gu tii'dhara' gu Adaan gio gu Eeba. Mi' dhir ba' dai nat ba ja boosolh mi' dhir Edeen nam sap ba' cham jugia' gu jumai bhaidha' nax bhai' nam ki'n gammiji pu ba duduaka' na mi'p kiik na pai' tuut gu jai' biix aixim tu'm gu bhaidha'. Ba' mi' dhir nat xi ja boosgak gu Dios gu gook ja'tkam, ja chia ji'kchi gu noonbi'ñ nam mi tu nuuka'nda' na pai' dhir mu tum bapki mi' na pai' bixchu' ti i'xchix na ja'pni jurnip dir ja'k bipio', nam cham gio mi'p eji gu gook ja'tkam tu jugia' gu bhaidha' na mi'p kiik nax bhai' nam ki'n gammiji pu ba duduaka'. Gio ba' maa'n gu tøb kuxiir na joidham ge' tanoor mi'p aich gu Dios, ba' gammiji mi xikoolh giisda' na pai' ti i'xchix.

4. Gu Adaan gio gu Eeba nam ba ja tigia' gu a'alh

(Na mi' dhir boosgix Jeenesis 4–5)

Na ba maaxilhia' gu Kayiin gio gu Abeel

Ba' nam gu'r jum bipnagim ka' gu Adaan gio gu Eeba, maap jam tu oi'ñka' maa'n na jax. Mikkat ba' moo alhii ba bia'ka' gu Eeba, Kayiin ba' tiit nat pai' dhuuk maaxir. Mi' dhir ba' saalh pui' jumai jup ba tii, Abeel jup tiit.

Gu Kayiin na ba bhaamkidha' gu Abeel

Ba' na mit pai' dhuuk gi'gir, nai' ji chu jua mit biix ji'ma'n, gu Kayiin mu ja'p ti isda' gu tu' nar jum kua'dam na jax chu'm ilhii'ñdha', gu' ba' gu Abeel dai gu kakasnir na tu bipia'da'. Ba' maa'nnim ba tu makgixi mit gu Dios maap jim daagik daim jajaa'nnim. Gu Kayiin tu makgixi bixchu' bhaidha' ganai' kaichuk, biix na ji'k tu' ti isda'. Gu' ba' gu Abeel dai ji'kchi gu kakasnir na ja bipia'da' gux io'm jix kiki' na mit biipi' suulh ja koodak jup xi makgixi. Ba' joidham jix bhai'm ilh gu Dios buiñor gu Abeel, na gu'x maat nat biix juraa'n ki'n buiñor jum biiñkadak tu makgixi. Gu' ba' buiñor gu Kayiin cham, nat gu' cham pik buiñor jum biiñkadak tu makgixi, jix dha'dam pix xi chu

makgīrxidhak ba jii. Ba' giilhim bhai' ji bhaam gu Kayiin buiñor gu Abeel, sap nat dai gui'x kiigalh gu Dios nat tu' tu makgīrxī. Ba' gu Dios jup titda gu Kayiin nax bhaam:

—¿Jax kup ba' moo ja'p xi' pik gē'kam ki'n jup jix bhaam? Na gu' diilh nap dai gē'kam jum taat. Jaiñ na gu' ni ji'x ku pich iam biix jum jur ki'n soi'm ilhdhak tu'ñ makgīrxī. Dakoox dha'dam japich pui' tii xi chu duu, pui' ku ñich ba' cham kiigalh gum makgīr. Gu' ba' gux buam jum duukam giilhim pix mia'n dir jum ñi'ñ nap cham biiñak aañ jiñ bui, na gu'x aa' nap tu' na pix jax xi dhuñia' jix buam jum duukam na bhaan jum mai'chia'.

Ji na gu' gu Kayiin cham jii'gi'ñ na jax tii titda gu Dios.

Ba' maa'nnim ba baidhim gu sipdhi'ñ Abeel, jup titda:

—Maik jach jimia' mummy ja'p gampix nach ti tigia' na jax tu tu'ii'.

Ba' gu Abeel jup ma oi gu xio'gi'ñ cham jax xi chi'ik. Ba' muumu pai' nam ba jim jix io'm gampix na pai' ilhii'ñ na cham jaroi' tigia', bhai' ji dhaa gu sipdhi'ñ Abeel, pu mi' dho gu' xi mu'aak mi ja'p xi buak.

Gu Dios na ba tulhiiñchuda' gu Kayiin

Ba' na gu'x maat gu Dios nat tu' jax dhuu gu Kayiin, ba' xi chikka, jup titda:

—¿Paa gum xiku' Abeel?

Gu Kayiin tii xi iatgi, jup titda:

—Jumbha, kux aañ jup ñi'ñ, nañ gu' cham aañ nuuka'n.

Gu' ji na gu'p titda gu Dios:

—Ja'p moo tu' pix jiñ ilhii'ñ jap jia. Ja'p jum aa' ap nañ cham maat nap tu' jax bua't oiri. Mua pich dho gum xiku' mu gampix ji baidhak. Ku ba' gu' xib am ti'ñchoka'p ji nap giilhim jum tulhiiñdha' pix ba' tu' na pix bhaan, nap ba' mi xi aaya' na pich mua gum jaduun. Gam nap pai' dhuuk tii ti isda' gu tu' nar jum kua'dam, palhiip alh jup jum buada', cham tu' mui'm orda'. Gio gam nap cham tu kioka', nai' ja'p jap pix ba jimda' gio ja'p ja'k, sia pui' jim tulhiiñaidhat.

Ba' gu Kayiin soi'm ilhdhak jup titda tii gu Dios:

—Ka tuñ uañi'ñka' ap dho jiñ Gi'kora', chap pui' ja'k jiñ chulhiiñchu'nda', na gu' giilhim jix xijai nañ nakga' gu dhi' pui' ja'k. Gio nañ gu' cham aa' gu ja'p ja'k nañ ba jimda' nañ cham tu maat, nap gu' cham jiñ a'm ka ti ñiidhidha' gu ja'p ja'k no'ñ bap tu'ii', gio nañ jix choodon no't jaroi' mu pai' jiñ ñamkik xiñ mu'aak.

Ba' gu Dios bha ja'p xi matgilhdhak gu Kayiin na sap ba' bhaan jix maati' ka' nam cham ji'xkat mu'aa' sia mit mu pai' ba tii gu jai' ja'tkam. Ba' pui' ma jii mi' dhir, mik ja'k pu bhii na pai' cham tu maat, mummy ja'p ba' pai' pu oilhidha'. Saalh pui' ba' ba jooñich, Enok jamit ba' tii gu ja mar na mit pai' dhuuk ba tii. Gē' bar kiicham ka' ji gu' mi'

na pai' kioka', na gu' tu ba'pkichaidha'. Gu' ba' gu Enok gi'rik jup ba jooñich, pui' maa'n jup tiigik jamit gu alhii. Saalh pui' bhai' ji mui'dha mit, mui' tu bopxichak gu Kayiin. Jir sasabdam ka' am jai' biix aixim tu'm ki'n gu sasaasbikar, jai' nam tu soondat gu bapaiñum jup tu buada' gu bixchu' na jam a'm jum aa'nda', jai' nam tu bipia'da' gu kakasnir gam karbax gio gam baak, nam gu'r tu bia'kam ka'.

Na ba maaxilhia' gu Set

Ba' gu Adaan gio gu Eeba tiix buam jum aa'nda' am nat mua gu Kayiin gu sipdhi'ñ Abeel. Ba' saalh pui' jumaip ba tii mit gu alhii, Set jamit ba' tiit. Nammi nat pai' gi'hir, jooñchak jup ba tu kiicha. Ba' na mit pai' dhuuk maa'n jup ba tii gu alhii, Enos jamit tiit. Mi' pui' ba' nat pai' gi'hir gu Enos, joidham tu' ka'm nii'ñdha' gu Dios, gammiji tu daanda' buiñor ja biim gu maamra'n.

Ba' maadit gu bopxi'ñ kat gu Enos, na Enok tiigich, tu' ka'm jup tiigik ip gu Dios, mi' pui' jimdat na jax jix aa'nda' gio na gammiji tu daanda' ip. Pui' kut ba' pu biix tukga'n binkam bhiik gu Dios jix dhaam ja'k, mi' pix pu cham pai' ka tii mit nam nai' tii ba tu ga'nga. Ba' na gu' mui'p tu maamar kat, maa'n Matusaleen tiigich nar biipi' kam, na xijum maakob jix cha'tmam oo'm daman baik oo'm xijum maakob (969) oidha' juugit duakat. Pui' mui'p tu maamar kat ji gu', gam jai' kukuulsi'ñ, na maadit jir dhi' ba' gu Noee.

5. Gu Dios na ba tisaa'ñdha' gu suudai' na ji'x oi'ñga'n

(Na mi' dhir boosgix Jeenesis 6–9)

Ba' na mit pai'x io'm xi mui'dha gu ja'tkam, biix aixim pix ba ji chu buimi mit na jax cham kii' ka'm nii'ñ gu Dios, ni ji'x kum iam mi' pui' kax jimiik na jax jix aa' na tii xi ja nii'ñdha', tii ba'x bhaamum jix buam jum ilhii'ñdha', nat gu' cham pu kai'ñkam ya' ja do'ñcho nam pu'ni pix ba alhiosda'. Ba' gu Dios dai na pix ba ja bi'chulhi'ñ na jax ja dooda biix maa'n jimdam no'm maa'n nam jax tu bua, jup jum aa' nar am na tisaa'ñdha' gu suudai' nam ba' maa'n jimdam biix pu ko'ya' bhai'kui, sia gu sasoi' na mi ja'p tum oipo.

Gu' ji na gu' siamri maa'n jai'ch ka' gu maa'nkam Noee tiigim na tu' ka'm niidhat mi' pui' jimda' na jax jix aa' gu Dios, baik ba' moop tu maamar ka', Sem ti'ka' maa'n, jumai ba' Kam, gio ba' gu jumai Jafet.

Gu Dios na ba chiñia' gu Noee nap duñia' maa'n gu ge' kanuub

Ba' maa'nnim mui' ba tu a'gi gu Dios gu Noee, jup titda:

—Aañ moo pui' tii ilhii'ñ ji nap maa'n jup duñia' ge' gu kanuub. U'uux jap xi sobkonai, biix kap jap ba' juulhdha' gui' nax kabkam tu bhibhi'sap na ba' cham mu baapkia' gu suudai' irban dir ja'k, nañ gu' tisaa'ñdha' biix kap na ji'x oi'ñga'n. Jix io'm jañ tu duukchuda' kum

bīix ko'ya' bhai'kui gu ja'tkam nam cham tu' ka'm jīñ ñīī'ñ. Giilhim gu' nam xi' pīk ba xi chu bua nañ jax ja'k cham pui' ja'k aa', sia mīt chi ba' pui' bīix ma koi gu sasoi' nam mi ja'p tu oipo. Ba' gu kanuub nap jup duñia', bīix sia daam dīr ja'p jix bhai' bha kuupka', dai ba' nap ki'ñgobtuda' na pai' dhir mu tum bapkida', gio mijī ja'p īrban dīr joidham xi chu kuukupka' ī'lhich kap. Bhai' dhir ja'p īlhi'ch jup xi chi dī'ka' na pai' dhir mu ja'p tīm nīñī'ñdha' dīrap.

'Ku' ba' gu' aap jix bhai' tum jimia' ji, nañ gu' pui' īlhīī'ñ nach gook dīt maa'n ñī'ook jup dui ja'pni ja'k duñia': Na jano' nañ pai' dhuuk tīsa'ñdha' gu suudai', dai aap ja bīim gum maamar bha tīdia' bhaan gu kanuub nap jup duñia', na pim ba' cham ko'ya' bhai'kui kī'n gu suudai' na bhai' ji chīdia'. Gio ba' nañ pui' īlhīī'ñ īp nap bīix jī'ma'n go'gok bha ja tīssa'ñdha' nam jī'k jai'ch gu sasoi', maa'n tuur gio ba' maa'n bakīi, pui' na jax guī' nam maa'mkob tu tooton gio guī' nam jum tībaipput tu oipo. Bīix sia gu bīix aixim tu'm gu u'jī' nam jai'ch nam go'gok pīx tu tooton. Dai guī' na jī'k jix bhai' na pim ja koodat jīñ makgīrxi'ñdha' na pim pai' dhuuk tu a'gada' aañ jīñ bui, xijum go'gok aixim jap bha ja tīssa'ñdha' gu bīix jī'ma'n nam jī'k aagix na pim jīñ makgīrxi'ñdha', gu jai' ba' go'gok pīx.

'Gio gu koi' pim gē' bha tīsa'ñdha' na pim tu kua'da' na pim jī'k tanoolh bha juruuñdha' kanuub ta'm, gam gu sasoi' ja koi'dhara', nañ gu' xi' pīk cham ka xi ja buujim gu pui' nam jax pīx tu bua gu ja'tkam nañ tīi xi ja ñī'ñ. Jix io'm ba' xi jīi mīt gu' nam jix buam tu bua, iam gu' soi'p bam īlhdha'm git. Pui' dho ba' pīx bax bhai' nañ tīsa'ñdha' gu suudai' kum maa'n jīmdam bīix ko'ya' bhai'kui. Dai aapi'm cham tu' jax jum duñia', na pim gu' īrban dīr jup tui'ka' gu kanuub na pai' dhuuk pu'ñix io'm bha duudui bhai' ji chīdia' gu suudai', na gu' daam dīr pīx ji sa'ya'.

Ba' gu Noee pui'p ma tu duu na jax tītda gu Dios.

Nax io'm duudui bha tīdia' gu suudai'

Ba' nammi nat pai' dhuuk tīmo gu Noee nat jup duu gu kanuub, jup tītda gu Dios na sap bhai' ba tīdia' ja bīim gu maamra'n, gam gu sasoi' na bhīji ba ja tīssa'ñdha'. Ba' gu Noee bīima'n gu bīnga'n gio gu baik maamra'n ja bīim īp gu ja bīpna' bhīji ba tītīs jamīt kanuub ta'm, bīix jamīt bhīji xi ja tīssa'ñdhak gu bīix aixim tu'm gu sasoi'. Ba' gu Dios dai nat bhai' ba kuu gu ki'ñgob jix kabkam. Jano' ba' bīa'ka' gu Noee xijum maa'n jix cha'tmam oo'm oidha'.

Ba' mi' dhir giilhim jix io'm bhai' ji dhūu'n dho gi ji ba', pu cham ka kīkbu. Nabap tanoolh gio nabap tukaa' bhai' xi dhuuk. Ba' pīx gē' ji suu'nnim gu suudai', pīx bhai' ji chīdim, na gu' jai' mi' dhir ja'p dībīir ta'm nat tum bīipiatamtak bhai' ji ba'pu, pīx ji īīñaim ba' gu dībīir. Ba' gu kanuub joidham pīx daam dīr ji sa'iim na bha tīdim gu suudai'.

Gook oo'm tanoolh dho moo duu'n. Pu cham pai' maa'n kap jix chu gak kir tu bii biix kap na ji'x oi'nga'n, nat gu' giilhim tɛ'kob juu gu suudai' nat tis. Pu biix koi mit dho gu' gu ja'tkam bhai'kuk, gio gu sasoi' gu biix aixim tu'm nam mi ja'p ka tu oipot, pui' na jax gui' nam maa'mkob tu tooton, gam gu jai' nam jum tɪbaipput tu oipot, sia gu biix aixim tu'm gu u'ji'. Daipu' ba' gu Noee gio gu maamra'n cham koi mit, gio gu biix aixim tu'm gu sasoi' na mit bhiji ja tiissa'n kanuub ta'm, na gu' daam dir pix sɛ' sia kut tii tɛ'kob ba juu gu suudai'.

Ba' gatuuk ji'kchi masaa'n jurni'n ki'n, gio nai'p ba ji gaa gu suudai', na gu' pu'ni ja'k jix aa' gu Dios na saalh pix ji gaki'. Mikkat ba' nax io'm pa' ba giixim gu suudai', maa'n kap gɛ' oidha' kuu' am jim tii gu kanuub na pai' Ararat ti ti'ka'. Ba' gu Noee kupio'kak bhai' dhir ja'p na pai' ti di', miji xi dho'ncho maa'n gu kakoon, nax maachim no't sap moo ba gaa gu suudai', gu' ji nat gu' cham pai' ka joi gu kakoon.

Gatuuk ba' maa'n gu gioda' mijip xi dho'ncho, gui' dho gi gu' gio ja'k jup gi ji, na gu' cham pai' bhai' na oirida', na gu' kar suudai' chir. Xijum gook jurni'n ki'n gio mijip xi dho'ncho. Ja'x miikim gio mi'p ba ai ji kii'chgɪt maa'n gu oliibos jaa'. Ba' nat xijum gook tanoolh xi jur ip gio na ba' moo bar baikim ka', gu Noee gio miji ja'p jup xi dho'ncho gu gioda', dho gi ba' pu cham pai' ka ai ji.

Dhi' ba' bhaan ba maat gu Noee nat ba tu gaa mu ja'p diirap, cham pai' kar suudai' chir. Ba' dai nat ba kupio' bhai' dhir ki'ngob na sap ba' bhai' dhir mu ja'p ti nii'ndha' diirap, nat gu' ji'kchi tanoolh bhai' kapup xi juruun kanuub ta'm, nat ba' mi' dhir ba kiicham mu ja'p diirap.

Na ba timnia' gu Noee gio gu maamra'n bhai' dhir kanuub ta'm

Chi ji'k maa'n oidha' daman taak pup bhai' xi juruun kanuub ta'm gu Noee gio gu maamra'n nat ba' mi' dhir ba ja chia gu Dios nam sap ba bubuakia' mu ja'p diirap, gio gu sasoi' nam ba ja bubuaxdha'. Jup ja titda nam sap mi ja'p oi'nchai ja tigia' gu a'alh nam ba' mi' dhir gu ja bopxi nai'p ji oi'nchapu' biix kap na ji'x oi'nga'n, nam ba' giop mui'dha' gu ja'tkam.

Ba' gu Noee ba buus ip bhiji dir kanuub ta'm ja biim gu maamra'n, biix jup xi ja bubuax gu sasoi' nam bhiji gaamix kat. Mi' dhir ba' dai nat ba kii maa'n gu sasoi' mimi'nikar joodai tuukdhixim, nat ba' bhaan makgixi gu Dios ja koodak biix ji'ma'n gu biix aixim tu'm gu sasoi' na pu pu kai'nikam ja ua'dat bhiji kanuub ta'm gio gam gu u'ji' gu biix aixim tu'm. Ba' joidham jix bhai'm ilh gu Dios nat pai' dhuuk pu'ni tu makgixi gu Noee. Ba'p titda na sap cham ji'xdha' pai' dhuuk ka tisaa'ndha' gu suudai' ya' dhi oi'nga'n na gio ki'n jup ja bhai'ktudai ja kooda' gu ja'tkam no'm giox buam jup ba tu bua. Maakam tu't pix ba ja bi'chulhi'nika' na ja dooda' gui' no'm pu'nix buam tu bua.

Gio ba' moop titda ip na sap mi' dhir ja'p ja'k bax bhaai' ka' nam ja kua'da' gu sasoi' jax nam tu'm ilhii'ndha', dai gu ja i'hir xi ja soo'mchulhdhak nam sap cham kua'da'. Ba' mi' dhir ja'p ja'k dai nam pix am ti'ndhoka' gu sasoi' nam pu'ni ja koodat ja kua'da' gu ja'tkam.

Jup titda ip na sap gu jaro'i no't mua gu maa'nkam, jix bhai' nam daagii pui'p mu'aa' gui' nap tu dooda', na ba' bhaan jix maati' ka' nat ge'kam ki'n jum ua'tulh. Piam gu jax chu'm soi' no't mua gu maa'nkam, jix bhai' ip nam pu maa'n jimdam mu'aa' gu soi' na ba' bhaan jup jix maati' ka' nat ge'kam ki'n cham am jup bua.

Gio ba' moo ja'pni'p tu daax gu Dios gu Noee gio gu maamra'n gam bopxi'ni, na sap mi' dhir ja'p ja'k cham pai' dhuuk suudai' ki'n ja bhai'ktudai ka ja kooda' gu ja'tkam gam gu biix aixim tu'm gu sasoi' nat jax ja dooda nat pai' dhuuk tisaa'ndhak gu suudai'. Ba' bha ja'p xi kii ja ni'ndhuchudat maa'n gu ki'oor na sap ba' bhaan jix maati' ka' na silhkam jup kai'ch.

6. Gu Dios na pui' ja'k ba tu du'nia' nam biix aixim bhai' ji chu niokcha' gu ja'tkam, nam maa'n ni'ook ki'n ka tu a'gada'

(Na mi' dhir boosgix Jeenesis 11:1-9)

Ba' pix ji mui'dhidha' am gu ja'tkam mi' nam pai' oi'nika', dai nam gu' maa'n ni'ook ki'n pix tu a'gada', maa'n nam jax tu niokda' biix ji'ma'n. Ba' maa'nnim ma jii mit mi' dhir nam pai' oi'nika' na mit ja'p ja'k ba oi'ndham. Mummi pai' na mit ba ai maa'n kap na Sinaar ti' tii', mi' mit ba' ji oi'ndha, cham pai' ka jii mit mi' dhir. Ba' saalh pui' mi' nam ji oi'nikat, maa'n ni'ook xip duuk bhai' ji kii mit maa'n gu tɛb bhi'nbak nam sap moo bhammi aichdha' git jix dhaam, nam sap ba' bhaan mu tiissa'nda' git, gio nam ba' cham gampai' pix ja bia'ka' gu jai' ja'tkam, gam nam cham ji aagit nam biix kap oi'ndhapu' na ji'x oi'nga'n. Gu' ji nat gu' cham pui' ji chu buus na mit jax tii ti ilhdhak bhai' ji kii gu tɛb bhi'nbak, nat gu' gu Dios pui' ja'k xi chu duu nam jai' biix aixim bhai' ji chu niokcha'. Mi' dho gu' pu cham maati' kam kekɛɛ am nam tii xi chum a'a'gi'ni. Pu cham ka tu bhi'nbaki mit dho gu', mi' pui' pup tu'ii' nam tu' jax ka bua't. Dai na mit nai' ji oi'ndham biix kap na ji'x oi'nga'n maap jim daagik biix ji'ma'n nam ji'k jix maati' jum kekɛɛ, na gu' pui' ja'k jix aa' gu Dios nam biix kap oi'ndhapu'. Mi ba' nam pai' ji oi'nikat tii ba kiisaidhat gu tɛb bhi'nbak, Babel pup ti tii'.

Gu Dios na bhaan ti tigia' gu Abram nar tujuandam tugi'ñ ka' gio ba' gu maraa'n Isaak

7. Gu Dios na bhaan ti tigia' gu Abram nar tujuandam tugi'ñ ka' (Na mi' dhir boosgix Jeenesis 11:10–12:20)

Ba' gu Sem maraa'n gu Noee mui' tu bopxichak, maadit Taree tiigich. Baik ba' moop tu maamar kat gu Taree, Abram tii'nka' maa'n, jumai ba' Nakoor, jumai ba' Araan. Mummi ba' oi'nka' am maa'n kap ge' kiicham na pai' Ur ti tii'ka'. Mi ba' ba jooñich gu Araan, Lot jamit ba' tiit gu ja mar na mit pai' dhuuk maa'n ba tii. Ba' ji'kchi oidha' jurni'ñ ki'n am xi muu gu Araan.

Ba' gu Taree ma jii mi' dhir Ur xi baidhak gu Abram gio gu kuulsi'ñ Lot na mit ba oi'nicham mummi ja'k Kanaan, ji na mit gu' mi' pix ai na pai' Araan ti tii'ka', mi' mit pu ji oi'ncha. Ba' mi' pu jagi'tak muu gu Taree. Gu Abram pu cham tu maamar ka', na gu' gu binga'n Sarai cham jir ai'ñ ka' gu a'aalh, diilh jir pu chu'm ka'.

Gu Dios na ba jootsa' gu Abram na jimia' mu ja'k Kanaan

Ba' na gu' gu Abram mi' kioka' Araan ti tiigim ja biim gu jajaa'nni'ñ, maa'nnim ba' ba tu a'gi gu Dios, jup titda:

—Aañ pui' ilhii'ñ ji nap moo maakam ja'k jimia' ya' dir nap pai' kio, aañ tum aagi'ñdha' na pa ja'k no'p moo ba jimchu' dho ji. Ya'm ba oi'nka' dhim jaaduñ, tu' gi na gu' mu ja'k nap pai' aaya' mui' tu bopxicha' ap cham daaxix kam. ¿Jaroo gi jax jup jum tiida' no' pich moo mummip ba ji buus nañ pai' ti ilhii'ñ nap aaya'? Nañ gu' aañ tulhiiñchuda' gu jaroi' no' xim bhaamki'ñ na pich mu ba ai. Gu' ba' gu jaroi' nax bhaim tiida' na pich mu ba ai, joidham jix bhaim tu jimia'. Pu kani git na pui' ji chu buusnia', na gu'r pui' ka' jax no' ñich ba tii aañ. Ba' aañ pui' ilhii'ñ nap aap bar di' ka' nap nai' ja palhbuidha' gu ja'tkam. Ja'p ji buusnia' nap aap diilh ja palhbuidha' biix gu ja'tkam na ji'x oi'nnga'n, na gu' gum bopxi nam mui'dha' nai' ji ja palhbuidha' am biix aixim bhaan, xi ja aa'ñdhidhat nam jax ja'k duñia' na ba'x bhaim tu ja jimda' gio gam nam jax ja'k jiiñ bui tu daanda'.

Ba' gu Abram cham jax ji chi'ik pui'p ma tu duu na jax titda gu Dios. Ba' jii mi' dhir Araan, xi baidhak gu binga'n Sarai gio gu jiiikulhi'ñ

Lot, gam gu tujuandam tugi'ñ, dai na mit jax tu bhiiñ gu ja bixchu'. Moo mit ba' mu ja'k pix ji bhii na pa ja'k bipio' gu Kanaan. Jano' ba bia'ka' gu Abram baik oo'm daman mambhix jix chamaam oidha'.

Gu Abram na mu ba aaya' Kanaan

Ba' nat mummi ba ai Kanaan, mi' pix ji ja tii nam pix jax oi'dha' gui' nam Kananeos jum tii'ti'nda' nam jir bopxi'ñ gu Kam, maraa'n gu Noee. Mi ba' ji kiicha gu Abram na pai' Sikem ti tii'ka'.

Mi ba' giop ba tu a'gi gu Dios, jup titda:

—Ya' ji'ñ ja makia' dhi dibiir gum bopxi, nam ba' ya' oi'ñcha' nam maaxilhia'.

Ba' gu Abram xip duuk gu sasoi' mimii'ñkar ba tu makgirxi gu Dios nax bhai'm taat. Mi' dhir ba' ba jii nammii gama ja'k amuub pix iam na pai' Betel ti tii', mi ba' giop ba tu makgirxi gu Dios. Ba' mi' pui' jim buidhat jimchu' saalh pui' jix io'm gammiji ja'k na pai' Negeb ti tii'. Gu' ji nat gu' jano' pik bhigi'p ma jii mi' Negeb nat mu tii ba ai gu Abram. Pui' ba' ma jii Ejipto ja'k. Nat pai' xi buus gu bhigi' nat ba' gio mi'p ba ai.

Esta ilustración
no está
disponible.

8. Gu Abram gio gu Lot nam cham maap ka tu oi'ñka'

(Na mi' dhir boosgix Jeenesis 13)

Giilhim jir jix chumñigam ka' ji gu' gu Abram, gio gu jiikulhi'ñ Lot pui' ip, mui' bia'ka' am gu tuumiñ nam gu' jix io'm jir tu bia'kam ka'. Ba' saalh pui' gio mummi ja'k jup ba ai mit amuub pix iam na pai' gu gē' kiicham Betel ti tiigim, nat pai' biipi' dir xi chu makgirxidhak gu Dios gu Abram. Ba' mi' saalh pui' ba jim ñiñiokbuix jamit gu ja tujuandam tuk nam tii tu bipia'da' gu ja sasoi', na cham gē' bhai' ka' nam pa ja'k tu bi'aa'. Na gu' gu Abram mui' tu bia'ka' gio gu jiikulhi'ñ Lot pui' ip, mui'p jum buada' am ba' gu maap nam tii tu bipia'da'.

Ba' gu Abram jup titda gu jiikulhi'ñ Lot:

—Aañ ja'pni moo tii ilhii'ñ jiñ jiikulh, no'p moo pui'p ilhii'ñdha' git dho nach di'dilhkob ja'k tu oi'ñcha', nam ba' cham pu'ñim da'ngichgida' dhi' nam tuch bipi'ñxi'ñ guch xaso'. Na gu' cham jir am no' chich ya' ba jich dha'ngi, nach gu' mia'n jir jich jajaa'nnim. Gu' ja'pji nach pu'ñi ja'k duñia' ji nañ jax bam titdañ jiikulh. Xech chu gaagai ap dho pai' nar am mi ji kiicha', gio aañ ba pui' ip, tu' gi na gu' ya' gē'x chi gē'ñir.

Ba' pui'm duu ip jia, ma ti tiigim gu Lot nammi gama ja'k mia'n Jordaan Ak, no' sap moo mi ja'p pai'r am na kiicha'. Ba' nat pai' dhuuk mi ~~ek~~ mi ja'p xi chi ninii'ñ, joidham tu tu'ii' ji gu', gē'ger jir gio'ntir joidham, gam gu suudai' mi ja'p pix joidham jum bua na mir, gio gu dibiir joidham jix kii' na mi ja'p xi chi ninii'ñ, jix joi'ñdham tu tu'ii' gu tu' na mi ti isda'. Mi ba' pu kiicha, dai nat jax mi ja'p tu tuttu gu jajannulh ba'bhak, gui' na cham baapak gu suudai' sia jax jix io'm bhaan bha dhuuk. Ku gu' amuub ba bipio' ji na pai'r Sodooma na gē' da'ñxim jir kiicham, ji nam gu' giilhim jix buam tomaat ka' gui' nam mi' oi'ñka', jax nam pix tu buada' na jax ja'k cham kii' ka'm nii'ñ gu Dios. Gu Abram gu' pu mi ji na jax ba kio Kanaan, palhiip ja'pni iam dho, cham tu' mi' nam pai' oi'ñkat gook dit gu jiikulhi'ñ Lot.

Esta ilustración
no está
disponible.

Gu Dios na ba iimchuxdha' gu Abram biix na ji'x Kanaan bhaan bipio' gu dibiir

Ba' gu Dios giop ba tu a'gi gu Abram na pai' pu dilhkob ja'k ba kio gu jiikulhi'ñ Lot, jup titda:

—Abram, pu kap biix kap nai' ji chi tii' na ji'x kap jix maax dhi dibiir. Dhi'ñ biix ja iimchuda' gum bopxi nam ya' oi'ñcha' nam

maaxilhia', nap gu' mui' tu bopxicha' cham daaxix kam, pu cham jaroi' mat ka' nam ji'k aixka'. Ba' aañ xib ya' pum titda nap cham tu' bhaan ji choo'nnit ya ja'p xi oirida' na ji'x jir Kanaan, tu' gi na gu' bar aap ga'n dhi dibiiir.

Ba' gatuuk ma jii ip gio gu Abram bhammi baasi'n dir ja'k mia'n pix iam gu gē' kiicham Ebroon ti tiigim. Bhai' ba' ba tu makgirxi ip gio gu Dios, dai nat jax kii gu sasoi' mimii'ñkar na tu daan buiñor, na gu'x bhai'm taat.

9. Gu Abram na ba palhbuidha' gu jiikulhi'ñ Lot

(Na mi' dhir boosgix Jeenesis 14)

Gu gē'gērkam nam ba bhiika' gu Lot

Maa'nnim gu Sodooma kam gio gu Gomorra kam gu gē'gērkam gio jai' baik pup jamit maap xim daagik dai gē'gērkam ma tu kokda buiñor gu Kedor Lomer, na Elam ti tiigim jup jir gē'kam ka', nam maakob maap jup jum da'ñchu'nda' dai gē'gērkam. Gu' ji na mit gu' cham tu' jax ji dhuu gu Sodooma kam gio gu Gomorra kam gu gē'gērkam gio gu jai' baik nam maap jum da'ñchu', maa'n na mit jax tu' pix ja dooda na mit tii ma tu kokda, jai' mit pui' ma jiboi'ññor.

Tu ma'iich dho gu' gu Kedor Lomer gio gu jai' baik gē'gērkam nam maap jum da'ñchu'. Ba' pu ja u'uuk jamit gu ja'tkam na mit pai' dhuuk ba jii, gio gu tu' na mi'x chu jai'ch kat Sodooma gio mi' Gomorra dappaam jamit pix tu' tu dooda. Biix gu ja sasoi' mit pix biipi'p ja iabu na mit tu saadak. Gio gu Lot jiikulhi'ñ gu Abram na mi' kioka' Sodooma, biix jamit pix tup dooda binkam gu maamra'n, damdir pup gu sasoi' ga'n jam xi ja saa'ntu'.

Gu Abram na ba palhbuidha' gu jiikulhi'ñ Lot nam tii ba ua'da'

Gu' ji nat tak gu' maa'n am xi ja nakoo gu maa'nkam nam cham nii'ñ, pu silh dai'bus bhammi na pai' kio gu Abram nat aa'ñdham nat tu' jax jum duu. Ba' gu Abram nat jax pui' ti kai, jum jotma'ñ nat ja jumaap gu tujuandam tugi'ñ nam tu kokdapu', dai na mit jax jix kii' xim duuk miji xi boop na mit ba ardi gu Kedor Lomer gio gu jai' gē'gērkam nam maap jum da'ñchu'.

Nammi gama ja'k jamit ba ja ai. Mi' mit bhai' ji ja kokda dho gu', nai' xi chu da'ñchu am mi ja'p. Ja'xpix jamit ampix ja ma'iich gu sandaarui'x chugi'ñ gu Kedor Lomer gio gu jai' gē'gērkam, tu' pix ja dooda mit. Ba' gu Abram giop xi chu ja boosgidhak biix gui' nam ji'k tu' tii ba tu ua'kat gui' ji' gē'gērkam, pui' na jax gu bixchu' na mit mu dir bha tu u'uuk Sodooma gio mi' Gomorra, gam gu sasoi' nam ba tu saa'ntugit. Gio gu mui' ja'tkam nam ba ja ua'kat, biix mi' dhir ja'k ja iabu gu Abram, gam gu jiikulhi'ñ Lot nam gu' biix jup ba ua'kat. Dhi'

ba' pik ki'n jum guguux gu Abram nat tu kokda nax palhbuidham gu jiiikulhi'ñ na mit ba bhiik. Mi' dhir ba' dai na mit giop ba tu jii mu ja'p ja kiikia'am.

Gu Abram gio gu Melkasidek nam maap bam naankia'

Ba' jano' maa'n jup jai'ch ka' gu maa'nkam Melkasidek tiigim na ja'pni kai'ñkam jup jum kai'ch: “Gu gē'kam nax bhai' ja silhka'n gu ja'tkam.” Dhi' mi'r gē'kam ka' maa'n kap gē' kiicham Saleem ti tiigim na ja'p kai'ñkam jup jum kai'ch ip: “Joidham jix bhai' tu jim.” Gio ba' na ja a'mkam tu daanda' gu ja'tkam jix dhaam ja'k buiñor gu Dios nax bhai' tu ja jimda', na gu' mi ja'k jup tu juanda' chiop bhaankamu'n gu Dios. Ba' gu Melkasidek miji xi ji dhuu xi chu bhiñorak gē' gu koi' gam gu uabas baraa' nat ba namkim gu Abram mu pai' dhir na bhai' ba jim na ja'k ba giixchu' nat tu kokdarak.

Ba' mummi na mit pai'm naanam, jup titda gu Melkasidek gu Abram:

—Ja'p git alh moo gammijim a'm ti niidhidha' gu Dios jich Gi'kora', gui' nat jaroi'p duu dhi oi'nga'n gio dhix dhaam, na ba' moo joidham jix bhai' tum jimda'. Aa'ñ pui' gē'kam ki'n jix bhai'ñ chaatit jup taxchaabgi'ñ ji guñ Gi'kora' nat jix bhai' duu nat jum palhbui na pich ja ma'iich gui' nam jix buam tomaat.

Ba' gu Abram xi chu maa gu Melkasidek gui' na ji'k bhaan bipio' gu Dios gu bixchu' nat mu dir bha tu boosgidhak gu gē'kam Kedor Lomer gio gu jai' gē'gē'kam nam tii ba tu ua'dat, nat gu' giilhim mui' tu ja boosgi.

Gu Abram na cham aa'nda' nam tii tu maakda' gu bixchu'

Ba' gu Sodooma kam gu gē'kam joidham jix bhai'm taat nat ja palhbui gu Abram nam ba ja ua'kat, ba'p titda jix bhai'm taatit:

—Moop ti pik gē'kam ki'n jix bhai' duu ji jiñ jaduun na pich bach palhbui, ¿kux ba' pui' aa? Xib jañ ba' pui' ilhii'ñ na sia dai dhiñ ja'tkami' no' pich bhai' bañ joochxi nach maap ba jimia', cham jax bua siat guch bixchu' biix jum a'm ji chu bii, na gu' tu'ch gi ki'n jup jum namkidha' na pich jix bhai' ba duu.

Gu' ji na gu' gu Abram jup titda:

—Moo chi aañ ilhii'ñ na pui' ka'ñ jaduun. Cham jañ chi moo maa'n bi'aa' gu jam bixchu', na pim cham buimuk gu maaxdhi jax jup ba ti'ya' na ñich aañ giilhim mañ tumñigamta ki'n gu jam bixchu' xi chu jam boosgidhak. Dhi' chi ki'n bax bhai' gu koi' na pich ba tuñ maa na mit tu juu dhiñ ja'tkam tuk. Piam no'p moo pui'p ilhii'ñ, ji'k jap dhop xi chu ja maakai dhich jaaduñ nam Amoreeyos jum tii'ti', ¿ja'x gip bua? Na mit gu'x bhai' duu ip jia na mit jich palhbui na chich tu kokda.

10. Gu Dios na pui' ba tīda' gu Abram nam maa'n tīgia' gu alhii

(Na mi' dhir boosgix Jeenesis 15)

Ba' gu Dios buiñor jum maaxdhak gu Abram, jup tītda:

—Moop cham jax jum aa'nda' Abram. Matgim aañ gē'p jum duukam jum buip tu duñia' ji nap jax ja'k cham ilhii'ñdha'.

Ba' gu Abram jup kai'ch:

—¿Tu'ñ gi chi ba'p kax bhai' siap bixchu' tii tuñ aagi'ñ nap jiñ buip tu duñia'? Tii' nañ moo jax bar jagi', ja'p pik bax muukim iñ ji chi, ¿jaroogix maat? Siamri chi jia no'ñ tu marka' git sia alh maa'n, nañ iam jup ba aagi'ñdha' git nap tu' jax dhuñia' jiñ bui, na ba' mi' dhir gui' bhaan ji chu bi'ya' biix na tu'r aañ ga'n ka' no' ñich ba muu. Pui' chi ba' sia maadit dhiñ chujuandam tuk no't bhaan ba tu bii guñ bixchu', na ba' cham jir tu' kub ka' na mai' ti gixia'.

Ba' gu Dios jup tītda:

—Cham tu' ji nar pui' matgim nap jax kai'ch. Jax dhui nañ aañ pui' ilhii'ñ na pim jootom maa'n tīgia' gu alhii, sia ku pim jax bar jagi'gir. Aañ moo ya' pum tītda. Mi' dhir gum bopxi ja'pni pix jum duñia' am na dhi chiichia' na bha ja'p daraa jix dhaam nam bhai' ji mui'dha'.

Ba' gu Abram cham jax ka tii, dai na biix juraa'n ki'n ti jūgi'ñ na pui' ji chu buusnia' na jax tītda. Ba' gu Dios joidham jix bhai'm ilhdhak jix kiigalh gu Abram nat joidham biix juraa'n ki'n jum biiñkadak ti jii'ñ na jax tītda. Ba'p tītda ip gio:

—Moop cham jax jum aa'nda', nañ gu' aañ jir gē'kam kat jup kai'ch biix nañ ji'k jax jum tītda. Aañ bam maa jia dhi dibiir biix nap ji'x ya' nii'ñ, biix bar aap ga'n xib. Pu kai'ñkam jañich ba' bham joot jia mu dir Ur nap pai' ka kiokat, nañ ba' pu'ni ya' ji' ja'k jum makia' dhi dibiir.

Gu Dios nap kai'chdha' nam ji'kchi oidha' ja'p ja'k oi'ñcha' gu bopxi'ñ gu Abram na jumai dibiir bhaan bipio'da'

Ba' gu Abram soi'm ilhdhak jix bhai' ba tikka gu Dios na sap jax ja'k duuji jix maati' ka' na silhkam bar dhi' ga'n gu dibiir. Ba' gu Dios jup tītda na sap biipi' xi chu makgixidha' ja koodai ji'kchi gu sasoi' na ba' mi' dhir ba aagi'ñdha'. Gu Abram pui'p ma tu duu na jax tītda. Ba' gu Dios bha ja'p jum maaxdhak maaxik jup tītda nam sap jai' ja'tkam ja bui oi'ñcha' gu bopxi'ñ no' mit ba mui'dha, na jumai dibiir bhaan bipio'da'. Mi'm ba' pu ja tulhiiñchudat tu ja juantu'nda' pui' cham ji ja namkidhat maakob jix cha'tmam oo'm oidha' juugit. Gatuuk sap ba' diilh gu Dios giop ja boosga' mi' dhir nam pai' tu ja juantu'nda', dai na xi ja tulhiiñchudai gu mi' kam ja'tkam. Ba' mi' dhir dai nam jix jijikgim bap tui'ka' no' mit ba bubua, gam nam bhai' jim tutumñigamta'.

Ku gu' sap jix io'm gatuuk ji na ba' pĕk pui' ba tum duñia' na pai' pu ba mukia' gu Abram. Gux io'm gatuuk kam bopxi'ñ nam ba' pĕk mi ba oi'ñcha' Kanaan, mia'n ja bopxi gui' nam biipi' mu aaya' nam pai' ja tulhiiñchuda', nam gu' gui' mi' pu ko'ya' jagi'girtai. Ba' gu Dios diilh jup ja tulhiiñchudha' gu Amoreeyos jum tĕtgĕdam nam mi ka oi'ñka' Kanaan, nam pai' biix xi ko'ya' na ba' mi' dhir pu'ñi mi ba oi'ñchuda' ja boosgai mu ðir nam pai' ka ja tulhiiñchu'nda' gu bopxi'ñ gu Abram.

11. Na ba maaxilhia' gu Ismail, maraa'n gu Abram

(Na mi' dhir boosgix Jeenesis 16)

Ba' gu Sarai chakui maa'n ba ji chii' gu alhii, gu' tii aa'nda' git na maa'n ba tu marka' git. Ba' maa'nnim jup titda gu binga'n Abram na sap jix bhai' xi chiida' gu Agaar gui' nar tujuandam tugi'ñ ka', na sap ba' bhaankamu'n maa'n tĕgia' gu alhii. Ba' gu Abram cham jax jup tii, bhai'x bhai' ji chii'n gu Agaar, tujuandam tugi'ñ gu Sarai.

Mĕkkat ba' na pai' dhuuk bar ilhi'ch kiikam gu Agaar, bhai' pix ba ji bhaamki gu Sarai, tu' pix ba' ilhii'ñdha', na gu' dai na gĕ'kam bam taat ka'. Gu' ji nat gu' gu Sarai mu ðir bha ja'k giilhim bhai'p ji bhaam buiñor, pu titdada' na jax ilhii'ñdha', pai'ji ma gi'bia' no't xi ilh. Ba' pui' mai' ma dai'bus gu Agaar mu ja'p gampix nat ba too'n. Ba' gu Dios maa'n mu joochxi gu nobii'ñ na guguuxdhara'. Gu Agaar mi daakat jix buam kam aa' na pai' gĕ' kolhbixdhix gu suudai'. Ba' mi ba ji buus gu nobii'ñ gu Dios, jup titda na sap ba jimia' cham jax jim aagit mu na pai' gu Sarai nat pai' dhir mai' mi. Gio ba' moop titda ip na sap Ismail tĕtgi' gu alhii na bia'tu' na pai' dhuuk maaxilhia'.

Ba' gu Agaar pui' giop ma jii mu na pai' gu Sarai nat pai' dhir mai' dhai'bus. Mĕkkat ba' ba maaxir gu alhii na bia'kat, Ismail jamit ba' tĕit. Jano' ba bia'ka' gu Abram maakob oo'm daman xijum maa'n oidha'.

12. Gu Abram nam gook ðit maa'n ñi'ook bap duñia' gu Dios

(Na mi' dhir boosgix Jeenesis 17:1–18:15)

Gu Dios na ba chiñia' gu Abram na ja matgilhdhidha' gu a'aalh nam maaxilhidha' no'm jir chichio'ñ

Ba' gatuuk na pai' maakob oo'm daman mambhiix xijum maakob oidha' ba bia'ka' gu Abram, gio bhai'p ba tu a'gi gu Dios, jup titda:

—Aañ jir di' gu Dios nañ giilhim jix io'm jir gĕ'kam. Moop siamri mi' pui' xi jimdat nañ jax jix aa' Abram, chap jix buam jum duukam jup tu buada' nap diilh jax ilhii'ñdha', nach ba' gook ðit maap jix bhai' bach dha'nka'. Pu xib jach ba' pui' ja'k maa'n ñi'ook jup duñia' nap aap mui' tu bopxicha' cham daaxix kam. Pataasa' iñ ba' gu pui' nap jax ja'k tii', na ja'p kai'ñkam jup jum kai'ch: “Maa'n gu maa'nkam nam biix pix tu' ka'm nii'ñ.” Abraam ja'k jap ba' ba tii'ka' xib ðir, na ja'p kai'ñkam

jup jum kai'ch ip: “Maa'n gu maa'nkam na mui' ja'tkam jir ja boxii”, nap gu' kai'nkam mui' tu bopxicha' jia cham daaxix kam.

'Ku gu' pu aañ ja buip tui'ngida' ji gum bopxi nañ ja palhbui'ñchu'nda' bīix aixim bhaan. Gio nañ gu' kai'nkam ja makia' jia dhi dībīir bīix na jī'x Kanaan bhaan bipio' nam gammijī ya' pu ba oi'ñka', ya' pu bar ja dirba' ka'. Kagit nañ pui' tu kuugalhdha' nañ jī'k jax jum titda. Dai ji na gu' aap pui'm a'm jup jum aa'nda' nap mi' pui'p xi chu duñiidhat nañ jax jum tīdāidha', na ba' bhaan jix maati' ka' nach jix bhai' maap jich dhaagit maa'n ñi'ook bap duuk. Pui' na jax xib nañ pui' ilhii'ñ nap ja matgilhdha' bīix gui' nam jī'k jir chichio'ñ na pim maap oi'dha', bīix sia gui' nam jir jum tujuandam tuk nam jir mīk kam ja'tkam na mīt jum ga'lhi gio gu ja maamar nam maaxilhidha' no'm jir chichio'ñ, dai nam xi aichdhidha' gu xijum baik tanoolh, nam ba' mi' dhir maati' gum bopxi bīix pui' ja'k jup tu kuugalhdhidha' nañ jax jum titda xib na tu aagix ka'.

Gio gum bīina' Sarai jañ pui'p pataasa' na jax tīi' xib. Saara pīx ba tīi'ka' xib dir, na ja'p kai'nkam jup jum kai'ch: “Gu maraa'n gux io'm Gē'kam,” na ñich gu' aañ bhaan ba ti tīi' jia, nam cham tu' pīx ka ilhii'ñdha' gu ja'tkam. Aañ pīx jup tu duñia' na jootom maa'n tīgīa' gu alhii. Ba' joidham jix bhai' tu jimia', nam gu' mi' dhir pīx jup jum kīlhba' nam bhai' ji mui'dha' gu bīpsalhi'ñ. Gīilhim ba' mui'p jum duñia' am, jai'm jir gē'gērkam ka', jai'm jir ja'ppīx ja'tkam ka', gammijī bīix aixim jir tuutu'm ka' am.

Gu Abraam na cham ti jīgi'ñdha' na jax tīi' titdada' gu Dios

Ba' gu Abraam xi jīim pīx na pu'ñi titda gu Dios, na gu' ja'p jum aa' na cham ka bhaai' nam jax dhui tīgīa' gu alhii nam gu'x io'm bar jagi'gīr. Na gu' jano' ba bia'ka' jix chamaam oo'm oidha' gu Abraam, gio gu bīnga'n Saara maakob oo'm daman mambhīix oidha' ip. Ba'p kai'ch gu Abraam:

—Jax gi dhui nach moo gīilhim bar jagi'gīr, ¿tu'ch gip kax bhaai'? Siamri chi jia guñ mar Ismail na kar biapma' nap pui' xi chīda' na ba' pui' ji chu buusnia' nap jax kai'ch.

Gu' ji na gu' gu Dios jup titda:

—Aa gu matgīm gum mar Ismail dīilh jup tu bopxicha' ji, ¿kux ba' gu' cham? Nañ gu' pui' bhaan jup ti ñīidhim jia. Gu' ja'pji gu jumaim mar ji nañ aa', gui' na pim jootom tīgīa' gook dīt dhim bīina' Saara. Gui' jī' ji nañ aa' na kai'nkam mui' tu bopxicha' cham daaxix kam, pui' bhaan jup ti ñīidhidha' iñ gu' na jax aap. Aañ cham tu' xijaichu'n jia nañ pu tu duñia' jax nañ ilhii'ñdha' kup gu' jax jum aa'nda' gīt nañ pīx jap kai'ch. Maa'n oidha' dho pīx ba jurnia' na pim ba tīgīa' gu alhii, Isaak jap ba' moo tītgi' no't ba maaxir. Ba' pui' gook dīt maa'n ñi'ook jup duuka'ch ip na jax aap, na gu' pui'p xiñ jīgi'ñdha' nañ pai' jax

tīdaidha', gio mi' dhir gammiji ja'k gu bopxi'ñ pui' maa'n nach jax maa'n ñi'ook jup duuka' ip.

Ba' mi' pui' xi chitdaimik ba jii gu Dios.

Gu Abraam na ba ja matgilhdha' gu chichio'ñ

Ba' gu Abraam tu' ka'm tiigik pui'p ma tu duu na jax titda gu Dios. Ba matgilh gu maraa'n Ismail mi' dhir na pai' tu ya', dai nat jax mi ji kiich palhiip gu jogii'ñ. Biix sia gu tujuandam tugi'ñ nam jir mik kam ja'tkam nat ja saba'lh jup xi ja matgilh, nam gu' mi' maap oi'dha', sia diilh gu Abraam.

Gu Dios na pui' ba tiida' gu Saara na maa'n tigia' gu alhii

Ba' maa'nnim na gu Abraam mi daakat ki'ñgob na pai' tu ba'aak bhammi ja'p ka ti nii'ñ baasi'n ja'p, bhai' pix ja'p ji ja tii nam guguuk baik gu ja'tkam. Ba' mui' ma jii gu Abraam nat ja tiigim nam jir jaroi' dha'. Bhammi ~~ek~~ bhai' ba ja baidhim nam sap jai' xi chu jugai no'm jix bhio', nam ba' ki'n bua'tgida' pai' na mit ja'k ba jii. Gui' cham jax ji chi'ik bhai'p ma oi mit gu Abraam, mi' mit ba ai maap na pai' kio. Ba'p titda gu binga'n Saara na sap mi xi chu bhaidha', gio maadit gu tujuandam tugi'ñ jup xi chia na sap mi xi bhaidha' gu bakaax na ki'n tu ja onbai'ñdha' gu papxiardam tugi'ñ.

Ba' mi' pui' nam ji chu kua'dat gu baik ja'tkam, ba tikka am gu Abraam, jup titda am:

Esta ilustración
no está
disponible.

—¿Paa ja'k jax chu'ii' gum biina' Saara?

Ba' gu Abraam jup ja titda:

—Dho mijini na daa ba'k chir nach pai' boppo.

Ba'p kai'ch ip gio maadit gu baik ja'tkam:

—Maa'n oidha' jurni'n ki'n moo ba tigia' gu alhii dhim biina' Saara.

Gu' na gu'x bhax'x maatit jup titda, na gu'r dhi' pix gu Dios nat maa'nkam jup jum duuk mi ai. Ba' gu Saara ma jiiimix xi'lhim nat kai na pui' ji' kai'ch gu maa'nkam, na gu' ja'p jum aa' na cham ka bhaai' na tigia' gu alhii, na gu' giilhim bar jagi'. Ba'p titda gu Dios gu Abraam:

—¿Jax ba' ku ba'x jiiimim pix kex gu Saara? Cham bhax' ji na moo gan jup jiiimda'. Nañ gu' aañ cham tu' pix jap kai'ch gu pui' nañ jax jum titda. Matgim Dios pui' ba tii ji na bixchu'x aichu'n na pu tu duñia'. Mooñ gio ya ja'p jup ba paxiar maa'n oi'dha' jurni'n ki'n na pai' pu ba tu marka' dhi Saara.

Ba' bhax' ji choo'n gu Saara, buusnik mijj dir ba'k chir jup titda gu maa'nkam na mi tu a'ga:

—Aañ cham pai' jiiim.

Gu' ji na gu'p titda gu Dios:

—Jiiimi pich ji, jax dhui nañ gu'x bhax'x maat.

13. Gu Dios na ba ja kooda' tai ki'n gu Gomorra kam ja'tkam gio ba' gu Sodooma kam

(Na mi' dhir boosgix Jeenesis 18:16–19:38)

Gu Abraam na baas xi ja do'ñcho' gu papxiardam tugi'ñ nam ba jimia'

Ba' ja'xpix ba jii mit ip gio gu baik ja'tkam nam mi' paxiaraim gu Abraam, dai na mit jax bubua mi' dhir kusiiñ na mit xi chu jugaak. Moo mit silh mu ja'k bhii Sodooma, gu Abraam ji'x juugit xi ja oi. Ba' nammi gama ja'k nam ba jiiim na ba' moo ja'k ba gixia' gu Abraam, jup jum aa'ntu' maadit gu baik ja'tkam nar dhi' pix gu Dios nat maa'nkam jup jum duuk mi ai kia'mi'ñ gu Abraam:

—Mooñ chi aagi'ñdha' dhi Abraam nañ jax ja dooda' gu Sodooma kam ja'tkam gio gu Gomorra kam, gui' dho ji na gu' dhi' mui' tu bopxicha' cham daaxix kam, na ñich gu' pu chu'm ki'n bhaan ba ti tii, nam ba' pu'ñi duuji bix pui' tu machia' gu maamra'n gam bopxi'ñ nam bhax' ji maaxilhia' na ñich jax tu duu. Na gu' ba ja aagi'ñdha' dhi' nar ja taat ka', nam ba'x chotdonit dai aañ jiñ bui tu daanda' gammiji mi' pui' jiiimit nañ jax jix aa'.

Ba'p titda gu Abraam pui' xim aagak:

—Aañ mu ja'k tii ba jii ji Gomorra gio Sodooma. Tii ba ja tiigim jañich gu mu ja'p oi'ñkam nam jax ja'k tu jim, nañ gu' pui' tē kex nam giilhim pix tu bua nañ jax cham pui' ja'k aa'. Dhi' pix ki'n jañ ba' moo

mu ja'k buatu' xib nañ jix maachim. Aañ ba' diihl jup bax maat nañ jax ja dooda' no' gu' moor pui', dai nañ ka xi ja tigia' diihl jiñ buupui ki'n.

Gu Abraam na tii soi' titdada' gu Dios ja a'mkam gu Sodooma kam ja'tkam

Ba' gu Dios mi'ji xi ja joot Sodooma ja'k gu jai' gook nam maap jiim nam jir di' pix gu silhkam noonbi'ñ na mit pui' ja'tkam jup jum duuk na jax gu Dios mi ai kia'mi'ñ gu Abraam. Dai gook jamit ba' mi ji bii, gu Dios gio gu Abraam. Ba' gu Abraam soi'm ilhdhak bhai' ba ji chikka gu Dios no' sap moo pui' pik cham ja joi'nda' gu Sodooma oi'ñkam, jup titda:

—¿Gu' ba' moo pui' pik aa nap cham ja joi'ndai biix maa'n jimdam pu ja kooda' gu Sodooma oi'ñkam? ¿Sia no'm ji'k gook oo'm daman mambhiix aixim mi' pui' tii jiim nap jax jix aa' tu' ka'm jum niidhat? Aañ gu' pui' tii ilhii'ñ ji nap ka tu ja ua'ñi'ñka' git ji, na gu' panaas cham jir am no' pich moo pui' pik jup ja dooda' gui' nam jir jix kiki' ja'tkam ja bindak gui' nam jix buam tomaat. Ku gu' aañ pui' pix tiip kai'ch ji, cham tu' nañ moox aa' na pui' tu tui'ka' nañ pai' jax kai'ch. Gu' aapi' ji nap jix ja maat jiñ Gi'kora' nam jax chu'm jir jix kiki' ja'tkam gio na jax chu'm cham, nap gu' aap jir gø'kam kat mi' pui' jim nap jax pik ja'k jix aa' aap diihl. Jum aa' ji gu' nap iam xi chiigii na jaroi' kuiñcha bia' gio na jaroi' cham nap ba' mi' dhir pui' ba ti'ya' nap jax ja'k duñia' na jax ja a'm bipio'da'.

Ba' gu Dios jup titda gu Abraam:

—Cham ji nañ jax ja dooda' no'm moo ja'kbui' gook oo'm daman mambhiix aixim mi' pui' jiidma' git nañ jax jix aa' mi' dhi gø' kiicham.

Ba' gu Abraam juraa'n xi dhaasak giop xi chikka gu Dios, jup titda:

—¿No'm jax dhuukat cham aix gi ba' gu ja'kbui' nañ ji'k ja aa'? No'm gu' ji'k gook oo'm daman jix chamaam pix aixim mi' pui' jiim nap jax jix aa' mi' dhi Sodooma, ¿ja kooda'p aa ba' sia? ¿Ka'p ji ka tu ja ua'ñi'ñka' aa iam?

Ba' gu Dios jup titda:

—Cham ji nañ ja juanda' no'm moo ja'kbui' aixim mi' pui' jiidma' git sia nañ jax jix aa' mi' dhi Sodooma, nañ gu'x ja joi'gi'nda' jia.

Ba' gu Abraam soi'm ilhdhat jup titda ip gio gu Dios:

—No' gi jax dhuukat ji'k gook oo'm aixim pix tu' ka'm jum niidhat mi' pui' jiim am nap jax jix aa' mi' dhi Sodooma, ¿sia aap ba' ja kooda'?

Ba' gu Dios jup kai'ch:

—No'm gu' moo jai'ch ka' git sia gu ja'kbui' nap ji'k ja aa', ka tu ja ua'ñi'ñka' iñ ji.

Ba' pix bhai' ji chikka gu Abraam, jup titda:

—Dho gu' ka xi chuñ ua'ñi'ñka' aap jiñ Gi'kora' nañ ya' buam kai'ch jum taagiob nañ cham jir jum jupaabkam, gui' dho ji nañ gu' tii soi'ñ ilhii'ñ ja a'mkam gu Sodooma oi'ñkam. ¿Ka'p ji gu' iam cham jax ja dooda' aa jiñ Gi'kora' no'm gu' moo jai'ch ka' git sia ji'k maa'n oo'm daman mambhiix gui' nam mi' pui' jiim nap jax jix aa'?

Ba' gu Dios jup titda:

—Cham, nañ gu'x ja joi'gi'nda' jia sia gu dhi' ja'kbui' no'm moo mi jai'ch ka' git nap ji'k ja aa'.

Ba' gu Abraam jup kai'ch ip gio:

—No' gi ji'k maa'n oo'm pix, ¿sia aap cham jax ja dooda'?

Ba' gu Dios jup titda:

—Cham dho sia, nam gu'r mui' pa' jia gu dhi' ja'kbui'.

Gio moop ka xi chikka soi'm ilhdhat gu Abraam, jup titda:

—No'm gi mambhiix aixim pix mi' pui' jiim nap jax jix aa', ¿jax ja'k jix bhai'?

Ba' gu Dios jup titda:

— Dho gu' pui' dho cham bhai' ka' ba pui' pix ip nañ jax ja dooda' gu mi' oi'ñkam Sodooma, na gu' bix ja a'm ji jimmda' gu muuki' gui' nam mi' pui' tii jiimda' nañ jax jix aa' tu' ka'm jiñ ñiidhat.

Ba' mi' pui' nam xi chu a'gimik ba jii gu Dios, gio gu Abraam ba jii ip mu ja'k kia'mi'ñ.

Gu Dios na ba palhbuidha' gu Lot

Ba' gu gook noonbi'ñ gu Dios mu ba ai mit Sodooma ja'pni jurnidhak na ba bhi'ññim gu tanoolh. Gu Lot mi daakat gē' ki'ñgob na pai' dhir mu tum bapki miji ja'k na pai'r kikcham bhammi ka ti ñii'ñ bix boi, na gu' bix xikoolh dhir tē'kob tu kuup mi' gē' kiicham. Ba ja tii gu gook ja'tkam nam baasi'n dir gu'kat bhai' ba ti ñii'ñ boi cha'm. Gu Lot mui' ma jii nat ja tiigim nam jir jaroi' dha', bhammi dir bhai' ba ja baidhim, jup ja titda:

—Gor jai' bi chiapiuk. Aañ moo mi'ñi tu kio ji sia alh pu parban. Kabuimuk na xia'lhia' na pim ba' moo gio mi ja'p jup ti tigia' dhi bix boi.

Ba' gui'p ma oi mit na mit ba tibiapum mu kia'mi'ñ. Ja'xpix ba' moo na mit ba koi'cho gu jurnik kam na ba' moo dai nam ba bo'ya' git nam ba kookxia', mui' maap jum jumpadak gu dai chichio'ñ bix xikoolh dhir mui' ji ai mit mi' na pai' kio gu Lot. Giilhim mui' ba tu soon am bha ki'ñgob, jup titda' am gu Lot:

—¿Paam jax chu'ii' gu gook ja'tkam na mit yiji ji ai? Eap bha ja bubuaxi'ñ kuch ya'ni ja bixm bo'ya'.

Ba' gu Lot mu buusnik jup ja titda:

—¿Jax ba' ku pim ba'p ja buada'ñ jaaduñ? Nam gu' alh cham tu' pu kai'ñkam ya'p jiñ paxiaraim na pim aapi'm moo pu'ñi tu'm ki'n bhai'

ga'm jup ba jiiṁda'. No' pim gu' moo pui'p ilhii'ñ, aañ dho ya' tu maamar gook titiia nam mui' xi jam joochxidha', sia pim chi ba' pu ja buimik na pim jax ilhii'ñdha', na pim ba' moo cham tu' ki'n ja juanda' dhi' nam alh ya'ñ paxiaraim.

Gu' ji na mit gu' giilhim bhai' ji bhaak gu ja'tkam nat pui' xi ja tii'n, jup titda am gu Lot:

—¿Kux ba' aach jaroi'p jix iibhi'ñ aa no'r mik kam ja'p na aap? Xib jap dho ti'ñchoka' nach jax jum dooda'. Tu' gi nap gu' aap cham jir ya' kam kuch moop xim iibhi'ñ.

Ba' pui' xi chiidak mui' ji boop jamit nam sap xi jaisai gu ki'ngob mu baapkia' git miji ba'k chir. Gu' ji na gu' gu gook ja'tkam nam jir noonbi'ñ gu Dios nam miji daraa, jotmoda' palhiip xi kupio'kak gu ki'ngob mu ja'k pu bañiis jamit gu Lot miji ja'k irban dir na gu' ki'ngob kiik, gio mit bhai'p xi kuu jix kabkam, gio ba' na mit pui' ja'k xi chu duu nam bhai' pix cham ji ñiñña ka'. Pu mi' dho gu' nai' ji chutki gu ja buupui, pu cham ka bhai' nam jax jum duña', bha ja'p jam tii ba tu tattamim nam tu ga'nga na pa ja'k jir ki'ngob, nam gu' cham ka ñiñña, pu cham ji'xdha' tii mit. Mi' pu momgo mit pum buimik. Ba' gu noonbi'ñ gu Dios jup titda am gu Lot:

—Aach pui' ti ilhii'ñ ji jiñ jaduun nap moo ma jimia' ya' dir dhi ge' kiicham. Bhammini ja'k jap bhiiya' dhi ge'ger oi'dha' daam ja baidhai dhi'm maamar gam jum bha'mar a'oo', dai nap jax tu u'ya' gum bixchu'. Pu xib jap moo ba bua'tgida', nach gu' aach ja kooda' tai ki'n biix gu ya' oi'ñkam dhi ge' kiicham. Pu biix ia'lhia' dhi ba'bhak na ji'k ya' tuut, na mit gu' giilhim xi' pik jix io'm ba xi jii nam jix buam tu bua.

Ba' gu Lot moo jano' gu tukaa'ñ cha'm nai' tii ji mii nat ja aa'ñdham gu gook biipibop nam mi'x ja jooñik ka' buiñor, na gu' gook tu maamar ka' titiia. Mu ja'p jimdat pui' tii ba ja titdaim na jax tu dooda' gu Dios mi' Sodooma, gui' pu cham jii'gi'ñ am na pui' tii ba ja titda gu Lot. Pui' mit dho pu cham oi na tii pup xi ja baidhimik. Nammí na pu bar katukgab, jup titda am gu Lot gu gook noonbi'ñ gu Dios:

—Bi jimiiññolh jiñ jaduun. Sia dai dhim biina'p dho xi ja baidhai gio dhim maamar no'm gu' pui' cham aa' gui' nam jir jum bha'mar a'oo'n ka' git.

Ji na gu' giilhim saalh jup jum bua gu Lot nam tii xi ñi'ñ. Pui' mit nobi'ram daagik tiimirak ma buusai' mi' dhir ge' kiicham binkam gu maamra'n gio gu binga'n. Ba'p ja titda am baas dir xi ja tuttuk diirap dir gu ge' kiicham:

—Jix io'm baasi'n ja'k dhi oi'dha' daam japim xi jiboi'ññolhia' na cham jai' jam daam jup gixia' gu muuki', nat gu' xib ya' bam ai na pai' dhuuk ja daam jimia' gu ya' oi'ñkam Sodooma. Cha'pim bha ti

niniidhidhat na tu' jax jum buada', silh pix japim mui' pu boopoda', na gu' giilhim joi'ndam ja dooda' gu Dios gu ya' oi'ñkam.

Gu Dios na ba ja kooda' gu Sodooma oi'ñkam gio gu Gomorra kam

Giilhim jix buam tu tatda' nax choodon gu Lot, jup ja titda' soi'm ilhdhat gu noonbi'ñ gu Dios:

—¿Jax jum duñia' no' chich mummi ja'k bhii maa'n kap na pai' alhi'ch jir kiicham? Nach gu' pui' pix jup ko'ya' sia chich bhai' ja'k tii boop dhi oi'dha' daam.

Ba' gu noonbi'ñ gu Dios jup ja titda' am:

—Dho piam mu ja'k ku gi. Moo pim alh boopoda'. Cha'pim mi' pai' gu'kii bhai' ba ji chi tigia'. Boopot japim mu pu aaya'.

Ba' gui' ma jiboi'ññor jamit mu ja'k na pai' alhi'ch jir kiicham. Jir maa'n ji gu' nam pix tu tui'dhi' cham tu'p jim buixdhidhat. Gu' ba' dai gu binga'n gu Lot gatuuk dir ji bii, na gu' tii cham aa'ntu' na jimia' mi' dhir Sodooma.

Gu Lot gu' mummi ba ai ji na pai' alhi'ch jir kiicham ja biim gu gook maamra'n, ja'pni nat jax pix bhai' ji chon. Pu jano' dir ba' Soar pup ti tii' mi' dhi alhi'ch kiicham. Ba' nat jax pix mu ji ai Soar gu Lot, dai nat tai mi ba duu'n jix dhaam dir mu ja'k Sodooma gio ja'pni ja'k na pai' Gomorra ti tii', gam jai' mi ja'p na jax a'lhich jir kikcham nar amuub. Giilhim alh pix nammi kikkim gu tai, pu biix mi' pu jaa mit maa'n jimdam gui' nam mi' oi'ñkat binkam gu ja bixchu'. Gio mi ja'p na jax kar ga'n tir kat biix mi' pu tu jaa gu tu' na mi ka ti ixkat, sia gu tutua gam sai' na mi ja'p ka tu tuutit, na gu' giilhim jix io'm jix choiñ gu tai nat ki'n ti mii'ñ gu Dios. Daipu' ba' mu ja'k Soar nat pai' ai gu Lot cham ti mii, na gu'x joi'gi'n gu Dios na cham biix mi mukia' mii'ji gu Lot, na gu' sap jir jiiikulhi'ñ gu Abraam gui' na joidham jix kii'galhi'ñdha'. Gu' ba' gu binga'n gu Lot na gatuuk dir giixchu', kikkub mui' ka xi chi tii mu ja'k Sodooma na pai' dhir jim, nat pai' dhuuk pu'ñi pix giilhim jum duu gu tai nat ba ti mii'ñ gu Dios. Pu mi bhai' pix ji chuar, ja'p tu'm na on jix kabaak jup jum duuk mi' pup kiiik.

Ba' buimgidhak kapbhuimuk bhammi dir ja'p sa'skalkhik am jimiiik mui' ba ti nii'ñ gu Abraam mu ja'k na pai'r Sodooma. Giilhim alh mii'ji dir pix jix chuk kuubhis gu tai na ti mii'jim. Pu biix sia ja'pni ja'k biix giotir pix kuubhis gu tai.

Ba' gatuuk ji'kchi jurni'ñ ki'n ba jii gu Lot mi' dhir Soar nat ba kiicham bhammi ja'p gampix. Ba' maa'n kap oidha' daam gø'p chio'ka', bhai' ji kiicha gu Lot daipu' ja biim gu gook maamra'n. Ba'x buam bam aa' am gu gook maamra'n na tii ja bai'ñchu', nam ja'p jum aa' nam cham pai' dhuuk ka tu oi'ñcha ja biim gu chichio'ñ, jup kai'ch am:

—¿Jax aach ba' dui ja tigia' gu a'aalh? Tii' na gu' cham maa'n jai'ch gu chio'ñ ya ja'p nach pai' oi'dha'. Jaiñ na gu' no' chich aach

jagi'girtak am xi koi, pu ampix ji chu jugia', nim maa'n boxii'n ku pai' bi'ya' dhiñ chaat. Ja'pji nar am nach xi maimtudai biima'n bo'ya', nach ba' pu'ni duuji ji'ma'n ja tigia' gu a'aalh nam jir bopxi'n ka'. Tii' na gu'x io'm pix ba ji jagi'taim.

Pui' mit dho gu' duu nam jax xi chu a'gimik. Jix io'm jamit xi maimtudak gu ja taat biima'n boi. Saalh pui' ba' bar a'lhich tuutkam am biix gook. Ba' mikkat gu biipi' kam maraa'n gu Lot ba tii maa'n gu alhii, Moab jamit ba' tiit. Gio mi' dhir gu gatuuk kam maraa'n gu Lot jup ba tii gu alhii, Ben Amii mit jup tiit. Ba' nat pai' gi'ir gu Moab, mui' tu bopxichak, dhi' ba' nam pui mi oi'dha' na pai' Moab ti tii', na gu' mi' kiokat gu ja boxii kat Moab. Gio gu Ben Amii pui' mui'p tu bopxichak, dhi' ba' nam mu ja'k jup oi'nka' na pai' Amon ti tii' xib, na pai'p kiokat gu ja boxii Ben Amii.

14. Na ba maaxilhia' gu Isaak, maraa'n gu Abraam

(Na mi' dhir boosgix Jeenesis 21)

Ba' saalh pui' bar ilhi'ch kiikam ka' gu Saara, pui' na jax ba titda biipi' dir gu Dios. Ji'k pix jur ba maaxir gu alhii na bia'kat, Isaak jamit ba' tiit. Ba' nat pai' xi aich gux xijum baik tanoolh, ba matgilh gu taata'n Abraam, na mit jax ja'k tii biipi' dir gook dit gu Dios na saak aagix ka'.

Jano' jix chamaam oo'm oidha' ba bia'ka' gu Abraam nat pai' dhuuk pu'ni maaxir gu maraa'n Isaak. Joidham jix bhaim taat ka' am ba' daim bipnagim na mit pai' dhuuk pu'ni maa'n ba tii gu alhii.

Ba' na pai' bar ge' pa' gu Isaak, ba do'nichi gu di'ii'n Saara gu xi'ii'n ki'n. Ba' gu taata'n Abraam jup ja titda gu tujuandam tugi'n nam tu bhaidha' gu koi' nam piastatdha' gu maraa'n Isaak nat ba do'nichi. Ba' mi' pui' nam tu piastat, ba tii gu Saara gu Ismail na ampix pui'x bhaamut nii'n gu Isaak, jax na pix titda na jax aa'. Ba' giilhim bhaim ji bhaam gu Saara, jup titda gu binga'n Abraam:

—Gi no' pich mu mai' joot dhich chujuandam tuk Agaar binkam dhiñ mar tu'm Ismail. Aa'ñ dho gi alh moo cham aa' ji na jai' bhaan jup tu bi'ya' gum bixchu' no' pich jagi'tak ba muu. Diilh ji nañ jix aa' na bhaan tu bi'ya' dhiñ mar Isaak.

Ba' giilhim jix buam tu tatda' gu Abraam na pui' ji' titda gu Saara, na gu' tii cham aa' na mai' ba ji jootsa' gu maraa'n Ismail, na gu'x dhaa'. Gu' ji na gu' gu Dios jup titda:

—Aap moo cham jax jum aa'nda' ji Abraam gu pui' na jax jum titda gum biina' Saara. Cham jax bua sia pich mai' joot mi' dhir jum ki'aam gum mar Ismail. Aa'ñ diilh nuukdaidha' pai' na ja'k jax tui'ngida', nañ gu' pui' mui'p bopxichuda' jia cham daaxix kam, na jax dhi jumaim mar Isaak.

Ba' gu Abraam pui' mai' ma joot mi' dhir kia'mi'ñ gu Agaar binkam gu maraa'n Ismail. Pui'p ja nuukdaidha' ba' gu Dios.

15. Gu Dios na xi mamai'chikda' gu Abraam no' moo silhkam jix biiñak buiñor

(Na mi' dhir boosgix Jeenesis 22)

Gu Dios na ba chiñia' gu Abraam na mua'ji makgirxidha' gu maraa'n Isaak

Ba' nax io'm bar gē' pa' gu Isaak, jup titda gu Dios gu Abraam, na mi' pix mamai'chik no' sap moo baabui' silhkam biix juraa'n ki'n ti jii'ñdhat jix biiñak buiñor, piam ku gu' cham:

—¡Abraam! Aañ pui' ti ilhii'ñ ji nap moo jimia' git bhammi ja'k gē' jukgam na pai'x io'm jir tē'kob xi baidhai ap dhim mar Isaak. Silh jap jimia' bhammi maa'n kap oidha' daam na pai' Moriiya ti tii'. Bhai'p ba' mua'ji jiñ makgirxidha' dhim alhii chuk Isaak bhaan gu sasoi' mimi'i'ñkar nap jax kiisa', ja'p nap jax ja'k jiñ makgirxi'ñdha' gu sasoi', sia kup moo ja'p giilhim tiix dhaa' nap daipu' maa'n tu mar.

Ba' gu Abraam cham jax ji chi'ik ma jii baidhak gu maraa'n Isaak bhammi gē' jukgam nat pai' joot gu Dios, na gu'x aa' na mi' pui' tu kuugalhdhidha' tu' ka'm niidhat na pai' jax tiidaidha'. Baik tanoolh ki'n jamit bhammi ba ai jukgam. Ba' nam bhammi ba tisdim jix io'm oidha' daam, jup titda gu Isaak gu taata'n Abraam:

—¡Jiñ chaat! ¿Tu'ch ba' ba ji makgirxidha' gu Dios? Tii' nach gu' cham saa'ntu' gu kasnir, sia kuch gu' tii ua' dhi ku'aa' gio dhi tai na tu'm aa'.

Ba' gu Abraam jup titda:

—Aap moo cham jax jum aa'nda' jiñ chio'ñ. Matgim gu Dios diilh jix maat ji na pai' dhir jich makia' gu tu' nach makgirxidha'.

Gu Dios na ba makia' maa'n gu kasnir gu Abraam na ba' makgirxidha'

Ba' na mit bhammi ba tiitis oidha' daam, ma kii gu sasoi' mimi'i'ñkar gu Abraam dai nat jax jumaap gu joodai, gio ba' gu ku'aa' na ua' daam dir bhai'p xi chua. Mi' dhir ba' dai nat bhai' ji dhaa gu maraa'n Isaak, buuprak daam dir bhai'p xi boo'n na ba makgirxidha' gu Dios. Ba' mi' dhir nat jax daa gu kuxiir mi ba ni'i'ñchudat na ba mu'aa' git. Gu' ji nat gu' jotmoda' bhai' dhir ja'p mu'ñio gu Dios, jup titda:

—¿Tu'p jax bua Abraam?

Ba' gu Abraam jup kai'ch:

—Dho ya'ñ dho pix pui' tu kuugalhdhim nap jax jiñ chitda.

Ba' gu Dios jup titda ip gio:

—Dhop cham ka mumua'da' dhim alhii chuk. Aań pix jap jum titda ji nań bhaan pix jix maachim no'p baabui' moo silhkam jix aa' nap tu' ka'm jiń ñiidhat mi' pui' tu duńiidha' nań pai' jax jam tiidaidha', piam ku gu' cham. Kuń ji gu' xib bax maat ji nap silhkam bix jum jur ki'n jix biińak aań jiń bui. Jaiń na pich gu' tii pup jiń makgirxi gu dai maa'n jum mar na ñich pix jap ka xim tii'n.

Ba' gu Abraam baasi'n ja'p pix ji chii joi' chir na kiik maa'n gu kasnir nat mui' ka xi chi tii. Cham bhai' na jax dhui jimia', na gu'x bhai' bha ja'p baapax bappań cha'm gu a'ga'n, na gu'x ñoonolh. Ba' gu Abraam bhiirak ba makgirxi gu Dios, cham tu' kia' gu maraa'n Isaak. Ba' gio bhai'p ba tu a'gi gu Dios, jup titda:

—Ja'p alh moo joidham jix bhai' tum jimia' Abraam aań nań pai' jax kai'ch. Nap gu' mi' pui' tu duńiim nań pai' jax jum tiidaim tu' ka'm jiń ñiidhat, pui' na jax xib na pich tiip jiń makgirxi dhim alhii chuk sia kup daipu' maa'n tu mar. Ba' xib tu' na jax chui'ka'ń alh moo mui'm bopxichuda' cham daaxix kam, ja'p pix jum duńia' am na dhi chiichia' na bha'ńi ja'p daraa jix dhaam, piam pui' na jax gu o'ya na mu ja'p kaat suudai' jugii'ń. Dhi'm ba' ya' tu daam kiika' aap jum a'mkam, na pu cham ji'xdha' jaroi' jax ja dooda', sia mit tii ba ji ja kokda gui' nam jix ja bhaamki'ńdha'. Gam nam nai' ji ja palhbuidha' gu ja'tkam na ji'x oi'ńga'n bix aixim bhaan. Gui' dho ji nap gu' joidham xiń jii'gi'ń nań pai' jax jum tiidaim.

Ba' bhai' pui' nat xi chu makgirxidhak gu Dios gu Abraam, gio ja'k jup ba gii mu ja'k Berseeba na pai' kio. Mi ba' pu kioka' mui' oidha'.

16. Na ba mukia' gu Saara binga'n gu Abraam, gio gu ja mar Isaak na ba bhiya' gu Rebeeka

(Na mi' dhir boogix Jeenesis 23–24)

Na ba mukia' gu Saara

Ba' gatuuk ji'kchi oidha' jurni'ń ki'n dhi' pui', ba kiicham gu Abraam bhammi ja'k na pai' Ebroon ti tii' nax io'm pa' bar jukgam, ja bii'm gu tujuandam tugi'ń na jax pu ba ja bai'ńchu'. Bhammi ja'k ba' am xi muu jagi'tak gu binga'n Saara, ba aichdhak gux xijum maa'n oo'm daman xijum gook oidha'. Ba' gu Abraam tii suak nax buam tu tatda' nat ba muu gu binga'n, gio gam na pui' xim aa' na cham pai' bhai' na ba ji yaaspa', tii ba' soi'm ilhii'ń bix aixim tu'm ki'n. Ba' pui' ma ja tikka gui' nam jir bopxi'ń gu Et nam mi' oi'ńka' Ebroon no' sap cham iam jaroi' maadit alhi'ch pai' ga'ra gu dibiir na mi yaaspa' gu binga'n nat ba muu. Ba' siamri maadit gu maa'nkam Epron tiigim alhi'ch ma ga'lhi gu dibiir maakob jix cha'tmam oo'm ki'n gu bapai'num tuumiń nar jix chooto totbikdam. Maa'n kap ba' moop di'ka' gu ai' nam Makpeela ki'n jix mat ka', mi ba' yaas gu binga'n gu Abraam.

Gu Abraam na mui' ba jootsa' maadit gu tujuandam tugi'ñ na mu jimia' Araan ja'k

Ba' na pui' ba muukix gu Saara, gu Abraam tii bax jooñchudam gu maraa'n Isaak, na gu' bar biapma' ka', gu' ji na gu' diih cham jup aa'nda' na mi jooñcha' ja bui gu mi' oi'ñkam nam kananeos jum tiiti'nda'. Ba' pui' ma joot gui' nax io'm mui' oidha' mi bar tujuandam tugi'ñ na sap mu jimia' bhammi Araan na maa'n gaa'ñdhara' gu ubii tiyaa nar binga'n ka' gu maraa'n Isaak, jup titda:

—Aañ pui' tii ilhii'ñ ji nap moo maa'n gaa'ñdhara' git dhiñ chio'ñ Isaak gu ubii tiyaa bhammi Araan ja bui guñ jaaduñ na alh biima'n daaka', nat gu' panaas ba gi'iir. Dai nap bhai' pu bai'ñxidhika' no' pich moo jax dhuuk maa'n ma tii. Ja'p jap xi ja tiidai gu gi'korga'n na cham bhai' na mu jimia' dhi biapma' na ji'k tanoolh bhammi xi juruuñdha' git ja bui, na gu' ya'x aa' gu Dios na kioka' na pai' ba maakix gu dibiiir.

Gu tujuandam tugi'ñ gu Abraam na mui' ba jimia' bhammi Araan

Ba' pix cham jax jup tii gu tujuandam tugi'ñ gu Abraam na pui' ba titda. Mui' ma jii bhammi Araan na pai' kio gu Nakoor ja'nni'ñ gu Abraam, dai nat jax ja ulh mambhiix gu kameeyos nat bhaan xi chu bhiiñorak gu biix aixim tu'm gui' na tu ja onbai'ñdha' gu gi'korga'n gu tiyaa no't mu pai' ma tii. Ba' ji'kchi jurni'ñ ki'n bhammi ba ai Araan ja'pni mia ji dhuniik. Moo silh aajim mu na pai' tum ba'ii', na gu' tiix chu i'chdham gu kameeyos nam bax chanooktu'. Mu øøk ba' mi ja'p ba ja boopo'n amuub na pai' kolhbixdhix gu suudai'. Ba' nam gu' jurnik ja'k dai mi tu ba'ii'nda' gu u'uub titiia na bax jiboo' ka', pix am mui'

Esta ilustración
no está
disponible.

bax bai'ñpuk am na ba jurnim. Ba' gu tujuandam tugi'ñ gu Abraam ma tu a'ga buiñor gu Dios, jup kai'ch:

—Aapi' Gē'kam Dios nap jix dhaam jup tu'ii', nap jir Dios tugi'ñ gu Abraam gui' nañ buiñor tu juañ, jiñ palhbuidha' ap na jax dhui pui' ji chu buusnia' nat jax jiñ chiidak bhañ joot, kapbhai' nam xib mui' ya' aaya' gu u'uub titiia nam bhai' ji bai'mpu'. Ba' moo aap pix jup tu duñia' na git moo dhi'r di' ka' gu jax chu'm nañ palhiip xi chañia' gu suudai' nañ i'ya' no't cham jax ji chi'ik jiñ maa, gio ba' no' jax kai'ch na sia biix ja baxbhidhai ja toi'dha' dhiñ kameeyos. Dhi'ñ ba' bhaan bax mat ka' na dhi'r di' ka' gui' nar binga'n ka' gu Isaak maraa'n gu Abraam nañ buiñor tu juañ. Ba' bhaan jup ba machia' iñ nap aap joidham jir jix bhai'kam buiñor.

Gu Rebeeka na ba palhbuidha' gu tujuandam tugi'ñ gu Abraam

Ba' pu chakui ji chiimok na tu a'ga jix dhaam ja'k na maa'n mi ba aajim gu ubii tiyaa joidham jix abhaar, ji ua'dat maa'n gu bai'ñdhakar nat mui' ba bhiim gu suudai'. Ba' mi' dhir nat xim bai'ñchuk gamai' ba ji jii, mui' ji ai gu tujuandam tugi'ñ gu Abraam, mi ja'p kikbuk jup titda:

—Gi no' pich iam alhi'ch jiñ maa dhim suu'ngi' jiñ jaduuiñ na pich kapbhai' ba bax. Aa'ñ gu' alh ja'p moo cham ua' nañ tu' ki'n baxbhai i'ya' git sia ku gu' tii ya' jai'ch.

Ba' gu ubii tiyaa jup titda:

—Ya' dho, tu io'. Nap xi i'chu'n ba' moo mi' dhir jup ba ja baxbhidha' dhim kameeyos ji'x nam jix chanook ka'.

Mi' dhir ba' nat pai' i'chu, ja baxbhidhidhak ba ja toi' ip gu kameeyos tugi'ñ gu suudai'. Ba' nat pai' biix ja tiimo nat ja i'iich, gu tujuandam tugi'ñ gu Abraam nat jax tu boosolh gook gu sooso'm nar jix uam totbikdam xi baapxi gu tiyaa, gio maa'n gu aniiya mi'p xi baax nobi'ram na pui'p jir jix uam totbikdam. Mi' dhir ba' xi chikka na sap jaroi'r taata'n, jup titda:

—¿Paap kio jiñ jaduuiñ? ¿Jax tii' gum taat, kuch mi xi chiapiui jam bui no' pim mooch chiapiutu'nda' git?

Ba'p kai'ch gu ubii tiyaa:

—Betuel dor jiñ chaat, maraa'n gu Nakoor. Mi' dhox bhai' na pim xi chiapiui nach pai' oi'dha', tu' gi na gu' gē'x chu bhai'. Mi' dhir ja'p jup tu kuup ip na pai'x bhai' na pim ja baapsa' dhi jam kameeyos. Mi' pu bia' ich ip gu tu' na pim ja makia'.

Ba' gu tujuandam tugi'ñ gu Abraam o'lhia'n ki'n kikbuk giop ma tu a'ga buiñor gu Dios na taxchaabgi'ñ, jup kai'ch:

—Ja'p moo taxchaab ji ba' aapi' Gē'kam Dios na pim jaroi' gook dit maap jum daagik maa'n ñi'ook jup duuk gu Abraam gui' nañ buiñor tu juañ! Na pich bañ palhbui nañ jax dhui pu silh aaya' nam pai' oi'dha' gu jajaa'nni'ñ gu Abraam nat pai' silh tuñ aa'ñdhak bhañ joot.

Esta ilustración
no está
disponible.

Ba' gu ubii tiyaa na Rebeeka tii' xi mii nat tu aagam mu kia'mi'ñ na jax titda gu tujuandam tugi'ñ gu Abraam. Ba' gu xio'gi'ñ Labaan jotmoda' mijj xi mii nat jax mi ai gu sipdhi'ñ Rebeeka nat baidham na tibiaptuda'. Mu aichdhak mi ja'p jix bhai' xi jii'pdhat, gui' ba' dai nat xi chu ja bhiiñbhio'kdhak xi ja ulhbhio'kak ba tu ja maa gu kameeyos ga'n.

Gu tujuandam tugi'ñ gu Abraam na ba ja aagi'ñdha' gu gi'korga'n gam jajaa'nni'ñ gu Rebeeka na tu' ki'n jim

Ba' ja'xpix tii ba tu onbagi'ñ am gu jurnik kam gu tujuandam tugi'ñ gu Abraam. Ni ji'x ku cham aa' na tu jugia' nam tii xi chu a'gi'ñ, na gu' bii'pi'x aa' na ka xi ja aa'ñdhai na tu' ki'n jim na ba' moo ba tu jugia'. Xi ja a'gi'ñ ba', jup ja titda:

—Dho gu' aañ moo ja'p tu'm ki'n ba' pui' moo yammì ja'p ba ji buus jiñ jaaduñ. Moo mi' dhir ja'k jañ buatu' na pai' kio gu Abraam gui' na saak jir jam jaduun nañ buiñor tu juan aañ, nat pui' bhañ joot dho nañ sap pui' maa'n bha gaa'ñdhara' gu ubii tiyaa na binda' gu maraa'n Isaak nat ba gi'ir. Ba' aañ ga'm pix tu'p jiñ dhuu. Kia'pix jañich mi ðek ba' na pai' tum ba'ii' jix dhaam ja'k jup ka tu a'ga buiñor gu Dios nañ taan nañ palhbuidha' nañ jax dhui tigia' gu tiyaa nat bhañ joot gu Abraam, nat dhi jam alhii chuk Rebeeka mi' pix jup ba ji buus nat mui' ba bai'gam. Ba'x bhai'p ma duu ip nat ja baxbhidhak ba ja toi' gu suudai' dhi kameeyos nañ ja ua', pui' na ñich jax ja'k tii'n gu Dios na duuji jiñ mattuda' na jax chu'm jir di' ka' gu mui' nam mui' ji bai'ñpu' gu titi'ya nax bhai' na biima'n tu kiicha' gu Isaak. Dhi' ñich

ba' bhaan ba maat na pur di' bak gui' nar binga'n ka'. Aapi'm ba'p ti'ya' gu xib no' pim gu' tu mamki dhi jam mar kuñ pu ba bai'ñxidhika' gu Isaak, nat gu' pui'ñ chiidak bhañ joot gu taata'n Abraam nañ sap mui' pu bai'ñxidhika' no' ñich moo jax dhuuk maa'n ma tii.

Ba'p kai'ch gu Betuel, taata'n gu Rebeeka gio gu xio'gi'ñ Labaan:

—¿Dho gu' chi jax gip bua jia? Na gu' pui'r tum buadam. Ya' dho daa. Nap gu' pui' pu chu'm ki'n ba jim jiñ jaduun. Gio nach gu'x maat nat gu Dios pui' ja'k ba tii na dhi Rebeeka jir binga'n ka' gu Isaak.

Ba' gu tujuandam tugi'ñ gu Abraam nat jax tu boosolh gu biix aixim tu'm gux dha'ram namkim na tu ua'dat xi chu ja maa. Mi' dhir ba' na mit xi koi'chok gu jurnik kam, dai na mit ba kookoi.

Gu Rebeeka na ba oidha' gu Isaak

Ba' buimgidhak nat xia' na bar jimdam gu tujuandam tugi'ñ gu Abraam, giop xi ja tikka ja'p jix bhai' pa' gu gi'korga'n gu Rebeeka no' sap moo silhkam jix bhai' na pu baidhika' gu ja mar, jup ja titda:

—¿Ba bai'ñxidhika'ñ aa ba' gu Isaak dhi jam alhii chuk nañ jax pu ba jam titda takaab? Nañ gu' aañ moo gio am jup bar jimdam.

Ba'p kai'ch am gu oi'ñkam:

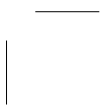
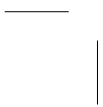
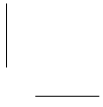
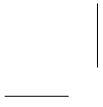
—Dho gu' dai nach pui' tii ilhii'ñ ji na git ji'k tanoolh pup ya' ka xi juruun'dhai dhich mar nap ba' pik moo ba baidhika', nach gu' cham pai' ka tigia' no't pix ba jii ya' dir.

Gu' ji na gu' giilhim bar jimdam gu tujuandam tugi'ñ gu Abraam, ni ji'x ku cham aa' nam pui' tii titda. Gio na gu' gu Rebeeka pix cham jax jup kai'ch nam xi chikka, jix aa' nam pu jimia'. Ba' moo jano' pu jii mit mummi ja'k na pai' kio gu Isaak, ji'k jurni'ñ ki'n jamit mummi ba ai. Ba' gu Isaak dai nat bhai' ji bhii gu Rebeeka, jix joi'gi'nda' ba' joidham na gu'x dha'da'.

17. Na ba mukia' gu Abraam

(Na mi' dhir boosgix Jeenesis 25:1-18)

Ba' gu Abraam jumai bhai'p ji bhii gu ubii nat pai' dhuuk muu gu binga'n Saara, xijum maa'n jamit ba'p ja tiigik gu a'aalh. Ba' mi' dhir am jup xi muu gu Abraam xijum baik oo'm daman mambhiix jix chamaam oidha' ki'n. Ba' gu maraa'n Isaak gio gu Ismail mummi yaas jamit ai' di'n kir nam pai' Makpeela ki'n jix mat ka', amuub mi' dhir ja'p sonpan na pai' yaasap gu ja naan kat Saara. Ba' biix na ji'k tu' bia'kat gu Abraam, jix io'm mui' bhaan ji chu bii gu maraa'n Isaak, gu jai' maamra'n palhiip pix nat ji'k pix pu xi chu ja maakak gu ja taat kat na ka duakat. Ba' gu Ismail mummi kioka' maa'n kap na ja'pni xia'lhui dhir ja'k bipio' mi' Kanaan na jumai dibiiir bhaan bipio'. Mui'p ba tu maamar ka' ji gu'. Gu Isaak na gu' mi' pu kioka' Kanaan, nuukdaidha' ba' gu Dios na ba'x bhai' tu jimda'.

Na bhaan tu a'ga gu Jakob gio ba' gu maraa'n Josee

18. Gu Jakob maraa'n gu Isaak na iatgidha' gu ja'nni'ñ Esauu na mit maap maaxir

(Na mi' dhir boosgix Jeenesis 25:19–28:22)

Nam maap ba maaxilhia' gu Esauu gio gu Jakob

Ba' gu Rebeeka binga'n gu Isaak cham ja nini'i'ñdha' gu a'aalh, tii maa'n oo'm oidha' maap ba daraa am. Ba' gu Isaak pui' soi'm ilhdhak ma tu a'ga buiñor gu Dios na taan na siamri ji'k xi ja maakai gu a'aalh. Ba' pui'm duu ip, bar ilhi'ch kiikam ka' gu Rebeeka. Gu' ji na gu' na xim taat, giilhim jix io'm joiñ gu alhii na irban dir ua'. Ba' ba tikka gu Dios jix dhaam ja'k na jax jir jum duukam na ba'x io'm joiñ, ba' gu Dios jup titda:

—Dho nam jir gooka'n, jir kuatis am jia ku ba'p tu tatda'. Dhi'm bar di' ka' gui' nam mui' tu bopxicha' cham daaxix kam. Dai ji nam gu' ji'dilh oi'ñcha', cham tu' maap. Maa'n ja'p ja'k dilhkob kiichmira', gio gu jumai ja'p ja'k ip. Pix ji na gu' gui' na gatuuk pa' maaxilhia' jix io'm tu daam kiika', ja'p ji buusnia' nax io'm jir gø'kam ka'.

Ba' pui' ji chu buus na jax titda gu Dios gu Rebeeka, kuatis bhai' ji ja tii gu a'aalh. Maa'n gui' nat biipi' bhai' ji maaxir, am jix bi' kam tu'm gu tukga'n, gio ba' nax io'm jix kobkom jix bapoo, Esauu mit ba' tiit. Gu' ba' gu jumai na gatuuk dir bhai'p maaxilhim, bhai' pu tu da'ñchu' toonaram gu Esauu na biipi' jim, Jakob jamit ba'p tiit gui'.

Ba' na mit pai' dhuuk gi'gir, gu Esauu joidham jix joojoi'ñdha' na tu naapo'nda' mu ja'p gampix, gu' ba' gu Jakob mi' pix pu daaka' nam pai' oi'ñka'. Ba' gu Isaak dai gu Esauu jix io'm jix dha'da' na joidham jix ñabdhi' ka', na gu' jai'x ñak ka' gu bakaax na mi aichdhidha' na tu naapo'nda'. Gu' ba' gu Rebeeka dai gu Jakob jup jix dha'da', cham pik gu Esauu.

Gu Esauu na pui' ba tiida' gu sipdhi'ñ Jakob nar am na gui' ja'p ji buusnia' nar biipi' kam ka'

Ba' maa'nnim mu ja'p pai' ji dhuu gu Esauu nat ba nabdhim. Gu Jakob ba' mi' pup daa kiicham, na gu' na jax bar tu'm ka' na cham pai'r tu jimdam ka', dai nat ba jidhoo gu lentejas gui' na ja'p kaak na

bhab. Ba' gu Esauu nabdhirak gio mi'p ba ai kiicham, dai na giilhim bax bhio'ntu' alh, dikoo pix mi ji aajim na gu' gio gam na bax magoontu'. Ba' na jax jimdat alhi'ch bhai' ba taan gu jidhoora'n gu Jakob, jup titda:

—Gi no' pich iam alhi'ch jiñ maa dhim jidhoor jiñ xiku', moo pik ja'p jix buam tu tatda' ji nañ bax bhio'ntu', ¿kux ba' pui' aa?

Ba' gu Jakob jup titda:

—Dho gu' no'p pu ti'ya' nar am nañ aañ pui' ji buusnia' nañ jir biipi' kam ka', aap ba' ja'p ji buusnia' nap jir gatuuk kam ka'.

Ba' gu Esauu pix cham jax jup tii, jup kai'ch:

—Jix bhai' dho jia, ¿jax gip bua? Ja'pji no'ñ ba tu jugia' git ji.

Ba' gu Jakob ma tu maa ip gu xio'gi'ñ nat pai' pu tii nar am. Gu Esauu xech chu koi'mik ip na ji'x ilhii'ñ, na gu' ja'p jum aa' na pur cham tu' siat chi ja'p ji buus nar gatuuk kam pix ba', na gu' cham maat no' g'kam ki'n jup ji bi'ya' gu Jakob.

Gu Dios na ba palhbuidha' gu Isaak

Ba' jano' giilhim bhio'gi'p ma jii dai mi' na ji'x bhaan bipio' gu dibiiir na pai' kioka' gu Isaak. Ba' bhai' ba tu a'gi gu Dios na guguuxi'ñ, jup titda:

—Moop cham jimmida' Ejipto ja'k. Aañ jum palhbuidha' ji matgim no' moo biix aixim jix buam jum duukam jum a'm jimiim. Na gu'm aa' nap ya' dir cham pai' jimmida' nap pai' kio, nañ gu' ya' ja makia' gum bopxi nam mui'dha' biix na ji'x Kanaan bhaan bipio' dhi dibiiir, nap gu' giilhim mui' tu bopxicha' cham daaxix kam. Ja'pni pix jum duñia' am na dhi chiichia' na bha'ñi ja'p daraa. Pu pui' ja'k jañich tu daaxdhak jia sia gu Abraam nañ pu'ñi mui'm bopxichuda'. Xib ba' gu'ñ a'm jum aa' dho nañ pui' tu kuugalhdha' na ñich jax tiidak gum taat, nat gu' gui' pui' tu' silhkam ki'n jup jiñ chiigik jia.

Ba' joidham jix bhai' tu jii gu Isaak na jax pu ba titda biipi' dir gu Dios. Mui' ba ja bia'ka' gu baak gam kakasnir, gio gui' nam tu bipi'ñxi'ñdha' gam jai' ja'ppix tujuandam tugi'ñ na tu ja chianda'. Giilhim ba' bar jix chumñigam ka'.

Gu' ba' gu Esauu na gook oo'm oidha' ba bia'ka', gook ba ja jooñich maa'n jimdam. Tii cham aagit ji gu' gu taata'n Isaak gio gu di'ii'n Rebeeka na ja u'ya' git gui' gook gu u'uub, nam gu' Et jir bopxi'ñ ka' nam maakam tu jimda'.

Gu Isaak na bhaankamu'n jix chu a'gam ka' gu maraa'n Esauu buiñor gu Dios na ba' bhaan ti niidhidha'

Ba' mikkat jix io'm bar jagi' ka' gu Isaak, pu cham ka ñia ni ji'x. Ba'p jum aa':

—Mooñ chi ba tu a'ga' jix dhaam ja'k buiñor gu Dios bhaankamu'n guñ mar Esauu nar biipi' kam nach jax ja'k ba tu jim, na ba' moo bhaan ti niidhidha' no' ñich gu' aañ moo jotmoda' am xi muu. Tii' nañ gu' jax bar jagi'.

Ba' pui' xim aagik jup titda xi baidhak gu maraa'n Esauu:

—Dho gu' aañ ja'pni moo tii ilhii'ñ jiñ chio'ñ ku ñich ba' mijim bai, nap moo maa'n nabdhirai jiñ jidhoolhdha' git sia tu' nap tigia' nañ tu jugia', nañ ba' moo mi' dhir nañ xi koi'choi jum a'mkam ba tu dañia' buiñor gu Dios nam a'm ti niidhidha'. Ampik nañ mukia', tii' nañ gu' jax bar jagi'.

Gu Jakob na ba iatgidha' gu taata'n Isaak

Gu' ji na gu' gu binga'n Rebeeka mi' dhir ja'p mu kœœ gu Isaak na jax titda gu maraa'n Esauu. Ba' nat jax jii gu Esauu nat ba nabdhim, gu Rebeeka jup titda gu Jakob:

—Gook jap ja saa'nmira' jiñ chio'ñ gu kakarbax gama ja'k nam oipo jax chu'm nam jix kiki' jix dhuduakam, nañ jidhoolhdha' gum taat na tu jugia'.

Ba' gu Jakob ja saa'nmirak mi'p ba ja aich. Ba' gu di'ii'n Rebeeka ja biomak jup ma tu jidhoo dai nat jax ja koi. Joidham bixchu' mi tu iabu na jax ja'k jix ñaa gu binga'n Isaak. Ba' ja'xpix nat pai' ba bhai gu bakaax jidhoo, alhi'ch xi bhiak miji xi joot gu Jakob na ti bhiidhika' gu taata'n Isaak na sap ba' xi chu jugai na ba' moo bhaankamu'n ba tu a'ga' jix dhaam ja'k buiñor gu Dios na bhaan ti niidhidha'. Dai nat xi chi tii'dhak gu jajannulhi'ñ gu Esauu na sap ba' ja'p jum aa'nda' gu taata'n Isaak na dhi'r di' gu Esauu. Karbax jajo' a'lhich i'kik bha ja'p jup xi bhippigi noonbiram gio bha ja'p kuxburam, na sap ba' panaas kux bapoo ka' na jax chu'm gu Esauu na bha ja'p xi dha'ngida' gu taata'n Isaak.

Ba' mu ba ai gu Jakob na pai' daa gu taata'n Isaak ji ua'dat gu bhii. Cham ilhii'ñ ji gu' gu Isaak no' moop jir di' gu Jakob, na gu' pui' ja'k xim duiñchu'n na jax gu Esauu na bha ja'p xi dha'ngi tukgaram, sia ku gu' na xi kœœ pui' ja'k tu ñiok na gu Jakob. Ba' ma tu juu gu koi' na tu ua'tulhi'ñ. Ja'xpix ba' moo nat jix bhai' xi koi'chok, ma tu a'ga jix dhaam ja'k buiñor gu Dios bhaankamu'n gu Jakob na bhaan ti niidhidha', jup kai'ch:

—Aañ ja'pni moo tii ilhdhat jiñ Gi'kora' xib dhi alhio bhaan nañ ya' dir pui' mu soi'ñ ilhii'ñ aap jum bui, nap git pui' alh bhaan xi chi niidhat dhiñ chio'ñ na pich pui' ya' do'ñcho dhi dumaalh kiisap bhaan, na cham pik ja'p moo bhaan xi jimii'dha' gu tu' nar jix buam jum duukam. Ge'p xi maakidhat gu tu' na ti isda' gio gu tu' na a'miram jum aagaidha' na ji'x juugit duaka'. Aap pix jup tu duñia' git jiñ Gi'kora' nam moo biix tu' ka'm nii'ndha' git dhiñ chio'ñ gu jajaa'nni'ñ gam sia gu jai' ja'ppix

ja'tkam. Ba' gu jī'k nam jix bhaamkidhat cham tu' ka'm nī'ndha' dhiñ chio'ñ, dai nam pix am ti'ñchoka' na cham bhai' tu ja jimda' gammiji pix. Gu' ba' gui' nam jī'k tu' ka'm nīdhat jix kīgali'ndha', joidham jix bhai' tu ja jimda'.

Gu Esauu na gampai' ji bi'ya'

Ba' nat kia'pix mi ji chiimu gu Isaak na tu a'gimik buiñor gu Dios bhaankamu'n gu maraa'n Jakob, mi ba ai gu Esauu ua'dat gu nabdi'n. Biomak jup ma tu jidhoo. Ba' ja'xpix nat xi bhai, alhi'ch bhiak mui'p ba ua'tulhi'ñ gu taata'n Isaak mu na pai' daa, jup titda mu eek:

—Bi chu juu' jīñ chaat, ya'ñ ba ua' gu bakaax jidhoor na pich jīñ chia nañ saak nabdhirai jum jidhoolhdha'. Nap xi jugai saak jīñ a'mkam ba tu a'ga' jix dhaam ja'k buiñor gu Dios nañ a'm ti nīdhidha'.

Ba'p kai'ch gu taata'n Isaak:

—¿Gu'r jaroo da' ji gui' nañ xib kia'pix ya' bhaankamu'n tu a'gimik? ¿Ku ba'r aap ji?

Ba' giilhim tii bhai'x buam jim ilh gu Isaak nat tak gu Jakob pix bhaankamu'n tu a'ga buiñor gu Dios. Cham bhai' kia' na jax xim buada', na gu' gu maraa'n Esauu giilhim bha soi' kai'ch ip nax aa' na jai' bhaankamu'n jup tu a'ga' buiñor gu Dios na bhaan ti nīdhidha', jup titda:

—Aañ jap dhoñ a'mkam jup xi chu a'ga' jīñ chaat buiñor gu Dios nañ a'm ti nīdhidha'.

Ba'p kai'ch gu taata'n Isaak jix buam jum aagit:

—Jax dhui na cham jax kax bhaai' jīñ chio'ñ, na ñich gu' bix pui' ja'k ba tii'n gu Dios na dai gu Jakob bhaan ti nīdhidha' nax bhai' tu jimda' gammiji. Aap ba'm a'm ji gi'nsi jīñ chio'ñ na cham bhai' tum jimda' tu' na pix bhaan. Pui' na jax nap pai' dhuuk tii ti isda' gu tu'x chu io'bkam pu cham jup tum buada', gam gu ja'tkam jam bix pix xim bhaamki'ndhat jum kokdada', jum a'm jum aa'nda' ba' nap gammiji tu kokdatu'nda' nap ba' siamri duatgida'. Gio dhim xiku' Jakob jum daam kiika' pix ba', na ñich gu' pui' ja'k ba tu daañxi buiñor gu Dios. Ku ba' gu' gatuuk am xi ñakga'p ji noonbiram dir na ba' cham jum daam ka kiika'.

Gu Jakob na mai' ba dai'ñña' nax iibhi'ndha' gu xio'gi'ñ Esauu

Ba' giilhim jix bhaam gu Esauu buiñor gu sipdhi'ñ Jakob nat biipi' kat jum bua nat mu jimik iatgidhak chia gu taata'n Isaak na bhaankamu'n tu a'ga buiñor gu Dios na bhaan ti nīdhidha'. Ba'p jum aa':

—Tu' na jax chui'ka'ñ alh moo mu'aa' gu Jakob na jax mukia' dhiñ chaat. ¿Jax kut ba'p jīñ dhooda?

Gu' ji na gu'x maat gu di'ii'n Rebeeka na jax jum aa' gu Esauu, ba'p titda gu Jakob:

—Aañ pui' ilhii'ñ jiñ chio'ñ nap ka jimia' ji'k tanoolh mummi buiñor gum kuuxi' Labaan. Na gu' giilhim jix bhaam gum xiix Esauu, na ka xi jikgi' nap ba' gio bhai'p ba jimia'.

Ba' gatuuk Jup titda gu Rebeeka gu binga'n Isaak:

—¿Jax ba'x bhai' no't guch mar Jakob jax dhuuk maa'n bhai' ba ji bhii gu ubii nam Et jir bopxi'ñ? Aañ gu' alh ja'p tii cham aa' ji nañ pu chu'm ba ji chu ka'mdata'.

Ba' gu Isaak xi baidhak Jup titda gu maraa'n Jakob:

—Dho gu' aañ ja'pni moo tii xim tiidam jiñ chio'ñ, nap moo maa'n xi gaa'mirai git gu ubii tiyaa mummi na pai' tu jaaduñ dhim naan, no'p gu' moo pix am bax chu kiicham. Cha'p ja juanat gu ya ja'p kam u'uub nam Et jir bopxi'ñ.

Ba' gu Jakob pui'p ma tu duu na jax titda gu taata'n, ma jii mummi nat pai' joot. Ba' nammi pai' nat giop ba tibia gampix gu Jakob, nat gu' ji'kchi kim ba tibia na gu'r mik mu ja'k nat pai' ba jii, ba ti tiitkim na koos na sap maa'n mi' dhir mu kiik gu iskadhiir na bhijimmi pu aix jix dhaam. Sap ba' gu noonbi'ñ gu Dios bhaan bha tiitmigim am, jai'm baasi'n ja'k tisdim.

Mikkat sap gu Dios bhai'p bam maax iskadhiir ta'm, ja'p sap titda gu Jakob:

—Aañ jir di' gu Dios gui' na iim gum kuulsi Abraam gio gum taat Isaak. Cha'p tu' ki'n jax jum aa'nda' Jakob. Aañ gammiji' jum buip tui'ñgida' ji matgim nañ jum nuukdaidha' na cham tu'm duñia', nañ gu' aap mui'm bopxichuda' cham daaxix kam. Ba'x kii'p ja'k gixia' ip gio mu ja'k nap pai' kio saalhiom, nañ gu' mu ja'k ja makia' gum bopxi bix na ji'x Kanaan bhaan bipio' gu dibiiir.

Ba' giilhim bhai' ji choo'n gu Jakob nat pai' dhuuk bhai' ji ñiñia, ba'p jum aa':

—Gu' bak ji ya' pik tibia ñich ji jia na pai' ti nii'ñ gu Dios, ¿kux ba' gu' aañ Jup jix maatit aa? Ba' xib tu' na jax chui'ka', “Kia'mi'ñ gu Dios” jañ ti tiitgi' ya', na gu' bak gē'kam ki'n ya' ti nii'ñ gu Dios jiñ Gi'kora'.

Ja'xpix ba'p kai'ch diilh pix:

—Gammijiñ moo tu' ka'm niidhat ba tu daanda' buiñor gu Dios no't jiñ palhbui nañ jix kii' aaya' mu ja'k na ñich pai' ba jii, gio ba' no' ñich jix kii' ja'k gii ip gio mu ja'k jiñ ki'aam, gam nañ ba maakidha' bix gui' na ji'k bhaan bipio'da' gu tu' nañ joi'ndaidha'. Dhi'm ba' bhaan ba machia' ip nat silhkam jiñ a'm ba ti tii.

**19. Gu Jakob na mummi ja'k ba daaka' buiñor gu kuuxi'ñ Labaan,
mi' ba' bhai' ji ja u'ya' gu gook maamra'n**

(Na mi' dh̄ir boosgix Jeenesis 29–33; 35–36)

Gu Jakob na ba bh̄iia' gu Lea gio gu Rakeel

Ba' bhammi ba ai gu Jakob ḡ' kiicham na pai' kio gu kuuxi'ñ Labaan na Araan tīi'. Bhammi ba' pu juruuñ buiñor maa'n masaa'n na palhbui'ñdha' mi ja'p tu' na jax buada'. Gu Labaan gook tu maamar ka' tit̄iia, Lea tīi'nka' gu bīipi' kam, gu gatuuk kam ba' Rakeel, dai nax io'm jix abhaar ka', gu Lea cham pik.

Ba' gatuuk nat maa'n masaa'n bhai' ba juruuñ gu Jakob buiñor gu kuuxi'ñ Labaan, jup tit̄da:

—¿Tu'p moox aa' nañ jum makia'ñ kuuxi' nar jum namki' ka' nap jix bhai' bua nap ya' daakat jiñ palhbui'ñ gu tu' nañ jax bua nañ a'm jum aa'?

Ba' gu Jakob jup kai'ch:

—Aa dho gu' daipu' nañ pui' ilhii'ñ pix no'p moo aap pui'p ilhii'ñdha' ḡit jiñ kuuxi', nap pui' alh maa'n mañ makia' ḡit dh̄im ḡi'li'ñ nañ alh bīima'n jup jiñ chulhii'ñdha'. Dhi Rakeel jañ tīi' pix am bhaan tīi' n̄ini'ñ nar gatuuk kam. Cham jax bua sia ku pich gatuuk jiñ joochxi nañ ka xi chum juañdha' xijum gook oidha'.

Ba' gu Labaan jup kai'ch:

—Jix bhai' dho jia, ¿jax gip bua? Na gu' ya' pui'r tum buadam.

Mi ba' pu juruuñ gu Jakob ja'kbui' xijum gook oidha' na tu juanxi'ñdha' gu kuuxi'ñ Labaan.

Ba' nammi nat pai'm ai gu ja'kbui' oidha', ma tu bhoo'nta gu Labaan na mi tit̄mo gu Jakob bīima'n gu tiyaa maraa'n. Gu' ji na gu' cham tu'r di' gu tiyaa na jax chu'm jix joi'ñ gu Jakob, jir Lea pix nar bīipi' kam. Na gu' cham maatit̄ n̄i'ñ gu mi' jotmoda', buimgidhak nat ba' ka maat nar jaroi' dha' nat pu maa'n tukaa' bīima'n ba boi.

Ba' giilhim tīix bhaam gu Jakob, jup tit̄da gu kuuxi'ñ Labaan:

—¿Jax kup ba' pui'ñ alhios jiñ kuuxi'? Gi na chich jup tīi' nap saak gu Rakeel jiñ makia'.

Ba' gu Labaan jup tit̄da:

—Dho ja'pji nach gu' aach ya' cham tu' pui' ja'k tu jim na moo bīipi'p ba kunta' gu gatuuk kam, gu' dhi' bīipi' ji gui' nar ḡ' ka' na kunta'. Piam kup gu' moo ja'p jix joi'ñ dhi Rakeel, jum makia' iñ ip dho, ¿jax gip bua? Ja'pji no'p jum guguuxi'ñ nap ya' ka xi chuñ juañdha' xijum gook oidha' pup, siap chi xib d̄ir pu bīima'n ba daa.

Ba' pui'm duu ip jia, bhai' ji bh̄i dho gu Jakob gu Rakeel. Ba' dai nat ji'ma'n ja joochxi gu ja taat Labaan gu tujuandam tugi'ñ gu u'uub maamra'n nam ba oi'ñ gu Jakob, nam sap ba' tu ja chianda'. Silpa

tii'ka' gu tujuandam tugi'n gu Lea, gu' ba' gu Rakeel gu tujuandam tugi'n Biila.

Nam ba maaxilha' gu maamra'n gu Jakob

Ba' gu Jakob jix io'm jix dha'da' gu Rakeel nax io'm jix joi'ndha' nax abhaar ka', gu' ba' gu Lea cham pik pui' da'da'. Ba' gu Dios pui' ja'k duu na gu Lea dai jir ai'n ka' gu a'aalh, na gu'x maat na tu' pix ilhii'n gu Jakob. Ba' bhai' ji ja tii gu a'aalh gu Lea mi'mia'n pa'. Gu biipi' kam Rubeen tiit, gu' ba' gui' na mia'n oi'n Simeon, gio ba' gui' na mi' dhir mia'n oi'n Lebii jup tiit, gio ba' gu gatuuk kam Judaa ip. Ba' gu Rakeel bhai' ji jigam gu xio'gi'n Lea nat ba ja tii gu a'aalh, na gu' diilh cham ja ninii'n. Ba'p titda gu Jakob:

—¿Gi no' pich jix bhai' xi chiidak dhiñ chujuandam tuk Biila? Katti moo jir ai'n gu a'aalh ku ja tigia'n a'mkam, na ba' ja'p ji buusnia' nam aañ jir jiñ maamar ka', nam gu' aañ cham jir jiñ ai.

Ba' gu Jakob bhai'x bhai'p ji chii'n gu Biila nat xi chia gu Rakeel. Ba' mikkat maa'n ba tii gu alhii, Daan ba' tiit diilh gu Rakeel, gio ba' moo gatuuk jumaip ba tii gu alhii, Neptalii tiit ip.

Ba' gu Lea cham ob ka ja tiigim ip jai' gu a'aalh, daipu' gu maakob nat jax ba ja tii. Ba' pui'p ma chia gu binga'n Jakob na sap jir am nax bhai' xi chiidai gu tujuandam tugi'n Silpa ku bhaankamu'n ja tigia' gu a'aalh na ba' ja'p ji buusnia' na gui'r maamra'n ka'. Ba' gu Jakob pui'p ma tu duu na jax titda gu Lea. Saalh pui' ba' bar ilhi'ch kiikam ka' gu Silpa, Gaad jamit ba' tiit nat pai' dhuuk maaxir gu alhii. Gatuuk ba' jumaip ba tii, Aseer jamit jup tiit. Jix io'm gatuuk, baik pup ka xi ja tii gu a'aalh gu Lea, Isakaar tiit maa'n, jumai ba' Sabuloon, gu gatuuk kam ba' Diina, na gu'r ubii.

Ba'x io'm gatuuk diilh jup bar ilhi'ch kiikam ka' gu Rakeel, nat gu' max joi'gilh gu Dios nat chakui maa'n ba ji chii gu alhii, gam nat jix joi'mdak ba kai na tii soi'm ilhdhat taañchu'nda' na sap ji'k xi maakai gu a'aalh. Ba' mikkat nat pai' dhuuk maaxir gu alhii, Josee tiit.

Gu Jakob na ba jimia' biix ki'n mu ja'k Kanaan

Ba' mi' dhir nat pai' dhuuk pu'ni ba maaxir gu Josee, tii bax jimiim gu Jakob mu ja'k Kanaan nat pai' gi'ir na bax ja tiigim gu gi'korga'n gam jajaa'nni'n. Ba' ba tikka gu ooga'n Labaan nax maachim na tu' siamri bhaan tu bi'ya' nat ba magoo na tii ti nii'ni'xi'n gu tu' na bia'. Ba' gu Labaan jup titda gu bha'mar ooga'n Jakob na sap siamri tu makia' ji gu sasoi' na ji'k bhaan bipio' nar namki ga'n ka', na tii xi iatgi'n pix, na gu' ji'x tii pu'ni xi iatgi'ndha' na cham aa'nda' nam tumñigamta'. Ja'pji na gu' gu Dios palhbui'ñchu'nda' gu Jakob, na gu' bhaan ti niidhidha', jix io'm pix ji mui'dhidha' am gu sasoi ga'n. Gu ooga'n Labaan maa'n

na ji'k p̄ix ja bia'ka'. Ba' maa'nnim na cham pum aagit mu ja'p ka tu bipia' gu Jakob, bhai' ba tu a'gi gu Dios jup titda:

—Ba jimia' ap mummi Kanaan nam pai' oi'dha' gum gi'kora' gam jum jaaduñ. Aań jum palhbui'ñchu'nda' gammiji b̄ix boi nap pai' jax bh̄iya'.

Ba' nat ba tu bi'aam gu Jakob, jup xi ja t̄idak jix xi'lhim gu Lea gio gu Rakeel nam sap mu j̄imda' mu na pai' tu bipia'da'. Ba' na mit pai' dhuuk mu ai na pai' tu bipia', jup ja titda gu Jakob nam sap ja bai'ñpu' gu ja maamar gam ja tujuandam tuk gio gu ja b̄ixchu' nam jax tu u'ya' nam sap ba' mi' d̄hir pu jimia' jix xi'lhim Kanaan ja'k. Ba' mi' d̄hir daipu' nat jax bha ja ulh gu kameeyos gu Jakob nat bhai' xi ja darsak gu Lea gio gu Rakeel, pu jii mit. Pui' mit pu cham ji aa'ñdhak gu Labaan. Gu' bak gu Rakeel jix xi'lhim xi ja u'uuk gu didios tugi'ñ gu taata'n Labaan na mit ba jii. Pu cham aagi'ñ gu Jakob no' tu'p ja ua', pu ja gaamtu' ba'.

Ba' giilhim jix bhaam gu Labaan nat tak jix xi'lhim pu jii gu bha'mar ooga'n Jakob cham ji aa'ñdhak, gio gam nat bak jix xi'lhim xi ja u'uuk gu i'lhich didios tugi'ñ ku ba' cham tu' jai'ch. Ba' gatuuk d̄ir mui'p ma tu ardi gammiji nat pai' jax bh̄i gu bha'mar ooga'n Jakob, nammi pai' ba ai gama ja'k. Ba' nai' t̄i ji chu xio miji ja'p ja b̄ixchu' ir na ja ga'nga gu didios tugi'ñ, cham pai' ja ua' am, na gu' gu Rakeel bhaan mi' pu daa miji bitaa'n ji ja tua'kat. Mi' mit ba' xi chu a'gak maa'n ñi'ook jup duu daim bha'mar a'oogim, na mit pui' ja'k t̄i nam cham tu' bhaan jax ji kai'chit ba tu oi'ñka', gam nam cham tu' bhaan ka xim bhabhaakui'ñdha'. Ba' mi' d̄hir gio ja'k jup ba gii gu Labaan mu ja'k na pai' kio. Gu Jakob gu' jimchu' ji gammiji ja'k Kanaan nat pai' ja'k ba jii.

Ba' nammi mia'n Kanaan na ba aajim, jix io'm bax choo'nnichu' nax ībh̄i'ñ gu xio'gi'ñ Esauu, bap ja titda ji'kchi gu tujuandam tugi'ñ:

—Aań pui' īh̄ii'ñ na pim aapi'm b̄iipi' mui' xi jimia' mummi buiñor guñ xiix Esauu. Xi ja saadai pim ji'k dhi karbax, gio dhi kakasnr̄, gio ba' dhi kameeyos, gio ba' ji'k ip dhi baak gio dhi bhu'mrux. Ja'p japim t̄ida' na ñich aań mu joochxi pui' p̄ix, katti moo iam dhi' ki'n j̄ikgi' na giilhim jix bhaam aań j̄iñ bui.

Ba' miji xi ji dhuu mit gu tujuandam tugi'ñ tu saadak gu sasoi'. Gu jai' tujuandam tugi'ñ ba' na mit mi bii, irban juugit ja'p ja'k gab̄iil̄h ja joot nam bh̄iya' ja saadai irban juugit ip gu sasoi'. Mi' d̄hir ba' bhai' ji chu a'ga jix dhaam ja'k buiñor gu Dios na taan na nuukdaidha' na cham tu' duñia' na ba'x k̄i' aaya'. Ba' moo jano' nat gamai' ji chuk, b̄iipi' gamai' xi ja chia gu Lea gio gu Rakeel gam gu maamra'n nam sap b̄iipi' gamai' ba j̄imda'. D̄iil̄h ba' mi ji ch̄ibia gu Jakob nam pai'm j̄iip̄dhat.

Gu Jakob nam gook d̄it bam kokda' gu Dios

Ba' maa'n gu maa'nkam mi ji buusnik ba ji kokda na d̄iil̄h mi ka t̄ibiap, jax nat p̄ix ba ji dhooda. Gu Jakob pui' mi' mam bhaamtuda.

Mi' mit mam koi bix chukaa' alh. Ba' nammi nat ba xia' nat jix dha'npam ba ji chu maaxir, tii bar jimdam gu maa'nkam nat ba magoo. Gu' ji na gu' gu Jakob cham dado'ñcho sia ku tiiir jimdam, bhai' xi dhaa'ñchu' jup xi chitdat:

—Dho biipi'p pui' xiñ chiida' bhaankamu'n gu Dios nax bhai' tuñ jimia' nañ ba'm do'ñcho'.

Ba' gu maa'nkam jup kai'ch:

—Dho xib na tu' jax chui'ka', Israel jap ba tii'ka' xib dir, cham tu' Jakob kia', nap gu' ja daam ba kiik gu ja'tkam. Gio gu Dios japich biix ba ma'iich ip gu' sia, ba' xib dir dai na ge'kam ki'n jum a'm ba ti niidhidha' gammiji.

Ba' gu Jakob tii xi chikka na jax tii' gu maa'nkam na mit gook dit mi'm koi. Gui' pu cham aagi'ñ, dai nat ba jii pui' xi chiidak bhaankamu'n gu Dios na jax tu jimia'. Ba' gu Jakob ba maat na cham tu'r ja'ppix maa'nkam gui' na mit gook dit mi'm koi bix chukaa'. Dios ji bak nat maa'nkam jup jum duuk mi'ek ba ji kokda.

Gu Jakob gio gu Esauu nam maap bam naankia'

Ba' mi' dhir giop ba jii gu Jakob mu ja'k nat pai' ba jii. Ba' nammi gama ja'k na ba jimchu', ba tii gu xio'gi'ñ Esauu na nammi baas dir bhai' ba jimchu' ja biim maakob jix cha'tmam oo'm gu ja'tkam tugi'ñ. Ba' giilhim bhai' ji choo'n gu Jakob. Gu' ji nat gu' gu Esauu mu dir bha ja'k xi' bhai' xi ñam, biipi' mit xim kakoomkik na mit ba' bam ñiñio'ki. Jix bhai'm ilh ji gu' gu Esauu na mit giop bam tiitgi daim jajaa'nnim. Mi' dhir ba'p titda gu Jakob gu xio'gi'ñ Esauu:

—Dhi'ñi gook u'uub jam jir jiñ bipna' nam jiñ buppi'ñ, Lea tii' maa'n, dhi jumai ba' Rakeel. Dhi'ñi a'aalh jam ba' bar jich maamar na chich ji'k ba ja tii.

Ba' mi' dhir gu sasoi' mu ja'k jup xi ja aagi'ñ, jup titda:

—Dhi'ñi sasoi'ñ jum makia' pui' pix jiñ xiix nam jir jum sasoi'ñ ka'.

Ba' gu Esauu mik tii cham xi aagimik pui' ma tii nax bhai'. Mi' mit ba' xi chu a'gak pui' ja'k maa'n ñi'ook jup duu nam cham pai' dhuuk kam bhabhaakui'ñdha'.

Mi' dhir ba' ba kiicham gu Jakob mummi ja'k na pai' Sukot ti tii' nam ji'kchi mi' oi'ñka' gu ja'tkam. Saalh pui' ba' ja'pni ja'k ba saba'lh gu dibiiir na pai' Sikem ti tii'ka'. Jix chamaam oo'm aixim gu bapaiñum tuumiñ nar jix chooto totbikdam jamit ki'n ga'lhi gu dibiiir.

Gu Sikem na biima'n bo'ya' gu Diina

Ba' gu Diina maraa'n gu Lea maa'nnim ma paxiaram mu ge' kiicham ja bui gu bipnaga'n u'uub titiia nam maap jix bhai'm da'nka'. Gu' ji na gu' gu Sikem maraa'n gu Amoor, gui' na mi'r ge'kam ka' nar Ebea kam, agree'n daagik biima'n boi cham tu' ka'm tiigik sia ku tii cham aa' gu

ubii. Gatuuk ba' nat pui' xi dhoodak, jup titda gu taata'n Amoor na sap taañxidha', na gu' giilhim jix joi'ñ, jup titda:

—Jiñ chaañxidha' ap jiñ chaat dhi ubii tiyaa kuñ biima'n tu kiicha'. Ja'p mooñ ko'raar ji gu'.

Ba' moo jano' pui' ba ti kai gu Jakob nat gu Sikem biima'n boi gu maraa'n Diina cham tu' ka'm tiigik sia ku tii cham aa'. Ba' cham jax kai'ch gu mi' jotmoda', na gu' kax ja kaim nam jax kai'ch gu maamra'n nam pai' dhuuk mi aaya' na mit ka tu bi'aam gu ja sasoi'.

Ba' gu Amoor nar taata'n gu Sikem mui'p ma jii buiñor gu Jakob nat soi' tiidam na makia' gu maraa'n Diina na maap kiichchuda' gu Sikem. Ba' giilhim jix bhaamum jix buam jum ilh jamit gu maamra'n gu Jakob na mit ba maat na mit jax dhooda gu ja xiku' Diina na mit pai' dhuuk mi ba ai tu bia'puk. Jix xi'iraam jix bhaamum jix buam jum ilh jamit nat moo pui' pik jup dooda gu Sikem gu ja xiku'. Giilhim jix xi'iraam gu' ja bui biix gu Israel kam ja'tkam gu dhi' pui'. Gu' ji nat gu' gu Amoor mi ba ji buus ji bai'ñchu' git gu maraa'n Sikem nax ja taañimtu' gu ja xiku' Diina, jup ja titda:

—Dho gu' aañ moo bhai' pix jam kaim ji jiñ jaaduñ, na pim jax moo ilhii'ñ. Sap dhi'ñi biapma' Sikem pui' moox joidhak ma tii dhi jam xiku' Diina. Sap ba' pui' tii ilhii'ñ na sap moo biima'n tu kiicha' git. ¿Jax moom duñia' no' pimit moop maa ku gi ku alh biima'n tu kiicha'? Sia pim chi ba' ya' pup oidha' jich biim, ¿jax gip bua? Aapi'm bhai'p ji ja u'ya' dho gu u'uub jich jaaduñ, gio aach ya' dir mu ja'k bhai'p ji ja u'ya' gu jam jaaduñ, ja'p nach jajaa'nnim jach ba'p jich dhuñia'. Ya' pim tu oi'ñkat ti isda' tu' na pim ilhii'ñ, gam na pim tu ga'rada'.

Ba' mi' dhir gu maraa'n Sikem bhai'p ji ñio, jup titda gu taata'n gio gu jajaa'nni'ñ gu Diina:

—Dho gu' moor pui' dho na jax ba kai'ch dhiñ chaat. Pui' silhkam tiiñ ko'raar dho dhi jam jaduñ Diina, kuñ ba' tii biima'n jix chu kiicham no' pim gu' moo aapi'm pui'p ilhii'ñdha' git na pim jiñ makia'. Tu jam makia' iñ dho ji'x na pim jix aa'nda' gu tu' na pim ilhii'ñdha' no' pimit jiñ maa dhi jam jaduñ nañ biima'n tu kiicha'.

Gu' ji na gu' gu maamra'n gu Jakob nam jix maat nat gu Sikem pu biima'n ba boi gu ja xiku' Diina cham tu' ka'm tiigik sia ku tii cham aagit. Ba' nam jix bhaakut jup xi iatgi'ñ am gu Amoor gio gu maraa'n Sikem:

—Jax dhui na cham jir am nach maamkada' dhich jaduñ gu jaroi' no' cham matgilhdhix ja'p na jax aach, na gu' dhi' giilhim bar jix xi'iraam ka' aach jich bui nach ji'k jir jich jajaa'nnim no' chich jum maa. Ji' ji no' pim jum matgilhdha' biix na pim ji'k jir ya' oi'ñkam na pim ji'k jir chichio'ñ nach jax ja'k tu jim aach, sia pim chi ba' ja u'dat ja biim tu oi'ñchaim guch jaaduñ jax gip bua, gio aach ya' dir mu ja'k jup ja u'da' gu u'uub jam jaaduñ, maap jach ba' ba tu oi'ñka' ja'p na

moo jich jajaa'nnim na pim jax ba kai'ch. Piam no' pim gu' cham aa' na pim jum matgilhdha', pui'ch dho cham jam makia' dhich jaduũ. Jum baabuidha' ich.

Ba' gu Amoor gio gu maraa'n Sikem pix cham jax jup tii mit, jup kai'ch am nar am gu pui' nam jax kai'ch gu maamra'n gu Jakob. Pu moo jano' xim matgilh gu Sikem, na gu' giilhim jix joi'ñ gu tiyaa maraa'n gu Jakob. Ba' mi' dhir biix jup xi ja aagi'ñ gu jai' ja'tkam na jax ja'k tu tui'ka' biima'n gu taata'n Amoor maap xi ja jumpadak mu na pai' gē' kiidha' na dir mu tum bapki miji ja'k na pai' bar kikcham. Ba' gu ja'tkam jup kai'ch am na sap jir am na jax kai'ch gu Sikem, nam gu' biix pix tu' ka'm nii'ñdha', nam gu'x maat na gu gē'kam Amoor jir maraa'n. Gio na gu' diilh gu Amoor pui'p xi ja titda nam jum matgilhdha'. Ba' pu biix maa'n jimdam jum matgilh jamit nam ji'k jir chichio'ñ nam jax ja titda gu maamra'n gu Jakob.

Gu' ji nat gu' cham pui' ji chu buus na mit jax ja'k tii tii, na gu' gook gu maamra'n gu Jakob, Simeon gio gu Lebi, nam jir xiixio'gi'ñ gu Diina, baik jurni'ñ ki'n jix dhupi'ñ mu jimik biix ja koi mit gu mi' oi'ñkam gē'gēr kukxir ki'n nam cham pum aa', tii gu' bam matgilhdhak jamit na mit jax ja'k tii. Biix kax kako'ktulhdhix am na mit mi ba ja koi cham jum ilhdham. Biix ja mit pu mua ip gu Amoor gio gu maraa'n Sikem. Miji dir jamit ji baabu kia'mi'ñ gu ja xiku' Diina na pai' tii ba bia'kat gu Sikem, baidhak jamit pu jii, nam gu' giilhim jix bhaak, cham tu' pui' bii na mit jax ja'k tii tii na mit xi chu a'gak.

Ba' ja'xpix gu jai' maamra'n gu Jakob mi ēk mi ja daam jup xi oipo am gu koi'nga'n nam jix bhaakut nat biima'n boi gu Sikem gu ja xiku' Diina, sia tii pup cham aagaimik. Ba' na mit pai' dhuuk ba jii, xi chu saadak jamit biix gu kakasnir gam bhu'mrux gio gam baak nam tu bia'kat gu mi' oi'ñkam, sia gu ja bixchu' mit pix tu' tu dooda. Gio gu u'uub, ja bipna' gui' na mit mi ja koi, biix jamit mi ja'p ja bhiich binkam gu ja maamar na mit ba ja u'uuk. Ba' gu Jakob jup ja titda gu Simeon gio gu Lebi:

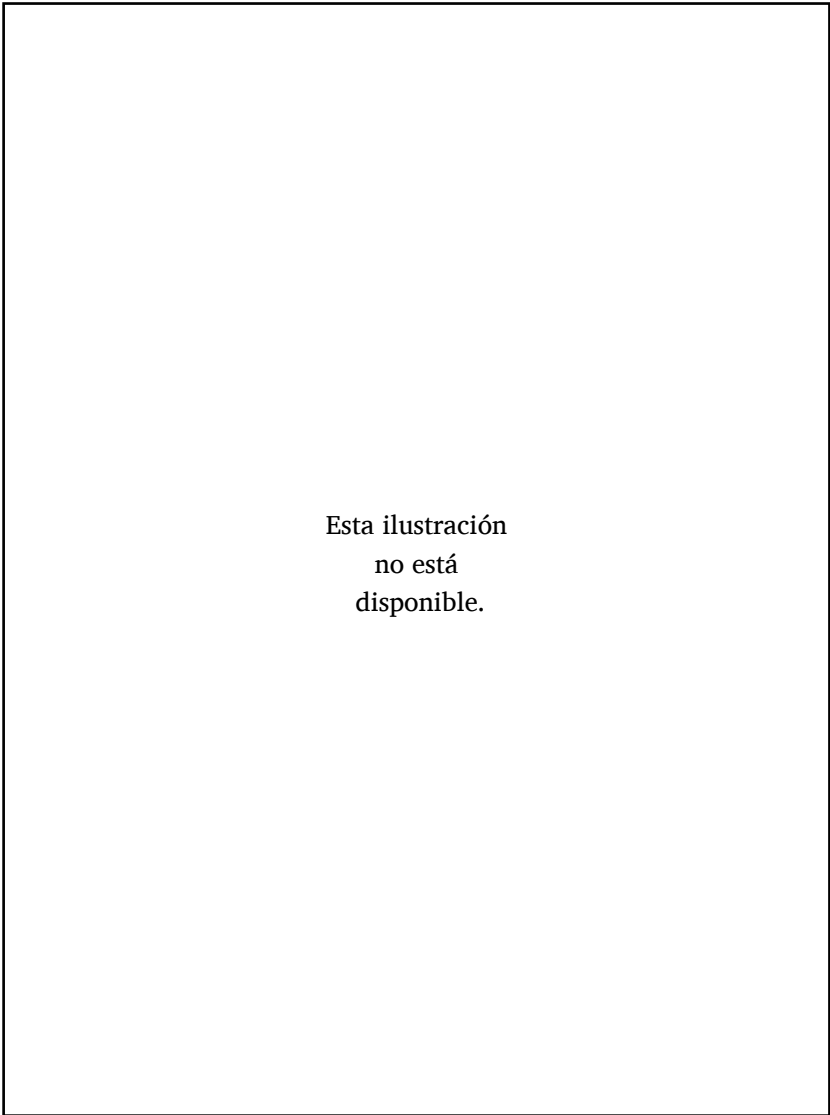
—¿Jax ba' ku pim ba' moo pui' pik jup ja bua gu ya' oi'ñkam ja'tkam? ¿Cha'm ba' bhai' ji bhaaku' aa maap jum daagii gu Kanaan kam gio gu bopxi'ñ gu Periseo? Bha jimim dho gu' ya'ch kooda' biix maa'n jimdam, nañ gu' aañ cham mui' ja bia' gu ja'tkam. ¿Jaroom gi tu kokda'?

Ba' gui'p kai'ch am:

—¿Dho gi tu' kum ba' pui' bua guch jaduũ na mit moo agree'n biima'n jup boi sia ku tii cham aa'? Tu' pix oiridam ubii ilh jamit.

Ba' gatuuk gio bhai'p ba tu a'gi gu Dios gu Jakob, jup titda:

—Kiichmira' ap ji'k tanoolh mummi Betel, na nich pai'm ñio'ki bo jano' jum kooxi' ir bhaan, nap mi ka tibiap boi cha'm nap baas dir ja'k bha jim nap mai' milhchu' nam o'bhagi'ñdha' gum xiix Esauu. Mi'p ba' kiisa' maa'n gu sasoi' mimii'ñkar nap bhaan jiñ makgixidha' gu sasoi'.

Esta ilustración
no está
disponible.

Ba' na mit ba ji jii Betel ja'k, jup ja titda gu Jakob bĕx gui' nam maap jiim:

—Aañ pui' tii xi jam tĕdam ji jiĩ jaaduĩ nach moo bĕx tu' ka'm ba nii'ndha' gĕt dai gu Gĕ'kam Dios, cham tu' nach jai' ka ja daanda' gu didios jum tĕtgĕdam. Xib jaĩ ba' pui' ilhii'ĩ na pim bĕx ya'ni ja'p xiĩ choi'dhak kuch mai' ja iabupu' no' pim jai' dhit ja ua' gu pu chu'm.

Ba' gui' mi ja'p jup xi choi' mit bĕx nam jĕ'k ja ua'dat gu didios. Ba' gu Jakob ja u'uuk gama ja'k xi ja yaaspak. Mi' dhir ba' pu jii mit Betel ja'k. Ba' mu ĕk ma tu jumaap gu joodai nat ki'n jup duu gu sasoi' mimi'ĩkar na bhaan tu makgirxi gu sasoi' gu Dios.

Ba' mikkat giop ba jii gu Jakob mi' dhir Betel na pai' kiokat, nat ja'p ja'k jup ba kiicham. Ba' nammi baasi'n na ba jimchu', bhai' jix chu ko'kor gu binga'n Rakeel nat bam ai na pai' dhuuk tigia' gu alhii, na gu' cham bhai'm taat ka'. Bhai' ba' ba maaxir gu alhii. Gu' ji nat gu' gu Rakeel pu cham ja bua nat pai' dhuuk jix chu ko'kor, pu muu, dai gu alhii bii. Benjamiin ba' tiit gu taata'n. Ba' gu Jakob bhai' ja'p pui' xi yaaspak boi jugii'n gu binga'n Rakeel nat ba muu. Saalh pui' ba' mummi ja'p pui' ji oilhidhat gio mummi ja'k jup ba ji buus Ebroon, na gu' mi' kioka' gu taata'n Isaak nat ba tiigim, dai nax io'm bar jagi' ka'. Ba' ji'k pix jur am jup xi muu gu Isaak. Biix ba' mui' ma jii gu Esauu na mit gook dit yaas gu ja taat Isaak.

Mi' dhir ba' ma kiicham gu Esauu maa'n kap na pai' g'e'ger jir oi'dha' ta'm ka' na Seir ti ti'ka', na gu' cham ja aix mi' Kanaan nam ti xi oi'dha' maap gu Jakob, nam gu' mui' tu bia'ka' gu sasoi'. Pui' mui'p tu bopxichak ba' gu Esauu.

20. Gu Josee maraa'n gu Jakob nam ba bhiika' mu ja'k Ejipto, mikkat mu bar g'e'kam ka'

(Na mi' dhir boosgix Jeenesis 37–41)

Mi ba' pup kioka' Kanaan gu Jakob. Jano' bar biapma' ka' gu Josee, maraa'n gu Rakeel kat. Dai gui'x io'm jix dha'da' gu Jakob. Ba' gu xiixio'gi'n tiix bhaamki'ndha' am gu ja xiku' Josee nam jix jiigak ka' na dai gui'x io'm da'da' gu ja taat. Ba' gu Josee ji'x pui'p ti tiitikda' na sap panaas jax chu'm tanoolh jir g'e'kam ka'. Jix io'm jam ba' bax bhaamki'ndha' gu xiixio'gi'n na xi ja aagi'ndha' na jax ti tiitikda'. Ba' maa'nnim jup titda gu Jakob gu maraa'n Josee:

—Ja kobxi'nmira' ap jiin chio'n gum jaaduñ mummi pai' nam tu bipia' no't cham tu' ba ja duu.

Ba' gu Josee mui'p ma jii nat ja tiigim. Ba' na mit ba ti gu xiixio'gi'n na yammi dir ja'p mui' ba jim, jup kai'ch am:

—Jaiñ muni dhir bhai' ba jim gux chitki' kam nach jix bhaamki'n, na saak pui' ti tiitkidha' na jax chu'm tanoolh jir g'e'kam ka'. Ja'ppi nach mu'ai mijini ja'p pai' xi baasai jax chu'm di'n kir nat kapbhai' diilh ya' ka ai. Ja'p jach ba' tiida' guñ chaat nat chi tu' jiijarum soi' jugio mu pai' ji namkik.

Gu' ji na gu' gu ja xiix Rubeen jup ja titda:

—Cham ji nach mumua'da'. Pui'ch muni xi baasai di'n kir xi kuañdhai dai gu kutuuna'n.

Bhiik jamit ba' gama ja'k xi baasak na pai' tuukab pa' ti di', na cham bhai' na jax diilh tisdia'. Ba' moo jano' pik mi ja'p jup ba jiim am gu jariirux nam bixchu' tu ua' na mit ba tu ga'ram Ejipto ja'k, na gu' amuub jup buusan gu boi na mu ja'k bhiix. Ba' gu Judaa nat ba ja ti nam mi ja'p ba jiim, jup ja titda gu jajaa'nni'n:

—Aa, ba maat jañich na jax ja'k jix bhai' nach dooda' dhi Josee. Ja'pji nach ja ga'lhidha' dhi ga'radam nam mi'ñi ja'p ba jiim. ¿Jax gi kuch ba' moop mumua'da'?

Ba' gui'p kai'ch am:

—Baabui' jia. Each ja ga'lhidhaiñ.

Ba' baabupuk mi xi ja ga'lhi mit. Maa'n oo'm aixim gu bapaiñum tuumiñ jix chooto totbikdam jamit mi xi ja maa.

Ba' gu Rubeen ampik jup ka tu soo'mdham gu ja sasoi' nam tu bipia'. Cham mi'p tu'ii' ba' na mit pai' dhuuk ga'ra gu Josee. Ba' nat ja'k giisik mu tii ba ti niidhim ip gio mu di'n kir na mit pai' ka baasak, cham pai' tu jai'ch. Ba' giilhim bhax buam ji chu tatdat, na gu' tiix joi'gi'n gu taata'n nax buam jum ilhdha', na gu'x maat na giilhim jix dhaa' gu Josee. Ba' gu jajaa'nniñ na mit ga'ra gu Josee, karbax jamit maa'n xi mu'aak ki'n xi mamxidhak gu i'ra'n gu tɛb kutuuna'n gu Josee gux abhaar na tii'chgít nat jup duiñ gu taata'n na mit xi kuañdhak ba ga'ra. Mu ba ua'tulhi'ñ am ba' gu ja taat. Ba' pux maatit tii gu Jakob na dhi'r di' gu kutuuna'n gu Josee, jup kai'ch:

—Tu' dho bak jigiaram soi' mu pai' ji ñamkik jugio guñ alhii chuk nañ gan mu ja'k jootos.

Cham ilhii'ñ ji gu' kia' gu Jakob na pui mu pai'p ka dua gu Josee. Ba' tii suak nax buam jum aa' nat muu, na gu' gui' pik jix dha'dat. Ba' gu maamra'n tii juraa'n da'ñxi'ñdha' am gu ja taat na sap cham jax kam aa'nda'. Gu' ji na gu' gu Jakob cham mik buppada', maa'n na jax jix buam jum aa'nda'.

Esta ilustración
no está
disponible.

Gu Judaa gio gu Tamaar

Ba' gu Judaa pu jii nat kiicham buiñor maa'n gu maa'nkam Iira tiigim na mummi kioka' na pai' Adulaam ti tii'. Ba' jano' maa'n mi'p kioka' gu maa'nkam Suua tiigim nar Kanaan kam ka', na maa'n tu marka' ubii tiyaa. Ba' gu Judaa mi ji chiigik bhai' ji bhii gu maraa'n gu Suua, maap jamit ba' pu tu oi'ncha. Ba' mikkat maa'n ba tii mit gu alhii, Er jamit tiit, gio mi' dhir jumai ip, Onaan jamit jup tiit. Ba' mi' dhir nam mummi ja'k ba oi'dha' Kesib ti tiigim, jumai mit jup ka xi chii gu alhii, Seela mit ba'p tiit.

Ba' mikkat nat pai' dhuuk gi'iir gu Er gui' nar biipi' kam, ba jooñchuda gu taata'n Judaa taañxidhak maa'n gu ubii Tamaar tiigim. Gu' ji na gu' gu Dios cham kii' ka'm jup nii'ñdha' na jax ja'k jir tu'm ka' gu Er, na cham tu' ka'm ti nii'ñdha', gio gam nax buam tu buada' na jax cham jir am. Ba' pui' ja'k xi chu duu na tu' na pix jax dhuñia' jotmoda', pu muu ba'. Ba' gu Judaa jup titda gu Onaan gui' na mia'n oi'n gu biipi' kam maraa'n kat nat ba muu:

—Aap ba'x bhai' xi chiidai ku gi jiñ chio'ñ gum nuuchix nat diihl ba bii, nat gu' ba muu gum xiix nam maap ka tu oi'ñkat, nap ba' bhaankamu'n tu bopxicha'.

Gu' ji na gu' gu Onaan cham pui' ilhii'ñ na moo gu tu' xio'gi'ñ kat pix jup ji ba chu bopxichuda', diihl ji na tiix aa' na tu bopxicha'. Ba' na cham ji aagit na bopxichuda' gu xio'gi'ñ kat, jix aich nat jax ja'k duu na cham tigia' gu alhii sia ku tii biima'n boopoda' gu nuuchixi'ñ, na gu' pui' pix ja'p jup ji buusnia' na cham jir maraa'n ka' sia ku mit tii ba tii gu alhii, dai gu xio'gi'ñ kat pix na mu ja'k bhaan ji bi'ya'. Ba' gu Dios bhai' cham jup ji kiigalh gu Onaan na pu'ñi ja'k pix tu buada' na pai' dhuuk biima'n boppoda' gu nuuchixi'ñ. Ba' pui' ja'k jup xi chu duu na tu' na pix jax dhuñia' ku mukia', na gu' cham jir kii' maa'nkam, buam pix tu bua gu' na jax cham jir am. Pu muu ip ba' gu Onaan. Ba' gu Judaa jup titda gu ka'mda'n Tamaar nat pai' dhuuk pu'ñi ba muu gu Onaan:

—Dho gu' chi ka xi jimia' ap jiñ mar mummi buiñor gum taat nap ji'x juugit jir diihli'ñ ka'. Ka xim niira' ap nax bhai' ka xi gi'lhia' dhiñ chio'ñ Seela nañ ba' ba chiñia' nam biim tu kiicha'.

Gu' na pix jap titda ji gu Judaa gu ka'mda'n Tamaar, na gu' bax choodon pix ba' no't gu' biix am jup xi muu gu maraa'n Seela no't gan jup xi chia nax bhai' xi chiidai gu nuuchixi'ñ na mit jax jum duu gu gook maamra'n kat. Ma jii ba' gu Tamaar mu ja'k buiñor gu taata'n na pu'ñi titda gu ooga'n.

Ba' gatuuk mui' tanoolh jurni'ñ ki'n am xi muu gu binga'n gu Judaa, maraa'n kat gu Suua. Ba' tiix buam jum aa' gu Judaa nat diihl ji bii. Gatuuk ba' na ji'x cham pik jax ka tu tatda', ma jii mu ja'k ge' kiicham

Timnat ti tīgim nam pai' oi'dha' gui' nax joi'ndha' na ja umuagi'ndha' nam jiki'ndha' gu ja bapoo gu kakasnir ga'n. Maap jiiim am gu Iira gui' nar Adulaam kam nam gook dīt jix bhaim da'nka'.

Ba' nat pui' ba ti kai gu Tamaar na mu ja'k ba jim Timnat gu ooga'n Judaa nat pai' tu umua' nam jikda' gu kakasnir ga'n, bīpi' kat jimik jummi ba daa na pai' Enaim ti tīi', na pai' buusan gu boi na mu ja'k bhix Timnat. Dai nat jax jai'x chim tī'dhak gu jajannulhi'ñ, xi chu kookosak bha ja'p ka xi chu daasak gui' na ti tī'kat na bhaan jix maati' nar dīlhdhim ubii nat muu gu bīnga'n. Maa'n gu gē' jannulh jup xi chīi'chu' na kī'n jum iīnchu' nam sap ba' cham tīgia' nar jaroi' dha'. Mi ba' ba daa na pai'r mu ja'k tum bapki miji ja'k na pai'r kikcham na nīr gu Judaa. Ba' dhi' pu'ñi ja'k duu gu Tamaar nat cham bīima'n kiichhuda gu maraa'n Seela, na gu'x maat nat tīix bhai' ba gī'ir.

Ba' ja'xpix na mi ba buusnichu' gu Judaa na pai' Enaim ti tīi', ba tīi' gu ubii na ja'pni ja'k pix daa na pai' gē'r ki'ngob na dīr mu ja'k tum bapki miji ja'k na pai' bar kikcham. Maadit gui' nam jir oipodam u'uub kam tu'ii' na mui' xi nīi'ñ, na gu'x bhaim iīn gē' jannulh kī'n nam jax chui'ka' gui' nam jir ganai' pix ka'. Ba' mui' ji ai gu Judaa muu na pai' daa, na gu' pu cham maatit nīi'ñ no'p jir di' gu ka'mda'n. Ba'p titda mu ji eek:

—Aañ ja'pni moo tīi' ihii'ñ nach alhio maap xi bo'ji git, no'p moo pui'p ihii'ndha' git.

Ba' gu ubii jup titda:

—¿Tu'p ba'ñ makia' no' ñich jum bīim boi?

Ba' gu Judaa jup titda ip gio: —Dho karbax aañ maa'n bham joochxidha' nañ jax aaya' muñ ki'aam.

Ba' gu ubii jup kai'ch:

—Aa dhop xib ya' ka xiñ buidhai kia' dhim oxia binkam dhim tīrbiñ gio ba' dhim seeyo' nap jī'x juugit pix bhañ joochxidha' saak gu karbax.

Ba' gu Judaa xi chu maakak na tu' bha tu aa', dai nat bīima'n ba boi. Ba' mi' pui' xi dhoodak ba jii ip gio gu Judaa mu ja'k nat pai' ba jii. Gio gu Tamaar ba jii ip mu ja'k kia'mi'ñ. Mu nat eek giop xi chim tī'dhak gu jai' jajannulhi'ñ na ti tī'kat bīpi' dīr na pu chu'm nam jax chu'm tīi'ka' gu dī'dīlhdhim u'uub no' mit koi gu ja bīpna'.

Gatuuk ba' miji xi joot gu Judaa gui' nam gook dīt maap jix bhaim da'nka' nar Adulaam kam, na sap mi' dīr do'ñchi'ñmīra' gu karbax gu ubii nat aa'ndhak na saak mu joochxidha', jup xi chīidak na sap mu xi dho'ñchidhai bhai' xi chaanī gu oxia'n binkam gu tīrbiñ gio ba' gu seeyo ga'n nat mu xi chu iabuidhak jano'. Gu' ji na gu' cham pai' tu jai'ch gu ubii nat mu tīi' ba ai Enaim gu Iira ji chīimīrat gu karbax. Mi ja'p tīi' xi ja tīkka gu mi' oi'ñkam na pai' ja'k jax chu'ii' gu ubii, gui'p kai'ch am nam sap cham pai' nīi'ñ mi' gu jax chu'm ubii nar oīridam. Pui' ba' ba jii ip gio gui' nat mu joot gu Judaa.

Ba' mikkat ji'k baik masaa'n jurni'n ki'n mi ba aa'ndhim am gu Judaa na sap alhii ba bia' gu Tamaar, jup titdaim am:

—Gum ka'mda' Tamaar giilhim jir ganai' pix jiñ jaduun. Mui' ja biim boppo gu ja'tkam. Xib alhii bia'kat pix mi ba daa.

Ba' gu Judaa giilhim bhaam, jup kai'ch ge' ki'n:

—Dho pim daagii mu miidha', ɔtu' kum ba' jum bua't kaat?

Gu' ji na gu' na mit pai' dhuuk mijj dir ba ji baabu kia'mi'n gu Tamaar nam bax miidhak, mijj xi chu joot nam sap jup tii'npu' gu ooga'n Judaa nax bhaamki'n:

—Dho gui' nar jaroi' ga'n dhi'ni oxia binkam dhi'ni tirbiñ gio ba' dhi'ni seeyo, nat jup jiñ dhooa na ñich biima'n ka xi boi. Pu jano' dir jañich bhai' pui' jiñ dhuu.

Ba' gu Judaa pux maati' tii na dhi'r di' gu oxia'n gio gu jai' gook nat maap mu xi chu iabuidhak jano', ba'p kai'ch:

—Dho aañ diilh jir jiñ kuiñcha bak na ñich cham am bua na ñich xi iatgidhak cham biima'n kiichchuda guñ chio'n Seela na jax ja'k tii tu aagix, kut bak ba' pui' ba tu duu guñ ka'mda'.

Ba' mi' dhir pu cham pai' dhuuk biima'n ka boi gu Judaa gu ka'mda'n Tamaar.

Mikkat ba' nat pai' dhuuk jum ai na dodhia' gu Tamaar nar ilhi'ch kiikam ka', gook bhai' ji ja tii gu a'aalh maa'n jimdam, nam gu' bak jir kuatis. Pares ba' tiit maa'n, gu jumai ba' Saara.

Gu Josee na mummi ja'k bap tui'ka' Ejipto

Ba' na mit pai' dhuuk mummi ja'k ba ai Ejipto gu jariirux, na mit jax øek jamit pu ga'ra gu Josee nam ua'dat. Maa'n gu maa'nkam Potifar tiigim saba'lh nar ja ge'kam tuk ka' gu sandaarui'x gui' nam mi tuutka' na pai' daaka' gux io'm ge'kam na ji'x jir Ejipto nam nuuka'nda'. Mi ba'r tujuandam tugi'n ka' gu Potifar gu Josee. Jix bhai' ji buusnidha' ji gu' biix na ji'k tu' jax buada' na tu juanxi'ndha', na gu' palhbui'ñchu'nda' gu Dios, na gu' bhaan ti niidhidha'. Ba' mikkat ba maat gu Potifar na bak Dios bhaan ti niidhim gu Josee, pui' ku ba'x bhai' ji buusnidha' biix na ji'k tu' jax buada'. Ba' ge'kam ki'n ba dai ja bui biix gui' nam ji'k jir tujuandam tugi'n mi' kia'mi'n. Joidham ba'x bhai' ji buusnidha' biix na ji'k tu' jax buada' mi' kia'mi'n gu Potifar, na gu' palhbui'ñchu'nda' gu Dios.

Gu binga'n gu Potifar na bhai' bax joi'ndha' gu Josee

Ba' maa'nnim gu binga'n gu Potifar bax joi'n gu Josee, na gu' joidham jup jix abhaar ka' gu Josee, ko'raarda' ba' na bhai' xi ni'ndha'. Ba' tiip titda' na sap biima'n bo'ya'. Gu' ji na gu' gu Josee cham aa', jup titda pix na sap cham jir am na pui' buada' gu binga'n gu ge'kam tugi'n na mi buiñor tu juan, na gu'r ua'tulhdhara' buiñor gu Dios.

Tii moo xi jii na soi' tii'ntu'nda' na sap biima'n bo'ya', ja'pji na gu' gu Josee xi kiika' na cham aa'nda'.

Ba' maa'nnim na mit ampik diih mi ji bii dai gook miji ba'k chir na mi ja'p jix bhai' ka tu bua gu Josee, gu binga'n gu Potifar bhai' ji dhaa na ampix ka tu ju'. Soi' ba titda na sap biima'n bo'ya' ji dhaagit kutuunaram, gu' ji na gu' gu Josee maa'n na jax cham aa' na pui' tii titda. Ba' jotmoda'm boiñkunak gammiji xi mii gu Josee, dai kutuuna'n mi' pup daa' gu ubii, nat gu' xim jupnak jimiiñnor na cham dado'nkos. Ba' giilhim bhaam gu binga'n gu Potifar buiñor gu Josee. Ba iattulh ja bui gu jai' tujuandam nam mi ja'p oipo, jup ja titda nat sap gu Josee ja'kbui' kat mi øk ba ji oi, gio gu binga'n Potifar pui'p ba titda nat pai' dhuuk mi ai. Ba' gui' silhkam jup ilh na ji'k jax titda gu binga'n, bhaamuk pu moo jano' tu chia nam daagii kuupa' gu Josee.

Ku gu' maa'n ji na jax jix bhai' tu jimda' gu Josee sia ku ba kuup, na gu' palhbui'ñchu'nda' gu Dios, na gu' bhaan ti niidhidha'. Ba' mikkat ba maat gui' na mi ja nuuka'nda' gui' nam mi' kuupka' na Dios bhaan ti niidhim gu Josee, pui' ku ba' joidham jix bhai' ji buusnidha' biix na ji'k tu' na jax buada' mi' na pai' kuupka' na xi ñi'ñdha'. Ba chia ba' na sap bhaankamu'n mi ja nuuka'nda' gu jai' nam mi' kuup, cham jax bua sia ku biix mi'p kuup.

Gu tujuandam tugi'ñ gu Paraoon nam maap bap tui'ka' gu Josee

Ba' gui' na mi'r gø'kam ka' biix kap na ji'x jir Ejipto nam Paraoon tiiti'nda', ma bhaam ja bui gook tujuandam tugi'ñ na mit cham am bua. Mu ja'k jup xi chu chia nam ja kuupa' na pai' ji kuupich ja nuuka'nda' gu Josee gu mui' nam mi' kuupka'. Maadit gui' ji' gook tujuandam, paan jup buixi'ñdha' gu gø'kam Paraoon, na gu'x maatit jup buada'. Gu ba' gu jumai tujuandam, biiñ toi'bidhat.

Ba' maa'nnim ma ti tiitki mit gui' ji' gook tujuandam nam mi' kuup nam pu cham maat na jax jir jum duukam, tiim ti tikka' am. Ba' gu Josee ba ja aagi'ñ na jax jir jum duukam gu pui' na mit jax ti tiitki, nat gu' mattuda gu Dios, na gu' bhaan ti niidhidha'. Biipi' xi aagi'ñ gui' na biiñ toi'bidhat gu Paraoon, jup titda:

—Dho gu dhi' pui' na pich jax ti tiitki pui'r jum duukam nap jootom buusnia' ya' dir. Giop mummip tu juana' nap jax ba tu juan, nap toi'bi'ñdha' gu biiñ gu gø'kam Paraoon.

Ba' gu jumai tujuandam na paan jup buixdhak gu Paraoon, jup titda ip:

—Ba' aap nap paan jup buixdhimik gu Paraoon, ja'pnip jir jum duukam na pich jax ti tiitki, na cham bhai' tum jimia'. Tu chiña' gu Paraoon nam jum mu'aa'.

Ba' pui' ji chu buus na jax ja titda gu Josee. Ba' biipi' dir na pai' dhuuk aagi'ñ gu Josee gui' na biiñ tu tua'bada' na jootom ba buusnia',

tġip xi chiidak na sap na pai' dhuuk buusnia' mi' dħir, bhaankamu'n nokia' buiñor gu Paraoon, na buusaidha' na gu' iatda' ki'n pix mi' kuup. Gu' ji na gu' gui' na biiñ toi'bi'ñdha' gu Paraoon pu cham ka ti'ñcho nat pai' dhuuk buus na saak mi' dħir soi' tġida' gu Paraoon na buusaidha' gu Josee, nammi gook oidha' ba jip duu.

Na ba ti tġtkia' gu Paraoon

Ba' maa'nnim ma ti tġtki gu Paraoon nam sap mu pai' oipo xijum gook gu baak joidham jix kiki'x dhuduakam. Sap ba' ja'xpix mi'p ba ai mit ja'kbui' ip xijum gook gu baak dai sap nax gagaak. Sap ba' mi' pu ja jugio mit gux dhuduakam baak nam mi ka oipot. Gio sap ba' moo ja'pniip ti tġtki na sap mu pai' tuut xijum gook gu tiriik na joidham jix bhai' tui'dhi'. Gu' ji nat sap gu' jano' pik jai' mi' dħir bhai'p ji bubua ja'kbui' ip xijum gook gu tiriik dai nax u'uam pix ba', am jix gakiim tu'ii' sap. Sap ba' mi' pu ja jugio mit gu jai' tiriik na mi' joidham jix bhai' ka tui'ñgġt.

Ba' mi' jotmoda' bhai' ji ñiñia gu Paraoon na mi' pui' ka ti tġtkim. Jotmoda' bamgġk ba tu ja joochxi gui' nam sap jix mat ka' na tu' jax jum duñiidha' nam sap ba' bha jimii aagi'ñdha' na jax jir jum duukam nat jax ti tġtki. Ba' biix mi tġip ba ai mit nam ji'k jai'ch na ji'x jir Ejipto gux tu mamatda' kam nat tu ja joochxi. Ba' tġi ba ja aagi'ñ nat jax ti tġtki, gui' pu cham maat am na jax jir jum duukam, pui' mit dho pu cham ji'xdha' aa'ñ. Ba' mi' jotmoda' bhai' pup ti'ñcho gui' na kuupich na biiñ toi'bi'ñ gu Paraoon nat bak pin jax ka tġidak gu Josee. Ba' ba aagi'ñ gu Paraoon, jup tġtda:

—Aañ maa'n maat gu maa'nkam mu nañ pai' kuupich bas maaki'n nax io'm jix aidha' na jotmoda'ñ aagi'ñdha' tu' no'ñ jix maachim pu'ñi na jax jir jum duukam. Aach jano' gui' mi'ch aa'ñ gook dġt gui' nach maap mu kuupich na paan jix maatġt jup bua't na jax jir jum duukam na chich jax ti tġtki. Pui' dho ji chu buus na ji'k jax jich chġtda.

Ba' gu Paraoon miji xi chu joot nam sap bai'ñpu' gu Josee mu na pai' kuup. Ba' xi aagi'ñ gu Paraoon biix nat ji'k jax ti tġtki nat pai' dhuuk mi ai. Ba' gu Josee jup tġtda:

—Aa dho dhi' na bhaan pix xim mattudam gu Dios na tu' jax dhuñia' jootom ku pich ba' pui' ti tġtki. Ji na gu' maa'n na jax pix jir jum duukam biix gook, sia ku maa'n maakam pa' tum bua. Pui' na jax gux xijum gook gu baak na pich ja tġtki nam mu pai' oipo joidham jix kiki'x dhuduakam, gio gux xijum gook gu tiriik na mu pai' tuut na joidham jix bhai' tui'dhi', dhi' pix jir di'. Ba' dhi' ja'p jir jum duukam na ja'kbui' xijum gook oidha' joidham jir jix kiki' oidha' ka', ja'kbui' oidha' joidham jix bhai'm duñia' gu ja gagaa gu ja'tkam. Pu ni ji'x ku pai'r bhigi' ka' jano', nam gu' biix pix gu ja'tkam gġ'gġr bia'ka' gu koi', na gu' giilhim mui'm orda' gu tu' nam ti isda'. Pu'ñi ja'k pix jir

jum duukam gux kiki'x dhuduakam gu baak na pich ja tii'ki gio gu tiriik gui' nax bhai' tui'dhi'. Gu' ba' gu jai'x xijum gook gu baak gux gagaak na mit mi eek ja jugio gux dhuduakam, gio gux xijum gook tiriik gux u'uam nax gakiim ba tu'ii', nat mi' dhir ja'p bhai' ji bubuakik mi' pu ja jugio gu jai' tiriik na joidham jix bhai' ka tui'ngit, ja'p jup jir jum duukam na mi' dhir ja'kbui' xijum gook oidha' giilhim bhai' ji jimia' gu bhiogi', cham bhai'm duña' gu ja gaga gu ja'tkam siam tii ti is. Dhi' pix pui' ja'k jum tii'ki gu baak gux gagaak gio gu tiriik gux u'uam. Ja'pni dhor jum duukam gu biix dhi' pui' na pich jax ti tii'ki jiñ jaduñ. Dhi' bhaan jix maati' na pui' tum duña', tii' na pich gu' gookim pui' ji chi tii'ki. Ba' biipi'x bhai' tum duña' na ba' mi' dhir bhai' ji jimia' gu bhiogi'.

'Ba' aañ ja'pni tiip ilhii'ñ gu xib nap moo maa'n daasa' git gux kai' jax chu'm nax matda', nam a'mkam ji'ma'n bhiiñor ja taanit biix gu ja'tkam ulhñaidha' gu tiriik nabap oidha' nam pai' dhuuk tu kaipi'nda' no'm jix cha'tmam bhiiñor kaipi', na ba' mi' dhir a'lhiok ba ja ga'lhi'ñdha' biix gu ja'tkam na pai' dhuuk bhai' ji jimia' gu bhiogi' xijum gook oidha'.

Gu Josee na bar jix kai' ka' mu Ejipto

Ba'p jum aa' gu Paraoon na pu'ñi kai'ch gu Josee:

—Ja'pji na moo pur am na jax kai'ch dhi jaduñ. Pu dhi' dhor am nañ jix kai' ki'n ya' daasa' ku pui' tu duña' na ji'k jax kai'ch. Jaiñ na

Esta ilustración
no está
disponible.

gu' jax jix chu matda' kam kai'ch nañ xi kēē, na gu' chi moo Dios bhaan ti niidhim na mattu'n.

Ba' mi' dhir jup titda gu Josee pui' xim aagik:

—Aapi' dhor am nap ya'r jix kai' ka' jiñ jaduun nap kapbhai'x maat na jax ja'k aa' na ba' pui' tu buusnia' nap ji'k jax kai'ch.

Pu'ni duuk ba' jix kai' ki'n daibu gu Josee mu Ejipto. Ja'xbui' iam pix jup jir gē'kam ka' na gu Paraoon. Mi ba' pu jooñich Ejipto, nat gu' gu Paraoon maa'n taañxidhak maa gu ubii tiyaa mi' kam. Jano' maa'n oo'm daman mambhiix oidha' ba bia'ka' gu Josee. Ba' biipi'x bhai' xim ga'ngimik na jax ja'k jix bhai' ji buusnia' na ji'k jax ilhii'ñ nat ba' mi' dhir pui' ba tu duu. Ji'ma'n bhiiñor ba' ja taanit gu tiriik biix gu ja'tkam ulhñaidha' nabap oidha' no'm jix cha'tmam bhiiñor kaipi'. Na gu' jano' joidham mui'm kaipi'nda' gu tiriik nam pai' dhuuk tu kaipi'nda' gu ja'tkam, na gu'x bhai'm buada' gu ja gagaa nam pai' dhuuk ti isda', na gu'r jix kiki' oidha' ka' joidham, pui' ku ba' ja taanda' gu Josee, nam gu' joidham mui' kaipi'nda', cham pik ja a'm jum aa'nda' gu'.

Ba' mi' dhir gook ba ja tii gu a'aalh gu binga'n gu Josee. Manasees ba' tiit gu biipi' kam, gu gatuuk kam ba' Efrain.

Ba' pui' ji chu buus na jax kai'ch gu Josee. Giilhim bhiogi' bhai' ji jii mi' dhir nat xi buus gux xijum gook oidha' nat jix bhai' xi chum duuk. Cham ka bia'ka' am jai' dhit nam tu' jugia'. Biix kap na ji'x oi'nga'n ji gu' nat bhiogi' jii. Dai mi' Ejipto ba' saba'nda' am gu koi' nam tu kua'da' biix kap dir na ji'x oi'nga'n, na gu' dai mi' gē' jai'ch ka' gu tiriik, nat gu' gē' ulh gu Josee.

21. Gu Josee na ja biim bap tui'ka' gu jajaa'nni'ñ

(Na mi' dhir boogix Jeenesis 42–45)

Gu jajaa'nni'ñ gu Josee nam mi ba aaya' Ejipto

Jano' maa'n na jax mu kioka' Kanaan gu Jakob ja biim gu maamra'n, xiixio'gi'ñ gu Josee. Ba' nat pai' dhuuk bhiogi' ma jii biix kap na ji'x jir Kanaan, ma ja joot gu Jakob gu mambhiix maamra'n nam tu taañpu' gu koi' mu Ejipto. Gui' cham jax ji chi'ik jup ma tu taañim jamit. Ba' na mit mu ba ai Ejipto, silh jiim am mu na pai' gu Josee nam tañiim gu tiriik. Gu Josee pux bhai'x maatit ja tii nam jir di' gu xiixio'gi'ñ. Gu' gui' mu dir bha ja'k pu cham maatit nii'ñ am ji no'p jir di' gu ja xiku' Josee. Ba'x bhaamut tu ja a'gi'ñ gu Josee, jup ja titda:

—Na pimit bhai' pix ti tiigim dho jia nach jax ja'k tu't tu oi'dha' ya ja'p gam nach jax ja'k tu jim, na pim ba' mu eēji ba ja aagi'ñdha' gu jam gē'kam tuk. ¿Ka' cham?

Ba' gu xiixio'gi'ñ nai' gampai' jim duu mit, jup kai'ch am soi'm ilhdhat:

—ĴCham tu' ji matgim jĩn jaduũn! Ja'pji aach bhai' pĳx tu taañim ji gu koi' nach cham ka bia' nach tu' jugia'.

Gu' ji na gu'r maa'n na jax ja tĩtđa gu Josee. Jix bhai' xi ja tikkak no'm jumaip tu jaaduũn gu gatuuk kam, na ba' mi' dhir jup ja tĩtđa ip gio:

—Dho ea na pim ba baidhika' gu pu jam xiku' gu pu Benjamiin tĩigim nañ ba' moo jam jĩigi'ñdha' nar silhkam na pim jax kai'ch. Xib ya' pĳx ka bi'ya' dhi Simeon, na pim pai' ya' aichdha' gu jam xiku' nañ ba' ba do'ñcho'.

Ba' pui' xi ja tĩidak miji ja'p xi kuu gu Simeon. Gui' ba' ba ja joot nam sap ba jimia' xi ja maakak gu tiriik nam tu tañiim, dai nat gio mijip xi ja gaamdhak ja tatoon bhai'mkar am nat pai' ja gaam gu tiriik gu ja tumĩi' na mit ki'n tii tu namki. Gio mit ba'p ba jii bhammi ja'k Kanaan.

Nam gio mi'p ba aaya' Ejipto gu jajaa'nni'ñ gu Josee

Ba' nat pai' dhuuk ba juu ip gio gu tiriik na mit ka tu taanik, gio mui'p ba ja jootos gu maamra'n gu Jakob nam sap jai'p tu taañpu' gu tiriik mu Ejipto. Gu' ji nam gu' gui' cham aa' nam jimia' no' cham biix jimda' gu ja xiku' Benjamiin, nat gu' ja taa gu Josee nam mu bai'ñchu'nda'. Na gu' gu Jakob cham jup aa' na biix jimia' gu Benjamiin na gu'x dhaa', na pui' xim aa' nat daipu' maa'n pĳx ba bii gu maraa'n gu Rakeel kat. Mikkat ba' siamri dakoo ma do'ñcho na jimia', gui' dho ji na gu'p tĩtđa gu Judaa na silhkam gio mi'p aichdha', cham tu' na mu pai' xi buaji diilh pĳx mi ba aaya'. Ba' mui' miji xi ja maa gu tuumiñ nam sap ki'n bha tu taañika' gu tiriik gam jai' nam ki'n mu xi chu namkidhai gui' na mit biipi' dir mu dir bha bhiiñ. Biixchu'x dha'ram namkim mui'p xi chu joochxi gux kai' na mummi jix ja bhaamki'ñ gu maamra'n nam tii mu saba'n gu tiriik na ki'n jikgi'. Na gu' cham maat gu Jakob no' tu' maraa'n Josee mu pai'p jir jix kai' Ejipto, na gu' ja'p jum aa' nat muu.

Ba' biix dappaam mui' ma jii mit ip gio gu maamra'n gu Jakob mu Ejipto na mit ba tu taañim gu koi' xi bai'ñchu' am gu ja xiku' Benjamiin. Ba' nat ba ja tii gu Josee na mit mi ba ai gu xiixio'gi'ñ, jup ja tĩtđa gu tujuandam tugi'ñ:

—Mi' gor xi chu bhai'ñ gu koi' nañ tu ja onbai'ñdha' dhi ja'tkam na mit ya' ba ai.

Ba' ja'xpĳx miji dir ja'p pai' bhai' ji baabu gu Simeon. Ba' xi ja chia nam xi dharaibu' mi' sonpan gui' na bhaan tum kua'. Biipi' xi chia na xi daibu' gui' nar biipi' kam nar ja xiix, mi' dhir ba' gui' na mia'n oi'ñ, gio mi' dhir gu jumai na mi' dhir mia'n jup oi'ñ, gammiji nam jax ja'k jum a'oi'ñ. Gu xiixio'gi'ñ mi' pĳx pui' ba tu'ii' am na mi ba ja daraas gu Josee, bhai' tiim nini'ñ am. Tii xim ga'nga' am ja jujur am bhaan na

jax ba' duukat moop jix ja maat nam ji'k oidha' bia' bĕix ji'ma'n. Na mit pai' bĕix daraibu nat ba' mi' dĕir xi chu chia gu Josee nam tu ja bĕiidha'.

Gu Benjamiin nam mi ba gaamdha' gui' na bhaan tu io' gu Josee

Ba' na mit pai' dhuuk ba koi'cho, gu Josee xi chia maadit gu tujuandam tugi'n na sap ja iichulhdha' gu tiriik nam tu tañiim gu xiixio'gi'n, jup xi chiidak jup jix xi'lhim na sap gio mijip xi ja gaamdhai ja tatoom bhai'mkar am binkam gu tiriik gu ja tumñi' na mit ki'n tii ba tu namki, jup xi chiidak ip na sap mi gaamdha' toom bhai'mkargaram gu Benjamiin gu taasu'n gux abhaar na bhaan tu io' gu Josee. Ba' gu tujuandam pui'p tu duu bĕix na ji'k jax titda gu Josee. Ba' na mit pai' dhuuk ba jii gu xiixio'gi'n, gatuuk dir mijip xi joot gu tujuandam tugi'n na ja ardimia', jup titda:

—Ja ardimia' ap gu ja'tkam gui' na mit kia'pix ya' dir jii, ja'p jap ja tĕida' pai' nap ja aaya': ¿Jax ku pimit ba' bha bhĕik gu taasu'n guñ gĕ'kam tuk?

Ba' gu tujuandam ma ja ardi gu xiixio'gi'n gu Josee. Nammi gama ja'k ba ja ai, ba'p ja titda:

—¿Jax ku pimit ba' bha bhĕik gu taasu'n na bhaan tu io' guñ gĕ'kam tuk?

Ba' gui'p kai'ch am:

—¿Jax jap ba' kai'chim jiñ jaduun? ¿Kux ba' aach jup jich ko'raar aa nach ti ĕixi'ndha' gu tu'? Pu kanip tii mijĕ ja'p xi chi tĕi' jich chatoom bhai'mkar am nach cham pai' tu' ua'. Piam no' pich gu' moo jax dhuukat jaroi' maadit tĕi'nxi na gaamtu', dhi' dho ya' bi'ya' nar tujuandam tugi'n ka' gux kai'.

Ba' gu tujuandam mijĕ ja'p nai' ji chu xio ja tatoom bhai'mkar am na tu ga'nga gu taas. Ba' mu ja'k ji chi na jim toom bhai'mkargaran gu Benjamiin. Ba' gu xiixio'gi'n nai' gampai' ji dhuu mit na mit giilhim bhai'x buam jim ilh, nam gu'x maat na giilhim jix buam jum ilhdha' gu ja taat Jakob no't jax dhuuk cham pai' ka ai gu maraa'n Benjamiin, na gu'x dhaa'. Pui' ku ba' tii pup cham aagaimik na jimia'. Mi'm ba' pui' tii bam aa' nam bak chakui mu ja'k bai'nchu'nda' git. Ba' pui' mit bĕix gio ja'k jup ma suulh. Mummi mit giop ba ji bubua na pai' gu Josee. Ba' gui'p ja titda jix bhaamut:

—Xib na tu' jax chui'ka', ya' ba bi'ya' dhi Benjamiin nar jiñ chujuandam tuk ka'. Gui' dho ji na gu' moo bañ ĕxdhat git dhiñ chaas nañ bhaan tu io'. Aapi'm ba' dĕilh ba jimia'.

Ba' gu Judaa soi'm ilhdhat jup titda gu Josee:

—Gi no' pich moo iam do'ncho jiñ jaduun na jimia' dhiñ xiku' Benjamiin. Aañ ba' bhaankamu'n ya' bi'ya' nañ jir jum tujuandam tuk ka'. Nañ gu'x joi'gi'n guñ chaat nax buam jum ilhdhai pu mukia' no't

jax dhuuk cham pai' ka ai dhiñ xiku'. Na gu' dhi' pik jix io'm jix dhaa', na ñich gu'p xi chidak nañ silhkam gio bhammip aichdha', cham tu' nañ yammi pai' xi buaji diihl pix bhammi ba aaya'.

Gu Josee na ba ja aagi'ñdha' gu xiixio'gi'ñ na gui' pix jir di' gu ja xiku' na mit bhaamkidhak ga'ra

Ba' bhai' joi'ndara' ji chum suulh gu Josee nat jix joi'ndat kai na pui' jì' kai'ch gu Judaa, gam nat jix bhai'm ilh. Ba' xi ja chia gu tujuandam tugi'ñ nam sap alhio ka xi bubuakia'. Diihl ba' mi ji bii ja biim gu xiixio'gi'ñ. Ba ja aagi'ñ na dhi'r di' gu ja xiku' Josee, jup ja titda:

—Aañ jir di' gu jam xiku' Josee na pimit bhammi dir bhañ ga'ra jano'. ¿Siamri pui mu pai'x bhai'm ilhii'ñ aa guñ chaat?

Giilhim jamit jix chooto'n gu xiixio'gi'ñ na bha ja aagi'ñ. Am cham bhai' nam jax ka nokia', ji na gu'p ja titda gu Josee:

—Aapi'm moo cham totdon ka' ji jiñ jaaduñ sia ku pimit jiñ ki'dak yammi ja'k jiñ ga'ra. Matgim pu diihl mi' pix pui' ba jim ji ku pimit ba'p jiñ dhooda. Gu Dios pix jup tu duu nañ sap ba' biipi' kat ya' bar jix kai' ka' ampik na bhai' ji jimia' gu bhio'gi', nañ ba' pu'ni ya' dir ba jam i'chulhi'ñdha' gu tiriik na pim ki'n xia'ñdhidha' na pai' dhuuk pu'ni bhai' jir bhio'gi' ka', na pim cham ua'ma'. Ba' aañ xib pui' ilhii'ñ na pim bai'ñpu' guñ chaat. Ja'p japim tiida' nañ ya' dir niir. Pu biix ki'n japim bhai' pu tu jimia', nañ gu' aañ jix aa' na pim ya' ja'k oi'ñcha' Ejipto, na pim cham bhammi ua'ma' Kanaan gux chamaam oidha' na kar bhio'gi' ka'.

Ba' gu Paraoon ja'xbui' bhai'p jum ilh nat ba maat nam mi'p tu'ii' gu jajaa'nni'ñ gu Josee, jup titda:

—Jir am dho nap bha ja baidha' gum gi'kora' gio dhim jaaduñ nam ya' oi'ñcha' Ejipto. Aañ jum taiñbuidha' jì'k gui' na bhaan tum bhi'mñor nam bhaan bha tu bhiiñora' gu ja bixchu'.

Ba' gu xiixio'gi'ñ gu Josee pu jii mit ip gio mu ja'k Kanaan. Mummi ðk ba aagi'ñ am gu ja taat Jakob, jup titda am:

—Mummi daa Ejipto gu xiku' Josee. Jir jix kai' biix kap na jì'x jir Ejipto. Bha tu joot ba' nap sap mu jimda' jiñ chaat.

22. Gu Jakob na biix ki'n mui' ba jimia' mu ja'k Ejipto

(Na mi' dhir boosgix Jeenesis 46–50)

Ba' gu Jakob biix ki'n mui'p ma jii mu ja'k Ejipto nat ba kiicham. Nammi nat ba buus na pai' Berseeba ti'ñ, mi xi chu makgirxidhak gu Dios gu sasoi'. Ba' bhai' ba tu a'gi gu Dios, jup titda:

—Moop cham too'nnichgit mui' xi bua'tgida' mu ja'k Ejipto na pich pai' ba jii Jakob. Aañ jum buip tui'dhi' jia nañ jum nuukdaim na cham tu'm duñia' mu pai', nap gu' mu ja'k mui' tu bopxicha'. Gui'm ba' gio bhai'p ba oi'ñchapu' gatuuk ya' ja'k Kanaan nap pai' kiokat.

Ba' mi' dhir gio gamai'p ji jii gu Jakob mu ja'k Ejipto nat pai' ba jii, ja biim gu maamra'n gio gu kukuulsi'n gio gam gu kukuulsi'n gu ja maamar. Baik oo'm daman xijum gook jam xi jiiimchu' gu dai maamra'n gam kukuulsi'n gu Jakob, cham ja'kilhdhix kam gu ja bġpna' gu chichio'n maamra'n. Ba' na mit pai' dhuuk mu ai Ejipto, baik oo'm daman mambhiix jamit jup jum duu ki'n gu Josee gio gu gook maamra'n nam cham jir Ejipto kam ja'tkam.

Ba' gu Jakob nat jax ~~ġġk~~ ba nio'kdham gu gġ'kam Paraoon nat tikkam na pai' ja'k jix bhai' na kiicha'. Ba' gu Paraoon jup titda:

—Aa dho aañ pui' ilhii'n jiñ jaduun nar am nap mummy kiicha' Goseen na pai' joidham jix xa'ii' nam cham ua'ma' gum sasoi'.

Mu ja'k ba' kiicham gu Jakob ja biim gu maamra'n na pai' tu ja a'gi'n gu Paraoon. Mu ja joochxi'ndha' ba' gu Josee gu tiriik nam tu kua'da'. Ba' pix ji mui'dhidha' am gu kukuulsi'n gu Jakob gam bopxi'n.

Gu Jakob na bhaankamu'n gu Dios ba ja aagi'ndha' gu maamra'n gu Josee na jax tu ja jimia' biix ji'ma'n

Gu Jakob ba bia'ka' xijum maa'n oo'm daman mambhiix oidha' nat pai' dhuuk mu ja'k ai Ejipto. Mi ba' ka pup xi juruun mambhiix daman xijum gook oidha'. Ba' na xim taat na am jix muukim ba tu tatda', ba tu joochxi gu maraa'n Josee na sap mu jimda' mi' na pai' kio na tu a'gidha'. Ba'p titda nat pai' dhuuk mi ai:

—Dho gu' aañ pui' miji tum joochxi dho jiñ chio'n, nañ pui' tii xim tiidam pix nap moo mummy ja'k jiñ yaaspara' gġt Makpeela nam pai' yassap guñ kukuulsi kat, gio guñ gi'kora' kat, no' nich jax dhuuk tak jotmoda' am xi muu jagi'tak. Tii' na gu' moo ampix pui'x muukim ba tu tatda' nañ tii xiñ chaat, cham jañ tu' mui' ka juruun'dha' panaas. T'iñchokat ap moo dhi' jiñ chio'n nap cham tu' ya'n yassapda' no' nich ba muu.

Ba' gu Josee jup titda:

—Ea nañ moo pui' tu duñia' nap ji'k jax jiñ chitda jiñ chaat.

Ba' gu Josee ja ua'rak gu gook maamra'n, Manasees gio gu Efrain, mi ba ja aich na pai' gu taata'n Jakob. Ba' gu Jakob jup titda na nii'n na ja bai'nchu' gu gook maamra'n:

—Dho gu' pui' nap jax bax maat jiñ chio'n nap jiñ chitda bo jia gu Dios nañ saak mui' tu bopxicha', gio ba' nat jiñ iimchuda gu dibiir bhammi Kanaan. Dho gu' xib dho ba' mui' ba jim tibgai mit guñ bopxi na mit ba ji mui'dha. Gu' ba' aañ xib pui' ilhii'n nañ dhiñ kuulsi Manasees gio dhi Efrain jix io'm gġ'gġr ja iimchuda' gu dibiir, panaas kum moo diilh jir jiñ maamar ka' gġt sia kum jir jiñ kukuulsi pix, ja'p ji buusnia' nañ panaas gu silhkam diilh jir jiñ maamar ba ja iimchuda'.

Ba' pui' xi chiidak xi chia na mu ja'k xi mia'nkaxdha' gu gook maamra'n, jup titda:

—Eap bha ja'k xi ja ai'chu'n dhiñ kukuulsi ya'ni ja'k jiñ xanoop kuñ moo xi ja aa'ñdhai bhaankamu'n gu Dios na jax tu ja jimia' bñix ji'ma'n.

Ba' gu Josee mu ja'k jup xi ja tuttu gu maamra'n sonpan gu taata'n Jakob. Ja'pni kii'n dir ja'k moo xi kii gu Manasees, gu' ba' gu Efrain ja'pni dhir ja'k a'nsap dir. Gu' ji na gu' nat pai' dhuuk bhai' ji tu a'ga gu Jakob na ja aagi'ñ bhaankamu'n gu Dios na jax tu ja jimia' bñix ji'ma'n, gu kii'n dir kam nobii'ñ ki'n mu ja'k xi dhaagik mo'ran gu Efrain sia ku a'nsap dir ja'k kiiik. Gu' ba' gu Manasees gu a'nsap dir kam nobii'ñ ki'n mu ja'k xi dhaagik mo'ran sia ku kii'n dir ja'k kiiik. Na gu'x bhax'x maat gu Jakob na gu Efrain jix io'm tu daam kiiika', gu xio'gi'ñ Manasees cham tu' pik, kaichgida' pix gu sipdhi'ñ Efrain.

Pu'ni duuk ba' gē'gēr ja iimchuda gu dñbir gu Jakob gu gook kukuulsi'ñ nam jir maamra'n gu Josee gui' nax io'm jix dha'da'.

Gu Jakob na bhaankamu'n gu Dios ba ja aagi'ñdha' gu maamra'n na jax tu ja jimia' gu ja bopxi

Ba' mi' dhir bñix xi ja baidhak gu maamra'n pix mui' ji ja aa'ñ bhaankamu'n gu Dios na jax tu ja jimia' bñix ji'ma'n. Bñipi' mui' ji aa'ñ gu Rubeen nar bñipi' kam, jup titda:

—Aap jiñ chio'ñ Rubeen nap jir bñipi' kam jiñ mar, cham tu'm a'm tu bi'ya' kia' gui' nam a'm tu bi'ya' git. Na pich gu' maa'nnim bñima'n boi gu ubiñ chujuandam tuk nañ jix bhax' titdat, sia ku tñir jum naan tu'm. Xib jap ba' pui' pix ba ji buusanda' nap cham tu' kar bñipi' kam ka'.

Ba' gu Simeon gio gu Lebii jup ja titda ip:

—Aapi'm pui' cham tu' pik jam a'm jup tu bi'ya', na pimñt gu' cham ja joi'ndak ja koi jano' gu ja'tkam nam alh tñi cham tu' ki'n jam ua'tdat.

Ba' gu maraa'n Judaa jup titda ip:

—Aap jiñ chio'ñ Judaa dho gi gu' gē'kam ki'n ji bi'ya' ji. Bñix jap ja daam kiiika' dhim jaaduñ.

Gio ba' mi' dhir gu Sabuloon jup titda ip:

—Aap jiñ chio'ñ Sabuloon ba' dai nap ba kiichmira' mu ja'p pai' gē' suudai' jugii'ñ.

Ba' moo gu Isakaar jup titda ip:

—Gu' ba' aap jiñ chio'ñ Isakaar dai nap gammiji' pix tu ja juanxi'ñdha' gu jai' ja'tkam, nam gu' mim chianda'.

Ba' mi' dhir gu Daan jup titda ip:

—Gu' ba' aap jiñ chio'ñ Daan dai nap mui' tu bopxicha' pix. Dai aap dñilh pix ba' ja daam kiiika', cham tu' jaro'i'.

Ba' gu Gaad jup titda ip mi' dhir:

—Aap jiñ chio'ñ Gaad ba' dai nam gammiji' pix tim ñixi'ñdha' gu tu' nap alh tñi bia'ka'. Kup ji gu' ja ga'ngat giop ja ninii'ñdha' ji. Ba' dai nam gio ja'k jup bam iabuidha' gum bñichu', piam kum bam namkidha'.

Ba' mi' dħir gu Aseer jup titda ip:

—Aap jiñ chio'ñ Aseer ba' dai na joidham jir jum ai ka' gu tu' nap ti isda' jix chu io'b kam, mui'm orda' giilhim jix io'm. Joidham jap jix bhai' tu kua'da' gammiji ji chi isdat.

Ba' gu Neptalii jup titda ip:

—Ba' aap Neptalii ja'pni pix ja'k jup jir tu'm ka' dai na jax gu suimalh na am irdat oirida' cham tu' bhaan jax jim aagit.

Ba' moo mi' dħir gu Josee jup titda ip:

—Aap jiñ chio'ñ Josee dho gi gu' pui' ji buusan ji na jax maa'n gu i'ħix no' joidham jix kobkom jix iibhaidha', na pich gu' bħix ja ma'iich gui' nam xim bhaamkidhat. Tħi' na mit pu cham ji'xdha' jax jum dooda sia kum tħi ba xim mu'aak kat, nat gu'm palhbui gu Dios. Ba' sia ya' dir ja'p ja'k cham ji'xdha' jaroi' jax jum dooda', na gu' pui' na jax bam palhbui'ñchu'nda' gu Dios, na gammijim a'm ti niidhim.

Ba' gu Benjamiin nar gatuuk kam maraa'n, jup titda ip:

—Aap ba' dai nap jix io'm jix bhanaa'n ka' jiñ chio'ñ Benjamiin. Ja ko'ktulhi'ñdha' ap bħix gu ja'tkam.

Na ba mukia' gu Jakob

Ba' nat xi chħimuk na xi ja aa'ñdħimik gu maamra'n bhaankamu'n gu Dios na jax tu ja jimia', giop xi ja ti'ñchoix nam pai' yaaspa' no't ba muu, jup ja titda:

—Moo pim alh ti'ñchokat na pim bħammiñ yaaspapu' Kanaan no' ñich moo jax dhuukat jotmoda' ma muu, bhai' maa'n kap nam pai' yassap guñ kukuulsi kat gio guñ gi'kora' kat na Makpeela ti tħi'.

Ba' mi' dħir ji'k pix jur nat am xi muu gu Jakob. Ba' gu Josee xi ja chia gu tujuandam tugi'ñ nam sap juulhdha' gui' nax io'm joidham uub gu tukga'n gu Jakob, na ki'n bhai' pix ji gaki'a' na cham dħbaa'. Ba' bħix jam tħix buam jum aa' gu ja'tkam nam ji'k jir Ejipto kam nat ba muu gu Jakob. Ba' gu Josee ba tħkka gu għ'kam Paraoon no' sap jix bħai' na jimia' Kanaan ja'k na yaaspara' gu taata'n Jakob nat ba muu. Gu Paraoon jup titda:

—Jix bhai' dho, ĳjax gip bua? Nat gu' pui' saak pui' xim tħidak na ka duakat nap bħammi ja'k yaaspara'.

Ba' ma jii gu Josee ja bħim gu xiixio'gi'ñ na mit ba yaaspam gu ja taat Jakob bħammi ja'k Kanaan nam pai' yassap gu kukuulsi'ñ kat gio gu gi'korga'n kat, na Makpeela ti tħi'. Bħammi mit xi yaaspak gio ja'k jup ba suulh mu ja'k Ejipto.

Ba' gio bhai'p ji chooto'n jamit gu xiixio'gi'ñ gu Josee mu na mit għek ja kiikia'am na mit ja'k suulhgik bħammi dir Kanaan na mit xi yaaspapuk gu ja taat kat Jakob, nam ja'p jum aa' na chi ampix ja kooda' dho gi ji ba' gu ja xiku' Josee, nat gu' ba muu gu ja taat, ĳjaroo

gi ja a'mkam ka nokia'? No' gu' pui'x bhaam na mit cham joi'ndak bhaamkidhak ga'ra jano'. Gu' ji na gu' gu ja xiku' Josee jup ja titda:

—Cham ji na pim totdon ka'n jaaduñ na pim pui' jim aagit na pimit jax jiñ dhooda. Jax dhui nat gu' gu Dios pix jup tu duu jia na pimit ba' bhañ ga'ra jano'. Panaas ku pimit bhai' pix jiñ bhaamki, na gu' dñlh mi' pix pui' ba jim. Am gii ba' gu pui' na pimit jax jiñ dhooda. Tii' nañ gu' xib jix kai' ki'n ya' daakat Ejipto ba ja maak gu koi' bñx gu ja'tkam nam cham ua'ma' na ji'x juugit jir bhiogi' ka'. No' gu' cham aañ git, xib pu cham jai'ch ka' git dho gu tu' nam jugia' na ji'k oidha'r bhiogi' ka'.

Ba' cham pai' jax kam aa' am gu xiixio'gi'ñ na pu'ñi ja titda gu Josee, na mit gu'x maatit ba kai na cham tu' bhaam.

Na ba mukia' gu Josee

Ba' bñpi' dir na ba' moo ba mukia' gu Josee, jup xi ja tiidak gu jajaa'nni'ñ:

—Dho gu' aañ tak ya' pix moo ma ji jagi'ta jiñ jaaduñ, ampix pui'x muukim ba tu tatda' nañ tii xñ chaat. Ku ba' gu' aapi'm cham tu' bhaan jax jum aa'nda' ji sia pimit dñlh ya' ji bii no' ñich gu' aañ moo jotmoda' gammiji gii. Dios japim pix ti'ñchoka' gammiji, gui' jam bubuaxdhai ya' dir Ejipto bhammi ja'k jam oi'ñchuda' Kanaan nat pai' jam iimchuda. Ba' ja'p jañ tiip xi jam tiidam jiñ jaaduñ, na pim git mi' dhir iam bñika' dhiñ chuuku' bhammi ja'k Kanaan no' pimit moo ba ji oi'ñcham. Bhammi ja'k japim yaaspa'.

Ba' ji'k tanoolh pix jur nat am xi muu gu Josee. Jix chamaam oo'm daman mambñix oidha' ba bia'kat.

Na ja palhbuidha' gu Dios gu Israel kam ja'tkam nam bubuakia' mi' dhir Ejipto nam pai' tu ja juantu'n

23. Gu Ejipto kam ja'tkam nam ba ja tulhiiñchuda' gu Israel kam ja'tkam

(Na mi' dhir boosgix Eksodo 1)

Nam jix io'm bar mui' ka' gu Israel kam ja'tkam mu Ejipto

Ba' mikkat am xi muu gu Josee gio gu xiixio'gi'ñ. Dai ba' diilh gu ja bopxi mi' pup oi'dha' am Ejipto. Israel kam ja'tkam jum tãiti'nda' am nam gu' sap jir bopxi'ñ gu Israel. Ku ba' gu' saalh jix io'm pix ji mui'dhidha' am ji, na mit gu' mi' dhir gu ja bopxi mui' bhai'p ji chu bopxicha, jix io'm ba' bar mui' ka' am.

Ba' jano' jumai mi bar gë'kam ka' gu Paraoon biix kap na jix jir Ejipto nat pu cham maatik gu Josee. Ba' bhai' ji ja bhaamki gu Israel kam ja'tkam na xi ja nii'ñ nam jix io'm bar mui' gio na pui' xim aa' nam cham jir mi' kam gio nax ja ðbhi'ñ no' mit gu'x io'm mui'dhak bhai' ji chu kokda' ja bui gu mi' kam Ejipto nam gu' tu' pix ja dooda'.

Gu Ejipto kam ja'tkam nam ba ja tulhiiñchuda' gu Israel kam ja'tkam

Ba' gu Paraoon bhai' ji ja tulhiiñchuda gu Israel kam ja'tkam, jix io'm bhai' ji chu ja juantuda pui' cham ji ja namkidhat i'lhiok ja jumpadak. Biix ji'ma'n kap ba' ja chia gu Ejipto kam ja'tkam nam sap jix io'm mui' xi chu ja chianda' nam tu juanda'. Gio ba' nat ja chia nam sap ja tuttu' gu ba'bhak jix io'm gë'gër nam mi bia'ka' gu koi'.

Gu' ji na gu' gu Dios ja a'm ti niidhidha' gu Israel kam ja'tkam sia kum tiix io'm ja tulhiiñchu'nda' gu Ejipto kam ja'tkam. Jir maa'n nam jax pix ji mui'dhidha' sia kum jax ja bua. Jix io'm jam ba' tii bax ja bhaamki'ñdha' gu mi' kam Ejipto. Pui' ku mit ba'x io'm bhai' ji chu ja juantuda.

Gu Paraoon na ba tu chiñia' nam sap ja koodaidha' nam pai' dhuuk
maaxilhidha' gu ja maamar gu Israel kam ja'tkam no'm jir chichio'ñ

Jix io'm ja tulhiiñchu'nda'm ji gu' gu Israel kam ja'tkam nam tu ja juantu'nda'. Mikkat ba ja chia gu Paraoon gui' nam a'lhich chuutkam ja

duduadhi'ndha' nam pui'p jir Israel kam, nam sap pu ja koodaidha' gu ja maamar gu Israel kam ja'tkam nam jax maaxilhidha' no'm jir chichio'ñ. Gu' ji na gu' gui' nam a'lhich chuutkam ja duduadhi'ndha' cham tu' pu dhuu mit na jax ja titda gu Paraoon, nam gu'x aa' nam jix io'm tu' ka'm nii'ndha' gu Dios, cham tu' gu Paraoon. Ba' joidham jix ja kiigalhi'ñ gu Dios gui' nam a'lhich chuutkam ja duduadhi'ndha' na mit cham ja koi gu chichio'ñ a'aalh Israel kam, sia kut tii ja chia gu Paraoon. Joidham ba'x bhai' tu ja jimda', na gu' ja a'm ti niidhidha' gu Dios.

Ba' maakam jup duu gu Paraoon. Ja chia gu diihl ja'tkam tugi'ñ nam sap ja u'iidhat mummi ja iabuidha' Niilo Ak gu ja maamar gu Israel kam ja'tkam nam jax maaxilhidha'.

24. Gu Moisees na bax ja palhbuidham ka' gu Israel kam ja'tkam

(Na mi' dhir boosgix Eksodo 2:1-22)

Na ba maaxilhia' gu Moisees gio na bhaan ti niidhidha' gu Dios

Ba' maadit gu Israel kam ja'tkam nar boxii'ñ gu Lebi maa'n ba tii gu alhii chio'ñ gook dit gu binga'n na pui'p jir boxii'ñ gu Lebi. Joidham jix abhaar ji gu' gu alhii gio na joi'mdam tu'm, ba' cham aa' gu di'ii'n nam bhiiji mup ba jibua' Niilo Ak, na gu'x dhaa'. Ixchu ba' baik masaa'n juugit nam cham mu'aa', gu' ji na gu' cham bhai' na gammiji pu ixchuka' mi' kia'mi'ñ na ji'x juugit gi'lhia', nam gu' ba tigia' pix ba' gu Ejipto kam ja'tkam, nam gu' gammiji mi ja'p ti nini'ndha'.

Ba' pui' maa'n map duu gu tootkom baalh na bhaan mi gaamu' gu alhii. Daam dir ba' bhai'p xi juulh gui' nax kabkam tu bhibhi'sap na ba' cham mu baapkia' gu suudai'. Mi' dhir ba' mi boodak gu alhii mu xi chikaam na pai' gu ge' ak nam Niilo ki'n jix mat ka', mi ja'p ju'ndharam gu suudai' na pai'x kobkom pa' mi' chuut gu tootkom. Gu tiyaa ba', xio'gi'ñ gu alhii, mik dir jix o'ñchixim mu nii'ñ nax maachim na jax jum duña'.

Gu ubii maraa'n gu Paraoon na ba gi'lhda' gu alhii na Moisees tii'

Ba' moo jano' mui'p ba jim gu ubii maraa'n gu ge'kam Paraoon nat mui' ba batbim mu ak ki'n. Mi' pix ji chii na se' suudai' dhaam gu baalh. Ba' xi chia maadit gu tujuandam tugi'ñ na ja bai'ñchu' na sap bhia' gu baalh. Ba' nat pai' mi aichulh xi kupio', alhii pix miji boi'chu' irban dir. Suak ji gu', ba' gu maraa'n gu Paraoon max joi'gilh gu alhii nax joi'mdat kee na suak.

Gu' ba' gu xio'gi'ñ gu alhii mui'p ji ai mu na pai' gu maraa'n gu Paraoon. Mu pek jup titda na sap maa'n gaa'ndha' gu ubii na gi'lhda'

gu alhii nat ba tītib. Gu maraa'n gu Paraoon jup kai'ch nar am, ba' gu xio'gi'n gu alhii xi mīi nat baidham gu dī'i'n. Ba' nat mu ba ai gu dī'i'n gu alhii na pai' gu maraa'n gu Paraoon, xi namkidhak jup titda na sap gi'lhxidha' gu alhii nat ba tītib.

Ba' gatuuk na pai' bar gē' pa' gu alhii, gu dī'i'n mu ba bai'ñxidhak gu ubii maraa'n gu gē'kam Paraoon mu kia'mi'ñ. Mi ba' pu bi'aa ja'p na moo diilh maraa'n. Moisees ba' tiit.

Gu Moisees na ba mu'aa' maa'n gu Ejipto kam maa'nkam

Mikkat jix io'm ba gi'iir gu Moisees, ba jir gē' maa'nkam pa'. Ba' maa'nnim na mu ja'p ka jim nam pai' tu ja juantu'nda' gu Israel kam ja'tkam nam jir jajaa'nni'ñ, tiix joi'ndat ja nii'ñ nam giilhim jix io'm tu ja juantu'n. Jix buam jum ilhii'ñ ja a'mkam nam pui' pik jum tulhii'ñ.

Ba' nax bhai' mu ja'p xi ja nii'ñ gu Israel kam ja'tkam, mi ja'p ji chii maa'n gu Ejipto kam maa'nkam na giilhim gib maa'n gu Israel kam maa'nkam na mi tu chian. Ba' gu Moisees jix bhai' nai' xi chi tiigik no' cham jaroi' pai' dhir mu nii'ñ. Jotmoda' mu dai'ññik xi mu'aak gu Ejipto kam maa'nkam na mi ka ti gibchu'. Mi ja'p ba' xi yaaspak o'ya tir na cham jaroi' tigia'.

Ba' buimgidhak na gio mu ja'p jup ba ja niidhim gu Moisees gu Israel kam ja'tkam mi' nam pai' tu ja juantu'nda', mi' pix jup ji ja tii nam jum da'ngichu' gook dai Israel kam ja'tkam. Ba' gu Moisees mu jimii'k jup ja titda nam cham jum kokdada', gio ba' nat niok gui' na ja'p pix tu kokda sia kum tii cham tu' jax jum buixi'ñ. Gu' ji nat gu' gui' bhai' ji bhaam buiñor gu Moisees, jup titda nat sap cham tu' jaroi' pu chu'm ki'n gē'kam ki'n dai na ja silhka'nda' gu ja'tkam. Gio ba' moop titda ip no' sap pui'p mu'aa' gui' nat jax dhooda gu Ejipto kam maa'nkam takaab dir.

Ba' gu Moisees giilhim bhai' ji choo'n nat pu'ñi kai na kai'ch gu Israel kam maa'nkam, ja'p jum aa' nam biix pui' bax chu maat nam ji'k Ejipto kam ja'tkam. Ba' gatuuk nat pui'p ba tu maat gu gē'kam Paraoon nat tu' jax dhuu gu Moisees, tu chia nam sap daagii mu'aa'. Gu' ji nat gu' pu mai' mii gu Moisees, pu jii mi' dhir Ejipto, silh pu bhii mu ja'k maa'n kap na pai' Madian ti tii'. Mi ba' pup kioka' buiñor maa'n gui' na tu ja daa'ñxi'ñdha' buiñor gu Dios gu mi' kam ja'tkam. Mikkat bhai' ji bhii maadit gu u'uub maamra'n na gu' ji'kchip tu maamarka', nat biima'n tu kiicha. Seepora tii'ka' gui' gu ubii. Mikkat ba' moo maa'n ba tii mit gu alhii, Gerson jamit tiit.

25. Gu Dios na ba chiñia' gu Moisees na ja palhbuidha' gu Israel kam ja'tkam nam bubuakia' mi' dhir Ejipto

(Na mi' dhir boosgix Eksodo 2:23–4:31)

Gu Dios na bax ja palhbuidham ka' gu Israel kam ja'tkam

Ba' gatuuk mui' oidha' jurni'ñ ki'n jumai mi'p bar gē'kam ka' gu Paraoon biix kap na jī'x jir Ejipto, nat gu' ba muu gui' na mi' kar gē'kam kat. Ba' gu Dios tii bax ja palhbuidham gu Israel kam ja'tkam nar ja'tkam tugi'ñ, na gu' xi ja nii'ñ nam giilhim jix io'm ja tulhiiñchu'n gu mi' kam Ejipto, gio nam gu' gu Israel kam ja'tkam gammiji tii chu daañchu'nda' buiñor gu Dios na ja palhbuidha' nam jax dhui bubuakia' mi' dhir nam pai' ja tulhiiñchu'nda'. Ba' gu Dios mu joot gu Moisees na sap bhaankamu'n ja palhbuidha' gu Israel kam ja'tkam nam jax dhui bubuakia' mu dīr Ejipto.

Gu Dios na ba tu aagidha' gu Moisees

Ba' maa'nnim gu Moisees bhammi ja'p ka jim maa'n kap oi'dha' ta'm na Oreb ti tii' na tu bipi'm gu sasoi ga'n gu ooga'n, ba' bhai' pui' na ka oiri, bha ja'p ji chii' na miijim gux bii u'uux na bha ja'p tuut. Joidham pīx gē' kikka gu tai, gu' ji na gu' cham jaagim gux bii u'uux na tii xi nii'ñ, pui' na jax pīx ba tu'ii'. Ba' gu Moisees mui' ji ai mia'n nax maachim na jax ku ba' cham ja'ngi gux bii u'uux.

Gu' ji nat gu' gu Dios mui' ba tu a'gi bhai' dhir bhaan gu tai, xi chii'tgit na jax tii'. Jup titda na sap xi kookosa' gu suus ga'n, na gu' sap giilhim jix chu uañ mi' na pai' ba kiiik. Ba' gu Moisees xi kookosa' gu suus ga'n na jax titda gu Dios. Mi' dhir ba'p titda ip gio:

—Aañ jir di' gu ja Dios tuk gum bopxi kat, gui' na Abraam tiigich gio gu Isaak gio ba' gu Jakob. Jix bhai'x maat iñ nam jix io'm ja tulhiiñchu'n gum jaaduñ Israel kam ja'tkam nam tu ja juantu'n gu Ejipto kam ja'tkam, ba' aañ xib pui' tii ilhii'ñ nañ ja boosga' mi' dhir.

'Ja boosga' iñ mi' dhir Ejipto bhammi ja'k ja aichdha' Kanaan na pai' joidham jix kii' gu dībīr, nam pai' joidham jix jījīkgim ba'p tui'ka'.

'Ba' aañ pui' ilhii'ñ xib nap aap mu jimia' jii' a'mkam buiñor gu Paraoon na mur gē'kam Ejipto, nap pu tīda' na ja do'ñcho' gum jaaduñ Israel kam ja'tkam. Aap ja palhbuidha' nam jax ja'k duñia' nam ba' bubuakia' mi' dhir Ejipto.

Ba' gu Moisees jup kai'ch:

—Tu'ñ gi ba' alh jup jix bhai' aañ sia kuñ mu pai' tiip ba jim. Cham ji nañ jii' guguuxi'ñ.

Ba' gu Dios jup titda:

—Jax dhui nañ aañ jum buip tui'ñgida' nañ jum palhbui'ñchu'nda' na ba' pui' ji chu buusnia' nañ jax jum titda.

Gu Dios na ba aagi'ndha' gu Moisees na jax ja'k duñia' na ja bubuaxdha' gu Israel kam ja'tkam mu dir Ejipto

Ba' gu Moisees jup kai'ch ip gio:

—Gio gu' gu Israel kam ja'tkam bhai'p bañ chikkada' am nat jaroi' muñ joot. ¿Jax jañ ba'p ba ji ja tiida'?

Ba' gu Dios jup titda:

—Xi ja aagi'ndha' ap dho na ñich aañ mum joot nañ jir Dios tugi'ñ gu Abraam gio gu Isaak gio ba' gu Jakob, nañ ja'pni tii' Yabee, na ja'p kai'ñkam jup jum kai'ch nañ gammiji pur Dios. Biipi'p pui' ja tiida' maap ja jumpadai gui' nam ji'k dalhxix nam ja silhka'nda' gu Israel kam ja'tkam nañ jax jum titda. Mi' dhir japim ba' mu jimia' mummi buiñor gu gē'kam Paraoon, ja'p japim tiida' na ñich aañ jam chia na pim jimia' mu ja'p gampix na pim tuñ makgirxi'ñpu' gu sasoi' na baik tanoolh ki'n jum a'jida' mi' dhir gē' kiicham.

'Na pim pai' dhuuk ba ji jimia' mi' dhir Ejipto, cham aa'nda' gu gē'kam Paraoon. Gu' ji nañ gu' aañ jix io'm ja tulhiiñchuda' biix na ji'k gu Ejipto kam ja'tkam. Ba' na ba too'nnia', ba jam jootsa' na pim ba jimia' mi' dhir, cham pai' tu' na jam nii'ndha' pix no' pim jimia' piam ku cham.

Ba' gu Moisees jup kai'ch ip gio:

—Dho ja'pji na gu' gui' nam ja silhka'n gu Israel kam ja'tkam, cham tu'ñ jii'gi'ndha' am, sia kuñ pui' tii' ba ja titda nap jax kai'ch.

Ba' gu Dios xi chia gu Moisees na sap mi ja'p xi bua' gu oxia'n diirap. Gu Moisees mi ja'p jup xi bua, ko' pum duu gu oxia. Ja'xpix bap titda ip gio na sap bhai'ram tu daagii xi bamii'ndha' gu ko'. Gu Moisees pui'p xi chu duu, oxia pum duu ip gio.

Gio ba' moo mi' dhir jup titda ip na sap bhiji' ja'p xi jiiksapai alhio gu nobii'ñ giop xi baabu'. Ba' pui'p xi chu dhuu gu Moisees, jix bipixi'p jum duu gu nobii'ñ, panaas pu bajik dir pu chu'm ba eē. Gatuuk ba' nat xi jiiksapak giop xi baabu, jix kii'p jum duu ip gio gu nobii'ñ, cham pai' ka bipixi'.

Ba'p titda ip gio gu Dios:

—Pu'ñip xi chu duñia' ja nii'ñchudat gui' nam ja silhka'n gu Israel kam ja'tkam. Kagit nam jum jii'ndha' nar silhkam na ñich aañ mum joot, piam kum gu' moo sia cham jum jii'gi'ñ, alhi'ch jap xi bhiirai gu suudai' mu dir Niilo Ak, mi ja'p ap ba' xi nu'aa' diirap ja nii'ñchudat gu Israel kam ja'tkam. F'ir jup jum duñia' gu suudai'.

Gu Moisees na cham aa'nda' na jimia' mu ja'k Ejipto

Gu' ji na gu' gu Moisees jix choodon na pu duñia' na jax titda gu Dios, jup kai'ch:

—Dho dai ji na gu' aañ cham bhai' nañ jax tu a'ga gu mui' kam tir. Ampix pui' sēsē'da' iñ gio na cham bhai' nañ jax ti'ya'.

Ba' gu Dios jup titda:

—Ja'pji nañ gu' aañ pui' ba kai'ch, ¿tu' gi kup ba'p jix choodon? Gio gux maat ap na ñich aañ jup duu dhim chiñ. Ba' aañ pix jup tu duñia' nax bhaai' ka' nap jax ti'ya' gio nap cham ampix sēsē'da' nap mui' ji chu ja a'gidha' gu ja'tkam. Ja'pji dai nap xim guguuxdha' nap pu duñia' nañ jax jum titda.

Gu' ji na gu' xi kiik gu Moisees na cham aa', jup titda pix gu Dios na sap jumai mui' xi jootsa' jaroi' na iam jix jur. Ba' gu Dios bhai' ji bhaam buiñor gu Moisees na pu'ñi pix kai'ch na pai' tii jootos, ba'p titda ip gio:

—Gum xiix Aroon jai'm palhbuidha' no'p gu' moo cham jum guguuxi'ñ nap pu duñia' gu aap diilh. Aap mi' dhir mu ja'k jup aa'ñdhidha' nañ ji'k jax tiidaidha' aañ, nañ gu' dai aap jum bui tu a'gada'. Gu Aroon ba' mi' dhir mu ja'k jup ba aagi'ñdha' gu ja'tkam nap jax tiida' aap. Ba' no' pich moo ba jii mu ja'k Ejipto, bham namkira' gum xiix Aroon ga'mñi pai' boi cha'm.

Gu Moisees na giop ba jimia' mu ja'k Ejipto

Ba' bhai' pui' nam xi chu a'gimik, ba jii ip gio gu Moisees mu ja'k buiñor gu ooga'n, na gu' mi daaka' buiñor. Pui' ba titda na sap ka jimia' ji'k tanoolh mu ja'k Ejipto na ja tii'mira' gu jajaa'nni'ñ Israel kam. Ba' gu ooga'n Jetro cham jax jup tii na pui' ba titda gu Moisees. Pu jii ba' gu Moisees mu ja'k Ejipto xi baidhak gu binga'n gio ba' gu maamra'n.

Ba' nammi pai' na ba jim na cham pum aa'ntu', alhi'ch pix ji bii na mu'aa' gu Dios nat chakui ba ji matgilh maa'n gu maraa'n na bhaan jix maati' ka' nar Israel kam, na jax ja'k tu aagix ja bui. Gu' ji nat gu' gu binga'n gu Moisees jotmoda' matgilh gu maraa'n, siamri cham jax dhooa ba' gu Dios gu Moisees. Mi' pix pui' pup tu'ii'. Mi' dhir jamit ba' giop ba jii mu ja'k Ejipto.

Gu Dios pu pui' ba titda ip gu Aroon na mu namkira' gu sipdhi'ñ Moisees na mui' ba jimda' mu ja'k Ejipto. Ga'mñi ba' ba nam ip na mui' ba jim. Ba' gu Moisees ba aagi'ñ gu xio'gi'ñ Aroon na ji'k jax titda gu Dios na tu duñia'.

Gu Moisees gook dit gu Aroon nam ba tu ja a'gidha' gu Israel kam ja'tkam

Ba' na mit mu ai Ejipto gu Moisees gook dit gu xio'gi'ñ Aroon, maap ja jumpadak jamit gui' nam ji'k dalhxix na ja silhka'nda' gu Israel kam ja'tkam, bhai' ji chu ja a'gi mit. Gu Aroon xi ja aagi'ñ na ji'k jax titda gu Dios gu Moisees, gio na xi ja ninii'ñchu'n na ko'p jum bua gu oxia na ua', gio nax biprixi'p jum bua gu nobii'ñ na pai' dhuuk xi jiiksapai

giop xi baabu'. Ba' gui' nam dalhxix nam ja silhka'nda' gu Israel kam ja'tkam ti jġigi'ñ am na silhkam jup kai'ch gu Moisees nat Dios mu joot na ja palhbuidha' bhaankamu'n. Ba' mi' pui' na mit jax ja o'lhia ki'n guguu bhai' ji chu daani mit buiñor gu Dios nam taxchaabgi'ñ na ba ja palhbuidha'.

26. Gu Paraoon na cham aa'nda' nam jimia' gu Israel kam ja'tkam mi' dhir Ejipto

(Na mi' dhir boosgix Eksodo 5–10)

Gu Moisees gio gu Aroon nam ba tu a'gidha' gu Paraoon

Ba' gu Moisees gook dit gu Aroon mui' ma jii mit buiñor gu Paraoon na mi'r gē'kam ka' Ejipto, jup titda am na sap ja do'ñcho' gu Israel kam ja'tkam nam jimia' mu ja'p gampix ji'k tanoolh nam tu makgixi'ñpu' gu Dios na jaroi'r ja Dios tuk, nat gu' gu Dios diilh pui' ja'k ja chia nam tu duñia'. Gu' ji na gu'p kai'ch pix gu Paraoon:

—Cham aa gu' pui' pix kai'ch japim. Cham ji nañ jam do'ñcho' na pim pai' jimia', na gu' dhi' ja'p pix na pim pui' ja'k bua, nam jax dhui pix ba' cham biix tu juanda' gu Israel kam ja'tkam ja'pjani. Gio gu' aañ cham maat gu jaroi' na pim aa' na pui'r jam Dios tuk. ¿Tu' gi kuñ ba' moo mi'p jam jġigi'ñ na pim jax kai'ch?

Gu Paraoon nax io'm ba ja tulhiiñchuda' gu Israel kam ja'tkam

Ba' gu Paraoon xi ja chia gui' nat gē'gēr kam ki'n ja darai nam tu ja juantu'nda' gu Israel kam ja'tkam nam sap jix io'm xi chu ja juantuda', gio nat xi chu chia nam sap cham ka ja maakda' gu sai' tuumkixkam nam bindaidha' gu dibiir nam jup duñiidha' gu adoobis, dai nam gu' sap maa'n nam ji'k aichdhidha' gu tanoolh nam ji'k pu ba ai'chu'n biipi' dir sia kum gu' cham mi ka ja aichulhdhim gu sai' gu tuumkixkam nam bindaidha' gu dibiir. Diilh jix maat am sap nam pai' dhir bhijidhat bindaidha'.

Gu Paraoon gu' pui' pix kai'ch ji nam sap jix chu o'jodat jup kai'ch gu Israel kam ja'tkam nam ba'r jiidmak mu ja'p gampix, pui' xi kai'chit nam sap pik ba' tu makgixi'ñpu' gu pu tu' ja Dios tuk.

Ba' gu Ejipto kam ja'tkam jix bhaak ka' am nam cham ja'kbui' kap buada' gu adoobis gu Israel kam ja'tkam nam ji'k jup bua't biipi' dir, ja gibda' am ba' nam ji'x ilhii'ñ. Na gu'x xijai ka' nam diilh ka ji chu taañpu' gu sai' tuumkixkam nam bindaidha' gu dibiir, nam gu' cham mi ka ja aichulhdhidha'.

Ba' biix gu Israel kam ja'tkam bhai' ji bhaak jamit ja bui gu Moisees gio gu Aroon, na gu' sap dhi'r ja kuiñcha na mit ba'x io'm bhai' ji chu ja juantuda gu Ejipto kam ja'tkam, saak gu' nam ja palhbuidha' ji nam jax dhui cham ka ja tulhiiñchu'nda'.

Gu Moisees na ba tikkada' gu Dios na jax ja tīda' gu ja'tkam na mit mi ba ji bhaak

Ba' gu Moisees mui' ba tu a'gi gu Dios bhammi ja'k jix dhaam xi chu daanit buiñor, jup titda:

—Cham pui' ji chu buus nap jax kai'ch jiñ Gi'kora'. Jix io'm jamit bhai' jich chulhiñchuda' gu Ejipto kam ja'tkam, cham tu pui' kia' na jax biipi' dir. Cham pai' iam ba jich palhbui pich.

Ba' gu Dios jup titda gu Moisees:

—Aapi'm moo cham jax jum aa'nda', alhi'ch pix japim bam tulhiña'. Aa'ñ pui' ka tu kuugalhdhim ji na ñich jax bam ti'n. Kagit na jotmoda' pix pui' ba jam tīda' gu Paraoon na pim bubuakia' mi' dhir Ejipto, jam jootsa' na pim ba jimia' mi' dhir. Aa'ñ ba' pu silh jam baidhika' bhammi dir ja'k Kanaan, bhai'ñ ba' jam makia' gu dibir na gammiji pu bar aapi'm ga'n ka'.

Gu Dios na biix aixim tu'm ki'n ba ja tulhiñchuda' gu Ejipto kam ja'tkam

Ba' gu Moisees tii ba ja aagi'ñ gui' nam dalhxix ka' nam ja silhka'nda' gu Israel kam ja'tkam na jax kai'ch gu Dios, gu' ji nam gu' gui' pu cham jigi'ñ na pui' tii ba ja titda' gu Moisees.

Ba' gu Moisees gook dit gu Aroon mui' ma jii mit ip gio buiñor gu ge'kam Paraoon. Gu Aroon pui' xi chu duu niñchudat gu Paraoon na jax titda gu Dios. Mi ja'p xi bua gu oxia'n diirap, ko' bhai'p jim duu nat jax mu gii. Ba' gu Paraoon, sia ku tii bax maat na Dios ja a'm ti niidhim gu Moisees gio gu Aroon, cham tu' aa' na ja do'ñcho' nam jimia' gu Israel kam ja'tkam nam pui' tii xi chitda.

Ba' gu Dios jup titda gu Moisees na sap chiña' gu xio'gi'ñ Aroon na mi xi sixia' gu suudai' oxia'n ki'n na ba' i'ir jup jum duña'.

Ba' gu Moisees gio gu Aroon pui'p xi chu duu mit na jax ja titda gu Dios. Pu biix koi mit gu boptop nam mi ka oipot suudai' chir nat pai' dhuuk i'ir jup jum duu, pu cham ka jai'ch nam tu' i'ya' gu ja'tkam. Ba' sia ku pu'ni ja bua gu Dios gu Ejipto kam ja'tkam, cham tu' aa' gu Paraoon na ja do'ñcho' gu Israel kam ja'tkam nam jimia' mi' dhir.

Ba' gu Dios biix aixim tu'm mu ja joot gu sasoi' nam ja tulhiñchuda' gu Ejipto kam ja'tkam. Giilhim mui' bhai' ji jai'chdhir jamit gu sosbha'n mi ja bui, gam gui' nam ja'p tuutu'm na di'nbor nam jix io'm ti kiki', ganai' biix aixim tu'm gu mupuubalh. Ku ba' gu' mu ja'k Goseen nam pai' oi'dha' gu Israel kam ja'tkam, cham tu' jai'chdhir jamit ji, dai mi' pix nam pai' oi'dha' gu Ejipto kam ja'tkam.

Ba' na gu'r maa'n na jax cham aa' gu Paraoon na ja do'ñcho' gu Israel kam ja'tkam nam jimia', mu ja joochxi gu ko'kdai' gu ja sasoi' gu

Ejipto kam ja'tkam, pu bīix koi mit dho gu'. Dai gu Israel kam ja'tkam gu ja sasoi' cham tu' koi mit.

Ba' gatuuk nar maa'n na jax cham aa' gu Paraoon na ja do'ñcho' gu Israel kam ja'tkam, gu Dios pui' ja'k xi chu duu na bhai' ji ja aaya' gu bipri'x bīix na jī'k gu Ejipto kam ja'tkam. Gio ba' nat chia kī'n tu duukchuda mu ja'p nam pai' tu gagaa gu Ejipto kam, pu bīix tu xichui'.

Gio ba' gatuuk sossoi mui'p ja joot gu Dios ja'p ja'k nat pai' ja'k ka bii gu gagaa nat cham jax tu dooda gu chia, pu bīix jugio mit ip na jī'k tu' mi' chuutit.

Gio ba' mi' dhir nat pui' ja'k tu duu gu Dios nax chukgam jup tum duñia' dai mi' na jī'x jir Ejipto. Baik tanoolh pu cham tu maaxir, jix io'm jix chukgam jup tum duu. Dai ba' mi' ja'k nam pai' oi'dha' gu Israel kam ja'tkam cham tu' tum tukgamta. Xijum maakob aix gui' nat kī'n ja tulhiiñchuda gu Dios gu Ejipto kam ja'tkam.

Gu Paraoon na soi' titdada' gu Moisees na pu tiida' gu Dios na sap cham ka ja tulhiiñchu'nda'

Gammiji na pai' dhuuk bhai' ji ja tulhiiñchuda' gu Dios gu Ejipto kam ja'tkam, pui' tii xi chi'ya' gu Paraoon na ja do'ñcho' gu Israel kam ja'tkam nam jimia' mi' dhir. Gu' ba' na pai' dhuuk gu Moisees pui'p ba tiida' gu Dios na cham ka ja tulhiiñchu'nda' gu Ejipto kam ja'tkam, maakam jup ba ti'ya' gu Paraoon na pai' dhuuk cham ka ja tulhiiñchu'nda' gu ja'tkam tugi'ñ. Cham ka aa'nda' na ja do'ñcho' gu Israel kam ja'tkam nam jimia', sia kut pui' tii xi chii biipi' dir.

Maa'nnim ba' moo mu joot gu Dios gu Moisees na sap gio mui'p jimia' buiñor gu Paraoon, na aagi'ñdha' na sap gu Dios cham tu' na moo nax xijaichu'n na mu'aa' gu Paraoon kut ba' chakui mua, ja'ppi nax aa' pix nam machia' bīix gu ja'tkam na jī'x oi'ñga'n na giilhim bixchu'x aichu'n na pu tu duñia' na gu'r Gē'kam, pui' ku ba' ja tulhiiñchu'n dai gu ja'tkam tugi'ñ.

27. Gu Paraoon gui' na mi'r gē'kam Ejipto na ja jootsa' gu Israel kam ja'tkam nam jimia' mi' dhir Ejipto

(Na mi' dhir boosgix Eksodo 11:1–13:16)

Gu Dios na ba ja kooda' gu biipi' kam ja maamar gu Ejipto kam ja'tkam

Ba' na gu'r maa'n na jax cham aa' gu Paraoon gui' na mi'r gē'kam ka' Ejipto na ja do'ñcho' gu Israel kam ja'tkam nam jimia' mi' dhir Ejipto, ba' gu Dios pui'x chu duñiim na maa'nnim pix ba ja tulhiiñchuda' gu Ejipto kam ja'tkam, na ja kooda' gu biipi' kam ja maamar dai gu mi' kam, gio ba' gu ja sasoi' gui' na mit biipi' suulh. Dai ba' gu Israel kam ja'tkam gu ja maamar cham tu' ko'ya' am ni gu ja sasoi'.

Gu Israel kam ja'tkam nam ba mamxidha' i'ir ki'n gu kiki'ngob mi' nam pai' tu ba'bhak

Ba' gu Dios xi aagi'ñ gu Moisees gio gu Aroon nam jax ja'k duñia' nam ba' cham ko'ya' gu bipiipi' kam ja maamar gio gu ja sasoi' gu Israel kam ja'tkam na pai' dhuuk ja kooda' gu ja maamar gu Ejipto kam ja'tkam. Jup ja titda na sap gu mambhiix bhaan gu masaa'n na mui' bam bhiichu', jum aa' nam ji'ma'n ba ja da'ngia' gu kakarbax piam kakasnir ji'ma'n oidha' bia'kam, dai nax kiki' cham tu'x kako'kkam. Biix ji'ma'n gu Israel kam ja'tkam jam pui' tu duñia', mi ja'p jam ba' ka ja buupurka' nammi juugit mambhiix maakob bhaan gu masaa'n na mui' bam bhiichu'.

Ba' no'm gok kap jax chu'm kikcham cham pik mui' mi oi'dha', jir am nam maa'n pix dagia' gu karbax maap xim daagii nam mu'aa'.

Ba' no't bam ai gu mambhiix daman maakob bhaan gu masaa'n, jum aa' nam ba ja kooda' gu kakarbax piam gu kakasnir nam ja buupurka' ampik na bhi'ñña' gu tanoolh. Gu i'ir jam ba' ki'n mamxidha' gu kiki'ngob mi' nam pai' tu ba'bhak, bha titnora' ta'm gio ba' bha ja'p gaikam ta'm.

Ba' gui' nam mi oi'dha' jum aa' nam cham ji'x buanda' miji dir ba'k chir bix chukaa', buimgidhak nax bhai' xia'lhia' nam ba' ba bubuakia'.

Gu bakxiga'n gu karbax ba' dai nam biomai jugia' paan ki'n, dai na gui' na cham binka' gui' na ki'n jappukar. Binkam jam mui' xi kua'da' gu jax chu'm sai' nax io'm jix xibu', dai nam cham oomisda' gu a'oo'n. Gu ji'x ba' na bi'ya', miidha' am.

Nam pai' dhuuk bhai' ji chu jugia' gu bakaax, jum aa' nam ji gu'kat a'dat am gu ja sussak, panaas kum moo jotmoda' pai'r jiidak ka', cham tu' nam am irdat tu kua'da'. Ja'pni titda gu Dios gu Moisees gio gu Aroon.

Ba' gu Moisees mi' dhir pui'p ba ja titda gui' nam ji'k dalhxix nam ja silhka'nda' gu Israel kam ja'tkam. Biix ba' pui' tu duu mit na ji'k Israel kam na ji'k jax ja titda gu Dios, nam sap ba' cham ko'ya' gu bipiipi' kam ja maamar.

Gu Dios na ba ja kooda' gu bipiipi' kam ja maamar gu Ejipto kam ja'tkam

Ba' gu Dios dai nat ba ja koi gu bipiipi' kam ja maamar gu Ejipto kam ja'tkam, gio ba' gu ja sasoi' gu ja maamar gui' na mit biipi' suulh. Dai ba' gu ja maamar gu Israel kam ja'tkam cham tu' koi mit, na gu' mamxidhix i'ir ki'n gu kiki'ngob mi' nam pai' tu ba'bhak. Pui' kut ba' cham mu baa irban dir gu muuki', t'kob pix bhii. Jano' dir ba' pui' ja'k pup tu jim am gu Israel kam ja'tkam nam tu kua'da' gu paan gakh'iñchix kam nam tu piastatda' gu Bhaan Paaskua Ta'm.

Ba' nammi iraab tukaa', am xi koi mit gu bīpīpi' kam ja maamar gu Ejipto kam ja'tkam, gio gu ja maamar gu ja sasoi' gui' na mit bīpi' suulh. Bīx sia muu gu bīpi' kam maraa'n gu Paraoon. Ba' moo jano' gui' gu tukaa' xi chu chia gu Paraoon nam sap ja jootsa' gu Israel kam ja'tkam nam ba jimia' mi' dhir Ejipto.

Gu Israel kam ja'tkam nam ba jimia' mi' dhir Ejipto

Ba' gu Israel kam ja'tkam ba jii mit mi' dhir Ejipto dai na mit jax tu da'ngi gu ja bixchu'. Pui' mit xi gaamuk gu ja tui', nam gu' kia'pix bax bhaidhak kat gu paan, chakui bindak jamit gui' na ki'n jappukar.

Xi ja taanik jamit ip gu Ejipto kam ja'tkam nam sap ja makia' gux uam totbikdam nax dha'ram namiik gio ba' gux chua totbikdam, ganai' jajannulh. Gui' cham jax ji chi'ik jup xi chu ja maa mit.

Ba jii mit ba' gu Israel kam ja'tkam mi' dhir Ejipto moo jano' gui' gu tukaa'n cha'm. Silh pu bhii mit mummi ja'k maa'n kap na pai' alhi'ch jir kiicham na Sukot ti tii'.

Xijum maa'n jix cha'tmam oo'm jam dho xi aixchu' gu Israel kam ja'tkam dai gu chichio'n, cham ja'kilhdhix kam gu ja bipna' gio gu ja maamar. Mui' ja saadim am gu ja sasoi'. Maakob jix cha'tmam oo'm daman maa'n oo'm mambhiix oidha' juugit mu oi'nikat am Ejipto.

Gu Dios na ba ja chi'nia' gu Israel kam ja'tkam nam sap tu piastatda' Bhaan Paaskua Ta'm gammiji nabap oidha'

Ba' gu Dios jup ja titda gu Israel kam ja'tkam nam sap gammiji nabap oidha' tu piastatda' Bhaan Paaskua Ta'm, nam bhaan ti'nichoka' gui' gu tukaa' na mit pai' dhuuk bubua mi' dhir Ejipto nam pai' ja tulhii'chudat.

Maa'n jam xi mua'ji gu karbax piam kasnir ja'p na mit jax tu duu gui' gu tukaa' na mit ba' moo ba bubua mi' dhir Ejipto. Bīpi'm jix bhai' xi ulhñai gui' na ki'n jappukar gu paan nam ba' moo mi' dhir ba tu piastata'. Gu paan nam tu bhaidha' cham tu' binka' gui' na ki'n jappukar, pui' ji. Jix xijum maa'n tanoolh jam pu chu'm kua'da' gu paan mi' dhir ja'p ja'k nam xi chu piastatai. Pu'ni ja'k jam sap ba' tu buada' gammiji nabap oidha' nam bhaan ti'nichoka' jano' na mit pai' dhuuk jotmoda' pix ba bubua mi' dhir Ejipto.

Gio ba' moop ja titda ip gu Dios gu Israel kam ja'tkam nam sap ja aagi'ndha' gu ja maamar nam jax kai'nikam tu piastatda' gu Bhaan Paaskua Ta'm.

Gu Dios nap kai'chdha' na sap bhaan bipio' gu a'aalh gu bīpīpi' kam

Gio ba' moo ja'pni ja titda gu Dios gu Israel kam ja'tkam nam sap iimchuxdhidha' na bhaan bipio'da' gu a'aalh gui' nam bīpi' maaxilhidha', gio gu sasoi' gui' nam bīpi' suulhidha', nat gu' gui' ja

palhbui nat ba' cham ja a'm gii gu muuki' jano' nat pai' dhuuk ja koi gu ja maamar gu Ejipto kam.

Jup ja titda ip nam sap makgirxidhidha' gu sasoi' gui' nam pu'ni biipi' suulhidha' no'm jir tutuur, na saak iimchudhix ka' na bhaan bipio'da'.

Ba' no'm cham jir jum kua'dam, pui' na jax gu bhuru'x piam gu kabai, jumai dhox bhai' nam makgirxidha' bhaankamu'n gui' nam cham jir jum kua'dam, pui' na jax gu kasnir piam gu karbax.

Gio no'r maa'nkam ba pui' ip, jir am nam bhaankamu'n makgirxidha' gu Dios maa'n gu soi' nar jum kua'dam. Ba' nam pu'ni tu buada', pui' ji buusanda' nam tu namki'ndha' ja a'mkam gu biipi' kam ja maamar. Gio ba' nat ja chia gu Dios gu Israel kam ja'tkam nam sap jix bhai' xi ja aagi'ndha' gu ja maamar gam ja kukuulsi nam bha gi'lhim nam jax kai'nkam tu piastatda' gu Bhaan Paaskua Ta'm nam sap ba' dhi' bhaan gammiji ti'ndhoka' nat jax jix bhai'm duukam Jup tu duu gu Dios ja bui gu ja kukuulsi.

28. Na ba ja palhbuidha' gu Dios gu Israel kam ja'tkam nam bubuakia' mi' na pai' suu'n gux Bi' Suudai'

(Na mi' dhir boosgix Eksodo 13:17–15:21)

Gu Israel kam ja'tkam nam mummi ba tibiapka' ju'ndharam gux Bi' Suudai'

Ba'x io'm jotmoda'm a'ji mi' dhir Ejipto mu ja'k Kanaan bhaan gu boi na mi buusan nam pai' oi'dha' gu Pilistea kam ja'tkam, gu' ji nat gu' gu Dios cham tu' mi ja chia nam bhiiya' gu Israel kam ja'tkam bhaan gui' ji' gu boi, na gu' cham aa' nam jix buam jum ilhdhai cham mi' pui' ka jimda' na jax jix aa' nam pai' dhuuk bhai' ji ja kokda' gu Pilistea kam ja'tkam nam mi ji bhiiya' ja dirba' am.

Ja'p ja'k ja chia gu Dios nam bhiiya' jumai boi cha'm na pai'x io'm miikidha' nam ba' ba aaya' mu Kanaan, na gu'x io'm jir gakoolh, nam maa'n kap ka bubuakia' na pai' gɛ' pa' mi suu'n gu suudai', nam jix Bi' Suudai' ki'n jix mat ka'.

Ba' na mit pai' dhuuk gamai' ji jii gu Israel kam ja'tkam mi' dhir Sukot na pai' gɛ' pa'r kiicham, maa'n alhi'ch gu tibiaa' biipi' jim na ja aa'ndhim nam pai' jax bhiiya' gu Israel kam ja'tkam, gui' ba' pix Jup niidhim am na pai' ja'k bhii'chu'. Ba' no' bar tukaa', joidham gɛ' miimtu'nda' gu tibiaa' ja'p na tai, na tu ja bi'ndhi'ndha' gu Israel kam ja'tkam nam pai' jax bhii'gida', siam chi ba' bix chukaa' jiiim gio tataab.

Ua' am ji gu' gu tukga'n gu Josee, na gu' pui' pu ja titda biipi' dir na ka duakat nam sap pu'ni xi bhii'ji gu tukga'n nam pai' dhuuk ba jimia' bhammi ja'k Kanaan. Pui' kum ba' ua', nam gu' bhammi ja'k yaaspa' no' mit ba ai.

Ba' na mit pai' dhuuk mummi ba ai maa'n kap na pai' Etaam ti tii' gu Israel kam ja'tkam, jup ja titda gu Dios nam sap mummim jii'pdha' na pai'x Bi' Suudai' suu'n mi' ju'ndharam. Na gu'p jum aa' gu Dios nar am na pui' ja'k jurtuda' gu Paraoon na mur ge'kam ka' Ejipto, na bhai' pui' jim aaga' nar am na ja ardimia' gu Israel kam ja'tkam na gio ja'k jup ja iabu', na gu'p jum aa'nda' na paam gi ja'k jup jiboi'ngia' gu mi' nam pai' bap tu'ii'. Mummi mit ba' ji chibia gu Israel kam ja'tkam jix Bi' Suudai' jugii'n.

Gu Ejipto kam ja'tkam nam ba ja ardimia' gu Israel kam ja'tkam

Ba' gu Paraoon gio gu tujuandam tugi'n nat biix aixim tu'm ki'n ja darai, jup jum aa' am na mit ba jii gu Israel kam ja'tkam: "Moo ja'p cham jich jur bia' ich ji na chich ba' ja do'ficho na mit jii gu Israel kam ja'tkam." Pui' xim aagak bhai' ji ja jumaap jamit gu ja sandaarui'x chuk nam ja ardimia' gu Israel kam ja'tkam. Biix karreetas ta'm jiim am, biix jai' xi jim gu ge'kam Paraoon na mit ba tu ardi. Mi' mit ba ja ai nam mi ka tibiap ju'ndharam gux Bi' Suudai', nam gu' pui' pum aa' nam mi ja aaya'.

Ba' gu Israel kam ja'tkam na mit ba ja tii nam mui' ba jiim gu Ejipto kam sandaarui'x, giilhim bhai' ji chooto'n jamit, ba' bhai' ji chu daani mit bui'nor gu Dios na sap ja palhbuidha' nam cham jax ja dooda' gu Ejipto kam. Gio ba' na mit bhai' ji niokdhimi gu Moisees, jup titda am na sap cham tu' pui' tu ja buidha' git no'm pu cham joi'nat darka' git mu Ejipto. Gu' ji na gu'p ja titda gu Moisees:

—Aapi'm moo cham totdonka'. Dios diilh jix maat ji na jax dhuich palhbuidha' dhi' na tu'ch dhui'chu' xib. Kagit nam gu' cham xiim cham pai' maati' ka' dhi sandaarui'x nam bhach ardim, cham pai' dhuuk ka ja tigia' pim.

Gu Dios na irban ikia' gu suudai' nam mi bhiiya' gu Israel kam ja'tkam

Mi' dhir ba'p titda gu Dios gu Moisees na sap ja chi'nia' gu Israel kam ja'tkam nam jix kii' bam du'nia' nam ba jimia' mi' dhir nam pai' tibiap. Jup titda ip na sap oxia'n ki'n ja'p xi dhui'ndha' gu suudai' na ba' irban nai' ji ikia' na ba' boi cha'm jup tum du'nia' nam mi bhiiya' gu Israel kam ja'tkam. Ba' gu Dios diilh gatuuk dir ja'k dai gu tibia' na biipi' ka jimdat, ja'pni biipi' dir nam pai' dhir mu ja ardim gu Ejipto kam sandaarui'x. Cham ka ja nii'n am ba' gu Israel kam ja'tkam na mit pa ja'k bhii, na gu' bax jikma' nat mi ba daibu biipi' gu tibia' nam mui' ka tu ardim.

Ba' gu Moisees oxia'n ki'n ja'p xi dhui'n gu suudai', jotmoda'x io'm bhai' pu ji jib ja'pni xia'lhbui dhir, bix chukaa' jib ji gu'. Ba' gu jibiilh ki'n nai' ji ii irban gu suudai' mi' na pai' ge' suu'n, jix chu gak jup tum duu. Ba' gu Israel kam ja'tkam dai na mit mui' ba bhii na mit mui' ba

bubua baasi'n dir ja'k, nat gu' boi cha'm jup tum duu mi' na pai' kar suudai' chir kat. Tə'kob xi ju' ji gu' gu suudai' gui' na mi' dhir ja'p gai dhir gio gui' na ja'p dir ja'k, panaas ku tu' soobhi'ñ.

Gu Dios na ba ja kooda' gu Ejipto kam sandaarui'x

Ba' gu Ejipto kam sandaarui'x na mit ba tii na mui' pix bhix gu boi mi' suudai' iraab, mui'p ji bhii mit, nam gu'x maat na mit mi bhii gu Israel kam ja'tkam nam ja ardim. Gu' ji nat gu' gu Dios pix jup tu duu na ba' cham bhai' nam jotmoda' baasi'n dir tisdia', mi ma duduup gu ja karreetas nam bhaan jiim, cham bhai' nam jax ka ja boosga' gu mi' jotmoda'.

Ba' na mit pai' bhix baasi'n dir tiitis gu Israel kam ja'tkam, jup titda ip gio gu Dios gu Moisees na sap gio ja'p jup xi dhuiñdha' gu suudai' oxia'n ki'n. Ba' nat pai' dhuuk ja'p jup xi dhuiñ gu Moisees, gio nai'p jim kuu gu suudai' mi' na mit pai' bhii. Gu' ba' gu Ejipto kam ja'tkam, nam gu' chi kia'pix irban ba bhichgit, mijj pu ja ii gu suudai', mi' mit pu koi bhai'kuk.

Gu Israel kam ja'tkam na mit gu' pu bhix baasi'n dir ja'k ba tiitis, cham tu' maa'n muu. Ja'pni duuk ja boosolh gu Dios gu Israel kam ja'tkam mi' dhir Ejipto nam pai' tu ja juantudat.

Gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios

Ba' joidham jix bhai'm taat am gu Israel kam ja'tkam nat ja palhbui gu Dios. Jix bhai'm taatit xi gə'kamtu'n am, gio ba' na mit jix io'm jum biiñkai buiñor. Ba ti jiiigi'ñ am na silhkam jup kai'chdha' gu Moisees no' jax ja titda bhaankamu'n gu Dios.

Ba' maa'n jup duu mit gu alabaa'n na pui' ja'k jum kai'ch na mit jax jum duu na mit bha bubua mu dir Ejipto nam ba' ki'n gə'kamtu'nda' gu Dios. Jup jum kai'ch gu alabaa'n:

Aañ gə'kamtu'nda' gu Dios,
nat gu'x bhai' duu nat jich boosolh mu dir nach pai'ch
chulhiñdhat.

Ja koi ja bhai'ktudak gu Ejipto kam ja'tkam ya' na pai'x
Bi' Suudai' suu'n,
nam giilhim tii xich bhaamkidhat.

Joidham jir jix bhai'kam gio nar Gə'kam gu Dios jich
Gi'kora',

cham tu' jumaip jai'ch pu chu'm gu Dios.
Gui' jich ñuukdaidhat mu ja'k jich bhichdhatu' na pai'r
Kanaan.

Gu Israel kam ja'tkam nam ba machia' nam jax ja'k tu' ka'm nii'ñdha' gu Dios

29. Gu Israel kam ja'tkam nam ba jimia' mi' dhir na pai' suu'n gux
Bi' Suudai', silh jam pu bhiiya' mu ja'k ge' oidha' ta'm na Sinaii tii'
(Na mi' dhir boosgix Eksodo 15:22–17:16)

Gu Israel kam ja'tkam nam mummi ba aaya' na pai' Maara ti tii' gio
ja'pni ja'k na pai' Eliim jup ti tii'

Ba' giop ba jii mit gu Israel kam ja'tkam mi' dhir ju'ñdharam gux
Bi' Suudai' nam pai' tibiaput, na pai' ja'k tu' ja' aa'ñdhim gu Moisees.
Mummi pai' mit ba ai maa'n kap gampix jix chu gak kir. Mi' cham ka
jai'ch nam tu' i'ya' nam bax chanook, mi' ja'p jam tii tu ga'nga cham
pai' tii mit. Baik tanoolh jamit cham ii gu suudai' gio nam tii tu ga'nga.

Ba' ja'p ja'k jamit jup ba ai na pai' Maara ti tii'. Mi' siamri ma tii
mit na kolhbixdhix gu suudai', dai na gu' giilhim jix xibu' nam tii xi io'.
Ba' bhai' ji ñiokboix jamit gu Moisees nam bha taan gu suudai'. Ba' gu
Moisees soi'm ilhdhak ba tikka gu Dios na jax ja'k jix bhai' na duñia'
na mit ba ji chanook gu ja'tkam. Gu Dios mu ja'p xi aagi'ñ gui' na ja'p
tu'm na tua na sap alhi'ch iiki' miji xi bua' suudai' chir na ba' io'blhia'.
Ba' gu Moisees cham jax ji chi'ik pui'p tu duu na jax titda gu Dios, jix
i'oob jup jum duu gu suudai'. Tu i'mik am ba' gu Israel kam ja'tkam
nam ji'x ilhii'ñ.

Ba' mi' pui' nam kap tu'ii' Maara gu Israel kam ja'tkam, jup ja
titda gu Dios nam sap siamri tu' ka'm xi ñiidhat, na sap ba' cham ja
tulhiiñchuda' ja'p nat jax ja tulhiiñchuda' gu Ejipto kam ja'tkam nat mu
ja joochxi biix aixim tu'm gu ko'kdai'. Mi' dhir ba' giop ba jii mit, silh
pu bhii mit ja'pni ja'k na pai' Eliim ti tii'. Mi' mambhiix gok kap jir
biipiatam ka'. Mi' mit ba' ji chibia ji'k tanoolh, dai na mit jax mi ja'p tu
tuttu gu jajannulh ba'bhak.

Gu Israel kam ja'tkam nam jix bhaak ka' buiñor gu Dios

Ba' giop ba jii mit gu Israel kam ja'tkam mi' dhir Eliim nam pai'
tibiaput, ja'pni ja'k jam jup ba tibiap gampix jix chu gak kir. Mi' cham
jup ka jai'ch nam tu' jugia', ba ji ua'ma mit. Ba' gio bhai'p ji ñiok jamit
gu Moisees, jup titda am nam sap chakui pui' ua'maidha' git no'm

cham pai' jimmida' git mu dir Ejipto na pai' gē' jai'ch gu koi'. Mi' mit ba' ba ji koi ua'mak na pai'r gampix jix chu gak kir.

Ba' gu Moisees jup ja titda gu Israel kam ja'tkam nam sap Dios buiñor ñiokbo cham tu' gui'. Gu Dios sap ba' diih jix maat no' ja makia' gu koi' piam ku cham.

Ba' moo jano' gui' gu tanoolh mu ja joochxi gu Dios mui' gu susrui mi' nam pai' tibiap. Gu Israel kam ja'tkam ma tu da'ngi mit, tu koi'mik am gu bakaax na mit ji'x jix bhai' kakoob.

Gu Dios na ja makia' gu Israel kam ja'tkam gux dhaam kam gu koi' na manaa jum tiiti'

Ba' moo jano' buimgidhak nat mui' ji xia', baapmigik mu ja'p ba ti nii'ñ am gu Israel kam ja'tkam, nam ji'x ilhii'ñ nat ba gaa gu ba'oot. Mi ja'p pix jix chua gu tu' ja'p tu'm na kib, ja'p tu tu'ii' na jax no't bix chukaa' gi na pix jix chum tua'ka'. Gu' ji na gu'r i'lhich ka'kbulhik nam mi xi ñii'ñ, ja'xbui' na gu kai'ñ gui' na silantru jum tiiti'.

Ba' gu Moisees xi ja aagi'ñ na sap jir koi' jix dhaam kam nat Dios bha ja joochxi nam kua'dat ki'n xia'ñdhidha'. Jup ja titda ip nam sap gammiji nabap kabuimuk bhiidat kua'da' gui' gu koi', ja'xchux kam pix nam ji'x pix ki'n kokba'n biix ji'ma'n, cham tu' xi' bhai'bchixim. Xi ja aagi'ñ ip na cham jir am nam jai'm bi'dhidha' jurnik ja'k nam pui' jim aagit nam buimgidhak ba jugia'. Na gu' sap no'm gan jum bipi'ñ, buimgidhak jix botpoda' ka' nam tii ba ji chu jugia'.

Gio ba' moop ja titda ip na sap cham tu'r am nam ti bhiida' jano' na pai' dhuuk cham tum juanda'. Jup ja titda nar am nam takaab dir pu gē' xi bhiji nam ji'x ilhii'ñdha' nam ki'n busaaxi'ñ na ji'x juugit cham tum juanda'. Jano' sap cham tu' botpo'nta' sia ku mit gē' bhii nam jugia' dai gui' gu tanoolh na pai' dhuuk cham tum juanda'.

Ba' gu Israel kam ja'tkam ti bhiidat tu kua'da' am ip gui' gu koi' na ja'p tu'm na kib. Ja'xchux kam pix bhiida' am biix ji'ma'n, sia kum gu' moo cham tu' jupaabdhix kam bhii, nam gu'x maat nam ji'x pix moo ki'n kokba'n.

Ba' jai' dhit nam cham tu' ka'm ti nii'ñ, cham tu'p jum buixdhak sia ku jax ja titda gu Moisees, xi chum bi'dhak jamit nam buimgidhak ba jugia' git. Gu' ji nat gu' cham tu' pui' ji chu buus nam jax tii ilhdhat, giilhim jix botpoda' buimgidhak na mit tii ba ji chu juu, gio nax buam uub, pui' na jax pu ba ja titda gu Dios.

Jai' ba' maakam jup jum duu mit, jano' na pai' dhuuk ja aagi'ñ gu Dios nam saak gē' bhiiya' takaab dir na ba' moo buimgidhak cham ka tum juanda', pu cham bhii mit, palhiip jamit xi bhik nam ji'x jugia' dai moo jano'. Ba' buimgidhak nat mui' ji xia' na cham ka tum juan, tii ba ti bhiim jamit gu koi', cham pai' tu jai'ch, nat gu' cham tu' ka ja maa

gu Dios gu koi' gui' gu tanoolh, na gu'x aa' nam cham tu' jax buada' na gu' cham tum juan.

Jano' dir ba' maat jamit gu Israel kam ja'tkam na gu Dios pui' ja'k chianda' gu Moisees na ja aagi'ndha' nam ji'x pi'x bhiddat kua'da' gux dhaam kam koi' na ja maak. Manaa ba' tiiti'nda' am gu Israel kam ja'tkam gui' gu koi' na Dios ja maakda' nabap kabuimuk, joidham jix maikak ja'p na tuisap miibat binkam. Jix bhai' nam timkahlchix kam kua'da' piam atuulhchix kam.

Jup titda ip gu Dios gu Moisees na sap alhi'ch iicha' gui' gu koi' jax chu'm ja'aa ta'm na gook liitru ti bhii, ulhna' sap ba', na ba ja ti'ñchoda' gatuuk gu ja bopxi gu Israel kam ja'tkam nam maaxilhia', nam sap ba' machia' gui' gu koi' na ja makiimik gu Dios gu ja gi'kora' kat. Gu Moisees pui'p tu duu na jax titda gu Dios, alhi'ch iichak ulh gu manaa.

Gammiji nabap kabuimuk ti bhiddat tu kua'da' am gui' gu koi' gu Israel kam ja'tkam na Dios ja maakda', dai na pai' dhuuk cham tum juanda' ba' cham tu' ti bhidda' am.

Mik jam pu chu'm koi'mik, na mit ji'k oidha' mi juruun gampix jix chu gak kir. Na mit pai' mummi ja'k ai Kanaan nam ba' cham ka kua' gui' gu koi', na gu' mi' Kanaan bap jum buada' gu koi' nam ti isda' gu Israel kam ja'tkam, pui' ku ba' cham ka ja maakda' gu Dios gux dhaam kam.

Gu Dios na ba ja makia' gu suudai' gu Israel kam ja'tkam nam ba tonkoidha'

Ba' mi' dhir giop ba jii mit gu Israel kam ja'tkam mi' dhir nam pai' tibiaput, silh pu bhii mit ja'pni ja'k na pai' Repidiim ti tii', mi' mit jup tibia ji'k tanoolh. Ba' na gu' cham pai' jai'ch gu suudai' mi' nam pai' tibiap, bhai' ji chanook jamit na cham jai'ch nam tu' i'ya'. Ba' gio bhai'p ji niok jamit gu Moisees nam bha taan gu suudai', jup titda am no'm sap pui' mi ba ko'ya' tonkoi. Gui'p ja titda na sap cham tu'r am nam jix bhaak ka' buiñor gu Dios.

Ba' gu Moisees ba tikka gu Dios na sap jax jix bhaai' na tu duñia' na mit ba ji chanook gu ja'tkam. Gu Dios jup titda na sap oxia'n ki'n bhai' xi gi'bia' gu baapai na ja'pni ja'k kiik, gu oxia gui' nat ki'n mi xi sii jano' gu suudai' mu Niilo Ak. Ba' gu Moisees pui'p xi chu duu na jax titda gu Dios, mui' ma jii ja'pni ja'k na pai'x baapai', xi ja baidhak dai gui' nam dalhxix nam ja silhka'nda' gu Israel kam ja'tkam. Ja nii'ñchudat bhai' xi gi' gu baapai, joidham pi'x sasaab gu suudai', ba' dai na mit ba tu ii gu suudai' biix gu ja'tkam.

Gu Israel kam ja'tkam nam ba tu kokda' ja bui gu Amalek kam ja'tkam

Ba' gu Amalek kam ja'tkam, nam jir bopxi'ñ gu Esauu xio'gi'ñ gu Jakob, na mit pui' ba ti kai nam mi' pai' amuub oidha' gu Israel kam ja'tkam, mu boop jamit nam jix ja koodak. Ba' gu Moisees mijji xi joot

gu Josuee na sap ja baidhai jĭ'k gu sandaarui'x Israel kam ja'tkam mui' xi chu kokda' ja bui gu Amalek kam ja'tkam. Ba' siamri ma tu ma'iich jamit gu Israel kam ja'tkam, cham tu' jax ja dooda mit.

Ba' gu Dios bhaam ip ja bui gu Amalek kam ja'tkam, ba'p titda gu Moisees na sap chiñia' gu Josuee na ja baidhai gu sandaarui'x chugi'ñ mu ja kooda' gu Amalek kam ja'tkam nam mi'x ja koodak.

30. Gu Dios na pui' ja'k tu ja daaxdha' gu Israel kam ja'tkam na gammiji ja a'm ti niidhidha' no'm mi' pui' xi jim na jax jix aa'

(Na mi' dhir boosgix Eksodo 19:1–20:20)

Gu Dios na ba tu a'gidha' gu Moisees bhammi oidha' ta'm na pai' Sinaii ti tii'

Ba' giop ba jii mit gu Israel kam ja'tkam mi' dhir nam pai' tibiaput, silh pu bhii mit ja'pni ja'k na pai' Sinaii ti tii'. Mi' mit jim jii sonpan maa'n gu ge' oidha' na pui'p tii' Sinaii. Mi ba' nam bap tu'ii', jup titda gu Dios gu Moisees na sap mu tisdia' bhammi oidha' kuu' am na sap bhai' tu a'gidha'. Ba'p titda nat bhammi ba ai:

—Ja aagi'ñdha' ap gu Israel kam ja'tkam nañ aañ jix aa' nam gammiji ti'ñchoka' na ñich jix bhai' duu na ñich ja palhbui na mit bubua mu dir Ejipto nam pai' tu ja juantudat xi ja tulhiiñchudaimik gu Ejipto kam ja'tkam, xi ja aagi'ñdha'p ip nañ aañ ja a'm ti niidhim jano' dir na mit bubua mu dir Ejipto. Aañ pix jup tu duu nam ba' siamri yammi ja'k bap tu'ii'. Xib jañ ba' ya'x aa' nach maa'n ñi'ook jup duñia' gook dit aapi'm na pim jĭ'k jir Israel kam.

'No' pim tu' ka'm jiñ ñii'ñ gio no' pim mi' pui' tu kuugalhdhim nach jax ti'ya' xib, pui' bam tii'ti'nda' pim na pim jir jiñ ja'tkam tuk, nañ gu' aañ jix io'm jam a'm ba ti niidhidha', sia kuñ gu' biix ja nuukdat jup tu'ii' gu ja'tkam na jĭ'x oi'ñga'n. Gu' ji nañ gu' aañ jix aa' nañ aapi'm pik jam a'm ti niidhidha', jix aa' iñ na pim aapi'm mi' dhir nai' ja mattuda' gu ja'tkam nañ jax jir tu'm kam aañ.

Ba' giop ba jii gu Moisees bhai' dhir oidha' ta'm mu ja'k nam pai'p tu'ii' gu Israel kam ja'tkam, mu øk ba ja aagi'ñ na jĭ'k jax titda gu Dios. Gui'p kai'ch am nar am gu pui' na jĭ'k jax kai'ch gu Dios nam pui' tu daasa' nam jax ja'k duñia' mi' dhir ja'p ja'k. Gio ba' mui'p ma jii gu Moisees bhammi oidha' daam na aagi'ñdha' gu Dios nam jax kai'ch gu ja'tkam. Ba' gu Dios jup titda gu Moisees:

—Jix bhai' dho bak. Ba' aañ pui' ilhii'ñ na pim tu sirkaa'nta' biix xikoolh dhir dhi oidha', dai ba' na cham jaroi' bha tissa'nda', ni ku cham bha da'ngida'. Gu jaroi' no't bha daa piam ku bha tissa'n, biix dhit japim joodai ki'n ma' yasaimii mu'aa'.

'Gio ba' nap ja'p ja tida' biix gu ja'tkam nam jix bhai' ba batbia' gam nam jix bhai' ba tu bopkona' gu ja jajannulh. Gu chichio'ñ jam

cham tu' ja bĕim ka boppoda' gu ja bipna', nañ gu' aañ baik jurni'ñ ki'n gio ya'p aaya' ya' dhi oidha' daam.

Ba' gu Moisees pui'p ba ja titda gu ja'tkam na jax kai'ch gu Dios. Mu ba' gu baik jurni'ñ ki'n, jix io'm bhai' ji chibgir dai bha oidha' ta'm, pĕix jix chuk sĕ' gu tibiaa', gio ba' nat bhai' ji bipgi gu duuk gam nat bhai' ji chir gĕ' ki'n, gio ba' nat bhiji dir ji kuu'm gu tai. Mi' dhir ba' bhai' ji chum kuich gĕ' ki'n, ba' giilhim bhai' ji chooto'n jamit gu Israel kam ja'tkam. Ba' gu Moisees xi ja chia bĕix gu ja'tkam nam sap bĕix xikoolh dhir xi gu'kia' mi' sonpan gu sirkaa'n. Mi' dhir ba'p titda gu Dios gu Moisees na sap mu tisdia' bhammi oidha' ta'm na bhai' tu a'gidha'.

Gu Dios na ja makia' gu Israel kam ja'tkam mambhĕix aixim nam jax ja'k tu' ka'm niidhat mi' pui' tu kuugalhdhidha' na jax jix aa'

Ba' bhai' nam xi chu a'gimik, jup titda gu Dios gu Moisees na sap ba timnia' bhai' dhir oidha' ta'm, na sap ba ja aa'ndhara' gu ja'tkam na cham jir am nam ja'p dir ja'k buanda' mi' na pai' tu sirkaa'ñchix. Ba' gu Moisees jup ba tim bhai' dhir oidha' ta'm.

Mi' dhir ba' bhai' ji chu ja a'gi gu Dios bĕix gu Israel kam ja'tkam bhammi dir kuugaran gu oidha', jup ja titda:

—Aañ jir di' gu jam Dios tuk na ñich jam boosolh mu dir Ejipto nam pai' tu jam juantudat.

'Aañ ba' xib pui' ilhii'ñ na pim cham tu' tu daanda' ja bui gu didios jum tĕitgidam.

'Ni ku pim cham tu' xip ja bua't bha ja'p ja tuttut ba tu daanda' ja bui na pim pui' jim aagit nam jir didios ka', nañ gu' aañ cham tu' kĕi' ka'm ni'ñ gu dhi' pui' ja'k.

'Cha'pim pui' kai'chdha' nañ aañ pui' ja'k jix aa'nda' jax na pim tu buada' sia kur jix buam jum duukam, ni ku pim cham tu'x bhaakut jiñ chĕiti'nda' na pim bhaan pĕix buam jiñ ai'chuxi'ndha'. Nañ gu' tulhiiñchuda' gu jaroi' na pu'ni ja'k jir tu'm ka'.

'Ti'ñchokat japim na pim bam jĕipdha' jano' na pai' dhuuk cham tum juanda'. Jix xijum maa'n tanoolh japim pĕix tu juanda', buimgidhak japim bam jĕipdha'. Ni jaroi' moo ku cham tu juanda' gui' gu tanoolh, sia gu jam tujuandam tuk piam gu jam sasoi'. Ti'ñchokat japim na ñich aañ jix xijum maa'n tanoolh pĕix tu jua jano' na ñich jup duu dhi oi'nga'n gio dhix dhaam, buimgidhak nat mui' ji xia' dai na ñich bañ jĕip. Jano' dir jañich ba' pui' ja'k xi chu daasak na gux xijum maa'n tanoolh na xim aajidha', buimgidhak dai nam ba tu daanda' gu ja'tkam aañ jiñ bui, na gu' cham ka tum juanda'.

'Cha'pim gampai' pĕix ja ilhii'ndha' gu jam gi'kora', tu' ka'm japim ja niidhat, nañ ba' mui' tanoolh jam taiñbuidha' gu ii'mda' na pim ki'n duduakat mi oi'ñka' nañ pai' saak jam makia' gu dibĕir na pu gammiji bar aapi'm ga'n ka'.

'Cha'pim ja koo'nda' gu ja'tkam.

'Gio ba' gu chichio'ñ nam ti bīpna', cham tu'r am nam jai' ja biim boppoda' gu u'uub. Gio gu u'uub nam ba ti bīpna' ba pui' ip, cham tu'r am nam jai' ja biim boppoda' gu chichio'ñ.

'Gio ba' na pim cham tu ja iixi'ñdha' gu ja'tkam gu tu' nam bia'.

'Cha'pim ja a'm iatda' gu jai' ja'tkam, ni ku pim cham tu' ja'p pix ja iattulhi'ñdha' sia ku cham jir pui'.

'Cha'pim jix joidhat nii'ñdha' gu tu' na bia'ka' gu jumai, pui' na jax gu bīnga'n, piam gu ba'ki'ñ, piam gu tujuandam tugi'ñ, piam gu sasoi ga'n, sia gui' na ji'k tu' bia'ka'.

Ja'pni ja titda gu Dios gu Israel kam ja'tkam.

Nam jix chotdon ka' gu Israel kam ja'tkam

Ba' giilhim bax chotdon am gu Israel kam ja'tkam nat bha tu ja a'gi gu Dios. Soi' ba titda am gu Moisees na sap mi' dhir ja'p ja'k jir am na diilh tu a'gi'ñdha' gu Dios, cham tu' biix gu ja'tkam, nam gu' ja'p jum aa' nam chi pu ko'ya' pix ba' no't gio bhai'p tu ja a'gi.

Gu' ji na gu' gu Moisees jup ja titda nam sap cham totdon ka' no' bha tu ja a'gi'ñ, na gu' sap gu Dios mi' pix ja aagi'ñdha' nam siamrix chotdonit oipoda', cham tu' nam tu' nam pix ja'x bax dhuñiik ka' nar jix buam jum duukam.

31. Gu Dios na aagi'ñdha' gu Moisees nam jax ja'k ja buada' gu tujuandam gio gui' nam ti iixi'ñdha'

(Na mi' dhir boosgix Eksodo 20:21–23:33)

Ba' gu Moisees gio mui'p ma jii bhammi oidha' ta'm na pai' Sinaii ti tii' na pai'p tu'ii' gu Dios, jix io'm jix chibaa' ji gu' bhai' na ji'x jir oidha' daam na bhai'p tu'ii' gu Dios. Ba'p titda gu Dios gu Moisees:

—Nañ ji'k jax tum a'gidha' xib, ja aagi'ñdha' ap biix gu Israel kam ja'tkam nam ba' pui'x chu mat ka'. Xi ja aagi'ñdha' ap na ñich aañi' diilh mu tu ja a'gi yammi dir jix dhaam, nañ pui' kai'ch na cham jir am nam jup tu buada' gu tu' nam didios ja ilhdhat tu daanda' ja bui, pui' na jax gui' nax uam totbikdam ki'n jup duñiix ka' nax dha'ram namiik, piam ku gu' gux chua totbikdam.

'Na pim pai' dhuuk jix chu daañiik ka' aañ jiñ bui, jum aa' na pim biipi' xi kīsai maa'n gu sasoi' mimi'i'ñkar dibīr bhiñ'o'ñix kam piam joodai tuukdhixim pui' cham sobkoñxim, gio ba' na cham tu iskadhiir ka'.

Gu Dios na ba ja aagi'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam jax ja'k ja buada' gu ja tujuandam tuk

Ba' gu Dios ja maa ip gu Israel kam ja'tkam na jax ja'k tu aagix ka' ja bui na bhaan tu a'ga nam jax ja'k ja buada' gu ja tujuandam tuk nam

ba' cham ja'p pīx ja tulhiīchu'nda', sia kum jix bhāi' mi' pui' tīi duiīchu' nam jax ja chian. Gio nam jax ja'k duñia' gu jaroi' no't ko'ktulh gu jumai piam no't xichui' gu tu' na bia'.

Ja'pni moo ja tītda gu Dios:

—No' maadit aapi'm ma saba'lh gu tujuandam nar Israel kam nar jam jaduūn tu'm, jix xijum maa'n oidha' pīx jir jam tujuandam tuk ka', gu jumai oidha' na mui' jim bhīya' pim ba do'ñcho' ku bam jīpdha'. Gu' ba' no' pimit gu' maa'n taañxidhak gu ubii maa nar bīnga'n ka' na mi' kar jam tujuandam tuk, na pai' dhuuk ba jimia' mi' dhir jam bui, cham bhāi' na baidhika' gu bīnga'n gio gu maamra'n.

'Ba' no' gu'x ja daan gu maamra'n gio gu bīnga'n gam gui' na mi buiñor tu juanat, gio dho mi'p ji bi'ya' na pai' jax bar tujuandam, gu kiokam ba' dī'ra' maap dir gu naaka'n gu tujuandam, mi' dhir ba' gammiji mi' pu bar tujuandam ka' na jī'x juugit duaka'.

'Gu' ba' gu jaroi' no't maa'n saba'lh gu ubii tujuandam, gu' ji no't gu' mikkat bhāi' ji bhīi, cham jax bua dho, dai ji na aa' nax dha'da' pīx ja'p na bīnga'n. Gio nax bhāi' buada', tu maakda' tu' na a'miram jum aa'nda', pui' na jax gu tu' na kua'da' gio na tu' ti'ya'. Cham jax bua ip siat mi' dhir jumai bhāi'p ji bhīi gu ubii gatuuk.

'Gu' ba' gu jaroi' na chio'ñ tu mar, ba' no't gu maraa'n bhāi' ji bhīi gu jax chu'm ubii tujuandam, cham jax bua ip sia, dai nam aa' pīx na joidham jix kīgalhdhat jix dha'da' ja'p na jax ba' no'r ka'mda'n. Cham bhāi' ip na mu'aa' gu jaroi' gu jax chu'm tujuandam tugi'ñ. Gu' ba' no't ja'p pīx gībiimik ko'ktulh gu tujuandam tugi'ñ, jaiñ no't gu' pu suur maap dir gu buupui'ñ piam kut maa'n ma jigīi gu taatmu'n, jir am na do'ñcho' na ba jimia' kia'mi'ñ, dhi' ba' mi' pīx pui' ba jimmida' na gan ko'ktulhi'ñdha'.

Gu Dios na ja aagi'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam jax ja'k ja buada' bīix pīx gu ja'tkam

'Gu' ba' gu jaroi' no't pum aagik mua gu maa'nkam ja'p pīx na jix bhaamkidhat, jix bhāi' nam pui'p dooda' na ba' mi xi aaya'. Piam kut gu' cham tu' pum aagit jup dooda, dai na dīilh mi' pīx pui' ba jim, jir am na mai' dhāi'ññia' mu na pai' mui' maap da'ñxim tuutka' gu ba'bhak pu kai'ñkam. Dai no't gu' pu pui'm aagik mua dho gi gu'm aa' ji na pu chu'm kī'n jup mai'chka'. Cha'pim nīi'ñdha' pīx na mi' pai' duaka' gui' na pui' tu dooda', sia chi ku moo soi'm ilhdhat mu tīi ba kīik sonpan gu sasoi' mimii'ñkar.

'Gio ba' gu jaroi' no't gīi' gu taata'n piam gu dī'īi'n, jir am na pim mu'aa', sia no' giilhim ja tītda na jax aa'. Bīix sia gu jaroi' no't tī iīxdhak gu maa'nkam.

'Gu' ba' gu jaroi' no't tī iīxdhak gu baak piam sia jax chu'm soi' ja'p ja'k ga'ra, piam kut mu'aak jugio, jum aa' na ja'k ja iabu' jix chamaam

gu tutuur, sia kut tii maa'n pīx ti iix. Piam no't maa'n kasnir ti iix, maakob kakasnir ja'k jup ja iabu'.

'Piam ku gu' pui mi' pai' bur gu iixdhar ga'n, jir am na gio ja'k jup bua' binkam jī'kchi pup gu sasoi'.

'Piam no' jaroi' mi' pai' ka ti mīmīi'ñ ga'mbharuran, gu' ji no't gu' ja'p dir ja'k ma baa gu tai na pai' tu kuup gu jumai, ba' pu biix jaa gu gaa'n, jum aa' na tu namkidha' na jī'k namiikda' gu gaa na mi mīiya'.

'Gu' ba' gu jaroi' no't ko'ktulh gu maa'nkam, pu chu'm ki'n jup tu namkidha' gui' nap tu dooda'. Gio ba' nañ jax ba kai'ch na gu jaroi' no't mua gu maa'nkam jum aa' nam pui'p dooda'. Piam gu jaroi' no't ko'ktulh gu maa'nkam, jir am nam tulhiiñchuda' ja'xbui' ip na jī'x ko'ktulhdha' gu maa'nkam na ba' mi xi aaya'.

Ja'pni ja'k tu dai gu Dios ja bui gu Israel kam ja'tkam, nam sap ba' tu' ka'm niidhat mi' pui' tu da'ñchu'nda'.

Gu Dios na ja aagi'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam jax ja'k tu daanda' buiñor

Ba' gu Dios xi aagi'ñ gu Moisees na jax ja'k aagix ka' nam tu daanda' gu Israel kam ja'tkam bhammi ja'k buiñor, gio ba' nat xi chia na ja aagi'ñdha' biix gu Israel kam ja'tkam. Ja'pni moo titda gu Dios gu Moisees:

—Dai aañ japim jīñ bui tu daanda'. Ba' gu jaroi' no' tu daan buiñor gu jax chu'm dios jum tītgidam jup duiñxim xi chu makgixidhat gu sasoi', pu maa'n jimdam japim mu'aa', sia gu jaroi' nax jiboīnar ka'.

'Gio ba' na pai' dhuuk jum aajidha' gu tanoolh na cham ka tum juanda' na bam tīmu' gu simaan, bam jīpdha' pim. Gio ba' nammi ip na pai' dhuuk jum aajidha' gux xijum gook oidha', cham tu' pim ka ti iixia' gui' gu oidha', daipu' gux xijum maa'n bhaan, dai ji na pim jum jīpi'ñka'. Gio ba' na pim gammīji mi'p tui'ñgida' na pai' dhuuk jum a'jida' na pim tu piastatda' baikim nabap oidha' na jax ja'k tu aagix, na pim saak maap jum jumpadat tu daanda' aañ jīñ bui.

Gu Dios na ja aagi'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam jix bhai' ja buada' biix pīx gu ja'tkam

'Gio ba' gu mik dir kam ja'tkam nam cham jir Israel kam no'm mi ja'p pai' aajim jam bui, cha'pim ja bhaamki'ñdha', jix bhai' pim ja buada'. Na pimit gu' aapi'm maa'nnim pui'p jum duuk, jano' na pim mu ja'k oipimik Ejipto.

'Gio ba' gu jax chu'm jum jaduūñ no' pich taiñbui gu tuumiñ na cham jir jix chumñigam, cha'p tissadhi'ñdha' gui' nap jī'k taiñbuidha', daipu' nap jī'k pīx taiñbuidha' no't ja'k bam iabui'. Jix bhai' pim jup xi ja bua't gu di'dilhdhim u'uub na mit koi gu ja bipna', cha'pim tu' pīx ja

ilhii'ndha'. Sia gu a'aalh nam jir di'dir koi', xi ja palhbuidhat japim ki'n gu tu' na ja a'm jum aagaidha'.

'Gio ba' na pim siamri tu' ka'm xiñ ñiidhat aañ nañ jir jam Dios tuk, cha'pim gampai' pix jiñ ilhii'ndha'. Gam gu jam gē'gērkam tuk na pim jix bhai' tu' ka'm ja ñii'ndha', cham tu' na pim gampai' pix ja bia'ka'. Gio ba' gu sasoi' nam mu ja'p ko'iix gampix cham jir am na pim kua'da'. Gio ba' na pim bix pix ja aagi'ndha' gu ja'tkam nam kuiñcha bia' tu' no' mit jax dhuu nar jix buam jum duukam, sia gui' nam jir jix chutumñigam gio gui' na cham. Cham tu' na dai gui' nam gampai' chu'm na pim ba' pui' xi ja titdada' nam kuiñcha bia', gui' nam jir jix chutumñigam japim ba' ja a'mkam ñiok no'm gu' xi jam namki'ñ tuumiñ ki'n, piam kum xi chu jam onbagi'ñ gux dha'ram namkim.

Gu Dios na ja aagi'ndha' gu Israel kam ja'tkam nam jax dhuñia' no' mit ba jii Kanaan ja'k

Gio ba' moop ja titda ip gu Dios gu Israel kam ja'tkam:

—Na pim pai' dhuuk gamai' ji jimia' mu ja'k Kanaan na ñich pai' jam iimchuda na pim saak oi'ñcha', maadit jañ mu jam joochxidha' gui' nam jir jiñ ñoonob na jam nuukdaidha' gio na ba' silh jam aichdha' mu Kanaan. Ba' no' pim moo tu' ka'm ñiidhat pui' xi chu buim na jax jam tñidaidha' gui' nañ mu jam joochxidha', aañ jam palhbuidha' na pim ja kokdai ja mai'chia' gui' nam xib mu oi'dha' Kanaan nañ pai' jam makia' gu dibiir. Aañ pix jup tu duñia' nam pix cham pai' ji matgilhidha' gui' nam mi oi'dha' xib, nañ gu' aañ jam palhbuidha' na pim ja kooda'.

'Na pim pai' dhuuk mu aaya' Kanaan, cha'pim maa'n ñi'ook jup buada' ja bui gu mi' oi'ñkam, ni ku pim tu daanda' ja bui gu ja didios tuk jup duñiixim, dai ji aañ jiñ bui na pim tu daanda'. Pu maa'n jimdam japim ja ia'rsa' gu ba'bhak nam pai' tuutka' gu ja didios tuk, sia gui' nam bhaan ja makgixi'ñ gu sasoi'. Gio ba' na pim pu maa'n jimdam bix ja kooda' gu mi' oi'ñkam. Na gu' no' pim cham ja juan, saalh bhai' ji jam iatgidha' am na pim tu dañia' ja bui gu ja didios tuk.

Ja'pni titda gu Dios gu Moisees bhammi oidha' daam na pai' Sinaii ti tii'.

32. Gu Moisees na i'iiir ki'n ja jupsusa' gu Israel kam ja'tkam na bhaan jix maati' ka' nam pui' tu kuugalhdha' na mit jax ja'k tii gook dit gu Dios

(Na mi' dhir boosgix Eksodo 24)

Ba' gu Moisees ba ja aagi'ñ gu Israel kam ja'tkam na jax titda gu Dios bhammi oidha' ta'm, na jax ja'k tu aagix ka' ja bui. Ba' bix gu Israel kam ja'tkam jup kai'ch am nar am gu pui' na jax ja'k kai'ch gu Dios, gio sap nam pui' tu kuugalhdha' nat jax ja'k tu dai ja bui. Ua'na

ba' gu Moisees u'uan ta'm na jax kai'ch gu Dios nam ba' bhaan tī'ñchoka' gu Israel kam ja'tkam na pin jax ja'k tu daaxix.

Ba' buimgidhak nat xia', bap duu gu Moisees gu sasoi' mīmī'ñkar mi' sonpan gu oidha' na Sinaii tīi'. Ja chia ba' gu biipibop nam sap jī'kchi ja koodai gu tutuur bhai' xi makgixidha' gu Dios bhaan gu sasoi' mīmī'ñkar nat kii. Dīilh ba' gu Moisees bhai' xi jupiis gu sasoi' mīmī'ñkar kī'n gu ja i'īir gu tutuur, dai na irban juugit pīx, gu jai' ba' nat bii mu xi chua jaja' ta'm.

Mi' dhir ba' mui' xi ja jī'ñkaix gē' kī'n gu u'uan mi' na pai' tu daaxix na mit jax ja'k maa'n nī'ook jup duu gook dīt gu Dios takaab dīr, gio ba' na jax ja'k tu daaxix ka' ja bui. Ba' gu Israel kam ja'tkam jup kai'ch am ip gio na sap jir am gu pui' nat jax ja'k tu dai ja bui, gio ba' moop kai'ch am ip nam pui' tu kuugalhdha' na mit jax ba tii.

Ba' gu Moisees nat jax bax gu i'īir na mi suu'n gē'gēr jaja' ta'm kī'n xi ja jupiis bīix gu Israel kam ja'tkam, mi' dhir ba'p ja titda:

—Dhi i'īir na ñich kī'n ba jam jupiis bhaan tī'ñchoka' pim na pimit jax ja'k tu dai gook dīt gu Dios na tu aagix ka'.

Gu Moisees na jī'kchi ja bīim mui' ba tīdia' bhammī oidha' daam na pai' Sinaii tī tīi'

Ba' gu Moisees xi baidhak gu xio'gi'ñ Aroon gio gu gook maamra'n Nadab gio gu Abiuu, gio ba' baik oo'm daman mambhīix gui' nam jix io'm pa' bar gē'gēr ja'tkam, mui' ma jii bhammī oidha' daam. Na gu' dīilh gu Dios pui' pu titda gu Moisees na pu'ñi gio mui'p jimda' jī'k ja bīim pīx, cham tu' na bīix na jī'k gu Israel kam ja'tkam.

Bhai' ba' maaxik jum maax gu Dios ja bui nat tu ja a'gi. Mi' dhir ba' nat pai' dhuuk jii gu Dios na mit dīilh bhai' ji bii, bhai' ji chu juu mit gu bakaax nat bii na mit tu makgixi gu Dios.

Gatuuk ba'p titda ip gio gu Dios gu Moisees na sap gio mui'p tīdia' bhammī oidha' daam, na sap ba' bhai' makia' gu ko'kmarak joodai sobkoñxim nat bhaan tu ua'na na jax ja'k tu aagix ka' nam tui'ñgida' gu Israel kam ja'tkam. Ba' nat bhammī ba ai gu Moisees bhai' ba tu a'gi gu Dios tībaa'ñ cha'm, jix kobkom jix chībaa' gu' bhai' na jī'x jir oidha' ta'm. Gu Moisees bhijimmip ji baa tībaa'ñ chir, nat gu' bhammī kuugaran ba tīs gu oidha'. Bhai' pu juruñ gook oo'm tanoolh juugit.

Mu ka xi chianik gu xio'gi'ñ Aroon gio gu Ur nam sap ka ja nī'ñdha' gu Israel kam ja'tkam na jī'x mīkidha' dīilh bhammī oidha' daam.

33. Gu Dios nap titdada' gu Moisees na ja chiñia' gu Israel kam ja'tkam nam kiisa' gu jannulh ba'aak nam mi' dhir mu daanda'

(Na mi' dhir boosgix Eksodo 25:1–31:11 gio ba' Lebiitiko 24:1-9)

Ba' na jax bhammi kap tu'ii' gu Moisees oidha' daam na Sinaii ti tii', jup titda gu Dios na sap ja chiñia' gu Israel kam ja'tkam nam jup duñia' gu jannulh ba'aak nam mi' dhir mu daanda'. Jup titda:

—Ja'p jap ja tiida' gu Israel kam ja'tkam nam maa'n kiisa' gu jannulh ba'aak, diilh jam tu makia' gui' na ji'k tum aa'. Pui' ja'k japim moo duñia' nañ jax ja'k jam aagi'ndha' xib.

Na jax ja'k tui'ka' gu jannulh ba'aak

'Mi' sonpan gu jannulh ba'aak gə' pa'x chu bhai' ka', ja'pni tai' dhir ja'k gio ba' ja'pni bipta'n dir, ji'k mambhiix gook obrasaa'n jix chu bhai' ka'. Gu' ba' ja'pni xia'lhui dhir, xijum maakob obrasaa'n jup jix chu bhai' ka', gio ba' ja'pni jurnip dir ja'kbui' ip. Xia'lhui dhir ja'k ba' moo kiidha'ka'.

'Gu' ba' gui' na biix xikoolh dhir ki'n tu kuupka', jix chua jannulh bha sə'ka' gui' nax io'm jix kabaak. U'uux jam biipi' mi xi chuttui nam ba' bhaan ba sai'chdha' gu jannulh, na ba' cham xijai ka' nam kajaanai ja'p ja'k jup ba kiisa'.

'Gu' ba' gu ba'aak, gook obrasaa'n daman taak jir komarak ka', nar tɛb ka' ba' xijum gook obrasaa'n. Taa'mlas silh mi tuutka' sasgidhan biix xikoolh dhir, dai na tuukab mi biitka' gui' na bhaan tuutka' na ba' cham di'baa', gio ba' nax kabkam buupulh ka' na cham ia'lhia'.

'Ba' gui' na daam dir ki'n bha ba'kchix ka' maakob bha biitka'. Gui' nax io'm bitaa'n kaatka', maa'n gu jannulh gui' nax io'm jix kiix dha'ram namkim, gio gu' na biix aixim tu'm ki'n baapxidhix ka'. Gu' ba' gui' na daam dir pa' kaatka', maa'n gu jannulh gui' na karbax bapoo ki'n jup duñiix ka'. Gu' ba' gui' nax io'm pa' daam dir kaatka', gu kakasnir jajo' dai nax bi' ki'n mamxidhix ka'. Jix io'm daam dir japim ba' bhai' ba tikia' gux io'm jix kabook gu jo' na cham jax jum bua.

Na ji'k kap kuukupka' irban dir gu jannulh ba'aak gio ba' na tu' miji tu tuutka'

'Ba' gu jannulh ba'aak na pim jup duñia', irban kuupka'. Jannulh japim mi sai'chdha' nar pu chu'm ka' ip na jax chu'm gui' na daam dir ki'n bha ba'kchix na tuukab kaat.

'Ba' bhijimmi soosna'n dir miji irban dir gu jannulh ba'aak, jix io'm jix chu xidhuu ka'. Mi' pim daasa' gux xidhuukam kaaja na u'uux ki'n jup duñiix, gio na biix kap juulhdhix gux uam totbikdam jix dha'ram namkim nañ bhaan ti ni'iñ. Mi' irban dir gu kaaja pim ba' ja gaamu' gux ko'kmalhik joodai na bhaan ua'ñix guñ ni'ook. Gu' ba' bhaan gu

kuuparga'n gux xidhuukam kaaja, gook jam bhai' xi gu'ka' gu noonbi'ñ gu Dios, bham nini'i'ñdha' am, gio na pix am maap jum naanakka' gu ja a'na'.^a Ba' aañ bhaan ðir gux xidhuukam kaaja tu ja a'gi'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nañ ja aagi'ñdha' nam tu' jax dhuñia'.

'Gu' ba' mi' dhir nañ pai' kia'pix mu baakidha', maa'n japim mi kiisa' gu mees u'uux sobkoñxim, dai na biix kap juulhdhix ka' gux uam totbikdam, na bhaan jum tua'bada' gu paan. Gio ba' moo maa'n ip gui' na bhaan mimiimda' gu tai na ki'n ti bi'ñdhix ka'. Maa'n pix tu toonka', dai na mui' sa'sarakka' na ba' bhaan mimiimda' gu tai, ja'pni xi chui'ka' na gu tua na mui' tu mamraka'. Jix xijum gook moo tu mamraka', biix ji'ma'n ka'm ba' mimiimda' gu tai na ki'n jix chu maax ka'. Gio ba' moo maa'n gu kubhionkar japim mi'p kiisa' ilhi'ch pa', na ja'p tu'm ka' na gu sasoi' mimi'i'ñkar, maakob kap ðir xix mu'muk ka' biix xikoolh dhir. U'uux sobkoñxim jir jup duñiixim ka' gui' gu kubhionkar, biix kap ba' juulhdhix ka' gux uam totbikdam.

Esta ilustración
no está
disponible.

'Ba' gui' na mi tu juanda' irban ðir gu jannulh ba'aak na ja palhbui'ñdha' gu ja'tkam nam tu makgirxi'ñdha' gu Dios, jum aa' na gok kap sakaalh tu'aidha' gu mambhiix gook gu paan bhaan gu mees. Ja'pni sasgidhan jam ba'p tu'aa' gui' nam kubhion na joidham uub,

^a Gui' na mit tum mamtux pui' ja'k ilhii'ñ am na gui' ji' gu noonbi'ñ gu Dios ja'p tu'm tu tutku' am na gu maapi'ñ gio nam ja'p tu'm tu moom na ja'tkam.

na ba' dhi' bhaan jix maati' ka' na bar jix xidhuukam, na gu' aañ jĩn a'm ba bipio'da'. Gammiji na pai' dhuuk jum aajidha' na cham tum juanda', nam pu'ñix bhai' buada' gu paan gui' nam mi tu juanda', dai gui'x bhai' nam jugia' gu paan gui' na mik mi ba biitka', gu ja'ppix ja'tkam cham tu' bhai' nam kua'da'.

'Gammijim aa' nam mi oipoda' chiop gui' nam mi tu juanda' nam ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu makgixi'ñdha' gu Dios, nam nii'ñdha' na cham tutkia' gu tatai na miji bi'ñdhix irban dir, na gu'm aa' na gammiji miimda' nabap tukaa' gio nabap tanoolh.

Na jax ja'k tu tui'ka' mu ja'p diirap dir gu jannulh ba'aak

'Ba' mu ja'p diirap dir gu jannulh ba'aak na pai' gē' tu bio', maa'n japim mi kiisa' gu sasoi' mimi'ñkar gē', u'uux sobkoñxim jir jup duñiixim ka'. Pui' biix kap jup juulhdhix ka' gux uam totbikdam na cham pik da'ram namiik, biix maakob kap dir jup xix mu'muk ka'. Dhi' pim ba' bhaan jĩn makgixi'ñdha' gu sasoi' gammiji nabap tanoolh. Gio ba' moo maa'n ja'aa pim jup duñia' ip nar jix uam totbikdam ka', nam bhaan jum ikoimi'ñdha' gui' nam mi tu juanda'.

'Dhi' nañ ji'k tu' jam aagi'ñ na pim jup tu duñia' cham pik xijai na pim tu ua'ka' no' pimit ja'p ja'k jup ba jii, tu giigia'ra'ka' na pim bhaan tu da'ñchu'nda' na pim tu ua'da'.

Gu Dios nap titdada' gu Moisees nar am nam jup ja duñia' gu tu' nam aa'nda' miji irban dir gu jannulh ba'aak

'Siar am na pim jup tu duñia' gu tu' nam aa'nda' miji irban dir gu jannulh ba'aak, pui' na jax gu ja jooxia', gio ba' gu jaja', gam bhi'mkar nar jix uam totbikdam ka', gio ba' pui' na jax gu papaal gio mamxich ganai' kukxir, gio ba' moo gu gē'gēr jaja' na bhaan suu'nka' gu suudai', na gu' dhi' tum aa' mi' na pim pai' tuñ makgixi'ñdha' gu sasoi'.

Gatuuk ba' giop xi aagi'ñ gu Dios gu Moisees na sap jax ja'k jup duñia' gui' nam kubhion na joidham uub, dai sap na gu' cham bhai' na gu jaroi' pu chu'm xip dui ki'n tu kubhionda' miji ba'kiram.

Gu Dios na aagi'ñdha' gu Moisees nam dai jaroi'x bhai' nam mi tu juanda' irban dir gu jannulh ba'aak nam ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu makgixi'ñdha' gu Dios

Gio ba' moop titda ip gu Dios gu Moisees na sap dai gu Aroon gio gu bopxi'ñ jix bhai' nam mi tu juanda' irban dir gu jannulh ba'aak nam ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu makgixi'ñdha' gu sasoi' gu Dios. Xi aagi'ñ ip nam sap jax chu'm titi'ka' gui' nam pu'ñi mi tu juanda', jix ki' jannulh ki'n sap jir jup duñiixim ka' gui' gu tii'dhara'.

Gu' ba' gu Aroon gui' nar ja gē'kam tuk ka' gui' nam mi tu juanda' chiop, maa'n bia'ka' gu bonaam palhiip maakam tu'm, cham tu' pu

chu'm nam jax chu'm tu bopnam ka' gu jai' ja'ppix tujuandam. Gio ba' gu tēb kutuun jix kabook na daam dir ti'ka', jix muraa'nma' ka'. Gio ba' moo jumai gu kutuun, dai na gu' cham tu' tu mamaamgax ka', bixxik dir koktoporan bhai' xi bhiibhi'sap ka' a'lhich pa' gu joodai. Ba' bhaan gu joodai bhai' xi ua'ñix ka' nam jax tii' gu mambhiix gook gu maamra'n gu Jakob nar ja boxii kat gu Israel kam ja'tkam. Jix xijum maa'n jam mi ua'ñix ka' gu maa'n jodai cha'm, gio gu jumai ka'm ja'kbui' ip. Ja'pni buiban dir gu kutuun ba' bhai' xi bhiibhi'sap ka' jix io'm a'lhich gu joodai nax io'm jix a'bhar totbik, nam ji'k aix gu maamra'n gu Jakob.

Gio ba' moo xi aagi'ñ ip gu Dios gu Moisees na sap jax ja'k jup duñia' gu asait na joidham uub, nam ja juulhia' gui' nam mi ja darsa' nam tu juana' irban dir gu jannulh ba'aak. Dai ji sap na gu'x xidhuu no't jaroi' na pix pu chu'm xip duuk jum jur, no' cham mi tu juan chiop. Xi aagi'ñ ip na sap jax ja'k ja duñia' gu Aroon gio gu maamra'n nam ba' moo bhai' ji chu juana' mijji irban dir gu jannulh ba'aak.

Gio ba' moo xi aagi'ñ ip nam sap jax tiigim gu Israel kam ja'tkam jup tu duñia' gui' na ji'k tu' tu aa' gu Dios nam jup tu duñia', nam gu' dai gui' bixchu'x chu mat ka'. Besaleel tiigim sap ba'r ja gē'kam tuk ka' biix gu tujuandam, gu Aoliab ba' na palhbui'ñdha' pix.

34. Gu Israel kam ja'tkam nam bam ua'tulhdha' buiñor gu Dios, maa'n jup duñia' am gu bheseer nam buiñor tu dañia'

(Na mi' dhir boosgix Eksodo 31:18–34:35)

Gook oo'm tanoohl juruun gu Moisees bhammi oidha' daam na Sinaii ti tii' na pu tu a'gi'ñ gu Dios, na aagi'ñ nam ji'k tu' jax dhuñia' gu Israel kam ja'tkam. Ba' gu ja'tkam tii' ti niira am nam mu dir ja'p guguuk biix xikoolh dhir gu oidha' na pai' dhuuk ja'k gixia' gu Moisees bhammi dir oidha' ta'm, cham ka ja buujim am gu' nam tii' guguuk. Pui' pix bam aa' am na chi cham tu' mu ka aaya', ba'p titda am gu Aroon na sap jup ja duiñdha' gu didios na ja palhbuidha' nam jax dhui aaya' mu Kanaan na mit pai' ba jii.

Ba' gu Aroon jup ja titda nam sap mu ja ui'ka' gu nankagia' nam ja baapsatu' gu u'uub, na ji'k jir jix uam totbikdam. Ba' gu ja'tkam pix jup ji ja aich jamit gu nankagia' nam tu baapaskat gu u'uub. Gu Aroon ba' dai nat tai chir xi milhiichdhak jup duu maa'n gu bheseer. Mi' dhir ba'p ja titda biix gu Israel kam ja'tkam na sap gu bheseer nat bap duu jir di' gui' nat ja boosolh mu dir Ejipto nam pai' tu ja juantudat. Gio ba' moop ja titda ip nam sap jix kii' bam duñia' nam gē' tu piastatai tu dañia' buiñor gu bheseer nat jup duu. Pui'm duu ip, buimgidhak nat xia' bhai' ji chu piastata mit nam tu daan buiñor gu dios jum tiitgidam, sasoi'm mi xi chu makgirxi'ñ.

Gu Dios na ba ja bhaamkidha' gu Israel kam ja'tkam nam jum ua'tulhdha' buiñor

Ba' na gu'x maat gu Dios nam tu' jax bua gu Israel kam ja'tkam, ba joot gu Moisees na sap ba jimia' na ba' ja tii'mira' gu Israel kam ja'tkam, nam gu' sap cham tu' mi' pui' ka jim na jax tu ua'ñix gu ñio'ki'ñ, dai nam ba tu daan buiñor gup duiñxim dios jum tii'tgidam. Jix io'm bhaam ji gu' gu Dios ja bui gu Israel kam ja'tkam na mit bam ua'tulh buiñor, jup titda gu Moisees na sap biix ja kooda' nam ji'kia'n, ɔtu' gi kum ba'p jum bua? Jup titda na sap dai diih gu Moisees gio gu maamra'n ja a'm ti niidhidha'. Gu bopxi'ñ nam mui'dha' na sap ba' giop bar ja'tkam tugi'ñ ka', cham tu' kia' gu Israel kam ja'tkam na mit gu' sap bam ua'tulh buiñor.

Ba' gu Moisees bhai' soi' ji chii'n gu Dios na sap cham tu' ja koo'nda' gu Israel kam ja'tkam sia ku mit bam ua'tulh buiñor. Xi aagi'ñ ip na sap cham tu' ja'p xi dhui nat jax ja'k tu daaxdhak gu Abraam gio gu Isaak gio ba' gu Jakob. Gio ba' moop titda ip na sap no't jax dhuuk ja koi gu Israel kam ja'tkam, gu Ejipto kam ja'tkam bhai' pui' ji ja ai'chuxdha' am nat gu Dios pu kai'ñkam pix ja boosolh gu Israel kam ja'tkam mi' dhir Ejipto na ba' pu'ñi ba ja kooda' gatuuk. Ba' gu Dios pui' cham ka ja koi gu Israel kam ja'tkam, na gu' soi' titda gu Moisees.

Gu Moisees na ba ja ñiokdha' gu Israel kam ja'tkam

Ba' gu Moisees ba jii ip bhai' dhir oidha' daam mu ja'k ja bui gu Israel kam ja'tkam. Xi ua' gu ko'kmarak joodai nat bhaan tu ua'na gu Dios nam jax ja'k tui'ñgida' gu Israel kam ja'tkam. Ba' nat mu ba ai, mi' pix ji ja tii nam giilhim ti nii'chu' biix gu ja'tkam nam tu daan buiñor gu dios jup duiñxim na ja'p tu'm na gu bheseer, bha ja'p jam ji kii'sat tɛ'kob. Ba' gu Moisees giilhim bhaam, pu mi ja'p ki'n tu ma'yasa gu gook ko'kmarak joodai na ka ua'dat, pux biim jaiki. Ba' gu bheseer jup duiñxim bhii'k jix biim tuumsa, gio ba' na giilhim ñiokdhimik gu xio'gi'ñ Aroon.

Ba' gu Aroon soi'm ilhdhak jup titda gu Moisees na sap ka tu ua'ni'ñka', jup titda ip na sap gu ja'tkam diih chia mit nap ja duiñdha' gu dios na ja nuukdaidha'. Diih jamit mi aichulh gu nankagia' nar jix uam totbikdam, gui' sap ba' dai nat xi milhiich tai chir, diih bhai'p jim duu gu bheseer. Pu'ñi ja'k titda gu Aroon gu sipdhi'ñ Moisees na mi' pix tii iatgi'ñ, sia kut gu' gui' tiip ja duiñ gu bheseer.

Ba' na gu'x maat gu Moisees na mit bam ua'tulh gu Israel kam ja'tkam, nam gu' cham tu' mi' pui' ka jim na jax jix aa' gu Dios, jup ja titda biix maap ja jumpadak na sap gu jaroi' no' ka pup jix aa' na tu' ka'm niidhat mi' pui' jimda' na jax jix aa' gu Dios, mu dir ja'k xi kikbu' sonpan. Ba' dai gui' nam ji'k jir bopxi'ñ gu Lebi mu dir ja'k xi guguu

mit sonpan gu Moisees. Mi' dhir ba' dai na mit ba ja koi gu jai' Israel kam ja'tkam nam cham ka aa' nam mi' pui' jimia' na jax jix aa' gu Dios gio na mit bam ua'tulh buiñor. Tii pup baik miil jamit ja koi pu mi' pui' nam pai' tibiaput.

Gu Moisees na tu dañia' buiñor gu Dios ja a'mkam gu Israel kam ja'tkam

Ba' gu Moisees bhai' ji chu daani buiñor gu Dios na soi' titda na sap tu ja uañdha' gu Israel kam ja'tkam na mit jum ua'tulh buiñor. Ba' gu Dios jup titda na sap tu ja uañdha', dai ji na gu' sap cham tu' ja a'm ka ti niidhidha', sia pa ja'k no' mit tii ba jii. Gu' ji na gu' gu Moisees soi' xi chitda na sap cham tu' diih ja iabuda'. Ba'p kai'ch gu Dios na ja a'm ti niidhidhat ja palhbui'ñchu'nda' ku gi na jax pu ja a'm ba ti niidhim.

Gu Moisees na gio mui'p ba jimia' bhammi oidha' daam

Ba' gu Dios jup titda gu Moisees na sap jai'p sobkona' gu joodai na bhaan gio mi'p ua'ñxidha' na jax ja'k tu aagix ka' nam tu kuugalhdhidha' gu Israel kam ja'tkam, mu ua'da' sap ba' ip gio bhammi oidha' daam na pai' Sinaii ti tii'. Ba' nat bhammi ba ai, gu Dios xi chi'ñchuix gu Moisees nam sap jax ja'k duñia' gu Israel kam ja'tkam no' mit mummi ba ai Kanaan. Gio sap ba' nam cham tu ja bipnatda' nam jax ja'k tu jim gu mi' oi'ñkam, ni sap kum cham tu daanda' ja bui gu ja didios tuk. Gio ba' moo xi chi'ñchuix ip nam sap siamri mi' pui' xi bhiichgit nat jax tu ja daax nam saak tui'ñgida'.

Ja'kbui' tanoolh giop juruun gu Moisees nat ji'k tanoolh juruun biipi' dir, gook oo'm tanoolh, nat tu ua'na mambhiix aixim na jax ja'k aagix ka' nam tu kuugalhdhidha' gu Israel kam ja'tkam, bhaan gu gook jix ko'kmalhik joodai nat sobko. Mi' dhir ba' nat xi chimuk nat tu ua'na, ba jii ip gio mu ja'k ja bui gu Israel kam ja'tkam.

Dai na gē' miimtu' gu buibsa'n, na gu' buiñor tu a'gimik gu Dios. Gu Moisees cham maat na jax jup tui'dhi' gu buibsa'n. Ba' nat ba tii gu Aroon gio gu jai' ja'tkam, giilhim bhai' ji chooto'n jamit, jix iibhi'ñ am nam mia'n aaya'. Ba' saalh pui' nam ji'x cham ka iibhi'ñ mia'n ba a'jida' am. Ba' gu Moisees maap xi ja jumpadak biix gu Israel kam ja'tkam xi ja aagi'ñ biix na ji'k jax titda gu Dios, na jax ja'k jix aa' nam tui'ñgida'. Xi iinat jannulh ki'n gu buibsa'n, na gu' gē' tanoorda'. Ba' na pai' dhuuk tu a'gi'ñdha' gu Dios, xi iñbhio'kai gu buibsa'n. Gio mi' dhir na pai' dhuuk giop ba jimia' mu ja'k ja bui gu ja'tkam xi iinai no' gē' tanoor.

35. Gu Israel kam ja'tkam nam ba kīisa' gu jannulh ba'aak na pai' ti nīi'ñdha' gu Dios

(Na mi' dhir boosgix Eksodo 35–40)

Gu Israel kam ja'tkam nam ba tu jumpada' gui' na tu' tum aa' nam ba' kīisa' gu jannulh ba'aak

Ba' gu Moisees biix maap xi ja jumpadak gu Israel kam ja'tkam ba ja aagi'ñ na sap jax ja'k jix aa' gu Dios nam jup duñia' gu jannulh ba'aak. Gio ba' nat ja taa nam sap tu makia' gui' na tu' tum aa' nam pai' dhuuk bhai' ji kīisa' gu jannulh ba'aak. Giop ja titda ip na sap gui' nam ji'k jix maati' jup tu bua gui' na tu' tum aa', jir am nam jup tu duñia', xi ja aagi'ñ ip na sap gu Besaleel biima'n gu tujuandam tugi'ñ Aoliab biipi'p tui'ñgida' nam pai' dhuuk bhai' jim kīisa' gu ba'aak. Dhi'm ba' mi ja aa'ñdhidha' gu ja'tkam nam jax ja'k duñia'.

Biix gu ja'tkam pix ji chu aich jamit gui' na ji'k tu' tum aa', nam gu'x aa' nam kīisa' gu jannulh ba'aak. Gio jai' mui' dhit jix aa' am nam tu palhbuidha' na pai' dhuuk bhai' jim kīisa'. Pix ji chu aichdhim am ji gu' gu Israel kam ja'tkam gui' na tum aa' na ba'm kīisa' gu ba'aak, xi' mui' mu ba tu aich jamit. Ba' gu Moisees pui' ma ja tii'n nam ja'kbui' pix mu tu ui'ka', na gu' sap ba aix na ji'k ki'n jum kiksa gu ba'aak.

Gu Israel kam ja'tkam nam bap tu duñia' gui' na tu' tum aa' nam ba' ba kīisa' gu jannulh ba'aak

Ba' gui' na mit bhai' ji chu ba'ki, pui' ja'k bhai' ji dhuu mit na jax ja'k aagi'ñ gu Dios gu Moisees bhammi oidha' ta'm. Jix kii' ba duu mit gu taa'mlas nam mi tuttu' biix xikoolh dhir, gam gu jajannulh nam daam dir ki'n bha ba'kcha', gio gui' na miji tu tuutka' irban dir, gio ba' gu asait na joidham uub, gio ba' gui' nam kubhion na pui' joidham jup uub. Biix jamit jix kii' duu gui' na mit ji'k mi tu aich gu ja'tkam, pui' na jax gu tuumiñ gux chooto totbikdam na mit pu pu kai'ñkam ja taa biix ji'ma'n gu Israel kam ja'tkam. Gio ba' na mit bap ja duu gu ja tii'dhara' gui' nam ji'k mi tu juanda' irban dir gu jannulh ba'aak. Ba' na mit pai' dhuuk biix jix kii' tu duu na ji'k tu' tum aa', xi chi nini'ñ gu Moisees no' moor pui' ja'k na jax ja'k aagi'ñ gu Dios na saak tu duñia', jir pui' na xi chi nini'ñ.

Gu Israel kam ja'tkam nam ba kīisa' gu jannulh ba'aak

Ba' gu Dios jup titda gu Moisees na sap ba ja chiñia' gu tujuandam nam mi ba kīichdhidha' gu jannulh ba'aak. Mi' dhir sap ba' nam tiimu' xi jupsusa' am ki'n gu asait na joidham uub, na ba' bhaan jix maati' ka' na gui' gu ba'aak jir chiop ga'n ka' gu Dios. Gio ba' nam ja jupsusa' gui'

nam jĭ'k aagix nam mi tu juana'. Gio sap ba' moo na jax jum tĭimu'
nam kiisa' gu ba'aak, pu bhai' ji chu juana' am na jax ja'k aagix nam tu
buada'. Ba' gu Moisees pui'p tu duu na jĭ'k jax titda gu Dios.

Maa'n oidha' chi mi' pu ba juruuñ jamit gu Israel kam ja'tkam jano'
dir na mit bha bubua mu dir Ejipto, na mit ba' moo mi' dhir pu'ñi ba
kii gu jannulh ba'aak.

Mi' dhir ba' na mit pai' dhuuk pu'ñi xi chiimuk gu ba'aak nat ja chia
gu Dios, gu tĭbaa' na pu ja oi'ñ mummy dir Ejipto na mit pai' dhuuk
bha bubua, mi ji chim bhaan gu jannulh ba'aak, na sap ba' dhi' bhaan
jix maati' ka' na dai diilh gu Dios mi ti nii'ñ miji irban dir gu ba'aak.
Jano' dir ba' dai gu tĭbaa' pix ba ja aa'ndhidha' gu Israel kam ja'tkam
nam pai' dhuuk jimia' mi' dhir. Na gu' bax maati' ka' no't ba bam mi'
dhir bhaan gu jannulh ba'aak, dhi' bhaan bax mat ka' am gu Israel kam
ja'tkam na gu Dios jix aa' nam maakam ja'k jimia' mi' dhir.

Gu Dios na aagi'ndha' gu Moisees nam jax ja'k tu makgirxi'ndha' gu Israel kam ja'tkam gio ba' nam jax ja'k tu piastatda'

36. Gu Dios na aagi'ndha' gu Moisees nam sap tu' tu makgirxi'ndha' gu Israel kam ja'tkam

(Na mi' dhir boosgix Lebiitiko 1-7; 17 gio ba' Nuumeros 5; 15:1-31; 28:1-15)

Ba' gu Dios xi aagi'ñ gu Moisees na sap jix chamaam jai'ch gu makgir nam aa' nam biix makgirxi'ndha' gu Israel kam ja'tkam.

Gu makgir gui' na pu biix jum makgirxi'ñ gu Dios

Ja'pni chu'm moox bhai' nam tu makgirxi'ndha' gu Dios gu Israel kam ja'tkam: maa'n gu tuur, piam kasnir, piam karbax, piam maa'n gu gioda', piam joojoi, dai nax kii' ka' cham tu'x ka'ook gio na cham tu'x ma'mkulhi' ka'.

Gu jaroi' nax chu makgirxidham ka' gu Dios, jum aa' na biipi' bhai' xi dhaagii mo'ran gu tuur na ba' ba mu'aa'. Ba' gui' na mi tu juanda' dai na baxbhai' gu i'ra'n ki'n bhai' xi jupsusai gu sasoi' mimi'ñkar na ba' mi' dhir bhai' ba makgirxidha' gu tuur. Pu biix na makgirxidha', cham tu' na alhi'ch xi bio' ji. Pu'ni duuji sap ba' tu uañdhix ka' gu ua'tulhdhara'n gu jaroi' na mi tu makgirxi'ndha', na gu' bhaankamu'n ba mukia' gu soi', mi' dhir ba' cham tu' bhaan kuiñcha ka bia'ka'.

Na jax ja'k jum makgirxi'ñ gu Dios gu kaichuk

Gio ba' moo jumaip jix jai'ch nam tu' tu makgirxi'ndha' gu Dios gu Israel kam ja'tkam, pui' na jax gu kaichuk, dai nam xi chuispai, piam jax nam ilhii'ndha', gio ba' nam xi bindai gu asait. Ba' nam pai' dhuuk ba ji makgirxidha' gu Dios, jum aa' nam alhi'ch jup xi bindai gui' nam kubhion na joidham uub. Jai' ba'r am ip nam paan xip dui komaalh cha'm xi bhaidhai makgirxidha' gu Dios. Gammijim aa' na bintu'nda' gu asait gio gu on no'm pu'ni kaichuk tu makgirxi'ñ gu Dios. Dai sap ba' gui' na ki'n jappukar nam cham tu bi'pna'nda', ni gu miibat.

Na pai' dhuuk gu jaroi' pu chu'm jix chu makgirxidham ka' gu Dios, gui' na mi tu juanda' jum aa' na palhiip xi dhaagii gu kaichuk xi

makgīrxidha' gu Dios, na ba' ki'n jix kiigaldha' gui' na mi tu aichdha'. Dai ba' gui' nam kubhion na binkam mi aichdha' gu kaichuk pu biix makgīrxidha' gu Dios. Gu jai' kaichuk ba' na bi'ya', jir am na jugia' gui' na mi tu juanda'. Dai no' maadit gui' na mi tu juan na pai' gu jannulh ba'aak mi aichulh gu Dios gu kaichuk dho gi gu' pu biix ji na makgīrxidha', cham tu' ji'k bhaan bi'ya'.

Gu ja'tkam nam palhiip pix makgīrxidha' gu Dios gu sasoi', cham tu' biix

Gio ba' moo jumaip jix jai'ch na pim jax ja'k tu makgīrxidha' gu Dios, gui' na taak pix jix bhai' na pim makgīrxidha', cham tu' biix. Pui' na jax gu tuur piam baak, piam karbax piam maa'n gu kasnir.

Ba' na pai' dhuuk ba' ji chu makgīrxidha' gu jaroi', jum aa' na bhai' xi dhaagii mo'ran gu soi' na ba' mi' dhir ba mu'aa'. Ba' gui' na mi tu juanda' na ja palhbui'ndha' gu Israel kam ja'tkam nam tu makgīrxidha' gu Dios, baxbhai gu i'ra'n gu tuur ki'n jupsusa' gu sasoi' mimi'i'nikar. Gio ba' na boosga' dai gu bhabga'n gio ba' palhiip gu lumaa'nga'n, gio ba' gu gio'daga'n. Dai dhi' ba makgīrxidha' gu Dios.

Gui' na jaroi' mi tu makgīrxidha' gu Dios, jum aa' na iikii gu bhaastu'n gu tuur onbai'ndha' gui' na mi tu juanda' na jugia', gio ba' maa'n kai'ñ ip. Diih ba' gui' na ji'x bi'ya' ba jugia'.

Pu'ni ja'k jup jir am na tu duñia' gu jaroi' no'x bhaim taat buiñor gu Dios, piam no'x taxchaabgidham. Pu'ni maa'n tuur na mu aichdha' chiop binkam ji'kchi gu paan na cham binka' gui' na ki'n jappukar, gio jai' gui' na binka'. Gu tuur na mu aichdha' gu jaroi', jum aa' nam pu maa'n tanoolh cha'm jugioka' nam pai' dhuuk mu'aa'.

Sia pu'ni ja'k jix bhai' na tu duñia' gu jaroi' no'x aa' na pui' tu kuugalhdha' buiñor gu Dios na jax tu daaxdha'. Piam sia no' ja'p pix jix taxchaabgidham gu Dios, pui'p jum aa' na maa'n tuur mu aichdha' chiop, gio ba' na pu maa'n tanoolh cha'm jugioka'. No' mit moo cham jugio gu moo jano', buimgidhak dho, ku gu' nam pu ba jugioka' ji ba'. Ba' gu jaroi' na tu jugia' gui' gu bakaax jum aa' nax xidhuu ka'.

Gu Dios cham aa' nam kua'da' gu Israel kam ja'tkam gu gio'daga'n gu soi' gio gu i'ra'n. Sia cham aa' nam diihkob ja'k ja koodat ja kua'da' gu tutuur, jee' ji sap nam mu bhiika' mu chiop na ba' mi ja mui'dha' gui' na mi tu juan, ja'p ji buusnia' nam tu makgīrxidha' gu Dios, nam ba' ba jugia' gu bakaax. Gu' sap ba' no'm gu u'ji' ja koodat ja kua', jum aa' nam xi o'xchudai gu i'ra'n mi ja'p dibiiir ta'm, mi xi iina' am ba' dibiiir ki'n.

Na jax ja'k tu makgīrxidha' gu Dios gu jaroi' no't jum ua'tulh buiñor

Gio ba' no't jum ua'tulh gu jaroi' cham jum ilhdham, na cham ji'x pum aa' nat bam ua'tulh, pui'p jir am na tu makgīrxidha' gu Dios.

Gu' ba' no' maadit gui' nam mi tu juan chiop mam ua'tulh, jir am na maa'n mu bhiika' gu tuur mu na pai' gu jannulh ba'aak. Mi' dhir ba' bhai' xi dhagia' mo'ran gu tuur na ba' moo mi' dhir ba mu'aa'. Mi' dhir ba' alhi'ch baxbhai gu i'ra'n mu bhiika' miji irban dir gu jannulh ba'aak. Ba' bhai' xi juulhia' bhaan gu kubhionkar na ja'p tu'm na sasoi' mimii'ñkar na mi ja'p kiik, mi' dhir ja'p biix xikoolh dhir na pai'x mu'muk. Gu jai' ba' na ki'n tu jupsusa' mi ja'p diirap na pai' tum oiri, mi' pix juugit na pai' se' gu jannulh. Gu ji'x ba' na bi'ya' gu i'ir, mu ki'n xi chu jupsusa' sonpan gu sasoi' mimii'ñkar na mu kiik diirap dir. Mi' dhir ba' dai na boosgai gu bhabga'n gu tuur gio ba' gu lumaa'nga'n gio ba' gu gio'daga'n makgirxidha' gu Dios. Gu bakaax ba' biix miidha', mummi xi bhiji na pai' cham jaroi' oiri.

Gu' ba' no' mit gu' biix gu Israel kam ja'tkam jum ua'tulh buiñor gu Dios, gui' nam jir jagi'gir jix bhai' nam maa'n mu bhiika' gu tuur mu chiop, mu aichdhai ba' bhai' xi dhagia' am mo'ran biix dhit nam ba' moo mi' dhir ba makgirta'. Ba' gui' na mi tu juanda' chiop pui' ja'k bhai' ji chu duñia' na jax ja'k bhai' ji chu duñia' git no't diih jum ua'tulh.

Gu' ba' gu jaroi' no' iam pix jir ge'kam pa', gu' ji no't gu' mam ua'tulh buiñor gu Dios, maa'n karbax jir am na mu bhiika' chiop na makgirxidha' gu Dios. Gu' ba' no' gu'r ja'ppix maa'nkam, no'r cham tu', gu' ji no't gu' mam ua'tulh buiñor gu Dios, pui'p jir am na mu bhiika'

Esta ilustración
no está
disponible.

chiop maa'n gu bakii karbox piam gu bakii kasnir na makgixidha' gu Dios. Piam no' gu' moo cham bia' gu karbox piam gu kasnir, sia gook dho gu giokda' piam joojoi. Maa'n pu kai'ñkam na makgixidha' gu Dios na ki'n uañchudhix ka' gu ua'tulhdhar ga'n. Maa'n ba' na ki'n jix bhaim ilhdha' gu Dios, pu biix na makgixidha'. Piam ku gu' moo nich chu' giokda' ku ja bia', sia gu kaichuk dho no't ba makgixi, xi chuutai ja'p na ariin dai na cham bipna'nda' gu asait ni gui' nam kubhion na joidham uub.

Gu jaroi' no't pu'ñim ua'tulhdhak buiñor gu Dios, gu' ji no't gu' pu'ñi xi chu makgixidhak, cham tu' pui' ka ilhii'ñdha' gu Dios nax ua'tulhdhix ka'.

No' mit ki'n tu jupis gu i'ra'n gu tuur miñi irban dir gu jannulh ba'aak, jum aa'nda' nam miidha' gu bakxiga'n. Piam no' mit cham tu' ki'n tu jupis gu i'ra'n miñi chiop, jir am nam jugia' gui' nam mi tu juanda' chiop gu bakxiga'n gui' nam mi aichdhidha' gu ja'tkam.

Na jax ja'k tu makgixi'ñdha' gu Dios gu jaroi' no't tu' bhaan cham am bua

Sia jum aa' na tu makgirta' gu jaroi' no't tu' bhaan cham am bua, no' cham jum ilhdham cham mi' pui' ka jim na jax ja'k aagix nam saak tui'ngida' buiñor gu Dios. Pui' na jax no't iatgidhak baabui' gu tu' na bia'ka' gu jumai, pui' xi kai'chit na silhkam jup kai'ch buiñor gu Dios. Gu jaroi' no't pu'ñi chu'm ki'n jum ua'tulh, jum aa' na makgixidha' gu Dios maa'n gu kasnir na ba' dhi' ki'n uañchudhix ka' gu ua'tulhdhar ga'n na gan bhaan iatda' gu Dios na ba' jii'gi'ñ gui' nat iatgi.

Mu bhika' gu kasnir mumi chiop, na ba' mi makgixidha' gu Dios. Gui' na mi tu juanda' chiop ba' dai na baxbhai gu i'ra'n gu kasnir ki'n jupsusa' gu sasoi' mimi'ñkar, gio ba' na boosgai makgixidha' gu Dios gu bhabga'n gio ba' gu lumaa'nga'n gio ba' gu gio'daga'n. Gu ji'x ba' na bi'ya' gu bakaax, jir am nam a'lhich xim jaixdhai gui' nam mi tu juan chiop nam jugia'. Gu' ba' gux ua'tulhdhix kam na mi tu makgixi'ñdha' gu Dios, jum aa' na gio ja'k jup tu iabuidha' gui' nat iatgidhak tu boosgi gu tu' na bia'kat gu jumai, daman ji'k pup xi chu makia' gu tu' na bia' diil na ki'n namkidha' nat jax alhio. Pu moo jano' ip na jax xi chu makgixidhai gu Dios, cham tu' gatuuk.

Nam aa' nam gammiji tu makgixi'ñdha' gu Dios gu Israel kam ja'tkam

Gu Dios jix aa' nam gammiji tu makgixi'ñdha' gu Israel kam ja'tkam. Ba' gammiji nabap tanoolh tu makgixi'ñdha' am gu Dios go'gok gu kakasnir ji'ma'n oidha' bia' kam, maa'n kabuimuk ja'k, maa'n ba' jurnik ja'k na ba bhi'ñidha' gu tanoolh. Gio ba' nam mu tu aichdhidha' chiop palhiip gu uubas baraa' ganai' kaichuk, nam pai' dhuuk mui' ji chu makgixi'ñpu' gu Dios gu sasoi'. Gio ba' na pai'

dhuuk jum aaya' na cham tum juan, nam bam jīpdha', maa'mkob jam jup makgīrxidha' gu kakasnir gu Dios, gook kabuimuk ja'k, gook ba' jurnik ja'k. Gio ba' na jax mui' jim bhīya' gu masaa'n, maa'n karbax jam jup makgīrxī'ndha' gu Dios na kī'n uañchuda' gu ja ua'tulhdhara'. Gio ba' gook gu bhe'mser jam jup makgīrxidha' gu Dios na kī'n jix bhai'm taat ka' damdir xijum baik gu kakasnir, dai na maa'n gē' gu jai' ba' a'lhich pa', jī'ma'n oidha' bia' kam. Pu bīix nam makgīrxidha', cham tu' palhiip pix.

**37. Gu tujuandam nam ba tibgata' nam mui' ji chu juana' miji
irban dir gu jannulh ba'aak**

(Na mi' dhir boosgix Lebiitiko 8–9)

Ba' nat jī'k tanoolh bhammi juruun gu Moisees oidha' daam na pai' Sinaii ti tīi', aa'ndhimik gu Dios nam jax ja'k bhai' ji chu duñia' gui' nam jī'k mi tu juanda' irban dir gu jannulh ba'aak. Gatuuk ba' nat pai' dhuuk jii bhai' dhir oidha' ta'm, bīix maap xi ja jumpadak gu Israel kam ja'tkam mi' ki'ngob gu jannulh ba'aak, xi bakua suudai' kī'n gu Aroon ja nīi'ñchudat bīix gu ja'tkam, gio gu maakob maamra'n. Mi' dhir ba' xi chīi' gu jannulh gui' na jax chu'm ti'ka' no'r ja gē'kam tuk gui' nam mi

Esta ilustración
no está
disponible.

tu juan chiop, gio gu maamra'n xi ja tii' ip gu jajannulh nam jax chu'm ja ti'ka' gui' nam mi tu juanda' chiop nam ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu makgĩrxi'ñdha' gu Dios. Mi' dhir ba' nat jax daa gu asait na joidham uub, ki'n xi chu jupiis miji irban dir gu jannulh ba'aak bhaan gui' na miji ja'p tu tuut. Gio ba' nat xi ja juulh gui' nam ji'k ba aagix nam mi tu juana' irban dir gu chiop.

Ba' gu Aroon ja biim gu maamra'n maa'n saa'npuk mi ba aich jamit gu tuur nam makgĩrxidha' gu Dios, na ba' uañchuda' gu ja ua'tulhdhara'. Biipi' mit bhai' xi dhaa mo'ran gu tuur nat ba' moo mi' dhir ba mua gu Moisees. Dai gu gio'daga'n baabuk makgĩrxi gu Dios, gu bakaax ba' mik bhik mii'ñ biix dappaam na pai'r gampix na cham jaroi' oiri.

Gio ba' moo gook gu kakasnir jup makgĩrxi mit gu Dios, maa'n jamit pu biix makgĩrxi na ki'n jix bhai'm taat ka', maa'n ba' na ki'n jix ja kiigalhdha' gu Dios, nam ba' pik moo bhai' ji chu juana' miji irban dir gu chiop. Gui' na mit gatuuk mua gu kasnir, gu Moisees baxbhak gu i'ra'n baik kap ja juulh gui' ji' nam ji'k aagix nam mi tu juana' irban dir gu jannulh ba'aak, nam ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu makgĩrxi'ñdha' gu Dios. Ja naanak am ja juulh, gio ba' moo ja noonob am gu ja gēgē'da' am, gio ba' moo mu ja'k ja tooton am pui' ja gēgē'da' am ip, na ji'k kii'n dir ja'k bipio'. Gu' ba' gui' nat ji'x bii gu i'ir, ki'n xi jupsusa gu sasoi' mimi'i'ñkar.

Gu' ba' gu bhabga'n gu kasnir gio ba' gu lumaa'nga'n gio ba' gu gio'daga'n, gio ba' palhiip xi jikchik gu bakaax bhai' dhir kai'ram gu kii'n dir kam, xi chia gu Aroon gio gu maamra'n na xi dhagia' binkam gu paan na biina' gui' na ki'n jappukar, mi' dhir sap ba' xi makgĩrxidha' am gu Dios. Ba' na mit pai' dhuuk xi makgĩrxi, pu mii'ñ gu Dios tai ki'n. Gio ba' gu bhaastu'n gu kasnir jikchik jup xi makgĩrxi mit. Gu jai' ba' nat bii gu bakaax, jidhoorak juu gu Aroon gio gu maamra'n paan ki'n. Maa'n simaan jup duu na mit pui' tu kuugalh na jax tu daaxix, nam ba' moo mi' dhir bhai' ji chu juana' mi' chiop.

Ba' nammi nat jum tiimu gu simaan, giop ba tu makgĩrxi gu Aroon gu Dios, na sap ba' ki'n tu uañdhix ka' gu ua'tulhdhar ga'n. Gio gatuuk jai'p xi makgĩrxi, dai na gui' na pu biix jum makgĩrxi'ñ gu Dios, cham tu' gui' na palhiip pix. Gio ba' nat ja a'mkam gu Israel kam ja'tkam tu makgĩrxi gu Dios gu sasoi', jai' na ki'n tu ja uañdhix ka' gu ja ua'tulhdhara', jai' ba' gui' na palhiip pix jum makgĩrxi'ñ gu Dios, ganai' kaichuk, na sap ba' ja a'm ti niidhidha'.

Ba' gu Israel kam ja'tkam pui'p tu duu mit na jax ja'k ja titda gu Dios nam tu makgĩrxidha'. Ba' gu Dios tibiaa'ñ cha'm dir pix mui' xi bua gu tai mu nam pai' tu makgĩrxi'ñ gu ja'tkam, pu biix mii'ñ maa'n jimdam gu makgĩr. Ba' gu Israel kam ja'tkam na mit pu'ni ti tii, ba maat jamit na bak giilhim bixchu'x aichu'n na pu tu duñia' gu Dios.

38. Na jax ja'k aagix ka' nam tu buada' mijī chiop gui' nam mi tu juan

(Na mi' dhir boosgix Lebiitiko 21–22)

Ba' dai gui' nam jī'k mi tu juanda' chiop nam ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu makgixi'ñdha' gu Dios, tu aagix ka' dai gui' ja bui nam mi' pui' tu kuugalhdhidha', cham tu' bix gu jai' ja'tkam. Pui' na jax nam cham tu' tu palhbui'ñdha' nam ja yassapda' gu koi'nga'n, diih dai gui' nam jir jajaa'nni'ñ ka' nam yaaspa' gu jaroi' no't ba muu, pui' na jax gu gi'korga'n piam gu maamra'n, piam gui' nam mia'n jir jajaa'nni'ñ ka', piam pui' na jax gu u'uub jajaa'nni'ñ no'm cham ti bipna' kat. Na gu' no'm gan mu pai' ja taagiob gu'nguk gu koi'nga'n, cham ka kiki' ka' gu ja tutku' buiñor gu Dios. Ba' cham bhaai' nam mi tu juanda' chiop nam saak ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu makgixi'ñdha' gu Dios, nam pai'm uana' buiñor na ba' giop bax bhaai' ka'. Ba' no'm cham ti bipna', jir am nam xi ja u'ji gu u'uub nam kar titiia ka', na chakui chio'ñ biima'n bo'ya', piam gui' nam jir di'dilhdhim ka' na mit koi gu ja bipna', nam maap tu oi'ñcha'.

Gu' ba' gui' nar ja gē'kam tuk ka' gui' nam mi' chiop tu juanda' nam ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu makgixi'ñdha' gu Dios, pui'p tu aagix na jax ja'k tu kuugalhdhidha', dai nax io'm jix xijai pa'. Gui' dho gi pu cham bhai' ji na jai' tu palhbuidha' nam yaaspa' gu jax chu'm ja'nni'ñ no't ba muu, sia chi moo kur taata'n piam kur di'ñ'n. Gio ba' no'x chu kiicham, jum aa' na tiyaa bhiiya' gu ubii, na chakui chio'ñ biima'n bo'ya'.

Cham bhai' ip na mi tu juana' chiop gu jaroi' no' cham ki' gu tukga'n, pui' na jax no'x ma'mkulhi', piam no' cham ñia.

Gu Dios jup ja titda gui' nam jī'k mi tu juan chiop nam ja palhbui'ñ gu Israel kam ja'tkam nam tu makgixi'ñdha' gu Dios, na sap dai gui' nam jī'k jix xixdhu ka' buiñor ja a'm bi'iidha' gu bakaax nam mi aichdhidha' gu ja'tkam nam tu makgixi'ñdha' gu Dios, sia sap jix bhaai' nam jai' tu kua'da' gu ja maamar piam gu ja jaaduñ.

Gio ba' moop ja titda ip gu Dios gui' nam jī'k mi tu juan chiop nam ja palhbui'ñ gu Israel kam ja'tkam nam tu makgixi'ñdha' gu Dios, nam sap cham ja do'ñchoka' gu Israel kam ja'tkam nam tu makgixidha' gu Dios gu sasoi' no'm cham kiki', pui' na jax no'm jix ma'mkulhi' piam kum gu' cham ñiñña.

39. Gook gu maamra'n gu Aroon nam bam ua'tulhdha' buiñor gu Dios, pu ko'ya'm ba'

(Na mi' dhir boosgix Lebiitiko 10:1-7)

Ba' gook gu maamra'n gu Aroon, gui' nam jir bipipi' kam, na Nadab ti'ka' maa'n, gu jumai ba' Abiuu, maa'nnim cham am bua mit

buiñor gu Dios. Cham tu' pui' tu duu mit na jax ja'k aagix nam saak tu buada' gui' nam pu'ñi mi tu juanda' chiop na pai' ti ñi'ñ gu Dios, na mit pai' dhuuk tii ba ji chu kubhiona' miji irban ñir gu jannulh ba'aak nam tu kubhioñxi'ñ gu Dios. Ba' cham kii'galh gu pui' na mit jax tu duu, na mit gu' cham tu' pui' tu duu nat jax ja'k ja chia nam saak tu duñia' nam pai' dhuuk bhair' ji chu kubhiona' miji chiop. Ba' pu ja koi gu Dios tai ki'n, mi' pui' irban ñir gu jannulh ba'aak nam pai' ka tu kubhion. Ba'p kai'ch gu Moisees:

—Cham am bua mit dho kut ba' pui' tu ja dooda dhi biipibop, na gu' gu Dios jix aa' nam jix bhair' mi' pui' tu kuugalhdhidha' gui' nam jik' pu'ñi mi tu juanda' chiop na pai' ti ñi'ñ, nat jax ja'k tu ja daax.

Mi' dhir ba' ba tu ja joochxi gu Moisees gui' nam mik ñir pa'r jajaa'nni'ñ gu Aroon. Na mit mi ai ba', xi ja chia nam sap ja boosga' gu ja tutku' gui' na mit mi' koi irban ñir gu jannulh ba'aak, ja ui'ka'm sap ba' mu ja'p gampix na pai' cham jaroi' oiri. Ba' gu Moisees jup titda gu Aroon gio gu gook maamra'n, Eliasaar gio ba' gu Itamaar, nam sap mi' pix darka' irban ñir gu jannulh ba'aak, cham tu' sap biix jii'mda' am mu ja'k nam pai' ja ui'ka' gu ja jaaduñ na mit mi' koi. Na mit gu' kia'pix jum juuru gu asait na joidham uub na bhaan jix maati' ka' nam mi' dhir ja'p ja'k mi ba tu juana' chiop nam ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu makgixi'ñdha' gu Dios. Ba' gui' mi' pup daraa am ip, na jax ja titda gu Moisees.

40. Gu Dios na aagi'ñdha' gu Moisees nam tu' jax dhuñia' gu Israel kam ja'tkam

(Na mi' dhir boosgix Lebütiko 11)

Ba' gu Dios jup titda gu Moisees gio gu Aroon nam sap ja aagi'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nax bhair' nam ja kua'da' jik'chi pix gu sasoi', cham tu' biix. Daipu' gui' nam ja'p tu'm tu juut na gu baak gio nam tu biilhi'ñdha' gu tu' nam kua'da', pui' na jax gu kakasnir, gio gu kakarbax, gio ba' gu suismaalh. Dai gu jai' ba' cham, pui' na jax gu tooxkolh, na gu' gui' cham tu' tu biilhi'ñdha' gu tu' na kua'da', sia ku gu' tii pu chu'm tu juut na gu baak. Gio pui' na jax gu kameeyo, tii tu biilhi'ñdha' gu tu' na kua'da', dai ji na cham tu' pu chu'm tu juut na gu baak, sia pui' na jax gu tatoo'm. Ba' cham bhair' nam gan ja kua'da', ni kum cham jix mi da'ngida' dho moo sia kum mi ja'p pai' ko'iix. Ba' gu Israel kam ja'tkam cham jum kua'dam sasoi' ja tii jamit gui' jii' na cham bhair' nam ja jugia', na gu' sap jix xidhuu.

Gio ba' gu boptop pui' jik' pix jup ja chia nam ja kua'da', pui' na jax gui' nam tu kakarboka' gio na pix am totbikda'. Gu jai' ba' cham nam jik' mi ja'p jup tu oipo suudai' chir. Gu' sap ba' gui' nam ti nini', biix jix bhair' nam ja kua'da' sia gu u'ji'. Dai sap ba' gui' nam dibaalhi' kua' cham, pui' na jax gu nunnui gio gu jai', sia pui' na jax gu bha'aa' gio gu

Esta ilustración
no está
disponible.

totbhab gio gu jai' nam pui' bixchu' tu da'ngit jup tu kua'. Gio ba' moo dai gu sosoip jix bhai' nam ja kua'da', gu jai' ba' cham nam ji'k mi ja'p jup tu oipo. Dai gui' nam ji'k jum tibaipput tu oipo dho gi pu ni jax chu'm ji kux bhai' nam ja kua'da', pui' na jax gu kooko' piam gu titrok.

Ba' bix na ji'k dhi sasoi' nam cham jir jum kua'dam, no't mukxikam mi ja'p pai' gi bhaan gu ja bixchu' gu Israel kam ja'tkam, cham ka kiki' ka' am. Ba'm aa' nam jix bhai' tu bopkona' na ba' ua'kia'. Gu ja jooxia' nam bhaan mi ba ji chu jugia' jum aa' nam jix bhai' xi ja bopkonai no' gu'r bapaiñum, na gu' cham ka kiki' ka' no't pu'ni bhaan tu siis gui' na cham jir jum kua'dam. Gu' ba' gu jaja' gam jajooxia' no'r bhi'ñ, jir am nam pu ja jaisa'.

41. Gu Dios na aagi'ñdha' gu Moisees na tu' pui' ja bua gu ja'tkam na ba' cham kiki' ka' gu ja tutku' buiñor gu Dios

(Na mi' dhir boosgix Lebütiko 12–15 gio ba' Nuumeros 19)

Ba' pui'p tu aagix ka' na gu jaroi' no't tu' jax dhuu piam ku øø gu jax chu'm ko'kdai', piam no' tu' duuk, cham kii' ka' gu tukga'n buiñor gu Dios. Ba' gu jaroi' na pu'ni ja'k jir tu'm ka', jum aa' na kiichmira' mummi ja'p mik gampix na pai' cham jaroi' oiri, cham tu' mi daaka' ja biim gu jai', ni ku cham mu a'jida' na pai' kii' gu jannulh ba'aak. Gio ba' na cham jaroi' mia'n a'jida' gui' gu maa'nkam, na cham ia'ñdha'.

Ba' gu jaroi' no't daa gui' gu maa'nkam, pui' cham jup ka kii' ka' gu tukga'n buiñor gu Dios. Ba' gu jaroi' na pu'ni ja'k jir tu'm ka', jum aa' nax bhai' batbia' gio ba' nax bhai' tu bopkona' gu ja jannulhi'ñ na ba' giop bam kii'ñdha' tu tukga'n buiñor gu Dios. Gio ba' na tu makgixidha' gu Dios gu sasoi', piam ku gu' na bix aixim tu duñia' gui'

na mi tu juanda' chiop na jax tu aagix bhaankamu'n gui' na cham kii' ka' gu tukga'n na ba' giop jum kii'ndha'.

Nam tu' tu makgirxi'ndha' gu Dios gu u'uub nam pai' dhuuk ja tiigidha' gu a'aalh

Gio ba' moop titda' ip gu Dios gu Moisees na sap ja aagi'ndha' gu Israel kam ja'tkam nam tu' tu makgirxi'ndha' gu Dios gu u'uub nam pai' dhuuk ja tiigidha' gu a'aalh. Gio sap ba' na mi' dhir ja'p ja'k gook oo'm tanoolh juugit cham kii' ka' gu tukga'n gu ubii buiñor gu Dios. No'r chio'ñ gu alhii nat maaxir, jum aa' nam matgilhdha' gu gi'korga'n xijum baik jurni'ñ ki'n.

Mi ba' na xi aichdha' gu gook oo'm tanoolh gu ubii, mu bhiika' chiop maa'n gu kasnir gio maa'n gu gioda' piam ku'lhik. Gui' ba' na mi tu juanda' makgirxidha' bhaankam gu ubii. Mi' dhir ja'p ja'k ba' giop bax kii' ka' gu tukga'n buiñor gu Dios. Ba' no' gu' moo cham bia' gu kasnir na mu bhiika' chiop, no' gu' cham jir tu bia'kam, sia gook dho gu giokda' piam gook gu kuku'lhik.

Ba' no' gu'r ubii gu alhii nat maaxir, ka xim niira' gu di'ii'n gook masaa'n daman taak na ba' mi' dhir mui' ba tu ui'dhika' gu sasoi' gui' na mu tu juaan chiop, na ba' bhaankamu'n tu makgirxidha' gu Dios. Mi' dhir ja'p ja'k ba' bam kii'ndha' gu tukga'n buiñor gu Dios.

Nam jax ja'k dua'ndha' gu jaroi' no' tootolhidhat bha gakiim gu tukga'n

Gio ba' moo xi aagi'ñ ip gu Dios gu Moisees gio gu Aroon nam sap jax ja'k duñia' gu jaroi' no' tootolhidhat bha gakiim gu tukga'n. Gio sap ba' nam jax ja'k dui machia' no'x io'm ee, piam ku palhiip. Ba' no' sap jix io'm ee, gui' na mi tu juanda' chiop jix bhaai' na pu ti'ya' na gui' gu maa'nkam cham kii' gu tukga'n buiñor gu Dios, na gu'x io'm ee gu ko'kdai' na ki'n tootolhidhat bha gakiim gu tukga'n. Jootsa' ba' na kiichmira' mu ja'p gampix na pai' cham jaroi' oiri, cham tu' mi ka kioka' ja biim gu jai', dai na cham jaroi' mu a'jida' buiñor.

Ba' no' gu' ampik jup ba duadhim, ba' cham tu' pik jix io'm ee, jir am na xi chiigii pu ti'ya' gui' na mi tu juaan chiop na cham tu'x io'm ee gu ko'kdai' na ki'n tootolhidhat bha gakiim gu tukga'n. Mi' dhir ba' ba baidhika' mu ja'p gampix na pai' cham jaroi' oiri, na bhaankamu'n pui' tu duñia' na jax ja'k aagix nam tu buada' ja a'mkam gux kako'kkam. Xi ja u'ji gook gu u'ji, maa'n xi mua'ji baxbha' gu i'ra'n ge' taas ta'm, suudai' xi bindai ba' ki'n jupsusa' gux ko'kkam na tootolhidhat bha gakiim gu tukga'n, jix xijum gookim na ki'n ji jupsusa'. Gu jumai u'ii' ba' mi' pix xi baasai na pai' suu'n gu i'hir xi dho'ñcho'. Gux ko'kkam ba' dai nax bhai' xi chu bopkonai gu jajannulhi'ñ, gio na soosnapan jiika' gu kuupa'n gio gu bapoo'n, gam nax bhai' batbia'.

Mummi gux xijum maa'n jurni'n kī'n gio pui'p tu duñia' nat jax tu duu biipi' dir. Buimgidhak ba' na mui' ji xia'lhia', dai na ba tu makgixidha' gu Dios baik gu kakasnir, gook tutuur maa'n ba' bakii, piam maa'n pix gu kasnir binkam gook gu giokda' piam kuku'lhik. Kaichuk jup xi ua'da' gio palhiip gu asait na pai' dhuuk ba ji chu makgixidha' gu Dios.

Gui' ba' na mi tu juanda' chiop na ja palhbui'ndha' gu Israel kam ja'tkam nam tu makgixi'ndha' gu Dios, pui'p tu kuugalhdha' bhaankamu'n gux ko'kkam na jax ja'k tu aagix na tu duñia'. Alhi'ch baxbhai gu i'ra'n gu kasnir nat makgixi gu Dios, bhai' xi juulhdha' naakaram gux ko'kkam gio ba' mi' nobi'ram gē'dagaram, gio ba' moo toonaram ip mi' gē'dagaram, na ji'k kii'n dir ja'k tu bipio'. Mi' dhir ba' asait kī'n bhai' xi jupsusa' gu sasoi' mimi'i'nikar na mu kiik diirap dir. Gio ba' na alhi'ch bhai' xi juulhdha' gux ko'kkam bha naakaram, gio mi' nobi'ram bhaan gu gē'daga'n, gio ba' mu ja'k toonaram pui' gē'dagaram ip, na ji'k kii'n dir ja'k bipio'. Mi' dhir ba'x kii' ba bi'ya' buiñor gu Dios.

Na jax ja'k duñia' gu jaroi' no' eē gu bipri'x na ba'x kii' ka' gu tukga'n buiñor gu Dios

Gu jaroi' no' eē gu kabaak biri'x, cham tu' kii' ka' gu tukga'n buiñor gu Dios. Gio gu jaroi' no't daa gui' na pu chu'm eēka' pui' ip, sia no' gan tu da'ngi gu tu' na bia'ka' gui' na pu chu'm eēka', na gu' ba ia'ndha'. Ba' pui' cham jup ka kii' ka' gu tukga'n buiñor gu Dios, ku gu' maa'n tanoolh pix ji, cham tu' mik. Dai ji na gu' pu moo jano' aa' na pux bhai' batbia' gio ba' nax bhai' tu bopkona' gu jajannulhi'n, na ba' gu' pu bax kii' ka' gu tukga'n buiñor gu Dios ampik na bhi'nñia' gu tanoolh. (Na gu' gu Israel kam ja'tkam pui' ja'k tu jimda' am, na sap na pai' dhuuk ba jurnidha', ja'p ji buusanda' na jumaip ba xia'lhia'.)

Ba' no't ba dua gui' na ka eēkat gu biri'x, mu ui'ka' gook gu giokda' piam kuku'lhik mu chiop na ba' gui' na mi tu juaan bhaankamu'n makgixidha' gu Dios. Mi' dhir ja'p ja'k ba'x kii' ba bi'ya' gu tukga'n buiñor gu Dios.

Na jax ja'k bi'ya' gu ja tutku' gu ubii gio gu chio'n nam pai' dhuuk maap boppoda'

Nam pai' dhuuk maap boppoda' gu chio'n gio gu ubii, jum aa'nda' nam jix bhai' batbia' mi' dhir ja'p ja'k, dai na gu' cham tu' ka kikii' ka' gu ja tutku' buiñor gu Dios, ku gu' maa'n tanoolh pix ji, cham tu' gammiji. Gio ba' na pai' dhuuk ja eēka' gu masaa'n gu u'uub, sia cham ka kikii' ka' gu ja tutku' buiñor gu Dios mi' na ji'x juugit ja eēka'. Ba' cham aa' gu Dios nam mu a'jida' na pai' kiik gu jannulh ba'aak gui' na ji'k pu'ni cham kikii' ka' gu ja tutku' buiñor gui'.

Na jax jum duñia' gu jaroi' no' gan da'ngi gu mukdha'

Gio gu jaroi' no' gan da'ngi gu mukdha', piam no' mia'n a'ji mi' na pai' kaat, pui' cham Jup ka kii' ka' gu tukga'n buiñor gu Dios, jix xijum gook tanoolh juugit. Ba' gu jaroi' nax kii' ka' gu tukga'n buiñor gu Dios jix bhai' na jupsusa' suudai' ki'n gui' na cham kii' ka' gu tukga'n buiñor gu Dios, mummi na baik tanoolh ba ua'da', gio ba' mummi na ba aichdha' gux xijum gook tanoolh. Gu suudai' na ki'n jupsusa' binka' gu matai ga'n gu baak nax bhai' jaa'ñchudhix ka' tai ki'n. Ba' gu xijum gook tanoolh bhaan jum aa' nax bhai' tu bopkona' gu jajannulhi'ñ gio ba' nax bhai' batbia', na gu'm aa' na pux kii' ba bi'ya' gu tukga'n buiñor gu Dios ampik na ba' moo ba bhi'ñña' gu tanoolh.

42. Gu Dios na jai'p aagi'ñdha' gu Moisees na jax ja'k aagix ka' nam tu kuugalhdhidha' gu Israel kam ja'tkam

(Na mi' dhir boosgix Lebiitiko 18–20)

Ba' gu Dios jai'p aa'ñ gu Moisees jix io'm mui' na jax ja'k aagix ka' nam tui'ñgida' gu Israel kam ja'tkam. Gu ja'tkam Jup ja titda ip na sap no'm mi' pui' xi chu kuugalhdhim nat jax tu dai ja bui, gammiji ja a'm ba ti niidhidha', gio gui' mu dir bha ja'k buiñor bap tui'ka' am.

Nam cham tu' maap boppoda' gu chio'ñ gio gu ubii no'm jir jum jajaa'nnim

Ba' pui' ja'k tu ja daax gu Dios gu Israel kam ja'tkam nam sap cham tu' biima'n boppoda' gu ubii no' mia'n jir ja jaduun. Gio sap ba' nam cham tu' maap boppoda' gu dai chichio'ñ, na ja'p ji buusanda' na maadit jir ubii ka'. Ni sia gui' nam jir u'uub kum cham maap boppoda', na ja'p Jup ji buusanda' na maadit jir chio'ñ ka'. Gio sap sia cham jir am na biima'n boppoda' gu jaroi' gu jax chu'm soi', ja'p na tu' binga'n. Gio ba' moop ja titda ip gu Dios gu Israel kam ja'tkam na sap cham tu'r am nam ja biim boppoda' gu ja bipna' na ji'x juugit eeka' gu masaa'n.

Jup ja titda na sap gu Kanaan oi'ñkam pu'ñi biix aixim tu buada' am na jax cham kii' ka'm nii'ñ, pui' ku sap ba' ja baabuidhai gu ja dirba' mu ja'k ja makia' gui' nam jir Israel kam ja'tkam nam mi tu oi'ñcha'. Jup ja titda ip nam sap siamri mi' pui' xi chu kuugalhdhidhat na jax ba ja titda, na cham pui'p ja dooda' na jax ja dooda' gu Kanaan oi'ñkam nam buam pix tu jim.

Gu Dios nap ja titdada' gu Israel kam ja'tkam nam jix bhai' mi' pui' xi jimda' na jax jix aa'

Ba' gu Dios Jup ja titda gu Israel kam ja'tkam nam jix bhai' mi' pui' xi jimda' nat jax tu ja daax nam saak tui'ñgida', nam sap ba'x u'uañ ka' ja'p na diilh gu Dios, nam cham tu' pui' ja'k Jup tu jimda' nam jax ja'k

tu jim gu jai' ja'tkam. Xi ja aagi'ñ ip nam sap siamri xi chi'ñchut nam tu' ka'm ja niidhat gu ja gi'kora', gio ba' nam bam jiiipdha' na pai' dhuuk jum aaya' gu tanoolh na cham ka tum juanda', gio sap ba' nam cham xip dui gu dios jum tiitgidam ba tu daanda' buiñor, gam nam cham ti iixi'ñdha', gio nam cham ja iatgi'ñdha' gu jai'. Gio sap ba' nam cham bhaan xi iatak gu Dios bixchu' tu ja aagi'ñdha' nam tu ja makia' gu ja'tkam, sia ku cham bhai' nam pu tu duñia' gu diilh.

Gio ba' moop ja titda ip nam sap siamri xi ja namkidhat gu ja tujuandam tuk nam pai' dhuuk tiimu' gu tu' nam jax buada', gam nam jix ja joi'ndat jix bhai' ja buada' gui' nam cham tē kēē, gio gui' nam cham niñña, gio gui' nam gampai' chu'm nam cham jir tu bia'kam, sia gu ja'tkam gui' nam jir mik kam nam cham jir Israel kam nam mi oi'dha' ja biim.

Giop ja titda ip nam sap joidham jix bhai' kai'chit tu oi'ñka' nam ji'k jir Israel kam, cha'm tu' bhaan jim kokdat. Biix pix nam joidham jix ja joi'ndat jix bhai' ja buada', ja'p nam jax xim jajoi'gi'n diilh. Gio sap ba' nam cham tu' pui'p dooda' gu jaroi' no't tu' jax ja duiñ, nakoo'nda' am. Gio nam cham tu' ja bui a'jida' gui' nam jix jiiipoiñara', gam gui' nam sap jix mat ka' na tu' jax jum duñiidha' gatuuk, gam nam tu ja a'gi'ñdha' gu kokkoidha', nam cham tu' mui' ba ja tikkaidha' gu tu' nam jix maachik ka'.

Gio sap ba' gu tu' no'm tu ga'ra, cham jir am nam palhiip makia' gu tu' na ja taanda' gu jaroi' piam ku xi' gē', gu' ja'ppi nam xi jupaabdai ji gui' na bhaan jix maati' nar ja'kbui' na ji'k saba'nda'. Giop ja titda ip nam sap pu maa'n jimdam mu'aa' gu jaroi' no't makgixi gu maraa'n gu jax chu'm dios jup duiñxim. Gio sap ba' nam mi' pui' xi chu kuugalhdhidhat nat ji'k jax tu dai ja bui nam saak tui'ñgida', na sap ba' ja makia' gu diññir mu Kanaan nam mi oi'ñcha'.

43. Gu Dios na aagi'ñdha' gu Moisees nam pai' dhuuk tu piastatda' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor
(*Na mi' dñir boosgix Lebiitiko 16, 23 gio ba' Nuumeros 28:16–29:40*)

Ba' gu Dios jup titda' gu Moisees na sap xi ja ti'ñchoixdha' gu Israel kam ja'tkam nam jum jiiipdhidhat na pai' dhuuk jum aajidha' gu tanoolh na cham ka tum juanda'. Jix xijum maa'n tanoolh pix jix bhai' nam tu'x buada', buimgidhak dai nam mu bam jumpada' na pai' kiik gu jannulh ba'aak nam ba tu dañia' buiñor.

Nam jax kai'ñkam tu piastatda' gu Israel kam ja'tkam Bhaan Paaskua Ta'm

Ba' gammiji nabap oidha' tu piastatda' am gu Israel kam ja'tkam Bhaan Paaskua Ta'm, mambhiix daman maakob bhaan gu biip'i kam masaa'n na mui' jim bhiiya', na pai' dhuuk bar taabhak ka'. Dhi' pui'

kai'ñkam tu piastatda' am nabap oidha', nam bhaan ti'ñchoka' jano' nat pai' dhuuk bha ja palhbui gu Dios na mit bha bubua mu dir Ejipto nam pai' tu ja juantudat. Ba' mummi mambhix daman jix chamaam bhaan gui' gu masaa'n, giop ba tu piastata' am na pai' dhuuk daaxix nam kua'da' gu paan gakdhi'ñchix kam na cham binka' gui' na ki'n jappukar, mummi juugit maa'n oo'm daman maa'n. Gook tanoolh jam buusaidha' na pai' dhuuk cham tum juan, mummi dir nam jax bhai' ji kiisa' gio ba' mummi nam ba tiimu' gu piasta, gio ba' gu gook tanoolh na pu aagix na cham tum juanda'.

Ba' nam pai' dhuuk pu'ñi tu piastatda' gu maa'n simaan nam tu kua'da' gu paan gakdhi'ñchix kam na cham binka' gui' na ki'n jappukar, jum aa' nam gammiji nabap tanoolh jup tu makgixi'ñdha' gu Dios gu sasoi' biix gui' gu simaan. Go'gok gu bhe'mser jam makgixi'ñdha' gu tanoolh, gio ba' maa'n kasnir gø' gio xijum gook a'lhich pa' ji'ma'n oidha' bia' kam. Biix nam pu makgixidha' gu Dios, cham tu' palhiip pix. Kaichuk jam jup xi ua'da' nam binkam makgixidha' gu sasoi'. Gio ba' maa'n karbax jam jup makgixi'ñdha' gu Dios nabap tanoolh na ki'n tu ja uañdhix ka' gu ja ua'tulhdhara'.

Nam tu piastatda' gu Israel kam ja'tkam no' bax kai'm gu tu' nam ti isda'

Ba' nam pai' dhuuk tu piastata' nam jugia' gu paan gakdhi'ñchix kam na cham binka' gui' na ki'n jappukar, gio bhai'p ji chu piastata' am nam jix bhai'm taat ka' na bax kai'm gu tu' nam ti isda'. Ba' buimgidhak na xi buusnia' gu tanoolh na pai' dhuuk cham tum juanda', biix ji'ma'n gu Israel kam ja'tkam a'lhich mu bhidhika' am gui' na mu tu juan chiop gui' na mit ba tu oo, gui' na mit biipi' bhii na bhaan bipio' gu Dios.

Maa'n kasnir jam jup xi ua'da' nam makgixidha' gu Dios, dai nam gu' pu biix makgixidha', cham tu' palhiip pix. Kaichuk jam jup xi ua'da' nam pui'p makgixidha' gu Dios, gio ba' palhiip gu uubas baraa'. Ba' cham bhai' nam biipi' kat ba tu jugia' gu tu' nam oraa' no' mit chakui alhi'ch do'ñchom mu chiop, nam pai' xi dho'ñchopui nam ba' mi' dhir ba tu jugia'. (Ku gu' nam ji'x mu ja'p oipidha' gampix jix chu gak kir gu Israel kam ja'tkam, chakui mu tu ai'chu'nda'm ji chiop gu kaichuk, nam gu' chakui pai' ti isda', chakui pai' bia'ka' am gu' gu dibbir. Gu' ji na gu' gu Dios pui' ba pup xi ja titda, na sap ba' nam pai' dhuuk mu aaya' Kanaan, pui' ba tu duñia' am, nam gu' ba bia'ka' gu dibbir.)

Gu Israel kam ja'tkam nam tu piastatda' bhaan Pentekostees ta'm

Ba' mi' nam xi chiumui nam xi chu piastatai nam jix bhai'm taat ka' buiñor gu Dios na bax kai'm gu tu' nam ti isda', mummi gu maa'n masaa'n daman maa'n oo'm tanoolh jurni'ñ ki'n giop ba tu piastata' am bhaan Pentekostees ta'm. Ba' nam ji'x juugit tu piastata', biix ji'ma'n gu

Israel kam ja'tkam a'lhiok mu ti bhiika' am chiop gui' na mit ba tu oo, nam makgixidha' gu Dios.

Gio ba'x xijum maakob gu kakasnir, gook gē'gēr, gu jai' ba' ji'ma'n oidha' bia' kam, gio ba' maa'n tuur. Pu biix nam makgixidha' gu Dios, cham tu' palhiip pix. Maa'n karbax jam jup makgixidha' na ki'n tu ja uañdha' gu ja ua'tulhdhara', gio ba' gook gu kakasnir ji'ma'n oidha' bia' kam. Dai na palhiip pix, cham tu' pu biix, nam ki'n taanda' na ja a'm ti niidhidha'. Dhi' dhi tanoolh nam pai' dhuuk tu piastatda' gu Israel kam ja'tkam, cham tum juan.

Gio ba' moop ja titda ip gu Dios gu Israel kam ja'tkam na sap nam pai' dhuuk bhai' ji chu oraa' gu tu' nam ti ixia', jai' mi xi bi'aidhat am, cham tu' nam biix tiitbia'. Gio gui' na ji'k ii'ñxidha' mi' pui' ba biitka', cham tu' ka u'da' am. Ba' dhi' ja'p kai'ñkam jup ja titda nam jai' mi xi bi'aidhat, na sap ba' gui' nam cham tu' bia' mu jimii tiitbiip ba jugia' am.

Nam tu piastat tu kuichu'nda' gu Israel kam ja'tkam

Ba' xijum gook masaa'n jurni'ñ ki'n giop ba tu piastata' am gu Israel kam ja'tkam, nam tu sabda' kukuichdhakar ki'n nam jix bhai'm taat ka' buiñor gu Dios. Gui' gu tanoolh nam pai' dhuuk tu piastatda', cham jaroi' tu juanda', dai ji nam mu bam jumpada' na pai' kiik gu jannulh ba'aak nam ba tu dañia' buiñor gu Dios. Pu xi chu ua'kat am gu sasoi' nam tu makgixidha', moo maa'n gu bheseer, gio ba' moo jix xijum baik gu kakasnir, maa'n gē', gu jai' ba' a'lhich pa' ji'ma'n oidha' bia' kam. Pu biix nam makgixidha' gu Dios, cham tu' palhiip pix. Kaichuk jam pu biix ua'da' nam binkam tu makgixidha'. Gio damdir karbax jam maa'n pup xi makgixidha' na ki'n uañchuda' gu Dios gu ja ua'tulhdhara'.

Nam pai' dhuuk soi'm ilhdhat tu piastatda' gu Israel kam ja'tkam

Ba' nammi xijum gook masaa'n jurni'ñ ki'n, mambhiix bhaan gu masaa'n, jum aa' nam giop ba tu piastata' gu Israel kam ja'tkam nam pai' dhuuk jix io'm soi'm ilhii'ñdha'. Dhi' ji' dhi piasta moox io'm jum aa' na gammiji tum piastatda', nam gu' jano' dai jix io'm soi'm ilhii'ñdha' gu Israel kam ja'tkam ki'n gu ja ua'tulhdhara' nam jix buam tu buimik na bar maa'n oidha'. Jano' daix bhai' ka' nam soi' tiida' gu Dios na tu ja uañdha' gu ja ua'tulhdhara'. Gui' gu tanoolh nam pai' dhuuk tu piastatda' nam soi'm ilhii'ñdha' cham tu' tum juanda'.

Ba' gui' nam mi tu juanda' chiop, tu makgixidhai soi' tiida' am gu Dios ja a'mkam biix gu Israel kam ja'tkam na tu ja uañdha' na mit ji'x bam ua'tulh na bar maa'n oidha'. Daipu' maa'nnim gu oidha' jix bhai' nam soi'm ilhdha' buiñor gu Dios, gio nam mu baapkia' mijj iurban dir gu jannulh ba'aak, baasi'n soosna'n dir na pai' daa gux xidhuukam kaaja na pai' sē' gu gē' jannulh, na gu' dai mi'm mamxi'ñdha' gu Dios tibaa' bhaan na pai' daa gu kaaja. Ku gu' cham tu' ji na sia jaroi' na

pix mu bapkida' mijī na pai' daa, dai ji gui' nar ja gē'kam tuk gui' nam mi tu juanda' nam ja palhbui'ndha' gu Israel kam ja'tkam nam tu makgīrxi'ndha' gu Dios, gio dai gui' gu tanoolh nam pai' dhuuk tu piastatda'. Jum aa' ip nax bhāi' mi' pui' tu duñia' na jax tu aagix na saak tu duñia', nat jax tu dai gu Dios, na gu' no't palhīp mi' pai' cham am bua, am ti'ñchoka' nat ja'xbui' pix ti tī'.

Ampik na ba' moo mui' ba bakia' mijī na pai'x chu xidhuu gui' nar ja gē'kam tuk ka' gui' nam mi tu juan chiop, jum aa' nax bhāi' xi batbīi, gio nax kikī' xi chīm tī'dhai gu jajannulhi'ñ. Gio ba' na biipi' xi makgīrxidhai gu Dios maa'n gu bheseer na ki'n tu ja uañdhix ka' gu ua'tulhdhara' gui' diilh gio gui' nam jī'k mi tu juan chiop nam mia'n jir jum jajaa'nnim, gio ba' maa'n kasnir ip na pu biix jum makgīrxi'ñ gu Dios. Gook kakarbax ip na ki'n uañchudhix ka' gu ja ua'tulhdhara' gu Israel kam ja'tkam, gio ba' moo maa'n kasnir ip na pu biix jum makgīrxi'ñ gu Dios.

Gu gook gu kakarbax na mi ja aichdha', xi mai'chii na bhaan matgilhia' na jax chu'm bhaan ji buusnia' na makgīrxidha' gu Dios na ba' tu ja uañdha' gu ja ua'tulhdhara'. Gu jumai ba' xi dho'ñcho' mu ja'p gampix.

Gu' ba' na pai' dhuuk mui' ba ji bakia' mijī na pai' daa gux xidhuukam kaaja gu ja gē'kam tuk gui' nam mi tu juan chiop, jum aa' na ua'da' gu kubhionkar mi xi iichai gu tuupalh miimdam, gio ba' gook daa' gui' nam kubhion, na xi kubhionaidhat na mu baakidha'. Mu na aaya' ba' na pai' daa gux xidhuukam kaaja mi xi jupsusa' ki'n gu i'ra'n gu bheseer. Mi' dhir na buusnii ba' ba makgīrxidha' gu Dios gu karbax nat saak bhaan ji buus na pu'ñi makgīrxidha' na ki'n uañchudhix ka' gu ja ua'tulhdhara' gu Israel kam ja'tkam. Mi ba' na xi chu makgīrxidhai, gio mui'p bakia' mijī irban dir na pai' daa gux xidhuukam kaaja ji ua'dat ip gio gu kubhionkar. Mu eji ba' gio mi'p xi jupsusa' gu kaaja ki'n gu i'ra'n gu karbax nat makgīrta, jī'x na bi'ya' ba' mi ja'p ki'n xi chu jupsusa' bhaan gui' na mi tu tuut na jax dhir mui' ji chum bapki. Gu' ba' gu sasoi' mīmī'ñkar na mu kiik diirap dir ki'n jup xi jupsusa' gu ja i'ir gu sasoi' nat kia'pix ja makgīrta.

Mi' dhir ba' jumaip xi bhīrai gu karbax bhāi' xi dhaagii mo'ran gē' ki'n pui' xi chī'ya' nam jī'k jax jix buam tu buimik gu Israel kam ja'tkam biix gui' gu oidha' nat bam tīmu. Mi' dhir ba' maadit jootsa' na do'ñchora' gu karbax mu ja'p gampix, pui' ji buusnia' ba' na gu karbax biix ti bhīka' mik ja'k gux buam jum duukam nam jup tu buimik gu Israel kam ja'tkam gui' gu oidha' nat bam tīmu.

Mi ba' na xi chīmui, giop ba tu kookosa' gu jajannulh na tīti'chgīt. Ba tīti'ya' gu jai' jajannulh na pu gammijī tīti'ka' na mi tu juanda' irban dir gu jannulh ba'aak. Mi' dhir ba' buusnii mu diirap na pai' kiik gu sasoi' mīmī'ñkar, giop xi chu makgīrxidha' gu Dios gu sasoi' gui' na

pu bĭix jum makgĭrxi'ñ, na ba' moo bar daipu' ka'. Gatuuk ba' dai gu gio'daga'n jup xi makgĭrxidha' na ki'n uañchudhix ka' gu ja ua'tulhdhara' gui' nam jĭ'k mi tu juañ chiop, gio ba' bĭix gu Israel kam ja'tkam.

Maadit ba' chiñia' na u'ji gu bakaax nat pai' dhir boosolh gu gio'daga'n, mu ja'p gampix miidha' bĭix dappaam. Gu' ba' moo jano' gui' gu tanoolh cha'm bĭix dhit gu Israel kam ja'tkam tu makgĭrxidha' am gu Dios, maa'n bheseer jam makgĭrxidha', gio ba'x xijum baik gu kakasnir, maa'n gø', gu jai' ba' a'lhich pa' jĭ'ma'n oidha' bia' kam. Dai nam pu bĭix makgĭrxidha' cham tu' palhiip pix. Kaichuk jam bĭnkam makgĭrxidha', damdir maa'n karbax ip na ki'n tu ja uañdha' gu Dios gu ja ua'tulhdhara'.

Gu Israel kam ja'tkam nam tu piastatda' ji chu o'namtai

Ba' gu mambhiix daman jix chamaam bhaan gui' gu masaa'n, giop ba tu piastata' am gu Israel kam ja'tkam, xi chu o'namtai am. Maa'n simaan jam tu piastata' pui' ja'k, gook tanoolh jam buusaidha' na pai' dhuuk cham tum juanda', na jax mui' jim bhiiya' gu simaan, gio ba' mummĭ na bam tiimu'. Ba' dhi gook tanoolh na cham tum juañ, jum aa' nam mummim jumpada' gu Israel kam ja'tkam na pai' kiik gu jannulh ba'aak nam tu dañia' buiñor gu Dios.

Bĭipi' dir jam pu xi chu o'namtai nam ba' moo mi' dhir bhai' ji chu piastata'. Maa'n simaan jam mi juruuñdha' o'nam tir. Ba' pu'ñi ja'k tu buada' am gu Israel kam ja'tkam nam bhaan pix ti'ñchoka' nam pu'ñi tu buidhat na mit jĭ'k tanoolh jii, na mit pai' dhuuk bha bubua mu dir Ejipto nam pai' tu ja juantudat, na mit ba' mu ja'k ba ai Kanaan.

Ba' joidham jix bhai'm taatit tu piastatda' am buiñor gu Dios gio nam taxchaabgi'ñdha' na joidham jix bhai' ji buusnidha' bĭix nam jĭ'k tu jax buada', gam na joidham jix bhai'm buada' gu ja gagaa nam pai' dhuuk ti isda'. Tu makgĭrxi'ñdha'm ip gu Dios gu sasoi' gui' na pu bĭix jum makgĭrxi'ñ, gio jai' gui' na ki'n uañchudhix ka' gu ja ua'tulhdhara'.

44. Nam tulhiñchudai mu'aa' maa'n gu maa'nkam na cham tu' ka'm tiigi giilhim ai'chuxdha' gu Dios

(Na mi' dhir boosgix Lebiitiko 24:10-23)

Maa'nnim maa'n gu maa'nkam, na Ejipto kam maa'nkam jir taata'n, dai gu di'ñi' bar Israel kam, mam koi mit jumai bĭima'n. Ba' mi' nat ji bhaamuk giilhim ai'chuxdhimik gu Dios, na jax aa' ku pu kai'ch. Ba' gu Dios jup titda gu Moisees:

—Mu'aa' ap dhi maa'nkam na giilhim jiñ chitda. Bhĭiji ap mu ja'p gampix na pai' cham jaroi' oiri, bĭix jap xi ja baidhai gui' na mit jĭ'k kai na giilhim jiñ chitda. Xi ja chiñia' ap ba' nam bha dagia' mo'ran gu maa'nkam. Mi' dhir jap ba' xi chu chiñia' nam mu'aa' ma'yasaimĭi joodai ki'n.

Pu'ñi ja'k jam sap ba' ja buada' gui' nam ji'k pu'ñi giilhim ai'chuxi'ñdha' gu Dios. Pui' mit dho dooda gu maa'nkam nat giilhim ai'chux gu Dios.

45. Gu Dios na aagi'ñdha' gu Moisees na jax ja'k aagix ka' ja bui gui' nam bia' gu dippir gio gu ba'bhak

(Na mi' dhir boosgix Lebütiko 25)

Nam ja jippichu'nda' gu ja dippir gu Israel kam ja'tkam

Ba' gu Dios jup titda gu Moisees na sap ja chiñia' gu Israel kam ja'tkam nam ja jippichu'nda' gu ja dippir mi' nam pai' ti is, ja'p na diilh, na gu'm a'ji nam pai' dhuuk jum jippi'ñ. Jix xijum maa'n oidha' sap no' mit mi ba ti ii, mi' dhir gu jumai oidha' sap na mui' jim bhiya' ba jiidhatda' am. Biix gui' gu oidha' pu cham jaroi' ti ixia', cham tu' tu boopñia'm ba', ni kum pai' tu oraa' gui' gu oidha', sia no'm tu' ti i'ix nam cham tu'x bhai' buada'.

Ba' gui' nam jir mik kam ja'tkam gio gui' nam cham jir tu bia' kam, jir am nam mi xi chu oraa' no' bax kabaak gu diilh bubuak ga'n gu tu' na mi' ixkat biipi' dir, piam gu ja sasoi' nam mi ba tu jugia'. Sia diilh gui' nam mi tu ga'mbhar jix bhai' nam mi ba tu oraa' gu diilh bubuak ga'n, dai ji nam gu' pu moo jano' jugioka', cham tu' nam bha ja'p pai' ba jim bi'dha'.

Nam jix bhai'm taatit tu piastatda' gu Israel kam ja'tkam nam bam jiidha'

Ba' nammi na pai' dhuuk jum aajidha' gu gook oo'm daman mambhiix oidha', jum aa' nam tu piastata' gu Israel kam ja'tkam buiñor gu Dios nam ba' mi' dhir bam jiidha', cham jax bua sia ku mit biipi' dir pu bam jip xijum gookim.

Sia gui' gu oidha' nim maadit ku ti ixia' gu Israel kam ja'tkam, dai ji nam jum jii'ñka' gam nam mi' pui' ba tu kuugalhdhidha' na ji'k jax tu daaxix nam tu duñia' dai gui' gu oidha'.

Gio ba' no't maadit gu Israel kam ja'tkam ga'lhidhak gu dirba ga'n gu jumai na pui'p jir Israel kam, jix bhai' na mu jimii giop tañia' na ba' maa'n na jax bhaan bi'ix ka' gui' gu dibhir nat jaroi' bhaan bii jano' mu Kanaan na mit ja jaix nam ji'k jir bopxi'ñ gu mambhiix gook gu maamra'n gu Jakob. Pu'ñi ja'k tu daaxix ka' ja bui dai gui' nam ji'k bia' gu dippir gio gu ba'bhak. Ba' mu ja'p na ji'x ge'ger da'ñxim jir kikcham, na te'kob tu kuup biix xikoolh dhir, cham tu' pui' ja'k tu aagix ka'.

Gio ba' moo ja'pni ja'k jup tu daaxix ka' ja bui gu Israel kam ja'tkam nam pui' tu kuugalhdhidha', nam ba do'ñcho' gu ja tujuandam tuk nar Israel kam nat diilh jum ga'ra ja bui na cham jai'ch ka' na tu' jugia', na gu' cham jir tu bia' kam.

46. Gu Dios na aagi'ñdha' gu Moisees nam jax ja'k duñia' gu ja'tkam no'm tu'x maakim gu Dios

(Na mi' dhir boosgix Lebiitiko 27)

Ba' tu' na pix jix bhair' nam iimchuxdha' gu Dios gu ja'tkam, tu' nam jix maakim ka', sia maa'nkam piam soi', piam dibair'.

Ba' no' gu' maa'nkam jix iimchuxdham gu jaroi' na makia' gu Dios, jum aa' na biipi' dir ja makia' ji'kchi gu tuumiñ jix chooto totbikdam gui' nam mi tu juan chiop, na ki'n ba ja namkidha', na ji'k ilhii'ñdha' na namiik gu maa'nkam, gio nar tu' ka', no'r chio'ñ piam kur ubii.

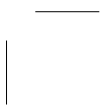
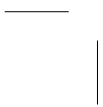
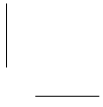
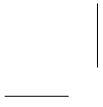
Piam ku gu' tu' soi' pix jix iimchuxdham gu Dios na makia', mi' pu xi makgixidha' maa'n jimdam, no' gu'r pu chu'm na jax chu'm aagix nam makgixi'ñdha'. Piam ku gu'r maakam tu'm, jir am na xi ga'rai tuumiñ ja makia' gui' nam mi tu juan chiop. Ba' no' gu' cham aa' na ga'ra', diih tumñi ga'n dho xi chu makia' na ji'k namiikda' gu soi', gio ba' ji'kchi pup xi bindai, siat ba' mi' dhir diih bhaan ji bii gu soi'.

Piam ku gu' ba'aak jix maakim gu Dios, dhi' dho gi gu'm aa' ji na ga'rai tuumiñ ja makia' gui' nam mi tu juan chiop na ji'k namkia' gu ba'aak. Piam ku gu' dai tuumiñ pix na tu makia' jai' pup mi xi bindai, siat ba' diih bhaan ji bii gu ba'aak.

Piam ku gu' dibair' jix maakim gu Dios, pui'p jir am, diih jam ba' mui' xi mamtida' gui' nam mi tu juan chiop na ji'k namiikdam tu'ii' gu dibair', gio na ji'k mim or gu tu' na mi tim ixia' sia biix kap na pai' cham jir ga'mbhar na cham ji'xdha' mi tim is. Dai ji na gu' biipi' dir ampik nam aaya' nam pai' dhuuk ja jippichu'n. Gui' ba' nam mi tu juan chiop jix bhair' nam mi ba ti ixia' bhaan gui' gu dibair', jano' juugit nam pai' dhuuk tu piastatai ba jipdhatda' gu Israel kam ja'tkam gu ja dippir'. Mi' dhir ja'p ja'k ba' bax bhair' ka' na gio mi'p ba ti ixia' gui' na pur dirba ga'n. Gio ba' moo ja'pni ja'k jup jix bhair' na tu duñia' gu jaroi' no'x maakim gu dibair' gu Dios, tuumiñ pix na tu makia' ja'kbui' aixim na ji'k namiikda' gu dibair', jai' pup mi xi bindai gu tumñi ga'n, siat ba' diih gio bhaan jup ji bii gu dibair'.

Gui' na ji'k bhaan tu bipio' gu Dios gu bixchu', cham tu'r am nam giop ba tu iimchuxdhidha' nam tu makia'. Pui' na jax gu sasoi' gui' nam biipi' suulhidha', gio na ji'k pu aagix na bhaan bi'ya' no'm bar mui' pa'. Gio ba' pui' na jax gui' nam ti isai oraa', na gu' aagix ip na ji'k bhaan bi'ya' gu Dios.

Ba' gui' nam ji'k jix buam tomaat nam jir tu koo'nkam, sia gui' nam jir sandaarui'x kat nam jir jai' ja'tkam na mit tii tu kokda ja bui, cham tu'r am nam tu namkidha' nam ba' ja do'ñcho'. Na gu' no' jax kai'ch gu Dios na cham tu' duaka' gu pu chu'm, jir am nam mu'aa', cham tu' na xi chu namkidhai ba buusnia'. Piam ku gu' na xi makgirtai gu jax chu'm soi', na ba' bhaankam tu namkidha' nax buam tomaat diih.

Gu Israel kam ja'tkam nam bam tulhiiña' mu ja'p gampix jix chu gak kir

47. Gu Dios na chiñia' gu Moisees na ja daasa' biix gu Israel kam ja'tkam, dilhkob sap ba' ja chiñia' nam oi'ncha' gui' nam jir ja bopxi gu biix ji'ma'n gu mambhiix gook gu maamra'n gu Jakob

(Na mi' dhir boosgix Nuumeros 1-2)

Ba' nammi nat maa'n oidha' ba jur jano' dir na mit bha bubua mu dir Ejipto gu Israel kam ja'tkam, gu Dios jup titda gu Moisees gio gu Aroon nam sap ja daasa' gu Israel kam ja'tkam nam bhaan machia' nam ji'k jir ja bopxi gu biix ji'ma'n gu maamra'n gu Jakob, xi ja aagi'n ip nam jaroi' ja chiñia' nam ja palhbuidha' nam tu daasa', nam jir ja bopxi gu biix ji'ma'n gu mambhiix gook gu maamra'n gu Jakob.

Ba' bhai' ji ja dai mit biix gu Israel kam ja'tkam, gui' nam ji'ma'n oo'm oidha' ba bia' dir jamit mui' ji ja dai. Pui' na jax gui' nam jir bopxi'n gu Rubeen, gio gu Simeon, gio ba' gu Judaa gio ba' gu Isakaar, gio ba' gu Sabuloon gio ba' gu Efrain, gio ba' gu Manasees gio ba' gu Benjamiin, gio ba' gu Daan gio ba' gu Aseer, gio ba' moo gu Gaad gio ba' gu Neptalii. Dai ba' gui' nam jir bopxi'n gu Lebi cham tu' ja ja'kilh jamit. Jix xijum maa'n jix cha'tmam oo'm miil daman jix chamaam jix cha'tmam oo'm jamit ai gu Israel kam ja'tkam dai gui' na mit ji'k ja ja'kilh.

Ba' gu Dios jup titda gu Moisees na sap ja chiñia' gu Israel kam ja'tkam nam biix xikoolh dhir ba tu ba'pkicha' mi' na pai' kiik gu jannulh ba'aak. Ja'pni xia'lhui dhir ja'k na pai' kiidha' gu jannulh ba'aak jam sap tu ba'pkicha' dai gui' nam jir bopxi'n gu Judaa gio gu Isakaar gio ba' gu Sabuloon. Dhi'm sap ba' biipi' gamai'x kii' jim duñia' na pai' dhuuk jum aaya' nam ja'p ja'k jimia' mi' dhir. Ja'pni bipta'n dir ja'k jam sap ba'p tu ba'pkicha' dai gui' nam ji'k jup jir bopxi'n gu Rubeen gio gu Simeon, gio ba' gu Gaad. Dhi'm ba' mi' dhir bhai'x kii'p jim duñia' nam ba ja tigia' gui' nam mu dir ja'k darka' xia'lhui nam jix kii' bam buada'. Gu' ba' gui' nam ji'k jup jir bopxi'n gu Efrain gio gu Manasees gio ba' gu Benjamiin ja'pni jurnip dir ja'k jam jup ja tuttu' gu ja ba'bhak. Dhi'm ba' mi' dhir pix mia'n jup ja bhiiya' gui' nam ja'pni bipta'n dir ja'k tibiap ka'. Gu jai' ba' nam jir bopxi'n gu Daan gio gu Aseer gio ba' gu Neptalii, ja'pni tai' dhir ja'k jup jam ja tuttu' gu ja

ba'bhak. Dhi'm ba'x io'm gatuuk dir mu ja oi'ndha' gui' nam biipi' jiiimda'.

**48. Gu Dios na ja a'm ti tigia' gui' nam ji'k jir bopxi'ñ gu Lebi
nam mi tu juanda' irban dir gu jannulh ba'aak**

(Na mi' dhir boosgix Nuumeros 3-4; 7-8)

Ba' moo jano' na mit pai' dhuuk bha bubua gu Israel kam ja'tkam mu dir Ejipto nam pai' tu ja juantudat, jup ja titda gu Dios na sap gu biipi' kam ja maamar nam maaxilhia' bhaan bi'iidha' gui', nat gu' sap pu kai'nikam ba' cham ja koi jano' nat pai' dhuuk ja koi' gu biipi' kam ja maamar gu Ejipto kam ja'tkam. Gu' ji na gu' jano' mu Sinaii nam biix xikoolh dhir guguuk gu oidha' jup ja titda na dai gui' nam ji'k jir bopxi'ñ gu Lebi bhaan bipio'da' ba' xib, cham tu' kia' biix gu biipi' kam ja maamar gu Israel kam ja'tkam. Lebiitas jam ba'm tiiti'nda' biix gui' nam ji'k jir bopxi'ñ gu Lebi. Gu Moisees gio gu Aroon biix jir bopxi'ñ am gu Lebi.

Ba' pui' kai'ch gu Dios na sap gui' nam ji'k jir bopxi'ñ gu Lebi, jum aa' nam palhbui'ndha' gu Aroon tu' na jax buada' miiji irban dir gu jannulh ba'aak, piam gu jai' nam pui' mi'p tu juan nam ja palhbui'ndha'. Dai mi' na pai' tum makgirxi'ñ gu Dios gu sasoi', cham bhai' nam mi tu

Esta ilustración
no está
disponible.

palhbui'ndha', diilh dai gui' nam ji'k aagix nam mi tu juanda' nam tu makgirxi'ndha'. Gui' dai ji gu ba'aak nam jix bhai' buada' gio gui' na miiji tutuut irban dir, piam nam jotmoda' ba kañbhio'ka' no' mit ba ji jii mi' dhir. Gio ba' mi ja'p tu' nam ja chianda' gui' nam mi tu juan na cham pik xidhuu.

Nam baik kap tu juanda' gu bopxi'ñ gu Lebig jĳ'k maap jim daagit

Ba' gu bopxi'ñ gu Lebig baik kap tu juanda' am jĳ'k maap jim daagich, pui' na jax gui' nam jir bopxi'ñ gu Koat na maadit jir di' gu maamra'n gu Lebig. Gu Moisees gio gu Aroon gio gui' nam jĳ'k mi tu juan chiop jir bopxi'ñ am gu Koat, pu chu'm ki'n ja a'm ti tĳi gu Dios nam pu'ñi miĳi tu juanda' irban dir gu jannulh ba'aak. Gio gu jai' bopxi'ñ gu Koat, pu chu'm ki'n ja a'm jup ti tĳi gu Dios nam tu momtoda' gui' na miĳi tutuut irban dir gu jannulh ba'aak no' mit ja'p ja'k ba ji jii gu Israel kam ja'tkam. Biix nam jĳ'k jir bopxi'ñ gu Koat maap jim daagit bhaankam tu juanda' am gu Dios.

Gu' ba' gui' nam jĳ'k jir bopxi'ñ gu Gerson, na pui' maadit jup jir maraa'n gu Lebig, pu chu'm ki'n ja a'm jup ti tĳi gu Dios nam tu nansapda' gu jajannulh gui' na ki'n bha ba'kchix daam dir gu chiop. Gui' ba' nam jĳ'k jup jir bopxi'ñ gu Meeri na pui'p jir maraa'n gu Lebig, pu chu'm ki'n ja a'm jup ti tĳi gu Dios nam ba kañbhio'ka' gu taa'mlas gio gu gagaikam ga'n gu chiop.

Gu ba' jai' dhit gu Israel kam ja'tkam nam jir ja bopxi gu mambhiix gook gu maamra'n gu Jakob, nam biix piĳ tu' ka'm ja nii'ñdha', ja palhbui'ñdha'm ip gu bopxi'ñ gu Lebig nam mi tu juanda' chiop. Ja taiñbui'ñdha' am jix xijum maa'n aixim gu karreetas nam bhaan bhiiñora' gu jannulh ba'aak xi kañbhio'kai no' mit ja'p ja'k ba jii. Gio ba' mambhiix gook gu tutuur nam go'gok maap ja buuprai mu ja tiimilhdha' gu karreetas. Maakob karreetas jam ba' ja taiñbui'ñdha' gu bopxi'ñ gu Meeri nam bhaan bhiiñora' gu taa'mlas gio gu gagaikam, na gu'x biipit gu pui' nam momtoda'. Gook karreetas ba' gui' nam jir bopxi'ñ gu Gerson.

Gu' ba' gui' nam jir bopxi'ñ gu Koat, cham tu' ja taiñbui'ñdha' am gu karreetas, na gu'r jix xidhuukam gui' na tu' ja a'm bipio' nam tu ua'da', pui' ja titda gu Dios nam sap pui' tu momtoda' u'uux cha'm gui' na jĳ'k pu'ñir jix chu xidhuukam.

Biipi' dir nam ba' moo bhai' ji chu juana' bhaankamu'n gu Dios gu bopxi'ñ gu Lebig, pu pui' xi chu kuugalhdhak jamit na jax ja'k aagix nam tu duñia' buiñor gu Dios, nam sap ba'x kiki' bi'ya' gu ja tutku' bhaan. Gook tutuur jamit makgixi gu Dios, maa'n gui' na pu biix jum makgixi'ñ, jumai ba' gui' na ki'n tu ja uañdhix ka' gu ja ua'tulhdhara'.

Ba' mi' dhir biix xikoolh dhir ja tuttu mit gu ja ba'bhak gui' nam jĳ'k jir bopxi'ñ gu Lebig, jix io'm sonpan gu jannulh ba'aak. Gu Moisees gio gu Aroon gio ba' gu jai' nam miĳi tu juan irban dir gu jannulh ba'aak, ja'pni xia'lhbui dhir ja'k xi ja tuttu mit gu ja ba'bhak. Gu ba' gu jai' bopxi'ñ gu Koat, ja'pni jurnip dir ja'k. Gui' ba' nam jir bopxi'ñ gu Gerson, ja'pni bipta'n dir. Gu bopxi'ñ gu Meeri ba' ja'pni tai' dhir ja'k.

49. Gu Dios na aagi'ñdha' gu Moisees nam jax ja'k tu buada' gui' nam tu iimchuxi'ñ gu Dios

(Na mi' dhir boosgix Nuumeros 6; 30)

Ba' gu Dios ba aagi'ñ gu Moisees na jax ja'k duñia' gu jaroi' no' xim xidhuutdam buiñor gu Dios na ba' mi' dhir ba tu juana' bhaankamu'n pu gammiji piam sia alhio pix. Baik moo aagix na cham pu buada' na ji'x kax xidhuu ka' buiñor gu Dios: Na cham io'da' gu biiñ gam na cham kua'da' gu uubas, gio na cham jiidka' gu kuupa'n. Gio ba' na cham mia'n a'jida' no' mi' pai' kaat gu mukdha', sia chi ku moo mia'n jir ja'nni'ñ kat, na gu' no't jax dhuuk mia'n ai, cham kii' ka bi'ya' gu tukga'n buiñor gu Dios.

Jum aa' gu' na gammijix kii' ka' gu tukga'n buiñor gu Dios na ji'x juugit jix xidhuu ka' buiñor. No't jax dhuuk palhiip mi' pai' cham am bua, jum aa' na mummi dir gio bhai'p ji kiisa'.

Mummi ba' na pai' dhuuk jum aaya' na ji'x juugit tu daaxix ka' na pui' tu kuugalhdha' na jax jix aa' gu Dios, mu ja ui'ka' chiop gook gu kakasnir, maa'n na pu biix makgixidha' gu Dios, gu jumai ba' na ki'n tu uañdhix ka' gu ua'tulhdhar ga'n. Gio ba' jumai pup, dhi' dai palhiip pix makgixidha', cham tu' biix, na bhaan jix maati' ka' nax bhai'm taat buiñor, paan pup xi ua'da'. Maadit ba' gui' nam mi tu juanda' chiop bhaankamu'n tu makgixidha' gu Dios. Mi' dhir ba' ba jiika' soosnapan gu kuupa'n mi xi kikbui na pai' dhir kiidha' gu jannulh ba'aak, makgixidha' ba' gu Dios binkam gu kasnir gui' na saak palhiip pix makgixidha'.

Ba' gui' na mi tu juanda' chiop, alhi'ch xi iiki' gu bakxiga'n gui' nat jix io'm gatuuk mua, gio palhiip gu paan, xi chiñia' na dagia' noonbiram gui' nax xidhuuka' buiñor gu Dios, diih ba' makgixidha' gu Dios nax bhai'm taat ka' buiñor. Mi' dhir ba' maa'n iiki' gu kai'ñ gio gu bhaastu'n gu kasnir mu ja'k xi makia' gui' na mi tu juan irban dir gu jannulh ba'aak, na ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu makgixi'ñdha' gu Dios, na jax ja'k bam bua nam pai' dhuuk tu makgixi'ñdha' gu sasoi' gu Dios gui' na palhiip pix jum makgixi'ñ, na ja a'm bi'iidha' gu bakaax gui' nam mi tu juanda'. Mi ba' na biix pu'ñi xi chu dui, ba tiimu' na pui' tu kuugalhdha' nat jax tu dai gu Dios. Mi' dhir ba' giop bax bhaai'n ka' na i'ya' gu biiñ.

Pu'ñi ip ba' gu jaroi' no' pu'ñi ja'k jix chu duñiim buiñor gu Dios, jum aa' na mi' pui' tu duñia' nat ji'k jax tu dai. Na gu' no't palhiip mi' pai' cham am bua, piam kut cham bhai' mi' pui' tu kuugalh na jax jix aa', gu Dios pui' ja'k duñia' nat ge'kam ki'n cham am bua.

Gu' ba' gu jax chu'm ubii no' tii pu'ñi ja'k jix chu duñiim buiñor gu Dios, gu' ji no' gu' gu binga'n piam gu taata'n jax kai'ch na cham pu buada', gu Dios tu uañi'ñka'. Gu' ji no' gu' gu binga'n piam gu taata'n

jax kai'ch nar am gu pui' ja jax kai'ch gu ubii, jir am na mui' xi
 bhiihdha' na pui' tu kuugalhdha' nat jax tu dai gu Dios jix xidhuu kat
 buiñor, piam sia ku cham jax kai'ch gu taata'n gio gu binga'n.

**50. Gu Israel kam ja'tkam nam ba jimia' mi' dhir nam pai' tibiaput
 sonpan gu oidha' na Sinaii tii', mu ja'k jam ba' ji bhiiya' na pai'r
 Kanaan**

(Na mi' dhir boosgix Nuumeros 9:15–10:36)

Ba' jano' dir na mit pai' dhuuk tiimu na mit kii gu jannulh ba'aak gu
 Israel kam ja'tkam, maa'n gu tibiaa' joidham ki'n bhai' jim ii daam dir.
 Gammiji nabap tanoolh bhai' daaka' daam dir, dai tukaa' ja'k joidham
 ge' miimda', ge'x chu maax ka' dai mi' na pai' kii gu jannulh ba'aak.
 Ba' gu Israel kam ja'tkam pux maat am na cham tu'r am nam diihl pix
 gamai' ji jimia' nam pai' duuk ilhii'ndha' no'm nii'n na cham joiñat daa
 gu tibiaa' bhai' bhaan gu jannulh ba'aak. Jee' ji no't bamgik gamai' ji jii
 nam ba' gatuuk dir pix mia'n jup bhiiya'.

Ba' mummi gu maa'n oo'm bhaan gu masaa'n nat mui'p jim bhii, na
 ba' ki'n gook masaa'n ba jimda' bhaan gui' gu oidha', nam pu maa'n
 oidha' daman ji'kchi masaa'n mi' pu ba daraa gu Israel kam ja'tkam na
 mit mu dir bubuakik Ejipto nam pai' tu ja juantudimik, bamgik gamai'
 ji jii gu tibiaa' na bhai' ka daa daam dir gu jannulh ba'aak. Ba' gu Israel
 kam ja'tkam gamai'x kii'p jim duu mit nam gamai'p ji jimia' na pa ja'k
 bhiiya' gu tibiaa'. Biipi' gui' nam ji'k jir bopxi'n gu Judaa gio gu Isakaar
 gio ba' gu Sabuloon. Mi' dhir ba' moo gu bopxi'n ip gu Lebi nam
 aagix nam saak tu bhiiñorda' gu taa'mlas gio gu gagaikam gio ba' gu
 jajannulh. Mi' dhir ba' moo gui' nam jir bopxi'n ip gu Rubeen gio gu
 Simeon gio ba' gu Gaad. Jix io'm gatuuk dir ba' gui' nam tu ua' gui' na
 miji tutuutka' irban dir gu jannulh ba'aak.

Pu'ni ja'k ba' buada' am nam pai' dhuuk ja'p ja'k ba' ji jimia'. Biipi'
 jiiimda' am gui' nam ua'ka' gu ba'aak, na ba' pai' nam tibiapu', mi' pu
 ba kii'ka' gu jannulh ba'aak nam gui' mup ba tu aichdha' gui' nam tu
 ua'ka' gui' na miji tutuutka' irban dir. Nam jix io'm gatuuk dir jiiimda',
 nam ba' jiiimit miji pu tu baapsa'.

Jix io'm gatuuk dir jam ba' jiiimda' gui' nam ji'k jir bopxi'n gu Efrain
 gio gu Manasees gio ba' gu Benjamiin. Gu' ba'x io'm gatuuk dir ip gui'
 nam jir bopxi'n gu Daan gio gu Aseer gio ba' gu Neptalii.

51. Nam gookim bhaakui biix aixim kai'chdha' gu Israel kam ja'tkam buiñor gu Dios

(Na mi' dhir boosgix Nuumeros 11)

Gu Israel kam ja'tkam nam bhaakui biix aixim ba ji chi'ya', ba' tai mi ja buidha' gu Dios

Ba' ji'kchi jurni'n ki'n, bhaakuk biix aixim ba ji chii mit gu Israel kam ja'tkam buiñor gu Dios, nam cham ka ja buujim na mit biix aixim bhaan ba jim tulhii nam tii jiim. Ba' gu Dios bhai'p ji bhaam ja bui, mi ja bui'n gu tai mi' nam pai' tibiap, bhai' pu ji mii gu ja ba'bhak. Ba' gu Israel kam ja'tkam mui' ma boop jamit mu na pai' daa gu Moisees na mit soi' tiidam na sap pu tiida' gu Dios na tusaa' gu tai. Tusaa ip ba' gu Dios.

Baik oo'm daman mambhiix gu jagi'gir nam ba palhbuidha' gu Moisees, gio ba' gu Dios na ja makia' gu susrui gu Israel kam ja'tkam

Ba' mikkat ji'kchi jurni'n ki'n, ba ja tooñ gu manaa gu Israel kam ja'tkam nam dai ja'p tu'm kua'da' nabap tanoolh, tii bax ñaa am ip gu bakaax nam jax chu'm koi'mik mu Ejipto nam pai' tu ja juantudimik. Ba' bhaakuk giilhim ba kai'ch am nam bha aa'. Ba' gu Dios gio gu Moisees bhai' ji bhaak jamit ja bui gu Israel kam ja'tkam. Gu Moisees jup titda gu Dios na sap cham tu' jai'p kuiñchatu'nda' gui' sia kum jax kai'ch gu ja'tkam, gio sap na mi' dhir ja'p ja'k cham tu' gui' ka ja aagi'ñdha' gu ja'tkam nam jax ja'k duñia' gu tu'. Jup titda ip na sap diilh xi ja aagi'ñdha' gu ja'tkam nam jax ja'k tui'ngida'.

Ba' gu Dios jup titda na sap ja umua'ñdha' baik oo'm daman mambhiix gui' nam jix io'm pa' bar gē'gēr ja'tkam, nam palhbuidha' nam jai' ja aagi'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam jax ja'k tui'ngida'. Gu Dios sap ba' diilh ja makia' gu matda' nam ki'n ja silhka'nda' gu ja'tkam.

Jup kai'ch ip gu Dios na sap ja makia' gu bakaax gu Israel kam ja'tkam nam tu' ki'n ñiokbo, maa'n masaa'n sap nam dai ja'p tu'm kua'da', na sap ba' ja tooñdha'. Ba' gu Moisees cham jii'gi'ñ gu Dios na moo ja'k pik tanoolh jup ja maakda' gu bakaax gu Israel kam ja'tkam, nam gu'x xijum maa'n jix cha'tmam oo'm miil aix. Ba' gu Dios jup titda:

—Ja'pji nañ gu' aañ bixchu'x aichu'n nañ pu tu duñia'. Jir gē'kam kat jup kai'ch iñ. Kani gīt nañ pui' tu duñia'.

Ba' gu Moisees pui'p ba ja titda gu baik oo'm daman mambhiix gu ja'tkam nam jix io'm pa' bar jagi'gir nam tu' jax dhuñia'. Gu Dios ba' ja maa gu matda' na ba'x bhaai'n ka' nam jai' palhbuidha' gu Moisees na ja aagi'ñdha' gu ja'tkam nam jax ja'k tui'ngida'.

Ba' gu Dios pix jup tu duu na mit ba' mui' mi ba ai gu susrui mi' nam pai' tibiap gu Israel kam ja'tkam, dumaalh jamit ba bhii mi' nam pai' daraa. Ba' gui' na mit jax ja da'ngi ja koodak ma tu gai mit, nam gu' giilhim bax i'ñak gu bakaax. Gu' ba' na gu'x bhaam ip gu Dios ja bui gu Israel kam ja'tkam, mu ja joochxi gu ko'kdai' mi' nam pai' tibiap, jix io'm bhai' ji chu ja ai. Mui' dho gu' koi mit gu ko'kdai' ki'n.

52. Gu Mariiya gio gu Aroon nam jix jiiigak ka' gu Moisees

(Na mi' dhir boosgix Nuumeros 12)

Ba' ji'kchi pix jur jano' dir nat pu'ni mui' xi ja joochxidhak gu susrui gu Dios gu Israel kam ja'tkam, gu Mariiya gio gu Aroon bix aixim jix bhaamut ba ji a'ga mit gu ja jaduun Moisees, na sap cham ja ko'raar gu ubii nat bhii, na gu' sap cham jir Israel kam. Gam nam jix jiiigak nam pui' ji kai'chit na sap gē'tkam jum ilhii'ñ ja bui gu Israel kam ja'tkam. Gu' tii cham tu'r pui' nam jax jum aa', na gu' gu Moisees gampai' pix jum ilhii'ñdha'.

Gu' ba' na gu'x maat gu Dios nam jax kai'ch gu Mariiya gio gu Aroon, mu ja bai bix baik nam sap mu jimia' miji irban dir gu jannulh ba'aak na mi ja tikka' nam jax kai'ñkam pui' kai'ch. Ba' miji irban dir nam bap tu'ii' gu jannulh ba'aak, bhai' ji ja niok gu Dios gu Mariiya gio gu Aroon nam gan buam a'ga gu Moisees. Jup ja titda ip na sap dai gu Moisees aagi'ñdha' no' jax jix ja tiidam gu ja'tkam, na ba' gui' mi' dhir mu ja'k jup ja aagi'ñdha', na gu' sap dai gui' ko'raar na buiñor tu a'gada', na cham tu'r pu chu'm na jax gu jai' tujuandam tugi'ñ. Mi' dhir ba' dai nat ba tulhiiñchuda gu Mariiya ko'kdai' ki'n, tootolhidhat gakiidhat bhai' ji kua gu tukga'n.

Ba' gu Moisees soi' ma tii'n gu Dios na sap giop dua'ñdha' gu xio'gi'ñ Mariiya. Dua'ñ ba' ip gio gu Dios, dai sap ba' na maa'n simaan jimia' mu ja'p gampix na pai' cham jaroi' oiri na mi xi aaya' na gan buam a'ga gu sipdhi'ñ.

53. Gu Israel kam ja'tkam nam mui' ba ja jootsa' mambhix daman gook gu ja'tkam nam ti tii'mpu' mu Kanaan

(Na mi' dhir boosgix Nuumeros 13–14)

Nam mui' ba jimia' ji'kchi gu ja'tkam mu Kanaan nam ti tii'mpu' nam jax tu't tu oi'dha' gu ja'tkam

Ba' nat pai' dhuuk gio mup ba ai gu Mariiya nam pai' oi'dha' gu Israel kam ja'tkam na jax mu ja'k xi kiokat gampix maa'n simaan, giop ma jii mit gu Israel kam ja'tkam mi' dhir nam pai' tibiaput, mummi ja'k ja mit jup ba ai na pai' Paraan ti tii'. Mi ba' giop ba tu a'gi gu Dios gu Moisees, jup titda na sap mu ja jootsa' Kanaan mambhix gook gu ja'tkam nam ti tii'mpu' na jax tu tu'ii' gio nam jax tu't tu oi'dha' gu mi'

oi'ñkam. Bĭix jĭ'ma'n sap nam jĭimda' gui' nam jir ja bopxi gu mambhĭix gook gu maamra'n gu Jakob.

Ba' gu Moisees mu ja joot ip, jup xi ja tĭidak nam sap jix bhai' xi ja nĭi'ñdha' gu ja'tkam nam mi oi'dha'. Gio ba' gu dĭbĭir nam xi nĭnĭi'ñdha' no'x kĭi' piam ku cham, no' moox joi'ñdham tu'm gu tu' nam mi tĭ isda'. Gui' cham jax ji chĭ'ĭik mui'p jĭi mĭt.

Gu mambhĭix gook gu ja'tkam nam ba ja aagi'ñdha' gu Israel kam ja'tkam na mĭt jax tĭ tĭi mu Kanaan na mĭt pai' jĭmĭk

Ba' gu mambhĭix gook gu ja'tkam gio ja'k jup ba suulh jamĭt gook oo'm tanoolh jurni'ñ kĭ'n na mĭt tĭ tĭi'mpuk mu Kanaan, ba ja aagi'ñ am gu Israel kam ja'tkam na mĭt jax tĭ tĭi.

Jup ja tĭtda am na sap joidham jix kĭi' gu dĭbĭir nam mi tĭ isda' gu tu', dai ji sap na gu' gu ja'tkam nam mi oidha' giilhim jir gĕ'gĕr am jix o'jogĭm tuutu'm, gio sap mi' nam pai' oi'dha' jix bhai' tu kuup bĭix xikoolh dhĭr gio nam tu nuuka'n.

Ba' gui' na Josuee tĭi' nar boxii'ñ gu Efrain, gio ba' gu Kaleb na Judaa jup jir boxii'ñ, nam maadit jir di' gu mambhĭix gook na mĭt tĭ tĭi'mpuk mu Kanaan, jup kai'ch am na sap cham jax bua sia kum jĭ'x mi oi'dha' gu ja'tkam. Ja'pji sap nam mui' xi aaya' ji nam tu kokda' ja bui gui' nam mi oi'dha', na mĭt gu' pui' ba tĭi, nam gu'x maat na Dios ja palhbuidha' nam jax dhui ja mai'chia' no'm moo bhaan bap tui'dhi'. Ba' gu mambhĭix nam pui'p jĭi mĭt mu ja'k Kanaan na mĭt tĭ tĭi'mpuk jup jum aa' am nam chi cham jĭ'xdha' ja mai'chia' gu Israel kam ja'tkam gu mu oi'ñkam Kanaan sia ku mĭt tĭip ba ji chu kokda ja bui.

Gu Israel kam ja'tkam nam cham jĭigi'ñdha' gu Josuee gio gu Kaleb nam jax tĭi ja tĭtdada'

Ba' gu Israel kam ja'tkam pu cham jĭigi'ñ am na jax tĭi ja tĭtda gu Josuee gio gu Kaleb, dai gu jai' ja jĭigi'ñ am nam jax kai'ch. Ba' mi' dhĭr dai na mĭt bhai' ji nĭokboix gu Moisees gio gu Aroon, jup tĭtda am na sap jir am kat nam mummĭ cham joi'nat darka' gĭt Ejipto nam pai' oi'ñkat. Giop kai'ch am ip nam sap jumai daasa' gui' na ja palhbuidha' nam jax dhui ja'k suulhgĭi gio mup aaya' Ejipto.

Gu Dios nax bhaam ka' ja bui gu Israel kam ja'tkam

Ba' gu Dios jup tĭtda gu Moisees na sap bĭix ja kooda' gu Israel kam ja'tkam nam buam pix kai'ch, dai sap ba' gu bopxi'ñ gu Moisees nam maaxilhia' bar ja'tkam tugi'ñ ka' ip gio. Jix io'm jix bhaam ji gu' gu Dios ja bui gu Israel kam ja'tkam, na gu' pui' xim aa' na tĭi gĕ'kam kĭ'n ja palhbui'ñdha' tu' na pix kĭ'n, gio na gu' tĭix bhai'm duukam jup tu buada' ja nĭi'ñchudat. Gu' ji na gu' gui' ni jĭ'x nam iam jix bĭi'ñak bui'ñor, ni kum tĭ jĭigi'ñ dho moo na silhkam ja makia' gu dĭbĭir mu Kanaan.

Gu' ji na gu' gu Moisees jup titda gu Dios na sap no't jax dhuuk ja koi gu Israel kam ja'tkam, gu Ejipto kam ja'tkam nam ba machia' pui' ji chi'ya' am na cham bhai' na jax dhui ja makia' gu dibīir mu Kanaan, gu' ba' xi ja koodak pix. Mi' dhir ba' soi' xi chitda na sap maa'nanim pix ba tu ja uañdha' gu ja ua'tulhdhara' gu Israel kam ja'tkam.

Gu Dios nap kai'chdha' nam sap mi ja'p pu oipoda' gampix jix chu gak kir gu Israel kam ja'tkam gook oo'm oidha' juugit

Ba' gu Dios jup titda gu Moisees:

—Ka tu ja uañdha' iñ ku gi bak. Dai ji nam gu' ya' pix ja'p ka oipoda' dhi gampix jix chu gak kir gook oo'm oidha' juugit, nam biix ka xi ko'ya' gui' nam ji'k cham ti jii'gi'ñ nañ silhkam ja makia' git gu dibīir mu Kanaan nam ba' cham tu' mu ka oi'ñcha', jir jai' ka' am gui' nam ba' pik mu ba oi'ñcha'. Dai gu Josuee gio gu Kaleb pui' duaka' am jano', cham tu' ko'ya' am mu ja'p gampix jix chu gak kir. Daipu' dhi'm ba' mu oi'ñcha' Kanaan ja biim gu jai'.

Ba' gu Moisees ba ja aagi'ñ gu Israel kam ja'tkam na jax kai'ch gu Dios, gui' bhai' soi' jim duu mit na mit bhai'x buam jim ilh. Ba' diilh pix mu jimik tii ma tu kokda mit ja bui gu mi' oi'ñkam Kanaan, dai ji nat gu' gu Dios cham tu' ja palhbui, pur maa'n na mit jax tu' pix ja dooda. Nat gu' pu pui' ja'k ba tii gu Dios nam mi ka juruuñdha' gampix jix chu gak kir gook oo'm oidha' juugit, ja'p ja'k jam jup ba darka' gio ja'p ja'k.

54. Gu Koree gio gu Dataan gio ba' gu Abiraam nam jum ua'tulhdha' buiñor gu Dios

(Na mi' dhir boosgix Nuumeros 16–17)

Gu Koree gio gu Dataan gio ba' gu Abiraam nam iattulhi'ñdha' gu Moisees

Maa'nanim maa'n gu maa'nkam Koree tiigim jup kai'ch na sap cham tu' ka'm ka nii'ñdha' gu Moisees sia ku jax kai'ch. Gu Koree tiigim pui'p jir boxii'ñ ka' gu Koat na maadi' jir di' gu maraa'n gu Lebi, ja'p na jax gu Moisees nar boxii'ñ gu Koat. Gio ba' maa'n Dataan tiigim gio ba' jumai Abiraam nam jup jir bopxi'ñ gu Rubeen, jai' pui'p xi kai'ch am na jax kai'ch gu Koree, gio ba' gook jix cha'tmam oo'm daman taak ja biim gu ja'tkam nam jix io'm pa' tu' ka'm ja nii'ñdha' nam jir jix a'aixkam ka'.

Ba' mu jimik kia'mi'ñ gu Moisees gio gu Aroon jup ja titda am nam sap agree'n ge'gerkam jum taatit pui' xim ilhii'ñ nam jir ge'gerkam ja bui gu Israel kam ja'tkam, sia kum pur cham tu'.

Ba' gu Moisees jup ja titda na buimgidhak na xia'lhia' gu Dios diilh ja aagi'ñdha' nat jaroi' bhaan ti tii na biipi' dir kiikat ja aagi'ñdha' gu Israel

kam ja'tkam nam jax ja'k tui'ngida', gam na jaroi' tu makgixi'ndha' gu sasoi'. Mi' dhir ba' eeñ ñiok gu Koree, jup titda nat sap gui' pui' tii bhaan jup ti tii gu Dios nar tujuandam tugi'ñ ka', na gu' pui'p jir boxii'ñ gu Lebi. Tii maadit jir di' gu' gui' nam aagix nam saak tu bhiiñorda' gu taa'mlas gio gu gagaikam ga'n gu jannulh ba'aak no' mit ja'p ja'k ba oi'ñcham. Gu' ji na gu' gu Koree cham aa' na daipu' dhi' ji' bhaan tu juanda', jix aa' ip gu' na mi tu juanda' irban dir gu jannulh ba'aak.

Ba' gu Moisees mu tu ja joochxi gu Dataan gio gu Abiraam nam sap mu jiiimda' mu na pai' daa. Gu' ji na mit gu' gui' cham ji'xkat mu jii, dai na mit mijj xi chu joot nam sap jup tiida' gu Moisees nat ja iatgi nap ja titda na saak pu silh ja aichdha' pai' nam joidham jix jijikgim ba tu oi'ñka', gu' ji na gu' cham, mu ja'p jam sap pix mai' ba suulhikgim gampix jix chu gak kir jim tulhiiñaidhat. Gio ba' moo ja'pni mit mijj xi chu joochxi nam tiida' gu Moisees, na sap cham tu'r am na diilh gē'kam jim taatit pui' bam ilhii'ndha' na tē'kob jup tu'ii' ja bui gu Israel kam ja'tkam.

Gu Dios na mu'aa' gu Koree gio gu Dataan gio ba' gu Abiraam

Ba' gu Moisees jup titda gu Koree na sap mu ja jumpada' gui' nam ji'k kaichu' mu na pai' kii'k gu jannulh ba'aak, biix ji'ma'n jam sap ja ua'da' gui' na bhaan tum kubhion. Pui'p duu mit gui' na jax ja titda gu Moisees. Ba' gu Dios jup ja titda gu jai' Israel kam ja'tkam nam sap cham mia'n gu'ka' mi' nam pai' tu ba'bhak gu Koree gio gu Dataan gio ba' gu Abiraam nam maakam ja iatgi'ñ gu ja'tkam.

Ba' gu Dios pix jup tu duu nat bhai' pix jim kupio' gu dibii' dai mi' nam pai' guguuk gui' ji' baik ja'tkam nam jix bhaamki'ñ gu Moisees, mijj pu ji baap jamit dibii' bita' dai gui' ja biim gu ja bipna' gio gu ja maamar gio gu tu' nam bia'kat. Gio mi' dhir mui'p xi ja bui'ñ gu tai bhai' dhir bhaan gu tibiaa' na bhai' daa jannulh ba'k daam ja a'm gu gook jix cha'tmam oo'm daman taak nam mummi ka tu kubhion na pai' kii'k gu jannulh ba'aak, nam ja kaichgit gui' nat ja bhaa gu dibii'. Dhi' ba' bhaan ba matgir nat silhkam Dios bhaan ti tii gu Aroon nar ja gē'kam tuk ka' gui' nam mi tu juan chiop nam ja palhbui'ndha' gu Israel kam ja'tkam nam tu makgixi'ndha' gu Dios, cham tu' diilh pix.

Ba' buimgidhak nat jumai bhai'p ji xia', bhai' ji bhaak jamit gu Israel kam ja'tkam ja bui gu Moisees gio gu Aroon, jup ja titda am na sap dhi'r ja kuiñcha na mit ba' jai'p ba koi gu Israel kam ja'tkam. Ba' gu Dios bhai'p ji bhaam ja bui biix gu Israel kam ja'tkam nam pu'ñi kai'ch, bhai' ji ja koi biix nam ji'kia'n. Ba' gu Moisees jup titda gu Aroon na sap xi chu kubhioñxidha' gui' na joidham uub gu Dios, mi ja saagi'ñ xi kikbui gu ja'tkam, katti dhi' ki'n iam cham ka ja kooda'. Ba' gu Aroon pui'p ma tu duu na jax titda gu Moisees. Ku gu' pu mui'

ba ja koi ji gu Dios gu ja'tkam nat ba' pui'p ka tu duu gu Aroon,
mambhiix daman maakob miil pu ba ja koi.

Na jax jum duñia' gu oxia'n gu Aroon

Mi' dhir ba'p titda gu Dios gu Moisees na sap mu ja aichdha' gu ja o'xia biix ji'ma'n gu ja bopxi gu mambhiix gook gu maamra'n gu Jakob, jax chu'm nam jix io'm tu' ka'm ja nii'n gu ja'tkam, dai sap na mi' pu daaka' nam jax tii' gui' nar ja o'xia. Biix sia gu Aroon gu oxia'n jam mu bhiika' nar boxii'n gu Lebi, mi' pu daichgida' ip na jax tii'. Mi' sap ba' ja tu'aa' irban dir gu jannulh ba'aak, mi' na pai'x io'm jix chu xi dhuu. Sap ba' gu jax chu'm oxia nax iipun ka' buimgidhak na xia'lhia', dhi' bhaan jix maati' ka' nat Dios bhaan ti tii na mi tu juanda' chiop gui' na jaroi'r oxia'n ka' gui' na iipunda'.

Ba' gu Moisees pui'p ba ja titda gu Israel kam ja'tkam na jax titda gu Dios. Gui' mup ba aichulh jamit gu ja o'xia gu biix ji'ma'n gu ja bopxi gu mambhiix gook gu maamra'n gu Jakob. Ba' gu Moisees ja u'uuk miji ja tua irban dir gu jannulh ba'aak, baasi'n soosna'n dir na pai'x io'm jix chu xidhuu. Ba' buimgidhak nat xia' na gio mui'p ba ti niidhim, joidham jix iipun dai gu oxia'n gu Aroon, yoot gio na joidham jix iibhaidha'. Ba' gu Moisees ja u'uuk gu mambhiix gook gu o'xia ba ja ninii'nchu'n gu Israel kam ja'tkam, nam sap ba' diih ja buupui ki'n tigia' na jax chu'm iipun.

Ba' gu Dios jup titda ip gio gu Moisees na sap gio mijip tikia' irban dir gu jannulh ba'aak dai gu oxia'n gu Aroon, nam sap ba' bhaan ti'nichoka' gu Israel kam ja'tkam na jaroi' aagix na miji tu juanda' irban dir gu jannulh ba'aak bhaankamu'n gu Dios, nam cham giop ba ji bhaaku' jai' nam jix aagit ka' nam mi tu juanda' irban dir gu jannulh ba'aak.

55. Gu Moisees gio gu Aroon nam cham am bua' buiñor gu Dios

(Na mi' dhir boogix Numeros 20:1-13; 22-29)

Ba' mummi ja'k jup ba ai mit gu Israel kam ja'tkam na pai' Kadees ti tii'. Mi' cham jup ka jai'ch gu suudai', ba ji chanook jamit. Ba' bhai' ji bhaak jamit buiñor gu Moisees, jup titda am:

—Jir am kat na pu biix jich kooda' git gu Dios binkam gu Koree gio gu Dataan gio ba' gu Abiraam, nach gu' cham ka ja buujim na chich ba ji chanook. Ja'p pix na pimit jich iatgidhak bhach boosolh mu dir Ejipto nach pai' tu oi'nikat, tii' na pimit jax tu tu'm kir bach aich. Cham jai'ch gu suudai' ya' gio na cham kii' gu dibii, nix chu' kux joi'n.

Ba' gu Moisees gio gu Aroon mui' ma jii mit miji irban dir gu jannulh ba'aak na mit tu a'gam buiñor gu Dios. Ba' gu Dios jup titda gu Moisees:

—Ja jumpada' pim gook dīt dhim xiix Aroon bīix gu Israel kam ja'tkam mu na pai'x baapai'. Mi' dhir jap ba' xi chañia' gu baapai nam makia' gu suudai' ja nii'ñchudat gu ja'tkam, bīix jap ua'da' gum oxia.

Ba' gu Moisees gio gu Aroon pui'p tu duu mit na jax ja titda gu Dios, mu ja jumaap jamit gu ja'tkam na pai'x baapai'. Mi ba'p ja titda gu ja'tkam gu Moisees jix bhaamut:

—Tii cham jir am kat ji gu' nañ moop ba ji jam makia' gu suudai' ya' dīr dhi baapai cha'm, gui' dho ji na pim gu' cham tu' ka'm nii'ñ gu Dios.

Ba' pui' xi ja tiidak, bhai' xi gii' gu baapai gookim oxia'n ki'n, pix sasaab gu suudai' gē'. Ba' gu Israel kam ja'tkam tu i'mik am nam ji'x ilhii'ñ, gam gu ja sasoi'.

Ba' gu Dios bhai'p ji bhaam buiñor gu Moisees gio gu Aroon na mit cham pu duu nat jax ja tii'n, na gu'p titda gu Moisees na saak tañia' gu baapai gu suudai', gu' ji nat gu' gui' bha gii' oxia'n ki'n, gio nat biipi' dīr xi ja ñiokdhak gu ja'tkam.

Ba'p titda gu Dios gu Moisees gio gu Aroon nam sap cham tu' aaya' mu Kanaan nam pa ja'k ja guguuxdhatu' nam aaya' gu jai' Israel kam ja'tkam. Biipi' dīr jam sap pu ba ko'ya' mi' pui' gampix jix chu gak kir, dai ji'k pix nam ba' mu aaya'. Ba' pui'm duu, ji'k pix jur am xi muu gu Aroon, gu Eliasaar ba', gu biipi' kam maraa'n na ka bi'chu', bhaankamu'n mi ji bii gu taata'n kat nar ja gē'kam tuk ka' gui' nam ji'k mi tu juan irban dīr gu jannulh ba'aak, nam ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu makgixi'ñdha' gu Dios.

56. Gu Israel kam ja'tkam nam jix bhaak ka', ba' gu Dios mu ja joochxidha' gu kooko' nam ja ki'mna'

(Na mi' dhir boosgix Numeros 20:14-21; 21:4-9)

Ba' pui' jim buidhat jiim am gu Israel kam ja'tkam mu ja'k Kanaan, dai ji nam gu'x io'm gakoohl bhichu'. Na gu' nam mi tiix bhiik Edom na pai'r mia'n, jix bhaak am gu mi' oi'ñkam nam jir bopxi'ñ gu Esauu gui' nam jir jum sispidhim gu Jakob. Ba' nam bax oo'n chi nam tii jiim gu Israel kam ja'tkam, bhai' ji bhaak jamit buiñor gu Dios gio gu Moisees.

Jup titda am gu Moisees na mit sap giilhim ba momgo nam mi ja'p oipim gampix jix chu gak kir, gio nam gammiji kua' gu manaa. Ba' gu Dios mu ja joochxi gu kooko' mi' nam pai' tibiap, bhai' ji ja ki'mna mit bīix gu Israel kam ja'tkam. Mui' dho gu' koi mit na mit ja ki'mna gu kooko'.

Ba' nam gu'x maat gu Israel kam ja'tkam nat gu Dios mu ja joochxi gu kooko' nam ja ki'mna' nam gan jix bhaak, mu jimik jup titda am gu Moisees na sap soi' tiida' gu Dios na ja'k ja jootsa' gu kooko' nam mi ja ki'mun.

Ba' gu Moisees pui'p ba titda gu Dios. Gui'p titda na sap maa'n jup duñia' gu baiñum ko', bhammi ja'p sap ba' sai'chdha' uux cha'm. Sap ba' gu jaroi' no't ba kii gu ko', bhammi pix xi chigia' gup duiñxim na ba' cham maimtuda'. Ba' gu Moisees jup duu ip gu baiñum ko'. Ba' gui' nat ji'k tii ja ki'mna gu ko', cham tu' ja maiktuda nam bhammi pix xi ñii'ñdha' gup duiñxim na bha ja'p sè' uux cha'm.

57. Gu Israel kam ja'tkam nam gok kap tu mai'chia' nam tu kokda'

(Na mi' dhir boosgix Numeros 21:21-35)

Ba' nam mummi mia'n ba aajim gu Israel kam ja'tkam nam pai' oi'dha' gui' nam Amoreeyos jum tii'ti'nda', miji xi chu joochxi mit gui' na mi'r ja gè'kam tuk ka', na ja'pni xia'lhbui dhir ja'k bipio' mi' na pai'r Jordaán Ak, nam sap pu tiida' na ja do'ñcho' nam mi bhiiya' ja dirba' am.

Gu' ji na gu' gui' na mi'r gè'kam jup kai'ch na sap cham, dai nat giilhim bhai' ji bhaam ja bui gu Israel kam ja'tkam, ja jumpadak gu sandaarui'x chugi'ñ mu jii nat ba tu kokdam ja bui. Ba' gu Israel kam ja'tkam bhai'p ji ja jumaap jamit gu ja sandaarui'x chuk, jix kii'm duuk bhai'p ji chu kokda mit ja bui gu Amoreeyos. Tu ma'iich jamit gu Israel kam ja'tkam, biix ja koi mit gui' nam Amoreeyos jum tii'ti'nda' nam kax bhaakut. Mi' mit ba' pu ji oi'ñcha gu Israel kam ja'tkam ja dirba' am gu Amoreeyos xi ja koodak.

Mi' dhir jamit ba' ja'pni ja'k jup bhii na pai' Basaan ti tii'. Ba' gui' na mi'r ja gè'kam tuk ka' gui' nam mi' oi'ñka', bhai' ji bhaam ja bui gu Israel kam ja'tkam nam mi' pai' amuub ba kaidha', ja jumpadak gu sandaarui'x chugi'ñ miji xi mii nat ba tu kokdam ja bui. Ba' gu Dios jup ja titda nam sap cham totdon ka', na gu' sap giop ja palhbuidha' nam jax dhui ja mai'chia' gui' nam mui' tii bax ja koodaktu'. Pui'm duu ip, gio mit jup tu ma'iich gu Israel kam ja'tkam, pu biix ja koi mit gu Basaan oi'ñkam. Mi ja'k jamit ba'p ji oi'ñcha gu Israel kam ja'tkam na mit xi ja koodak gui' nam mi' oi'ñkat.

58. Na jax jum duñia' gu Balaam gio gu gè'kam gu Moab kam

(Na mi' dhir boosgix Numeros 22-25; 31)

Gu Israel kam ja'tkam nam mu ja'k jup ba tibiapka' na pai' Moab ti tii'

Ba' mi' na mit pu'ñi xi chu kokdak gu Israel kam ja'tkam ja bui gui' nam Amoreeyos jum tii'ti'nda' gio ba' gu Basaan kam, mu ja'k jup bhii mit na pai' Moab ti tii' na amuub bhai' dhir ja'p bipio' mi' dhir na pai' bhix gu Jordaán Ak. Ba' gu mi' oi'ñkam Moab giilhim bhai' ji chooto'n jamit na mit pui' ba ti kai nam mi' pai' amuub oipo gu Israel kam

ja'tkam, nam gu'r mui', gio nam pui' tē kēē na mit gok kap ba tu ma'iich na mit tu kokda.

Gu Moab kam gē'kam na ba baidha' gu Balaam

Ba' gu gē'kam mi' kam Moab mijī xi chu joochxi gui' na Balaam tii'ka' na sap jix mat ka' na tu' jax jum duñiidha' gatuuk, na sap mu jimda' mu kia'mi'ñ, na umua'ñdha' na ja jiboiña' gu Israel kam ja'tkam, na pui' tu ja daañxidha' na cham bhai' tu ja jimia'. Gook dit jamit maa'n ñi'ook xip duuk gu Madian kam ja'tkam. Ba' gu Balaam nat ba maat na jax kai'ñkam mu bai'ñ gu gē'kam, jup ja titda gu ja'tkam tugi'ñ nat mu ja joot nam sap ka xim niira' na ka xi machia' na jax tiida' gu Dios. Ba' gu Dios jup titda gu Balaam na sap cham tu' pui' tu ja daañxi'ñdha' gu Israel kam ja'tkam na cham bhai' tu ja jimia', na gu' diilh gu Dios jix aa' nax bhai' tu ja jimda' gu Israel kam ja'tkam. Ba' gu Balaam jup ja titda gu ja'tkam tugi'ñ gu gē'kam nat mu ja joot na sap cham tu' mu jimia' buiñor na mu tu joochxi'ñ.

Ba' gu gē'kam mi' kam Moab jai' mijip xi ja joot gu ja'tkam gui' nam jix io'm tu' ka'm ja nii'ñdha' gu ja'tkam, nam sap bai'ñpu' gu Balaam. Mu ēēk tii soi' ba titda am na sap mu jimia' ji mu na pai' dhir bai'ñ gu ja gē'kam tuk. Jup titda am na sap bixchu' tu makia' gu gē'kam no't mu jii na pui' tu ja daañxidha' gu Israel kam ja'tkam na cham bhai' tu ja jimia'. Ba' gu Balaam giop xi chikka gu Dios na jax ja'k jir am na tu duñia' nam baidhim gu ja'tkam. Gu Dios jup titda na sap jir am na mu jimia' ku gi mu na pai' dhir bai'ñ gu gē'kam, dai sap na gu' cham tu' pu tu duñia' na diilh jax ilhi'ñ, daipu' sap na jax pix tiidaidha' gui'.

Na jax jum duñia' gu Balaam gio gu bhuru'xi'ñ

Ba' na gu' gu Dios cham aa' na mu jimia' gu Balaam buiñor gu gē'kam nat bai, ba' mu joot maa'n gu nobii'ñ na soo'mdha' mu boi cha'm na pai' bhiiya' na ba' cham aaya'. Ba' mummi pai' na ba jim boi cha'm gu Balaam bhuru'x cha'm nat ba jii mu buiñor gu gē'kam nat bai, gu nobii'ñ gu Dios mi ba kiik boi cha'm na pai' bhii'chu', ba' dai gu bhuru'x na bhaan jim nii'ñ na mi kiik gu nobii'ñ gu Dios, gu Balaam pu cham. Ba' gu bhuru'x ja'p gai dhir xi bhii, na gu'x iibhi'ñ gu nobii'ñ gu Dios na mi kiik boi cha'm, ba' gu Balaam bhaamuk bhai' pu gii' naakpan gu bhuru'x.

Mi' dhir ba' moo ja'p ja'k jup ba kikbu gu nobii'ñ gu Dios na pai'x chu bulh na bixxik dir tē'kob tu kuup, na gu' mi bhii'chu' gu Balaam. Ba' gu bhuru'x nat giop ba tii gu nobii'ñ gu Dios na mi kiik boi cha'm, ja'p gai dhir xi buus. Jix io'm bha ja'p pu gii bhi'ñbak cha'm, pu ki'iis gu toona'n gu Balaam. Ba' bhaamuk gio bhai'p ji gibichpa gu bhuru'xi' na buam pix jum bua gio nat jix ko'kolh gu toona'n nat ki'iis.

Mi' dhir ba' nammi ja'k pai'p ba kikbu gu nobii'ñ gu Dios na pai'x io'm bax chu bulh, na gu' mi bhii'chu' gu Balaam. Ba' gu bhuru'x nat giop ba tii gu nobii'ñ gu Dios na mi kiiik boi cha'm, mi ja'p nai' jiboi diirap, na gu' cham ka bhaai' na ja'p gai dhir bhiiya', na gu'x io'm bax chu bulh. Ba' gu Balaam jix io'm ba bhaam dho gi ji ba', jix io'm bhai' ji giibiimi gu bhuru'x.

Ba' gu Dios pui' ja'k xi chu duu nax bhaai' ka' na tu a'ga' gu bhuru'x, ba'p titda gu Balaam na jax ku ba' giilhim bha gib.

Ba' gu Balaam jup titda nax bhaamut jup bua na buam pix jum bua na tii bhaan jim.

Ba' gu bhuru'x jup titda ip gio gu Balaam na sap ji'kim cham pu bua na jax jix aa'nda', gu Balaam jup kai'ch na cham pai' dhuuk.

Ba' gu Dios pui' ja'k xi chu duu nax bhaai' ka' na tigia' gu Balaam gu nobii'ñ gu Dios na mi kiiik boi cha'm ji dhaagit maa'n gu tēb kuxiir. Ba' gu nobii'ñ gu Dios bhai' ji ñiok gu Balaam na sap agree'n gib gu bhuru'x na bhaan jim. Jup titda ip nat sap gui' mui' pix jii na mi' dhir ja'k bua' na ba' cham aaya' mu ja'k nat pai' ba jii.

Ba' gu Balaam jup kai'ch na sap mi' dhir ja'k ba gixia' ku gi ip gio, gu' ji na gu' gu nobii'ñ gu Dios jup titda na sap jir am na ja oidha' gui' nam bai'ñchu' mu ja'k buiñor gu gē'kam nat bha tu joochxi. Dai ji sap na gu' cham jir am na pu tu duñia' na diilh jax ilhii'ñdha', daipu' sap na jax tiidaidha' gu Dios.

Gu Balaam na tii pui' ja'k xix chu ja daa'ñxidham ka' gu Israel kam ja'tkam na cham bhai' tu ja jimia'

Ba' mui' ma jii gu Balaam mummi buiñor gu gē'kam mi' kam Moab. Ba' buimgidhak nat ba xia', ma jii mit maa'n kap gē' oidha' ta'm na pai' dhir jix bhai'x chu maax mu nam pai' tibiap gu Israel kam ja'tkam. Ba' gu Balaam jup titda gu gē'kam na sap ja tuttu' xijum gook gu sasoi' mimii'ñkar. Biix ji'ma'n ka'm sap ba' ja makgirta' ji'ma'n gu tutuur gio ji'ma'n gu kakasnir. Gu gē'kam mi' kam Moab pui'p tu buim na jax tiidaim gu Balaam.

Mi' dhir ba' moop titda na sap mi' pix ka niirada' na ja'p ja'k dilhkob ka xi matmira' na jax tiida' gu Dios na tu duñia'. Pui' xi chiidak ja'p ja'k ji dhuu dilhkob gu Balaam. Ba' gu Dios ba aagi'ñ na sap jax tiida' gu gē'kam. Mi' dhir ba' giop ba jii gu Balaam mu nat pai' pup bii gu gē'kam, jup titda ba':

—Dho gu' chi aap tii joidham ti ilhdhak jiñ bai jia nañ bha jimia', nañ pui' ya' dir pui' tu ja daa'ñxidha' gu Israel kam ja'tkam na cham bhai' tu ja jimia'. Gu' ji nañ gu' chi moo cham tu' jax ji dhuñia', na gu' cham aa' gu Dios nañ pui' ja'k tu ja daa'ñxi'ñdha'. Gui'x aa' na sap gammijix bhai' tu ja jimda' gu Israel kam ja'tkam. Gui' pix jup tu duu

gu' na mit ba'x io'm ba mui'dha', pu cham maati' nam ji'k aix, aañ tii aa'nda' git nañ jai'p jir Israel kam ka'.

Ba' gu gē'kam mi' kam Moab giilhim bhaam nat pui' ji' kai na kai'ch, ba' gu Balaam jup titda ip gio na sap daipu' mi' pui' tu da'ñchu' nat jax tii'n gu Dios, na saak daipu' na jax tii'daidha' gui' na pu ti'iidha', cham tu' diih na jax ilhii'n.

Gu Balaam na gio tii pui'p bax chu ja daa'ñxidham ka' gu Israel kam ja'tkam na cham bhai' tu ja jimia'

Ba' gu gē'kam mi' kam Moab ja'p ja'k jup baidhak gu Balaam jumai gē' oidha' ta'm, giop ba' na ja tuttu xijum gook gu sasoi' mimii'ñkar, gio ba' nat xi chu makgirta ji'ma'n gu tutuur, gio ji'ma'n gu kakasnir biix ji'ma'n ka'm gu sasoi' mimii'ñkar. Ba' gu Balaam jup titda ip gio gu gē'kam:

—Cham ji na bhaai' nañ pu tu duñia' nap jax kai'ch jiñ jaduun, na gu'r maa'n na jax cham aa' gu Dios nañ gio tiip xi chikka, jix aa' na gammijix bhai' tu ja jimda' gu Israel kam ja'tkam, na gu' gui' no't jax ba tii jir maa'n na jax pix tu da'ñchu'nda', cham tu' na gatuuk gio maakam jup ba kai'chdha', cham pui' na jax aach nach jir mui' ñiokdam. Pu'ñi ba' pix jiñ chitda gu Dios nañ jax bam titdañ jaduun, cham bhai' nañ aañ diih maakam jup ba ti'ya' xib, no' gu' cham pu kai'ch gu Dios. Gui'x bhai'x maat gu' nam cham tu' bhaan kuiñcha bia' gu Israel kam ja'tkam, ba' gē'kam ki'n ja a'm ti niidhim gu xib. Cham ji'xdha' jaroi' jax ja dooda' sia chi mu pai' dhir mui' tii ja jiboiñchu' na pui' tu ja daa'ñxi'ñ na cham bhai' tu ja jimia'.

Ba' gu gē'kam mi' kam Moab tii cham ko'raar gio nax bhaamut kēē na jax kai'ch gu Balaam. Ba'p titda na sap cham tu' mi ja a'mkam ñiokda' gu Israel kam ja'tkam, no' moo ja'p cham bhai' na pui' tu ja daa'ñxidha' na cham bhai' tu ja jimia'.

Gu Balaam na gio tii pui'p bax chu ja daa'ñxidham ka' gu Israel kam ja'tkam na cham bhai' tu ja jimia'

Ba' gu gē'kam ja'p ja'k jup baidhak gu Balaam jumai oidha' ta'm pui' gē' ip, bhammi ēēk giop ba ja tuttu xijum gook gu sasoi' mimii'ñkar, gio nat biix ji'ma'n ka'm xi ja makgirta ji'ma'n gu tutuur gio ji'ma'n gu kakasnir. Ba' gu Balaam cham tu' kam guguuxi'ñ na pui' tu ja daa'ñxidha' gu Israel kam ja'tkam na cham bhai' tu ja jimia', na gu'x maat na gu Dios silhkam jix aa' nax bhai' tu ja jimda' gu Israel kam ja'tkam na jax pix ba kai'ch. Mui' pix xi chi ñii'ñ mu nam pai' tibiap. Ba' bhaan bam tajaa gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mdaga'n gu Dios na pui' ja'k jurtu'n na jax tii'da' gu gē'kam na bai'ñchu', jup titda ba':

—Gu Dios jix bhai'ñ mattu'n na jax ja'k tu ja jimia' gu Israel kam ja'tkam. Kam aajim sap nam pai' dhuuk biix pix ja daam ba kiika' gu

jai' ja'tkam, na gu' ja palhbui'ñchu' gu Dios na ja a'm ti niidhim. Gui' ja palhbuidha' nam jax dhui ja mai'chia' gui' nam jix ja bhaamki'ñ. Sia gui' pix jup tu duñia' na cham bhai' tu ja jimia' gui' nam jix ja bhaamki'ñ gu Israel kam ja'tkam, gam nam jix aa' na git cham bhai' tu ja jimia'. Dai ba' gui' nam jik jix ja kiigaldhat pui' xi chu ja daañxi'ñdha' nax bhai' tu ja jimia' gu Israel kam ja'tkam, pui'x bhai'p tu ja jimda' diih, na gu' gu Dios jix ja joi'ndat jup ba ja palhbui'ñchu'nda'.

Ba' gu gē'kam mi' kam Moab giilhim gio bhai'p ji bhaam nat pu'ñi kai na kai'ch gu Balaam. Pu joot na sap ba jimia' mu kia'mi'ñ, jup xi chiidak na sap cham tu' ka tu makia' gu bixchu'x dha'ram namkim na ki'n jum tumñigamta' git, nat gu' cham pu duu nat jax ti ilhdhak tii bai. Gu Balaam jup titda ip gio na sap cham jixkat pu tu duñia' na diih ja ilhii'ñ, na gu'x maat na jax titda gu Dios. Ba jii ip ba' gu Balaam mu ja'k kia'mi'ñ, dai nat jup xi chiidak ip gio gu gē'kam:

—Gio ba' moo ja'pni ja'k jup jii jurtu'n gu Dios na tu duñia' ja bui gu Israel kam ja'tkam. Kam aaya' sap na pai' dhuuk maa'n maaxilhia' gu maa'nkam mi' dhir ja bui dhi ja'tkam Israel kam, na gi'lhia' sap ba' biix ja kooda' gu ya' oi'ñkam Moab gio mi ja'k Edom.

Pui' xi chiidak ba jii gu Balaam mu ja'k kia'mi'ñ.

Gu Balaam na ja aagi'ñdha' gu Moab kam ja'tkam nam jax ja'k duñia' nam ba'm ua'tulhdha' gu Israel kam ja'tkam buiñor gu Dios

Gu' ji nat gu' gu Balaam jup xi ja tiidak gu u'uub nam mi oi'dha' Moab gio ja'pni ja'k Madian nam sap gaaga' nam jax ja'k ja duñia' gu Israel kam ja'tkam nam ba'm ua'tulhdha' buiñor gu Dios na ba' cham ka ja palhbui'ñchu'nda'. Ba' nam gu'x chu mamatda' gu u'uub nam jax ja'k duñia', diih mu jii mit mu nam pai' oi'dha' gu Israel kam ja'tkam. Mui' ji ja baidhak jamit mu ja'p nam pai' tu piastatda' ja bui gu ja didios tuk nam tu makgixi'ñdha' gu sasoi'. Ba' jai' dhit gu Israel kam ja'tkam jix bhai' ja tiidak bhai' ji chu daani mit ja bui gu ja didios tuk gui' jii u'uub nam jir Moab kam gio Madian kam, gam nam ja biim boppoda'.

Ba' gu Dios giilhim jix bhaam ja bui gui' nam jik tu daan ja bui gu ja didios tuk gu u'uub. Chia gu Moises gio gu jai' nam dalhxix ka' nam ja silhka'nda' gu ja'tkam, nam sap ja kooda' gui' na mit jik ba tu daani ja bui gu didios jup duiñxim. Gio ba'p titda ip na sap mui' xi chu kokda' ja bui gu mi' oi'ñkam Madian, gi tu' ku mit ba' ja iatgi gu Israel kam ja'tkam na mit ba' bam ua'tulh.

Ba' gu Israel kam ja'tkam na mit jax ja jumaap gu ja sandaarui'x chuk mui' ji chu kokda mit ja bui gu Madian kam. Ba' tu ma'iich jamit gu Israel kam ja'tkam, biix jamit ja koi dai gui' nam jik jir chichio'ñ, daam dir pup gu Balaam. Dai ba' gui' nam jik jir u'uub gio gu a'aalh

xi ja baidhak jamit, xi chu saadak jamit gu ja sasoi' gio na mit xi chu u'uuk gu ja bixchu'.

Mummi ba tu aichulh jamit gu Moisees gio gu Eliasaar nar ja gē'kam tuk ka' gui' nam mi tu juan chiop nam ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu makgirxi'ñdha' gu Dios.

Gu' ji nat gu' gu Moisees bhai' ji bhaam ja bui gu Israel kam ja'tkam na mit cham biix ja koi gu u'uub, na gu' sap dhi' ba' pik jir ja kuiñcha na mit ja iatgi gu Israel kam ja'tkam na mit ba' jai' dhit tu daani ja bui gu ja didios tuk jup duiñxim. Ba' pui' ma ja koi mit gu u'uub gio gu a'aalh dai gui' nam ji'k jir chichio'ñ, gu' ba' gui' nam ji'k jix io'm jir titiyya xi ja baidhak jamit binkam gu a'aalh u'uub.

Mi' dhir ba'p ja titda gu Moisees gu Israel kam ja'tkam na sap cham tu' ka kiki' gu ja tutku' buiñor gu Dios, nam gu' mi ja saagi'ñ jup tu't gu koi'nga'n. Ba'p ja titda nam sap tu makgirxidha' gu Dios na jax ja'k aagix, na ba'm kikgidha' gu ja tutku' buiñor gu Dios. Gio sap ba' nam jix bhai' tu bopkona' gu ja bixchu' na ba' ua'kia'. Gui' na ji'k jir tu' bapaiñum nam ti miidha' tai chir, jai' ba' nam tu bopkona' pix.

Ba' gu Moisees gio gu Eliasaar a'lhiok xi chu ja maa mit gui' nam jir sandaarui'x gio gui' nam jir bopxi'ñ gu Lebi, gio gu jai' Israel kam ja'tkam gu bixchu' na mit mi tu aich gu Israel kam ja'tkam mu dir Madian na mit pai' tu kokdapuk.

59. Gu Moisees na giop ba ja daasa' gu Israel kam ja'tkam

(Na mi' dhir boosgix Numeros 26)

Ba' nam jax mi' pup oi'dha' gu Israel kam ja'tkam na pai' Moab ti tii', na amuub bipio' na pai'r Jordaan Ak, gu Dios ba tu a'gi gu Moisees gio gu Eliasaar, jup ja titda nam sap ja daasa' biix gu Israel kam ja'tkam na bhaan matgilhia' nam ji'k ba aix gu gook oo'm oidha' nat ba jur na mit dir kam daasak. Ba' dai gu chichio'ñ ji'ma'n oo'm oidha' bia' kam, ai mit gux xijum maa'n jix cha'tmam oo'm daman maa'n miil damdir xijum gook jix cha'tmam oo'm damdir maa'n oo'm daman mambhiix (601,730).

Jup kai'ch gu Dios na dhi' bhaan jix maati' ka' na ji'x ja a'm bi'ya' gu dibiir nam pai' dhuuk mu aaya' Kanaan. Gu jax chu'm bopxi'ñ gu mambhiix gook gu maamra'n gu Jakob nam jix io'm jir mui' ka', jix io'm gē' ja a'm bi'ya' gu dibiir. Gu' ba' gui' nam jir gook alh pa' ka', palhiip pa' ja a'm bi'ya'. Gu' ba' gui' nam jix io'm jir gook alh ka', palhiip ja a'm bi'ya' gu dibiir.

Dai gui' nam ji'k jir bopxi'ñ gu Lebi cham tu' ja dai mit, na gu' sap gui' cham tu' ja a'm bi'ya' gu dibiir na gammiji pu bar ja dirba' ka'. Dilhkob jamit ba'p ja dai gui' nam ji'k jup jir bopxi'ñ gu Lebi. Maa'n oo'm daman baik miil jamit jup xi ai dai gu chichio'ñ, binkam gui' nam jix io'm kar i'lhich nam ji'ma'n masaa'n daman ji'kchi pup ka bia'.

Ba' gu Moisees gio gu Eliasaar na mit xi ja daasak bĭix gu Israel kam ja'tkam, ba maat jamit nam bak cham tu' ka dudua gui' na mit jano' ja dai mummi Sinaii, bĭix bak pu ba koi mit mu ja'p gampix jix chu gak kir na jax pu ba kai'ch gu Dios. Dai gu Josuee pix ba dua gio gu Kaleb gio ba' gu Moisees. Gui' bĭix bar jai' am na mit kia'pix mi ba ja dai, gu jai' gu' pu koi mit ji, nam cham jĭigi'ñ gu Dios na pui' tii ja titda na silhkam ja makia' gu dĭbiir mu Kanaan.

60. Gook gui' nam jir maamra'n gu Jakob, gu ja bopxi, nam jup titdada' gu Moisees na ja makia' gu dĭbiir ja'pni xia'lhui dhir ja'k gu Jordaan Ak

(Na mi' dhir boosgix Numeros 32)

Ba' jĭ'kchi gu Israel kam ja'tkam, gui' nam jir bopxi'ñ gu Rubeen gio gu Gaad, mui' tu bia'ka' am gu baak. Ba' nam nĭi'ñ nax kĭi' gu dĭbiir gui' na ja'pni xia'lhui dhir ja'k bipio' mi' na pai' bhĭix gu Jordaan Ak, gio nar am kam tu tu'ii' nam mi ja'p tu bipia'da' gu ja sasoi'. Ba' mu jimĭik jup titda am gu Moisees na mi' jĭ' ja'k ja makia' gu dĭbiir.

Gu Moisees gampai'm ilh nam pui' jĭ' ba titda jai' dhit gu Israel kam ja'tkam, na gu'p jum aa' nam bhai' gampai' ji dhuñia' gu jai', na mit jax tu duu gu mambhĭix ja'tkam na mit jimĭik mu ja'k Kanaan na mit ja joot nam ti tĭi'mpu' jix io'm bĭipi' dir nat gook oo'm oidha' ba jur jano' dir. Gu' ji na gu' gu bopxi'ñ gu Rubeen gio gu Gaad jup kai'ch am na sap cham jax bua sia kum dĭlhkob ja'k tu oi'dha' gui', na gu' sap jir maa'n nam jax maap tu kokda' ja bui gui' nam mi oi'dha' Kanaan. Dai sap nam tĕ'kob xi chu kuupai bĭix xikoolh dhir mi' nam pai' oi'ñka', nam ba' cham mi eĕji gui' nam jix ja bhaamki'ñ ja kooda' gu ja bipna' gam ja maamar nam gui' mu ja'k ka tu kokdada' ja bui gu jai'.

Ba' gu Moisees jup ja titda nar am, dai ji na gu' sap jir pui' ka' nam jax kai'ch. Mi ja'k ba' ja maa gu dĭbiir nam pai' tu aa' na ja'pni xia'lhui dhir ja'k bipio' mi' na pai' bhĭix gu Jordaan Ak, nam mi' oi'ñcha' dai gui' nam jĭ'k jir bopxi'ñ gu Rubeen gio gu Gaad gio ba' irban juugit gu bopxi'ñ gu Manasees.

61. Gu Dios nap ja titdada' gu Israel kam ja'tkam nam a'lhich bam jaixdha' gu dĭbiir mi' Kanaan

(Na mi' dhir boosgix Numeros 27:1-11; 34-36)

Ba' gu Dios xi aagi'ñ gu Moisees na jax ja'k tu duñia' mi' Kanaan, gio nam jax ja'k ta'tak jum jaixdha' gu dĭbiir. Jup titda nam sap xim mamai'chĭi na bhaan matgilhia' na pai' silh ja a'm bi'ya' gu dĭbiir gu ja bopxi gu xijum maakob gu maamra'n gu Jakob na mit ka bii, gio gu irban juugit gu bopxi'ñ gu Manasees, na ja'pni jurnip dir ja'k bipio' mi' na pai' bhĭix gu Jordaan Ak gui' gu dĭbiir. Ba' mi' dhir na pai' dhuuk mukia' gu Moisees, gu Josuee mi' dhir jup ba ja aagi'ñdha' gu Israel

kam ja'tkam nam tu' jax dhuñia' buiñor gu Dios. Gu Josuee sap ba' gook dīt gu Eliasaar nar ja gē'kam tuk gui' nam mi tu juan chiop jam ja i'kdha' gu dībiir gu Israel kam ja'tkam. Gio sap ba' nam ja darsa' jī'ma'n gui' nam jī'k jir ja bopxi gu biix jī'ma'n gu maamra'n gu Jakob nam palhbuidha' gu Josuee na ta'tak ja i'kdha' gu dībiir.

Na tu' ja a'm bi'iidha' gui' nam jir u'uub

Gio ba' moo ja'pniptitda gu Dios gu Moisees na sap gu jaroi' no' dai u'uub tu maamar no' gu' nim maa'n gu chio'ñ, sia gu u'uub maamra'n jix bhai' na ja a'm bi'ya' gu dirba ga'n gu ja taat no't ba muu. Dai ji na gu'm aa' nam cham jai' ja oi'chikda' gu chichio'ñ, nam jai' maamra'n gu Jakob jir bopxi'ñ. Jē' jī no' dhi' pīx jup jir ja boxii na jaroi'r ja boxii ka' gu u'uub, na sap ba' cham jai' bhaan bi'ya' gui' gu dībiir.

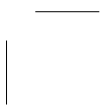
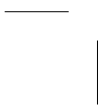
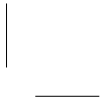
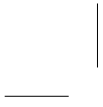
Gu bopxi'ñ gu Lebiī na ja a'm bi'ya' dai gu ba'bhak

Ba' na gu' gui' nam jī'k jir bopxi'ñ gu Lebiī cham tu' ja a'm bipio' gu dībiir. Gu' jī na gu' sap diilh gu Israel kam ja'tkam ja makia' am gui' jī' nam jī'k jir bopxi'ñ gu Lebiī gook oo'm daman xijum baik kap na pai' mui' da'ñxim tuut gu ba'bhak, nam mi' oi'ñkat gu jai' ja'tkam, binkam gu dībiir na jī'x jai'ch ka' biix xikoolh dhir nam mi tu bia'ka' gu ja sasoi'. Gu ja bopxi gu biix jī'ma'n gu maamra'n gu Jakob ja makia' am gui' nam jir bopxi'ñ gu Lebiī jī'kchi kap na pai' pu'ñi maap da'ñxim tuut gu ba'bhak, na mi tuut irban dir gu ja dīppir nat ja a'm bii. Gu' ba' jai' dhit no't jix io'm gē' ja a'm bii gu dībiir, mui' kap jup jum aa' nam ja makia' gu ba'bhak gui' nam jir bopxi'ñ gu Lebiī.

Jix xijum maa'n kap ba' na pai' da'ñxim tuut gu ba'bhak, bi'aa' am nam mi' pīx jum a'oo'ñchoda' gu Israel kam ja'tkam no'm ba ja o'bhagi'ñ. Pui' na jax no't jaroi' cham pum aagik mua gu maa'nkam, mi ja'k jix bhai' nam o'ñcho', nam ba' cham mu'aa' gu jajaa'nni'ñ gui' na mukia' nam bhai' jī bhaaku'. Dai gu jaroi' no't pum aagik mua gu maa'nkam, ba' tī xi jimiiññor mu ja'k na pai' tuut gui' jī' gu ba'bhak, jix bhai' nam mu jimii pui'p mu'aa' pui' xi chiidai am nat gē'kam ki'n cham am bua. Dai jī gui' nam jī'k cham pum aagit mu'aa' gu maa'nkam na ba'x bhai' nam mi'm o'ñchoda' gui' gu ba'bhak chir.

Mi ba' pu kioka' nammi juugit na pai' dhuuk mukia' gu ja gē'kam tuk gui' nam mi tu juanda' chiop nam ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu makgirxi'ñdha' gu Dios. Mi' dhir ba' bax bhaai' ka' na mu ja'p ba paxiarda', piam ku gu' na gio mui'p ba kiichmīra'. Dai no' gu' biipī' dir mu ja'p ba oiri, no't chakui muu gu ja gē'kam tuk gui' nam mi tu juanda' chiop, ba' no't gu' gu jajaa'nni'ñ gui' nat mua mi ja'p pai' jī chiigik pui'p ba dooda, cham tu' kuiñcha ka bia'ka' gui' na tu mu'aa', na gu' diilh jir kuiñcha'n ka' na mi ja'p jaaxmam jum buada' sia ku tiix maat nam o'bhagi'ñ. Na gu' gu Dios jup kai'ch na mummi

cham joiñat daaka' na pai' pu pu kai'ñkam mi tuut gu ba'bhak, nam
cham pu'ñi ba dooda' no' mi ja'p pai' amuub daa. Jix xijum maa'n
kap mui' maap da'ñxim tuut gu ba'bhak, nam sap ba' pu'ñi mi'm
a'oo'ñchoda' gu Israel kam ja'tkam no'm tu' ki'n ba ja o'bhagi'ñ. Baik
ja'pni xia'lhbui dhir ja'k bipio' mi' dhir na pai' bhiix gu Jordaan Ak,
baik ba' ja'pni jurnip ðir ja'k.

**Gu Moisees na ja guguuxi'ñdha'
gu Israel kam ja'tkam
nam tu' ka'm nii'ñdha' gu Dios
na ba' moo bar daipu' ka'**

**62. Gu Moisees na ja aagi'ñdha' gu Israel kam ja'tkam na mit mu
ja'p maaxir gampix jix chu gak kir nam jax ja'k tui'ñgida'**

(Na mi' dhär boosgix Deuteronomio 1–11)

Ba' nammi gu gook oo'm jurni'ñ ki'n jano' dir na mit bha bubua gu Israel kam ja'tkam mu dir Ejipto, pix am jix kii' bam bua am nam mui' ba baapkia' mu Kanaan nat pai' ja iimchuda gu Dios na saak ja makia'. Dai gu Moisees pux maat na cham tu' mu aaya' Kanaan ja biim gu jai' Israel kam ja'tkam, na gu' pu aagi'ñ gu Dios na sap gui' pu ba mukia' nam ba' gu Israel kam ja'tkam mu ba oi'ñcha' Kanaan. Ba' gu Moisees jup jum aa' nar am na ja aagi'ñdha' gu ja'tkam na jax jum kai'ch gu ñio'ki'ñ gu Dios nat ja maa jano' mummi Sinaii, nat gook oo'm oidha' bap duu jano' dir, nam sap ba' machia', gio nam gammiji ti'ñchoka' na jax ja'k jix aa' gu Dios nam tui'ñgida'. Nam gu' gui' chakui maat na mit gu' kia'pix maaxir nam ji'x mu ja'p oipimik gampix jix chu gak kir.

Gu Moisees na ja aagi'ñdha' gu ja'tkam nat tu' jax dhuu gu Dios ja bui

Ba' gu Moisees xi ja aagi'ñ gu Israel kam ja'tkam na sap gu Dios tiix aagit nam mummi oi'ñcha' git Kanaan gu ja kukuulsi kat na mit ba koi, jano' nam jax ja'k suulhgia' git gu mambhiix gook gu ja'tkam na mit mu ja joot nam ti tii'mpu' na jax tu tu'ii' mu Kanaan gio nam jax tuutu'm gu ja'tkam nam mi oi'dha'. Gu' ji na mit gu' cham jum guguux nam mu baapkia', dai na mit bhai' ji chooto'n. Pu kai'ñkam sap ba' cham ob mu ka ja aich Kanaan gu Dios, nam gu' cham aa'. Pui' ja titda sap ba' diih gu Dios nam mi ja'p pu oipoda' gampix jix chu gak kir gook oo'm oidha' juugit, nam biix ka xi ko'ya' gui' na mit ji'k cham aa nam mu baapkia' Kanaan jano' na pui' tii ja titda gu Dios.

Jano' daipu' gu Josuee gio gu Kaleb pix ba dua na mi' pui' ja titda gu Moisees, nam gu' gui' pu cham jax kai'ch jano' na pui' tii ja titda gu Dios nam mui' xi baapkia'. Nam gu' dhi' dhi gook pui' pu tii xi ja titda biix gu Israel kam ja'tkam nam mui' xi baapkia' mu Kanaan cham ji chotdonit, nam gu jai' mambhiix cham aa'.

Gio ba' xi ja aagi'ñ ip na mit sap gok kap ba ji chu ma'iich na mit tu kokda, pui' na jax mi ja bui gui' nam Amoreeyos jum tīiti'nda', gio ba' gui' nam mu ja'k oi'ñkat Basaan. Gio ba' moop ja tītda ip na sap gu dībīir na ja'pni xia'lhui dhir bipio' mi' dhir na pai'r Jorjaan Ak nam pai' oi'ñkat gui' na mit mi ja koi, ja a'm bii gui' nam jī'k jir bopxi'ñ gu Rubeen, gio ba' gu Gaad, gio irban juugit gu bopxi'ñ gu Manasees. Gio xi ja aagi'ñ ip na sap jup tītda gu Dios na dīilh gu Moisees cham tu' mu kiicha' Kanaan ja bīim gu jai' nam pai' dhuuk mu aaya'. Gio sap no't jax dhuuk jotmoda' am xi muu gu Moisees, gu Josuee bhaankamu'n mi ji bi'ya' na ja silhka'nda' gu Israel kam ja'tkam.

Gu Moisees na soi' xi ja tītdada' gu Israel kam ja'tkam nam sap siamri mi' pui' xi jīimīit na jax tu ua'ñix gu ñio'ki'ñ gu Dios

Gio ba' moo xi ja aagi'ñ ip gu Moisees gu Israel kam ja'tkam nam sap siamri mi' pui' xi jīimīit na jax tu ua'ñix gu ñio'ki'ñ gu Dios no'm mummi ba oi'dha' Kanaan, soi' xi ja tītda. Giop ja tītda ip na sap siax io'm jum aa' nam ja aagi'ñdha' gu ja maamar gu ñio'ki'ñ gu Dios nam maaxilhidha', gam ja kukuulsi.

Gio ba' moo xi ja aagi'ñ ip nam sap siamri xi chī'ñchut nam cham tu' ba ji ja dañia' jai' gu didios jum tīitgīdam jup duiñxim, nat gu' sap cham pai' dhuuk tu' ki'n ja palhbuidhak, cham pui' na jax gu Dios gui' nat ja maa na jax ja'k tu aagix ka' ja bui gu ja kukuulsi nat ja palhbui bīix aixim bhaan. Pui' ku sap ba' cham jir am nam gui' ba ji chu dañia' buiñor gu dios jup duiñxim. Sia sap cham jir am nam buiñor tu daanda' gu tanoolh, piam gu masaa'n, gio gu chiichia' na bha ja'p daraa jix dhaam, piam buiñor gu baapai piam joodai. Gio ba' moop ja tītda ip gu Moisees gu ja'tkam na sap no' mit jax dhuuk ba ji chu daani buiñor gu jax chu'm dios jum tīitgīdam, giop ja boosga' gu Dios mi' dhir Kanaan, nam sap ba' pu'ñi duuji soi'm ilhdhai giop tu dañia' buiñor.

Gu Moisees na xi ja tīiti'ñchoixi'ñdha' gu Israel kam ja'tkam na mit jax ja'k tu dai gook dīt gu Dios, gio ba' na jax jum kai'ch gu mambhīix nat ja maa na jax ja'k tu aagix ka' ja bui

Gu Moisees xi ja aagi'ñ ip gu Israel kam ja'tkam na jī'k tu'x bhai'm duukam jup tu buimik gu Dios ja bui, nam sap ba' cham mik bua'. Dai gui' nam jī'k jir Israel kam ja'tkam maaxik kēēkē' am gu Dios na bha tu ja a'gi'ñdha', gio na cham jax chu'm pu'ñi ja palhbuidhat gu Dios gu ja'tkam bīix nam jī'k jai'ch na jī'x oi'ñga'n, nat jax ja palhbui gu Israel kam ja'tkam nat ja boosolh mu dīr Ejipto nam pai' tu ja juantudat. Gio xi ja aagi'ñ ip gu Moisees na sap gu pui' na mit jax ja'k maa'n ñi'ook jup duuk gu ja kukuulsi kat gio gu Dios, ka bi'iix na pui' tum kuugalhdha' mi ja bui gu Israel kam ja'tkam, saak nam jix io'm bhai' ji mui'dha' cham aagix kam gio ba' nax bhai' tu ja jimda' gammiji.

Gio ba' moo xi ja aagi'ñ ip nam sap ti'ñchokat na jax jum kai'ch gu mambhiix nat ja maa gu Dios bhammi oidha' ta'm na pai' Sinaii ti tii', na jax ja'k tu aagix ka' nam tui'ngida', jano' nat maaxik bha eek tu ja a'gi nam jax ja'k tu' ka'm nii'ndha'. Biix jup xi ja titii'ñchoixi'ñ nam sap mi' pui' xi chu kuugalhdhidhat na jax jup jum kai'ch gu jai' ñio'ki'ñ na ja'p iam jup tu ua'ñix. Xi ja aagi'ñ ip na mit ji'kim cham am bua buiñor gu Dios gu ja gi'kora' kat jano' dir na mit bha bubua mu dir Ejipto. Pui' xi ja titda ba' nam sap gui' cham pu tu't, nam cham jum ua'tulhi'ñdha' buiñor gu Dios, piam sap nam cham biix aixim tu buada' na jax cham jir am nam bhaan pix jix mai'chik ka' gu Dios.

Gu Dios nat maa'nnim ja ma'iich gu Israel kam ja'tkam

Gio ba' moo ja'pniip ja titda gu Moisees gu ja'tkam, na sap biipi' dir nat gook oo'm oidha' bap duu, tii xi ja ma'iich gu Dios gu Israel kam ja'tkam na bhaan jix maachim pix no'm moo jir maa'n nam jax tu' ka'm niidhat mi' pui' jimda' na jax jix aa', piam ku gu' cham. Gu Dios pix jup tu duu nam ba' cham ka bia' nam tu' jugia' nam bax bhio'. Gui' ba' diilh jup ja maa gu koi' gux dhaam kam na manaa jum tii'ti' nam sap ba' cham ua'ma'. Pu'ñi ja'k ja dooda jano' gu Dios gu Israel kam ja'tkam nam sap ba' bhaan jix mat ka' na cham tu' dai koi' ki'n dua gu maa'nkam, gu' ja'pji sia ji nam aa' nam keeket mi' pui' jimda' na jax jum kai'ch gu ñio'ki'ñ.

Gu Moisees nap ja titdada' gu Israel kam ja'tkam nam sap jix io'm tu' ka'm nii'ndha' gu Dios

Gio ba' moop ja titda ip gu Moisees gu Israel kam ja'tkam:

—Jix bhai' pim xiñ kaaya' nañ jax jam tiida' aapi'm na pim ji'k jir Israel kam ja'tkam. Gui' na Yabee tii', jir di' gui' nar jich Dios tuk aach. Daipu' dhi' jai'ch gu Dios, cham tu' jumai ip. Ba'm aa' nach jix bhai' tu' ka'm niidhat mi' pui' jiidma' na jax jix aa', gio nach mu daanda' biix jich jujur ki'n, nach ji'x jup jich chaat. Gammiji nach ti'ñchokat mi' pui' jiidma' na jax jum kai'ch gu ñio'ki'ñ. Gio ba' nach ja aagi'ñdha' guch maamar dhi' na ji'k jax tu ua'ñix gu Dios ñio'ki'ñ gammiji nabap tanoolh, sia pa ja'k nach oipidha'ch pu chu'm tu ja a'gi'ñdha', gio ba' nach xi ua'nai u'uan ta'm mi gaamui i'lhich kaajas ta'm ya'ni ja'p ja buupur ka'ch ñoonob am, piam jich moom am, nach ba' gammiji mi'mia'n boosgat jiñkai'ñdha'. Piam nach bha ja'p ua'na' kiki'ngob nach pai' tu ba'bhak, piam bha ja'p gagaikam ta'm.

Gu Moisees na ja aagi'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu' jax dhuñia' nam pai' dhuuk mu aaya' Kanaan

Gio ba' moo xi ja aagi'ñ ip na sap nam pai' dhuuk mu aaya' Kanaan, jum aa' nam biix dappaam ja kooda' gui' nam ji'k mi oi'dha', nam gu'

sap buam p̄ix ja'k tu jim na jax ja'k cham k̄ii' ka'm n̄i'ñ gu Dios. Jup ja t̄itda na sap cham tu'r am nam gook d̄it maa'n n̄i'look ba jip duñia', ni sap kum cham ja u'da' gu mi' kam u'uub nam ja b̄im tu oi'ñcha'. Na gu' sap no' m̄it pu'ñi ja'k ba ji chu duu, bhai' ji ja tañia' am nam tu dañia' ja bui gu ja didios tuk. Jup ja t̄itda ba' na sap nam pai' dhuuk mu aaya' Kanaan, b̄ix tu jaisa' am gu didios jup duiñxim gio gui' nam bhaan tu ja makgirxi'ñ gu sasoi', gio gui' nam bhaan b̄ix aixim tu buada' na jax cham jir am, nam cham mi' pui'p bax chu duñiik ka' d̄iilh, nam ba' dai gu silhkam Dios tu' ka'm n̄idhat tu daanda' buiñor, na Yabee t̄ii'.

Jup ja t̄itda ip gu Moisees gu Israel kam ja'tkam na sap gu Dios cham tu' ja'p p̄ix ja a'm ti n̄idhim nam joidham tu' ka'm n̄idhat jix bhai' tu bua na jax jix aa', gu' ja'pji sap nax ja joi'gi'n ji. Gio ba' na pui' t̄ii tu kuugalhdhim nat jax tu ja daaxdhak gu ja bopxi kat gu Israel kam ja'tkam, gui' na Abraam t̄iigich gio gu Isaak gio ba' gu Jakob. Xi ja guguuxi'ñ ip gu Moisees nam sap gammiji t̄i'ñchoka' gu Dios no'm mu ba oi'dha' Kanaan, sia sap no'm jix io'm bar jix chutumñigam.

Gio ba' moop ja t̄itda ip na sap gu Dios jix ja maakim gu d̄ibiir mu Kanaan, na gu' sap gui' nam mi oi'dha' giilhim jix buam tomaat am na jax cham k̄ii' ka'm n̄i'ñ, cham tu' na d̄iilh p̄ix mi'x ja maakim gu Israel kam ja'tkam na ja a'm bipio' nam jir jix k̄iik̄i' ja'tkam. Xi ja aagi'ñ ip na m̄it sap j̄i'x jum ua'tulh buiñor gu Dios nam j̄i'x juugit mu ja'p oipimik gampix jix chu gak kir.

Jup ja t̄itda ip ba' moo mi' dhir:

—Guch Ḡekam tuk na Yabee t̄ii', pui'ch chitda nach sap j̄i'kchi p̄ix pui' xi chu kuugalhdha' na jax jix aa', na cham xijai. Sap nach tu' ka'm xi n̄idhat, gio nach pui' xi chu kuugalhdhidha' nat jax tu dai nach tu buada' gammiji. Gio sap ba' nach gammiji t̄i'ñchoka' b̄ix jich jujur ki'n, gam nach mi' pui' xi b̄iichgit na jax jich ch̄idaidha'. Gio sap ba' nach tu' ka'm n̄i'ñdha' na jax jum kai'ch gu ñio'ki'ñ mi' na pai' tu ua'ñix. T̄i'ñchokat japim moo dhi'. Na gu' no' pim mi' pui' xi b̄iichu' na jax jum kai'ch gu ñio'ki'ñ gu Dios mi' na pai' tu ua'ñix, jix bhai' ji chu buusnidha' aapi'm jam bui. Na gu' gu Dios, gui' nat jup duu dhi oi'ñga'n gio dhix dhaam, ja a'm ti t̄ii gu jam bopxi kat gio aapi'm, na pim sap ba'r ja'tkam tugi'ñ ka'.

Gio ba' moop ja t̄itda ip gu Moisees na sap no'm tu' ka'm n̄idhat mi' pui' xi b̄iichu' na jax tu ua'ñix gu ñio'ki'ñ gu Dios, ja makia' sap gu Dios gu d̄ibiir mu Kanaan nam mi' oi'ñcha', xi ja boosgai gui' nam mi oi'dha'. Gio sap ba' na mu ja joochxi'ñdha' gu duuk na ki'n tu kaikbharda' gu tu' nam ti isda' gammiji.

63. Gu Moisees na ja aagi'ndha' gu Israel kam ja'tkam na jax tu ua'nix gu ñio'ki'ñ gu Dios nam ba' ti'ñchoka'

(Na mi' dhir boosgix Deuteronomio 12–26)

Gu Moisees xi ja aagi'ñ gu Israel kam ja'tkam biix na ji'k jax tu ua'nix gu ñio'ki'ñ gu Dios, gio ba' nat ja chia nam sap mi' pui' xi jiiimda'. Jai' gui' nat ja maa gu Dios jano' bhammi oidha' ta'm na pai' Sinaii ti tii', gio ba' gui' nat kia'pix ja aa'ñ nam jax ja'k jup tu kuugalhdhidha'.

Gu Moisees na ja aagi'ndha' gu Israel kam ja'tkam nam jax ja'k duñia' no'm jix aa' nam tɛ gɛ'kam tuk ka'

Ba' moo xi ja aagi'ñ ip nam jax ja'k duñia' no'm jix aa' nam tɛ gɛ'kam tuk ka' ja'p na jax gu jai' ja'tkam. Jup ja titda na sap jix bhai' nam daasa', dai sap nam aa' nar mi' kam ka' ja bui gu Israel kam ja'tkam. Gio sap ba' na cham tu'x aa'nda' na mui' ja bia'ka' gu u'uub, gio gu kakbai gam tuumiñ. Gio sap ba' na cham tu' gio mu ja'k jup bax ja jootsam ka' Ejipto gu ja'tkam Israel kam nam pai' tu ja juantudimik mui' oidha'. Gio sap ba' na maa'n bia'ka' gu u'uan gui' na mi tu daaxix ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios, gammiji ba' jiñkai'ndha'.

Nam jax ja'k jir tu'm gui' nam Dios bhaankamu'n tu a'gada' gio gui' na cham

Ba' gu Moisees xi ja aagi'ñ ip gu Israel kam ja'tkam nam jax ja'k duix mat ka' gui' nam silhkam Dios bhaankamu'n tu a'gada' na tu' jax dhuñia' gatuuk. Jup ja titda nam sap xi chi nii'ndha' no't moo pui' ji chu buus na jax kai'chdha' gu jaroi' na pui' kai'chdha' na Dios bhaankam tu a'gada', piam ku gu' cham. No't pui' ji chu buus na jax kai'chdha', dhi' bhaan bax mat ka' am nat silhkam Dios bhaan ti tii' na bhaankamu'n ja aagi'ndha' gu ja'tkam na tu' jax dhuñia' ja bui. No't gu' cham pui' ji chu buus na jax kai'ch, pu ba iatda' pix. Ba' gu Dios jix aa' nam sap ja tulhiinchudat ja koo'nda' gui' nam ji'k pu'ñi cham tu' silhkam Dios bhaankamu'n tu a'gada', piam no' jumai dios jum tii'tgidam bhaankamu'n tu a'gim.

Gio ba' moop ja titda gu Moisees nam sap cham tu' ja bui a'jida' gui' nam sap jix mat ka' na tu' jax jum duñiidha' gatuuk, nam mui'p ba ja tikkaidha' gu tu' no'm jix maachik, nam jax tu buada' gu ja'tkam nam mu ja'p oi'dha' na ji'x oi'nga'n, na gu' gu Dios cham kii' ka'm nii'ñ pui' ja'k.

Giop ja titda ip na sap gu Dios jumai bha ja joochxidha' gui' na bhaankamu'n ja aagi'ndha' gu Israel kam ja'tkam na tu' jax dhuñia' ja bui gatuuk, na iam pix pui' ja'k jup jir tu'm ka' na jax diilh gu Moisees. Sap ba' no'm cham pu bua na jax ja tii'daidha' gui' na mu ja joochxidha'

gu Dios, gatuuk bhai' ji ja tikka' gu Dios na mit jax kai'ñkam cham tu' ka'm tii, diihl ba' bax maat na jax ja dooda'.

Na jai'p ja makia' gu Dios gu Israel kam ja'tkam nam jax ja'k tui'ngida'

Gio ba' moo ja'pniip ja titda gu Moisees gu Israel kam ja'tkam:

—Gu jaroi' no'm bax chulhiinchudam no't tu' jax dhuu jix buam jum duukam, pui' na jax no't tu mua, jum aa' nam jai'ch ka' gook gu ja'tkam na mit tii nat silhkam pui' tu dooda.

Ba' no' pimit ba sa'iich gu jaroi' na pim jix maat nat silhkam tu' jax dhuu nar jix buam jum duukam, piam kut tu mua, tibiaandhai pim ba yaaspa' gu tukga'n moo jano' gui' gu tanoolh cha'm na chakui jurnia'. Gu jaroi' no' pimit pu'ni sa'iich tua ta'm, gu Dios pux mat ka' nat g'e'kam ki'n cham am bua buiñor gui' gu maa'nkam.

Gu' ba' no' pimit pai' tii gu lankiiyus ga'n gu u'ii' piam gu maamra'n, xi u'ji pim, dai gu ja naan japim cham juanda'.

Cham tu'r am na jam biim kioka' maadit gui' nam Amoreeyos jum tii'ti', piam gu Moab kam, na mit gu' dhi' maa'nnim namkidhak tii chia gu Balaam na pui' tu jam daaixidha' na cham bhai' tu jam jimia' sap git aapi'm na pim ji'k jir Israel kam.

Gu' ba' no' pimit mi ja'p pai' bhii pai' na ixka' gu uubas nam mi tu gagaa gu jai' ja'tkam, jir am na pim ji'k xi jugai pu mi' pui', cham tu' na pim jai' xi u'ji na pim ba jugia' gatuuk, daipu' mi' na pim xi koi'mii. Dhi' cham tu'r iixi'ñ ka' no' pimit pu'ni ja'k duu, sia gu tu' tiriik no' pai' ix piam juun.

Ba' gu jaroi' no't joot gu binga'n mi' dhir kia'mi'ñ, no't gu' tu' bhaan cham am bua gui' nar ubii, jum aa' na baabui gu u'uan makia' na mi' pui'm kai'chdha' nam mi' dhir ja'p ja'k cham tu' kar jum bipnagim ka'.

Cham jir am ip na tulhiinchudai mu'aa' gu jaroi' no't tu' jax dhuu gu taata'n nar jix buam jum duukam, piam gu maraa'n. Diihl ji na mukia' gui' na jaroi' ba tu ua'tu'nda'.

Sia cham jir am nam xi' mui' gii'bia' gu jaroi' no't tu' bhaan cham am bua. Mi' pix na xi aaya' gu gook oo'm na ji'k pix daaxix.

Cham jir am ip na pim bhusaalhtu'nda' gu tuur na pim pai' dhuuk ki'n tu kaipi'nda' gu tiriik, na ba' gu' alhi'ch xi koi'dhat no' ampik jix bhio'.

Ba' no't jax dhuuk ma muu gu jaroi', ba' dai binga'n mi' pup daa, dai ji no' gu' cham tu mar, gu ja'nni'ñ gui' nat muu, jir am na bhai' ji bhiiya' gu ubii. Ba' gu biipi' kam ja mar nam tigia', ja'p ji buusnia' na gui'r maraa'n ka' nat ba muu na biipi' dir oi'ñdhat gu ubii. Dhi' ba' bhaan tu bopxicha' gio na bhaan bi'ya' gu dibiiir na bia'kat.

64. Gu Moisees na ja aagi'ndha' gu Israel kam ja'tkam nam jax ja'k tui'ngida' na ba' moo pu bar daipu' ka'

(Na mi' dhir boosgix Deuteronomio 27–30)

Gio ba' moo ja'pnip ja titda gu Moisees gu Israel kam ja'tkam na ja aagi'ñ nam jax ja'k tui'ngida', na ba' moo pu bar daipu' ka':

—Jix bhai' pim moo mi' pui' xi jiimda' na ji'k jax tu daaxix mi' na pai' tu ua'ñix gu ñio'ki'ñ gu Dios, na gu' gui'x io'm tulhiiñchuda' gu jaroi' no' cham bhai' mi' pui' tu kuugalhdhim na jax jum kai'ch gu ñio'ki'ñ. Ba' na pim pai' dhuuk baasi'n dir bubuakia' gu Jordaan Ak, na pim mu ja'k ba baapkia' na pai'r Kanaan, mi' pim xi dharsai ge'ger gu joodai na pai' Ebal ti tii', xi chootolhdhai pim bhai' xi ua'nai biix na ji'k jax jum kai'ch gu ñio'ki'ñ gu Dios. Gio ba' na pim xi chu makgirxidhai gu sasoi' gu Dios, dai na pim jax mi ja'p ja tuttu' gu sasoi' mimi'ñkar. Jai' gui' na pu biix jum makgirxi'ñ gu Dios, jai' ba' gui' na ta'tak pix. Joidham japim jix bhai'm taatit xi chu piastatai.

Gio ba' moop ja titda ip gu Moisees gu ja'tkam na sap gu Dios joidham jix bhai'm duukam jup tu duñia' ja bui no'm sap gammiji mi' pui' tu kuugalhdhim na jax tu ua'ñix gu ñio'ki'ñ. No'm sap cham tu' pui' tu kuugalhdhim, tu' na pix ja duñia' jix buam jum duukam. No'm sap mi' pui' xi bhiichu' na jax jix aa' gu Dios, gui' pix jup tu duñia' na joidham jix bhai'm buada' gu tu' nam ti isda', gio sap ba' nam mui' tu bia'ka' gu sasoi', gam nam mui' bhai' ji chu bopxicha' cham daaxix kam biix ji'ma'n, gam nam ja mai'chi' tu' pix ja dooda' gui' nam tii ba ji ja kokda' nam jix ja bhaamki'ndha'.

Gu' ji sap no'm gu' cham tu' ka'm nii'ñ na jax jum kai'ch gu ñio'ki'ñ, gu Dios pix jup tu duñia' nam bixchu' bhaan bhai' jim tulhiiña'. Biix aixim tu'm gu ko'kdai' sap bhai' ji ja aaya', gio na cham ka duukda' mi' nam pai' oi'ñka'. Gam nam bhai' ji mui'dha' gui' nam ja'p tu'm na sosoi' nam xi bua gu sai', gio gam nam ba ua'maidha' pix ba'. Cham ka bia'ka' am nam tu' jugia', na gu' cham ka tu kaikbharda'. Gio sap ba' nam mi e'jei gui' nam jix ja bhaamki'ñ tu' pix ja dooda', na gu' cham tu' ka ja palhbui'ñchu'nda' gu Dios. Pu ja ui'ka'm ba' mi' dhir Kanaan, mik ja'k jam ja ui'ka' a'lhiok na jai' dippir bhaan bipio'da', nam pai' cham tu' joidham jix jijikgim ka tu oi'ñka'.

Ba' gu Moisees xi ja tikka gu ja'tkam no'm sap jix aa' gu pui' na mit jax ja'k maa'n ñi'ook jup duu gu ja bopxi kat gook dit gu Dios. Mi' dhir ba'p ja titda na sap cham tu' xijai nam mi' pui' tu kuugalhdhidha' na ji'k jax tu ua'ñix gu ñio'ki'ñ gu Dios, gio nam gu' sap bia' ua'ñix nam mi xi jiñkaidhat. Gio ji sap nam gu' pu bax maat na ji'k jax tu daaxix nam tui'ngida', jix maat am ip na cham tu' xijai nam pui' tu kuugalhdha'.

Jup ja titda ip nam sap diihl ba'm tigia' no'm jix bhai'm duukam xip tu bua't ka pup xi dhduatgida', piam kum gu'x ko'iik pui' xi chu buada' am na tu' cham kii' ka'm nii'n gu Dios. Diihl ba' gu Moisees pui' ja'k tii xi ja guguuxi'n nam jix bhai'm duukam xip tu buada', nam ba' cham ko'ya'. Ja'p kai'nkam jup ja titda nam sap tu' ka'm xi niidhat gu Dios, gio ba' nam mi' pui' xi jii mit na jax jix aa'.

Jup ja titda ip na sap no'm jax dhuuk cham tu' ka'm ka nii'n gu Dios, no' mit gu' dai ba ji chu daani ja bui gu didios jup duixim, gu Dios mu ja joochxidha' gu tu' nar jix buam jum duukam nam ki'n bhai' jim tulhiina', nam sap ba'x mat ka' gu ja'tkam biix na ji'x oi'nga'n, nam gu Israel kam ja'tkam jum tulhiin bixchu' bhaan binkam gu ja dippir nam cham mi' pui' ka tu kuugalhdhim na mit jax ja'k maa'n ni'ook jup duu gook dit gu Dios.

Gu' ji sap no' mit gu' gio mi' pui' ba jii na jax jix aa' gui', ba' dai gui' bui nor pix ba tu daan am soi'm ilhdhat, gam no'm mi' pui' ba tu kuugalhdhim na ji'k jax jum kai'ch gu nio'ki'n, gio bhai'p jix ja joi'nda', cham tu' ka ja tulhiin chu'nda'. Ba' gio mummip ja aichdha' Kanaan nam pai' oi'dha', no'm gu' mik ja'k ba ja bia'kat gui' nam jix ja bhaamki'n. Ba' joidham jix bhai' ba tu ja jimda' ip gio.

65. Na ba mukia' gu Moisees, gu Josuee ba' bhaankamu'n mi ji bi'ya' na ja aagi'ndha' gu Israel kam ja'tkam nam jax ja'k tui'ngida'

(Na mi' dhir boosgix Nuumeros 27:12-23 gio ba' Deuteronomio 31-34)

Ba' mi' nat tiimu gu Moisees na xi ja aa'ndhimik gu Israel kam ja'tkam nam jax ja'k tui'ngida', jup ja titda na sap pui' tu tatda' na jootom am xi mukia', na gu' sap jix xijum maa'n oo'm oidha' ba bia'. Gu Josuee sap ba' bhaankamu'n mi ji bi'ya' na ja aagi'ndha' gio na ja palhbuidha' nam jax dhui aaya' mu Kanaan. Gio ba'p titda ip gu Josuee gio biix gu Israel kam ja'tkam nam sap cham totdon ka', ja jujur jam sap xi dhaasai.

Ba' gu Moisees biix xi ua'nak u'uan ta'm gu nio'ki'n gu Dios na jax tu daaxix nam tui'ngida' gu Israel kam ja'tkam, ja maa ba' gu bopxi'n gu Lebi gio ba' gui' nam jix io'm pa' bar ge'ger ja'tkam nam dalhxix nam ja silhka'nda' gu ja'tkam. Xi ja chianik nam sap ja jiinkuixi'ndha' biix gu ja'tkam jano' na pai' dhuuk jum aajidha' nam jum jipdha' maa'n oidha', nam cham ti isda', nabap xijum gook oidha' jurni'n ki'n nam pai' dhuuk tu piastatda' ji chu o'namtardat. Ge' ki'n sap nam mu ja jiinkuixi'ndha', gio biix nam te ke'ke' gu Israel kam ja'tkam, sia u'uub gam a'aalh.

Ba' maa'nnim gu Dios jup titda gu Moisees na sap jootom am xi mukia'. Ba' chia na sap mu jimda' mi ji irban dir gu jannulh ba'aak xi baidhai gu Josuee. Mi ji ba' nam bap tu'ii' irban dir, gu Dios bha ja'p

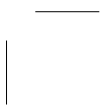
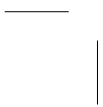
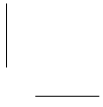
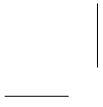
bam maax tĭbaa'ñ cha'm, ba' bhai' ji chu a'gi gu Josuee, jup titda na sap cham toodon ka' ni ku cham tu' iĭbhi'ñdha', na gu' sap gui' gammiji bhaan ti niidhidha' gio na palhbuidha' na jax dhui ja aichdha' mu Kanaan gu Israel kam ja'tkam. Gu Moisees ba'p titda ip na sap mu ja'p kiisai gu Josuee ja saagi'ñ biix gu ja'tkam bhai' xi dhagia', na bhaan jix maati' ka' na gui' bhaankamu'n mi ji bi'ya' na ja aagi'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam jax ja'k tui'ñgida'. Pui'p tu duu ba' gu Moisees na jax titda gu Dios.

Ba' gu Moisees gook dĭt gu Josuee bhai' ji laalagi mit maa'n gu alabaa'n ja kaixdhat biix gu Israel kam ja'tkam. Gu alabaa'n bhaan tu a'ga na sap giilhim jix io'm jir gē'kam gu Dios, gio sap ba' nam aa' nam pui' tu kuugalhdhidha' gu ja'tkam nat jax tu dai ja bui.

Mi' dhir ba' xi chu ja daañxidhak gu Moisees biix gu Israel kam ja'tkam nam jir bopxi'ñ gu mambhiix gook gu maamra'n gu Jakob.

Ba jii ba' bhammi gē' oidha' ta'm na pai' Neebo ti tii', bhai' dhir ba' titii'ñchoda gu Dios mu ja'p na ji'x Kanaan bhaan bipio' gu dĭbiir. Mi' dhir ba' am xi muu gu Moisees, gu Dios ba' dĭilh yaas gu tukga'n. Ba' pu cham jaroi' maat na pai' silh yaasap. Ba' daipu' dhi' jai'chdhirik gu maa'nkam mi ja bui gu Israel kam ja'tkam nax io'm bhaan ti niidhat gu Dios na bhaankamu'n tu a'gimik.

Ba' biix gampai'm duu mit gu Israel kam ja'tkam nam jix buam jum aa' nat ba muu gu Moisees. Ba' saalh pui' cham pik jax kam aa' am, gu Josuee ba' mi'p bar ja gē'kam tuk na ja aagi'ñ nam jax ja'k tui'ñgida'. Gē' maa ba' gu Dios gu matda', na ba'x mat ka' na jax ja'k ja silhka'nda' gu Israel kam ja'tkam.

Gu Israel kam ja'tkam nam ja daam ji kikbu' gu Kanaan oi'ñkam

66. Gu Josuee na ja baidhika' gu Israel kam ja'tkam nam baasi'n dir ja'k bubuakia' mi' na pai' bhiix gu Jordaan Ak

(Na mi' dhir boosgix Josuee 1–5)

Ba' gatuuk nat pai' dhuuk ba muu gu Moisees jup titda gu Dios gu Josuee na sap ja baidhika' gu Israel kam ja'tkam nam mi' bhiji Jordaan Ak baasi'n dir ja'k bubuakia' mi' na pai' jax bhaan bipio' gu Kanaan dibiiir, mi' nat pai' pu ja iimchuda biipi' dir nam mi' oi'ñcha'. Gio ba' moop ja titda ip, na sap ja palhbuidha' nam ja kokda' gui' nam mi ja'p oi'ñka' na pai' jax jir Kanaan nam sap ba' gui' diih mi' ji oi'ñcha'.

Pui' kut ba' gu Josuee pui' ja'k ja tiidak gu Israel kam ja'tkam nam gammiji xi chi'ñchukat mi' pui' jiiimda' na jax tu daaxix gu ñio'ki'ñ gu Dios, na gu' sap dai pu'ñi ja'k jix bhaai' na ba' ja palhbuidha'.

Ba' gatuuk dai nat ba ja chia nam jix bhai' bam duña' nam sap ba' gamai' ji jimia' mu ja'k na pai' bhiix gu Jordaan Ak nam baasi'n dir ja'k bubuakia' na pai' tu ja aagi'ñ gu Dios nam aaya'. Ba' gu jai' bopxi'ñ gu Rubeen gio ba' gu bopxi'ñ gu Gaad gio ba' gu jai' irban juugit nam jup jir bopxi'ñ gu Manasees, pui' ba ja titda gu Josuee nam sap jai' ja palhbuidha' nam ja kokda' gu Kanaan oi'ñkam pui' na mit jax ja palhbui diih na mit tu kokda na mit ba' mi ba oi'ñcha na pai' xia'lhui ja'k bipio' gu dibiiir mi' dhir na pai'r Jordaan Ak.

Gu Josuee na ja jootsa' gook gu ja'tkam nam ti tii'mpu' mummi na pai' Jerikoo ti tii'

Ba' na mit chakui mu jii, biipi' mijji xi ja joot gu Josuee gook gu ja'tkam nam ti tii'mpu' mu ja'p na pai' jax jir Kanaan nam sap ba' ja tigia' nam jax tu't tu oi'dha' gu ja'tkam. Ba' gui' silh bhii mit ip mu ja'k na pai' Jerikoo ti tii'. Ba' maa'n kap ai mit na pai' kioka' maa'n gu ubii nar ganai' pix ka', Raab tiigim. Gu' ji nat gu' moo jano' gu tukaa' pui' ba ti kai gui' na mi'r g'kam ka' nam mi' pai' pix ba kaidha' nam daraa buiñor gu Raab gook gu Israel kam ja'tkam, na mit mu ti tiigim nam jax tu't tu oi'dha'. Ba' jikchi mu ja joot gui' nam jir tujuandam tugi'ñ ka' nam sap pu tii'npu' gu Raab na ja boosgidhai maaxik ja tuttuidha' nam ba' ja ui'ka'.

Gu' ji nat gu' biipi' dir pu pui' ba ti kai gu Raab nam mui' bar jiidak, ba' xim jotma'ñ nat ja chia gu gook ja'tkam nam jum o'ñcho' bhiji ja'p daam dir gu ba'aak, bhai' na pai' ti jilhi'ñka' mui' gui' na ja'p tu'm na jax gu toom, ki'n ba' bha ja'p xi ja ii nam ba' cham ja tigia'. Ba' na mit pai' dhuuk mu tii ba ai gu tujuandam tugi'ñ gu gē'kam bhai' ba tikka am gu Raab na sap ja aagi'ñdha' nam pa ja'k jax tu'ii' gu gook ja'tkam na mit mu ti tiigim nam jax tu't tu oi'dha'. Gu' ji na gu' gui'p ja titda na mit sap mi' pix xi øøk giop ba jii, cham tu' sap mi' kap tu'ii' am Jerikoo. Ba' gui' daipu' na mit jax pui' ti kai miji tii xi boop jamit na mit sap ba ja aadi nam ba' ja da'ngia' git, gu' ji na mit gu' cham pai' ji ja tii.

Ba' gu Raab mu jimik jup ja titda gu gook ja'tkam na sap jix maat na gu Dios ja makia' gu Israel kam ja'tkam gu dibii' mi' na pai' jax jir Kanaan, ba' soi'm ilhdhat jup ja titda nam sap iam palhbuidha' ja'p nat jax ja palhbui diih na mit ba' cham jax ja dooda gu mi' oi'ñkam, nam pu ja tiida' sap gu jai' nam cham mumua'da' biix sia gu jajaa'nni'ñ jano' nam pai' dhuuk bhai' ji ja kokda' gu mi' oi'ñkam Jerikoo. Ba' gu gook ja'tkam jup titda am na sap jir am gu pui' na jax kai'ch.

Gu' ba' na gu' gu Raab ju'ñdharan ja'k jup kioka' jia mi' gu gē' kiicham na pai' juugit tē'kob ja'p tu kuupka' biix xikoolh. Ba' nat jax daa maa'n gu tirbiñ bha ja'p xi buraak na pai' dhir jix bhaai' na nai' ti nii'ñdha', ki'n ja'p dir ja'k ja tipxi gu gook ja'tkam mi' na pai' pu bar diirap dir ja'k mi' dhi gē' kiicham, jup xi ja tiidak nam sap ka xim o'ñchopu' bhammi ja'p gampix ji'k baik tanoolh nam ba' giop ba jimia' mu ja'k na mit pai' dhir mu jii.

Ba' gui' xi chianik jamit na sap maa'n bha ja'p sai'chdha' gu tirbiñ jix bi' bhai' na pai' dhir jix bhaai' na mu ja'p ti nii'ñdha' na ba' bhaan jix maati' ka' na pai' kioka' nam ba' cham biix jup mu'aa' nam pai' dhuuk bhai' ji ja kokda' gu mi' kam, gio sap ba' na biix ja jumpada' gu jajaa'nni'ñ nam ba' cham biix jup ja kooda'. Ba' gu Raab jup ja titda na sap pui' tu duñia' nam jax kai'ch. Ba' pu jii mit gu gook ja'tkam na mit bam o'ñchom bhammi ja'p gampix.

Ba' gatuuk baik jurni'ñ ki'n giop ba jii mit mu ja'k na pai' daa gu Josuee ja biim gu jai' Israel kam ja'tkam, ba' xi ja aagi'ñ am nat jax jix bhai' tu duu gu Dios nam ba' biix pix jix ja iibhi'ñ gu Kanaan oi'ñkam.

Nam ba bubuakia' gu Israel kam ja'tkam baasi'n dir ja'k mi' na pai'r
Jordaan Ak

Ba' xi chia gu Dios gu Josuee na sap xi ja chiñia' gui' nam ja a'mkam tu daanda' gu Israel kam ja'tkam buiñor gu Dios, nam sap xi bhiji gux xidhuukam kaaja mui' xi jimia' mu ak jugii'ñ mi' na pai' gē' mir gu suudai'. Ba' gu Josuee xi ja chia ip na jax titda gu Dios. Ba' na mit pai' dhuuk mui' ji juur, jotmoda' nai' pix ji gaa gu suudai' mi' nam

pai' jax bhīya', mi' pix pup suu'n bixxik dir. Gui' na daam dir mui' tii mir mi' pix ji suu'nnim daam dir, gio gu' jano' pik gē'p mir gu suudai'. Ba' mi' pix irban ji guguu mit gui' nam ua' gux xidhuukam kaaja, nam gu' mi ka soobhi'ñ gu suudai' na mu mir, nam ka ja niira gu ja'tkam nam biix mui' ka xi bubuakim baasi'n dir ja'k.

Ba' ji'ma'n xi ja chia gu Josuee gui' nam jir ja bopxi gu mambhiix daman gook maamra'n gu Jakob, nam biix ji'ma'n xi u'ji gu joodai jax chu'm nar gē'gēr mi' dhir nam pai' guguuk gui' nam ua' gux xidhuukam kaaja, nam sap ba' mu pai' jumpada' pai' nam jum jii'pdha'. Ba' dhi' pu'ñi ja'k ja chia gu Josuee nam sap ba' bhaan ti'ñchoka' nat jax joidham jix bhai' tu duu gu Dios jano' nat pai' dhuuk ja palhbui na mit mu bubua mi' Jordaan Ak baasi'n dir ja'k.

Ba' ja'xpix na mit pai' dhuuk biix baasi'n dir ja'k ba bubua gu ja'tkam mui'p xi bubua mit gui' nam ua' gux xidhuukam kaaja baasi'n dir ja'k jurnip, ba' gu suudai' joidham gio mui'p ji mi' pui' na jax ba mirdat biipi' dir.

Ba' gu gook oo'm oidha' na mit jii gu Israel kam ja'tkam gammiji gampix jix chu gak kir, biix nam ji'k maaxilhidha' gu a'aalh cham ja matgilhdhidha' am nat jax chianik gu Dios gu Moisees na saak pu'ñi ja matgilhdhidha' nam ji'k maaxilhidha'. Ba' na mit pai' dhuuk baasi'n dir ja'k ba bubua mi' na pai'r Jordaan Ak ba chia gu Dios gu Josuee na sap ja matgilhdha' biix nam ji'k jir chichio'ñ.

Ba' nat kia'pix mui' ba jim bhii gu maa'n oidha' irban jimbhak gu masaa'n ma tu piastata mit gu Israel kam ja'tkam Bhaan Paaskua Ta'm. Mi' dhir ba' dai na mit ba ti bhii gu tiriik na mi ja'p ixka' Kanaan, ba' maa'n simaan tu juu mit gu paan gui' na cham binka' na ki'n jappukar. Mi' dhir ja'p ja'k ba' pu cham ka gi' gu manaa, nam gu' ba bia'ka' nam tu' jugia' gu Israel kam ja'tkam.

67. Gu Israel kam ja'tkam nam ba ja kooda' gu Jerikoo oi'ñkam

(Na mi' dhir boosgix Josuee 6)

Ba' gu Jerikoo oi'ñkam giilhim jix ja i'bhii'ñ am gu Israel kam ja'tkam, pu cham jaroi' busaak mu ja'p diirap dir, mi' pix pu daraa am irban dir gu gē' kiicham, gio gu gē'gēr kiki'ñgob giilhim jix bhai' bha kuukup am mi' na pai' ji'x juugit tē'kob ja'p biix xikoolh tu kuupka' mi' gu gē' kiicham.

Gu Dios na ba ja aagi'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam jax ja'k duñia' nam ba' ja kooda' gu Jerikoo oi'ñkam

Ba' gu Dios xi aagi'ñ gu Josuee nam jax ja'k duñia' nam ba' ja kooda' gu Jerikoo oi'ñkam, jup titda:

—Ea nap biix xi ja baidhai dhim sandaarui'x chuk gio jai' dhi' nam ja a'mkam tu daanda' dhi Israel kam ja'tkam aañ jiñ bui, nam xi bhiji

dhix xidhuukam kaaja mui' xi bhi'ñña' bĭx xikoolh mi' dhi gē' kiicham Jerikoo. Maa'nnim japim bhi'ñña' gu maa'n tanoolh gio gu jumai tanoolh maa'n ip, xijum maa'n tanoolh japim pu'ñi ja'k tu duña', dai ji na gu' cham jaroi' ñiokidha'. Ba' na bar xijum gook tanoolh ka', xijum gook japim bhi'ñña', gatuuk ba' na pu bar daipu' ka' xi chu kuichdha' am gui' nam ja a'mkam tu daanda' gu Israel kam ja'tkam aañ jiñ bui ki'n gu kakasnir a'aa', ba' gu sandaarui'x nam pai' dhuuk kaaya' na tum kuichdha' bĭx dhĭt pĭx jiiñak suulhgia' am, ba' gui' na ki'n tu kuup bĭx xikoolh mi' na pai'r Jerikoo pu bĭx ilhia'.

'Bĭx jañ ja tulhiiñchuda' na ji'k tu' mi'x jai'ch ka', pui' na jax gu ja'tkam bĭx japim ja kooda' gio gu ja sasoi' ip, gio ba' gui' na ji'k tu'r bapaiñum ka' bĭx japim ya'niñ choi'dha' na pai' kiik dhi jannulh jiñ ba'aak, mi' dhir ba' dai na pim xi chĭ miidha' gu tu' na mi'x chu jai'ch ka' gē' kiicham, dai na pim moo cham tu' bhĭbhĭda' gu tu' na mi'x chu jai'ch ka'.

Ba' gu Josuee mi' dhir pui'p ba tu ja a'gi'ñ gu ja'tkam na jax titda gu Dios, gio ba' moop ja titda ip nam sap pu bĭx ja kooda' cham tu' na maa'n bi'ya' gu mi' kam Jerikoo, daipu' gu Raab sap ba' ja bĭim gu jajaa'nni'ñ nam ba' cham mu'aa', nat gu' sap dai gui'x bhai' duu nat ja palhbui gui' na mit mu ti tĭi'mpuk Jerikoo nam jax tu't tu oi'dha' gu mi' kam.

Gu Israel kam nam ba ja kooda' gu Jerikoo oi'ñkam

Ba' gu Israel kam pui'p tu duu mit na jax ja titda gu Josuee, nabap tanoolh maa'n bhĭbhi'ññirda' am bĭx xikoolh mi' na pai'r Jerikoo gu xijum maa'n tanoolh juugit. Ba' gu jumai buimgidhak na bar xijum gook tanoolh, xijum gook jamit bhi'ñ mĭji dĭr ja'p bĭx xikoolh, ba' xi chu kuich jamit gui' nam jai' ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, ba' gu sandaarui'x pĭx jiiñak giĭ mit, ba' gui' na ki'n tu kuupka' bĭx xikoolh nai' pĭx ji ia.

Ba' gu sandaarui'x jotmoda' mu baapkĭk mi' pu ja koi mit gu ja'tkam gio gu ja sasoi', dai ba' gu Raab cham mua mit. Ba' gu gook ja'tkam gui' na mit biĭpi' dĭr mu ti tĭi'mpuk nam jax tu't tu oi'dha' gu mi' kam, xi boop jamit na mit baidham gu Raab ja bĭim gu jajaa'nni'ñ nam ba' cham ja kooda', mu ja'k ba' xi ja baidhak jamit nam pai'm jĭipi'ñ. Mi' dhir ba' dai na mit bhai' xi kĭi gu tai mi' na ji'x jir kiicham.

68. Gu Israel kam nam tiix ja koodam ka' gu Ai oi'ñkam

(Na mi' dhir boosgix Josuee 7–8)

Gu Akaan na cham tu' ka'm tigia' gu Dios

Ba' maadit gu Israel kam ja'tkam, Akaan tiĭgim, cham tu' ka'm tĭi gu Dios nat jup xi ja tiidak nam saak cham tu' bhĭbhĭda' gu tu' na mi'x

chu jai'ch ka' Jerikoo. Gu' ji nat bak gu' gu Akaan xi bhiik maa'n gu di'oor nat pai' dhuuk tii, gio ba' maa'n ip gu jannulh jix abhaar jix dha'ram namkim, gio ba' jai' ji'kchi ip gu bapaiñum tuumiñ jix chooto totbikdam. Ba' miji ja'p bitaa'n xi chi di'rak miji xi chu baapai mi' na pai' kiika' gu jannulh ba'ki'ñ, ba' pu cham jaroi' tii nat jax tu dooda.

Gu Israel kam nam cham jax ja dooda' gu Ai oi'ñkam

Ba' gatuuk na mit pai' dhuuk tii ma tu kokdam gu Israel kam ja'tkam mu ja'k na pai' Ai ti tii', pu cham jax ja dooda mit gu mi' oi'ñkam, ja'kbui' kat jamit gammiji xi ja aadi, gio gu' cham pik mui' mui'p ji ja joot jamit gu sandaarui'x, nam gu' ti nii'ñ na palhiip alh jir kiicham.

Gu Akaan nam ba mu'aa' gu Israel kam ja'tkam

Ba' biix cham tu' pui' ka tu tatda gu Israel kam ja'tkam nam jax tu kokda', ba' gu Josuee tii ma tu daani buiñor gu Dios na tikka na jax jir jum duukam na mit ba' cham jax ka ja dooda gu Ai oi'ñkam. Ba' gu Dios jup titda nat sap maadit cham am bua nam ji'k jir Israel kam, nat tu u'uuk gu tu' na mi'x chu jai'ch Jerikoo.

Ba' buimgidhak kabuimuk xim mamai'chik ma tu daani mit gu Israel kam ja'tkam buiñor gu Dios, nam pu titda na sap ja aagi'ñdha' na jaroi'r di' gui' nat pu'ñi ja'k jum ua'tulh buiñor. Ba' gu Dios biipi' bhai' ji ja aa gu bopxi'ñ gu Judaa, gatuuk ba' moo gu daim oi'dhagim bhai'p ji ja aa gui' nam dhi' pix jup jir di' gu bopxi'ñ gu Judaa. Gammiji pix ji ja aagim. Mikkat gu Akaan bhaan ji chu buus.

Ba' gu Josuee bhai' ba tikka na jax ku ba' pui' tu bua, na gu'x maat nam saak cham tu' bhiibhiida', ba' gu Akaan xi chu aa ip biix nat ji'k tu' jax dhuu. Ba' gu Israel kam ja'tkam mi' dhir gamai' bhiich jamit nam pai' tibiapka' mu ja'k dilhkob binkam gu bixchuga'n gio ba' gu tu' nat tu u'uuk mu dir Jerikoo, ba' xi ma'yasak jamit joodai ki'n xi mu'aak.

Gu Israel kam nam ba ja kooda' gu Ai oi'ñkam

Gatuuk ba' dai nat ba ja chia gu Dios gu Israel kam ja'tkam nam mui' xi aaya' mu Ai nam ja kooda' gu mi' oi'ñkam. Jai' biipi' ja chia gu sandaarui'x nam mu aaya', jai' ba' mi ja'p amuub pix ja chia nam jum o'ñcho'. Ba' gui' na mit biipi' mu ai bhai' ji chu kokda mit, ba' na mit pai' dhuuk bhai' jim bhaaktuda gu mi' oi'ñkam, panaas ku mit xi jiboi'ññor kam xim duu, gio gu mi' kam gatuuk dir pix mi'p daraibu mit na mit ba ja aadi gammiji pix boopo' am. Gu' ba' gui' nam mi ja'p amuub jum o'ñcho gu sandaarui'x jotmoda' mui' pu baap jamit miji ge' kiicham, kapbhai' nat ampix ji chu juu nam dai mu ja'k ka ja aadim gu jai' sandaarui'x. Ba' xi ja mimiidhak jamit gu ba'bhak na ji'k miji ja'p

tuut irban dir, pix nammi ka'n kikkim gu tai na ji'x juugit da'n̄xim jir gē' kiicham.

Gu ba' gui' nam mu ja'k ka ja aadim gu jai' sandaarui'x jotmoda' ja'k suulhgik mi' pu ja koi mit gu jai' sandaarui'x gui' nam mui' ka ja aadim. Jano' dho gi ba' gu' ba ja chia ji gu Dios na sap jix bhai' nam tu ui'ka' gu tu' nam tu bia'kat gui' nam mi' oi'n̄kat, pui' na jax gu baakasi' na mit bii gio ba' gu tu' na mit tu ja boosgi biipi' dir.

Gu Josuee na maa'n kap oidha' ta'm ba kiisa' gu sasoi' mimii'n̄kar na pai' pui' ti tii' Ebal

Ba' gatuuk maa'n kap oidha' ta'm na pai' pui' ti tii' Ebal ba tu chia gu Josuee nam kiisa' maa'n gui' na bhaan mi tum makgirxi'n̄ gu Dios. Ba' ma tu koi mit gu Israel kam ja'tkam gu ja sasoi' nam ba' tu makgirxidha' gu Dios. Ba' jai' pu biix e'nter makgirxi mit, jai' ba' ta'tak giop juu mit.

Esta ilustración
no está
disponible.

Ba' ba tu ua'na gu Josuee bhaan gu joodai gu pui' nat jax ja'k ja aa'n̄dhak gu Dios gu Moisees na tu aagix ka' ja bui gu Israel kam ja'tkam. Mi' dhir ba' gē' ki'n xi ja jiñkuix biix nam ji'k mi'p tu'ii' nam ba' kaaya' na jax jum kai'ch. Ba' pui' ja'k jum kai'ch na sap jix bhai' tu ja jimda' no'm mi' pui' duiñchu' na jax ja'k tu aagix ja bui, piam ku gu' sap no'm cham mi' pui' duiñchu', dho gu' cham dho bhai' tu ja jimda', na gu' cham ja a'm ka ti niidhidha' gu Dios. Ba' xi ja chia gu Josuee nam mi' pui' xi jiidma' gu Israel kam ja'tkam, nat gu' pu'ni ja'k xi chianik gu Moisees na ja aagi'n̄dha' biipi' dir nat ba' moo ba muu.

69. Gu Gabaoon oi'ñkam na mit jax ja'k ja iatgidha' gu Israel kam ja'tkam

(Na mi' dhir boosgix Josuee 9)

Ba' gui' nam mu oi'ñka' Gabaoon na pai' jax bhaan bipio' gu Kanaan dībīr, giilhim bax chotdon am nam jix ja iibhi'ñ gu Israel kam ja'tkam, nam gu' pui' tē kēkē' nat mui' kap ba ja palhbui gu Dios na mit ba ja koi' gui' nam mi ja'p ka oi'ñkat na pai' jax jir Kanaan. Gu' ba' gui' nam jix ja iibhidhat nam cham pui'p ba ja dooda', jix aich jamit na mit jax ja'k duu, mui' ma jii mit ja bui na mit pu ja tiidam nam sap cham ja koo'nda'. Xi chim tii'dhak jamit gu jajannulh gu bījik kam kiklihi'ñga'n jix xaasak na jax aa', gio ba' gu paan jamit jup xi u'uuk gu bījik kam jix gak. Ba'p ja titda am mu ji ēk na mit sap giilhim mik dīr mu jii, sia ku mit gu' tii' amuub dīr mu jii, gu' ji nam gu' ja iatgi'ñ.

Ba' pui' ba titda am gu Josuee na sap maa'n ñi'ook jup duñia' ja bui na cham ja koo'nda'. Ba' gui' pui'p xi ja tii'n na sap cham tu' ja kooda', gio ba' biix gu Israel kam ja'tkam pui'p xi chii mit. Gu' ji na mit gu' cham biipi' xi chikkak gu Dios no' moor pui' nam jax kai'ch ka' ba' gu' cham. Gatuuk ji ji'k baik jurni'ñ ki'n na mit ba' pui' ba ti kai nam pur mi' kam Kanaan, gu' ji na mit gu' pu pui' ba ja tii'n nam cham ja juanda', ʒja'x gi dhuip ka ja kooda' am? Pui' dho ba' cham jax ja dooda mit, na mit gu' pu'ñi ja'k maa'n ñi'ook bap duu. Dai ba' siamri na mit tu ja juantuda, nam ja kua'gi'ñdha' gio ba' nam ja bhii'ñdha' gu suudai'.

Esta ilustración
no está
disponible.

70. Gu Israel kam nam mui' kap ja kooda' gu Kanaan oi'ñkam

(Na mi' dhir boosgix Josuee 10–12)

Gu Israel kam nam ba mu'aa' gu gē'kam Jerusaleen kam

Ba' gui' na Jerusaleen jir gē'kam ka' pui' ba ti kai na mit maa'n ñi'ook bap duu gu Gabaoon oi'ñkam ja bui gu Israel kam ja'tkam, ba' bhaamuk ba ja umua' jī'k maakob gu jai' nam pui'p jir gē'gērkam ka' nam sap maap ja kooda' gu Gabaoon oi'ñkam.

Gu' ji na mit gu' gu Gabaoon oi'ñkam jotmoda' xi boop ip na mit ja umua'ñdham gu Israel kam ja'tkam nam sap jai' ja palhbuidha' nam tu kokda', nam gu' sap maap maa'n ñi'ook bap duuk. Ba' gu Dios pui'p xi chí'n ip gu Josuee na sap jix bhai' na tu kokdara', na gu' sap palhbuidha'. Ba' gu Josuee cham jax ji chí'ik mui'p ma jii nat tu kokdam, dai nat jax ja baidhak gu sandaarui'x chugi'ñ. Ba' pu maa'n jimdam tu' pix ja dooda mit gu ja sandaarui'x chuk gu gē'gērkam jum aa'ndam, nat gu' ja palhbui gu Dios. Jai' mit pui' tii ma jiboi'ññor, gu' ji na mit gu' mu ja aadi gu Israel kam sandaarui'x. Mui' dho gu' ja koi mit, nat gu' ja palhbui gu Dios nat pui' tu duu nat gē'gēr chia kī'n bhai' ji dhuu'n na pu ja koo'n na ja a'm suulhi', na gu' giilhim jir gē'gēr. Ba'x io'm mui' ja koi gu chia, cham tu' ja'kbui' na mit jī'k ja koi gu Israel kam sandaarui'x.

Ba' na pai' dhuuk ba jurnim nam tii tu kokda, pui' xi chí'n gu Josuee gu Dios na sap pui' tu duña' na bhai' pix ka xi dhaaka' gu tanoolh nam jī'x biix ka xi ja kooda' gu ja sandaarui'x chuk gu gē'gērkam jum aa'ndam. Gatuuk ba' mu ja'k jup bhii mit nam pai' jax oi'dha' gux chamaam gē'gērkam jum aa'ndam, gio ba' jai' kap mu ja'p na pai' jax gē'gēr da'ñxim jir kikcham ka', gio ba' jai' kap mu ja'p na pai' jax i'lhich da'ñxim jup jir kikcham ka', ba' biix ja koi mit nam jī'k mi ja'p oi'ñkat, gio gu gē'gērkam gux chamaam pu biix jup ja koi mit.

Gu Israel kam nam ba mu'aa' gu gē'kam Asoor kam

Ba' pui' ba ti kai gu gē'kam Asoor kam na mit jax tu dooda gu Israel kam ja'tkam, ba' ba ja umua' mui' gui' nam pui'p jir gē'gērkam ka' nam jim daagii ja kokda' gu Israel kam ja'tkam. Ba' ba ja jumaap jamit mui' gu ja sandaarui'x pui' pix tu'ii' am alh giilhim nammi ju' am, jai' kakret ta'm gui' nam ja tiibiopda' gu kakbai' gui' nam pu kī'n tum kokdada', ba' mu jii mit ja bui gu Israel kam ja'tkam na mit ba ja kokdam.

Gu' ji na gu' gu Dios jup titda gu Josuee na sap cham ja iibhi'ñdha', nam gu' sap buimgidhak maa'n nam jax tu' pix ja dooda'. Ba' gu Josuee biix maap xi ja jumpadak gu sandaarui'x chugi'ñ mu jii mu nam pai' daraa gu ja sandaarui'x chuk gu gē'gērkam jum aa'ndam. Ba' cham pum aa' am na mit mi' pix ji bubua, ba' pu bhai' ji ja kokda mit. Pu biix dho

gu' ja koi mit, gio gu ja kakret jamit pu bĭix ja mĭi'ñchulh, gio gu ja kakbai' mit jup ja i'kchulh gu ja tataa' mi ja tooton am. Gatuuk ba' na mit pai' dhuuk pui' xi ja doodak, mu ja'k jup bhĭi mit Asoor, ba' pu bĭix jup ja koi mit na mit jĭ'k mi'p ja tĭi, gio damdir na mit bhai' pup xi kĭi gu tai mi' na jĭ'x jir kiicham.

Mi' dhir ba' gatuuk mu ja'p jup ji bhĭi mit na pai' i'lhich da'ñxim jir kikcham ka' gio ba' mu ja'p na pai' gē'gēr da'ñxim jup jir kikcham ka', ba' bĭix jup ja koi mit nam jĭ'k mi ja'p ka oi'ñkat gu ja'tkam. Dai gu ja sasoi' dho gi gu' bĭix pu ja a'm ji bĭi ji gio ba' gu tu' nam bia'kat. Ba' dhi' pu'ñi ja'k duukat ja baabui' mit gu Israel kam ja'tkam gu ja dĭppiri' gu jai' ja'tkam nam mui' mi ja'p oi'ñkat.

71. Gu Josuee na a'lhiok ba ja makia' gu dĭppir gu mambhĭix daman gook ja bopxi gu maamra'n gu Jakob

(Na mi' dhir boosgix Josuee 13–22)

Ba' mikkat bar jagi' ka' pix ba' gu Josuee na tĭi tu kokdatu'nda' ja bĭim gu Israel kam ja'tkam nam ja baabuidhidha' gu ja dĭppiri' gu jai' ja'tkam nam mi ja'p oi'ñka' na pai' jax jir Kanaan. Ba'p titda gu Dios na sap sia xi ja maakai nat jĭ'x ba ja baabui' gu dĭppir gu jai' xijum maakob ja bopxi gu maamra'n gu Jakob gio ba' gu jai' daman taak nam jup jir bopxi'ñ gu Manasees, sia kut sap gu' chakui bĭix ja baabui' gu jai' ja'tkam nam mi ja'p oi'dha'. Ba' gu Eliasaar gui' nar ja gē'kam tuk ka' gui' nam ja a'mkam tu daanda' gu Israel kam ja'tkam buiñor gu Dios gio ba' gui' nam jup jir ja gē'gēr kam tuk ka' gui' nam jir jum maap oi'dhagim ka' gu Israel kam ja'tkam, jai' ma palhbui na mit ja maa gu dĭppir, dai na mit bĭipi' xi ja mamai'chik na pai' jax ja a'm bipio' gui' nam ja makia'.

Gu Kaleb na bhaan ji bi'ya' mu na pai' pui' ti tĭi' Ebroon

Ba' gu Kaleb na maadit jir di' gu mambhĭix daman gook gui' na mit bĭipi' dir tĭi'mpuk mu Kanaan nam jax tu't tu oi'dha' gu ja'tkam gui' nam mi ja'p oi'ñkat pui' ba titda gu Josuee na sap makia' mu na pai' pui' ti tĭi' Ebroon, nat gu' sap mi maakak gu Moisees bĭipi' dir na ka duakat. Ba' gu Josuee pix cham jax jup tĭi, jup titda na sap jir am. Ba' gu Kaleb dai nat mui' ba jii nat tu kokdam. Pu bĭix dho gu' ja koi maa'n jimdam, dai ba' nat mi ba kiicha.

Gu Israel kam ja'tkam na a'lhiok ja a'm ba bi'ya' gu dĭppir mu Kanaan

Ba' gu Kaleb maadit jir di' gu bopxi'ñ gu Judaa, gio ba' gu dirba ga'n jir mi' na mit pai' ja maa gu bopxi'ñ gu Judaa. Ba' dhi' dhi dĭbĭir jurnip ja'k bipio' mi' na pai' jax jir Kanaan. Ba' irban dir bipio' bhai' na pai' gē'r kiicham Jerusaleen, gu' ji na mit gu' cham jax ja dooda gu

Jebuseos nam bhai' oi'dha' Jerusaleen, ba' pui' mi ja'p amuub ma oi'n̄cha mit nam pai' oi'dha'.

Ba' gui' na xia'lhbui ja'k bipio' gu d̄ibiir mi' na pai' jax jir Kanaan gu Efrain gu bopxi'n̄ ja a'm ji bii gio ba' gu Manasees ip gu bopxi'n̄, nam gu' dai dhi' chakui bia'ka' gu d̄ippir. Ba' dhi' ji' nam jir bopxi'n̄ gu Efrain gio ba' gu bopxi'n̄ gu Manasees jup jum aa' am na cham jir ḡe' gu d̄ibiir mi' nam pai' jax oi'n̄cha', ba'p ja titda gu Josuee na sap jix bhai' nam ja'pni ja'k oi'n̄cha' nam pai' oi'dha' gu jai' ja'tkam, dai nam ja'k xi ja ardimii.

Ba' gu Israel kam ja'tkam mi ba kii mit ḡe' kiicham Silo ti t̄igim gu jannulh ba'aak, gui' na bhaan mi ti nii'n̄ gu Dios. Ba' ba tu a'ga mit nam sap ja makia' gu d̄ippir gu jai' xijum gook ja bopxi gu maamra'n gu Jakob, ba' mu ja joot jamit ji'kchi gu ja'tkam nam ta'tak ja makia' gu d̄ippir mi' nat pai' jax ka bii, ba' biipi' xi ja mai'chik jamit na mit ba' ba ja maa. Ba' gu bopxi'n̄ gu Simeon gio ba' gu Benjamiin mi ja maa mit amuub nam pai' ti dirba' ka' gu bopxi'n̄ gu Judaa. Gu' ba' gu Sabuloon gu bopxi'n̄ gio ba' gu Isakaar gu bopxi'n̄ gio ba' gu Aseer gu bopxi'n̄ gio ba' gu Neptalii gu bopxi'n̄ gio ba' gu Daan gu bopxi'n̄ mu ja'k ja maa mit na pai' xia'lhbui ja'k bipio'.

Gu Josuee na ja makia' gu ḡe'ḡer kikcham gui' nam ja a'mkam tu daanda' gu Israel kam ja'tkam buiñor gu Dios

Mi' dhir ba' gatuuk jup ba ja maa mit gui' nam ja a'mkam tu daanda' gu Israel kam ja'tkam gu gook oo'm daman xijum baik na ḡe'ḡer kap jir kikcham ka', gio ba' gui' nam Lebiitas jup jum t̄iti'nda', na mit gu' dai dhi' chakui ja maakak gu d̄ippir. Ba' xijum maa'n xi ja bi'aak jamit gu ḡe'ḡer kikcham na ba' mi'x bhaai' ka' nam jum palhbui'n̄dha' gu ja'tkam gui' no't tu' ma dhuu maadit no'm mu pai' tu' jax ka bua. No' mit bhai' ji o'bhai' gu jajaa'nni'n̄, dai na mu ja'k xi bakia' ḡe' kiicham nam ba' cham mu'aa'.

Nam giop ba jimia' ja ki'aam ja'k gu Rubeen gu bopxi'n̄, gio ba' gu Gaad gu bopxi'n̄, gio ba' gu Manasees

Ba' gatuuk na mit pai' dhuuk biix ba ja maa gu d̄ippir gu Israel kam ja'tkam, jup ja titda gu Josuee gu bopxi'n̄ gu Rubeen gio ba' gu bopxi'n̄ gu Gaad gio ba' gu daman taak bopxi'n̄ gu Manasees na sap jix bhaai' nam ba jimia' ja ki'aam ja'k, na mit gu' sap ba ja palhbui na mit tu kokda na mit ja koi gui' nam mi ja'p oi'n̄kat na pai' jax jir Kanaan. Ba' dai nat pui' xi ja tiidak nam sap gammiji' mi' pui' xi jimdat na jax tu daaxix gu ñio'ki'n̄ gu Dios, gio ba' nam biix ja jujur ki'n̄ tu daanda' buiñor na ba' ja a'm ti niidhidha'.

72. Gu Josuee na daipu' xi ja aa'ñdhai gu Israel kam ja'tkam nam jax ja'k mi' pui' jiiimda' na ba' ja a'm ti nñidhidha' gu Dios

(Na mi' dhir boosgix Josuee 23–24)

Ba' na pai' dhuuk bar jagi' ka' gu Josuee ba ja bai bñix gu ja gē'gērkam tuk gu Israel kam ja'tkam, ba'p ja titda:

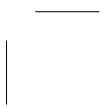
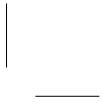
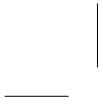
—Dho gu' ba ti nñiñ japim dho nat jax jich palhbui gu Dios na chich ja baabui' gu dibñir gu jai' ja'tkam ya ja'p nam pai' jax tu oi'ñkat. Ba' gu xib dai na jam a'm jum aa' na pim gammiji mi' pui' xi jimdat nat jax ja'k aa'ñdhak gu Dios gu Moisees nach mi' pui' jiiimda'. Pui' na jax na pim cham ja u'da' gu u'uub gui' nam ya ja'p kapup oi'dha' na pai' jax jir Kanaan, ni na pim cham ja daanda' gu ja didios tuk, na gu' no' pim jai' pui' ja'k jup tu jim, cham tu' ka jam palhbuidha' gu Dios na pim mai' ja ardimia' gui' nam ji'k ya ja'p kapup oi'dha'. Ya' pup oi'ñka' am gammiji, dai nam bhai' buam pix ji jam dooda' bñix aixim.

'Taxchaab ba' gu Dios nat bach palhbui na gammijix bhai' tuch jim. Ba' no'ch cham mi' pui' duiñchu' nat jax jich chiidak gio no'ch jai' didios pix ba ja daan, bhaamui dhoch baabuidha' ip gio dhich dirba' nat jich maa.

Ba' xi ja aagi'ñ gu Josuee nat sap gu Dios pui'p ja palhbuidhak gu ja bopxi kat jano' dir na gu Abraam, gio ba' na xi ja aagi'ñ ip nat jax joidham jix bhai' tu duu ja bui. Mi' dhir ba'p ja titda nam sap cham jax chu'm didios ja daanda', dai gui' na silhkam jir Dios sap nam daanda'. Ba' gu ja'tkam jup kai'ch am na sap jir am nam dai gu silhkam Dios pix daanda'. Ba' pui' xi ja tiidak ba ja joot nam ba jimia' ja kiikia'am ja'k bñix ji'ma'n. Gu' ba' na gu' bar ja diilh ga'n gu dibñir gu Israel kam ja'tkam, ba' cham tu' Kanaan ka ti tiiti' am, Israel ja'k jam ba ti tiiti'.

Gu Josuee na ba mukia'

Ba' gatuuk am xi muu gu Josuee. Mi yaas jamit na pai' ilhi'ch da'ñxim jir kiicham ka' mi' na pai' jax kiokat, mi' nam pai' jax oi'ñkat gu bopxi'ñ gu Efrain, na gu' maadit jir di' na pui'p jir boxii'ñ. Ba' na ji'x juugit duakat gu Josuee, dai gu Dios buiñor tu daanda' am gu Israel kam ja'tkam, sia nam ji'x ka duduakat gu ja gē'gērkam tuk gui' na mit ji'k tiigik nat jax ja'k joidham ja palhbui gu Dios na mit ja baabui' gu jai' ja'tkam gu dibñir nam mi ja'p oi'ñkat. Ba' jano' mi ba yaas jamit gu a'oo'n gu Josee gui' na mit mummi dir mui' pu u'uuk Ejipto mi' nam pai' ti dirba' ka' gu diilh bopxi'ñ.

Gui' nam ja silhka'nda' gu Israel kam ja'tkam

73. Gu Israel kam ja'tkam nam cham mi' pui' ka jiidma' na jax jix aa' gu Dios

(Na mi' dhir boosgix Jueses 1:1–3:6)

Ba' moo jano' nat jax muu gu Josuee gio gu jai' na mit ji'k tiigik gu Dios nat jax ja'k ja palhbuidhak na mit tu kokda mi' na ji'x jir Kanaan na mit ja baabui' gu ja dippiri', cham mi' pui' ka jiidm am gu ja maamar na jax ja'k tu daaxix gu nio'ki'n gu Dios, dai diilh nam jax ilhii'ndha' pix pui' ba tu buada' am.

Gio na mit cham tu' ka tu kokda mi ja'p na pai' jax kapup jir kikcham ka', dai na mit maap maa'n ni'ook bap duu ja bui gu mi' kam Kanaan nam pui' ja titda nam ja namki'ndha' nam ba' cham ka ja juanda'. Pui' dho ba' mi' pup oi'dha' am na pai' Israel ti tii' xib mi' na pai' Kanaan ka ti tiigich biipi' dir, nam gu' ba ja namki'ndha' gu Israel kam ja'tkam nam ba' cham ja kokdada'. Gio ba' na mit bhai' ji ja daani gu ja didios tuk gu mi' kam Kanaan, gio ba' nam bhai' ji ja u'da' gu u'uub gu mi' kam.

Gu nobii'n gu Dios na mui' ba ja joochxidha' gu Israel kam ja'tkam

Ba' cham ko'raaru gu Dios na mit cham ka ja koi gu Kanaan oi'nikam, gio na tiip ja titda nam saak cham ja u'da' git gu u'uub gu mi' kam, gio ba' nam saak cham ji'x ja daanda' git gu ja didios tuk gu mi' kam Kanaan. Ba' mu ja joochxi maa'n gu nobii'n na sap pu ja tiida' na mi' dhir ja'p ja'k cham tu' ka ja palhbuidha' nam ja kokda' gu mi' kam Kanaan.

Ba' pui' ja titda na sap gu Dios pui' tu du'nia' nam mi' dhir ja'p ja'k bhai' pix ji ja bhaamkidha' gu mi' kam Kanaan na ba' bhaan matgilhia' no'm moo tu' ka'm tigia' ka' ba' gu' cham. Ba' bhai'x buam jim ilh jamit gu Israel kam ja'tkam na mit pu'ni kai gu nobii'n gu Dios na ja titda, ba' tii ma tu makgirxi mit gu Dios nam ki'n tii soi' titda na pui' pix ka tu ja ua'ni'nka' na mit jax mam ua'tulh.

Gu Israel kam na mit cham mi' pui' ka jii na jax jix aa' gu Dios

Ba' mi' pu oi'nka' am gu Israel kam ja'tkam ja bui gu mi' kam Kanaan, ba' jai' bhai'p ji ja daani mit gu ja didios tuk gu mi' kam Kanaan gio ba' nam bhai' ji ja u'da' gu u'uub gu mi' kam, ba' pui' ji chu buus na jax ja titda biipi' dir gu nobii'n. Pui' xi chu duu gu Dios na maa'n

nam jax tu' p̄ix ja dooda' gu mi' kam Kanaan, gui' na mit gatuuk bhai' p̄ix ji ja bhaamki, gio ba' na mit buam p̄ix bhai' ji ja dooda. Ba' pui' giop ma ji chu daani mit buiñor gu Dios, nam gu' giilhim bam tulhiin̄ p̄ix ba', cham tu' pui' kia' na jax biipi' dir. Ba' gu Dios jix ja joi'mdak pui' xi chu duu nam ja bui jai'chdhilhia' gui' nam jir ja ḡ'ḡerkam tuk ka', nam ba' ja palhbuidha' nam ja aagi'ndha' nam jax ja'k mi' pui' jiidma', na ba' ja a'm ba ti niidhidha'.

Ba' siamri gammiji tu daanda' am buiñor gu Dios na ji'x ka duaka' gui' nam mi' pu'ñir ja ḡ'kam tuk ka', na gu' ja silhka'nda'. Mi' dhir ja'p ja'k gu' no't ba muu, dai gu jai' didios p̄ix nam buiñor bhai' ji chu daña'. Ba' mui' oidha'p duu nam ji'x pu'ñi gu jai' didios jup ba ja daanda', ji'x ba' moo gu silhkam Dios jup ba daanda' am, ji'x p̄ix na pai' dhuuk giop ba maaxilhia' gui' na ja silhka'nda'.

74. Gu Dios na pui' ba tu duña' nam ja silhka'nda' gu Israel kam ja'tkam gui' nam ja buir ḡ'ḡerkam ka'

(Na mi' dhir boosgix Jueses 3:7–5:31)

Gu Otonial na bar ja ḡ'kam tuk ka' gu Israel kam ja'tkam

Ba' biipi' gu Mesopotaamia kam ja ma'iich jamit gu Israel kam ja'tkam na mit tii ma tu kokda ja bui. Nat gu' cham ka ja palhbui gu Dios, nam gu' cham mi' pui' ka jiidm na jax jix aa', dai gu jai' didios p̄ix nam ba ja daan, ba' ji'k xijum baik oidha' ja daam kiikat am gu Mesopotaamia kam. Gu' ji na mit gu' siamri gio soi'p mam ilh gu Israel kam ja'tkam buiñor gu Dios, na gu' cham bhai' ka tu ja jim. Ba' gu Dios bhaan ba ti tii maa'n gu maa'nkam Otonial tiigim, jiikulhi'n̄ gu Kaleb, na sap ba' ja palhbuidha' gu Israel kam ja'tkam nam cham ja daam ka kiika' gu Mesopotaamia kam. Ba' nat pai' dhuuk bhai' ji chu kokda gu Otonial ja biim gu sandaarui'x chugi'n̄, pu maa'n jimdam tu' p̄ix ja dooda mit gu Mesopotaamia kam ja'tkam, nat gu' palhbui gu Dios. Mi' dhir ba' dai nat bam ḡ'kamta gu Otonial ja bui gu Israel kam ja'tkam gook oo'm oidha' juugit.

Gu Aod na bar ḡ'kam ka' ip ja bui gu Israel kam ja'tkam

Ba' nat pai' dhuuk ba muu gu Otonial, gio cham mi' pui'p ka jim am gu Israel kam ja'tkam na jax jix aa' gu Dios, dai nam jax ilhii'n̄ p̄ix diilh jam pui' ba tu buim. Ba' gu Dios pui' xi chu duu na gu ḡ'kam Moab kam ja kokdai tu' p̄ix ja doodai ja daam ji kikbu'. Ba' mui' oidha' ja daam kiikat, ji'k mambhiix daman xijum baik oidha' juugit. Gu' ji na mit gu' siamri gio soi'm ilhdhak gio pui'p ma tii'n̄ gu Dios na ja palhbuidha', na gu' giilhim cham bhai' ka tu ja jim. Ba' gu Dios jix ja joi'mdak ba chia maa'n gu maa'nkam Aod tiigim na sap mu'aa' gui' na mi'r ḡ'kam ka' Moab gio ba' na ja palhbuidha' gu Israel kam ja'tkam

nam biix ja kooda' gu mi' kam Moab. Ba' pui'p tu duu gu Aod, jano' dir ba' siamrix bhai' ba tu oi'ñcha mit gu Israel kam ja'tkam ji'k maakob oo'm oidha' juugit.

Gu Samgar na bar gē'kam ka' ip ja bui gu Israel kam ja'tkam

Ba' gatuuk jumaip jir gē'kam kat ja bui gu Israel kam ja'tkam na pui' tiigich Samgar, nat pui'p ja palhbuidhak nam ja daam kiikat gu Pilistea kam ja'tkam. Mui' dho gu' ja koodak, ji'k xijum maa'n jix cha'tmam oo'm aixim, ja sixximik ki'n gui' na ja'p tu'm na jax gu tootkom, nam tutuur ki'n jum sasdada'.

Esta ilustración
no está
disponible.

Gu Deebora na bar gē'kam kat ip ja bui gu Israel kam ja'tkam

Ba' gatuuk nat pai' dhuuk muu gu Aod gio cham mi' pui'p ka jii mit gu Israel kam ja'tkam na jax jix aa' gu Dios, dai diilh pix nam jax ihii'ñdha' pui' ba tu buada' am. Ba' gu Dios gio pui'p xi chu duu nam ja kokdai gu Kanaan kam ja'tkam ja daam ji kikbu' gu Israel kam ja'tkam. Ba' gui' na jaroi'r ja gē'kam tuk ka' gu sandaarui'x gu mi' kam Kanaan Sisara tii'nka'. Ba' dhi' dhi maa'nkam giilhim buam pix ja buada' gu Israel kam ja'tkam ji'k maa'n oo'm oidha' juugit jup duu. Gu' ji na mit gu' gio soi'p mam ilh buiñor gu Dios, ba' pui' titda am na ja palhbuidha' nam ba' cham ja daam ka kiika' gu mi' kam Kanaan.

Ba' jano' maa'n gu ubii jup jir ja gē'kam tuk ka' gu Israel kam ja'tkam, Deebora tiigim. Ba' maa'nnim jup titda gu Dios na sap pu tiida' maa'n gu maa'nkam Barak tiigim, na sap maap xi ja jumpadai gu sandaarui'x chugi'ñ xi ja baidhai mu jimia' buiñor gu Sisara tiigim na tu kokdara' buiñor, gio ba' moop titda ip na sap gu Dios palhbuidha' nam mu'aa' gu Sisara tiigim. Ba'p kai'ch gu Barak na sap mu jimia', ku ba' gu' sap no' biix jup jimda' ji gu Deebora, na gu' gu diilh jix ja iibhi'ñ. Ba' gui'p titda na sap biix jimda' ku gi nam ba' maap tu kokda'. Gio ba' moop titda ip na sap gu Dios pui' tu duñia' na maa'n ubii

jai'chdhilhia' na mu'aa' gu Sisara tiigim, nat gu' cham am bua biipi' dir na daix choodon. Ba' gatuuk nam mi' pui' xi chu a'gimik gu Barak gio gu Deebora, maap xi ja jumpadak gu Israel kam sandaarui'x mui' ma jii mit na mit tu kokdam ja bui gu mi' kam Kanaan. Ba' pu maa'n jimdam tu' pix ja dooda mit gu ja sandaarui'x chuk gu mi' kam, dai gu Sisara dho gi gu' pu jimiiñnor ji.

Gu Jail na ba mu'aa' gu Sisara

Ba' silh dai'bus gu Sisara mu ja'k na pai' kiika' maa'n gu jannulh ba'aak na mi' kioka' maa'n gu Sinio kam maa'nkam, nam gu' dhi' maap gook dit jix bhai'm da'nka' mi' kam Kanaan, pui' kut ba' mu ja'k dai'bus. Gu' ji na gu' jai' dhit jup jir jajaa'nni'n ka' gu Israel kam ja'tkam, na gu' gu Moisees mi biima'n tu kiokat maa'n gu ubii, ba' dhi' dhi maa'nkam mi' dhir jii biipi' dir ja bui gu Sinio kam ja'tkam, mu ja'k ba' kiokat ja bui gu Israel kam ja'tkam. Ba' jano' pik cham mi'p daa dhi' ji' dhi maa'nkam, dai diilh gu binga'n mi ka daa nat mi ba ai gu Sisara, ba' xi chia na mi ja'p jum jiiidha'.

Esta ilustración
no está
disponible.

Gatuuk ba' dai nat ba maa palhiip gu bii'm na i'ya', gio ba' nat xi chia ip nam o'ñcho' mijj ja'p ba'k chir. Panaas ku moo xi palhbui'n kam xim bua nam ba' cham mu'aa', gu' paa gi ip, gu' gu Israel kam pik ji na ja palhbuidhat jup tu bua. Ba' nat pai' dhuuk ba koi gu Sisara, nat jax daa gu Jail maa'n gu uux jix mu'uuk gui' na bixxik dir jum tuttu na ba' bhaan tu da'nka' gu jannulh ba'aak, ki'n mi sii mo'ran, pu mua dho gu'.

Ba' ja'xpix gatuuk dir mi'p ba ai gu Barak titikkaim gu Sisara, ba' gu ubii xi aagi'n nat mua mi xi chi'nchuda gu tukga'n na mi ja'p kaat. Ja'pni dhuukat jamit ja koi gu sandaarui'x gu mi' kam Kanaan.

Gatuuk ba' dai na mit maa'n bap duu gu alabaa'n gook dīt gu Deebora gio ba' gu Barak na pui' ja'k jum kai'ch na mit jax ja'k tum duu nat ja palhbui gu Dios na mit ja koi gu mi' kam Kanaan. Mi' dhir ba' joidham jix bhai' ba tu oi'dha'ka' am gu Israel kam ja'tkam jī'k gook oo'm oidha' juugit.

75. Gu Gedeoon na ja palhbuidha' gu Israel kam ja'tkam nam ja daam ka kīika' gu Madian kam ja'tkam

(Na mi' dhir boosgix Jueses 6:1–8:29)

Gu Madian kam nam ja mai'chia' gu Israel kam ja'tkam

Ba' nat pai' dhuuk ba muu ip gu Deebora, gio cham mi' pui'p ka jii mit gu Israel kam ja'tkam na jax tu daaxix gu ñio'ki'ñ gu Dios. Ba' pui' xi chu duu gu Dios nam ja kokdai ja mai'chia' gu Madian kam ja'tkam gio ba' nam ja daam ji kīkbu' jī'k xijum gook oidha' juugit. Ba' mui' mu jimmit tu xi buada' am mi ja'p nam pai' jax tii tu gagaa ka' gu Israel kam ja'tkam pui' na jax gu Madian kam dir gio ba' gu bopxi'ñ gu Amalek gio jai' jī'kchi kap dir mi'p a'jida' am. Ba' cham ka jai'ch ka' nam tu' jugia' gu Israel kam ja'tkam, nam gu' pu'ñi ja buada' gu jai' ja'tkam nam jix ja bhaamki'ñdha'.

Ba' mikkat pui' giop ma ji chu daani mit buiñor gu Dios, nam gu' giilhim bam tulhiñ pix ba', cham tu' pui'x bhai' ka tu ja jim.

Ba' ba ja aagi'ñ gu Dios nam sap pu'ñi kai'ñkam jum tulhiñ, nam gu' cham mi' pui' ka jim na jax jix aa', na gu' dai gu jai' didios pix nam ba ja daan, gui' nam jir jup duiñxim.

Gu Dios na bhaan ba ti tīgia' gu Gedeoon na ba' ja palhbuidha' gu Israel kam ja'tkam

Ba' gu Dios maa'n mu joot gu nobii'ñ na sap pu tii'nmira' maa'n gu maa'nkam na pui' tii' Gedeoon na sap ja kokdara' gu Madian kam gu sandaarui'x, gio sap ba' na iara' gui' nam sasoi' bhaan mim mīmī'ñdha' gui' nat jup dunaak gu taata'n nat sap ba' bhaan mi tu makgirxi'ñdha' gu dios jup duiñxim na pui' tii' Baal. Sap ba' gatuuk na xi iarai jumai mi'p kīisa' na ba' maa'n xi mua'ji gu tuur bhaan mi'p makgirxidha' gui' na tu' silhkam jir Dios.

Ba' gu Gedeoon tiix aa' na pui' tu duñia' na jax titda gu nobii'ñ gu Dios, gu' ji na gu' moop jix ja iibhi'ñ gu jajaa'nni'ñ gu taata'n gio ba' gui' nam jī'k mi ja'p amuub jup oi'ñka'.

Ku ba' gu'x ixchuixim tukaa' mu jimīk pui' tu dooda ji, gu' ji na gu' buimgidhak nat ba xia', maa'n na mit jax maat gu ja'tkam nat dhi'p tu dooda, ba' tii bax mu'aam kat am, gu' ji nat gu' bhaankam jup ma ñio gu taata'n, jup ja titda:

—¿Cham aa gu' no' baabui' silhkam jir Dios ka' gīt gu Baal, dīihl ji nam palhbuidha' gīt, kux ba' gu' jaroi' jax jup dooda' gīt?

Ba' pui' cham jax ka dooda mīt gu Gedeoon nam tii bax mu'aam kat gu ja'tkam.

Gu Gedeoon na maap ba ja jumpada' gu sandaarui'x

Ba' gu Madian kam ja'tkam gio ba' gu Amalek gu bopxi'ñ gio ba' jai' jī'kchi kap dir bīx maap ba ja jumaap jamīt gu ja sandaarui'x chuk, ba' mi ba ai mīt na pai' Israel bhaan bipio' gu dībīr. Gu' ji na gu' gu Dios palhbui'ñ gu Gedeoon.

Ba' pui' mui' maap jup ba ja jumaap gu sandaarui'x chugi'ñ, ba'p tītda gu Dios nam sap xi'r mui'. Ba' jai' pui' ma ja joot gu Gedeoon nam sap ba jimia' ja kiikia'am ja'k gui' nam jī'k jix chotdon nam tu kokdapu', gu' ji na gu' ba pui' pīx ip siar mui' am sia ku mīt jai' tii ba jii.

Ba' pui' ma ja baidhak gu Gedeoon maa'n kap na pai' dīibonda' gu suudai', ba' xi ja chia nam sap tu i'ya' bīx jī'ma'n. Ba' jai' baik jix cha'tmam oo'm palhiip daraibuk ma tu ii mīt ja noonob ki'n, jai' ba' xi dhu'nmartik jamīt.

Ba'p tītda gu Dios gu Gedeoon na sap xi ja jootsa' ja kiikia'am ja'k gui' na mīt jī'k du'nmartik tu ii, dai sap ba' gu baik jix cha'tmam oo'm xi ja baidhai nam tu kokdapu'. Ba' pui'p tu duu gu Gedeoon.

Gu Gedeoon na ja kokdai ja mai'chia' gu Madian kam ja'tkam

Ba' jano' nat gamai' ji chuk, ba ja maa gu Gedeoon bīx jī'ma'n gu sandaarui'x gui' nam ki'n tu kuichdha' nam pai' dhuuk bhai' ji chu kokda'. Gio ba' gui' nam ki'n ti bī'ñdhatu'nda' xi ja maa ip bīx jī'ma'n, xi ja gaamdhak jaja' ta'm nam sap ba' cham maaxchu'nda' nam pai' dhuuk mui' ji aaya' mu nam pai' daraa gui' nam jix ja kokdam.

Ba' na mīt pai' dhuuk mu ba ai, bīipi' xi chu kuich gu Gedeoon. Mi' dhir ba' gu jai' gatuuk jup xi chu kuich jamīt gio ba' na mīt xi ja jajaisa gu jaja' gui' nam mi ja ua' gui' nam ki'n ti bī'ñdhatu', gio ba' na mīt pīx jiiñak suulh, jup kai'ch am:

—Gu Dios jach bhaankam ya' tu kokda' gio ba' bhaankam gu Gedeoon ip.

Ba' alhio mi' pīx ka xi guguuk am na mīt pui' xi chī'īik. Gu' ba' gui' nam mi'x ja kokdam gu

Esta ilustración
no está
disponible.

sandaarui'x pu cham maat am nam jax xim buada' gu mi' jotmoda'.
 Diihl jamit pix mi' ma jim koi, mikkat jamit pui' jiboi'ññor totdonik.

Ba' gu jai' Israel kam sandaarui'x gui' nam cham ja biintatu' gu baik
 jix cha'tmam oo'm mu boopok ja aadi mit. Jai' ba' dai nam mu ja'k
 gu'kat nai' ti nii'ñ biix ak jugii'ñ no'm moo mui' ba boopo' gui' nam jix
 ja kokdam nam ba' mi' pu ja kooda'. Ba' dhi' pu'ñi ja'k duuk mui' ja koi
 mit gu Madian kam sandaarui'x gio gook gu ja gē'gērkam tuk. Ba' gu
 Gedeon mui'p ji jii baasi'n dir ja'k ja biim gu sandaarui'x chugi'ñ, ba'
 gook ja da'ngik jup ja koi mit gu gē'gērkam. Ja'pni ja'k tum duu jano'.

Gu Gedeon na maa'n jup duñia' gui' na bhaan jix maati' ka' na tu' jax
 jum duñiidha' gatuuk

Ba' gatuuk nat pai' dhuuk biix xi ja koi gu Gedeon gu Madian kam
 ja'tkam, pui' ba titda am gu Israel kam ja'tkam nam sap gē'kam ki'n
 daasa' na ja buir gē'kam ka', gu' ji na gu' cham aa', dai nap ja titda na
 sap gu Dios ja buir gē'kam ka'.

Dai ba' nat xi ja taa pix nam makia' gu nankagia' gux dha'ram
 namkim gui' na mit tu ja boosgi gu Amon kam ja'tkam na mit ja koi.
 Ba' gui' cham jax ji chi'iik mi'p xi chu maa mit. Mi' dhir ba' dai nat bap
 duu maa'n gui' na bhaan jix maati' ka' na tu' jax jum duñiidha' gatuuk.
 Jano' dir ba' siamrix bhai' ba tu oi'ñcha mit gu Israel kam ja'tkam na
 ji'x juugit duakat gu Gedeon, gu' ji na mit gu' gatuuk gio bhai'p ji chu
 daani buiñor gui' nat jup duu gu Gedeon na bhaan jix maati' ka' na
 tu' jax jum duñiidha' gatuuk.

76. Gu Dios na jai' gē'gērkam ki'n jup ba ja darsa' ja bui gu Israel kam ja'tkam

(Na mi' dhir boosgix Jueses 8:30–12:15)

Na bar gē'kam ka' gu Abimelek

Ba' mui' tu maamar kat gu Gedeon bhaan gu bipnaga'n, aixkam
 ji'k baik oo'm daman mambhiix. Ba' maadit gu ubii tujuandam nax
 bhai' titdada' maa'n bhaan tu markat na pui' tiigich Abimelek. Ba' nat
 pai' dhuuk muu gu Gedeon gio cham mi' pui'p ka jii mit gu Israel kam
 ja'tkam, dai gu jai' didios gup duiñxim jamit pix bhai' ji ja daani. Ba'
 maa'nnim gu Abimelek mui' ma jii mu gē' kiicham na pai' Sikem ti tii'
 mu na pai' kioka' gu di'ii'n, ba' pui' ba ja titda gu mi' oi'ñkam nam sap
 gē'kam ki'n daasa' na ja buir gē'kam ka'. Mi' dhir ba' mu jimiiik ja biim
 gui' nam kaichu' ja koi gu jajaa'nni'ñ, dai ba' gu Jotam cham mua, nat
 gu'm o'ñcho.

Ba' gatuuk gu Jotam mu jimiiik amuub na pai' Sikem ti tii', mu ja
 jiñkui gu ja'tkam. Jup ja titda na mit sap agree'n ja koi gu maamra'n
 gu taata'n, sap ba' tu' na jax chui'ka' cham bhai' tu jimia' gu Abimelek

ja biim gui' nam kaichu', na sap ba' pu'ni ja'k tu namkix ka' na mit jax tu dooda.

Ba' pui' dho ji chu buus. Baik oidha' jurni'n ki'n pui' xi chu duu gu Dios nam diih mam kooda' gu Sikem kam gio gu Abimelek. Ba' gu Abimelek ja biim gu ja'tkam tugi'n tu' pix ja dooda mit gu Sikem kam, gio damdir maa'n gu tēb bhi'n'bak jamit pup xi mii'n ja binkam gu ja'tkam nam ji'k miji ka daraa irban dir. Ba' gatuuk nat maakam ja'k jup tu kokda gu Abimelek jumai gē' kiicham, ampix bha bui'n maa'n mo'ran maa'n gu ubii gu gē' mattur, pu muu dho gu'.

Gu Tola na bar gē'kam ka' gio gu Jair

Ba' gatuuk nat pai' dhuuk muu gu Abimelek, jumai mi'p jim gē'kamta Tola tiigim, maa'n oo'm daman baik oidha' juugit mi'r gē'kam kat. Mi' dhir ba' gatuuk jumai mi'p jum gē'kamtak, Jair tiigim, ba' maa'n oo'm oidha' daman gook oidha' juugit mi'p jir gē'kam kat.

Gu Japtee na bar gē'kam ka' ip

Ba' jano' gu Pilistea kam ja'tkam gio gu Amon kam ja'tkam tu' pix ja dooda mit gu Israel kam ja'tkam na mit ma ja kokda, ja daam ji kikbu mit gio ba' na mit bhai' ji chu ja juantuda. Ba' dhi' gu Dios pix jup tu duu nam pu'ni ja'k jum tulhiiña' gu Israel kam ja'tkam nam gan dai gu jai' didios pix gup duiñxim ba ja daan. Ba' jano' gio tii soi'p ba titda am gu Dios na ja palhbuidha', jup ja titda nam sap gu didios gup duiñxim gui' nam ja daan pui' xi ja tiida' nam ja palhbuidha', ea no' mit sap moo ja palhbui no'm baabui' tu'x bhai' piam ku gu' cham. Ba' jano' dir pu cham pai' ka tu daani mit gu Israel kam ja'tkam ja bui gu didios gup duiñxim, ba'x ja joi'mdak ma ja palhbui gu Dios.

Ba' jano' maa'n ja buip jir gē'kam ka' gu Israel kam ja'tkam maa'n gu maa'nkam Japtee tiigim na joidham jir jix kii' sandaarui'x ka'. Gu' ji na gu' gu jajaa'nni'n gui' nam jir jai' nanaan kam ka' cham kiigalhi'ndha' am, na gu' sap oiridam ubii jir di'ii'n. Gu' ji na gu' gu Israel kam ja'tkam jano' na mit pai' dhuuk bhai' ji ja kokda gu Amon kam ja'tkam pui' ba titda am na sap jir ja gē'kam tuk ka' gu Israel kam sandaarui'x, gio ba' nam jup titda ip nam sap gē'kam ki'n daasa' no't tu ma'iich na tu kokda'.

Ba'p ja titda gu Japtee na sap jir am dho, ba' dai nat mui' ba tu joochxi gu ja gē'kam tuk gu Amon kam nam sap tikkapu' na jax kai'nikam ja kokda' gu Israel kam ja'tkam. Ba' gui'p ja titda na sap pu kai'nikam na mit ja iix gu ja dirba' gu Israel kam ja'tkam bijik pai' dhuuk, ba' gio mui'p tu joot gu Japtee nam sap pu tiida' gu gē'kam nam cham pai' ja iixi'n gu Israel kam ja'tkam gu ja dirba' gu Amon kam. Gu' ji nat gu' cham kai gu gē'kam na jax tii kai'ch gu Japtee, ba' gu Dios pui' xi chu duu na ja kokdai ja mai'chia' gu Amon kam ja'tkam.

Gu' ba' gu Efrain gu bopxi'ñ jix bhaak am ip buiñor gu Japtee nat sap cham jai' mi ja baapai nam jir sandaarui'x chugi'ñ ka' gīt. Ba' gu bopxi'ñ gu Manasees gui' nam jir ja'tkam tugi'ñ ka' gu Japtee gio gu bopxi'ñ gu Efrain bhai' jim koi mit, ba' mui' ja koi mit gu bopxi'ñ gu Efrain. Ba' xijum maa'n oidha'r gē'kam kat gu Japtee ja bui gu Israel kam ja'tkam.

Gu Ibsan nar gē'kam ka' gio gu Eloon gio ba' gu Abdoon ip

Ba' gatuuk nat ba muu gu Japtee, gu Ibsan mi'p jim gē'kamta xijum gook oidha' juugit. Mi' dhir ba' gu Eloon jup jum gē'kamta mambhiix oidha' juugit. Mi' dhir ba' gu Abdoon jup jum gē'kamtak xijum baik oidha' juugit ip.

77. Gu Sansoon na ja palhbuidha' gu Israel kam ja'tkam nam ja daam ka kiika' gu Pilistea kam ja'tkam

(Na mi' dhir boosgix Jueses 13–16)

Ba' gatuuk nat pai' dhuuk ba muu gu Abdoon, gio cham mi' pui'p ka jii mit gu Israel kam ja'tkam na jax tu daaxix gu ñio'ki'ñ gu Dios. Ba' gu Dios gio pui'p xi chu duu nam ja kokdai ja mai'chia' gu Pilistea kam ja'tkam gio nam ja daam ji kikbu'.

Gu nobii'ñ gu Dios na pui' ba ti'ya' na maa'n maaxilhia' gu alhii Sansoon tiigim

Ba' gatuuk maa'n mu joot gu Dios gu nobii'ñ na mu jimia' buiñor maa'n gu Israel kam ubii na cham ji'xkat pai' dhuuk ja ninii'ñdha' gu a'aalh. Ba' pui' ba titda na sap maa'n tigia' gu alhii, dai ji na gu' sap jum aa' na cham ji'x io'da' gu biiñ, na gu' sap gu alhii na tigia' jir Dios ga'n ka', na gammiji pux xidhuu ka'. Gio ba' nap titda ip na sap cham pai' dhuuk jii'ka' gu kuupa'n, gio ba' nap titda ip na sap gui' ji' gu alhii ja kokda' gu Pilistea kam ja'tkam.

Ba' gatuuk nat pai' dhuuk ba jii gu nobii'ñ gu Dios, xi mii gu ubii nat aa'ñdham gu binga'n nat sap tii maa'n gu nobii'ñ gu Dios. Gatuuk ba' moo gio mui'p ja joochxi gu nobii'ñ na sap tu ja a'gidha' biix gook, ba' ba ti jii'ñ gu binga'n gu ubii nar silhkam na jax titda nat pui' tii biipi' dir.

Na ba maaxilhia' gu alhii gui' na Sansoon tii' gio ba' na gatuuk bar gē'kam ka'

Ba' pui' dho ji chu buus na jax ja titda gu Dios gu nobii'ñ. Ba tii gu ubii gu alhii, Sansoon ba' tii. Ba' gammiji bhaan ti niidhidhat palhbui'ñchu'nda' gu Dios, ba' giilhim jix oo'gim buusnik. Mui' ja koodak gu Pilistea kam ja'tkam, gio ba' nat ja mimi'ñchulh gu ja gagaa. Maa'n oo'm oidha' ba' juugit ja buir gē'kam kat gu Israel kam ja'tkam.

Gu Daliila na ba tikkada' gu Sansoon na jax kai'ñkam giilhim jix io'm jix oo'

Gu' ba' nam gu' tix mu'aam ka' jia gu Sansoon gu Pilistea kam ja'tkam, ba' ba umuagi'ñ am maa'n gu ubii Daliila tīgim, gui' na jaroi'x io'm jix joi'ñdha' gu Sansoon, na sap mi' dhir iam ja tikkaxdha' na jax kai'ñkam jix io'm jix oo'. Mui' tuumiñ xi namki'ñ am ji gu' nam makia'. Ba' gui'p jum dikoo'ñ nat bhai' ji chikka gu Sansoon na sap jax kai'ñkam jix io'm jix oo', gu' ji na gu' gui' cham aagi'ñ, dai nat jup xi chidak pix:

—Dho no' mit jiñ buupra dho ji'k jix chamaam daman gook gu i'rdich jajo' ki'n, gui' na chakui gak ka', na kax kaapak ka', pu cham dho ka oo' ka' iñ, ja'p pix bax oo' ka' iñ na jax gu jai' ja'tkam.

Ba' gu Daliila dai nat ba ja taa gu Pilistea kam ja'tkam gu i'rdich jajo', ba' ki'n tii xi buupra gu Sansoon. Gu Pilistea kam ba' dai nam mijji ja'p kam o'ñcho ba'k chir. Mi' dhir ba' xi aagi'ñ na mit sap mi ba ai gu Pilistea kam nam mi bax dhaagim. Ba' nat pai' dhuuk bhai' ji bam gu Sansoon, pu maa'n nat jax i'ki gui' na ki'n ka buuplhich, ba'p kai'ch gu Daliila:

—Cham tu' ji bak na pich silhkam jiñ aa'ñ nap jax kai'ñkam jix io'm jix oo'. Xib aañ jix aa' nap silhkam jiñ aagi'ñdha'.

Gu' ji na gu' sia cham aagi'ñ gu Sansoon, dai nap titda pix:

—Dho pui' ja jax no' mit titropiñ ki'n jiñ buupra dho gu xixiibkam, gui' na chakui ki'n tum buuphia', pu cham dho ka oo' ka' iñ, ja'p pix bax oo' ka' iñ na jax gu jai' ja'tkam.

Ba' gu Daliila pui' tiip tu duu na jax titda gu Sansoon, tii buupra ki'n gu xixiibkam gu titropiñ. Gu Pilistea kam ba' dai nam kam o'ñcho mijji ja'p ba'k chir. Ba' nat xi buuprak xi aagi'ñ na mit sap gio mi'p ba ai gu Pilistea kam nam mi bax dhaagim. Ba' gu Sansoon pu maa'n nat jax i'ki ip gio gu titropiñ gu xixiibkam. Ba' gio bhai' soi'p ji chii'ñ gu Daliila na sap aagi'ñdha' na jax kai'ñkam jix io'm jix oo', gu' ji na gu' maa'n na jax cham aagi'ñ, dai nat jup xi chidak pix:

—Dho pui' na jax no' pich jix kabkam jikpai dho guñ kuup bhaan gui' na mi tum ikxich, pu cham dho ka oo' ka' iñ, ja'p pix bax oo' ka' iñ na jax gu jai' ja'tkam.

Ba' gu Daliila pui' tiip tu duu na jax titda gu Sansoon, gu' ji na gu' maa'n nat jax jum duu. Na pai' dhuuk giop ba aagi'ñ na mit mi ba ai gu Pilistea kam, pu maa'n nat jax bix bha jup gu uux gui' na bhaan mi tum ikxich gio nat pu i'ki maa'n jimdam. Ba' gatuuk gio bhai' soi'p ji chii'ñ gu Sansoon na tikka na jax kai'ñkam jix oo', jix io'm bax ji jii ji gu' na pui' titda, jup kai'ch:

—Cham ji bak nap tu' silhkam xiñ joi'ñ, tii' nap ba' gu' cham jiñ aagi'ñ nap jax kai'ñkam jix io'm jix oo'. ¿Cham aa gu' bañ aagi'ñdha' ap git no'p moo tu' silhkam xiñ joi'ñdha' git?

Gu' ba' na gu' pīx ji kīisaim na pui' kai'ch, bax oodak ba aagi'ñ gu Sansoon, jup tītda:

—Aa dho gu' nañ pu bajik đir aagix dho nañ jir Dios ga'n ka' nañ irban đir kap tui'dhi' guñ ñaan, na ñich chakui maaxir, gio ba' nañ cham jī'xkat pai' dhuuk jīik guñ kuup. Ba' no' ñich jax dhuukat jīika' dhiñ kuup, pu cham dho ka oo' ka' iñ, ja'p pīx bax oo' ka' iñ na jax gu jai' ja'tkam.

Ba' ba tu ja joochxi gu Daliila gu Pilistea kam ja'tkam. Mi' dhir ba' dai nat ba kooxchuda gu Sansoon. Jix dhupi'ñ ba' tu chia nam jīika' gu kuupa'n. Mi' dhir ba' dai na xi aagi'ñ na mit sap mi ba ai gu Pilistea kam ja'tkam. Ba' ñiñiak bhai' tii ji bam gu Sansoon, pu cham maat no' cham bhaan jup ka ti ñiidhim gu Dios na ka palhbui'ñchu'ndat na ba'x oo' ka'. Jano' dho gi ba' gu' ba daa mit ji gu Pilistea kam ja'tkam gio na mit pu juupxichulh gu buupui'ñ. Mi' dhir ba' dai na mit ba bhiik mu ja'k nam pai' oi'dha', ba' mu aichdhak ba buupra mit ki'n gu bapaiñum tītropiñ mi' nam pai' ja kukpada' gu ja'tkam, gio ba' na mit chia ip na xikoolh buujidha' maa'n gu gē' xikoorak jodai na ki'n jum tuisap gu tiriik.

Na jax ja'k duuk mukia' gu Sansoon

Ba' na jī'x juugit mi' kuupich gu Sansoon gio bhai'p ji iipu gu kuupa'n, ba' maa'nanim nam ka tu piastat gu Pilistea kam, nam jix bhai'm taat buiñor gu ja dios tuk gu'p duiñxim, ba tu joot jamit nam ja bai'ñxi'ñpu' gu Sansoon nam sap ba' bha ja'p xi kīisat xi asdat nam tu piastatda'. Gu' ba' na gu' maa'n gu biapma' na mu bai'ñchu', pui' ba tītda gu Sansoon na sap mi kīisa' na pai' tuut gu gook tītнора' gui' na bhaan jix oo' gu bhi'ñbak, ba' gui' mi'p xi kii ip irban na pai' tuut bixxik đir gu gē'gēr tītнора', gio ba' nat bhai' xi chu da'ñchuda bixxik đir.

Ba' bhai' ji chu daani gu Sansoon buiñor gu Dios na sap palhbuidha' sia maa'nanim pīx ba'. Ba' biix gook xi ja koomkik gu tītнора' mui' ja nu'yasa biipi' ja'k, ba' pu bhai' ji ia gu bhi'ñbak bhammi daam đir đir ja'k. Pu biix dho gu' ja tiim gui' nam jī'k miji ka tu piastat irban đir, sia gui' nam jī'k daam đir đir ja'p mui'p ka ti ñii'ñ nam ka tu joojoi'ñ, pu biix jup koi mit, gio gu Sansoon pu biix jup muu ip. Ba' jano'x io'm mui' ja koi gu Sansoon, cham tu' ja'kbui' nat jī'k jup ja koodak biipi' đir na jī'x duakat.

78. Gu Rut na ba machia' na jax ja'k buiñor jix biñak ka' gu Dios

(Na mi' dhir boosgix Rut 1–4)

Gu Elimilek na ba jimia' Moab ja'k ja biim gui' nam jir jum maap oi'dhagim ka'

Ba' jano' nam jī'x juugit jix jai'ch ka' gu gē'gērkam na jī'x jir Israel, maa'nanim bhiogi' ma jii. Ba' jano' maa'n jup jai'ch ka' gu maa'nkam

Elimilek tiigim na maadit jir di' gu bopxi'n gu Judaa. Ba' ma jii mu ja'p na pai' bhaan bipio' gu Moab dibiiir biima'n gu binga'n Noemii gio ba' gu maamra'n Maloon gio ba' gu Kelion. Ba' mu ja'k pu muu Moab gu Elimilek, gu' ba' gu gook maamra'n ja bui tu oi'ncha mit gu u'uub gu Moab kam. Pui' na jax gu Maloon bhai' ji bhii gu Rut tiigim, gio ba' gu Kelion gu Orpa tiigim bhai'p ji bhii. Gu' ji na mit gu' mikkat am xi koi dhi' ji' dhi gook na mit tii ja biim ba tu kiichak gu maamra'n gu Noemii, ba' giilhim tiix buam jum aa'nda' gu Noemii, nat gu' diilh ji bii.

Gu Noemii na giop ba jimia' Israel ja'k biima'n gu ka'mda'n

Ba' maa'nnim pui' ba te kee gu Noemii na sap cham kar bhiogi' bhammi Israel, ba'm dikoo'n nat mu jii bhammi na pai' kioka' ja biim gu kaka'mda'n. Gu' ji na gu' nammi gama ja'k nam ba jiim, mi' cham ka aa' nam oi'ndha' gu kaka'mda'n. Jup ja titda na sap mi' dhir ja'k ba suulhgia' mu ja'k nam pai' oi'dha' gu ja jaaduñ ganai' biix aixim, gu' ji nam gu' gui' cham jup aa' nam ja'k suulhgia'. Dai siamri gu Orpa dikoo suakidhat ja'k ma gi, dai gu Rut dho gi gu' pu cham aa' ji. Jup titda pix na sap jix aa' na gammiji buiñor tu kioka'. Gio nap titda ip na sap pui' ja ilhii'ndha' gu jajaa'nni'n na jax gu diilh jajaa'nni'n. Gio sap ba' gu Dios tugi'n na pui' ja'k jup ilhii'ndha' na jax gu diilh Dios tugi'n. Ba' mi' pui' cham jax ka titda gu Noemii, dai nap titda pix na sap jir am ku gi na buiñor ba kioka' gammiji, gio sap na oidha' ku gi mu ja'k Beleen nat pai' maaxir gu Noemii.

Ba' na mit pai' dhuuk bhammi ba ai Beleen, kia'pix ba ji chi bhii mit gu ja'tkam gui' na sebaa'n jum tiiti'. Ba' gu Rut ba tikka gu Noemii no' sap cham jir am na mu jimia' mu ja'p maa'n kap na pai' jax jir gaa tir na pai' tim bhii gu sebaa'n na sap ti tiitbira' gui' nam ji'k mi ja'p xi bi'aidhat gui' nam mi ti bhii, nam gu' gu Israel kam ja'tkam diilh pui' ja'k tu jimda' nam pu'ni jai' mi xi bi'aidhat gu sebaa'n nam sap ba' mi ja'p oipot ti tiitbda' gui' nam ji'k cham tu' bia'ka'. Ba' gu Noemii pix cham jax jup tii na pui' ba titda. Ba' mu jii dho gu Rut maa'n kap mu ja'p na pai'r gaa tir nat ti tiitbim gu sebaa'n.

Esta ilustración
no está
disponible.

Gu Rut na bīma'n ba tu kiicha' gu Boos

Ba' mu ja'k na pai' oirit ti tītībda' gu Rut gu sebaa'n, maa'n gu maa'nkam mi tu gaa ka' na giilhim jir jix chumñigam ka', Boos tīgim, ba' dhi' maadit iam pīx jir jajaa'nni'ñ ka' gu bīnga'n kat gu Rut gui' nat muu. Ba' nat pai' dhuuk ba tīi gu Boos na mu ja'p oirit ti tītīb gu Rut gu sebaa'n, ba tīkka nar jaroi' dha'. Ba' nat pai' dhuuk ba maat nar jaroi' dha', pīx jix bhāi' tīi'n jix io'm xi chia na ti tītībia' gu sebaa'n mi ja'p na pai' jax tu gaa. Ba' gu Rut ba tīkka na sap jax ku ba' moo joidham jir jix bhāi'kam buiñor, na gu' tīi cham tu'r mi' kam, ba' gu Boos jup tītīda:

—Aa dho nañ pui' pu tē kēkē' dho nap joidham jir jix bhāi'kam buiñor gum daa'n Noemii, ba' gu Dios pīx jum namkidha' nap ti jīgi'ñ buiñor.

Ba' pui' xi chīidak palhīip xi maa gu koi' na tu jugia'. Mi' dhir ba' moop ja tītīda gu tujuandam tugi'ñ nam sap jai' mi ja'p xi bi'dhidhat gu sebaa'n gu Rut na mi ja'p ti tītīb. Ba' dhi' pu'ñi duukat mui' jumaap gu sebaa'n gu Rut na jī'x nakoo' nat u'uuk mu ja'k kia'mi'ñ gu Noemii. Ba' joidham jix bhāi'm taat gu Noemii nat mu jii gu Rut mu na pai' tu gaa ka' gu Boos, jup tītīda na sap jir am na gammijī mui' xi jimmīda' mu na pai' tu gaa ka'.

Gu' gu Noemii nax aa' ji na gu Rut bīma'n tu kiicha' gu Boos, nam gu' pui' ja'k tu jimda' gu Israel kam ja'tkam. Sap no't pu'ñi ba muu, no't dīilh mi ji bii gu bīnga'n, no't cham maa'n bhaan ji chīigik gu alhii, jix bhāi' gu jax chu'm na mia'n jir jaa'nni'ñ ka' na bhāi' ji bhīiya' gu ubii gui' na bar dīlhdhīm ka'. Ba' maa'nnim mu joot gu Noemii gu Rut na sap pu tīi'nmīra' gu Boos na bīma'n tu kiicha', ba' pīx cham jax jup tīi gu Boos, jup tītīda na sap jir am. Gu' ji na gu' sap jum aa' na bīipi' ka xi chīkka' maa'n gui' nax io'm mia'n jir jaa'nni'ñ ka' gui' nat muu no' sap cham jax kai'ch na bhīiya' piam ku gu' cham, na ba' gui' bhāi' ji bhīiya'. Ba' pui' xi chīidak ba joot kia'mi'ñ ja'k xi maakak gu sebaa'n na bhīidhika' gu daada'n Noemii.

Ba' moo jano' mu jii gu Boos mu gē' ki'ñgob mi' na pai' dīirap dīr ja'k pu ba tum busaak mi' gu gē' kiicham na mi' nīira maa'n gu maa'nkam gui' nax io'm mia'n jir jaa'nni'ñ kat gu Maloon kat gui' nat muu. Ba' ja'xpīx na mi ba jim, pui' ba tītīda no' cham saba'n gu dīrba ga'n gu jaa'nni'ñ Maloon kat gio ba' no' cham jix aa' na bhīiya' gu Rut gui' nar bīnga'n kat. Ba' gui'p tītīda na sap saba'n dho gu dībīir, gu' ji na gu' cham aa' na bhīiya' gu Rut.

Ba' pui' dīilh ma saba'lh gu Boos gu dībīir gio ba' nat bhāi' ji bhīi gu Rut. Mikkat ba' maa'n ba tīi mit gu alhii, Obed jamit ba' tītī. Ba' pui' ilhīi'ñdha' am na jax panaas ku moo gu Maloon kat jir maraa'n. Ba' joidham jix bhāi'm taat ka' gu Noemii na maa'n ba xi chu bīisalh, dai

gui' ba' p̄ik jix bhai' buada' gui' gu alhii. B̄ix ji gu' sia gu Beleen kam gu u'uub jix bhai'm ilh jamit buiñor gu Noemii, sap nat gu' maa'n ba maa gu Dios gu alhii na nuuka'nda' gatuuk na pai' dhuuk jix io'm bar jagi' ka'.

Ba' mikkat nat pai' dhuuk gi'ir gu Obed maa'n tu markat Isayii t̄igim, gio ba' gu Isayii mi' dhir maa'n jup tu markat ip Dabii t̄igim, gui' ba' nar ḡ'kam kat b̄ix kap na ji'x jir Israel.

**Na bhaan tu a'ga gu Samuel
gui' nar gatuuk kam
gui' na ja silhka'nda'
gu Israel kam ja'tkam gio gu Sa'uul
gui' nar biipi' kam
gui' na jir ja gɛ'kam tuk kat ip**

79. Gu Samuel na bhaankam ba tu a'gada' gu Dios
(Na mi' dhir boosgix gu biipi' kam ua'na'n gu Samuel 1-3)

Gu Ana na soi' ba tiida' gu Dios na sap maa'n makia' gu alhii

Maa'n gu maa'nkam Elkaana tiigim mu ja'k kioka' nam pai' ti dippiri'ka' gu bopxi'n gu Efrain, ba' gook tu bipna'ka' dhi' dhi maa'nkam, maa'n Ana tii'ka'. Ba' dhi' dhi ubii cham ja ninii'ndha' gu a'aalh, ba' gammiji pix tiix buam jum aa'nda', na gu' gu jumai binga'n gu Elkaana tu' pix ilhii'ndha', sap ba' na cham ja ninii'ndha' gu a'aalh. Nabap oidha' mu ja bappaichchikda' gu Elkaana mu na pai' Silo ti tii', mi' na pai' kiika' gu jannulh chiop, ba' tu makgirxi'ndha' gu Dios xi ja koodat gu sasoi'.

Esta ilustración
no está
disponible.

Ba' maa'nnim nam pu'ñi mi ka oipo na pai'r Silo, mu ki'ñgob jimīik gu Ana mi' na pai' kiika' gu jannulh chiop soi' ba titda gu Dios na sap maa'n makia' gu alhii. Gio ba' na pui' titda ip na sap jir gui' ga'n ka' gu alhii na jī'x duaka' no't maa. Ba' buimgidhak dai nat ba jii gu Elkaana mu ja'k na pai' kioka' ja biim gu bipnaga'n, ba' jī'kchi masaa'n pīx jup duu na bar ilhi'ch kiikam ka' gu Ana. Mikkat dho gu' ba tii gu alhii, Samuel ba' tiit.

Ba' nat pai' dhuuk do'ñchi gu Samuel, dai nat ba bhīik gu di'ii'n mu ja'k na pai' kiika' gu jannulh chiop. Ba' mi xi dho'ñchidhak gu Elii, gui' na mi'r ja gē'kam tuk ka' gui' nam tu daanda' ja a'mkam gu ja'tkam. Ba' xi aagi'ñ nat sap Dios taa gu Samuel, sap ba'r gui' ga'n pu bajik dir. Ba' bhai' ji chu daani gu Ana buiñor gu Dios nax bhai'm taat nat ba maa gu alhii. Gatuuk ba' dai nat ba jii biima'n gu bīnga'n Elkaana mu ja'k na pai' kioka' ja biim gu jajaa'nni'ñ, dai ba' gu Samuel mi' pup bii buiñor gu Elii. Ba' nabap oidha' na pai' dhuuk mu jimmiida' gu di'ii'n mu na pai' kiika' gu jannulh chiop biima'n gu bīnga'n Elkaana, maa'n xi ua'tulhi'ñdha' gu Samuel xibkam gu jannulh.

Gu Dios na bhai' ba ñio'kdha' gu Samuel

Ba' gu Elii gook jup tu maamarka', maa'n Opnii tii'ka', gu jumai ba', Pinjaas. Ba' dhi' dhi gook cham tu' ka'm nii'ñdha' am gu Dios, na gu' nam pai' dhuuk tii mi ja aichdhidha' gu sasoi' gu Israel kam ja'tkam nam tu makgīrxi'ñdha' gu Dios, ni jī'x kum iam jax xim aa'nda' nam xim niirada' git na biix ka xi miīya' gu gio'ga'n gu bakaax nam ba' mi' dhir alhi'ch ba ja tañia' git, gu' ja'pji mi' jotmoda' nam bhai' pu ja taanda' nam jax ja koodaidha' gu sasoi'. Gio ba' moo nam ja biim boppoda' ip gu u'uub, gui' nam mi tu juanda' na pai' kiik gu jannulh chiop. Ba' tii ja ñioki'ñdha' gu Elii nam pui' jī' tu buada', gu' ji nam gu' gui' cham jīigi'ñdha'. Dai ba' gu Samuel jix aa'nda' na tu' ka'm nii'ñdha' gu Dios, cham tu' pui' ja'k tu jimda'.

Ba' moo maa'nnim mi ba ji buus buiñor gu Elii gui' na bhaankam tu a'gada' gu Dios, nat sap mu joot na aagi'ñdha' na ja kooda' ja biim gu jajaa'nni'ñ, na gu' sap cham ja soo'mchulhi'ñka' gu maamra'n nam pu tu buada' na jax cham kii' ka'm nii'ñ gu Dios. Gio ba' moop titda ip nam sap pu maa'n jimdam biix gook ko'ya' am gu maamra'n na ba' bhaan jix maati' ka' nat silhkam Dios mu joot.

Ba' moo maa'nnim ja'pnip tum duu mi' na pai' kiika' gu jannulh chiop na pu bar jagi' ka' gu Elii, tukaa' na ka koos gu Samuel ba kai gu jaroi' na tiitgit mu pai' dhir ba bai'ñ. Ba' gui' jotmoda' bamgik mu dai'bus mu na pai' bo' gu Elii, na gu' ja'p jum aa' na gui' bai'ñ. Jup titda mu ji gēk:

—Ya' ñich ba ai nap jiñ bai'ñ.

Gu' ji na gu' gu Elii'p kai'ch na sap cham pai' bai'ñ, ba' xi joot ip gio na boi'ra'. Gu' ji na gu' gio mu pai' dhir jup ba bai'ñ na tii ba bo', ja'xpix gio ip. Ba' na pai' dhuuk bar baikim, ba maat gu Elii nar di' gu Dios na mu pai' dhir bai'ñ gu Samuel. Ba' dai xi aa'ñdhak ba joot ip gio na ba boi'ra', na sap jup tii'da' gu Dios no' gio mu pai' dhir jup ba bai'ñ: —Ya'niñ jup tu'ii'ñ Gi'kora'. Eap bhai' xi chuñ a'gi'ñ.

Ba' gui' ba jii ip gio na ba kooxim. Ba' pui' dhom duu, gio tii'tgit mu pai' dhir jup ba bai'ñ gu Dios. Ba' gu Samuel pui'p tii'da na jax aagi'ñ gu Elii. Ba'p tii'da gu Dios:

—Bii'x nañ ji'k jax tii'da gu Elii na cham bhai' tu ja jimia' ja bii'm gu jajaa'nni'ñ, silhkam pui' tu duñia' iñ. Mi' dhir jap aagi'ñdha' gu Elii nam pu'ñi ja'k jum tulhii'ña' na mit gu'm ua'tulh gu maamra'n na cham ja soo'mchulhi'ñka' sia ku tii'x maat nam tu' jax buada' na jax cham jir am.

Ba' buimgidhak nat ba xia', tii cham aa'ñdham gu Samuel gu Elii na jax tii'da gu Dios, na gu' tii'x iibhi'ñ. Gu' ji na gu' bha tii'katu' gu Elii na sap aagi'ñdha' na jax tii'da gu Dios, ba' gui' pui' ma aa'ñ. Ba'p kai'ch gu Elii:

—Dho gu' na gu'x maat jia gu Dios na tu' cham jir kii'. ¿Cham aa gu'r am na pui' duñia' jax na pui' ilhii'ñ?

Ba' pix ji gi'lhidha' gu Samuel, gio ba' na tu a'gada' na tu' jax jum duñiidha' gatuuk, na gu' gu Dios pix nap tu duiñchu'nda', na gu' bhaan ti niidhidha'. Ba' pui' ji chu buusnichgida' na jax kai'chdha', ba' bax maat am gu ja'tkam na maadi' jir di' gui' na bhaankam tu a'gada' gu Dios.

80. Gu Pilistea kam nam ja kokdai ja daam ji kikbu' gu Israel kam ja'tkam

(Na mi' dhir boosgix gu bii'pi' kam ua'na'n gu Samuel 4–7)

Ba' jano' bii'x gu Pilistea kam ja'tkam maap ba ja jumaap jamit gu ja sandaarui'x chuk nam bax ja kokdam gu Israel kam ja'tkam. Ba' gu Israel kam pui' maap jup ba jumaap jamit gu ja sandaarui'x chuk. Ba' moo jano' na mit jax bhai' jim kokda, pu maa'n na mit jax ja ma'iich gu Pilistea kam ja'tkam.

Ba' tii maa'n ñi'ook bap duu mit gu Israel kam ja'tkam nam sap bhii'pu' gux xidhuukam kaaja, nam gu' ja'p jum aa' na pu'ñi ja'k ja palhbuidha' gu Dios nam ba' ja mai'chia' git gu Pilistea kam ja'tkam. Ba' mu ja joot jamit ji'kchi gu ja'tkam nam bhii'pu' gux xidhuukam kaaja. Ba' gu maamra'n gu Elii gui' nam tu daanda' ja a'mkam gu ja'tkam bii'x jup xi jii'm am nam oi'ñchu' gux xidhuukam kaaja na mit ba bhii'k mu ja'k ja bui gu Israel kam ja'tkam.

Gu Elii na ba mukia' gio gu gook maamra'n

Ba' gio bhai'p ji ja kokda mit gu Israel kam ja'tkam gu Pilistea kam, gu' ji na mit gu' cham tu' jax ji dhuu gu Israel kam. Ba' mui' ja koi mit, ji'k baik mambhiix jix cha'tmam oo'm jamit ja koi gu sandaarui'x gu Israel kam, gio ba' biix ip gu gook maamra'n gu Elii. Gio ba' damdir na mit pup xi ja iixdhak gux xidhuukam kaaja. Ba' nat pai' dhuuk pui' ba ti kai gu Elii, giilhim jix buam jum ilh. Pu tai' mui' ji jii mi' pui' na jax ka daa bhaan gu atookkor. Pu muu dho gu', nat gu' pu om mijji dir kuspan. Ba' dhi' gook oo'm oidha' ja bui'r gē'kam kat gu Israel kam ja'tkam.

Gu Pilistea kam nam ja bui ba bia'ka' gux xidhuukam ja kaaja gu Israel kam

Ba' pu bhiik jamit gu Pilistea kam ja'tkam gux xidhuukam kaaja mu ja'k nam pai' oi'ñka', ba' mijji dai mit nam pai' tu chiopi' ka' mi' na pai' kiikit gu ja dios tuk gu joodai'p duiñxim. Ba' kabuimuk nat ba xia' nam mui' ba ti niidhim, mi' pix ja'p kaat diirap gu ja dios tuk, ba' gui' gio silh jup xi kiisak jamit. Gu' ji na gu' gu jumai buimgidhak nam gio mui'p ba ti niidhim, gio mi' pix ja'p jup kaat diirap, dho gi ba' gu' ba jaikix ji gu ma'oo'n gio ba' gu koktopo'n. Gio ba' na mit giilhim bhai' jim tulhii gu ja'tkam, na mit gu' giilhim bhai' ji mui'dha gu bapsik, gio ba' nat bhai' ji ja ai gu ko'kdai' gu ja'tkam, gui' na ja'p tu'm na jax gu bipri'x na giilhim jix ko'k. Ba' dhi' pu'ni ja'k ja tulhiinchuda gu Dios na mit gan bhiik gux xidhuukam kaaja.

Ba' gu Pilistea kam tii nai' ji bhiik jamit gux xidhuukam kaaja mu ja'p na pai' jax jir gē'gēr kikcham, ja'p ja'k jup bhiika' am gio ja'p ja'k ip. Gu' ji na gu' nam mu ja'p tii aichdhidha' pu bhai' ji chu ja a'jida' gu ja'tkam, ba' cham bhai' nam jax dhuñia'. Ba' pui' ma ji ja tikka mit gui' nam mu ja'p jir papaalh ka' gio gui' nam sap jix mat ka' na tu' jax jum duñiidha' gatuuk. Ba' gui'p ja titda am na sap jum aa' nam gook ja da'ngia' gu baakas gui' nam tu maamar ka' nam ka tu xi'chu'nda' nam ba' bha ja sai'chulhdhai gu karreet gamai' ja tiimilhdha' bhai' xi dhaasai gux xidhuukam kaaja binkam gu tu' na giilhim jix dha'ram namiik, nam ba' bhiika' mu ja'k ja bui gu Israel kam ja'tkam na sap ba' dhi' pu'ni ja'k cham ka bhaam ka' ja bui gu ja Dios tuk gu Israel kam ja'tkam.

Gux xidhuukam kaaja nam gio mi'p ba aichdha' ja bui gu Israel kam ja'tkam

Ba' pui'p tu buim am gu Pilistea kam ja'tkam nam jax ja titda gu papaalh gio gui' nam sap jix mat ka' na tu' jax jum duñiidha' gatuuk. Bhai' xi ja sai'chulhdhak jamit gu karreet gu baakas mui' xi ja sai, ba' pu silh bhii mit maa'n kap mu ja'p nam pai' amuub oi'dha'ka' gu Israel

kam ja'tkam. Ba' cham tu' iam palhiip mu ja'k xi bhii mit nam pai' guguuk gu ja maamar. Ba' ba maat jamit gu Pilistea kam ja'tkam nam dhi' pu kai'ñkam jum tulhiiñ nam mi bia'kat gux xidhuukam kaaja, cham tu' gu' ja'p pix.

Ba' mu ja'k na mit pai' bhii gu baakas, jir mi' nam pai' oi'ñka' gu bopxi'ñ gu Lebii. Ba' na mit pai' dhuuk ba tii nam mui' ba jiim gu baakas ji chiimirat gu karreet gio na bha daichu' gux xidhuukam kaaja, joidham jix bhai'm ilh jamit. Ba' dai na mit ba tu makgirxi gu Dios, pu gui' gu baakas jamit bhai' ji ja koi, gio ba' gu karreet jamit biix ki'n mi'ñ gu bakaax. Dai ba' gux dha'ram namkim mu ja'p daasam jamit jodai cha'm na mi ja'p amuub daaka'.

Ba' jai' dhit gui' nam mi' oi'ñkat bhijip ba ti ninii'ñ am irban dir gux xidhuukam kaaja, ba' pu maa'n jimdam biix koi mit, nat gu' cham ko'raaru gu Dios nam gan miji ti ninii'ñ. Ba' giilhim jix buam jum ilh jamit gu jai' ja'tkam na mit pui' ji' ti tii. Ba' pui' jim aa mit nar am nam maakam ja'k tu jootsa' nam bhika' gux xidhuukam kaaja. Ba' pui' ba ja titda am gui' nam mu ja'k oi'ñka' na pai' pui' ti tii' Kiriati Jariim, ba' gui' cham jax ji chi'ik jup xi bhik jamit. Mi ba' pu bia'ka' am maa'n oo'm oidha' juugit.

Gu Samuel na ba ja silhka'nda' gu Israel kam ja'tkam

Ba' nat pai' dhuuk ba muu gu Elii, gu Samuel mi'p jim ge'kamta ja bui gu Israel kam ja'tkam, ba' dhi' mu ja'k kioka' na pai' pui' ti tii' Ramaa. Ba' nabap oidha' mu jimida' baik kap na pai' ge'ger jir kikcham ka' na ja silhka'nda' gu Israel kam ja'tkam nam cham bhai' tu jimda'.

Mikkat ba' nat pai' dhuuk maa'n oo'm oidha' ba jur jano' nat pai' dhuuk mi'm aich gux xidhuukam kaaja, mam guguux jamit gu Israel kam ja'tkam nam sap cham ka ja daanda' gu jai' didios gup duiñxim, dai gu silhkam Dios sap pix nam buiñor ba tu daanda'. Ba' ba ja chia gu Samuel nam sap mu jimia' mummy na pai' pui' ti tii' Mispa. Ba' na mit pai' dhuuk mummy ba ai, bhai' ji chu daani mit buiñor gu Dios nam pui' titda na sap ka tu ja uañdha' na mit ji'x bam ua'tulh buiñor.

Gu' ji na gu' mi' nam ka tu daan, mui' ba jiim am gu Pilistea kam ja'tkam na mit gio mi'p ba ja kokdam. Ba' giilhim jix chooto'n jamit gu Israel kam ja'tkam. Ba' pui' ba titda am gu Samuel na sap tu ja daañxidha' buiñor gu Dios na ba' ja palhbuidha', ba' gui' cham jax ji chi'ik jup ma ja daañxi. Mi' dhir ba' dai nat ba tu makgirxi gu Dios xi mu'aak maa'n gu kasnir. Ba' gu Dios kai gu Samuel nat ji'k jax mu tii'n. Ba' gu Dios pui' xi chu duu na jotmoda' ge' ki'n tim tirnia', ba' gu Pilistea kam jix chotdonik pu jiboi'ñor jamit. Gu Israel kam ba', dai na mit ja ardimik pu ja koi. Mui' dho gu' ja koi mit. Jano' dir ba' pup cham joiñat ka darka' am gu Pilistea kam mu ja'p ja kiikia'am, nam

gu'x ja ĩbhi'ndha' gu Israel kam ja'tkam. Mui' tanoolh cham jax ka ja dooda mit.

81. Gu Dios na gē'kam ki'n ba daasa' gu Sa'uul ja bui gu Israel kam ja'tkam

(Na mi' dhir boosgix gu biipi' kam ua'na'n gu Samuel 8:1–13:2)

Gu Israel kam nam maa'n jix aa'nda' nam tu gē'kam tuk ka'

Ba' na pai' dhuuk pu bar jagi' ka' gu Samuel, gē'gērkam ki'n ba ja darai gu maamra'n ja bui gu Israel kam ja'tkam. Gu' ji nam gu' buam pix tu buada' na jax cham jir am, ja a'mkam ñiokda' am gui' nam jix buam tomaat ka' no'm xi ja namki'ñ. Ba' gui' nam jir ja gē'gērkam tuk ka' gu Israel kam ja'tkam mu jimik pui' ba titda am gu Samuel na sap jumai mi daasa' na ja buir gē'kam ka'. Ba' gu Samuel bhax buam jim ilh nam pui' ba titda, ba' ba tikka gu Dios na sap aagi'ndha' na tu' jax dhuña'.

Ba' gu Dios jup titda na sap pui' xi chu duña' nam jax titda gu ja'tkam, na gu' sap gui' diih nam cham kiigalhi'ñ nam ba' pui' kai'ch. Sap ba' gatuuk dai nam bhax jim tulhiña', na gu' gui' na jaroi' mi'r ja gē'kam tuk ka', gui' nam bha aa' bhax ji ja taña' nam jix dha'ram tu namki'ndha', gio ba' na bhax ji chu ja juantuda'. Jano' sap ba' tii pui' bam aa'nda' am nam ba' git chakui pu titdada' gu Samuel na mi daasa' ja bui maa'n gu gē'kam, gu' ji na gu' cham jax kax bhaai'n ka' nam jax dhui pataasa'.

Ba' gatuuk tii ba ja aagi'ñ gu Samuel gu ja'tkam na jax kai'ch gu Dios, gu' ji nam gu' gui' cham jigi'ñ. Ja'ppi nam bha aa' ji gu gē'kam nam sap ba' pui'p xi chu gē'kam tuk ka' ja'p na jax jai' kap.

Gu Samuel na gē'kam ki'n ba daasa' gu Sa'uul

Ba' xi chia gu Dios gu Samuel na sap pui' tu duña' nam jax titda gu ja'tkam. Xi aagi'ñ ip ba' na jaroi'r di' gui' na gē'kam ki'n daasa', jup titda:

—Kabuimuk ja'kia'n jañ maa'n muñ joochxidha' gui' nar ja bopxi gu Benjamiin, ba' aap xi bhiji gu asait bhax xi choi'dha' mo'ran na ba' bhaan jix maati' ka' na mi' dhir ja'p ja'k bar gē'kam ka' ya' dhi Israel. Ba' dhi' ja palhbuidha' gu Israel kam ja'tkam nam ja kokda' gu Pilistea kam.

Ba' pui'p jum duu ip jia. Kabuimuk mi ba ji buus kia'mi'ñ gu Samuel maa'n gu maa'nkam Sa'uul tiigim nat mui' ba ti tikkam na pai' ja'k ja tigia' gu bhumrux nat mai' ja iabu gu taata'n. Ba' xi aagi'ñ gu Samuel na mit sap ba ja tii gu jai' ga'ngadam, ba' gu Dios xi aagi'ñ gu Samuel na sap jir di' gui' na kia'pix mi jim gē'kamta na ji'x jir Israel. Ba' ba baidhim gu Samuel gu Sa'uul nam sap maap tu koi'pu' mu ja'k na pai'r

piasta ka', na gu' jano' pik jup jum a'jida' nam pai' dhuuk tu daanda' gu Israel kam ja'tkam buiñor gu Dios.

Ba' gui' cham jax ji chi'ik jup ma oi, maap jamit pix tu'm duu mu ja'k na pai' kiika' gui' na bhaan mi tum makgirxi'ñ gu Dios, ba' mu aichdhak ba tu maa joidham bakaax ki'n gux kii' jix io'm. Mi' dhir ba' gatuuk dai nat ba baidhak mu ja'k kia'mi'ñ na sap mi xi chibiappui. Ba' kabuimuk nat ba xia', ji'x juugit xi oi gu Samuel gu Sa'uul nat ba jii. Nammī gama ja'k ju'ñdharan gu gē' kiicham, bhai' xi choi'dhak mo'ran gu asait ba aagi'ñ na sap dhi' mi' dhir ja'p ja'k bar gē'kam ka' mi' na ji'x jir Israel, gio ba' moop titda' ip na moo jano' biix aixim bhai' ji chu jimia'. Pui' dho ji chu buus na jax titda' gu Samuel.

Ba' moo jano' bhai' ba tu a'gi gu Dios gu Sa'uul pui' na jax ja'k tu ja a'gi'ñdha' gui' nam bhaankam tu a'gada', mi' dhir ba' pui' ja'k bhaankam jup ba tu a'gada' gu Sa'uul na jax gui' am, nat gu' pui' ja'k tu'm ki'n bhaan ba ti tii gu Dios. Mi' dhir ba' cham tu' pui' ja'k ka tu jimda' gu Sa'uul na jax biipi' dir, nat gu' ba pataasa gu Dios. Ba' cham tu aa' gu Sa'uul mu kia'mi'ñ nat pai' dhuuk mu ba ai na jax titda' gu Samuel nar gē'kam ka' mi' na ji'x jir Israel. Dai ba' siamri gu bhu'mrux ja aa' na sap aagi'ñ gu Samuel na mit ba ja tii.

Gu Sa'uul nar bar gē'kam ka' biix kap na ji'x jir Israel

Ba' pui' ba ja titda' gu Samuel biix gu Israel kam ja'tkam nam sap mu jimim jumpada' mu na pai' pui' ti tii' Mispa. Ba' na mit pai' dhuuk pu'ñi biix mi bam jumaap gu ja'tkam, bhai' jim mamai'ch jamit na sap jaroi' bhaan ji chu buusnia' na mi'r gē'kam ka' na ji'x jir Israel. Ba' biipi' na mit jax bhai' jim mamai'chi, mu ja'k bhai' ji ja aa mit gui' nam jir bopxi'ñ gu Benjamiin. Mi' dhir ba' gatuuk na mit giop xim mamai'chi, mu ja'k bhai'p ji ja aa mit gui' nam jir jum jajaa'nnim gu Sa'uul. Mikkat gu Sa'uul jamit bhai' ji aa. Gu' ji na gu' ampik cham mi'p tu'ii', ba' mi ja'p nai' ji gaa mit. Mikkat jamit mu ja'k ji chii na pai' tu jumpax gu ja bixchu' gu ja'tkam, ba' mui' ma jii mit na mit baabum.

Mi' dhir ba' dai na ba ja aagi'ñ gu Samuel na sap jax ja'k tu buada' gu gē'kam. Mi' dhir ba' dai nat xi chu ua'nak bhai' xi chii nam pai' tu daanda' gu Israel kam ja'tkam. Gatuuk ba' dai nat ba ja joot gu ja'tkam nam sap ba jimia' ja kiikia'am ja'k. Ba' gu Sa'uul jup ba jii ip, dai nat xi ja baidhak ji'kchi gu Israel kam sandaarui'x.

Ba' gatuuk ji'kchi maa'n masaa'n jurni'ñ ki'n gio bhai'p ji ja kokda mit gu Amon kam ja'tkam gu Israel kam. Ba' nat jax pui' ti kai gu Sa'uul, mu dai'bus, dai nat jax maap ja jumaap gu sandaarui'x chugi'ñ. Ja palhbui dho gu' gu Israel kam ja'tkam gui' nam mi' oi'ñka' gē' kiicham. Ba' moo jano' tiip bax ja koodam am ip gui' nam biipi' dir cham aagimik nar gē'kam ka' gu Sa'uul, gu' ji na gu' cham aa' gu Sa'uul nam ja kooda', nat gu' sap ja palhbui gu Dios na mit tu kokda.

Mi' dhir ba' gatuuk mu ja'k jup bhii mit na pai' Gilgal ti tii', ba' mu eek ma tu makgirxi mit gu Dios. Dai na mit jax ja koi gu sasoi' gui' nax bhai' nam gatuuk giop ja jugia'. Mi' dhir ba' dai mit ge'kam ki'n ba dai gu Sa'uul. Joidham jix bhai'm taat am ji gu'.

Gu Samuel na pui' ba tiida' gu Sa'uul na gui' mi' dhir ja'p ja'k bhaankam mi bar ge'kam ka' Israel

Ba' nam pui' mi' kap tu'ii' Gilgal gu ja'tkam, ba ja aagi'n gu Samuel na sap jax ja'k tu tui'ka' mi' dhir ja'p ja'k. Gio ba' nap ja titda ip nam sap mi' pui' xi chi'ya' no' moo kuiñcha bia' piam ku gu' cham. Ba' gu ja'tkam jup kai'ch am na sap cham tu' kuiñcha bia', nam gu' cham pai' dhuuk nii'n na jaroi' mu pai' iatgi'n. Gatuuk ba' dai na ba ja aagi'n nam ba' bhaan ti'ñchoka' nat sap gu Dios joidham jix kii'p jum duukam jup tu duu ja bui gui' nam jir ja bopxi kat nat sap ja boosolh mu dir Ejipto gio ba' nat ja maa gu dippir mi ja'p na pai' jax jir Kanaan.

Gu' ji sap nam gu' gui' buam pix tu buada' na jax cham jir am, pui' na jax gu jai' didios gup duiñxim nam ja daanda'. Sap ba' dhi' tu'm da'p duuka' nam ba ja mamai'chikda' am nam tii tu kokdada' nam gu' gan tu daanda' ja bui gu jai' didios gup duiñxim. Dai sap ba' nam pai' dhuuk cham ka tu daanda' ja bui gu jai' didios, nam pai' dhuuk soi' bam ilhdha' buiñor gu Dios nam pui' titdada' na ja palhbuidha', ja palhbuidha' gu Dios.

Mi' dhir ba' moop ja titda ip na mit sap cham am bua nam gan jix aa' nam bia'ka' maa'n gu ge'kam. Na gu' sap mi' dhir ja'p ja'k dai na bam aa'nda' pix ba' nam mi' pui' jimda' na jax ja'k tu daaxix gu ñio'ki'n gu Dios, gio ja ge'kam tuk ba pui' ip. Mi' dhir ba' dai nat pui' xi ja tiidak na sap ja a'mkam tu dañia' buiñor gu Dios.

Mi' dhir ba' dai nat ba ja aa gu Sa'uul gu sandaarui'x jik baik mambhiix jix cha'tmam oo'm nam sap buiñor jup tui'ñgida' gammiji. Biix ba' gu maraa'n Jonataan jup bar sandaarui'x. Gu jai' ba' dai na mit ba jii ja kiikia'am ja'k.

Esta ilustración
no está
disponible.

82. Gu Sa'uul na cham mi' pui' ka jimda' na jax jix aa' gu Dios

(Na mi' dhir boosgix gu bëpi' kam ua'na'n gu Samuel 13:3–15:35)

Ba' mikkat mui' gio maap jup ba ja jumaap jamit gu ja sandaarui'x chuk gu Pilistea kam ja'tkam nam bax ja kokdam gu Israel kam. Ba' jano' gu Sa'uul, gui' na mi'r gë'kam ka' Israel, mu ja'k jup tu'ii' na pai' Gilgal ti tii' ja biim gu sandaarui'x chugi'ñ, nam mi' niira gu Samuel na mi eëji tu koodai gu sasoi' tu makgirxidha' gu Dios.

Ba' bëpi' pu xi aa'ñdhak gu Samuel gu Sa'uul na sap mi' niirada' jikchi xijum gook tanoolh na sap ba' diih mi eëji tu makgirxidha' gu Dios. Gu' ji nat gu' cham pai' ba ji ai gu ja'kbui' tanoolh nat ba jip duu. Ba' pui' ma ji jii mit jai' dhit gu ja'tkam, nam gu' cham ka ilhi'ñ no' moo mui'p ka jim ka' ba' gu' cham. Ba' gu Sa'uul diih xi chu koodak gu sasoi' tu makgirxi gu Dios.

Gu' ji nat gu' ja'xpix mi ba ai gu Samuel, ba' pui' ba ti kai nat jax tu dooda gu Sa'uul, ba' giilhim jix bhaamum jix buam jum ilh nat moo diih tu koodak jup ba tu makgirxi gu Dios, na gu' tii cham jir am. Ba'p titda na sap gu Dios pui' tu duña' na jumai mi daasa' nar gë'kam ka' mi' na jix jir Israel, nat gu' sap gui' cham am bua nat moo diih tu koodak jup ba tu makgirxi gu Dios. Ba' gatuuk dai nat ba jii gu Samuel bhammi ja'k na pai' kioka'.

Gu Jonataan na mui' ba ja kooda' gu Pilistea kam sandaarui'x

Ba' gatuuk gu Sa'uul mi' dhir jup ma jii na pai' Gilgal ti tii' ja biim gu sandaarui'x chugi'ñ. Bhammi ja'k jim jii amuub nam pai' daraa gu jai' sandaarui'x gui' nam jix ja kokdam. Ba' gui' na Jonataan tii' gui' nar maraa'n gu Sa'uul, gook dit maa'n gu biapma' gui' na gammiji palhbui'ñchu'nda' na tu ua'da' gu tu' na ki'n tu kokdada' gu Jonataan, mu jii mit jix dhupi'ñ maa'n kap na pai'r oi'dha' saagi'ñ bhai' nam pai' tu nuuka'nda' jikchi gu Pilistea kam sandaarui'x na sap ba' cham jaroi' mu bhìbhìda', na gu' dai bhai' palhiip jup jix chu bhaai'n ka' nam mu tim bhìbhìda', na gu' ja'p ja'k giilhim jix buam tu tui'ka'. Ba' gu Jonataan gu Dios pix buiñor jix biiñaktu' na sap palhbuidha' nam jax dhu' ja kooda' gu Pilistea kam sandaarui'x. Bëpi' xi maatik na tu' jax dhuña' gu Dios na ba' bhaan jix maati' ka' no' moo palhbuidha' piam ku gu' cham. Pui' na jax na pui' tu duña' gu Dios nam diih pix bhammi dir ba ja bai'ñdha' gu Pilistea kam sandaarui'x nam mu tisdia' bhammi nam pai'p tui'ka'. Sap ba' no't pui' ji chu buus, dhi' bhaan jix maati' ka' na ja palhbuidha' nam ja kokda' gu Pilistea kam sandaarui'x.

Ba' pui' dhop ji chu buus nam jax jix aa' na tu duña' gu Dios. Diih pix bhammi dir ba ja bai'ñ am gu Pilistea kam sandaarui'x nam sap mui' xi chisdia' bhijimmi daam dir nam pai'p tu'ii'. Ba' gui' mui'p ji chitit jamit bhijimmi daam dir, ba' daipu' nam jax jiiim, pu bhai' ji ja

kokda mit gu Pilistea kam sandaarui'x, ja palhbui dho gu' gu Dios na mit ja koi. Gio gu' moo jano' pik bhai'p ji gi'nduki gu oi'nga'n, ba' bhai' ji chooto'n jamit biix gu Pilistea kam sandaarui'x, pu cham bhai' kia' nam jax jum duña' gu mi' jotmoda'. Pui' mit pix ma jiboi'ññor, jai' ja'p ja'k jup bhii mit gio jai' ja'p ja'k.

Ba' gu Sa'uul na mi' dhir mui'p ka ti nii'ñ na pai'm jippi'ñ, ba tii na tu' jax jum bua bhammi dir nam pai'p tu'ii' gu Pilistea kam sandaarui'x, ba' jotmoda' nat jax ja baidhak gu ja'tkam tugi'ñ, mu dai'bus nam sap tu kokdapu'. Ba' mui' ja koi mit gu Pilistea kam sandaarui'x, nat gu' ja palhbui gu Dios.

Gu Sa'uul na pui' ba ti'ya' nam sap cham tu jugia' mi juugit nam pai' dhuuk biix ja kooda' gui' nam jix ja bhaamki'ñ

Ba' moo jano' nat jax xi ja koodak gu Pilistea kam sandaarui'x, jup ja titda gu Sa'uul gu diihl sandaarui'x chugi'ñ nam sap chakui tu kua'da' mi juugit nam pai' dhuuk biix xi ja koodai sap gui' nam jix ja bhaamki'ñ, nam sap ba' ba tu jugia'. Piam sap no't gu' moo jax dhuukat jaroi' tu' ma juu, ku pum duña' ku gi sap na jax cham jir am. Ba' biix kēē am gu sandaarui'x chugi'ñ na mi' pu'ñi ja titda, pui' dho ba' pu cham jaroi' tu' juu jano' sia kum gu' giilhim tii bax bhio', nam gu' bax maat na cham bhai' nam jugia' gu tu'. Ba' maa'n kap nam mui'p ka jiim, ba tii mit gu panaalhi'x miibat na mi' joidham tu'ii', gu' ji nam gu' jax gi dhuip jugia', nam gu' soo'mchulhdhix nam saak cham tu' kua'da'. Pui' dho ba' mi' pix xi niidhim am nam mu jiim. Dai gu Jonataan dho gi gu' palhiip xi bhiak xi chu jugaak ji, nat gu' dai gui' cham kai gu taata'n nat jax ja'k jup tii biipi' dir.

Ba' moo jano' gu tukaa' mi' dhir gio ja'k jup bax giixim gu Sa'uul na gio tiip bax ja kokdaram gu Pilistea kam gui' na mit ji'k ka bii, gu' ji na gu' maadit gui' nam ja a'mkam tu daanda' gu Israel kam ja'tkam ba tikka gu Dios no' sap moor am nam mu jimia' nam tu kokdapu' ka' ba' gu' cham. Gu' ji na gu' cham pai' dhir ñiok gu Dios, nat gu' cham am bua gu Jonataan nat gan palhiip juu gu panaalhi'x miibat. Ba' tii xim ga'nga am na jax jir jum duukam gio ba' na mit bhai' jim mamai'chi na jaroi' kuiñcha bia' nat cham am bua gu pui' nat jax ja'k tii gu Sa'uul biipi' dir. Ba' dhi' bhaan ji chu buus gu Jonataan, ba' gu Sa'uul bhai' ji o'bhai'. Ba' tii bax mu'aam kat sia ku tii diihl jir maraa'n, gu' ji na mit gu' biix dhit bhai' bhaankam ji ñio gu Israel kam ja'tkam, nat gu' sap dhi' pik biipi' bhai' ji ja koi gu Pilistea kam sandaarui'x. Cham jir am sap nam moop ba ji mu'aa'. Pui' dho ba' pu cham jax dhooda mit nam kax mu'aam kat.

Ba' mi' dhir jix io'm bar gē'kam ka' gu Sa'uul. Mui' sandaarui'x ba ja darai gu Israel kam ja'tkam, gio ba' nat pu biix ja koi gui' nam ji'k

jix ja bhaamki'ñdha' gu Israel kam ja'tkam. Dai gu Pilistea kam ba' cham bĭix ja koi, ba' gammiji tii ja kokdatu'nda'.

Gu Dios na pui' ba tĭida' gu Sa'uul na bĭix ja kooda' gu Amalek kam ja'tkam

Ba' mikkat jup tĭtda gu Samuel gu Sa'uul:

—Aañ jup jiñ chitda gu Dios nañ sap pum tĭida' nap bĭix ja kooda' gu Amalek kam ja'tkam bĭnkam gu ja sasoi', na gu' sap cham jir am nam duduaka'.

Ba' dhi' pu'ñi ja'k ja tulhiiñchuda' gu Dios gu Amalek kam ja'tkam na mit gu' gan ja kokda gu Israel kam ja'tkam jano' nam pai' dhuuk mu ja'k ka jiim na pai'r Kanaan nam mu jir ja'k jiim Ejipto. Ba' gu Sa'uul cham jax ji chi'ik mui'p jii ja bĭim gu sandaarui'x chugi'ñ. Ja koi dho gu' bĭix gui' nam ji'k mi' oi'ñkat Amalek, dai gu ja gē'kam tuk ba' cham mua, nat gu' pui' daagik bĭiik, gio ba' ji'kchi gu ja sasoi' gux kikii' mit jup xi ja saadak. Dai ba' gui' nam ji'k gampai' pĭx tuutu'm xi ja koodak jamit.

Gu Samuel na ba ñiokdha' gu Sa'uul gui' nar gē'kam

Ba' ba aagi'ñ gu Dios gu Samuel na sap cham tu' ka'm tĭi gu Sa'uul, ba'p tĭtda na sap cham ka aa' nar gē'kam ka', ba' gu Samuel mu jii nat gaagam. Ba' mummi ja'k ji chĭi na pai' Gilgal tĭ tĭi'. Ba' nat ba tĭi gu Sa'uul, biipi' kat bhai' ba ñio, jup kai'ch:

—Aañ tak mi' pui' ma tu kuugalh jiñ jaduun na saak jax jix aa' gu Dios nañ pui' tu duñia'.

Ba'p tĭtda gu Samuel:

—¿Aa jē' aa? ¿Gu' jax ji na ba' mi' pai' pĭx ja'x kuu gu kakasnr gam tutuur?

Ba'p kai'ch gu Sa'uul:

—Aa dho gu' ji'k jachich dho bhai'p xi ja saadak gui' nam ji'k jix io'm jix kikii' nach ba' ya' makgirxidha' gu Dios, gu' jai' gu' pu bĭix ji na chich ja koi.

Ba'p tĭtda ip gio gu Samuel:

—Aa dho gu' aañ tukaa' pui'ñ chitda ji gu Dios nap sap cham tu' aap kar gē'kam ka', na pich gu' cham bĭix mi' pui' duu nat ji'k jax jum chia. Nap jum tĭtda bo nap saak bĭix ja kooda' gu Amalek kam ja'tkam bĭnkam gu ja sasoi', gu' ji na pich gu' aap tak jai' xi ja bi'aak na pich bha ja saadak.

Ba'p kai'ch ip gio gu Sa'uul:

—Dho gu' aañ bĭix mi' pui' tĭi duu ji nat ji'k jax jiñ chia gu Dios. Ja koi ñich gu Amalek kam ja'tkam bĭix nam ji'k mi' oi'ñkat, gio gu ja gē'kam tuk jañich daagik bhai' bĭiik dhi' na ya'p tu'ii' xib. Dai pĭx ji

dhi ja'tkam na mit ji'k bhai'p xi ja saadak gu ja sasoi' nach ba' ya' makgixidha' gu Dios.

Ba'p titda ip gio gu Samuel:

—Jax dhui na gu' gu Dios na jax pik ja'k jix io'm jix kii' ka'm nii'n, gu' nap tu' ka'm nii'ndha' ji. Cham tu' na gu' dai nap tu makgixi'ndha' pix gu tu' sasoi', gu' ja'pji no'p mi' pui' duñim ji na ji'k jax ti'idha' gui', dhi' ji' pik ji nax io'm jum aa'. Na gu' gu jaroi' no' cham mi' pui' jim na jax jix aa', giilhim jix io'm jum ua'tulhdha' ja'p na jax gui' nam tu jiboi'ndha' piam gui' nam jai' didios gup duiñxim ja daanda'. Ba' gu Dios cham ka aa' dho nap aap jir gē'kam ka', na pich gu' gē'kam ki'n cham am bua na pich cham biix mi' pui' duu nat ji'k jax jum chia.

Ba' giilhim bhai' ji choo'n gu Sa'uul na pui' ji' titda, ba' bhai' tii soi' ji chii'n gu Samuel na sap tu ua'ndha' git gu pui' nat jax mam ua'tulh. Gu' ji na gu'p titda gu Samuel na sap cham jax kax bhaai', na gu' sap gu Dios maa'n pix ñiok. Na gu' na pai' jax ti'ya' pui' tu tui'ka', cham tu' na gu' gatuuk maakam jup ba kai'chdha' ja'p na jax gu ja'tkam nam ji'x gatuuk maakam jup ba ti'ya' jax nam xi chi'ji biipi' dir. Pui' dho gu' sap ba'm aaya' na pai' dhuuk jumai mi daasa' gu Dios na mi'r gē'kam ka' na ji'x jir Israel. Ba' pui' xi chi'ik, ba tu joot nam bha bai'ñxidha' gu Amalek kam gu ja gē'kam tuk, ba' dai nat xi mu'aak ba jii mu ja'k na pai' kioka'. Gio gu Sa'uul jup ba jii ip mu ja'k na pai'p kioka'. Ba' jano' dir pu cham pai' kam tiitgia mit. Ba' tiix buam bhai' jim ilh gu Samuel, na gu' sap cham kar gē'kam ka' gu Sa'uul.

83. Gu Dios na gē'kam ki'n ba daasa' gu Dabii ja bui gu Israel kam ja'tkam

(Na mi' dhir boosgix gu biipi' kam ua'na'n gu Samuel 16:1-13)

Ba' maa'nnim jup titda gu Dios gu Samuel na sap cham jax kam aa'nda' buiñor gu Sa'uul na cham kar gē'kam ka', ba' mu joot maa'n kap na sap mu jimia' na bha toi'ñmira' gu asait mo'ran maa'n gu biapma' na ba' mi' dhir ja'p ja'k jup bar gē'kam ka' ja bui gu Israel kam ja'tkam. Ba' moo silh joot bhammi na pai' pui' ti tii' Beleen na sap bha toi'ñmira' palhiip gu asait mo'ran maadit gui' nam jir maamra'n ka' gu Isayii, gui' na maadit jir di' gu bopxi'ñ gu Judaa.

Ba' mui'p jii ip jia gu Samuel cham jax ji chi'ik, ba' nat pai' dhuuk bhammi ba ai na pai'r Beleen, ba tii maa'n gu maraa'n gu Isayii, gui' nar biipi' kam. Ba'p jum aa' bhai' xi ñiidhat: “Dhi' moor di' gui' nañ gaagim”, gu' na gu' joidham jir gē' gio nax abhaar na bhai' xi nii'n. Gu' ji na gu' gu Dios jup titda:

—Cham tu' ji nar di'. Jir jumai ji matgim. Na gu' ya' gu ja'tkam ja bui dai na jax chu'm ka' pix gu jaroi' nam bax maatit nii'ndha'. Gu' aañ matgim biix ji sia gu jura'ran bhaan nañ jix mat ka' na jax jir tu'm da' ka' gu jaroi'. Pui' kuñ bap kai'ch na cham tu'r di'.

Ba' pui' jai'p ma tu ja joochxi gu Isayii gu maamra'n, ji'ma'n pix moo mui' ji ja bai, gu' ji na gu' pu ni jax chu'm maadit kur di', ba' ba tikka gu Samuel no' sap moo jai' pup tu maamar. Ba' gui'p xi aagi'ñ ip na sap jumai pup ka tu mar jix io'm gatuuk kam na mummi ja'p gampix tu bipia' gu kakasnir. Ba'p titda gu Samuel na sap mu tu joochxidha' ku gi nam bai'ñpu', ba' gui' mui'p tu joot ip nam bai'ñpu'. Ba' nat pai' dhuuk bhammi ba ai gu Dabii, jup titda gu Dios gu Samuel:

—Dhi' ji' ji nar di' gui' nañ aañ jaroi' ga'nga. Ea nap bhai' xi choi'dha' gu asait mo'ran.

Ba' gu Samuel bhai'p xi choi' ip mo'ran gu Dabii, mi' pui' ja saagi'ñ gu jajaa'nni'ñ. Ba' gu Dabii joidham jix abhaar ti nii'ñdha', gio ba' nax chu matdagim tu'm ti nii'ñdha', gio na joidham jix kii' ka'. Ba' jano' dir bhaan pup tajaanixchu'ñda' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mdaga'n gu Dios. Gatuuk ba' dai nat ba jii gu Samuel bhammi ja'k na pai' kioka'.

84. Gu Dabii na ba saasbidha' gu Sa'uul

(Na mi' dhir boosgix gu biipi' kam ua'na'n gu Samuel 16:14-23)

Gu' ba' na gu' gu Dios cham tu' ka palhbui'ñchu'nda' gu Sa'uul, ba' bhai'x buam ba ji chu tadtachia' na pai' dhuuk bhaan ba bakia' gu cham kii' ii'mda', ba' gu tujuandam tugi'ñ jup titdada' am na sap maa'n gaaga' gui' nax maatit tu sabda'. Maadit jup titda na sap gu Dabii maadit jir di' gui' nax maatit tu sab, gui' nar maraa'n ka' gu Isayii, ba' mui' ba tu joochxi gu Sa'uul na sap mu jimda'. Ba' na pai' dhuuk pu'ñi bhai'x buam ba ji chu tadtachia', bhai' ji saasbidha' gu Dabii, ba' mi' dhir cham pik jix buam ka tu tatda'ka'.

Joidham jix kii'galhi'ñdha' ji gu' gu gø'kam gu Dabii, ba' maa'nnim jup titda na sap jix bhai' duuka' gui' na ki'n tu kokdada', gio sap ba' nam aa' na gammiji ua'tulhi'ñdha' pai' no't ba tu kokdam.

Esta ilustración
no está
disponible.

85. Gu Dabii na mu'aa' maa'n gu maa'nkam na giilhim jix io'm jir gē' ka' nar Pilistea kam sandaarui'x

(Na mi' dhir boosgix gu bīpi' kam ua'na'n gu Samuel 17:1–18:5)

Gu Goliat nax chu kokdam ka' ja bui gu Israel kam ja'tkam

Ba' maa'nnim nam pai' dhuuk gu Israel kam sandaarui'x gio gu Pilistea kam ba xim kokdam, nam maa'n kap oidha' ta'm kap tu'ii' gu Israel kam sandaarui'x gio gu Pilistea kam ja'p dir ja'k gu jumai oidha' ta'm ip, maa'n bhiji dir ja saagi'ñ gu Pilistea kam bhai' ji buus gu maa'nkam na giilhim jir gē', na tii pup baik meetro jir gē', gio na xi chii'chu' maa'n gu baiñum kutuun na giilhim jix io'm jix biit.

Ba' dhi' dhi maa'nkam Goliat tii'nka'. Ba' amuub xi eek mui' ba ja jiñkui'ñ gu Israel kam sandaarui'x nam sap maa'n mu joochxidha' gu sandaarui'x nam gook dit jum kokda' na ba' bhaan matgilhia' na jaroi' tu daam ji kikbu'. Pui' sap na jax gu Goliat no't tu ma'iich, gu Pilistea kam sap ja daam ji kikbu' am gu Israel kam ja'tkam. Piam sap no't gu' gu Israel kam sandaarui'x tu ma'iich, gu Israel kam sap ja daam jup ji kikbu' am gu Pilistea kam ja'tkam. Ba' gammiji nabap tanoolh amuub ji a'jit pui' ja titdada', gu' ji na gu' ni jaroi' maadit gu Israel kam sandaarui'x kum guguuxi'ñdha' na tu kokda' buiñor, nam gu' biix pix jix iibhi'ñdha', na gu' giilhim jir gē' ka' nam mui' xi nii'ñdha'.

Esta ilustración
no está
disponible.

Gu Dabii na bax aa'nda' na tu kokda' buiñor gu Goliat

Gu' ba' gu baik xiixio'gi'ñ gu Dabii bix jup jir sandaarui'x chugi'ñ ka' am gu Sa'uul gui' nar gē'kam ka', ba' gu Dabii jano' tu bipia'da' gu kakasnir ga'n gu taata'n. Ba' maa'nnim jup titda gui' jī' taata'n na Isayii tii' na sap ja tii'mira' gu xiixio'gi'ñ no't moo cham tu' ba ja duu, gio ba' moo jī'kchi mui'p xi ja gaam gu koi' na sap ba' bhammi xi ja do'ñchidhai.

Ba' jano' jī' nat pai' dhuuk mu jii gu Dabii, maa'n masaa'n bap duu na gammiji nabap tanoolh mu amuub ji a'jit mu ja jiñkui'ñdha' gu Goliat gu Israel kam sandaarui'x, na pui' ja titdada' nam sap maa'n mu joochxidha' gu sandaarui'x na buiñor tu kokda'. Ba' nat ba kai gu Dabii na pui' jī' kai'ch gui' jī' gu maa'nkam, jup kai'ch na sap cham jir am kat na ja kokdada' gu sandaarui'x chugi'ñ gu Dios nam jir ja'tkam tugi'ñ, ba' pui' ba ja titda jai' dhit na sap gui'm gu'nguxi'ñ na tu kokda' buiñor gu Goliat.

Ba' nat pai' dhuuk pui' ba ti kai gu Sa'uul, miji xi chu joochxi gu Dabii na sap mu jimda', ba'p titda nat pai' dhuuk bhammi ba ai:

—Juu gu' aap matgim cham ji nap tu' bhaai' nap tu kokda' buiñor gui' jī' gu maa'nkam, na gu' giilhim jix io'm jir gē', gu' aap jaiñ nap jax jir ilhi'ch gio gu' gui' giilhim jix io'm jix maatit tu kokda, na gu' pu ilhi'chdham dir jir sandaarui'x.

Gu' ji na gu'p titda gu Dabii:

—Ja'pji na gu' aañ gu Dios jiñ palhbuidha'. Na gu' aañ nañ pai' dhuuk tu bipia'da' gu kakasnir ga'n guñ chaat, no' mit mi ba ji ja oi gu maapi'ñ no'ñ bax ja naa, pu maa'n jimdam nañ ja koo'nda' gio gu bapooji ba pui' ip. Ba' xib pu'ñi dhop jiñ palhbuidha' nañ mu'aa' dhi Pilistea kam sandaarui'x sia ku jax giilhim jix io'm jir gē'.

Gu Dabii na ba mu'aa' gu Goliat

Ba' mi' pui' cham jax ka tii gu Sa'uul, dai nap titda pix na sap xi chi'ji ku gi gui' na ki'n tu kokda diilh gu Sa'uul. Ba' gu Dabii cham jax ji chi'ik jup ma ti tii, gu' ji na gu' cham bhaan jum maat na mi ja'p tii xi oiri xi chi ti'kat, ba' pui' giop ma tu kookosa. Mi' dhir ba' dai nat xi mii mu ja'p akki'n nat u'aam gu joodai, gui' nax io'm jix kiki' na joidham jix dha'npak. Ji'k jix chamaam xi gaamuk mui' ji ai mu ja'k na pai'p tu'ii' gu Goliat nat ba mu'aam, ku gu' cham tu ua' ji gu' tu' na ki'n tu kokda', daipu' bagiomkar xi dhaa'ñchu'.

Ba' nat ba tii gu Goliat na mui' ba jim gu Dabii, giilhim ma jimi, gu' ji na gu'p titda gu Dabii:

—Juu gu' aañ matgim jiñ palhbuidha' ji gu Dios nañ jum mu'aa', gui' nach jaro' daan aach nar jir Israel kam. Xib dhi tanoolh ya' tigia' am bix gu ja'tkam na aach gu Dios jich a'm ti niidhidhat jich palhbui'ñchu'.

Ba' mui' ji jii gu Goliat mu ja'k na pai' dhir mu jim gu Dabii, gio gu Dabii mui'p jimchu' ip mu ja'k na pai' dhir bha jim gu Goliat. Ba' dai nat jax baabu maa'n gu jodai gu Dabii na mi gaamtu', nat jax mi dai bhaan gu bagiomkar bhai' pu ma'ya gu Goliat. Silh kobtagiñ pu bui'ñ, pu mi ja'p gan ji ia gu Goliat. Ba' gu Dabii jotmoda' mu dai'ññik nat jax baabui' gu diilh ispaan ga'n gu Goliat, ki'n xi ii gu kuxbu'n.

Ba' gu jai' Pilistea kam sandaarui'x bhai' ji chooto'n jamit, pu jiboi'ññor jamit dho gu' mu ja'k ja ki'aam, gu' ji na mit gu' mu ja ardi gu Israel kam sandaarui'x. Mui' dho gu' ja koi mit mu ja'p ji eek ja kiikia'am.

Ba' nat pui' ji' ti tii gu Sa'uul nat ji'k tu' jax jum duu, jup titda gu Abner gui' nar ja gɛ'kam tuk ka' gu sandaarui'x chugi'ñ na sap mu baidhika' gu Dabii na mu jimda' bui'ñor. Ba' gu Abner mui'p baidhak ip. Ba' nat pai' dhuuk bhammi ba ji buus, xi ua' gu ma'oo'n gu Goliat. Ba' bhai' pui' ba titda gu Sa'uul na sap bhai' ba daaka' bui'ñor. Ba' gui' bhai' pup daa ip. Mi' dhir ba'x io'm bar bhai' kai'chdham tugi'ñ ka' gu Jonataan gu Dabii, ba' maa'n ba' onbai' gu ispaan.

Jano' dir ba' mu ja'p nai' ji joot gu Sa'uul gu Dabii na tu kokdada', ba' gu Dabii tu kokdatu'nda' ip. Mikkat iam pix gɛ'kam ki'n ba dai ja bui' ji'kchi gu sandaarui'x chugi'ñ. Ba' joidham jix bhai'm taat ka' am gu Israel kam ja'tkam nam pui' ji chɛ kɛkɛt na tu' pix ja buada' gu Dabii gui' na ja kokdada', sia ji gu' gui' nam jir noonbi'ñ ka' gu Sa'uul biix jai' joidham jix bhai'p xim taat ka' am.

86. Gu Sa'uul na bax bhaam ka' bui'ñor gu Dabii gio ba' na tiix mu'aam ka'

(Na mi' dhir boosgix gu biipi' kam ua'na'n gu Samuel 18:6–20:42)

Ba' maa'nnim nat pai' dhuuk mi ba ai gu Dabii nat tu kokdarak, nat pai' dhuuk biix xi ja koodak gu mui' sandaarui'x gu Pilistea kam, biix dhit gu u'uub gu Israel kam mui' ji jii mit na mit ba ja namkim gui' ji' gu sandaarui'x, xi chi ni'iidhat am gio nam xi chu laalagidhat. Ba' nam jax ja'k tu laalagim bhaan tu a'ga gu Sa'uul gui' na mi'r gɛ'kam ka' gio ba' gu Dabii, jup kai'chim am nat sap gu Sa'uul ji'kchi miil ja koi gu sandaarui'x, gu' sap ba' gu Dabii jix io'm mui' ja koi, mambhiix ja'kbui' sap pup.

Ba' gu Sa'uul na pui' ji' ja kɛɛ nam kai'ch, giilhim bhai' ji bhaam, na gu' ja'p jum aa' na dhi'r di' gu Dabii nam gatuuk gɛ'kam ki'n mi daasa'. Jano' dir ba' ampix pui'x bhaamut ba nii'ñdha'.

Gu Sa'uul na tii bax mu'aam ka' gu Dabii

Ba' buimgidhak nat ba xia' gio bhai'x buam jup ji chu tatdat gu Sa'uul nat bhaan ba baa gu cham kii' ii'mda', ba' gu Dabii dai nat bhai' ji saasbi na jax pu ba sabii'ñdha'. Gu' ji nat gu' jotmoda' bhai' tii bui'ñ

gu saabli na daa' gu Sa'uul, na tii ilhdhat na moo mi' p̄ix bua't ḡit gu Dabii na mu'aa'. Gu' ji nat gu' cham jup ai, nat gu' ja'p xi n̄ira. Gookim pui' tii ji dhooa, gu' ji na gu' maa'n nat jax cham ai.

Esta ilustración no está disponible.

Ba' jano' dir bhai' jix iibhi gu Sa'uul gu Dabii, na gu' bax maat na gu Dios bhaan ti niidhidhat palhbui'ñchu', gui' ba' pu cham. Ba' ḡe'kam ki'n ba dai ja bui ji'kchi gu sandaarui'x chugi'ñ na gu' tii ja'p jum aa' nam ḡit mu pai' mu'aa' gu Pilistea kam sandaarui'x na ja bui ka tu kokdada'. Gu' ji nat gu' biix kap tu ma'iich gu Dabii nat ji'k kap tu kokda, na gu' palhbui'ñchu'nda' gu Dios. Ba'x io'm gio bhai'p jix iibhi gu Sa'uul, cham tu' pui' na jax biipi' dir, gu' ji na gu' gu Israel kam biix p̄ix jix io'm jix kiigalhi'ñdha' am gu Dabii.

Ba' mikkat maakam tiip duu gu Sa'uul na tii ilhdhat na moo mu'aa' ḡit gu Dabii. Gu maraa'n Mikaal jix joi'ñdha' gu Dabii, ba' gu Sa'uul bax maakim. Ba' mu ja joot gu noonbi'ñ nam sap pu ti'npu' gu Dabii nar am na biima'n xi chu kiichai gu maraa'n. Gu' ji na gu' cham aa' gu Dabii, na gu' pui' xim aa' na cham tu' bia', gu' ji nam gu'p titda gui' nat mu ja joot gu ḡe'kam na sap dai nax aa' p̄ix na ja kooda' maa'n jix chamaam oo'm aixim gu Pilistea kam na ba' ba makia' gu maraa'n. Gu' gu Sa'uul na ja'p jum aa' ji nam ḡit iam mu pai' mu'aa' gu Dabii gu Pilistea kam na pai' dhuuk bhai' ji chu kokda' ja bui.

Ba' p̄ix cham jax jup tii gu Dabii nam pui' ba titda, mu jimiiik ja koi gu Pilistea kam gook jix cha'tmam oo'm aixim, cham tu' maa'n p̄ix. Mi' dhir dho ba' gu' dai nat ja'k giisik biima'n ba tu kiicha gu Mikaal. Ba' gu Sa'uul giilhim jix io'm gio bhai'p jix iibhi, cham tu' pui' kia' na jax biipi' dir, nat gu' ba tii gu Dabii na silhkam jix joi'ñ gu maraa'n, gio ba' na bhaan ti niidhidhat palhbui'ñchu' gu Dios.

Gu Jonataan na bhaankam ñiokda' gu Dabii

Ba' mikkat jix io'm bax mu'aam ka' gu Sa'uul gu Dabii. Biix ba ja aagi'ñ gu jajaa'nni'ñ gam gui' nam jir noonbi'ñ, na sap mu'aa' gu Dabii. Gu' ji na gu' gu Jonataan cham ko'raar nam mu'aa' gu Dabii, na gu' giilhim jir bhai' kai'chdham tugi'ñ ka', ba' mu jimiiik ba aagi'ñ na sap jix mu'aam gu taata'n. Gatuuk ba' nat xi aa'ñdhak, mu ja'k jup bhii buiñor gu taata'n nat pu tiidam na sap cham jir am na gan mumua'da' gu Dabii. Ba' siamri ma kai ip gu taata'n na jax titda gu maraa'n, jup kai'ch na sap cham tu' ka mu'aa' gu Dabii. Mi ba' pup jir ja ḡe'kam tuk ka' ji'kchi gu sandaarui'x chugi'ñ, ba' mikkat nat giop ma tu kokdam ja bui gu Pilistea kam sandaarui'x, pu biix ja ma'iich.

Gu Dabii na mai' ba dai'ññia' mi' dhir kia'mi'ñ

Ba' mikkat jī'kchi jurni'ñ kī'n gio bhai'x buam jup ji chu tatda gu Sa'uul nat bhaan ba baa gu cham kīi' ii'mda', ba' gio bhai'p ji saasbi gu Dabii na jax pu ba sabii'ñdha' no't pu'ñi jix buam ba ji chu tatdat. Gu' ji nat gu' ja'xpix jotmoda' bhai' tii bui'ñ gu saabli na tii ilhdhat na mi' pix bua' git na mu'aa'. Gu' ji nat gu' cham ai, nat gu' ja'p xi niira gu Dabii. Ba' gui' mi' dhir buusnik pu jimiiññor mu ja'k kia'mi'ñ, ba'p titda gu binga'n Mikaal na sap jum aa' na mai' dhai'ññia' pu gui' gu tukaa' bhaan, na gu' sap no' mi daa, mi mu'aa' gu taata'n. Ba' gu Sa'uul pu mui' ba ja joot gu sandaarui'x chugi'ñ nam sap mi tu nuuka'nda' kia'mi'ñ gu Dabii na ba' cham mi' dhir buusni jimiiññolhia', nam gu' mi' kax dhaagim. Gu' ji na gu' gu binga'n Mikaal bhai' dhir ja'p na pai'x bhaai' nañ nai' ti nī'ñdha', jix dhupi'ñ ja'p dir ja'k tībaañ gu Dabii na pai' dhir pu bar dīrap dir ja'k, na sap ba' mi' dhir pu jimiiññolhia' maakam ja'k. Ba' gatuuk nat jax ja'p dir ja'k xi chībaañdhak, maa'n xi bhīrak gu dios jup dūñxim bhai' xi boo'n na pai' boppoda' gu Dabii, gio ba' nat ja'p jix bhai' xi dhuu gio nat bhai' xi chīi' ip gu sa'ua na sap ba' pui' xi chui'ka' na panaas jir di' gu Dabii na mi bo'.

Ba' gatuuk mui' tii ba ja joot gu Sa'uul gui' nam buiñor tu juanda' nam sap ba' daagii gu Dabii mu bhīika' git buiñor. Gu' ji na gu' gu Mikaal jup ja titda nam sap cham juanda', na gu' sap jix ka'ook, ba' pui' cham bhīik jamit gu mi' jotmoda'. Ba' gatuuk gio mui' tiip ja joot nam bhīipu', gu' ji na gu' cham tu'r di' na mit pai' dhuuk tii ja'p xi iñbhio'. Ba' giilhim tii bhai' ji bhaam gu gē'kam buiñor gu Mikaal, sap nat gu' gan iatgi, ba' bhai' ji niok, gu' ji nat gu' gu Mikaal giop xi iatgidhak, jup titda:

—Dho jax dhui na gu'p jiñ chitda gu Dabii na sap jiñ mu'aa' no' ñich cham palhbui na jax dhui mai' dhai'ññia'.

Ba' silh jii gu Dabii mu ja'k buiñor gu Samuel nat ba tiigim, ba' ba aagi'ñ nat tu' jax jum duu nat ba' mi' dhir mai' dhai'bus kia'mi'ñ. Ba' gammiji tii gaa'ñchu'nda' gu Sa'uul gu Dabii na tiix mu'aam ka', gu' ji na gu' cham pai' nini'ñdha', na gu' mai' milhiixchu'nda'.

Gu Dabii gio gu Jonataan nam maap ba tu a'gada'

Ba' gatuuk mui' ma jii gu Dabii bhammi buiñor gu bhai' kai'chdham tugi'ñ Jonataan, ba' bhai' ba tikka na sap jax ku ba'x bhaam gu taata'n buiñor, jup titda:

—¿Jax ba' ku ba'x bhaam jiñ bui gum taat?

Ba' gu Jonataan jup titda na sap cham tu' silhkam jix bhaamki'ñ gu taata'n, gu' ji na gu' gu Dabii jup titda:

—Ja'pji tu' silhkam ji nax bhaam jiñ bui gum taat, gu' ji na gu' cham jum aagi'ñ, na gu'x maat nap jir jiñ bhai' kai'chdham tuk.

Ba' gatuuk jup titda gu Dabii gu Jonataan na sap kēēkē' gu taata'n no' moo silhkam jix mu'aam ka' ba' gu' cham, na ba' mi' dhir giop ba aagi'ndha' gatuuk. Ba' gui'p titda ip na sap jir am. Ba' ba kai gu Jonataan gu taata'n na silhkam jix mu'aam ji bak gu Dabii, ba' mui' ma jii ip gio jix ixchuixim na cham jaroi' tigia' nat ba aa'ndham na ki'n silhkam jix mu'aam gu taata'n. Ba' diihl dai gook gatuuk dai na mit pui' ja'k maa'n ñi'ook bap duu nam sap gammiji pux bhai' kai'chdha' sia nar pai' dhuuk ka' git, sia sap ja bui gu ja maamar ganai' ja kukuulsi. Gatuuk ba' dai nat ba jii gu Dabii, na gu'x bhai' bax maat na pu mu'aa' gu Sa'uul no't mi' pai' tii.

87. Gu Dabii na mai' ba dai'ñña' na gu'x ïbhi'ndha' gu Sa'uul na tiix mu'aam ka'

(Na mi' dhir boosgix gu bëpi' kam ua'na'n gu Samuel 21–23)

Gu Dabii na ba taña' gu paan gu Amilek

Ba' jano' na pai' dhuuk mu ja'p mai' ba milhchu'nda' gu Dabii na o'bhagi'ndha' gu Sa'uul gui' na mi'r gē'kam ka' Israel, mui' ma jii maa'n kap buiñor gu Amilek. Ba' mu ēēk bhai' ba taan gu paan na sap makia' na jugia', na gu' ba uamaim ja biim gu ja'tkam tugi'ñ. Ba' gu Amilek dai na mi' pui' pup tu'ii' nat ba tii gu Dabii na diihl jim, ba' bhai' ba tikka na sap jax ku ba' diihl jim, ba' gu Dabii xi iatgidhak jup titda na sap gu gē'kam maa'n kap joot na cham jaroi' aagi'ndha'.

Ba' gu Amilek jup titda na sap cham bia' gu paan, daipu' sap gux xidhuukam gui' na mi tikiix ka' mees ta'm irban dir gu jannulh chiop. Ba' gui' ji' gu paan daipu'x bhai' nam kua'da' gui' nam ja a'mkam tu daanda' gu Israel kam ja'tkam. Gu' ji nat gu' gu Amilek sia xi maa gu Dabii na ja ui'dhika' gu ja'tkam tugi'ñ mu nam pai' niira nam ba' tu jugia' ja biim.

Ba' moo bhai' ba tikka ip gu Dabii gu Amilek no' sap cham iam maa'n mi' pai' bia' gu ispaa'n na ba' makia' piam tu' saabli. Ba' gu Amilek jup titda na sap maa'n mi bia' gu ispaa'n gui' nar Goliat ga'n kat, ba' mi xi maa, ba' gu Dabii dai nat xi bhiik ba jii. Pu maakam ja'k bhii na pai' ja'k cham jir Israel.

Gu Dabii nam mui' ba kaichgida' gu sandaarui'x

Ba' mu ja'k pu mai' dhai'bus gu Dabii na pai'r gē' kiicham ka' Gaat ti tiigim gui' na bhaan bipio' gu Pilistea kam dibiiir. Mi ba' pu daaka' ji'kchi tanoolh juugit. Mikkat gatuuk bhammi ja'k jup bhii maa'n kap na pai'r gē' chiob ka' na pui' ti tii' Adulaam. Bhiji ba' pu baax ka' irban dir na o'ñchix ka' na ba' cham tigia' gu Sa'uul gui' na o'bhagi'ñ, na gu mu'aa' no't pai' tii. Ba' na mit pai' dhuuk ba maat gu jajaa'nni'ñ na pai'p tu'ii', pu jii mit mi' dhir buiñor gu Sa'uul, nam gu'x aa' nam gu

Dabii ba kaichgida' mi' dhir ja'p ja'k. Gio ba' jai' ji'kchi pup mu ja'k bhii mit, gui' na ji'k cham ja ko'raarda' nam biix aixim o'bhagi'ndha' gu Sa'uul. Ba' pui' jim buidhat mui' ba aixka' am gu ja'tkam tugi'n gu Dabii, ji'k maakob jix cha'tmam oo'm aixim.

Mi' dhir ba' gatuuk mu ja'k ba ja do'nchom gu gi'korga'n gu Dabii na pai' Moab ti tii' buiñor gui' na mi'r gɛ'kam ka' na pai' ilhii'n na cham ji'xkat ja tigia' gu Sa'uul. Ba' gui' na Dios bhaankam tu a'gada' Gaad tiigim pui' ba titda gu Dabii na sap bhai' dhir ba jimia' chiob mu ja'k na pai' mui' tuut gu tutua, mi' na pai' bhaan bipio' gu ja dirba' gu bopxi'n gu Judaa.

Ba' biix dhi' ja'kbui' tanoolh nat jup duu, gammiji nai' tii gaa'nchu'nda' gu Sa'uul gu Dabii, na gu' tiix mu'aam ka', gu' ji na gu' cham pai' ninii'ndha'. Ba' maa'nnim jup ma bhaam ja bui gu noonbi'n nam sap cham aagi'n na gu maraa'n Jonataan jir bhai' kai'chdham tugi'n ka' gu Dabii.

Gu Sa'uul na ba tu chiñia' nam ja kooda' gui' nam ja a'mkam tu daanda' gu Israel kam ja'tkam

Ba' jano' maa'n jup jai'ch ka' gu maa'nkam Doeg tiigim na pui' maadit jup jir nobii'n ka' gu Sa'uul, ba' dhi' dhi maa'nkam jir mu ja'k kam ka' na pai' pui' ti tii' Edom. Ba' jano' mi'p tu'ii' na pai' gu jannulh chiop nat pai' dhuuk mi buus gu Dabii buiñor gu Amilek, ba' nii'n nat mi' dhir taanik gu ispaan, ba' ba aagi'n gu Sa'uul nat maa. Ba' giilhim bhai' ji bhaam gu Sa'uul, ba' mu ja joot nam bhii'pu' gu Amilek. Ba' na mit pai' dhuuk bhammi ba aich, giilhim bhai' ji niok, jup titda na sap cham jir am kat na palhbui'ndha' gu Dabii. Ba' gu Amilek tii xi aagi'n nat sap cham tu' ja'p pix palhbui, gu' ja'pji sap na nii'n ji na maadit jir di' gui' nam buiñor tu juan. Gu' ji na gu' cham mi' pui' buppa gu Sa'uul, gu' ja'pji nax bhaam ji. Ja chia dho gu' gu sandaarui'x chugi'n nam sap mu'aa' gu Amilek ja biim gu jai' nam ji'k maap ja a'mkam tu daanda' gu Israel kam ja'tkam, gam gui' nam ji'k jir jum jajaa'nnim ganai' ja a'aalh chuk gam ja sasoi'. Gu' ji nam gu' cham jup aa' gu sandaarui'x chugi'n, ba' pui' diih gu Doeg ma chia na sap ja kooda', ba' gui' pui'p tu dooda ip. Ja koi dho biix dappaam.

Dai ba' maa'n siamri bii Abiataar tiigim gui' nar maraa'n gu Amilek, nat gu' dai dhi' jimiiñor. Ba' ma gaagam gu Dabii mu ja'p na pai' mai' milhiix ka', ba' mu ji ɛɛk ba aagi'n nat tu' jax jum duu mu kia'mi'n. Ba' gu Dabii jup titda na sap jir am na mi ba daaka' buiñor na ba' cham mu pai' tiigii mu'aa' gu Sa'uul, na gu' pui' biix jup ba o'bhagi'n.

Gu Dabii na ba ja palhbuidha' gu Kaila oi'nikam

Ba' jano' gu Pilistea kam ja'tkam bhai' ji ja kokda mit gu Israel kam ja'tkam gui' nam mu ja'k oi'nka' na pai' pui' ti tii' Kaila. Ba' nat pui' ba

tī kai gu Dabii, mu jimīik jai' ma tu kokda. Ba' siamri ma ja ma'iich gu Pilistea kam, nat gu' palhbui gu Dios. Ba' nat pui' ba tī kai gu Sa'uul na gu Dabii mummī oiri na pai' pui' tī tīi' Kaila, bap kai'ch na sap mu jimia' na gaa'mira' na ba' daagii mu'aa'. Gu' ji nat gu' pui'p ba tī kai gu Dabii, ba' ba tīkka gu Dios na sap jax jix bhaai' nam duñia'. Ba' gu Dios pui' xi chu duu na tigia' gu Dabii gu Sa'uul nax kīi' bam bua na mui' bar jimdam mu Kaila na gaa'mira' na ba' daagii mu'aa'. Gio sap ba' na machia' nam maaxik kīisa' gu mi' kam Kaila no' gan mi daa ja bui.

Ba' pui' ma jimīiññor gu Dabii mi' dhir Kaila ja biim gu ja'tkam tugi'ñ. Nai' ba' pīx pu mai' boppoda' am ja'p ja'k gio ja'p ja'k. Ba' nat pai' dhuuk pui' ba tī kai gu Sa'uul nat mai' ba mīi gu Dabii mi' dhir Kaila, cham tu' mui' ka jii. Mi' pīx pup daa. Ba' jano' jix io'm pa' mui' ba kaichgida' am gu Dabii gu sandaarui'x, jī'k xijum maa'n jix cha'tmam oo'm aixim.

Ba' gu Sa'uul nai' tīi gaa'ñchu'nda' gu Dabii na tīix mu'aam ka', gu' ji nat gu' pui' tu duu gu Dios na cham jī'xkat tigia'.

Gu Jonataan nax ixchuixim ba tu a'gidha' gu Dabii

Ba' maa'nnim gu Jonataan jix ixchuixim mui' ma jii buiñor gu Dabii, ba'p titda mu ji øøk:

—Cha'p toodon ka' jīñ jaduun Dabii. Aañ jix maat jia na cham jī'xkat jax jum dooda' guñ chaat sia ku tīi xim mu'aam. Jix maat iñ ip nap aap jax chu'm tanoolh jir gē'kam ka' ya' dhi Israel bhaankamu'n guñ chaat, ba' aañ maadit jir di' ka' gui' nam jir jum noonob ka'. Sia guñ chaat jix bhai'x maat gu dhi' pui'.

Ba' pui' xi chī'iik maa'n ñi'ook giop bap duu mit nam sap pu gammijix bhai' kai'chdha' sia nar pai' dhuuk ka' git. Gatuuk ba' dai nat giop ba jii gu Jonataan bhammi ja'k na pai' kioka'.

Gu Dabii gu' bhammi ja'p pu mai' mīlhiix ka' ji oi'dha' ta'm. Gu' ji na gu' na mit pai' dhuuk ba maat gui' nam mi ja'p amuub oi'dha'ka' na gu Dabii bha ja'p oirida' oi'dha' ta'm, pui' ba titda am gu Sa'uul nam sap jai' palhbuidha' na dagia'. Gu' ji nat gu' pui' ba tī kai gu Dabii, ba' pu mai' mīi ja biim gu ja'tkam tugi'ñ, ba' tīi ma ja ardi gu Sa'uul ja biim gu sandaarui'x chugi'ñ. Ba' am tīi pup a'jim am, gu' ji na gu' jano' pīk maa'n mummip ba mīlhchu' gu maa'nkam buiñor gu Sa'uul nap titdaim na mit sap bhammi ja'k ba ai gu Pilistea kam ja bui gu Israel kam nam bhai' bax ja koodam. Ba' pui' mi' dhir ja'k ma gīi gu Sa'uul nat ba ja kokdam gu Pilistea kam.

**88. Gu Dabii na cham mu'aa' gu Sa'uul na gookim
tii mia'n ji bhiiya'**

(Na mi' dhir boosgix gu bii'pi' kam ua'na'n gu Samuel 24–27)

Gu Dabii na cham mu'aa' gu Sa'uul na tii mia'n aaya'

Ba' gatuuk nat pai' dhuuk xi ja kokdak gu Sa'uul gu Pilistea kam, gio nai'p ji gaa gu Dabii. Bii'pi' dir jix bhai' xi maatik na pai' ja'k pix kaidha' na oiri. Ba' gio mui'p jii xi ja baidhak mui' gu sandaarui'x chugi'n, ji'k baik mambhix jix cha'tmam oo'm aixim. Ba' gu Dabii ja biim gu ja'tkam tugi'n maa'n kap jup tu'ii' am na pai' g'e'r chio' ka' tuukab dir. Ba' gu Sa'uul na bha ja'p ka jim ja biim gu sandaarui'x chugi'n na tu gaagim, jimdat bhijip ba baa irban dir na bhai' ba xim kii'mpigam. Ba' na mit ba tii gu ja'tkam tugi'n gu Dabii, jup titda am na sap jir am na bhai' pui' xi mua'ji, kapbhai' nat diih bhai' ka tii. Gu ji na gu' cham jup aa' gu Dabii, na gu' sap jir g'e'kam gu Sa'uul ja bui gu Israel kam ja'tkam gio diih. Gu' ba' dai nat mu jimik jix dhupi'n taak ikchulh kuugaran gu jannulhi'n gu Sa'uul ki'n gu ispaa'n na ua'.

Ba' nat pai' dhuuk gamai' ji jii gu Sa'uul na nammi gama ja'k ba jim, buusnik mui' xi jiinkui gu Dabii, ba' mi kikat mui' pup ti nii'n gu Sa'uul. Ba' gu Dabii mi ja'p o'lhia'n ki'n xi kibuk xi dhumaartik mi ja'p diirap, mui' xi chi'nchuda gu jannulh gui' nat ikchulh. Bap titda na sap jir am kat na mi' pui' xi mua'ji git nat pai' ikchulh gu jannulhi'n, gu' ji nat gu' sap cham tu' pu duu. Gio ba' moop titda ip na sap gu Dios pu ti'ya' na jaroi' cham am buatu' no' gui' ka' ba' gu Sa'uul. Ba' gu Sa'uul giilhim bhai'x buam ji chu tatdat na pui' ji' titda gu Dabii, ba'p titda:

—Dho gu' aañ tiix maat dho nap mi' pui' jim na jax jir am. Gu' aañi' ji nañ ba' cham mi' pui' jim. Tii' nañ gu' buam pix jum alhios. Cham jaroi' jai'ch dho gu maa'nkam na pu'ni cham juanda' gu jaroi' no't pu'ni mi' pai' tii no'x bhaamki'n, gu' pu maa'n jimdam ji na mi' pu mu'aa'. Ba' aañ pu kai'ch na gu Dios pix jum namkidha' na pich jix bhai' ba duu na pich cham jiñ mua. Aañ jix maat jia nap aap jax chu'm tanoolh jir g'e'kam ka', ba' aañ tiix aa' nap pu ti'ya' nap cham pai' dhuuk tu' ki'n jax ba ji ja dooda' guñ jaaduñ gam jiñ kukuulsi nam bha ti gi'lhim.

Ba' gu Dabii pui' xi chii'n ip na sap cham pai' dhuuk tu' ki'n ja juanda'. Mi' dhir ba' dai nat ba jii gu Sa'uul mu ja'k na pai' kioka'. Dai ba' gu Dabii ja biim gu ja'tkam tugi'n bhai' ji bii mit bhai' nam pai'm o'nchoka' oi'dha' ta'm.

Gu' ba' gatuuk ji'kchi jurni'n ki'n am jup xi muu gu Samuel, gui' na bhaankam tu a'gada' gu Dios. Ba' giilhim jix buam jum ilh jamit gu Israel kam ja'tkam.

Gu Dabii na ba tu joochxidha' gu Nabal na gook ja onbai'ndha' gu koi'

Ba' jano' jī' na bhammi ja'k mai' mīlhiix ka' gu Dabii gampix, mu ja joot jī'kchi gu ja'tkam tugi'ñ nam mu jimia' maa'n kap buiñor gu maa'nkam na pui' tii' Nabal, nam sap pu tii'npu' na gook ja onbai'ndha' gu koi. Ba' gui' jī' gu maa'nkam Nabal tīgim giilhim jir jix chumñigam ka', mui' tu bia'ka' gu sasoi' ganai' bīix aixim. Ba' jano' jī' mu ja'p oirit ja jīiki'ndha' gu ja bapoo gu kakasnir na ja bia'ka'. Ba'p ja tītda gu Dabii gu ja'tkam tugi'ñ nam sap xi aagi'ndha' gu Nabal na mīt sap cham pai' dhuuk tu' ki'n jax dhoodak gu bipia'dam tugi'ñ jano' nam pai' dhuuk mi ja'p xi oipimik amuub na pai' kio, ni na mīt tu' iixdhak gu tu' nar gui' ga'n. Gu' ji na gu' ni jī'x ku pui' ilhii'ñ gu Nabal nam pai' dhuuk pui' tii ba tītda. Dai nat bhai' pix ji ja ñiok gio na bīix aixim ja tītda na jax cham jir am. Pu cham tu' dho gu' ja maa, pui' mīt giop ba jii gu ja'tkam tugi'ñ gu Dabii.

Ba' gu Dabii bhai' ji bhaam nam pai' dhuuk bhammi ba aa'ndhim gu ja'tkam tugi'ñ nat jax pix ja tii'n gu Nabal na mīt tii ma taañim gu koi'. Ba' ba ja chia gu ja'tkam tugi'ñ nam sap jix kii' xim duñia' nam ba' mua'pu' gu Nabal ja bīim gu ja'tkam tugi'ñ ganai' bīix aixim. Na gu' sap cham pui' ilhii'ñ nam tīix bhai' ja buada' gu ja'tkam tugi'ñ gu Dabii, pui' na jax nam ja palhbui'ndha' gu bipia'dam tugi'ñ gu tu' no't jax ba ji ja duu.

Ba' moo maa'n jup tu bīina'ka' gu Nabal, Abigail tīgim, ba' joidham jix abhaar tī nīi'ndha' dhi' jī' dhi ubii, gio ba' nax chu matda' ka' tu' na pix ki'n. Ba' na pai' dhuuk ba aagi'ñ maadit gu tujuandam tugi'ñ gu Nabal nat jax pix ja tii'n gu ja'tkam tugi'ñ gu Dabii nat mui' tii ja joot nam tu taañpu' gu koi, jup jum aa' nar am nam gook mu joochxidha' gu koi' gu Dabii na ba' cham bhaamui mi ja kooda'. Ba' bhai'x kii' ji chu duu gu koi', mui' nammi ji chī kii, mi' dhir ba' dai nat jax bha tu bhīiñ bhuru'x cha'm gamai' pu bhīi nat ba namkim gu Dabii. Ba' nat jax nam, mi' pu xi chu maa gu koi', jup tītda na sap jir am na cham jax ji chī'ji xi chu u'ji gu koi' ba jimia', na gu' sap cham jir am na kuiñcha bia'ka' no't gan mua gu Nabal nat pui' buam pix ja tii'n gu ja'tkam tugi'ñ. Ba' gu Dabii cham jax jup ji chī'īik jup xi chu u'uuk gu koi' ba jii, na gu' na pui' xim aa', jir pui' na jax kai'ch gu Abigail.

Ba' chakui mambhīix daman jix chamaam jur nat am xi muu gu Nabal, ba' gu Dabii pu bax maat nat gu Dios pix pu'ñi ja'k tulhīiñchuda nat gan buam pix ja tii'n bīipi' dir nam tii taan gu koi'. Ba' gatuuk dai nat mui' ba tu joochxi gu Dabii gu Abigail nam sap pu tīida' na bīima'n tu kiicha'. Ba' gu Abigail pix cham jax jup tii, jup kai'ch na sap jir am. Ba' dai na mīt maap ba tu oi'ñcha dho. Ba' dhi' jī' dhi gook gu u'uub, gu Abigail gio gu Ainoam, jir bipnaga'n kat am gu Dabii gatuuk nat pai' dhuuk mi' dhir mai' mīi buiñor gu Sa'uul gui' na mi'r gē'kam ka'

Israel. Dai gu maraa'n Mikaal, gui' na biipi' kam jir binga'n kat gu Dabii, nat gu' pu jumai maa gu Sa'uul.

Gu Dabii na gio cham jup mu'aa' gu Sa'uul na tii mia'n aaya'

Ba' mikkat gio bhai'p ji bhaam gu Sa'uul buiñor gu Dabii, ba' ba ja jumaap ip gio mui' gu sandaarui'x chugi'ñ ji'k baik mambhiix jix cha'tmam oo'm aixim, ba' xi ja baidhak mu jii nat gaagam mu ja'p na pai' oirida' na sap ba' daagii mu'aa' git. Gu' ji na gu' pu bax maat gu Dabii nam mui' ba jim, ba' mu ja joot gu ja'tkam tugi'ñ nam sap jix dhupi'ñ titii'mpu' nam pai' silh jum jippi'ñ gu sandaarui'x chugi'ñ gio diih. Ba' na mit pai' dhuuk ja'k suulhgik ba aagi'ñ nam pai'm jippi'ñ, tukaa' jix dhupi'ñ mu jii biima'n maadit gu ja'tkam tugi'ñ. Ba' gu Dios pui' xi chu duu nam giilhim jix io'm jix kookxik ka' gu ja'tkam tugi'ñ gu Sa'uul, ba' pu cham dho jaroi' kœœ nat pai' dhuuk mi ai gu Dabii.

Ba' gui' na biima'n jim gu Dabii mi bax mu'aam gu Sa'uul na mi' koos, gu' ji na gu' cham jup aa' gu Dabii. Jup titda na sap diih jix maat gu Dios na pai' dhuuk pui' tu duñia' na am xi mukia'. Ba' gu ilhi'ch ja'aa gui' na bhaan mi' ua' gu suudai' gio ba' gu saabli ga'n na mi ja'p kaat jamit xi bhik ba jii.

Ba' bhammi ja'p baasi'n oi'dha' ta'm jamit xi chisdik bhammi dir mu jiiñkui gu Dabii gu Abner, gui' nar ja gœ'kam tuk ka' gu sandaarui'x chugi'ñ gu Sa'uul. Jup titda na sap jix bhai' nuuka'nda' gu gœ'kam, cham tu' na pui' jaaxmam pix tui'ka'. Gio ba' moop titda ip na sap mui' xi chi tigia' mi' na pai' bo' gu gœ'kam no' moo mi daa gu alhi'ch ja'aa, gui' na bhaan mi' ua' gu suudai', gio no' moo mi' kaat gu saabli ga'n. Ba' gu Sa'uul pux maatit kai na dhi'r di' gu Dabii na bhammi dir mu jiiñak, ba' gui' mi' dhir mui'p xi jiiñak na mu tu a'gi'ñ. Ba'p titda gu Dabii na sap jax ku ba' nai' gaa'ñchu' na mu'aa', na gu' tii cham tu' jax bua gu tu' nar jix buam jum duukam.

Ba' gu Sa'uul bhai' soi' ji chii'n jup titda na sap pui' pix ka tu uañi'ñka' na gan nai' gaa'ñchu' nax mu'aam. Ba' gu Dabii jup titda na sap jaroi' mui' xi jootsa' na mu bhira' gu saabli ga'n. Gio ba' moop kai'ch ip na sap gu Dios pix palhbui'ñchu'nda' na ba' cham tu duñia' gu tu' nar jix buam jum duukam ja'p nat jax palhbui' gu Sa'uul nat cham mua gu Dabii nat tii mia'n ai.

Ba' pui' giop ma jii gu Sa'uul mu ja'k na pai' kioka', gio gu Dabii jup ba jii ip ja biim gu ja'tkam tugi'ñ.

Gu Dabii na mu ja'k ba kioka' na pai' pui' ti tii' Sikla

Gu' ba' na gu' ampix pui' bax choodon ka' jia gu Dabii nax mu'aam ka' gu Sa'uul, pui' gio mu ja'k jup ma bhii gœ' kiicham na pai' Gaat ti tii' ja bui gu Pilistea kam ja'tkam. Biix gook xi ja baidhak gu bipnaga'n gio ba' gu ja'tkam tugi'ñ. Ba' nat pai' dhuuk pui' ba ti kai gu Sa'uul nat

pai' ja'k bhii gu Dabii, cham tu' mui' ka jii nat gaagam mu ja'p na pai' oirida'. Ba' gu Dabii nat pai' dhuuk mummi ba ai na pai' Gaat ti tii' mui' ma jii buiñor gui' na mi'r gē'kam ka' nat pu tiidam na sap maa'n kap makia' gu dibiir na mi' kiicha'.

Ba' gui' na mi'r gē'kam ka' Gaat cham jax ji chi'ik maa ip maa'n kap na pai' ilhi'ch da'ñxim jir kiicham ka' Sikla ti tiigim. Ba' mi' dhir mu ja'p jimmida' gu Dabii ja biim gu ja'tkam tugi'ñ na ja kokdada' gui' nam ji'k jix ja bhaamki'ñdha' gu Israel kam ja'tkam. Ba' biix ja koo'nda' am nam ji'k mu ja'p oi'dha'ka'. Dai gu ja jajannulh am ba' xi chu u'iidhat nam diilh ja ti'ya', gio ba' gu ja sasoi' biix jup xi ja sasdidhat am nam ba' diilh jir ja sasoi' ka'. Ba' gui' na mi'r gē'kam ka' Gaat jup jum aa' nam chi biix bax bhaamki'ñ gu Israel kam ja'tkam gu Dabii, na gu' gu Dabii iatgi'ñdha' gui' ji' gu gē'kam, jup titdada' na sap mu ja'p tu kokdada' ja bui gu Israel kam ja'tkam.

89. Gu Sa'uul na ba mukia' ja biim gu maamra'n nam ka tu kokdada' ja bui gu mui' sandaarui'x

*(Na mi' dhir boosgix gu biipi' kam ua'na'n gu Samuel 28–31
gio ba' gu biipi' kam u'uan na Kroonikas tii' 10)*

Ba' jano' mui' gio maap jup ba ja jumaap jamit gu ja sandaarui'x chuk gu Pilistea kam ja'tkam nam bax ja kokdam gu Israel kam ja'tkam. Ba' gui' na mu ja'k jir gē'kam ka' na pai' pui' ti tii' Gaat ba umuagi'ñ gu Dabii na sap jai' palhbuidha' ja biim gu ja'tkam tugi'ñ nam ja kokda' gu Israel kam ja'tkam. Ba' gu Dabii pix cham jax jup tii, jup kai'ch na sap jir am.

Gu Sa'uul na tii ba tikkada' gu Samuel gu ii'mdaga'n na jax ja'k jix bhai' na xim buada' nam bax ja koodam

Ba' nam pai' dhuuk biix ka ja jumpadim gu ja sandaarui'x chuk gu Pilistea kam ja'tkam, gu Sa'uul pui' mui' maap jup ba ja jumaap gu sandaarui'x chugi'ñ. Ba' na xi ja nii'ñ gu Sa'uul nam giilhim jir mui' gu Pilistea kam gu ja sandaarui'x chuk, giilhim bhai' ji choo'n. Ba' bhai' ji chu daani buiñor gu Dios, jup titda na sap aagi'ñdha' na tu' jax xi dhuñia', gu' ji na gu' cham pai' dhir ñiok gu Dios, ni tu' tiitki' bhaan kum mui' xi chu a'gi'ñ, ni bhaan gu joodai gux xidhuu kam nam mi bia'ka' gui' nam bhaan jix mat ka' na jaroi' bhaan ji bi'ya' gu tu' no'm jum mamai'chik na jaroi' bhaan ji chu buusnia', ni gui' nam bhaankam tu a'gada' gu Dios ku iam mui' xi chu ja a'gi'ñ nam ba' mi' dhir jup ba aagi'ñdha' git gu Sa'uul.

Ba' nai' ma ji gaa gu Sa'uul maadit gui' nam jix maatit ja bai'ñdha' gu kokkoidha' na sap ba' tikka' na tu' jax dhuñia'. Gu' ji nam gu' jano' pik cham jup ka jai'ch ka' gui' ji' nam jix maatit ja bai'ñdha' gu kokkoidha', nat gu' diilh gu Sa'uul tu chia nam ja kooda' biix gui' nam

ji'k mi ja'p oi'ñka' gui' nam jix maatit ja bai'ñdha' gu kokkoidha'. Ba' gu tujuandam tugi'ñ jup titda am nam sap maa'n mu pai' nii'ñ gu ubii nax maatit ja bai'ñ gu kokkoidha' na mu ja'k kio na pai' pui' ti'ñ Endor.

Ba' gu Sa'uul mui' ma jii jai' xi tim tii'dhak gu jajannulh na ba' cham jaro'i' maatit nii'ñdha' nar jaro'i' dha'. Gu' ji na gu' cham aa' gu ubii na pai' dhuuk pui' tii' ba titda na sap bha baidha' gu kakoi', na gu' sap jix iibhi'ñ gui' na pui' Sa'uul tii', na gu' sap tu chiñia' nam mu'aa' no't jax dhuukat maat na mi' kio maa'n. Gu' ji na gu'p titda gu Sa'uul na sap cham toodon ka', na gu' cham tu duñia'. Ba' xi chia na sap bha baidha' gu ii'mdaga'n gu Samuel kat. Ba' nat ba tii' gu ubii gu ii'mdaga'n gu Samuel nat mi bam maax, ba maat na bak dhi' pix jir di' gu Sa'uul nat mu jii buiñor. Ba' bhai' ba ñio gu Samuel, jup titda gu Sa'uul:

—¿Jax kup ba' gan bha ja'k jiñ bai'ñ?

Ba'p kai'ch gu Sa'uul:

—Dho gu' na cham pui' ka tuñ dhuiñchu' dho na mit ba jiñ oi' gu Pilistea kam ja'tkam. Ba' cham maat iñ nañ tu' jax xi dhuñia', na gu' gu Dios cham ka kęę nañ mui' tii' tu a'gi'ñ, pui' ku ñich ba' ma tu chia nam bham baidha' aap nap ba'ñ aagi'ñdha' nañ tu' jax dhuñia'.

Ba'p titda gu Samuel:

¿Tu' gi ki'n jup jum palhbuidha' dhi' nap tu' tiiñ chikka? Na gu' gu Dios cham tu' kam kiigalhi'ñ na pich cham tu' ka'm tii' jano' nat pai' dhuuk tiim chia nap saak biix ja kooda' git gu bopxi'ñ gu Amalek. Ba' gui' cham tu' ka aa' nap aap jir ge'kam ka' nañ jax ba tum a'gi'ñ biipi' dir, ba' kabuimuk pum mu'aa' am gu Pilistea kam ja'tkam gio gum maamar ba pui' ip nam pai' dhuuk bhai' ji jam kokda'.

Ba' giilhim jix choo'n gu Sa'uul nat pui' ji' kai gu ii'mdaga'n gu Samuel.

Gu Pilistea kam nam cham ka aa'nda' na ja biim tu kokdara' gu Dabii

Ba' na mit pai' dhuuk biix ba ja jumaap gu ja sandaarui'x chuk gu Pilistea kam ja'tkam, jup titda am gui' na mu ja'k jir ge'kam ka' Gaat gu jai' ge'gerkam Pilistea kam na sap cham jir am na gu Dabii ja biim gu ja'tkam tugi'ñ biix ja biim jup tu kokdara', nam gu'x iibhi'ñ gu Dabii no't jax dhuukat jotmoda' diih bhai' ji ja kokda nam pai' dhuuk mi ka ja kokdatu'nda' gu Israel kam ja'tkam. Ba'p titda am na sap jir am na xi jootsa' na ba jimia' mu ja'k Sikla na pai' daa ja biim gu ja'tkam tugi'ñ.

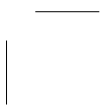
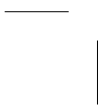
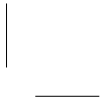
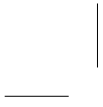
Gu Dabii na ba ja kooda' gu bopxi'ñ gu Amalek

Ba' nat pai' dhuuk mu ba ai' gu Dabii ja biim gu ja'tkam tugi'ñ, ampix tu ju' na mit bak gu' mi eek gu bopxi'ñ gu Amalek biix xi chu u'uuk gu bixchuga'n gu Dabii gam gui' na ja biim mi daa mit tak biix xi chu u'uuk binkam gu ja bipna' gam ja maamar, gio gu ja ba'bhak jamit tak biix bhai' xi ja mimiidhak. Ba' gu Dabii ba tikka gu Dios no' sap jix

bhaai' na ja ardimia' ka' ba' gu' cham. Ba' gu Dios jup titda na sap jir am na mui' xi ja ardimia', ba' gu Dabii ja biim gu ja'tkam tugi'ñ pu moo jano' mu boopok ja koi mit mui'. Ba' biix pu giop ja boosgi mit gu u'uub gui' nam ba ja bai'ñchu' git gam gu ja maamar, gio ba' gu ja sasoi' gui' nam ba tu saa'ntu' git. Ba' gui' nat ji'k ja boosgi gu Dabii gu bopxi'ñ gu Amalek, mu ja joochxi ji'kchi gu sasoi' ganai' biix aixim gui' nam jir ja g'e'g'erkam tuk ka' gu bopxi'ñ gu Judaa, na gu' gu Dabii pui' maadit jup jir di' nar boxii'ñ ka' gu Judaa.

Nat jax dhuuk muu gu Sa'uul

Ba' na mit pai' dhuuk xi jootsak gu Dabii gu Pilistea kam ja'tkam ja biim gu ja'tkam tugi'ñ nam sap ba jimia' mu ja'k nam pai' daraa, bhai' ji ja kokda mit gu Israel kam ja'tkam. Ba' pu maa'n jimdam tu' piix ja dooda mit. Mui' ja koi mit, ba' gu Sa'uul giilhim jix io'm ko'ktulh jamit. Ba' diilh nat jax daa gu ispaa'n, mi ja'p silh xi kiisak bhaan mui' xi ia, na sap ba' bhaan bakia' na ba' pu maa'n jimdam mukia'. Ba' dhi' pu'ñi ja'k duuk muu gu Sa'uul nat gan cham tu' ka'm tiï gu Dios, gio nat gan mu jii buiñor gu ubii gui' nax maatit ja bai'ñdha' gu kokkoidha'. Sia gu maamra'n jamit pu biix baik koi.

Gu Dios na gɛ'kam ki'n ba daasa' gu Dabii ja bui gu Israel kam ja'tkam

90. Gu Dabii na bam gɛ'kamta' ja bui gu Israel kam ja'tkam

*(Na mi' dħir boosgix gu gatuuk kam ua'na'n gu Samuel 1-6; 8-10
gio ba' mi' dħir gu bĕpi' kam u'uan na Kroonikas tĕi' 11-16; 18-20; 26:29-27:34)*

Ba' gatuuk nat pai' dhuuk ba muu gu Sa'uul, maadit mu ba ji buus gu maa'nkam na pai' Sikla ti tĕi' buiñor gu Dabii, ba' ba aagi'n na mit sap mua gu Sa'uul gio gu Jonataan, ba' bhax buam jim ilh gu Dabii nat pui' ba ti kai. Ba' maa'n jup duu gu alabaa'n na pui' ja'k jum kai'ch na mit jax jum duu, na sap ba' bhaan gammiji tĕi'ñchoka', na gu' gu Jonataan giilhim jir bhax kai'chdham tugi'n kat, gio gu Sa'uul nar gɛ'kam kat ip ja bui bĕx na ji'k Israel.

Gu bopxi'n gu Judaa nam gɛ'kam ki'n ba daasa' gu Dabii na ja bui'r gɛ'kam ka'

Ba' pui' ba titda gu Dios gu Dabii na sap ba jimia' ip gio mu ja'k na pai' Ebroon ti tĕi', gui' na bhaan bipio' mi' na pai'r ja dirba' am gu bopxi'n gu Judaa. Ba' gu Dabii cham jax ji chi'ik jup ma jii ip mu ja'k na pai' tu aagi'n, ba' gu mi' kam bopxi'n gu Judaa bhax xi choi'dhak jamit mo'ran gu asait gɛ'kam ki'n ba dai na ja buir gɛ'kam ka' bĕx gui' nam ji'k jir bopxi'n gu Judaa.

Gu Abner na gɛ'kam ki'n jup ba daasa' gui' na Ibozet tĕi'

Ba' gu Abner, gui' nar ja gɛ'kam tuk ka' gu sandaarui'x chugi'n gu Sa'uul kat, gɛ'kam ki'n jup ba dai gu Ibozet ja bui bĕx na ji'k Israel kam ja'tkam, na maadit jir di' gu maraa'n gu Sa'uul kat nat bii na mit cham mua gu Pilistea kam. Ba' maa'nnim gu Joab, gui' na pui'p jir ja gɛ'kam tuk ka' gu sandaarui'x chugi'n gu Dabii, gook dit gu Abner, gui' na pui'p jir ja gɛ'kam tuk ka' gu sandaarui'x chugi'n gu Ibozet, bhax ji ja kokdhich jamit gu ja sandaarui'x chuk. Ba' maa'n na mit jax tu ma'iich gu Dabii gu sandaarui'x chugi'n. Ba' jai' pui' ma jiboi'nñor jamit, mu ja aadi mit pu bix chanoohl, pu nai' ji jur. Ba' maa'n kap nam mui' ka ja aadim, gu Abner am xi mua gu Asael, gui' nar sipdhi'n ka' gu Joab.

Ba' mui' tanoohl jup duu nam jum kokdada' gu Dabii gio gu Ibozet, ba' gu Dabii pix tɛ'kob ji chisdidha' nam gɛ'kamtaidha'.

Gu Abner nax aa'nda' na ba kaichgida' gu Dabii

Ba' maa'nnim bhaamuk gu Ibozet ma ñiok gu Abner, jup titda:

—¿Jax ku pich ba' biima'n boi maadit gui' nax bhai' ja titdat guñ chaat kat gu u'uub?

Gu' ba' nat gu' giilhim bhaam gu Abner na pui' ji' titda, ba' pui' ji' chii na sap mu ja'k ji kaaya' gu Dabii, ba' mui' ba ja joot jai' dhit gu ja'tkam tugi'ñ nam sap pu tii'npu' gu Dabii na gui' ja'k ba kaichgida'. Ba' gu Dabii pix cham jax jup tii nam pai' dhuuk pui' ba titda, jup kai'ch na sap jir am. Ku ba' gu' sap nam biipi' kat ja'k ka xi buidha' ji gu binga'n Mikaal na mit ix. Ba' gu Ibozet gio gu Abner maa'n ñi'ook xip duuk ja'k bui'ñ jamit.

Mi' dhir ba' dai na mit mui' ba jii gu Abner buiñor gu Dabii, ba' mu eek pui' ba titda am na sap pui' pu ja tiida' biix gu ja g'e'gerkam tuk gu Israel kam ja'tkam nam sap palhbuidha' nam g'e'kam ki'n daasa' gu Dabii. Ba' gu Dabii pix cham jax jup tii, jup kai'ch na sap jir am. Mi' dhir ba' dai nat ba joot na sap ba jimia' jix jikgim.

Gu Joab na am xi mu'aa' gu Abner

Ba' ja'xpix nat pai' dhuuk mi ba ai gu Joab nat tu kokdarak maa'n kap na pai'r g'e' kiicham, pui' ba ti kai nat gu Dabii pix jix bhai' tii'n gu Abner nat mi xi eek, gio nat jix jikgim ba joot na ba jimia', giilhim bhai' ji bhaam. Ba' cham ji aa'ñdhak gu Dabii jix xi'lhim mu ja joot gu ja'tkam tugi'ñ nam sap pu tii'npu' gu Abner na gio ja'k jup ka xi gixia'. Ba' nat pai' dhuuk mi ba ai, jup titda na sap palhiip ka xix chu a'gidham diilh, ba' palhiip ja'p xi baabuk mi' pu mua. Ba' dhi' ja'p kai'ñkam jup dooda nax bhaam nat mua gu sipdhi'ñ Asael jano' na mit pai' dhuuk jum kokda dai sandaarui'x.

Ba' nat pai' dhuuk pui' ba ti kai gu Dabii nat gu Joab ba mua gu Abner, giilhim bhai' ji bhaam. Ba' ba ja chia gu ja'tkam nam sap jix buam jum aa'nda' na mit mua gu Abner. Biix sia chia gu Joab na sap jix buam xim aa'nda' gi tu' kut ba' gan mua. Ba' ba maat jamit gu Israel kam ja'tkam nat cham tu' jai' tu chia gu Dabii nam mu'aa' gu Abner.

Gu Ibozet nam ba mu'aa'

Ba' nat pai' dhuuk pui' ba ti kai gu Ibozet na mit ba mua gu Abner, giilhim bhai' ji choo'n. Ba' ji'kchi pix jur na mit jup ba mua, gook gu ja g'e'gerkam tuk gu sandaarui'x chugi'ñ jamit jup dooda na ka koos. Ba' gu ma'oo'n xi iikik jamit mu bhiiidhak gu Dabii mu na pai' daaka', nam gu' ja'p jum aa' na joidham jix bhai'm ilhdha' no't ba maat na mit ba mua gui' nax bhaamki'ñdha'. Gu' ji na gu' ni ji'x kut cham ko'raaru gu Dabii, pu moo jano' dho gu' ja chia gu sandaarui'x chugi'ñ nam pui'p ja kooda' gi tu' ku mit ba' gan mua gu Ibozet.

Ba' gatuuk na mit pai' dhuuk ba mua gu Ibozet, mu ja'k ji kai mit gu Dabii biix gui' nam jir bopxi'ñ gu Israel mi' na pai' daaka' gu Dabii Ebroon ti tiigim. Mi' dhir ba' dai na mit ge'kam ki'n ba dai ja bui biix na ji'k Israel kam ja'tkam. Ku gu' gu Dabii biipi' dir pu bar ge'kam ka' ji ja bui dai gui' nam ji'k jir bopxi'ñ gu Judaa ji'k xijum gook oidha' daman taak juugit. Mi' dhir ba' baik mambhiix daman baik oidha' jup jir ge'kam kat ja bui biix na ji'k Israel kam ja'tkam.

Gu Dabii na Jerusaleen dir nai' bar ge'kam ka'

Ba' gu Dabii ja biim gu Israel kam ja'tkam bax aa' am na sap bhai' Jerusaleen jix io'm jir ge' kiicham ka' biix kap na ji'x jir Israel, gu' ji sap na gu' biipi'm aa' nam ka xi ja koodai gui' nam jebuseos jum tiiti'nda' nam bhai'p oi'dha'ka' nam sap ba' gui' bhai'p ba oi'ñcha'. Ba' mu jimik ja koi mit gui' ji' nam jebuseos jum tiiti'nda', ja baabui mit dho bhai' biix xikoolh na ji'x tu kuupka' na ji'x jir ge' kiicham. Mi' dhir ba' dai gatuuk na mit pui' ja'k ba ti tiit na sap gu Dabii bhai'r kia'mi'ñ bhai' dhi ge' kiicham. Gatuuk ba' dai na mit bhai' ji chu kikchamta bha ja'p biix xikoolh dhir na pai' jax tu kuupka'.

Ba' pui' jim buidhat pix te'kob ji chisdidha' gu Dabii nam ge'kamtaidha', na gu' gu Dios bhaan ti niidhidhat palhbui'ñchu'nda'. Ba' jano' maadit gu ge'kam gui' na mu ja'k kioka' na pai' pui' ti ti' Tiiro, Iram tiigim, mui' ba joochxi ji'kchi gu u'uux gio ba' ji'kchi ip gu tujuandam tugi'ñ nam sap ba' pui' pix palhbuidha' na tu ba'kcha'. Ba' ba maat gu Dabii na gu Dios pix pu'ni ja'k palhbui'ñchu'. Ba' mui' ba tu bipna'ka' gu Dabii gu u'uub gu bhai' kam Jerusaleen, jai' ba' nax bhai' pix ja titdada' gu u'uub, ba'x io'm mui' ba tu maamarka'.

Ba' na mit pai' dhuuk pui' ba ti kai gu Pilistea kam na gu Dabii bhai' bar ge'kam biix kap na ji'x jir Israel, gio bhai'p ji ja kokda mit, ji'k gookim jamit bhai' ji ai. Gu' ji na gu' gu Dabii ja biim gu sandaarui'x chugi'ñ pu maa'n nam jax tu' pix ja buada' gu Pilistea kam, na gu' palhbui'ñchu'nda' gu Dios, na gu' ja a'm ti nii'ndha' gu Israel kam.

Gu Dabii na bax aa'nda' na ba bhiika' gux xidhuukam kaaja bhammi ja'k Jerusaleen

Ba' mikkat jup jum aa' gu Dabii nar am na ba bhiika' gux xidhuukam kaaja bhammi ja'k Jerusaleen. Ba' maap xi ja jumpadak gu sandaarui'x chugi'ñ mu jii nat ba biim gux xidhuukam kaaja mu na pai' daaka' na pai' pui' ti ti' Kiriati Jariim. Ba' dai na mit jax bha dai bhaan gu karreet giop ba jii mit bhammi ja'k Jerusaleen na mit ba bhiik gux xidhuukam kaaja. Ba' joidham jix bhai'm taattugit ti ni'iim am gio nam tu laalagim.

Ba' nam mui' ka jiiim gammiji gu biix boi, am xi iari mit gu tutuur juutbuk nam mui' ka tiimir gu karreet. Ba' maadit gu maa'nkam na gatuuk dir mui'p jim bhai' ti xi dhaa gux xidhuukam kaaja na ba'

cham ji gixia' git, gu' ji nat gu' maa'n jimdam mi' pu mua gu Dios nat gan bha daa. Ba' bhai'x buam jim ilh jamit biix gui' nam ji'k mu jiim gu pui' ji' nat jax tum duu, ba' pui' cham ka aich jamit gux xidhuukam kaaja bhammi ja'k Jerusaleen.

Mi ja'p kiicham jamit xi dhaasak mi' na pai' kioka' maa'n gu maa'nkam, ba' gu Dios pui' xi chu duu na joidham jix bhai' tu jimda' gui' ji' na mi' kioka' mi' na pai' daaka' gux xidhuukam kaaja.

Gu Dabii na ba bhika' ip gio gux xidhuukam kaaja bhammi ja'k Jerusaleen

Ba' gatuuk ji'kchi jurni'n ki'n giop ma bhik gu Dabii gux xidhuukam kaaja bhammi ja'k Jerusaleen, ba' pui' ja'k duu mit na jax ja aagi'n gu Dios gu Israel kam ja'tkam nam bhika' gux xidhuukam kaaja. Gui' nam lebiitas jum tiiti'nda' mit mu mootok bhammi ja'k Jerusaleen. Gu jai' ja'tkam ba' dai nam joidham jix bhai'm taattugit tu laalagim gio nam ti ni'iim gammiji nam jax jiim.

Esta ilustración
no está
disponible.

Ba' na mit pai' dhuuk aich bhammi Jerusaleen gux xidhuukam kaaja, bhai' dai mit na mit pai' xi kiisak biipi' dir gu jannulh chiop na mit ba' moo ba bhiiim. Ba' joidham ma tu piastat jamit gio na mit ma tu koi gu sasoi' nam ba' tu makgixidha' gu Dios, pui' na jax jai' gui' na mit pu biix ja mii'n gu sasoi', jai' ba' gui' na mit ta'tak pix ja mii'n nam ba' jai' jugia'. Ba' ba ja bai gu Dabii biix gu ja'tkam nam ji'k bhai'p tu'ii' nar

piasta nam sap ba' tu jugia'. Mi' dhir ba' gatuuk dai na mit ba jii mu ja'p ja kiikia'am.

Ba' nat pai' dhuuk mu ba ai gu Dabii na pai' kioka', bhai' ji ñiok gu binga'n Mikaal, jup titda na sap jix ñaanbi' jum bua nax dhaap kat mu pai' ti ñi'. Gu' ji na gu' gu Dabii jup titda na sap nax bhaim taat ji buiñor gu Dios na ba' pui'm bua, nat gu' sap bix aixim tu' ki'n ba ja palhbui gu Israel kam ja'tkam. Ba' mi' dhir ja'p ja'k pu cham pai' dhuuk ka ja tiñ gu a'aalh gu Mikaal.

Na jax ja'k jir g'kam ka' gu Dabii

Ba' ji'dilh ba ja chia gu Dabii gui' nam lebiitas jum tiiti'nda' nam mi tu juanda' na pai' kiik gu jannulh chiop mi' na pai' daa gux xidhuukam kaaja. Pui' na jax jai' dhit jup ja titda nam sap mi' pix tu saabda', jai' sap ba' nam mi' pix tu laala'nda', jai' ba' nam mi' pix tu nuuka'nda' nam mu baapkidha' gu ja'tkam.

Jai' ba' dai nam ja a'mkam tu daanda' pix gu Israel kam ja'tkam. Gio ba' jai' gui' nam jir dhi' pix gu lebiitas jup ja titda ip nam sap mu ja'k Gabaoon jup tu juanda' mi' nat pai' kiisak jumai gu jannulh chiop gu Sa'uul kat, gui' nat jix io'm bijik jup duuk gu Moisees jano' na pai' dhuuk ya' xi oilhimik.

Ba' mui' kap tu kokdak gu Dabii, ba' bix kap tu ma'iich nat ji'k kap tu kokda. Gio ba' nat jai' g'g'erkam ki'n ja darai nam jir noonbi'ñ ka'. Ba' cham tu' buam pix tu buada' am dhi' ji' nat g'g'erkam ki'n ja darai, dai na jax pix jir am nam ba' pu tu buada'.

Gu Dabii nax ja joi'mdaix bhai' ba ja duñia' gu bopxi'ñ gu Jonataan kat

Ba' maa'nnim jup ba ti'ñcho gu Dabii na mit pin jax ja'k maa'n ñi'ook jup duuk gook dit gu bhai' kai'chdham tugi'ñ kat Jonataan. Ba' nai' ba ti tikka no' sap cham maadit mi' pai' dua gui' nam jir bopxi'ñ kat gu Sa'uul kat. Ba' maa'n mi' pai' pix ba aa am nax ma'mkulhi' mi' pai' oiri Mepiboset tiigim na dhi'r maraa'n gu Jonataan kat, ba'x bhai' tiidak mi ba chia na kioka' maa'n kap mi' na pai' tu ba'aak ka' diilh. Gio ba' nat ja chia ip ji'kchi gu ja'tkam gui' nam mi buiñor tu juanaimik gu Sa'uul kat nam sap mi tu juañi'ñdha' mu ja'p na pai' jax ti dipperi' ka'.

91. Gu Dios na ba aagi'ñdha' gu Dabii na jax ja'k tu duñia' gatuuk buiñor

*(Na mi' dhir boosgix gu gatuuk kam ua'na'n gu Samuel 7
gio ba' gu bëpi' kam u'uan na Kroonikas ti' 17)*

Ba' nat pai' dhuuk bhai' jim g'kamta gu Dabii, nat pai' dhuuk bix xi ja tiimuk gu ba'pki'ñ gio ba' nat bix xi ja koodak gui' nam ji'k jix ja bhaamki'ñdha' gu Israel kam ja'tkam gui' nam mu ja'p oi'ñka' bix xikoolh, ba tu joochxi gu Nataan gui' na maadit jir di' gui' na bhaankam

tu a'gada' gu Dios. Ba' nat pai' dhuuk bhai' ba ai, pui' ba titda na sap tīix aa' na maa'n kiixdha' gu chiop nam mi' dhir tu daanda' buiñor gu Dios. Na gu' sap gux xidhuukam kaaja cham jir am na jannulh chiop kir pix daaka', gu' ba' gui' diih jix kii' ba'k chir xi kioka'. Ba' gu Nataan jup titda na sap pur am gu pui' na jax kai'ch. Jup titda na sap jix maat na gu Dios palhbuidha' na pui' tu duñia' gu pui' na jax kai'ch. Gu' ji na gu' moo jano' gu tukaa' nat mui' jim bhii, bhai' ba tu a'gi gu Dios gu Nataan, jup titda:

—Xi dai'ñña' ap nap aa'ñdhara' gu Dabii, ja'p jap tīida' nañ aañ jannulh chiop kir pix kio dho gu' jano' dir na mit pai' dhuuk mu dir bha jii Ejipto gu Israel kam ja'tkam. Ba' aañ cham ji'xkat pai' dhuuk bha ja taan gu ba'aak nam jup jiñ duiñdha'. Giop ba' moo ja'pni ja'k jup tīida' ip na aañ pix jir di' na ñich bhaan ti tii jano' na pai' dhuuk jir kasnir bipia'dam kat gio ba' na ñich pui' tu duu ip nar ja gē'kam tuk ka' guñ ja'tkam tuk Israel kam. Ba' aañ pu gammiji bhaan ti ñiidhim gio ba' na ñich palhbui ip nat ja ma'iich biix gui' nam ji'k ja bui tu kokdaimik gui' nam jix ja bhaamki'ñdha' gu Israel kam ja'tkam.

'Gio ba' moo ja'pniñ jup jix chu daaxdham gu Dabii nam gatuuk biix pix jix kiigalhi'ñdha' gu ja'tkam, gio ba' nam pix jix bhai' aa'nda', gio ba' nañ ja makia' ip dhi dippir biix na ji'k jir Israel nam ba' ya ja'p pup oi'ñka' gammiji, ba' pu cham jaroi' jax ja buada' gu jai' ja'tkam nam cham jir Israel kam gui' nam ji'k jix buam tomaat ka'. Gio ba' gu bopxi'ñ gu Dabii nañ pu gammiji gē'gērkam ki'n darsaidha' ja bui gu Israel kam, ba' dhi' pui' nañ jax kai'ch, cham ji'xkat pataasa' iñ nañ moo gatuuk jax jup ba ji chi'ya' nam cham kam gē'gērkamta', ja'p na ñich jax dhoda gu Sa'uul kat.

'Gu' ba' no'm buam pix ji chu bua na jax cham jir am, ja tulhiiñchuda' iñ ja'p nam jax ja'k ja tulhiiñchu'nda' gu ja'tkam gu ja maamar no'm pu'ñi buam pix ji chu bua na jax cham jir am. Ba' na pai' dhuuk mukia' gu Dabii, maadit gu maraa'n bhaankamu'n mi jim gē'kamta', ba' aañ pui' tu duñia' na giilhim jix aichu'nda' gu tu' na jax dhuñia'. Gui' ji' ba'r di' ka' na bañ kiixdha' maa'n gu bhi'ñbak chiop.

Gu Dabii na ba tu daanda' buiñor gu Dios

Ba' buimgidhak nat ba xia', mu jimiik ba aagi'ñ gu Nataan gu Dabii na jax titda gu Dios. Ba' gu Dabii mu jimiik na pai' gu jannulh chiop mi' na pai' daaka' gux xidhuukam kaaja mi ja'p olhia'n ki'n xi kikbuk bhai' ji chu daani buiñor gu Dios, jup kai'ch:

—Jiñ Gi'kora', cham maat iñ nañ jax dhuiñ taxchaabgidha'. Tii' na gu' aañ gio gui' nach ji'k jir jich maap oi'dhagim, biix jir cham tu' kat ich, gu' xib jir ja gē'gērkam tuk ich gu Israel kam ja'tkam. Dhi' aap gu' na pich pui' ja'k tu duu, nap gu' bak tu' silhkam jir gē'kam. Daipu' aap jir di' bak gu Dios nap jix jai'ch. Ba' biix aixim joidham jix kii'p jum

duukam jup tu duu pich aach jich bui nach jir Israel kam, nach gu'r jum ja'tkam tuk. Gio na pich jich boosolh ip mu dir Ejipto jano' nach pai' dhuuk mi' kar tujajuandam tuk kat gu mi' kam, gio ba' ya' ja'k na pich biix ja'k ja joot gui' nam ji'k ya ja'p oi'ñkat Kanaan, na ba' pu'ñi jix bhaai'n ka' nach aach ya ja'p oi'ñcha' nach jir Israel kam.

'Ba' aañ xib ya' soi'm titda jin Gi'kora' nap pui' xi chu duña' na pich jax tuñ dhaax biipi' dir nap pu tu duña' nam ba' pu'ñi ja'k duuji tigia' gu ja'tkam nap dai aap jir gē'kam. Gio ba' nam ba' ba machia' nap aap jir di' gu Dios gui' nach jaroi' buiñor tu daan aach nach jir Israel kam.

92. Gu Dabii gui' nar gē'kam nax io'm bam ua'tulhdha'

(Na mi' dhir boosgix gu gatuuk kam ua'na'n gu Samuel 11–12)

Gu Dabii na biima'n ba bo'ya' gu binga'n gu Uriiyas

Ba' maa'nnim jup titda gu Dabii gu Joab gui' nar ja gē'kam tuk ka' gu sandaarui'x chugi'ñ na sap jimia' maa'n kap nam pai' oi'dha' gu Amon kam ja'tkam na ja kokdara', diilh ba' bhai' pup daa Jerusaleen. Ba' maa'nnim jurnik na bha ja'p ka oiri gu Dabii daam dir gu ba'aak mi' na pai' kioka', ba tii maa'n gu ubii na mu ja'p batbia diirap dir, ba' gui' ji' gu ubii joidham tu'm ka', jix abhaar ti nii'ñdha'. Ba' gu Dabii nai' ji chi tikka' gu Dabii na jaroi'r binga'n dhi' dhi ubii, ba' gatuuk ba maat na gu Uriiyas tiigim jir binga'n, gui' na maadit jir di' gui' nam oi'ñ gu Joab gui' nat tu kokdam mu ja'k ja bui gu Amon kam. Gio ba' moo nat bhai' ji chi tikka' ip na jax tii' gui' ji' gu ubii, ba' mikkat ba maat na Betsabee tii'. Ba' joidham tii' gu Dabii, ba' dai nat mui' ba tu joochxi nam mu bai'ñxidhika'. Ba' na mit pai' dhuuk mu ba aich, dai nat jix bhai' tiidak biima'n ba boi.

Ba' mikkat ba maat gu Betsabee na bar ilhi'ch kiikam ka', ba' dai nat mui' ba tu joochxi gu Dabii nam sap aagi'ñdha' na jax chu'ii'.

Gu Dabii na tii cham aa'nda' na jaroi' machia' git nat jax tu dooda

Ba' tii cham aagit gu Dabii na git jaroi' machia' nat biima'n boi gu binga'n gu Uriiyas. Ba' tii ja'pni ja'k duu, mu tu joochxi gu Joab na sap mi' dhir pu tiida' gu Uriiyas na gu Dabii bhammi dir niira Jerusaleen na sap pik ba' aagi'ñdha' na jax tu ja jim nam tu kokda ja bui gu Amon kam. Ba' gu Joab cham jax ji chi'ik mui'p xi joot gu Uriiyas na mu jimia' bhammi Jerusaleen.

Ba' nat pai' dhuuk bhammi ba ai Jerusaleen gu Uriiyas, ba tikka gu Dabii na jax tu ja jim mu nam pai' tu kokda ja bui gu Amon kam. Gatuuk ba' moo dai nat ba joot na ba kooxmira' mu kia'mi'ñ, gu' na tii ja'p jum aagit ji na git iam biima'n ba boi'ra' gu Uriiyas gu binga'n jano' ji' gu tukaa', nam sap ba' git ja'p jum aa'nda' gu ja'tkam na gui'r

maraa'n ka' gu Uriiyas na pai' dhuuk tigia' gu alhii gu Betsabee. Gu' ji nat gu' cham pui' ji chu buus na jax tii ilhdhat gu Dabii, pu cham mui' ji kooxim gu Uriiyas mu kia'mi'ñ, mi' pix ja'p ji chibia ki'ñgob mi' na pai' kiokat gu Dabii, mi' nam pai' tibiappuda' gu tujuandam tugi'ñ dhi' ji' dhi gē'kam.

Ba' buimgidhak nat ba xia' ba tikka gu Dabii gu Uriiyas na jax kut ba' cham mu kooxim mu na pai' kio. Ba' gu Uriiyas jup kai'ch na sap cham jir am na biima'n bo'ya' gu binga'n, nam sap gu' gu jai' sandaarui'x Israel kam mu ja'k ka tu kokdatu' ja bui gu Amon kam. Gio sap ba' na gu' gux xidhuukam kaaja chakui bhi'ñbak chir daa, dai jannulh chiop kir pix ka daa.

Ba' gu Dabii jup titda na sap jumai tanoolh pup mi ka xi chibiapui ku gi Jerusaleen, ba' pui' xi chiidak ba baidhak nam maap tu koi'pu', gio ba' moo xi maimtuda' ip. Gu' ji nat gu' sia pu cham ji kooxim gu Uriiyas mu kia'mi'ñ, sia ku jax tii bua.

Ba' na bar jumai buimgidhak, pui' cham bhai' na jax kam duñia' gu Dabii, na gu' cham pui' ji chu busaak na jax tii ilhii'ñ. Ba' moo maakam jup duu, mu tu joochxi gu Joab na sap chiñia' gu Uriiyas na biipi' kat mu tu kokda' mu nam pai' tu kokda ja bui gu Amon kam nam sap ba' mi' pu mu'aa'. Ba' gu Joab pui'p tu duu ip, xi chia ip gu Uriiyas na biipi' kat gamai' tu kokda'. Ba' pui' dhom duu, pu maa'n jimdam mi' pu mua mit gu Uriiyas na mit pai' dhuuk bhai' ji chu kokda.

Ba' gatuuk mui' jurni'ñ ki'n na pai' dhuuk cham jax ka tu tatda' gu Betsabee na mit mua gu binga'n kat Uriiyas, mui' ba tu joochxi gu Dabii. Gatuuk ba' dai nat biima'n ba tu kiicha. Gu' ji nat gu' gu Dios cham ko'raaru gu pui' nat jax tu dooda gu Dabii, ba' cham bhai' bhai' ji chu tatdat buiñor.

Gu Nataan gui' na bhaankam tu a'gada' gu Dios na ba ñiokdha' gu Dabii gui' nar gē'kam

Ba' gu Dios mu joot gu Nataan gui' na bhaankam tu a'gada', jup titda mu ji øøk:

—Maa'nnim maa'n jai'ch ka' gu maa'nkam nax io'm jir jix chumñigam ka', gio ba' moo jumai jup jai'ch ka' ip jumai gu maa'nkam na cham tu' bia'ka'. Gu' ba' gui' ji' nax io'm jir jix chumñigam ka' gu maa'nkam jix io'm mui' tu bia'ka' gu sasoi', gu' ba' gui' na cham jir jix chumñigam ka' pu cham tu' bia'ka'. Daipu' maa'n siamri bia'ka' gu ilhi'ch kasnir nax io'm jix dha'da' na ja'p ilhii'ñdha' na jax maadit gui' nam jir jum maap oi'dhagim ka'. Gu' ji nat gu' maa'nnim ja'pni'p jum duu jia: Maa'n mi ba paxiaraim gu maa'nkam gui' ji' gux chumñigam, gu' ba' na gu'm aa' jia na tu' xi onbai'ñdha' gui' ji' gu paxiardam tugi'ñ, gu' ji na gu' moo ja'p jup jix ja da'da' gu sasoi ga'n na ja bia'ka', ba' ni ji'x kut iam xim guguux na maa'n xi saa'nmirai mui'dhai bhai'ñxidhai

ki'n tu onbai'ñdha' gu paxiardam tugi'ñ, dai nat xi mii ji nat saadam gu kasnir ga'n gui' na cham tu' bia'ka'. Ba' mi aichdhak mui'dhak bhaidhak ki'n ba tu onbai' gu paxiardam tugi'ñ.

Ba' nat pui' ji' kai gu Dabii, giilhim cham ko'raaru, jup kai'ch jix bhaamut:

—Jir am nam tu chiñia' gui' ji' gu maa'nkam nam mu'aa', gio na maakob aixkam ja'k ja iabuidha' gu kakasnir ki'n gu maa'n nat iix gui' na cham tu' bia'.

Ba' gu Nataan jup titda:

—Aa dho gu' aapi' dhor di'ñ jaduun' gui' ji' gu maa'nkam nat pui' ji' tu dooda nat iix gu kasnir gui' na cham tu' bia'. Ba' aañ bhañ joot gu Dios nañ sap pum tiida' nat gui' gē'kam ki'n jum dai gio nam a'm ti niidhidhat jum nuukdaim gio nat jum maa ip mui' gu u'uub, pui' kup ba' mui' ti bipna'. Xib jir aap ga'n am dho tii, gu' pix ji na pich gu' sia mua gu Uriiyas kat, mi' dhir ba' dai na pich bhai' ji iix gu binga'n. Dho gu'x maat iñ dho na mit gu Amon kam mua gu Uriiyas kat, gu' ji na gu' aap pix jir di' na pich pui' ja'k tu chia na mit ba' pui' dooda.

'Ba' gu' dhi' pui' na pich jax ja'k tu dooda, cham tu' ka'm tii pich gu pui' na jax ja'k tu aagix buiñor gu Dios. Ba' gu xib tu' na jax chui'ka' jum tulhiiñchuda' gu Dios na pui' tu duñia' nam diilh bhai' jim kooda' gui' na pim ji'k jir jum maap oi'dhagim. Biix aixim jum buada' am na jax cham jum ko'raarda' tii, gio ba' moo na jaroi' na pix ja biim ba bo'ya' gum bipna' sia ku jax jir tataab. Tii ilhdhat ap dho jia na git cham ji'xkat jaroi' machia' na pich tu' jax dhuu buiñor gu Betsabee, gu' ji na gu' gu Dios biix pui' tu duñia' nam biix gu Israel kam ja'tkam machia' nap jax kai'ñkam bam tulhiiñdha' gatuuk ki'n gux buam jum duukam nam a'm bhai' ka jim.

Ba' dhi' pu'ñi ja'k titda gu Nataan gu Dabii. Ba'x buam jum ilhdhat jup kai'ch gu Dabii:

—Dho gu' pui' ñich dho gē'kam ki'n mañ ua'tulh buiñor gu Dios.

Ba'p titda gu Nataan:

—Dho gu' aap cham tu' jax jum dooda' dho gu Dios, cham tu'm mu'aa' sia ku pich pui' ji' tu dooda. Dai gum alhii chuk dho gi gu' moo mukia' ji, gui' nat kia'pix ba tii gu Betsabee.

Ba' daipu' nat jax pu'ñi xi chiidak gu Nataan, pu jii mu ja'k kia'mi'ñ.

Gu Betsabee gu maraa'n na ba mukia'

Ba' cham ji'k jur nat pui' ji chu buus, pu bhai' ji chu ai gu alhii. Ba' gu Dabii bhai' tii soi' jim ilh gio nat mam saabu, gio na tii tu daañchu'nda' buiñor gu Dios, maa'n simaan jup duu, na gu' tii ilhdhat na git gu Dios jix joi'mdai pui' ba tu duñia' na git cham mukia' gu alhii, gu' ji nat gu' sia muu. Ba' gatuuk nat pai' dhuuk pui' ba ti kai gu Dabii nat ba muu gu alhii, cham tu' kam saabu.

Gatuuk ba' dai nat mui' ba jii ja biim gu sandaarui'x chugi'n̄ mu ja'k na pai' oirit ja kokda gu Joab gu Amon kam ja'tkam. Ba' mu eek jai' bhai' ji palhbui, ba' pu maa'n jimdam tu' pix ja dooda mit gu mi' kam Amon kam.

Mi' dhir ba' gatuuk mikkat jumaip ba tii gu Betsabee gu alhii, Salomoon ba' tiit. Ba' gu Dios mui' ba joot gu Nataan na sap pu ja tiida' nax io'm jix dhaa' gui' ji' gu alhii na Salomoon tii'.

93. Gu Absaloon na bhai' ji bhaamu' buiñor gu taata'n Dabii gui' na mi tiir ge'kam ka' na ji'x jir Israel

(Na mi' dhir boosgix gu gatuuk kam ua'na'n gu Samuel 11:3; 13–15; 23:34)

Gu Absaloon na ba tu chiñia' nam mu'aa' gu jaa'nni'n̄ Amoon

Ba' gu Absaloon gui' na maadit jir di' nar maraa'n gu Dabii maa'n tu jaduun̄ka' Tamaar tiigim, ba' dhi'r maa'n ja taat ka' gio nar maa'n ja naan ka'. Ba' dhi' ji' dhi ubii joidham jix abhaar ti nii'ndha'. Gu' ba' gu Amoon tiigim, gui' na maadit jup jir di' na pui'p jir maraa'n ka' gu Dabii, giilhim ba ko'raarda' gu Tamaar. Ba' maa'nnim iatgidhak ma baidhak mu kia'mi'n̄. Ba' nat pai' dhuuk mu ba ai, agree'n daagik biima'n boi. Gu' ji nat gu' gatuuk nat pui' xi dhoodak, giox bhaamut jup ba nii'n̄, pu mai' joot na ba jimia' mi' dhir.

Ba' nat pai' dhuuk pui' ba ti kai gu Dabii nat jax tu dooda gu Amoon, ni ji'x kut iam xi chulhiin̄chuda, na gu' sap jir biipi' kam maraa'n. Dai ba' gu Absaloon giilhim tiix bhaam ka', jano' dir ba' pix am biichulhi'n̄ka' na gatuuk tu chiñia' nam mu'aa'.

Ba' mikkat gook oidha' ki'n ma tu piastata gu Absaloon, ba' biix ja bai gu jajaa'nni'n̄ nam mi'p tui'ka'. Ba' ba ja chia gu tujuandam tugi'n̄ nam sap pix am nii'ndha' gu Amoon na palhiip ka xi maimu' nam sap ba'x bhai' bhiiya' nam mi' pu mu'aa' maa'n jimdam. Ba' gui' pix nii'n̄ am ip nat palhiip ka xi maim, mi' pu mua mit. Ba' gu jai' maamra'n gu Dabii pu tootdonik jiboi'n̄ñor jamit dai na mit jax bha daraibu ja kakbai'.

Ba' nat pui' ji' xi chu doodak gu Absaloon, pu mai' mi' maakam ja'k na pai' cham jir Israel, na gu'x maat na bhai' ji o'bhai'ndha' gu taata'n Dabii nat gan tu chia nam mu'aa' gu Amoon. Mu ja'k ba' pu kiicham buiñor gu kuulsi'n̄, gui' nar taata'n gu di'hi'n.

Ji'k baik oidha' ba' mi' pu juruun̄ buiñor, ba' jano' kia'pix mik ba bua gu Dabii nax buam jum aa'nda' na mit mua gu maraa'n kat Amoon. Ba' pui' tiim aa'nda' na sap gio mui'p ba baidha' git gu Absaloon na sap ba' gio mui'p ba jimia' git bhammi ja'k Israel, gu' ji na gu' mi' pix pui'. Ba' gatuuk gu Joab pui' ba titda na sap gui' mu jimia' na bai'n̄xi'n̄mira' gu Absaloon, ba' gui' cham jax ji chi'hiik mui'p ma jii ip. Gu' ji nat gu' cham tu' mu ai kia'mi'n̄ na pai' kioka' gu taata'n, na gu' diilh cham

bai'ndha' gu Dabii. Gatuuk ba' siamri jĭ'k gook oidha' ki'n mui' ma bai, ba' joidham pix jix bhai' tiidak mi xi nio'ki gu maraa'n Absaloon.

Gu Absaloon na tii bax aa'nda' na gui' mi'r gē'kam ka' Israel

Ba' gu Absaloon joidham jix abhaar ti nĭ'ndha', bĭix pix joidham nĭ'ndha' am gu Israel kam. Ba' moo maa'nnim bhai' bax jim gē'kamtam bĭix kap na jĭ'x jir Israel ja bĭim gui' nam jĭ'k kaichgida'. Ba' gammijĭ pix mi ba kiika' gē' ki'ngob mi' na pai' dhir mui' ji chum bapkada' mu ja'k irban dir bhai' Jerusaleen. Ba' gui' nam jĭ'k mui' ji baapkidha' mu ja'k na pai' daaka' gu Dabii, mi' pui' ba ja titdada' na sap pik ba' gui' ja palhbuidha' gu tu' na ja a'm jum aa'nda', na gu' sap gu gē'kam Dabii cham jĭ'xkat ja palhbuidha'. Gu' sap no' gui'r gē'kam ka' git, pu moo jano' ji na ja palhbuidha'. Ba' pix jir jix bhai'kam ka' gu Absaloon ja bui gu ja'tkam, ba' bĭix pix joidham bax kiigalhi'ndha' am.

Ba' mikkat nat maakob oidha' ba jur, jup jum aa' gu Absaloon na chi bar am na bhai' bam gē'kamta' na jĭ'x jir Israel. Ba' mu jimĭik pui' ba titda gu taata'n gui' nar gē'kam ka' na sap do'ncho' na mu jimia' mummi na pai' Ebroon ti tĭi' na sap tu kuugalhdha' nat jax ja'k tu daaxdhak gu Dios biipi' dir na pu tu duñia'. Ba' gu taata'n pix cham jax jup tĭi, jup kai'ch na sap jir am.

Gu' ja'pji na pix ja'p titda ji, gu' na mui' pix bar jimdam ji na mi ba ja aagi'ndha' gu ja'tkam na gui' jix bhai' na bar gē'kam ka' bĭix kap na jĭ'x jir Israel. Ba' na pai' dhuuk pui' ba ja titda, mui' dhit jup kai'ch am gu Israel kam ja'tkam na sap jir am na gui' bhai' bar gē'kam ka'. Gio bĭix gu Itopel jup xi siispatu' gu Absaloon, gui' na maadit jir di' ka' na aagi'ndha' gu Dabii na jax ja'k jir am ka' gu tu' na jax jix dhuñiim ka'. Ba' dhi' jĭ' na pui' tĭi' Itopel giilhim jix chu matda ka' gu tu' na jax dhuñia', ba dhi'r kuulsi'n ka' gu Betsabee, gui' nar bĭinga'n ka' gu Dabii.

Gu Dabii na mai' ba dai'nñia' bhai' dhir Jerusaleen

Ba' nat pai' dhuuk pui' ba ti kai gu Dabii nam gē'kam ki'n bax dhaasam gu Absaloon gu Israel kam ja'tkam, jotmoda' xim dakoo'n nat jix kiim duu na ba' bhai' dhir mai' ba dai'nñia' Jerusaleen ja bĭim gu tujuandam tugi'n gio ba' gui' nam jĭ'k kaichu', na ba' cham bha eēji ja kooda' gu Absaloon. Ba' dai nat jax jix kiim duu pu jii gu Dabii bhai' dhir Jerusaleen ja bĭim gui' nam jĭ'k jir jum maap oi'dhagim ka' gio ba' gu tujuandam tugi'n gam sandaarui'x chugi'n. Ba' gu Dabii jĭ'k mambhĭix bhai' xi ja do'nchok gu u'uub gui' nax bhai' ja titdada' nam sap ba' bhai' ka ti nĭ'xi'nka' gu tu'.

Ba' bĭix gu Sadok gio gu Abiataar gui' nam ja a'mkam tu daanda' gu Israel kam ja'tkam, gio ba' jĭ'kchi ip gui' nam lebiitas jum tĭiti'nda', mui' xi oi mit gu Dabii nat ba jii bhai' dhir Jerusaleen. Bĭix jamit xi bhĭik gux xidhuukam kaaja, nam gu' ja'p jum aa' na bĭix jir am nam

ua'ka' mu ja'k nat pai' ba jii gu Dabii. Gu' ji na gu' cham aa' gu Dabii, jup ja titda pix na sap cham jir am nam ua'ka' gux xidhuukam kaaja. Ba' giop xi ja joot nam mu daaspu' mu na pai' daakat, na gu' sap cham jax bua sia kum cham ua', na gu' sap no' moo silhkam palhbuidha' gu Dios, jix kii' dho gi ba' ja'k jup ba gixia' bhai' Jerusaleen. Ba' dai nat bhai' pix xi ja chianik nam sap gui' bhai' pix ka darka' Jerusaleen nam ba' ti nii'ndha' nam tu' jax buada' gui' nam jix bhaamki'ñ, nam ba' gui' mi' dhir jup ba aagi'ndha' mu ja'p na pai' mai' milhiix ka' na ba'x mat ka' na tu' jax jum buada' bhammi Jerusaleen. Ba' gui' nam ja a'mkam tu daanda' gu Israel kam ja'tkam, gio ba' gui' nam lebiitas jup jum tii'ti'nda', cham jax ji chi'ik giop ma bhiik jamit gux xidhuukam kaaja mu ja'k na pai' daakat.

Ba' jimchu' gu Dabii jix buam jim aa'ntugit. Mikkat pui' ba ti kai na biix gu Itopel ba kaichu' gu Absaloon. Ba' bhai' ji chu daani buiñor gu Dios na sap pui' tu duñia' na cham mi' kekøeda' gu Absaloon sia ku jax tii titda gu Itopel.

Ba' mikkat mummip ba ji buus gu Usai buiñor gu Dabii, gui' na maadit jup jir di' na aagi'ndha' na jax ja'k jir am ka' gu tu' na jax buada'. Ba' giilhim tiix buam jum aa'ntu', na gu' cham aa' na ba xim gø'kamtam gu Absaloon. Gu' ji na gu' gu Dabii jup titda na sap cham jax jum aagit gio ja'k jup ka xi gixia' bhammi ja'k Jerusaleen, jup titda na sap palhbuidha' pix na ti nii'ndha' na tu' jax jum buada' bhammi Jerusaleen gio nam jax ja'k tu a'gada'. Panaas sap ku ja'p xim buada' na gu Absaloon kaichu' na ba' mi' dhir mu ja'k jup ba ja aagi'ndha' gui' nam ja a'mkam tu daanda' gu Israel kam ja'tkam, nam sap ba' gui' mi' dhir mu ja'k jup tu jootsa' nam aa'ndhapu' mu ja'p na pai' mai' milhiix ka'. Ba' pui' jim buidhat jimchu' gu Dabii gammiji pai', mik pa' moo ba bipio' bhai' dhir Jerusaleen.

94. Gu Dios na pui' ba tu duñia' na cham pui' ji chu buusnia' na jax tii ilhii'ndha' gu Absaloon

(Na mi' dhir boosgix gu gatuuk kam ua'na'n gu Samuel 16–20)

Nam jax ja'k ilhii'ndha' gu Itopel gio gu Usai

Ba' nat pai' dhuuk bhammi ba ai gu Absaloon Jerusaleen ja biim gui' nam ji'k kaichu' gio ba' biix ip gu Itopel, mui' xi ja nam gu Usai, ba' mi xi ja ñio'kdhak jup ja titda na sap jai' ja palhbuidha' gu tu' nam jax jix dhuñiim ka'.

Ba' bhai' ba tikka gu Absaloon gu Itopel na sap jax ja'k jix bhai' na xi chu buada'. Ba' gui'p titda na sap ja biim xi bo'ya' dho gu u'uub gui' na ji'k jix bhai' ja titda gu taata'n Dabii, gui' nat bhai' xi ja do'ñchok nam saak bhai' ka tu nuukxi'ndha' gu tu' na bhai' bia', na sap ba' pu'ñi ja'k jix maati' ka' na bax bhaamki'ñ gu taata'n. Ba' moo jano' jai' dhit

gui' nam jir ja'tkam tugi'ñ gu Absaloon, bhai' ba kīix jamit maa'n gu jannulh ba'aak bhammi daam dir gux io'm gē' ba'aak bhai' na pai' dhir bīix kap mux chu maax. Bhai' ba' ji ja baapasdat gu u'uub ja bīim boppoda' gui' na jī'k jix bhai' ja titdada' gu taata'n Dabii. Ba' bīix ba maat jamit gu Israel kam ja'tkam gu dhi' pui' jī' nat jax tu duu gu Absaloon. Ba' bīix na jī'k jax kai'chdha' gu Itopel joidham jix kīigalhi'ñdha' am gu ja'tkam.

Ba' pui' na jax ja'k kai'chdha' gu Itopel jup titdada' gu Absaloon na sap jum aa' na mui' maap xi ja jumpada' gu sandaarui'x chugi'ñ nam sap ba' ba gaa'mpu' gu taata'n Dabii mu ja'p na pai' mai' mīlhiix ka' ja bīim gu ja'tkam tugi'ñ. Gio ba' moop titda ip na sap dīilh jum aa' gu Absaloon na mu jimia' pu moo jano' ja bīim gu sandaarui'x chugi'ñ, na sap ba' na pai' dhuuk tigia' gu Dabii, no' nīi'ñ nax magoon, pu moo jano' jir am na mi' pu mu'aa', na sap ba' dai nam mu ja'k pix ji kaaya' gu Absaloon gu ja'tkam tugi'ñ gu Dabii.

Ba' bīix dhit joidham ja ko'raaru gu ja'tkam gu pui' na jax ja'k kai'ch gu Itopel, jup kai'ch am na sap jix io'm jir am. Ba' nat chakui pu duu gu Absaloon na jax kai'ch gu Itopel, jup ka xi chikka gu Usai na sap jax ja'k jup ilhii'ñ gu dhi' pui' jī', ba' gu Usai mui'p ji chu a'ga, jup kai'ch:

—Aañ pui' ilhii'ñ na cham tu'r pui' na jax kai'ch dhiñ jaduūñ Itopel, na gu' nap jax bax maat bo jia na gum taat giilhim jix io'm jix aichu'n na jax ja'k tu kokda', pui' na jax xib dhi tukaa' dho pu cham tu' mi'p tu'ii' dho ja bui gu tujuandam tugi'ñ, gu' maakam ja'k ji nap tu'ii'. Ba' no'p aap mui' tīi ba gaagim, pu bīipi' kat jam dho ja kooda' jai' gum sandaarui'x chuk. Ba' no' pich jax dhuukat cham tu' ma'iich nap tu kokda', pui' dho ji chī'ya' am gu ja'tkam nap pu cham tu' bhai' nap jir gē'kam ka'. Gu' aañ ja'pjani nañ ilhii'ñ gu xib nap bīix ja baidha' gu ja'tkam gu ya' kam nam jī'k jir Israel kam nap ba' sandaarui'x kī'n ja darsa' nam ba'x io'm mui' bap jum duñia' nap ba' pu'ñi ja'k ba' dho gi ba' gu' bīix ja kooda' ji gui' nam jī'k kaichu' gum taat Dabii.

Ba' gu dhi' pui' nat jax ja'k tīi gu Usai, joidham ko'raaru gu Absaloon, gio ba' bīix ip gu jai' gui' nam iam pix ja'xbui' gē'gērkam kī'n jup dalhxix. Ba' pui' ja'k ji chīi mit na sap jix io'm jir am na jax ja'k kai'ch gu Usai, cham tu' pui' na jax kai'ch gu Itopel, sia ku gu' tīi pur am na jax kai'ch. Gu' ji na gu' gu Dios pix na pui' ja'k tu duiñchu' nam cham machia' na jax pik ja'k jir pui', na gu'x aa' na tulhiiñchuda' gu Absaloon. Ba' pui' ji chīi gu Absaloon nax io'm jir am na jax kai'ch gu Usai, gio ba' bīix gu ja'tkam tugi'ñ pui'p xi kai'ch am.

Ba' gatuuk xi mīi gu Usai nat ja aa'ñdham gui' nam bhai' chiop ja a'mkam tu daanda' gu Israel kam ja'tkam buiñor gu Dios, nat sap jax ja'k jum tīi na mit ma tu a'ga. Ba' gui' mi' dhir moo jano' mui' pu tu joochxi mit ip gu Dabii na sap xim dakoo'ñdha' na jotmoda' baasi'n dir ja'k tisdia' mi' gu Jordaan Ak, nam sap ba' cham jotmoda' mu ēēji

mu'aa' gu Absaloon gu sandaarui'x chugi'ñ na pai' dhuuk mui' ji ja jootsa'. Ba' na xi nii'ñ gu Itopel gu Absaloon nat cham ba ji kai gio gu ja'tkam tugi'ñ, bhaamuk pu jii mu ja'k kia'mi'ñ. Gatuuk ba' dai nat diihl xim mu'aak diihl jum bhiikchuda.

Gu Absaloon nam ba ja kokda' gu sandaarui'x chugi'ñ gu Dabii

Ba' nat pai' dhuuk biix maap ba ja jumaap gu sandaarui'x chugi'ñ gu Absaloon, gu Dabii pu mik ja'k bap tu'ii' maa'n kap na pai'r gē' kiicham ka' na pui' ti tii' Manaim. Ba' mu ja'k pui'p ba ja chia ip gu sandaarui'x chugi'ñ nam sap jix kii' bam duñia' nam ba' ja kokda' gu sandaarui'x chugi'ñ gu Absaloon nam pai' dhuuk mui' ba jiidam'. Ba' na mit pai' dhuuk ba ji chu kokdam, biix mui' tiip jir jimdam gu Dabii na tii jai'p jix chu kokdaram, gu' ji nam gu' cham aa' gu ja gē'gērkam tuk gu sandaarui'x chugi'ñ. Pui' ba' mi' pup daa na pai' Manaim ti tii'. Ba' tiix joi'gi'n gu maraa'n Absaloon, tii ba' pui' xi ja titda gu sandaarui'x chugi'ñ nam sap cham mumua'da' pai' nam jum namkia' nam jum kokda'.

Ba' na mit pai' dhuuk maap bam naanam gu dai sandaarui'x, pu bhai' jim kokda mit, ba' tu ma'iich jamit gu sandaarui'x chugi'ñ gu Dabii, ji'k maa'n oo'm mambhiix jix cha'tmam oo'm (20,000) jamit ja koi gu sandaarui'x chugi'ñ gu Absaloon.

Nam ba mu'aa' gu Absaloon gu sandaarui'x chugi'ñ gu Dabii

Ba' nam mi' kam kokdatu', ba tii mit gu sandaarui'x chugi'ñ gu Dabii na mu ja'p ba ti miilhchudim kabai cha'm gu Absaloon nat tii mai' ba dai'bus, gu' ji nat gu' am bhiji ja'p jup xi baa gu kabai tua bita'. Ba' bha ja'p pum ki'iis gu ma'oo'n gu Absaloon mamragaran gu tua, gu kabai gu' pu maa'n ji na miilhchu' gammiji. Dai gu Absaloon ba' bhai' pup sē' mamragaran gu tua.

Ba' maadit gu sandaarui'x mu dai'ññik ba aagi'ñ gu Joab, gui' nar ja gē'kam tuk ka' gu sandaarui'x na sap pai' sē' gu Absaloon. Ba' gui'p titda na sap jax kut ba' cham mi' pu mua na pui' nii'ñ na mu pai' sē' tua ta'm. Gu' ji na gu' gui' cham aa' na mu'aa' na gu' kē' gu gē'kam na tiix joi'gi'n gu maraa'n Absaloon, pui' sap kut ba' cham mua, sia ku gu' tii nii'ñ na mu sē' tua ta'm. Ba' diihl gu Joab ja biim gu jai' biipibop, gui' nam palhbui'ñchu'nda' nam tu ua'ka' gui' na ki'n tu kokdada', mu boopok xi mu'aak jamit gu Absaloon bhai' pui' na jax ka sē' tua ta'm. Mi' dhir ba' dai nat xi ja jiñkui gu sandaarui'x chugi'ñ gu Joab na pui' ja titda nam sap cham tu' ka tu kokda' na mit gu' ba mua gu Absaloon.

Ba' nat pai' dhuuk pui' ba ti kai gu Dabii na mit gu ja'tkam tugi'ñ tu ma'iich gio ba' na mit mua gu maraa'n Absaloon, giilhim bhai'x buam jim ilh. Gammiji pup jix buam jum aa'nda', cham mik buppada' gu maraa'n. Ba' maa'nnim gu Joab mu jimiik ma ñiok, jup titda:

—Buam p̄ix jich alhios jap jich jaduun̄ b̄iix na chich j̄i'k tiim palhbui na chich tu kokda jum a'mkam. T̄īi' nap panaas jix bhaamut p̄ix jich n̄īi'ñ, panaas kuch moo aach jir di' nach xim bhaamki'ñ. Pui' ilhdhat ap dho chi moo nam aach jich kooda' ḡit, gu' ba' gu Absaloon tiix aaḡit ap na duaka' ḡit. Jotmoda'p xim dakoo'ñdha' nap buusn̄i mu pui' xi ja t̄īida' gu ja'tkam nap jix bhai'm taat na mit bam palhbui na mit tu kokda jum a'mkam, na gu' no'p pu'ñi ja'k p̄ix tu'ii', dhi' cham tu' kam kaichḡida' am gu ja'tkam.

Ba' gu Dabii pui' mam dakoo'ñ nat mu jii mu ki'ñgob mi' na pai' dhir mik ja'p mu ja'p jix chu maax. Bhai' ba' ji dhaibuk ma tu ja a'gi gu ja'tkam na ja guguuxi'ñ nam sap jix bhai'm taat ka'.

Gu Seeba na t̄īi xim ḡe'kamtam ka'

Ba' gatuuk j̄i'kchi jurni'ñ ki'n mui' ba gaagam jam̄it gu Dabii gu bopxi'ñ gu Judaa. Ba' mu ji ø̄k pui' ba titda am na sap jir am na giop ba jimia' bhammi ja'k Jerusaleen. Ba' gui' cham jax ji ch̄i'ik mui'p ma jii ip. Ba' b̄iix jup xi oi'ñ am gui' j̄i' gu bopxi'ñ gu Judaa. Gu' ji na mit gu' jai' dhit bhai' ji bhaak ja bui gui' j̄i' gu bopxi'ñ gu Judaa. Ba' maad̄it Seeba t̄īigim bhai' jim bamii' na ba xim ḡe'kamtam, bhai' ji ja iatgi gu ja'tkam na pui' ja titda nam sap gui' siispa' na mi'r ja ḡe'kam tuk ka'. Ba' mui' dho mu ja'k ji kai mit gu ja'tkam, dai siamri gu Judaa gu bopxi'ñ ka xi gu'ki' am nam kaichu' gu Dabii. Ba' nat pai' dhuuk bhammi ba ai gu Dabii Jerusaleen, moo jano' mui' pu ja joot gu sandaarui'x chugi'ñ nam gaa'mpu' gu Seeba. Gu' ji nat gu' pui' ba ti kai, ba' moo jano' pu mai' dhai'bus maakam ja'k na pai'r ḡe' kiicham ka', mi ba' pum o'ñchoka'. Gu' ji na gu' gu Joab gui' nar ja ḡe'kam tuk ka' gu sandaarui'x ja b̄iim gui' j̄i' nam jir sandaarui'x chugi'ñ ka', mu jim̄ik b̄iix xikoolh mi daraibu mit na pai'r ḡe' kiicham ka' nam sap ba' mi dagia' gu Seeba na pai' dhuuk mui' ji buusnia'.

Gu' ba' moo maa'n mi'p kioka' jia gu ubii na giilhim jix chu matda' ka'. Ba' mu jim̄ik bhai' ba tikka gu Joab na sap jax ku ba' mi bax ja koodam gu mi' oi'ñkam nam moo gamm̄iji t̄īi tu' ka'm ja n̄īi'ñdha' gu ḡe'ḡerkam gu mi' kam Israel. Ba' gu Joab xi aagi'ñ na sap cham tu' gui' mi bax ja koodam, gu' ja'pji sap dai maa'n gu maa'nkam p̄ix nam gaagim, Seeba t̄īigim, nam sap ba' mu'aa', nat gu' sap ba ja iatgi gu ja'tkam na pui' ja titda na xim ḡe'kamtam bhai' Israel. Ba' gu ubii b̄iix bhai' ji chu ja a'gi gu mi' oi'ñkam ḡe' kiicham, na pui' ja titda na sap jir am nam mu'aa' gu Seeba na ba' cham ja bindai mi ja kooda' gu Joab. Ba' gui' pui'p duu mit, mua mit dho gu Seeba. Mi' dhir ba' dai na mit xi ik̄ik gu ma'oo'n gio na mit xi bh̄ik bhammi daam dir na pai' bh̄iix b̄iix xikoolh gui' na ki'n tu kuup mi' ḡe' kiicham. Mummi mit ba' xi bui'ñ gu Joab na sap ba' t̄igia' na mit ba mua gu Seeba. Ba' nat pai' dhuuk ba t̄īi gu Joab gu ma'oo'n gu Seeba nat ik̄xim mi ja'p ba ḡi, ba ja aagi'ñ

gu sandaarui'x chugi'ñ na mit sap ba tu kuugalh nam tu' ki'n jiim. Mi' dhir ba' dai na mit ba jii mu ja'k nam pai' oi'dha'.

95. Gu Dabii na ba tu jumpada' biix aixim gu tu' na ki'n jup duñia' gu chiop

*(Na mi' dhir boosgix gu gatuuk kam ua'na'n gu Samuel 24
gio ba' mi' dhir gu biipi' kam u'uan na Kroonikas tii' 21:1–26:28; 28:1–29:22a)*

Gu ko'kdai' na bhai' ji ja aaya' gu Israel kam ja'tkam

Ba' mikkat na mui' oidha' bhai' bar ge'kam ka' gu Dabii na ji'x jir Israel, bax ja daasam ka' biix gu Israel kam ja'tkam. Gu' ji nat gu' cham ko'raaru gu Dios gu dhi' pui' na jax jix chu dhuñiim, ba'p kai'ch na sap ja tulhiiñchuda' biix gu Israel kam ja'tkam. Ba' mu tu joochxi gu Dabii nam sap tikkapu' na jax ja'k jix aa' na ja tulhiiñchuda' gu ja'tkam, pui' na jax no' mi aa' sap na cham tu kaibha' baik oidha' nam tii' ti isda', pu cham tu orda' am sap. Piam sap nam baik masaa'n nai' pix mai' boopoixchu'nda' nam ja o'bhagi'ñchu'nda' gui' nam jix ja koodam ka', piam sap na baik tanoolh pix ja aaya' gu jax chu'm ko'kdai'. Ba' gu Dabii xi aa' na sap jir am na ja aaya' pix gu ko'kdai' gu baik tanoolh, na gu' sap cham pik jir mui' tanoolh gu dhi' ja'kbui'. Ba' dhi' pu'ñi ja'k ja tulhiiñchuda' gu Dios, gio ba' nat mu joot maa'n gu nobii'ñ na biix ja kooda' gu ja'tkam gu bhai' kam Jerusaleen. Gu' ji nat gu' gatuuk siamri giop max ja joi'gilh, ba' ma soo'mchulh gu nobii'ñ na sap cham ka ja koo'nda'.

Ba' mi' pix ji kikbu gu nobii'ñ na pai'x joi'ñdha' maadi' gu maa'nkam gui' na Jebuseo jum tiiti'nda' na gammiji mi tu kaipi'nda' gu tiriik. Ba' ba tii' gu Dabii na mi kiik gu nobii'ñ gu Dios, ba' gu Dios jup titda gu Dabii na sap maa'n jix aa' na mi kiixdha' gu sasoi' mimi'i'ñkar. Ba' gu Dabii ba taan gu dibiir gu Jebuseo jup titda na sap ga'lhidha' mi' na pai'p tu'ii', ba' gui' pix cham jax jup tii, jup titda na sap pui' onbai'ñdha'. Gu' ji na gu' gu' cham aa' gu Dabii, jup kai'ch na sap cham jir am na onbai'ñdha' gu Dios gu tu' no't cham saba'lh.

Mi' dhir ba' kii maa'n gu sasoi' mimi'i'ñkar nat pai' chia gu Dios. Ba ja koodak gu sasoi' ma tu makgirta, jai' gui' nat biix bhai' pu makgirxi gu Dios, jai' ba' gui' na ta'tak pix. Ba' gu Dios pui' xi chu duu na tai mi gixia' na ja miidha' gu sasoi' gui' na mit mi ba makgirxi. Mi' dhir ba' dai nat ba soo'mchulh gu nobii'ñ na mi ja'p kiik, jup titda na sap xi ulhña' gu ispaan ga'n, gio ba' nap titda ip na cham jaroi' ka mumua'da'.

Gu Dabii na ba tu jumpada' gu tu' na ki'n jup duñia' gu chiop

Ba' gu jannulh chiop gui' nat tu chianik gu Moisees nam jup duñia', jano' mummi ja'k kiika' Gabaoon na pai'r ge' kiicham ka'. Gu' ji na gu' moop jir mik ka' nam iam bhii'pu' git jano' nat pai' dhuuk ja ai gu

ko'kdai' gu ja'tkam, pui' kut ba' mam dakoo'ñ gu Dabii nat kii maa'n gu sasoi' mimii'ñkar bhai' Jerusaleen nam ba' bhai' tu makgixidha' gu Dios. Ba'p kai'ch jia nat xi kiisak:

—Xib ya' na chich bhai' ba kii dhi sasoi' mimii'ñkar, gatuuk guñ chio'ñ maa'n ya' kiisa' gu bhi'ñbak chiop.

Gu' ba' sia ku biipi' dir pui' titda gu Dios gu Dabii na gui' diil cham bhai' na kiixdha' maa'n gu chiop, ba' sia gu maraa'n bhai' ji palhbui nap duñia' gui' ji' gu chiop. Ba' mi ja chia gu jai' ja'tkam nam cham jir Israel kam nam tu sobkona' gu joodai gui' na ki'n jup jum duñia' gu chiop, gio ba' nat mui' bhai' ji jumaap gu bapaiñum jix chooto totbikdam nam ba' klaabos jup dui ki'n sissapa' gu chiop. Gio ba' moo jai'p jumaap ip gu bapaiñum jix u'uam totbikdam nam ba' bha ja'p tuttuidha' gu chiop na ba' ki'n joidham jix abhaar bi'ya', gio ba' moo jai'p jumaap ip gu ga'duk u'uux nam pui' bha ja'p jup tuttuidha' gu chiop.

Mi' dhir ba' moo dai nat ba ja bai biix gui' nam ji'k ja a'mkam tu daanda' gu Israel kam ja'tkam buiñor gu Dios gio ba' gui' nam lebiitas jup jum tiiti'nda'. Ba' dai gui' nam ji'k lebiitas jum tiiti'nda' maap ja jumpadak ma tu ja a'gi nam jax ja'k tu buada' bhai' chiop biix nam ji'k maap maa'n ni'ook jup duuk. Ba' jai' ja chia nam bhai' pix jix kii' tu buada' chiop, jai' ba' nam bhai' pix tu booxikda', jai' ba' nam bhai' pix jix kii' duñiidha' gu tiriik gui' nam bha aichulhdhidha' gu Dios na ji'k bhaan bipio'da', jai' ba' nam bhai' pix ji ja aagi'ñdha' gui' nam bhai'x kii' tu buada' nam jax ja'k tu duiñchu'nda' na ba'x bhai' ji chu buusnichgida', jai' ba' nat ja chia pix nam bhai' pix gu'ka' gē' ki'ngob nam tu nuuka'nda', jai' ba' nam bhai' pix tu saabda' nam pai' dhuuk tu daanda' buiñor gu Dios.

Ba' nat jax kai'ñkam pui' ja'k ja chia gu Dabii nam tu buada' jai' dhit, nat gu' ba maat na cham jir am nam nai' ua'ka' gu jannulh chiop, gu' ji na gu' pui' pix jup jum aa' nam ja palhbui'ñdha' gui' nam ja a'mkam tu daanda' gu Israel kam ja'tkam buiñor gu Dios. Ba' gu bopxi'ñ gu Aroon jix io'm mui' aixka' am gu daim maap jum a'oi'dhagim, ji'k maa'n oo'm daman maakob jam aixka'. Mi' dhir ba' dai na mit ba ja mamai'chi na pai' dhuuk ja a'm bipio'da' jai' dhit nam ja a'mkam tu daanda' bhai' gē' chiop gu Israel kam ja'tkam buiñor gu Dios.

Gu Dabii na ba aagi'ñdha' gu maraa'n Salomoon na sap jax ja'k jup duñia' gu chiop

Mi' dhir ba' gatuuk mui' ba tu joochxi gu Dabii gu maraa'n Salomoon, ba'p titda nat pai' dhuuk mi ba ai na sap gui' bhaankam bhai' bar gē'kam ka'. Mi' dhir ba'p titda na sap maa'n jup duiñdha' gu Dios gu bhi'ñbak chiop, na gu' sap gu Dios cham aa' na gui'p duiñdha', nat gu' sap giilhim mui' ja koi gu ja'tkam biipi' dir na pai' dhuuk jir sandaarui'x kat. Sap ba' pu'ñi titda na gatuuk maa'n tu marka'

Salomoon tiigim na joidham jir jix bhai'kam ka', gui' ji' sap ba' ba kiiidha' maa'n gu bhi'nibak chiop.

Ba' pui' xi chiidak ba chia na maa'n jup duñia' gu chiop, gio sap ba' na mi' pui' xi jimdat na jax tu aagix buiñor gu Dios. Gio ba' na xi aagi'n ip nat sap mui' ba tu jumaap gui' na ki'n jup jum duñia' gu chiop, pui' na jax gu bapaiñum jix u'uam totbikdam gio ba' gux chooto totbikdam ip gam u'uux gam joodai. Ba' maa'n mi xi maa gu u'uan na mi' uañix na jax ja'k tu't jup duñia' gu chiop, pui' na jax na ji'x jir gē' ka' gio na ji'x jix chu bhai'n ka' mi' dhir ja'p biix xikoolh. Gio ba' na xi aagi'n ip na sap ji'dilh ja chiñia' gui' nam lebiitas jum tiiti'nda' nam jax ja'k tu buada' bhai' dhi chiop, gio ba' gui' nam ja a'mkam tu daanda' gu Israel kam ja'tkam buiñor gu Dios. Gio ba' na xi aagi'n ip nat sap Dios pu'ni ja'k aa'n gui' na mi' uañix na ji'x jup duñia' gu chiop gio ba' nam jax ja'k bhai'x kii' tu buada' gu ja'tkam.

Gu Dabii na tu ja a'gidhai maa'n ni'ook bap ja duñia' gui' nam iam pix ja'xbui'p jir gē'gērkam ka' na jax diilh nam sap jai' tu palhbuidha' nam jup duñia' maa'n gu chiop

Ba' mikkat ji'kchi jurni'n ki'n ba ja bai gu Dabii gui' nam iam pix ja'xbui'p jir gē'gērkam ka' na jax diilh, ba' mi' pui' ba ja titda na sap jum aa' nam jai' palhbuidha' gu Salomoon na maa'n jup duñia' gu bhi'nibak chiop. Mi' dhir ba' biix maap xi ja jumpadak bhai' Jerusaleen, jup ja titda:

—Dho gu' aañ ja'pni bañ aagit ji jiñ jaaduñ nañ sap maa'n jup duiñdha' gīt gu Dios gu chiop. Ba' mui' tii ba jumpadak jañich gui' na ki'n jup jum duñia'. Gu' ji na gu' cham aa' gu Dios, nañ gu' sap biipi' dir jir sandaarui'x kat. Ku ba' gu' gui' pix gē'kam ki'n jiñ dhai ji, ba' gu xib dhiñ chio'n Salomoon bhaan jup ba ti tii na ya'p bar gē'kam ka' aañ jiñ a'mkam. Dhi' ba'r di' na ba kiisa' maa'n gu chiop gui' nañ tu' bhaan tu a'ga xib.

'Gio ba' moo ja'pnip jiñ chitda ip gu Dios na sap na pai' dhuuk mukia' guñ chio'n Salomoon, mi' dhir gu bopxi'n nam maaxilhidha' gammiji pup jum gē'gērkamtaidha' am, no'm mi' pui' jim na jax tu aagix buiñor gui'. Ba' gu xib aañ ja'p xim tiidam jiñ chio'n Salomoon nap siamri xi chi'nchukat gu Dios buiñor xi chu daanit biix jum jur ki'n. Na gu' no'p pu'ni tu daan buiñor gu Dios gio ba' no'p mi' pui' jim na jax jix aa', gui' diilh jum makiidha' gu matda' nap tu' jax dhuñiidha' gammiji na tu'm aagidha'. Xi chi'nchukat ap moo nat gui'm a'm ti tii nap bap dhuñidha' gu chiop. Jum aa' moo nap xim guguuxdhai mi' pui' xi chu duñia' nañ jax jum titda. Gio ba' aapi'm jiñ jaaduñ na pim ji'k jir ya' kam dhi Israel, siamri pim xi chi'nchukat gu ñio'ki'n gu Dios gu pui' na jax ja'k tu aagix. Gio ba' na pim xim ga'ngada' ip na jax kai'ñkam jup

jum kai'ch, gio ba' na pim mi' pui' xi jimdat na pim ba' pu'ni ja'k gammiji ya' pu oi'rika' na pai'r Israel.

Gu' ba' gui' nam iam pix ja'xbui'p jir gē'gērkam ka' na jax gu Dabii jup ja titda ip nam sap siamri jai' xi palhbuidha' gu Salomoon nap duña' gu chiop, na gu' sap chakui ja'xbui' pui'x bhai' na pu tu duña' na gu' kar biapma', na gu' sap gu chiop nap duña' jix io'm jum aa' nax abhaar bi'ya'. Gio ba' na xi ja aagi'n ip nat sap tu' ba tu maa na ki'n jup jum duña' gu chiop, gio sap ba' nat gui' pik dīlh tumni ga'n ki'n tu saba'lh. Gio ba' moop ja titda ip na sap pui'p jum aa' nam tu makia' jai' gu tu' na ki'n jup jum duña' gu chiop. Ba' gui' mui' dhīt cham jax ji chī'ik jup xi chu maa mit. Ba' gu Dabii joidham jix bhai'm ilh.

Gu Dabii na ba tu daanda' buiñor gu Dios

Ba' mi' dhīr dai nat bhai' ji chu daani gu Dabii buiñor gu Dios mi' pui' ja saagi'n gui' nam iam pix ja'xbui'p jir gē'gērkam ka' na jax dīlh, jup kai'ch:

—Aapi' Gē'kam jich Gi'kora' nap jix io'm jir gē'kam, gio nap joidham jix abhaarux, ba' bīx gui' na ji'k tu'x chu jai'ch ya' dhi oi'nga'n bhaan jir tu aap ga'n, ba' aap jir di' nap tuch maak gu tu' nach a'm jum aagidha'. Ba' aach dai nach mi' dhīr palhīip jup jum maakidha' gu tu' nam a'm bipio'da'. Gio ba' nap jix bhai'x maat guch jujur am bhaan nach jax jir tu'm kam bīx ji'ma'n, gio ba' nap jix aa' ip nach joidham jir jix bhabhai'kam ka'. Ba' aap jix maat na ñich aañ joidham jix bhai'm taatit tu maa gu tu' na ki'n jup jum duña' gu chiop, gio ba' dhiñ jaaduñ nam ji'k ya'p tu'ii' pui' joidham jix bhai'm taatit tu maa mit. Ba' gu xib aach tiix aa' nap jich palhbuidha' nach jax ja'k gammiji dai aap jum bui ja'k tu daanda', cham tu' bhaan jich chukgidhat. Gio ba' nach jum taan ip nap palhbuidha' dhiñ chio'ñ Salomoon na mi' pui' xi jimdat na jax ja'k tu aagix aap jum bui gio ba' nap palhbuidha' ip na kiisa' gu chiop.

Ba' daipu' xi chu taxchaabgidhak gu Dabii buiñor gu Dios, mi' dhīr ba' gu ja'tkam jup xi ja chia nam sap tu taxchaabgidha' buiñor ip gu Dios, ba' gui' ja o'lhia ki'n xi gu'kik jup ma tu taxchaabgi mit. Ba' buimgidhak dai na mit ma tu piastata gio na mit ma tu koi mit gu sasoi' nam tu makgixidha' gu Dios.

96. Gu Dabii na ba ja ua'na' ji'kchi gu alabaa'n na jax ja'k tu daanda' buiñor gu Dios

*(Na mi' dhīr boosgix gu gatuuk kam ua'na'n gu Samuel 22–23
gio gu bīpi' kam u'uan na Kroonikas tī' 16 gio ba' Salmos 18; 96; 105:1-15)*

Ba' gu Dabii jix maatit tu sabda' ki'n gui' na arpa jum tīiti'. Ba' gammiji joidham ko'raarda' na tu sabda' gio ba' na tu laala'nda', gio ba' na dīlh jup buada' gu pui' na jax ja'k tu laala'nda'. Maa'n bhaan tu a'ga gu Sa'uul kat, gui' na bīpi' dir jir gē'kam kat, gio ba' moo gu

maraa'n Jonataan kat ip, na mit sap jax ja'k ja koi. Gio ba' moo jai'p ja duu ip na sap jax ja'k jix bhai' na laala'nxi'ndha' gu Dios.

Gu alabaa'n na ki'n jix bhai' nañ tu taxchaabgi'ndha' buiñor gu Dios

Ba' maa'n jup duu gu Dabii gu alabaa'n nat jax ja'k taxchaabgidhak gu Dios nat palhbui jano' nat pai' dhuuk cham jax dhoda gu Sa'uul kat, gui' na biipi' dir jir g'e'kam kat, na nai' tii o'bhagi'nchu'nda' nax mu'aam ka'. Ba' gu alabaa'n nat jup duu ja'pnm kai'ch:

“Gu Dios jir di' nañ a'm ti niidhidhat jiñ nuukdaim, gio ba' na gammijiñ palhbui'nchu'nda' gu tu'x buam jum duukam no't jax ba jiñ dhuu. Ba' biix dhit jix bhai' gu ja'tkam nam buiñor tu laala'nda'. Aa'ñ gammiji pui' titdada' nañ palhbuidha' gu tu' no' jax bañ duiñchu', ba' gui' gammiji xiñ joi'mdat jup jiñ palhbui'ndha'. Maa'nnim nañ pai' dhuuk ilhii'n nam jiñ mu'aa' g'it gui' nam xiñ bhaamki'n, aa'ñ pui' xi chi'n gu Dios nañ palhbuidha', ba' gui' xiñ joi'mdak jup jiñ palhbui ip. Ba' bhai' ji bhaam ja bui gui' ji' nam xiñ bhaamki'n, ba' bha jimik jiñ palhbui dho nam bax jiñ mu'aam kat gui' ji' nam jaroi' xiñ bhaamki'ndha'. Ba' cham jax jiñ dhoda mit, sia kum giilhim tiir mui' gio nam giilhim jir jix o'jogim.

“Jix maat gu Dios nañ cham tu' jax bua gu tu' nar jix buam jum duukam, ba' cham jir am gui' buiñor nam moop ba jiñ mu'aa' nam jax xiñ mu'aam gui' am nam xiñ bhaamki'n, nañ gu' aa'ñ gammiji tii tu' ka'm ni'i'n gu pui' na jax ja'k tu aagix buiñor gu Dios, pui' kut ba'n palhbui. Pu'ni dho ja'k jir tu'm kam gu Dios. Gui'r jix bhai'kam ja bui gui' nam pui'p jir jix bhabhai'kam na jax diilh, gu' ba' gui' nam ji'k jix buam jup tomaat, cham tu'r jix bhai'kam ja bui, na gu' pu ja dooda' na jax ilhii'ndha'. Aa'ñ gui' silhkam jiñ palhbui dho. Na gu' jax no' kai'ch gu Dios, pui' tu duña' na jax pix jir am ka'. Ba' gui' nam ji'k buiñor jix biiñak ka', gui' ja palhbuidha'. Jaiñ nat gu' aa'ñ jiñ palhbui na nich ja daam ji kikbu biix gui' nam ji'k xiñ bhaamki'ndhat. Ba' aa'ñ gammiji taxchaabgi'ndha' gio nañ tu laala'nda' buiñor pu gammiji nañ ji'x duaka'.”

Gu alabaa'n na laala'nda' gu Dabii

Ba' jumaip duu ip gu alabaa'n gu Dabii nat jax ja'k taxchaabgidhak gu Dios nax bhai'm taat nat bhammi ja'k bam aich gux xidhuukam kaaja Jerusaleen. Ba' ja'pni ja'k jup jum kai'ch gu alabaa'n gui' nat jup duu:

“Taxchaabgi'ndha' ich gu Dios gio nach jix bhai'ch chaatit xi aagi'ndha' nat ji'k jax ba tu duu aach jich bui. Laala'nxidha' ich gu Dios jix bhai' jich taatit buiñor, gio ba' nach xi chi'nchukat nat ji'k tu'x kii'p jum duukam bap tu duu aach jich bui. Gu Dios cham mik bua' gu pui' nat jax ja'k tu dai buiñor gu Abraam gio gu Isaak gio ba' gu Jakob, na saak ja makia' gu ja bopxi gu dibiir ya' na pai' jax jir Kanaan nam

ba' ya' oi'ñcha', ba' aach nach jir ja bopxi gui' am, xib ya' bach maa gu dibիր ya' na pai' jax jir Kanaan nach ba' ya' oi'ñka'.

“Xi ja aagi'ñdha' ich bix gu ja'tkam na gu Dios pix jir di' nat jup duu gu oi'nga'n, gio ba' gu didios gup duiñxim nam ja daan xi ja aagi'ñdha' ich ip nam jir jup duiñxim pix. Ba' xib jix bhai' bix na ji'x oi'nga'n nam daanda' dai gu Dios pix, nat gu' dai gui'p duu gu oi'nga'n. Ba' dai gui'x bhai' nam buiñor tu daanda' gu Dios bix na ji'k ja'tkam, gui' na Yabee tii' nach jaroi' daan aach nach ji'k jir Israel kam ja'tkam.”

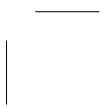
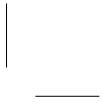
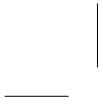
Gu Dabii nat jumaip duu gu alabaa'n nat ba' pik moo ba muu

Ba' biip'i' dir nat chakui muu gu Dabii, jumai ka xip duu ip gu alabaa'n na ja'pnim kai'ch:

“Aañ jir di' gu Dabii gui' nat jaroi' Dios gē'kam ki'n ya'ñ dhai dhi Israel. Aañ jir di' nañ jaroi' gammiji tu laala'nda' buiñor gu Dios. Ba' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mdaga'n gu Dios jiñ mattudidha' nañ jax ja'k ti'iidha' nañ pai' dhuuk tu laala'nda'.

“Gu Dios jup kai'ch na sap gu jax chu'm gē'kam no'r jix bhai'kam ja bui gu ja'tkam tugiñ, joidham jix bhai'm taat ka' am bix gu ja'tkam. Joidham jix bhai'm taat ka' am ja'p na jax no't ba xia' no't joidham xi dhuuduk giop ba uani, gio ba' na bhai' ji chonna' bhaan gu sai' na kax ba oot ka'. Ba' bix jix biiñak am buiñor gu Dios gui' nach ji'k jir maap jich oi'dhagim, ba' tuñ dhaax gu Dios na sap pu gammiji jich a'm ti niidhidha' sia nar pai' dhuuk ka' git.

“Ba' gui' nam ji'k cham tu' ka'm nii'ñ gu Dios, pu cham ja a'm ti nii'ñ, ja'p na jax gu u'uux jix jo'ii', nam gu' pu cham daagim jum ilhii'ñdha' gu ja'tkam, na gu' pu cham tu' bhaai'n ka'. Dai siamri nam kua'gia' pix na bar am ka'.”

Gu Israel kam ja'tkam nam cham maa'n ñi'ook kap duuka'

97. Gu Salomoon maraa'n gu Dabii na bhai' bar g'e'kam ka' biix
kap na ji'x jir Israel, ba' dhi' bar baik ka' am nam bhai' ba
bubuakia' nam jir g'e'g'erkam ka' Israel

*(Na mi' dhir boosgix gu biipi' kam u'uan na Reyes tii' 1:1-2:12
gio ba' gu biipi' kam u'uan na Kroonikas tii' 29:22b-30)*

Gu Abisag na ba nuuka'nda' gu Dabii na gu' bar jagi' ka'

Ba' na pai' dhuuk jix io'm bar jagi' ka' gu Dabii, gammiji pix bax
jii'm ka', cham ji'x ka juukkarda'. Ba' jai' dhit gui' nam buiñor tu
juanda' jup titda am na sap jir am na maa'n gaaga' gu ubii tiyaa jix
abhaar na ba' mi daakat nuuka'nda' gio sap ba' na sonpan bo'ka' na
ba'x juuk ka' na bo'ka'. Ba' ma tu chia nam maa'n gaa'ñdha', ba' maa'n
ma tii mit Abisag tiigim.

Gu Adoniiyas na bax aa'nda' nam g'e'kam ki'n daasa' gu ja'tkam bhaankamu'n gu Dabii

Ba' gu biipi' kam maraa'n gu Dabii, gui' na Adoniiyas tii'nka', gui'
na siamri ka pup dua nat chakui muu, joidham jix abhaar ti nii'ñdha'
na gu'r biapma' ka', gu' ji na gu' cham ji'xkat jup tu a'gi'ñdha' gu
taata'n na jax ja'k mi' pui' jimda' na jax jir am. Ba' maa'nnim bax aa'
nar g'e'kam ka' bhaankamu'n gu taata'n, na gu' nii'ñdha' na bar jagi'
ka', cham tu' ka bhaai'n ka' gu' gu tu' na jax dhuñia'. Ba' bhai' ji chu ja
a'gi gui' nam ji'k kaichgida' na pui' ja titda nam sap siispa' nar g'e'kam
ka'. Mi' dhir ba' gu Joab gui' nar ja g'e'kam tuk ka' gu sandaarui'x
chugiñ gu Dabii bhai' pui'p ji chii'n na sap pui'p siispa', gio ba' gu
Abiataar ip gui' na maadit jir di' na bhai' ja palhbui'ñdha' gu Israel
kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios. Ba' gui' pix cham jax jup
tii mit, jup kai'ch am na sap jir am. Gu' ji nam gu' jai' dhit cham aa',
pui' na jax gui' na Sadok tii'ka', gui' na pui' maadit jup jir di' na jai' ja
palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios,
gio ba' pui' na jax gui' na Nataan jup tii', gui' na pui' bhaankam jup tu
a'gada' gu Dios, gio ba' pui' na jax gu Benaaya ip, gui' nar ja g'e'kam
tuk ka' ip gu sandaarui'x gui' nam mi' nuuka'nda' gu Dabii.

Ba' ma tu piastata gu Adoniiyas maa'n kap na pai' pui' ti tii' Rogel,
ba' biix ja bai gu ja g'e'g'erkam tuk gu bopxi'ñ gu Judaa nam sap mi'p

tui'ka', gio ba' bīix ip gu jajaa'nni'ñ. Dai ba' gu Saloomon cham mu jii gio gu Nataan ni sia gu jax chu'm sandaarui'x gui' nam ji'k kaichu' gu Dabii.

Gu Dabii na pui' ba ti'ya' na gu Saloomon bhaankam bhai' bar gē'kam ka' Israel

Ba' nat pai' dhuuk ba maat gu Nataan na jax jum aagit pui' tu bua gu Adoniiyas, jum dikoo'ñ nat mui' ma jii buiñor gu Betsabee gui' nar di'ii'n ka' gu Saloomon. Ba' mu ji eek ba aagi'ñ na sap jax ja'k jum aagit pui' tu bua gu Adoniiyas. Ba' mu joot na sap aa'ñdhara' gu Dabii na ti'ñchoixdhara' nat jup tii biipi' dir na saak gu Saloomon bhaankam bhai'r gē'kam ka' na pai' dhuuk mukia'. Ba' gu Betsabee moo jano' mui'p jii ip nat aa'ñdham gu Dabii gu pui' na jax titda gu Nataan. Ba' na mi' pui' ji' ka titda, ja'x dhir mi'p ba ai gu Nataan, ba' mi' pui'p ba titda, jup titda na sap jir silhkam na jax kai'ch gu Betsabee.

Ba' gu Dabii jotmoda'm dikoo'ñ nat bai gu Benaaya gui' nar ja gē'kam tuk ka' gu sandaarui'x chugi'ñ gui' nam mi' nuuka'nda', ba'p titda:

—Ea nap xi ulhñai dhiñ kabai' bhai'p ba xi dhaasai guñ chio'ñ Saloomon mu jimia' mu na pai' Gion ti ti' na pai' diibon gu suudai'. Xi chiñia' ap ba' gu Sadok gio gu Nataan nam palhiip bhai' xi choi'dha' gu asait mo'ran guñ chio'ñ Saloomon na ba' bhaan matgilhia' na dhi' ya'p bar gē'kam ka' aañ jiñ a'mkam.

Ba' gu Sadok gio gu Nataan gio ba' gu Benaaya pui'p tu duu mit na jax ja titda gu Dabii. Ba' gu mui' ja'tkam nam oi'ñ pix jiiñak gi' mit na mit bhai' ba toi' gu asait mo'ran gu Saloomon, nam gu'x bhai'm taat na gui' mi bar gē'kam ka'.

Gu Adoniiyas na soi'm ilhdhat pui' ba tiida' gu Saloomon na sap cham tu chianda' nam mu'aa'

Ba' kia'pix ba koi'cho gu Adoniiyas ja bīm gu ja'tkam tugi'ñ na mit ba ja kai nam mu pai' pix jiiñak biit gu ja'tkam nam jix bhai'm taat buiñor gu Saloomon na mit gē'kam ki'n ba dai. Ba' cham ji'x miikim mi'p ba ai gu maraa'n gu Abiataar, ba' ba ja aagi'ñ na tu' jax jum bua, jup ja titda nat sap gu Dabii gē'kam ki'n ba dai gu maraa'n Saloomon. Ba' giilhim bhai' ji chooto'n jamit gui' nam ji'k bhai'p jup tu'ii' buiñor gu Adoniiyas na bhai' tu piastat. Ba' pu jiboi'ññor jamit mu ja'p ja kiikia'am na mit jum o'ñchom.

Dai ba' gu Adoniiyas silh dai'bus mu ja'k na pai' kiika' gu jannulh chiop. Mi ba' ji baakik bhai' ji chu daa bhaan kukgaran bixxik dir gui' na bhaan mi tum makgirtar, na gu' jano' pu'ni ja'k jix bhaai'n ka' ja bui gu Israel kam ja'tkam no't jaroi' pu'ni cham am bua gu tu' bhaan. Jix bhai' na mu jimii bha tu dagia' bixxik dir kukgaran gui' na bhaan mi

tum makgirtar gio ba' na soi' tida' gu jaroi' na buiñor cham am bua' na ba' pu'ñi ja'k cham ka mu'aa'. Ba' gu Salomoon jup titda gu Adoniyas na sap cham ka mu'aa' no' cham pui' ka kai'ch na jax ka ilhdhat biipi' dir, dai sap na ba jimia' pix kia'mi'ñ ja'k.

Gu Dabii na daipu' xi aa'ñdhai gu maraa'n Salomoon na jax ja'k mi' pui' jimda'

Gu' ba' na gu' pu bax maat jia gu Dabii na cham xim ba mukia', ba' daipu' giop xi chu a'gidhak gu maraa'n Salomoon gui' na kia'pix bhai' bar gē'kam ka', na sap jax ja'k mi' pui' jimda' na ba'x bhai' ji chu buusnichgida', jup titda:

—Aañ ja'pni moo giop xim tidadam jiñ chio'ñ nap moo siamri xim guguuxdhat tu' ka'm xi niidhat gu pui' na jax ja'k tu aagix buiñor gu Dios na ba' gammijix bhai' tum jimda'. Aañ na gu' moo ya' pix am jix muukim ba tu tatda'. Jix maat iñ nañ jotmoda' am xi mukia'. Ba' no'p pu'ñi mi' pui' jim na jax jix aa' gu Dios, gui' pui' tu kuugalhdha' nat jax tuñ dhaax biipi' dir, na saak pui' tu duñia' nam gammiji pup jum gē'gērkamtaidha' ji'ma'n guñ bopxi nam maaxilhidha'.

Gio ba' moo ja'pni titda ip jia na sap jum aa' na mu'aa' gu Joab, nat gu' sap cham am bua nat gan ja koi gu ja gē'gērkam tuk gu sandaarui'x pui' na jax gui' na Abner tiigich gio ba' gui' na Amasa jup tiigich.

Mi' dhir ba' gatuuk am xi muu gu Dabii, ba' gook oo'm oidha' bhai'r gē'kam kat Israel. Gu maraa'n Salomoon ba' bhai' pup jir gē'kam bhaankam. Ba' giilhim jix chu matda' ka' gu Salomoon na pu tu duñia' gu tu' na jax buada', nat gu' gu Dios pix pui' ja'k tu duu na joidham jix bhai' tu jimda'.

98. Gu Salomoon na mi'p bar gē'kam ka' Israel

*(Na mi' dhir boosgix gu biipi' kam u'uan na Reyes tii' 2:13–4:34
gio ba' gu gatuuk kam u'uan na Kroonikas tii' 1)*

Gu Salomoon na ba tu chiñia' nam ja kooda' gui' nam ji'k jix bhaamki'ñdha'

Ba' gatuuk nat pai' dhuuk muu gu Dabii, gu maraa'n Adoniyas mui' ma jii buiñor gu Betsabee gui' nar di'ii'n gu Salomoon gui' na bhai'p bar gē'kam ka' Israel. Ba' pui' ba titda na sap mi' dhir pu tii'ñxidha' gu Salomoon na tiix aa' na biima'n tu kiicha' gu Abisag, gu tiyaa gui' na nuukdaimik gu Dabii kat gui' na pui'p jir gē'kam kat na pai' dhuuk jix io'm pu bar jagi' kat. Ba' gu Betsabee mu jimiiik pui'p ba titda gu Salomoon, ba' gui' dai nat giilhim bhai' ji bhaam. Ba' mu joot maadit gu sandaarui'x chugi'ñ na mua'ra' gu Adoniyas, na gu'x maat na pu kai'ñkam biima'n jix chu kiicham gu Abisag na tiix aa' nam git gē'kam ki'n daasa' gu ja'tkam.

Gio ba' bīx bhāi' dhir jup ji aadi Jerusaleen gu Abiataar, gui' na jai' ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios. Mu ja'k ba' xi joot nar pai' kam, nat gu' cham ko'raaru nat bīx jup siis gu Adoniyas jano' na pai' dhuuk ba xim gē'kamtam kat. Ba' cham tu chia nam mu'aa', nat gu' sap palhbui gu taata'n kat Dabii jano' nam pai' dhuuk bax mu'aam kat. Ba' dhi' mi' pix pui' ba jim nat jax tī'īk gu Dios na saak pu'ñi cham bhāi' tu ja jimia' gu bopxi'ñ gu Elii, na gu' gu Abiataar maadit jup jir di' nar boxii'ñ gu Elii.

Ba' nat pai' dhuuk pui' ba ti kai gu Joab gui' nar ja gē'kam tuk ka' gu sandaarui'x nat jax ja dooda gu Salomoon, giilhim bhāi' ji choo'n. Ba' mu dai'bus mu na pai' kīik gu jannulh chiop. Mi ba' ji baakik irban dir bhāi' xi chu daagik kukgaran gui' na bhaan mi tu makgirxi'ñ gu Dios bhāi' soi' ji chii'n gu Salomoon na sap cham tu chianda' nam mumua'da', nat gu' dhi' bīx jup siis gu Adoniyas jano' na pai' dhuuk bax jim gē'kamtam kat. Gu' ji nat gu' gu Salomoon sia chia gu Benaaya gui' na pui'p jir ja gē'kam tuk ka' gu sandaarui'x gui' nam dai mi aagix nam nuuka'nda' gu Salomoon nam mu'aa' gu Joab mi' pui' na jax bhāi' ka tu daa' bhaan gui' na mi tum makgirxi'ñ gu Dios. Na gu' sap pui' pix kuiñchap bia' nat gan ja koi gui' nam jir ja gē'gērkam tuk kat gu sandaarui'x, pui' na jax gui' na Abner tīgich gio ba' gui' na Amasa jup tīgich. Ba' dhi' pu'ñi ja'k dooda nat gu' chia bīipi' dir gu taata'n kat Dabii gui' na pui'p jir gē'kam kat, na saak pu'ñi tu chiñia' nam mu'aa'. Ba' jano' dir ja'p ja'k cham pai' jaroi' ka xim gē'kamtam ka' mi' na pai' jax jir gē'kam ka' gu Salomoon, dai na bīx pix joidham ja ko'raarda' gu Israel kam ja'tkam nar ja gē'kam tuk ka' gu Salomoon.

Gu Salomoon na ba taanda' gu Dios na makia' gu matda'

Ba' gatuuk jī'kchi jurni'ñ kī'n, nai' ba tu ja joochxi gu Salomoon gu Israel kam ja'tkam. Mi' dhir ba' dai nat xi ja baidhak mu jii mu na pai' Gabaoon tī tīi', mi' na pai' kīika' gu jannulh chiop. Mi' dhir ba' dai nat bhāi' ji ja koi gu sasoi' na tu makgirxidha' gu Dios bīx cham tu' ta'tak pix. Ba' bhammi dir bhāi' ba ñio'ki gu Dios jix dhaam, ba' ba tikka na sap tu'x aa' na makia', jup titda:

—¿Tu'p jix aa' nañ jum makia'?

Ba' gu Salomoon mui'p ji ñio, jup kai'ch:

—Aa dho gu' na pich ya' bañ dhāi ja bui dhim ja'tkam tuk nañ jir gē'kam ka', sia kuñ gu' kar biapma' nañ chakui maat nañ tu' jax dhuñia' ja a'mkam. Ba' aañ tīix aa' dho nap git jīñ palhbuidha' nañ git jix chu matda' ka' pui' na jax nañ jix mat ka' na tu'r jix kīi'p jum duukam ka' gio ba' na tu'r jix buam jum duukam ka', nañ ba' pu'ñi ja'k duuji jir jix kīi' gē'kam ka' ya' ja bui dhim ja'tkam tuk.

Ba' gu Dios joidham ko'raaru gu pui' nat jax ja'k bha taa gu Salomoon nax chu matda' ka', ba'p titda:

—Ja'p moo joidham iam na pich gu' cham tu' bhañ chaa nañ jax ja'k jum palhbuidha' nap ja kooda' gui' nam xim bhaamki'ñ, piam ku gu' dai nap mik duaka' pix, piam ku gu' nap jir jix chumñigam ka', piam ku gu' nam pix jix bhai'm aa'nda' gu ja'tkam, gu' aap nap jix aa' ji nap jix chu matda' ka'. Ba' aañ jum makia' dhi' nap tu'ñ chaan. Bix aañ jup jum makia' gu tu' na pich cham jiñ chaa, pui' na jax nap jir jix chumñigam ka' gio ba' nam joidham pix jix bhai'm aa'nda' gu ja'tkam bix na ji'x oi'ña'n.

Gu Salomoon na ba ja silhkada' gook gu u'uub

Ba' ji'kchi pix jur, gook mi'p ba ji bubua mit gu u'uub buiñor gu Salomoon, ba' pui' ba titda am na sap ja silhkada' nam tu' ki'n mi' pui' ba jiim. Ba' dhi' ji' dhi u'uub maap oi'dha'ka' am, gu' ji na mit gu' maa'nnim ji'ma'n mi'mia'n ma ja tii gu a'aalh, gu' ji na gu' maadit ma muu gui' ji' gu a'aalh, ba' maa'n na ka dua mi xim dadai'ñ am.

Ba' gu Salomoon na bhai'r gē'kam ka' tii pup xi ja kēejimik nam mi' ñiokbo. Jup ja titda gu tujuandam tugi'ñ nam sap maa'n xi bhiipui gu ispaa'n ta'tak xi ja ikdha' gu alhii duakam, gio ba' nam mi xi ja makia'. Gu' ji na gu' gui' na silhkam jir di'ii'n gu alhii bhai' soi' ji chii'n gu Salomoon, jup kai'ch:

—¡Pui' pix ka tui'ka' jiñ jaduun! ¡Cha'pim i'kada' dhi alhii! ¡Mi' pui' ba bhiika' dhi ubii na bha aa'!

Ba' dhi' pu'ñi ja'k kai'ch na gu'x dhaa', na gu' baak silhkam dhir maraa'n. Gu' gu jumai ubii tu chian ji nam sap ta'tak ja ikdhai ja makia', gu' na gu' cham jir maraa'n gu' ba' am tu chian, gio na gu'x bhaam no' mit cham ba ji maa. Ba' gu Salomoon ba soo'mchulh gui' na mi kax ikkim gu alhii. Mi' dhir ba' dai nap titda:

—Dhi' dho bak jir maraa'n nax dhaa'. Mu gor maakaiñ, na gu' bak silhkam dhi'r maraa'n, na ba'x dhaa'.

Ba' na mit pai' dhuuk pui' ba ti kai gu Israel kam ja'tkam nat jax ja'k ja silhkai gu Salomoon gu gook u'uub, ba maat jamit nat gu Dios maa gu matda' na ba'x aichu'n na pu tu duña' gu tu' no' jax jix dhuñiim.

Na jax ja'k jir gē'kam kat gu Salomoon

Ba' jano' na ji'x juugit jir gē'kam kat gu Salomoon, joidham jix bhai' tu oi'ñkat am gu Israel kam ja'tkam. Ba' mui' gui' nam bha ja'p amuub oi'ñka' bix xikoolh dhir bhai' na pai' jax jir Israel, tu namki'ñdha' am bhai' Israel, gio ba' na joidham cham jaro' ja kokdada'. Ba'x chumñigam jup jum duu gu Salomoon, mui' ja bia'ka' gu kakbai gio ba' gu kakret gio ba' gu koi' cham daaxix kam. Ba' na ji'x juugit jir gē'kam kat, joidham jix bhai' tu ja jimda' bix gu Israel kam ja'tkam. Joidham jix chu matda' ka' ji gu' gu Salomoon gu tu' na jax dhuña'. Ba' mui' tu ua'nak na jax ja'k jix bhai' tu ja jimda' gu ja'tkam gio ba' gu alabaa'n

nam ki'n daanda' gu Dios. Gio ba' nat tum mamtuxdhak ip na jax jir tuutu'm biix gu tutua i'ix gio ba' gu sasoi'. Ba' biix pix pui' tē kēkē' am gu ja'tkam na jax ja'k joidham jir gē'kam ka' gu Salomoon. Ba' jai' mik dir mu jimmida' am nam jix kaim ka' na jax ja'k tu a'gada', gio ba' nam mi tu aichulhdhidha' gux dha'ram namkim nam tu onbagi'ndha', pui' na jax maa'n gu ubii gui' na mu ja'k jir gē'kam ka' Sabaa nat mu jimiik nat kaim.

99. Gu Salomoon na maa'n ba kiisa' gu chiop

(Na mi' dhir boosgix gu biipi' kam u'uan na Reyes tii' 5-7

gio ba' gu gatuuk kam u'uan na Kroonikas tii' 2:1-5:1)

Ba' gu Iram gui' na mur gē'kam ka' Tiuro gammijir jix bhai' kai'chdham tugi'n kat gu Dabii gui' nar gē'kam kat. Ba' gatuuk nat pai' dhuuk muu gu Dabii kat ji'kchi mu ja joot gu ja'tkam tugi'n nam sap pu tii'npu' gu Salomoon nax bhaim taat buiñor na mit gē'kam ki'n bhai' ba dai gu ja'tkam bhaankam gu taata'n kat Dabii.

Ba' gu Salomoon mui'p tu joochxi gu Iram nam sap pu tiida' na mu ja joochxidha' ji'kchi gu tujuandam tugi'n nam ba' maap gu Israel kam ja'tkam ti i'kia' gu ga'duk tutua mi ja'p na pai' jax bhaan bipio' gu Tiuro dibiir na sap ba' ki'n jup jum duñia' gu chiop. Ba' gu Iram pix cham jax jup tii jup kai'ch na sap jir am. Ba' gu Salomoon dai nat mui' ba ja joot gu ja'tkam tugi'n nam ja palhbui'ñpu' gu ja'tkam tugi'n gu

Esta ilustración
no está
disponible.

Iram nam ti i'kia' gu ga'duk tutua, gam koi' pup mui' xi ja joochxi nam ba' xi kua'dat gu tujuandam tugi'n. Ba' dhi' pu'ni ja'k duukat jai' pup jumaap gu Salomoon gui' na tu' ki'n jup jum duñia' gu chiop, gio ba' gui' na ji'k bhai' pu jai'ch nat jup jumpadak gu Dabii kat.

Ba' nat maakob oidha' bap duu na bhai' bar gē'kam ka' gu Salomoon, bhai' ji chu chia nam kiisa' gu chiop. Ba' jano' dir na mit pai' dhuuk bubua gu Israel kam ja'tkam mu dir Ejipto bap duu maakob jix cha'tmam oo'm oidha' daman maakob oo'm oidha' pup (480).

Ba' mi tu chia Salomoon nam kīisa' gu chiop nat pai' kīisak gu Dabii gu sasoi' mīmī'ñkar gui' nat bhaan mi tu makgīrxidhak gu Dios jano' nat pai' dhuuk ja tulhīīñchudak gu Israel kam ja'tkam.

Ba' na mīt jī'x jup duu gu chiop, mambhīix meetro jir komarak, gio ba' nar tēb maa'n oo'm daman mambhīix meetro ip, gio ba' na jī'x jir tē'kob mambhīix daman jix chamaam meetro ip. Ba' mi' dhir na pai' jax mui' ji chum bapki, tu kuup mi' na jī'x jir komarak gu chiop, ba' jix chamaam meetro jup jir tēb. Ba' miji irban dir gu chiop gok kap jix chu bhai', ba' mi' dhir na pai' dhir jax mui' ji chum bapki, maa'n oo'm meetro jir tēb na mux chu bhai', gio ba' nar komarak mambhīix meetro ip. Gio ba' jix io'm irban dir ja'k na pai'x io'm bax chu xidhuu, jir mambhīix meetro ip nar komarak, gio ba' nar tēb ja'kbui' ip mambhīix meetro ip.

Ba' mi' jī' na pai'x io'm bax chu xi dhuu, mi'r di' na pai' daakat gux xidhuukam kaaja, ba' dhi' bhaan gook bīxxik dir mi'p gu'kat am gu noonbi'ñ gu Dios gup duiñxim. Gio ba' moo maa'n jannulh mijip sē'ka' ip irban dir na ba' kī'n tu soobhi'ñka' miji irban dir gu chiop na ba' kī'n gok kap jix chu bhai'n ka'. Ba' ja'p ja'k diirap dir ja'k gook mi'p ja tuttu mīt gu i'lhich ba'bhak na sap ba' mi' pix tum ulhīisda' gu tu'. Ba' joodai kī'n jup duñiix bīx nar jī'xi'ñ gu chiop, dai ba' miji ja'p irban dir ga'duk taa'mlas kī'n jup duñiix joidham yooxmadhixkam, gio ba' na daam dir bhai'p xi mamxidhix ip kī'n gu bapaiñum jix u'uam totbikdam jix dha'ram namkim. Ba' maa'n mi'p kīik gui' na bhaan mim mīmī'ñ gui' na kī'n tum kubhion. Gio ba' moo mambhīix mi'p tuut ip gu memees gui' na bhaan bham tua'bada' gu paan gux xidhuukam. Gio ba' moo mambhīix mi'p tuut ip gui' na kī'n tim bīpgi'ñ. Gio ba' moo maa'n jix chamaam oo'm mi'p daraa ip gu gē'gēr bapaas gui' na kī'n jup duñiix gu bapaiñum jix u'uam totbikdam jix dha'ram namkim.

Ba' maa'n gu maa'nkam na bīxchu'p tu buada', Iram tīgim, bhai' ji mīi'ñ gu bapaiñum jix u'uam totbikdam gui' na cham pik da'ram namiik nat kī'n jup duu maa'n mi' na pai' suu'nka' gu suudai', gio ba' moo mambhīix jup duu ip mi' na pai'x bhaai' nam jum ikoimi'ñdha' gui' nam mi'x bhai' tu buada'. Gio ba' moo maa'n mi'p kīi ip gu sasoi' mīmī'ñkar nam bhaan mi tu makgīrxī'ñdha' gu Dios. Gio ba' jai' nat kī'n jup duu gui' nam kī'n jix bhai' buada' gu makgīr, gio ba' moo gook mi'p ja tuttu ip gu titnora' bīxxik dir mi' na pai' dhir jax mui' ji chum bapki mu ja'k irban dir.

Ba' jano' nat pai' dhuuk bīx bam tīmo gu chiop, bap duu mambhīix daman maa'n na dir mi bar gē'kam gu Salomoon, ba' xijum gook oidha' pix jup duu na mīt tu jua na mīt jup duu gu chiop. Ba' nat pai' dhuuk jix bhai'm tīmo, xi chu chia gu Salomoon nam ulhīa' gui' nat Dabii kat iimchudak gu Dios gu bapaiñum jix u'uam totbikdam jix dha'ram

namkim gio ba' gu jai' bapaiñum jix chooto totbikdam. Ba' mi tu chia nam ulhña' mi' nat pai' tu chia nam ja tuttu gu gook i'lhich ba'bhak na pu'ñi mi' pix tum ulhiisda' gu tu'. Gatuuk ba' gu diih ba'pki'ñ bhai'p ji chu chia nam jup duiñdha' bhai' Jerusaleen.

100. Gu Salomoon na tu piastatai ba iimchuda' gu Dios gu chiop

*(Na mi' dhir boosgix gu biipi' kam u'uan na Reyes tii' 8:1–9:9
gio ba' gu gatuuk kam u'uan na Kroonikas tii' 5:2–7:22)*

Ba' nat pai' dhuuk biix ba tiimo gu Salomoon gu chiop, ba ja bai gu Israel kam ja'tkam gui' nam jir a'aixkam ka' nam sap ba' bhai'm jumpadai Jerusaleen ma tu piastata' jano' juugit na pai' dhuuk jum a'jida' nam ja tuttuda' gu o'nam. Ba' dhi' ja'p kai'ñkam jix aa' na tu piastata' nax bhai'm taat nat ba tiimo gu chiop, nam ba' mi' dhir mu ja'k ba bhiika' gux xidhuukam kaaja gui' na mu ja'k daa na pai' kiik gu jannulh chiop, gui' nat mi tu chianik gu Dabii kat na mi'm kiisa'.

Ba' na mit pai' dhuuk biix bhai' bam jumaap gu ja'tkam, dai na mit ba bhiim gui' nam lebiitas jum tiiti'nda' gux xidhuukam kaaja. Ba' mi aichdhak miiji mit xi dhai mi' na pai' giilhim jix io'm jix chu xi dhuu, mi bitaa'n jamit xi dhai nam pai' tuut gook gu noonbi'ñ gu Dios gup duiñxim. Ba' miiji irban dir gux xidhuukam kaaja mi jim gu ko'kmarak joodai, gui' na bhaan mi tu ua'ñix gu mambhiix nat jax ja'k aa'ñdhak gu Dios gu Moisees.

Ba' moo jano' giilhim mui' bhai' ji chu koi mit gu Israel kam ja'tkam gu ja kakasnira' gam tutuur na mit ma tu makgirxi gu Dios. Ba' gui' nam jai' ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios gio ba' gui' nam lebiitas jum tiiti'nda', tu sab am sasaasbikar ki'n, gio ba' nam tu laala'n gu alabaa'n nam jix bhai'm taat buiñor gu Dios gui' na Yabee tii', na ja'p kai'ñkam jup jum kai'ch na gammiji pur Dios. Na gu' sap joidham jir jix bhai'kam ja bui. Gammiji sap ja a'm ti niidhidhat jix ja da'. Ba' nam bhai' ka tu laala'n, bhai' ba ai gu Dios joidham jix chua tibiaa'ñ cha'm bhaan. Ba' gui' nam jai' ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios mi' dhir ji boop jamit chiop, na gu' giilhim jix chua totbikim gu tibiaa' na bhai' ba timñim na bhaan jim gu Dios.

Ba'p kai'ch gu Salomoon:

—Ja'p moor jix bhai'kam ji bak gu Dios. Jaiñ nat gu' ya' ba ti tii Jerusaleen na ba'r dhi' ga'n ka' dhi gē' kiicham. Jano' na pai' dhuuk guñ chaat kat tiix kiixdham kat gu chiop jup titda: “Gatuuk jap maa'n tu marka', ba' gui'ñ kiixdha' gu chiop.” Ba' xib ya' pui' ba tu kuugalh nat jax tu dai jano'. Jaiñ na gu' aañ nañ jir maraa'n, xib ya'r gē'kam iñ na ji'x jir Israel, gio ba' na ñich ya' bap duiñ gu chiop, gio ba' na ñich mi ja'k ba aich gux xidhuukam kaaja gui' na bhaan mi ti ñi'ñ.

Gu Salomoon na ba tu daanda' buiñor gu Dios

Ba' bhai' ji chu daani gu Salomoon buiñor gu Dios, jup kai'ch:

—Cham jax chu'm didios gup duiñxim nam ya'x jai'ch bhaan dhi oi'ñga'n ku ja'xbui'r gē'kam na jax aap nap pui' tii' Yabee. Na gu' jax nap tu daasa' ja bui gum ja'tkam tuk nap pui' tu duñia', pui' ji chu buusnia' nap jax ti'ya'. Jaiñ na ñich gu' aañ xib ya' ba tii na pich pui' ba tu kuugalh na pich jax tu daaxdhak guñ chaat kat, gui' na biipi' dir ya'r gē'kam kat, nap jup titda nap saak gatuuk pu'ñi ba tu duñia' pui' na pich jax ba tu duu gu xib. Nap jup titda na saak gu bopxi'ñ ji'ma'n jum gē'gerkamtaidha' am ya' dhi Israel no'm tu' ka'm nii'ñ gu pui' na jax ja'k tu' aagix aap jum bui. Ba' aañ xib jum taan jiñ Gi'kora' nap siamri pui' xi chu kuugalhdhai na pich jax ba tu dai.

Esta ilustración
no está
disponible.

'Ba' gu xib aañ ya'm kix maa'n gu ba'aak, gu' ji nañ gu' cham maat no' moop jix bhaai' nap mi kioka' bhaan dhi' na ja'tkam jup jir ja duiñ ka' ba' gu' cham. Nach gu' aach biix jix maat jia nap giilhim jix io'm jir gē'kam, biix kap ti' nii'ñ ap na ji'x jir jix dhaam gio jix io'm gammiji ja'k pai'. Gu' ji na pich gu' diilh pui' tii nap saak ya'p tui'ka' bhaan dhi chiop, dhi' na chich bap duu. Ba' aañ jum taan nap gammiji ya'p tui'ka', gu' ba' gu jaroi' no'p nii'ñ na mik ja'k jup tu'ii', ba' no' gu' mummi dir ja'k yammī tii'ñchokat bhaan dhi chiop ya'p tu daan aap jum bui, aañ jum taan nap siamri jix joi'mdai xi kēji makia' gu tu' na bham taanda'.

'Gio ba' nam pai' dhuuk jum ua'tulhi'ñdha' gum ja'tkam tuk, no' pich gu' jax dhuukat cham ka ja palhbui nam tu kokda' ja bui gui' nam jix ja bhaamki'ñdha', piam ku gu' no' pich cham bhai' ka ja joochxi gu duuk, piam no' pich pui' tu duu nam bhai' ji ua'ma' na cham jai'ch ka' nam tu' jugia', piam ku gu' no' pich pui' tu duu na bhai' ji ja aaya' gu

jax chu'm ko'kdai', piam ku gu' no' pich pui' tu duu nam tu jugioka' gu botpoda' mu ja'p ja gagaa am, ba' no'm gu' soi'm ilhdhat pui bam titda na mit mam ua'tulh aap jum bui, ba' no'm gu' cham ka aa' nam pui' ja'k tu jimda', aañ soi'm titda jiñ Gi'kora' nap siamri jix ja joi'mdai xi ja kēēji tu ja uañdha' nam jax ja'k jum ua'tulhdha'.

'Gio ba' gu jaroi' jax chu'm maa'nkam gu mik dir kam no' cham jir ya' kam dhi Israel, no't gu' pui' ji chi kēēk nap aap joidham jir gē'kam, ba' bha jimiik ya' dhi chiop ba tu daan aap jum bui, aañ jum taan nap siamri xi kēēji pui' xi chu duñia' jax na kai'chdha', nam ba' pu'ñi ja'k dui biix ba machia' gu ja'tkam na ji'x oi'ñga'n nap aap giilhim joidham jir gē'kam, ba' mi' dhir dai nam tu' ka'm bam ni'ñdha'. Piam ku gu' no' mit mam ua'tulh gum ja'tkam tuk, ba' no' pich cham ka ja palhbui nam ja ui'ka' gu jai' ja'tkam mik ja'k nam ba' tu ja juantuda' pui' pix cham ja namkidhat, ba' no'm gu' soi'm ilhdhat yammī ja'k ji chi niidhat dhi chiop pui' bam titda na mit mam ua'tulh aap jum bui, aañ pum titda nap siamri jix ja joi'mdai xi ja kēēji tu ja uañdha' gu pui' nam jax jum ua'tulhdha'.

Ba' nat pai' dhuuk tiimo gu Salomoon na tu daañimi, pui' xi chu duu gu Dios na tai mi gixia' bhammi dir jix dhaam na ba' miidha' gu bakaax gui' na mi makgirxidhix gu biix e'nter. Ba' biix gu ja'tkam nam ji'k mi'p tu'ii' xi chu taxchaabgi mit buiñor gu Dios. Mi' dhir ba' dai na mit ja o'lhia ki'n ji guguu. Mi' dhir ba' gatuuk ja biim gu gē'kam gio jai' bhai'p ji ja koi mit gu kakasnir gam tutuur na mit giop ma tu makgirxi gu Dios. Ba' nat pai' dhuuk bam ai gu xijum baik tanoolh na bhai' xir piasta kat, ba jii mit gu ja'tkam mu ja'p ja kiikia'am. Ba' joidham jix bhai'm taattu am, nat gu' sap joidham jix bhai' ba tu duu gu Dios buiñor gu Dabii kat gio ba' gu maraa'n Salomoon, gio ba' biix nam ji'k Israel kam ja'tkam.

Gu Dios na mi bam maaxdha' buiñor gu Salomoon na ka koos ka'

Ba' gatuuk ji'kchi jurni'ñ ki'n, maa'nnim na ka koos tukaa' gu Salomoon, mi bam maax buiñor gu Dios, ba'p titda nat sap kai biipi' dir nat jax ja'k tu daani buiñor. Gio ba' moop titda ip na sap mi' dhir ip dai na bam aa' gu ja'tkam nam mi tu makgirxi'ñdha' chiop. Gio ba' moop titda ip na sap mi' dhir chiop jix bhai' na ja kēēkē' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor. Gio sap ba' na tu ja uañi'ñka' no'm soi'm ilhdhat pui' ba titda na mit mam ua'tulh buiñor no'm gu' mi' dhir ja'p ja'k cham ka aa' nam jum ua'tulhi'ñdha'.

Gio ba' moo ja'pniip titda ip gu Dios gu Salomoon na sap no' gammiji mi' pui' jim na jax tu aagix buiñor, ji'ma'n gammiji nam maaxilhidha' gu bopxi'ñ jum gē'gērkamtaidha' am mi' na pai' jax jir Israel. Piam sap no't gu' cham mi' pui' jii, gio no' jai' didios pix ba ja daan gup duiñxim, gui' pui' tu duñia' nam nai' pix ji jimia' gu Israel kam ja'tkam mik ja'k

na pai' ja'k cham jir ja đirba' am ja'k ka'. Gio sap ba' nam cham mi ka aaya' chiop mi' nam pai' pui' ka ti ilhii'ndha' na giilhim jix chu xi dhuu, gio sap ba' na pui' tu duńia' ip nam jai' ja'tkam mi eđji iara' gu chiop. Gio ba' moo ja'pnip titda ip gu Dios gu Salomoon na sap gu jaroi' na ba tigia' gu chiop na mi ialhix ka', pux bhax' mat ka' na jax kai'ńkam mi ialhix ka' na mit cham am bua gu Israel kam ja'tkam buińor gu Dios, na mit cham tu' ka'm tiđ na mit dai gu jai' didios gup duińxim piđ bhax' ji ja daani.

101. Na jax ja'k jix io'm jir ge'kam kat gu Salomoon

*(Na mi' dhir boosgix gu biipi' kam u'uan na Reyes tiđ 9:10–10:29
gio ba' gu gatuuk kam u'uan na Kroonikas tiđ 8:1–9:29)*

Ba' nat ji'k oidha' jur nat jup duu gu Salomoon gu chiop gio ba' diilh gu ba'pki'ń, maa'n oo'm oidha' jup duu. Ba' gui' nam ji'k cham jir mi' kam ka' gu ja'tkam, jix io'm mi ja chia nam tu juana' nam jup duńia' gu chiop gio ba' gu diilh ba'pki'ń gio ba' jai' kap bha ja'p biix aixim. Ba' nat pai' dhuuk tiđmo, bhax' ji ja chia ip nam tu kuupa' bha ja'p biix xikoolh na pai' jax jir Jerusaleen, nam bha bhi'ńbakcha' biix xikoolh te'kob ja'p. Mi' dhir ba' gatuuk jai' kap pui' ja'k jup tu duu mu ja'p na pai' jax jir ge'ger kikcham ka' bhax' na ji'x jir Israel. Ba' biima'n gu Iram, gui' na mu ja'k Tiuro jir ge'kam ka', mu ja joot baasi'ń đir ja'k gu ge' suudai' bhaan gui' na ja'p tuutu'm na gu ge'ger kaknub, nam sap tu ua'pu' gu jai' bapaińum jix u'uam totbikdam, gio ba' gu biix aixim tu'm totbikdam gu joodai gux dha'ram namkim, gio ba' gu a'aa', gio ba' gu sasoi' gui' nam iam piđ ja'p tuutu'm na jax gu bapooji i'lhich.

Esta ilustración
no está
disponible.

Gu ubii gui' na mu ja'k jir gē'kam ka' Sabaa na ba paxiarmira' gu Salomoon

Ba' maa'nnim gu ubii, gui' na mu ja'k jir gē'kam ka' Sabaa, pui' ba ti kai na joidham jix chu matda' ka' gu Salomoon, gio ba' na giilhim jir gē'kam ka'. Ba'm dikoo'ñ nat mu jii nat paxiaram nax chikkam gu tu' nax io'm jix xijai nam jix maatit kaaya', ba' gu Salomoon jix bhai' aagi'ñ nat ji'k tu' bha tikka bhammi ji eek. Ba' nat jax bhammi ai gu ubii, ba ti tii bha ja'p na joidham jix chu abhaar bhai' na pai' kio gu Salomoon, ba'p kai'ch:

—Aañ cham ti jii'ñdhat ji nam ji'k jax tu a'gada' gu ja'tkam nap saak pu'ni joidham jix abhaar kir tu kio. Gu' bak jix io'm ji nax chu abhaar na ñich ba' ya' ba ti tii xib diilh jii'ñ buupui ki'n, cham tu' pui' nañ jax ilhdhat ja kēēkē' gu ja'tkam nam tu a'gada'. Joidham chi ba'x bhai'm taat am gui' na pim ji'k jir jum maap oi'dhagim gio gui' nam iam pix ja'xbui'p jir gē'gērkam na jax aap. Ja'p moo joidham jir jix bhai'kam ji bak jia gu Dios ja bui gu ya' kam dhi Israel. Tii' nat gu' ja maa maa'n gui' na ya'r ja gē'kam tuk ka' na joidham jir jix bhai'kam.

Ba' pui' xi chi'iiik bhai' ji chu boosolh gu bapaiñum jix dha'ram namkim jix u'uam totbikdam, gio ba' gu joodai gui' na biix aixim tuutu'm totbikda' na pui'x dha'ram jup namiikda', gio ba' moo gu tuisap ip gui' na joidham uub, ba' mi xi chu onbai' gu Salomoon. Ba' gu Salomoon pui'p xi chu onbai' ip gu tu' na diilh jix joi'ñdha' gu ubii na mi ja'p jix chu jai'ch mi ja'p na pai' jax tu bia'ka' gux dha'ram namkim irban dir mi' na pai' jax tu ba'aak. Gatuuk ba' na bhai' xi paxiarimik, dai nat ba jii gu ubii mu ja'k na pai' kioka'.

Na jax dhuuk jir jix chumñigam kat gu Salomoon

Ba' gammiji nabap oidha' mui' mi aichulhdhidha' am gu Salomoon gu tuumiñ nam namki'ñdha' gu jai' ja'tkam nam cham jir Israel kam gio ba' gui' nam pur mi' kam Israel. Ba' joidham tu'm xi chu atookkor ka' bhai' na pai' daaka' na mit jup duiñ na ba' bhaan daaka', ba' ki'n jup duñiix gu a'aa' gio ba' na bha ja'p xi mamxidhix ki'n gu bapaiñum jix u'uam totbikdam, gio ba' moo gook bixxik dir jup xi guguuk am gu maapi'ñ jup duiñxim. Gio ba' moo na mur iskadhiir ip ja'x tēbdit, ji'k xijum maa'n kap tiim kiisap nañ ba' bhammi ba tisdia' na pai' daaka' gu gē'kam, gio ba' nam pui' ji'ma'n bixxik dir jup guguuk gu maapi'ñ gup duiñxim biix kap na ji'k kap bhaan tim kiisap gu iskadhiir. Gio ba' na gammiji joidham jix abhaar taas ta'm xi chu io'da' gu Salomoon na ki'n jup duñiix ka' gu bapaiñum jix u'uam totbikdam.

Gio ba' nax io'm mui' ja bia'ka' gu kakbai gui' na bhaan tum ma'yasda' aixkam ji'k maakob ma'mambhiix jix cha'tmam oo'm, gio ba' gui' na ja'p pix bha tum dadaarrida' ji'k mambhiix daman gook

ma'mambhiix jix cha'tmam oo'm ip. Ba'x io'm mui' nammī ju'ka' am gu kakbai, mui' pix pu tui'ka' am gammiji pai'. Ba' pui' giop ma tu chia ip gu Salomoon nam jai' kap jup tu ba'pkicha' na ba' mi ja'p ja bia'ka' gu kakbai ga'n. Ba' daipu' dhi' dhi gē'kam jix io'm tu daam kīka' na jī'x oi'ñga'n nar jix chumñigam ka' gio ba' nax chu matda' ka'.

102. Gu Salomoon na cham mi' pui' ka jimda' na jax jix aa' gu Dios na pai' pu bar jagi' ka'

*(Na mi' dhi' boosgix gu bīpi' kam u'uan na Reyes tii' 11
gio ba' gu gatuuk kam u'uan na Kroonikas tii' 9:30-31)*

Gu Salomoon na cham am ka bua'tgida' na jai' didios pix ba ja daanda' gup duiñxim

Gu' ba' na gu' gu Salomoon ja'p moop jix joi'ñdha' am jia gu u'uub, ba' mui' ti bīpna' ka'. Ji'kchi moo ja bīm tu kiichak gu titiia gui' nam cham jir Israel kam ka', nat gu' gu Dios tii ja soo'mchulhdhak gu Israel kam ja'tkam nap ja titda nam saak cham ja u'da' gu jai' u'uub gui' no'm cham jir Israel kam ka'. Gu' ji nat gu' gu Salomoon maa'n bhai' ji bhii gu ubii nar maraa'n gui' na mu ja'k jir gē'kam ka' Ejipto, gio ba' jai' jī'kchi kap pup dir.

Ba' dhi' jī' dhi u'uub jai' ja daanda' am gu didios gup duiñxim, gu' ji na gu' jix ja joi'ñdha' gu Salomoon. Ba' na pai' dhuuk jix io'm bar jagi' ka', bhai' ji iatgi mit gui' jī' gu uub. Jup titda am na sap jir am na jai' ja bui xi chu daanda' gu ja didios tuk gup duiñxim, ba' gui' pix cham jax jup kai'chdha' jup ja titdada' na sap jir am. Ba' gatuuk dai nat ba ja chiañxi gu bhibhi'ñbak nam jup ja duiñdha' bha ja'p nam pai' jax tu daanda' gu ja didios tuk gup duiñxim. Ba' mia'n pa' bipio'da' bhai' dhi' Jerusalem bha ja'p nat pai' jax ja chiañxi nam jup ja duiñdha', na sap ba'r mia'n ka' nam mu jimmida' nam tu daanda'. Ba' nam pai' dhuuk mui' ba ji jimia' nam ba ji chu daanpu', jai' bīx jup xi ja oi'ñdha' gu Salomoon na jai'p tu daanda' ja bui gu didios gup duiñxim ja'p na jax ja'k tu daanda' buiñor gui' na silhkam jir Dios.

Gu Dios na pui' ba ti'ya' na tulhiñchuda' gu Salomoon

Ba' cham ko'raaru gu Dios gu pui' na jax ja'k tu buada' gu Salomoon, ba' maa'nnim jup titda:

—Xib tu' na jax chui'ka', xib dir ja'p ja'k cham tu' kam gē'gerkamta' am ya' dhi Israel gum bopxi, gui' nam maaxilhidha' gammiji, na pich gu' cham am bua añ jīñ bui. Cham tu' ka'm tii pich gu pui' na jax ja'k tu aagix añ jīñ bui. Dai chi ba' siamri maa'n kap na pai' ilhi'ch bhaan bipio' gu dībīr nam ba' siamri mi'm gē'gerkamta' gum bopxi. Ja'p dho ji na ñich gu' moo pui' ja'k jup tu daaxdhak gum taat kat Dabii, nañ pui' titda nañ saak gatuuk pui' tu duñia' nam jai' jī'ma'n jum

gɛ'gɛrkamta' gu bopxi'n̄ ya' dhi Israel gui' nam gammiji maaxilhidha'. Gio na gu' dhi'n̄ chiopi' ya' kiik gɛ' kiicham, pui' kuñ ba' pu'ni ja'k tu duña'. Ba' gu jai' Israel kam ja'tkam, maadit gui' nam jir jum noonob jañ gɛ'kam ki'n̄ daasa' ja bui na ba' ka ja silhka'nda'.

Ba' pu jano' dir bhai' pix cham bhai' ji chu ja jii gu Israel kam ja'tkam, bhai' pix ji ja kokda mit gu jai' ja'tkam gui' nam bha ja'p oi'ñka' biix xikoolh dhir bhai' na pai' jax jir Israel.

Gu Dios na pui' ba tiida' gu Jeroboam na gui'p bar ja gɛ'kam tuk ka' gu Israel kam ja'tkam mi' dhir ja'p ja'k

Ba' moo maa'n mi'p jai'ch ka' gu maa'nkam, maadit gui' nam jir bopxi'n̄ ka' gu Efrain na pui' tii' Jeroboam, na maadit jir di' gui' nam jir noonbi'n̄ gu Saloomoon. Ba' moo maa'nnim bhai' dhir jup ma jii Jerusaleen gu Jeroboam. Ba' namm̄ pai' na ka jim, mi ba nam maa'n gu maa'nkam na pui' tii' Aiiyas na maadit jir di' gui' na bhaankam tu a'gada' gu Dios. Ba' pu cham jaroi' ja nii'n̄ na mit pai' dhuuk bhai'm naanam, na gu' pu cham jaroi' oirida' bha ja'p. Ba' dai nat jax kua gu daam dir kam kutuuna'n, mi ja'p xi dhaasak xi saasa i'rapan ji'k mambhiix ta'tak jup jum duu, jup titda ba' gu Jeroboam na mi ja'p kiikat mi' nii'n̄:

—Xi u'ya' ap dhi mambhiix ta'tak jiñ kutuun na ñich ya' ba saasa, na dhi' ja'p jir jum duukam na bhaan jix maati' ka' nat gu Dios pui' ba tii nap aap bar ja gɛ'kam tuk ka' mambhiix kap gu bopxi'n̄ gu Israel. Na gu' gui' pui' tu duña' jia nam cham tu' kam gɛ'gɛrkamta' gu bopxi'n̄ gu Dabii kat gu biix kap na ji'x jir Israel, nat gu' cham am bua gu Saloomoon buiñor gu Dios nat dai jai' didios pix ba ji ja daani gup duiñxim. Ba' pu'ni ja'k ja tulhiinchuda' gu bopxi'n̄, ku ba' gu' cham tu' ji na moo pu gammiji pu'ni ja'k ja tulhiinchuda', gu' dai ji'x pix juugit ji.

'Ba' pui' tu duña' nam gu bopxi'n̄ gu Dabii kat gook alh pix ja buir gɛ'gɛrkam ka' gu Israel kam ja'tkam, nat gu' pui' tu daaxdhak gu Dabii kat na saak pu'ni jai' gɛ'gɛrkam ki'n̄ ja darsa' gu bopxi'n̄, gio nat gu' gu Dabii kat tu' ka'm tiigik jia biix gu pui' na jax ja'k tu aagix buiñor gu Dios. Gu' ba' gu xib dai nax maachim pix gu Dios no'p moo tu' ka'm nii'n̄ gu pui' na jax ja'k tu aagix buiñor, na ba' pui' tu duña' nam gatuuk gum bopxi mi' dhir jup jum gɛ'gɛrkamta' gammiji nam pai' dhuuk maaxilhidha' nap pai' dhuuk aap ba mukia'.

Gu' ba' na gu' gu Jeroboam ja'p moop jix chu juanara' ka' jia, ba' ba chia gu Saloomoon na sap jir ja gɛ'kam tuk ka' gu Efrain kam ja'tkam gio ba' gu Manasees kam ja'tkam, na sap ja chianda' nam tu juanxi'ndha' gu Saloomoon. Gu' ji nat gu' cham ko'raaru gu Jeroboam gu dhi' pui' na jax titda gu gɛ'kam, na giilhim jix io'm bax chu ja juantudam gu jajaa'nni'n̄, ba' cham tu' pui' tu duu nat ji'k jax tii chia. Ba' gu Saloomoon bhaamuk mui' tii tu joot nam mua'pu' gu Jeroboam, gu' ji nat gu' gui'

bhai' dhir pu jimiiñnor mu ja'k Ejipto. Ba' pu cham jax dhooa, na gu' mi' pix pui' ba jim nat cham am bua diilh gu Salomoon buiñor gu Dios. Mu ja'k ba' pu daakat gu Jeroboam Ejipto nat ji'x juugit muu gu Salomoon.

Ba' na ji'x juugit bhair' gē'kam kat gu Salomoon Israel, jup duu gook oo'm oidha'. Ba' gatuuk nat pai' dhuuk muu, gu maraa'n Roboam bhair'p jim gē'kamta.

103. Gu Israel kam ja'tkam nam cham maa'n ñi'ook kap duuka'

(Na mi' dhir boosgix gu biipi' kam u'uan na Reyes tii' 12:1-24

gio ba' gu gatuuk kam u'uan na Kroonikas tii' 10:1-11:4)

Gu Roboam na cham aa'nda' na palhiip tibiaañdha' nam tu namki'ñdha' gu Israel kam ja'tkam

Ba' gatuuk nat pai' dhuuk ba muu gu Salomoon, gu maraa'n Roboam mui' ma jii mu Sikem, mi' na mit pai' bam jumaap gu Israel kam ja'tkam nam ba' mi' gē'kam ki'n daasa'. Ba' gui' nam ja'pni dhir ja'k xia'lhbui dhir ja'k oi'ñka', pu biipi' dir mui' ba tu joochxi mit gu Jeroboam na mu ja'k daaka' Ejipto, na sap jix bhair' na mui' ba jimia' gio bhammi ja'k Israel, nat gu' sap ba muu gu Salomoon gui' na kax mu'aam kat. Ba' gu Jeroboam mui'p ma jii bhammi Israel, ba' bhammi ji' øk bhair' ji chu a'gi gu Roboam ja a'mkam gu Israel kam ja'tkam na sap jax ja'k jix aa', jup titda:

—Aach ja'pni tii' ilhii'ñ ji jich jaduun nap git palhiip jich tibiaañxidha' nach tu namki'ñdha' ya' dhi Israel, na gu' gum taat kat na ya'r gē'kam kat giilhim mui' bhach chaanda' nach tu namki'ñdha'. Ba' no' pich aap pu'ni ja'k duu, biix aach dho jum kaichgida', biix aach jum siispa' nap jir gē'kam ka'.

Ba' gu Roboam cham jax titda gu mi' jotmoda', dai nap titda pix na sap baik tanoolh ki'n ba ja aagi'ñdha' gu dhi' pui'. Ba' mu jii ja bui gui' nam aagi'ñdhat gu taata'n kat Salomoon gu tu' no' pu'ni cham maat na jax dhuñia'. Ba' mu ji øk, bhair' ba ja tikka nam sap jax ilhii'ñ gu dhi' pui'. Ba' gui'p titda am na sap jir am na xi ja kēji pui' xi chu duñia' nam jax titda gu ja'tkam. Gu' ji nat gu' cham ko'raaru gu Roboam gu pui' nam jax titda. Ba' gu bipnaga'n biipibop bhair'p ji ja tikka nam sap jax ilhii'ñ gu dhi' pui', ba' gui'p titda am na sap jix io'm jir am nax io'm xi chisaa'ñdha' nam tu namki'ñdha' gu Israel kam ja'tkam, cham tu' ja'kbui' nam ji'k tu namki'ñdhat biipi' dir.

Gu Israel kam ja'tkam gui' nam xia'lhbui ja'k oi'dha' bhair' Israel nam gē'kam ki'n ba daasa' gu Jeroboam

Ba' nat pai' dhuuk gio bhair'p ba ai gu Jeroboam, gio gu ja'tkam na mit gio mui'p ba kaim gu Roboam na jax ja'k ti'ya' no' moor am na

palhiip ja tibiaaxidha' nam tu namki'ndha' bhai' Israel, gu' ji na gu' buam pix ja titda. Jup ja titda na sap jix io'm mui' tisaa'ndha' nam mui' pa' tu namki'ndha', cham tu' ja'kbui' nam ji'k tu namki'ndhat biipi' dir. Ba' dhi' na mi' pix pui' ba jim nat jax dhuukat pix jum kuugalh gu pui' na jax ja'k titda biipi' dir gu Jeroboam gu Aiiyas. Ba' gui' nam xia'lhui ja'k oi'dha'ka' gu Israel kam ja'tkam, jup kai'ch am:

—¿Jax kuch ba' moo mui'p ja siispatu' gui' nam ji'k jir jum maap oi'dhagim gu Dabii kat? ¿Cham pik jir am ji gu' nam kar g'e'gerkam ka', nam gu' buam pix ba ji chu bua! ¿Moo chi ja'p ja'k dilhkob jach xi chu a'gai nach jax jup ilhii'n aach diih!

Ba' pui' xi chi'ik pu jii mit ja kiikia'am ja'k. Dai ba' ji'k gook pix mi ji bii mit gu maap jum oi'dhagim nam jir bopxi'n gu Israel. Dai dhi' ji' mit ba' mi ji bi'ik g'e'kam ki'n dai gu Roboam, pui' na jax gui' nam jir bopxi'n gu Judaa gio ba' gu Benjamiin, gui' nam iam pix amuub oi'dha'ka' mi' na pai' juugit bhaan bipio' gu ja dirba' gu bopxi'n gu Judaa. Ba' daipu' dhi' ja'kbui' ja bui jum g'e'kamta gu Roboam. Ba' dhi' ja'xbui' palhiip gu dibii mi ja'p nam pai' jax oi'nka' na ji'x juugit jir g'e'kam ka' gu Roboam, Judaa pup ti tii'.

Gu jai' Israel kam ja'tkam gu' pu biix cham kiigalh jamit ji gu Roboam nar g'e'kam ka', na gu' buam pix kai'ch nam tii jax titda. Ba' nat pai' dhuuk nai' tii ji chu joot gu Roboam nam ja taañpu' gu tuumiñ gu ja'tkam na saak palhiip jix dha'ram pa' iam bha ja tañia' nat jax pu ja tii'n biipi' dir. Pu moo jano' joodai ki'n ja ma'yasak ja koi mit gui' nam mu ja'p ka tu taañim gu tuumiñ. Mi' dhir ba' dai na mit g'e'kam ki'n ba dai gu Jeroboam, nam gu' dhi' pik jix io'm jix kiigalhi'n nar ja g'e'kam tuk ka'.

Gu Dios na pui' ba tu duñia' na cham tu kokda' gu Roboam buiñor gu Jeroboam

Ba' nat pai' dhuuk pui' ba ti kai gu Roboam na mit jai' dhit g'e'kam ki'n jup ba dai gu Israel kam ja'tkam gu Jeroboam, giilhim bhai' ji bhaam. Ba' mui' maap ba ja jumaap gu sandaarui'x chugi'n pui' na jax gu bopxi'n gu Judaa gio ba' gu bopxi'n ip gu Benjamiin, nam sap ba' tu kokdapu' ja bui gu jai' Israel kam ja'tkam. Na gu' tii ja'p jum aa' na git gio ja'k jup ja iabu' gu Israel kam ja'tkam nam dai gui' kaichgida' git. Gu' ji nat gu' gu Dios mu joot gu Simaayas, gui' na bhaankam tu a'gada', na sap pu tii'nmira' gu Roboam na cham tu kokdada' ja bui gu jai' Israel kam ja'tkam, nat gu' sap gu Dios pix diih pui' ja'k ba tu duu nam nai' pix jim ji'dilhkada' gu Israel kam ja'tkam.

Ba' gu Simaayas mui'p ma jii buiñor gu Roboam, ba' mu ji eek pui' bhai' ba tu ja a'gi. Ba' gu sandaarui'x chugi'n na mit pui' ti kai, pu mi' dhir ja'k suulh jamit mu ja'k ja kiikia'am nam tii mui' ba jiimdat na mit ba ja kokdapuk ja bui gu jai' Israel kam ja'tkam.

104. Gu Jeroboam na bar gē'kam ka' ja bui gu Israel kam ja'tkam gui' nam xia'lhbui ja'k oi'dha'ka'

(Na mi' dhir boosgix gu bīpi' kam u'uan na Reyes tii' 12:25–14:20)

Ba' gatuuk na mit pai' dhuuk xim jī'dīlhkadak gu Israel kam ja'tkam, bhai' jim gē'kamta gu Jeroboam ja bui gu jai' Israel kam ja'tkam gui' nam xia'lhbui ja'k oi'dha'ka' jī'k mambhīix kap ja bui gu maap jum oi'dhagim nam jir bopxi'ñ gu Israel. Ba' jano' dir pui' ja'k pup ti tii' Efrain bhai' na pai' jax jir gē'kam kat gu Jeroboam. Gu' ba' na gu' gu Jeroboam pui' maadit jup jir boxii'ñ ka' jia gu Efrain, ba' pui' xi chii na sap jir am na mi' Sikem mi' nam pai' oi'dha' gui' nam jī'k jir jum maap oi'dhagim ka' na sap dai mi'x io'm jir gē' kiicham ka', cham tu' pui' na jax mu ja'p jai' kap na jī'k kap jup jir kikcham na jī'x juugit jir gē'kam.

Ba' mikkat gatuuk jī'kchi jurni'ñ ki'n, bhai'x buam ba jim ilh gu Jeroboam, na gu'x choodon ka' nam bhammi ja'k jimmida' Jerusaleen gu ja'tkam tugi'ñ nam tu makgirxi'ñdha' gu Dios bhammi gē' chiop, na gu' ja'p jum aa'nda' nam chi panaas gio mu ja'k jup ji kaaya' gu Roboam. Ba'm dikoo'ñ nat maap ja duu gook gu didios gup duiñxim na ki'n jup duñiix gu bapaiñum jix u'uam totbikdam nam ja'p tuutu'm na jax gu bhe'mser. Ba' gatuuk nat xi ja tīimok nat jup ja duu, ba ja aagi'ñ gu ja'tkam na sap dhi'x bhai' nar ja didios tuk ka'. Gio ba' nat xi ja soo'mchulh na sap cham kam aa' nam mu ja'k jimmida' bhammi Jerusaleen nam tu makgirxi'ñdha' gu Dios. Ba' maa'n gui' jī' gu dios nat jup duu mu ja'k kiisam na pai' pui' ti tii' Daan, gu jumai ba' mu ja'k jup kiisam na pai' pui' ti tii' Betel.

Ba' gui' nam jir bopxi'ñ ka' gu Efrain pu bhai' ji chu daani mit ip ja bui gui' jī' gu didios gup duiñxim, ba' dhi' bhaan cham am ka bua mit gu pui' na jax ja'k tu aagix buiñor gu Dios. Gio gu' gam jai' dhīt mi ja darai gu Jeroboam gui' nam mi'x bhai' tu buada' ja bui gui' jī' gu didios gup duiñxim, jax na tu'm ilhii'ñ nat mi ja darai, gio ba' nap ja tītda ip nam sap gammijī nabap oidha' mi tu piastatda' am na pai' dhuuk jum a'jida' gu xijum baik masaa'n nam tu daanda' sap ja bui dhi' jī' ja didios tuk gup duiñxim.

Gu Dios na ba tulhiiñchuda' gu Jeroboam

Ba' nat pai' dhuuk bam ai na mi tu piastata' gu Jeroboam, giilhim ma tu koi gu sasoi' na tu makgirxidha' gu dios tugi'ñ gup duiñxim na ja'p tu'm na jax gu bheseer. Ba' na mi' pui' ka tu bua, jotmoda' mi' pīx ba ai maadit gui' nam bhaankam tu a'gada' gu Dios nat bhammi dir mu jii Judaa, ba'p tītda mi ja'p ji kikbuk:

—Ea nap alhio ka xiñ kaaya' nañ jax jum tīida'. Ja'p jañich dho bham tīdam na maadit gu bopxi'ñ gu Dabii kat jax chu'm tanoohlh bha jimii ya' ja kooda' bīix dhi' nam jī'k ya' mimii'ñ gu makgir bhaan dhi'

na pim ya' tu makgirtar, gam gu ja'tkam ja a'oo na ya' ja miidha' bhaan dhi' na pim ya' bhaan tu makgirtar na ba' bhaan jix maati' ka' nax io'm cham kiigalhi'n gu Dios. Ba' cham ji'xkat jaroi' bhaan mi ka tu makgirta' gu sasoi'. Ba' xib ya' pui' xi chu duñia' gu Dios na am xi ilhia' dhi' na pim tu' ya' bhaan tu makgirtar nap ba'n jügi'ndha' nañ silhkam jup kai'ch.

Gu' ji na gu' cham pui' ilhii'n gu Jeroboam, dai nat giilhim jix bhaamut pix kai. Ba' jotmoda' tii ja chia gu tujuandam tugi'n nam dagia' gui' na bhaankam tu a'gada' gu Dios, gu' ji na gu' nat jax bhai' ji bamii' gu nobii'n na ki'n mu ja'k xi ja aagi'ndha' git nam dagia', mi' jotmoda' panaas kut nai' pix ji gaa, mi' pui' pup tu'ii'. Gio gui' na bhaan mi tum makgirtar mi' jotmoda' nai' ji jaiki, biix jix chuuk jup jum duu. Ba' bhai' soi' jim ilh gu Jeroboam, soi' ba titda gui' na bhaankam tu a'gada' gu Dios, jup titda:

—Jiam pui' xi chii'n gu Dios na giox kii'p jum duñia' dhiñ nob nat ba gaa!

Ba' gui' soi' xi chii'n ip gu Dios, ba' gio bhai'p jim kii'ndha gu nobii'n. Gu' ji na gu' ba' pui' pix cham mi' pui'p jii na ji'k jax tii titda gui' na bhaankam tu a'gada' gu Dios. Oidhidha' pix ji gu' na maa'n na jax tu buada' mi' Efrain na ja chianda' gu ja'tkam nam tu daanda' gu didios gup duiñxim, gio na jai' pup mi ja darsaidha' gui' nam mi'x bhai' tu buada' ja bui gui' ji' gu didios gup duiñxim. Ba' gui' nat pui' ji' tu'm ki'n ja darai, cham tu'r bopxi'n am gu Lebi.

Na ba aaya' gu ko'kdai' gu maraa'n gu Jeroboam

Ba' cham ji'k jur nat bhai' ji chu ai gu Abiiyas gui' nar maraa'n gu Jeroboam. Ba' mu joot gu binga'n na tikara' gu Aiiyas na jax jir jum duukam gu dhi' pui'. Dai nat xi chianik na jai' xi chim tii'dhai gu jajannulh nam ba' cham maatit nii'ndha' gu ja'tkam gammiji na jax bhiiya'. Ba' gu Aiiyas jir di' gui' na biipi' dir jup titda na saak pu'ni jir ge'kam ka'. Ba' jano' giilhim jix io'm bar jagi' ka' pix ba' gu Aiiyas, daman na cham ka niaka', ba' cham maatit nii'n gu binga'n gu Jeroboam nat pai' dhuuk mu ba ai, gu' ji na gu' gu Dios xi aagi'n na sap jir di' gu binga'n gu Jeroboam. Ba' nat jax mi ai buiñor gu Aiiyas, jup titda:

—Cham jum aagit ji nap moo jai'p tim titii'ndha git, nañ gu' aañ pu bax maat nap aap jir di' gu binga'n gu Jeroboam. Ba' aañ cham tu'x kii' ni'ook jum bi'chulhi'n. Ja'p jap tii'da' gum biina' na gu Dios ja'pni kai'ch: “Aañ ge'kam ki'n jum dai mi' dhi Efrain, gu' ji na pich gu' cham tu' ka'm jiñ chii. Jix io'm buam pix tu jim ap, cham tu' pui' na jax gui' na mit biipi' dir ge'gerkam ki'n jup ba bubua. Cham dho moo tu' ka'm jiñ chii pich. Tii' na pich gu' moo bhai' ji ja daani gu jai' didios gup duiñxim. Ba' xib tu' na jax chui'ka', pui' tu duñia' iñ nam ja kooda' gui'

na pim jĭ'k jir jum maap oi'dhagim, bĭix gui' nam jĭ'k jir jum maamar gu dai chichio'ñ." Ba' dhi' pu'ñi ja'k kai'ch gu Dios na pu'ñi ja'k bi'chulhi'ñ gum bĭina' na dooda'.

'Ba' cha'p jax jum aagit ba jimia' jum ki'aam ja'k jiñ jaduun, dai ji na gu' nap jax mu aaya', am xi mukia' gum alhii chuk. Ba' dhi' mi' dhir mui' jim tĭbgata' nam bĭix nai' ji ko'ya' gu jai' na ba' pu'ñi ja'k jum kuugalhdha' gu pui' nat jax ja'k ba tii gu Dios. Gatuuk ba' dai na jumai gē'kam kĭ'n mi ba daasa' mu Efrain. Mi' dhir ba' dai na bhai' ji ja kooda' dhi' dhi gē'kam gui' nam jĭ'k jir jum maap oi'dhagim ka' gu Jeroboam, gui' na xib mi'r gē'kam ja bui gui' nam jĭ'k pui ka dudua. Jix io'm gatuuk ba', ja tulhiiñchuda' ip gu mi' kam Efrain na ja jootsa' mik ja'k maakam ja'k na pai'r jai' dippir ka' na cham tu' bhaan bipio'da' gu Israel, nam gu' pui oidham nam buam pix tu jim jano' dir nat jax ja'k buam pix ja mamtux gu Jeroboam.

Ba' nat pai' dhuuk tiimo na pu'ñi xi chu a'gimik gu Aiiyas, ba jii gu binga'n gu Jeroboam mu ja'k kia'mi'ñ, ba' pui' ji chu buus na jax titda biipi' dir. Nat jax mu ai, nai' gan ji muu gu maraa'n. Ba' maa'n oo'm oidha' daman gook juugit mi'r gē'kam kat gu Jeroboam na pai'r Efrain. Mikkat ba' nat pai' dhuuk muu, gu maraa'n Nadab mi'p jim gē'kamta.

105. Nam jax ja'k jir gē'gerkam ka' mi' Efrain gu Nadab gio gu Baasa gio gu Ela gio gu Simri gio ba' gu Omri

(Na mi' dhir boosgix gu biipi' kam u'uan na Reyes tii' 15:25–16:28)

Ba' gook oidha' pix juugit mi'r gē'kam kat Efrain gu Nadab, nat gu' cham mi' pui' ka jii na jax jix aa' gu Dios. Bĭix aixim tu buada' na jax cham kii' ka'm nii'ñ gu Dios, pui' na jax tu buimik ip gu taata'n kat. Ba' maa'nnim nam ka tu kokda ja bui gu Pilistea kam ja'tkam, maadit gu ja gē'gerkam tuk gu sandaarui'x chugi'ñ cham ka kĭgalhi'ñ, cham ka aa' na ka kaichgida'. Ba' jĭ'kchi pix jur nat am xi mua, diilh ba' mi jim gē'kamta, gio ba' nat tu chia ip nam ja kooda' bĭix gui' nam jĭ'k jir jum maap oi'dhagim ka' gu Jeroboam.

Ba' mui' oidha' jup duu na mi'r gē'kam kat gu Baasa Efrain, jĭ'k maa'n oo'm oidha' juugit daman maakob oidha' pup. Ba' mi' na pai' pui' ti tii' Tirsa mi tu dai na sap mi' pik jir ja mo' ka' bĭix kap dir na jĭ'x juugit bhaan bipio' gu Efrain dibĭir. Gu' ji nat gu' pui' cham bhai'p tu jii na jax gui' nam jir jum maap oi'dhagim kat gu Jeroboam. Cham tu' ka'm tii' gu pui' na jax ja'k tu aagix ka' buiñor gu Dios. Ba' mu joot gu Jeyuu gui' na bhaankam tu a'gada' gu Dios na sap jup tii'nmira' gui' jĭ' na Baasa tii': "Aañ tii' gē'kam kĭ'n jum dai mi' Efrain, gu' ji nap gu' pui' pix ja'k jup tu jim na jax tu jimdat gu Jeroboam kat. Ba' xib tu' na jax chui'ka' aañ pui' tu duñia' na maa'n jai'chdhilhia' gu maa'nkam na bĭix ja kooda' gui' na pim jĭ'k jir jum maap oi'dhagim, ja'p na pich jax ja dooda aap gui' nam jir jum maap oi'dhagim kat gu Jeroboam."

Ba' mikkat nat pai' dhuuk jagi'tak am xi muu gu Baasa, gu maraa'n Ela mi'p jim gē'kamta.

Ba' gook oidha' pix jup duu na mi'p jir gē'kam kat Efrain, nat gu' ampix mua maadit gu ja gē'kam tuk gu sandaarui'x chugi'ñ na pui' tii' Simri, diilh ba' mi jim gē'kamta. Gio ba' nat biix tu chia ip nam ja kooda' gui' nam ji'k jir jum maap oi'dhagim ka' gu Baasa.

Gu' ji nat gu' ba' pui' cham mui' tanoolh jup jum gē'kamta gu Simri. Maa'n simaan pix jup duu na mi'r gē'kam kat Efrain, na gu' na mit pai' dhuuk maat gu sandaarui'x gu mi' kam Efrain nat di' mua gu Ela, ba' bhaakuk jumai mi dai mit gu gē'kam na pui' tii' Omri, na dhi' pix jir ja gē'kam tuk diilh dhi' ji' dhi sandaarui'x. Gatuuk ba' dai na mit mu jii mu na pai'r gē'kam ka' gu Simri na mit sap ba daagim nam sap mu'aa'. Gu' ji nat gu' gui' pu cham buus miji dir gē' kiicham, dai nat bhai' xi kuus gu ba'ki'ñ. Mi ba' pu mii binkam.

Ba' gu Omri mi' pup jir gē'kam mambhiix daman gook oidha' juugit, gu' ji nat gu' ba' pui' pix jix io'm buam pix jup tu jii, cham tu' pui' na jax gui' na mit biipi' dir jum gē'gerkamtak jup ba bubua, nat gu' ja chia biix gu ja'tkam nam ja daanda' gu jai' didios gup duiñxim. Ba' maa'n saba'dak gu oidha' maa'n kap na pai' pui' ti tii' Samaaria, bhai' ba' tu kikchamtak. Gio ba' na bhai'r ja mo' ka' biix kap dir na ji'x juugit bhaan bipio' gu Efrain dibiir. Mikkat ba' gatuuk nat pai' dhuuk muu, gu maraa'n Akab mi'p jim gē'kamta.

106. Na jax ja'k jir gē'kam kat gu Roboam gio gu Abiiyas gio gu Asaa

*(Na mi' dhir boosgix gu biipi' kam u'uan na Reyes tii' 14:21–15:24
gio ba' gu gatuuk kam u'uan na Kroonikas tii' 11:5–16:14)*

Na jax ja'k jir gē'kam kat gu Roboam

Ba' gu Roboam gui' nar maraa'n kat gu Saloomon biipi' bhai' jim gē'kamta na pai' Judaa ti tii' mu ja'k na pai' jurnip ja'k bipio' mi' na pai' jax jir Israel. Ba' biipi' nat tu' jax dhuu nar gē'kam kat, pui' tu duu nax oo' ji bi'ya' biix kap na ji'x bhaan bipio' gu Judaa dibiir, na sap ba' cham jaroi' tibiaa'ndha' na bhai'r gē'kam ka'. Ba' bhai' ji chu chia nam sap jix bhai' kii'mpiga' gui' na ki'n tu kuupka' biix xikoolh mu ja'p na pai' ji'x jir gē' kiicham ka', na ba' tu soobhi'ñka' nam cham tu'x bhaa'mnagim mi ji e'ji ja kooda', gio ba' nat mi ja'p tu chia nam ja ulhña' gui' na ki'n tum kokdada' gio ba' gam koi' ip.

Ba' jano' nat pai' dhuuk bhai' jim gē'kamta gu Roboam, biix mu ja'k ji oi'ñcha mit gui' nam mu ja'k oi'ñka' Efrain, gui' nam jai' ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios gio ba' gui' nam lebiitas jup jum tii'ti'nda', na gu' mu ja'k gu Jeroboam ja soo'mchulhi'ñka' no'm tu' tii jax jix dhuñim buiñor gu Dios. Nat gu'

jai'p ja duu gu didios gup duiñxim ki'n gu bapaiñum jix u'uam totbikdam nam ja'p tuutu'm na jax gu bhe'mser, gio ba' nat mi ja darai gui' nam mi'x bhai' tu buada'. Ba' biix gui' nam ji'k mu ja'k oi'ñkat Efrain gui' nam ji'k jix aa'nda' nam dai gu Dios pix buiñor tu daanda', pu biix mu ja'k ji oi'ñcham jamit Judaa, nam gu'x aa' na cham jaroi' ja soo'mchulhi'ñka' nam tu makgirxi'ñdha' gu Dios gu sasoi' bhammi Jerusaleen bhai' na pai'r gē' chiop. Ba' dhi' dhi ja'tkam jai'p ma tu palhbui mit na sap ba'x oo'p tui'ka' biix kap na ji'x bhaan bipio' gu Judaa dibiir.

Ba' nat pai' dhuuk baik oidha' bap duu na bhai' bar gē'kam ka' gu Roboam, maa'n na jax mi' pui' jimda' na jax jix aa' gu Dios. Ba' gu Dios xi ja palhbui gu Judaa kam nam jix io'm jix oo'p tui'ka'.

Gu' ji nat gu' gatuuk cham mi' pui' ka jii gu Roboam na jax ja'k tu aagix ka' buiñor gu Dios. Biix bhai' ji chu daani mit gu ja'tkam ja bui gu didios gup duiñxim. Gam na mit jup ja duu gui' nam bhaan mi tu ja makgirxi'ñdha' biix ji'ma'n kap nam ji'k kap tuut gui' ji' gu didios. Gio ba' nam ji'ma'n mi'p jix jai'ch ka' gui' nam biipi' ja biim xi bo'ji gu dai chichio'ñ nam ba' mi' dhir bax bhaai'n ka' nam tu makgirta'. Ba' dhi' pu'ñi ja'k jum ua'tulh jamit biix kap na ji'x jir Judaa, ja'p na mit jax ja'k jum ua'tulhdhak gui' nam biipi' dir mi ja'p jup oi'ñkat na pai' jax jir Kanaan, gui' nat ba' mi' dhir ja'k ja aadi gu Dios.

Gu Ejipto kam ja'tkam nam ba ja kokda' gu Judaa oi'ñkam

Ba' na pai' dhuuk jix chamaam oidha' juugit bhai' bar gē'kam ka' Judaa gu Roboam bhai' jim bamii' gui' na mu ja'k jir gē'kam ka' Ejipto, ba' mui' maap xi ja jumpadak gu sandaarui'x chugi'ñ bhai' ji ja kokda gu Judaa oi'ñkam. Ba' pu biix ja daam ji kikbu gu sandaarui'x chugi'ñ gu Roboam mu ja'p na pai' jax jir gē'gēr kikcham ka', mu ja'p nat pai' jax tu chia biipi' dir nam tu kukpa' biix xi'xkolh. Gatuuk ba' bhammi ja'k jup ba ai Jerusaleen. Ba' gu Dios mui' xi joot gu Simaayas gui' na bhaankam tu a'gada' na sap mu jimia' buiñor gu Roboam gio ba' gu jai' noonbi'ñ, na sap jup ja tii'nmira':

—Gu Dios pix pui' ja'k tu duu, na ba' pu'ñi cham bhai' tu jam jimia', na pimit cham tu' ka'm tii' gu pui' na jax ja'k tu aagix buiñor.

Ba' bhai'x buam jim ilh gu Roboam gio ba' gui' nam jir noonbi'ñ ka' na mit ba maat na mit cham am bua, na mit cham tu' ka'm tii' gu pui' na jax ja'k tu aagix buiñor gu Dios. Ba' gatuuk ji'kchi jurni'ñ ki'n gio bhammip ba ji buus gu Simaayas nat giop ba ja aa'ñdham gu Roboam gio gu noonbi'ñ, nat jax tiidak mu joot gu Dios, ba'p ja titda bhammi ji øek:

—Jup kai'ch gu Dios nat sap ba jam tii' na pimit soi' bam ilh buiñor, gio na pimit ba maat na pimit cham am bua buiñor, na pimit cham tu' ka'm tii'. Ba' xib pui' tu duñia' na sap gu gē'kam Ejipto kam cham tu' ka

ja ia'rsa' gu ba'bhak gu ya' kam dhi Jerusaleen. Ku ba' gu' sap cham tu' jam palhbuidha' ji na jax jam tiida', na pui' jam tiida' na pim xib dir ja'p ja'k ba namki'ndha'.

Dai ji nat gu' pu biix tu u'uuk gui' na ji'k tu' bhax chu jai'ch kat gē' chiop, pui' na jax gui' na ki'n jup tu duñiix kat gu bapaiñum jix u'uam totbikdam gui' nat Salomoon kat ki'n tu chianik nam jup duñia' gu chiop, ganai' biix aixim na ji'k tu' tum aa'nda' miiji ja'p irban dir, gio ba' bha ja'p na pai' jax kiokat diilh. Ba' gatuuk gio tiip ma tu chia gu Roboam nam jup tu duñia' gui' na mit ji'k tu u'uuk, ku ba' gu' gu jai' ki'n piix ji ba' gu bapaiñum jix u'uam totbikdam nat ki'n bhai' pui' ba tu duu, gui' na cham pik da'ram namiik.

Na jax ja'k jir gē'kam kat gu Abiiyas

Ba' na ji'x juugit jir gē'kam kat gu Abiiyas, cham biix tu' ka'm ni'i'ndha' gu pui' na jax ja'k tu aagix ka' buiñor gu Dios. Gu' ji nat gu' siamri cham tibiaañ gu Dios na bhair' gē'kam ka', nat gu' pui' ja'k tu daaxdhak gu boxii'n Dabii kat, nap titda nam saak jai' dhit pu'ni ji'ma'n jum gē'gēr kamta' gu bopxi'n, na gu' gu Dabii kat gammiji tu' ka'm niidhat jia gu Dios na ji'x juugit duakat. Dai siamri jano' nat tu chia nam mu'aa' gu Uriiyas na jix iixdhamut gu binga'n nat ba' cham am bua buiñor gu Dios.

Ba' gu Abiiyas gammiji tu kokdada' buiñor gu Jeroboam gui' na mu ja'k jir gē'kam ka' Efrain. Ba' gu Dios gammiji palhbui'ndha' gu Abiiyas nat ji'kim tu kokdak, na gu' buiñor jix biiñak ka'. Ba' ji'kchi kap ja boosgidhak jamit gu gē'gēr kikcham mu ja'p na pai' jax bhaan bipio' gu Efrain diiir. Ba' ji'k baik oidha' piix juugit bhair' gē'kam kat gu Abiiyas. Mi' dhir ba' gu maraa'n Asaa bhair' jim gē'kamta nat pai' dhuuk muu.

Na jax ja'k jir gē'kam kat gu Asaa

Dai ba' gu Asaa jix bhair' tu jii na ji'x juugit jir gē'kam kat. Tu' ka'm niidhat mi' pui' jimda' na jax ja'k tu aagix ka' buiñor gu Dios. Ba tu chia nam ja ia'rsa' gui' nam bhaan mi tu ja makgirxi'ndha' gu didios gup duiñxim, gui' na mit biipi' dir jup ja dunaak gu ja'tkam. Mi' dhir ba' dai nat ba ja chia nam sap dai gu Dios piix buiñor ba tu daanda' mi' dhir ja'p ja'k gio nam tu' ka'm ba ni'i'ndha' gu pui' na jax ja'k tu aagix buiñor. Ba' nat pai' dhuuk bhair' jim gē'kamta gu Asaa, cham tu' ka tu kokda mit gu Judaa kam ja'tkam. Mi' dhir ba' dai nat bhair' ji chu chia gu Asaa nam tu kuupa' gu ja'tkam biix xi'xkolh mu ja'p na pai' gē'gēr jir kikcham ka', na sap ba' tu soobhi'nka' na cham pik jaroi' jimdat mu aajidha'. Gio ba' nat mui' ja darai gu ja'tkam nam jir sandaarui'x chugi'n ka'.

Ba' mikkat ji'kchi jurni'n ki'n bhair' ba ai mit gu jai' ja'tkam nam jir mu ja'k kam ka' na pai' pui' ti ti' Kuus, nam bhair' bax ja kokdam gu

bhai' kam Judaa. Ba' gu Asaa bhai' soi' ji chii'n gu Dios na sap ja palhbuidha' nam ja kokda' gui' na mit bhai' ba ai. Ba' na mit pai' dhuuk bhai' ji chu kokda, pu maa'n jimdam tu' pix ja dooda mit gu Kuus kam, nat gu' ja palhbui gu Dios. Ba' nam pai' dhuuk bhammi ba aajim nam ja'k ba suulhgichu' na mit tu kokdapuk, nammi gammiji ja'k ba ja nam gu Asariiyas gui' na bhaankam tu a'gada' gu Dios. Ba'p titda gu Asaa:

—Jup kai'ch gu Dios na sap jix aa' nap gammiji tu' ka'm xi ñiidhat na ba' pu'ñi ja'k gammijix bhai' tum jimda'.

Ba' xi oidhidha' gu Asaa na ja ia'rsaidhat ja tuumsaidha' gu didios gup duiñxim nam mu ja'p tuutka', gui' na mit bii'pi' dir jup ja dunaak mu ja'p ja tuttu gu ja'tkam. Gio ba' nat tibiañ gu abuila'n na kar gē'kam kat, nat gu' cham am bua nat gan jup duu maa'n gu dios, gio ba' nat miñ'ñ dhi' ji' dhi dios jup duiñxim. Ba' na ji'x juugit bhair' gē'kam kat gu Asaa, mui' ja'tkam gu Efrain kam mu ja'k ji oi'ñcham jamit na pai' jax Judaa bhaan bipio' gu dibiir, nam gu'x maat na gu Dios ja palhbui'ñchu' gu Judaa kam ja'tkam.

Gu Efrain kam nam jai' bax dhaagim ka' gu dibiir mu ja'p na pai' jax jir Judaa

Ba' gatuuk ji'kchi oidha' ki'n bhai' jim bamii' maa'n gu maa'nkam Baasa tiigim, gui' na mu ja'k jir gē'kam ka' Efrain ja biim gu sandaarui'x chugi'ñ. Jai' ba daa mit gu dibiir mu ja'p na pai' jax bhaan bipio' gu Judaa dibiir. Ba' gu Asaa gui' na bhair' gē'kam ka' Judaa, mi' dhir xi u'uuk gu tuumiñ chiop gio ba' gu diilh tumñi ga'n, mu tu joochxi gu gē'kam Siiria kam nam sap makia' nam ba' pu tiida' na jai' ja palhbuidha' nam tu kokda'. Ba' gu Siiria kam gu gē'kam ja biim gu sandaarui'x chugi'ñ mu jimik bhai'p ji ja kokda gu Efrain kam. Ba' gu Efrain kam pui' cham ka ja kokda mit gu bha ja'p kam gē'gēr kikcham na pai' jax bhaan bipio' gu Judaa dibiir, na mit gu' bax ja iibhi gu Siiria kam sandaarui'x. Gu' ji nat gu' cham ko'raaru gu Dios nat gan ja umua' gu Asaa gu Siiria kam, ba' mu joochxi gui' na bhaankam tu a'gada' na pui' tii' Ananii na sap jup tiida':

—Jup jiñ chitda gu Dios nañ sap ja'pnim tiida': “Jir am kat nap aañ pix jiñ buix biiñak ka' git nañ jum palhbuidha', ja'p na ñich jax jum palhbui jano' na mit pai' dhuuk ba jim kokda gu sandaarui'x Kuus kam, gu' ji na pich gu' cham pui' ilh. Nañ gu' aañ jix bhair' ja ñiidhat jup tu'ii' jia nam tu' jax buada' gu ja'tkam, gio gui' nam ji'k jiñ bui tu daanda' ja palhbui'ñdha' iñ dho. Gu' ji na ñich gu' xib buam pix jum tii na pich moo mui'p ba ji chu joochxi gu gē'kam Siiria kam nam palhbuidha' nap tu kokda'. Ba' gu xib tu' jax chui'ka', aañ pui' tu duñia' nam jix io'm ba xi jimia' gu jai' ja'tkam nam bhair' pix jim kokda'.”

Ba' nat pui' ji' kai gu Asaa gui' na bhaankam tu a'gada' gu Dios, giilhim bhair' ji bhaam. Jotmoda' mi' pu tu chia nam daagii kuupa'.

Gu' ji nat gu' gatuuk jĭ'kchi jurni'ñ ki'n, bhai' pĭx ji chu ai gu Asaa, tootna'n pĭx bhai' jix ko'kor, ba' pu cham tu daani buiñor gu Dios na iam pui' xi chiida' gĭt na dua'ñdha'. Pui' dho ba' pu muu, jĭ'k gook oidha' pĭx juugĭt duakat. Ba' na jĭ'x juugĭt bhai'r gĕ'kam kat jĭ'k gook oo'm daman maa'n jup duu. Gatuuk ba' gu maraa'n Josafat bhai'p jim gĕ'kamta.

Na bhaan tu a'ga gu Eliiyas na joidham jix kii'p jum duukam jup tu buimik gio ba' gu Eliseo

107. Gu Eliiyas na pui' ba tiida' gu Akab na cham bhai' tu jim
(Na mi' dhir boosgix gu biipi' kam u'uan na Reyes tii' 16:29–19:21)

Gu Akab na buam pix tu buada' biima'n gu binga'n Jesabel

Ba' ji'kchi oidha' biipi' dir nat chakui muu gu Asaa gui' na mur ge'kam ka' Judaa, am xi muu gu Omri gui' na mu ja'k jup jir ge'kam ka' Efrain. Mi' dhir ba' gu maraa'n Akab mi'p jim ge'kamta. Ba' dhi' dhi ge'kam cham tu' joidham jix bhai' tu jii, buam pix tu buada' na jax cham jir am, cham tu' pui' na jax gui' na mit biipi' dir mi'p jir ge'gerkam kat ba bubua. Daman nat bhai' ji bhii maa'n gu ubii na pui' tii' Jesabel na cham jir bhai' kam Israel, jir maakam ja'k kam ka', jir maraa'n ka' maa'n gui' na mu ja'k jir ge'kam ka' na pai' pui' ti tii' Sidoon.

Na gu' gui' nam jir mu ja'k kam ka' gu ja'tkam na pai' Sidoon ti tii' biix buiñor tu daanda' am maa'n gu dios gup duiñxim na pui' tii' Baal. Ba' dhi' ji' dhi ubii na Jesabel tii' gui' nat bhai' ji bhii gu Akab, biix jup tu daanda' buiñor gu dios gup duiñxim. Ba' gatuuk biix bhai'p ji iatgi gu Akab, jup titda na sap jir am na biix jai'p ba tu daanda' buiñor gui' ji' gu dios gup duiñxim. Gio ba' moop titda ip na sap mi' Samaaria, mi' na pai'r ja mo' ka' biix kap dir na ji'x Efrain bhaan bipio' gu dibiiir, maa'n tu chiñia' gu ba'aak na ba' mi'r chiop ga'n ka' na mi kiika' gui' ji' gu dios jup duiñxim nam ba' mi tu daanda' buiñor. Gio ba' nat tu chia ip nam ja kooda' biix gui' nam ji'k silhkam Dios bhaankam tu a'gada'. Gu' ji na gu' ampik maa'n mi'p jai'ch ka' gu maa'nkam Abdiiyas tiigim na pui'p tu daanda' buiñor gu Dios na mi daaka' buiñor gu Akab na mi silhka'nda' gu tu' no' cham jir am, ba' ja chia nam jum o'ñcho' gui' ji' nam bhaankam tu a'gada' gu Dios mu ja'p gok kap na pai' jax jir chiichiob ka'. Ba' dhi' ji' nat ji'k ja chia nam jum o'ñcho', aixka' am maa'n jix chamaam oo'm. Ba' iixchuixim mu tu ja u'tiki'ñdha' gu koi'.

Gu Eliiyas na pui' ba ti'ya' na cham ka duuduya'

Ba' moo jano' maa'n jup jai'ch ka' gu maa'nkam mu Efrain, Eliiyas tiigim, na pui' bhaankam jup tu a'gada' gu Dios. Ba' maa'nnim mu jimiiik buiñor gu Akab, jup titda:

—Aañ maadit jir di' gui' nañ bhaankam tu juañ gui' na silhkam jir Dios gui' na Yabee tii'. Ba' aañ jap tu'm ki'n yammī ja'k ba ji buus na ñich bhai' pui'm tiidam na cham ka duuduya' ya ja'p na pai' jax jir Efrain. Dai ba' nañ pai' dhuuk aañ gio pui'p ti'ya' na ba' giop ba duuduya'.

Mi' dhir ba' dai nat ba joot gu Dios gu Eliiyas nam o'ñchora' mummi ja'p gampix na pai'r Kerit Ak, na sap ba' cham biix jup mu'aa' gu Jesabel, ba' gui' pui'p jum duu ip jia na jax titda gu Dios. Mu jii mummi ja'p gampix, mi ja'p ba' pu oirida', ba' nat ji'k tanoolh mu ja'p juruun gampix, joidham mu tu aichulhdhidha' am gu koi' gu kokkon. Gu' ba' gu Akab mu ja'k jup ba xi jii na nai' tii milhchu'nda' na gaañchu'nda' gu Eliiyas. Mui' tanoolh jup duu ji gu' na nai' tii ga'ngada', gu' ji nat gu' cham pai' ji chi.

Gu Eliiyas na ba palhbuidha' maa'n gu dilhdhim ubii

Ba' mi ja'p pu oirida' gu Eliiyas ak jugiiñ, gu' ji nat gu' mikkat ba gaa gu suudai' na mi ja'p mirda' ak ki'n, na gu' pu cham ji'x ka duukda'. Ba' gu Dios jup titda gu Eliiyas na sap ba jimia' mi' dhir maakam ja'k na pai' ilhi'ch da'ñxim jir kiicham ka', gui' na mia'n bipio' mi' dhir na pai' Sidoon ti tii'. Mi' sap ba' aaya' maa'n kap na pai' kioka' gu dilhdhim ubii. Ba' gu Eliiyas cham jax ji chi'ik mui'p ma jii, ba' na jax kia'pix mi ji aajim, ba tii gu dilhdhim ubii na mu ja'p oirit tu ku'aa'. Ba' gu Eliiyas bhai' ba taan gu koi' na sap palhiip makia' na jugia'. Ba' gu ubii xi aagiñ na sap palhiip pix ba bia' mu kia'miñ gu ariin gio palhiip ip gu asait, na sap daipu' aix nap duña' palhiip gu paan nam ba' jugia' biima'n gu maraa'n.

Ba' gu Eliiyas jup titda na sap maa'n biipi' xip duiñdha' gu paan na ba' diilh jugia'. Gatuuk sap ba' jumai xip dui nam diilh jup jugia' gook dit gu maraa'n. Gio ba' moop titda ip na sap no't cham jax ji chi'ik pu dhuu na jax titda, gu Dios pix pui' ja'k tu duña' na cham ji'xkat jugia' gu ariin gio gu asait na ji'x juugit jir bhiogi' ka' na cham duuduya'. Ba' gu dilhdhim ubii cham jax ji chi'ik map duiñ ip maa'n gu ilhi'ch gu paan na ba' jugia' gu Eliiyas. Ba' pui' dho ji chu buus na jax kai'ch, pu cham tu' ka jugiim gu ariin gio gu asait jano' juugit nat ji'x bhiogi' jii nat cham duu'n.

Ba' moo maa'nnim jix io'm jup ma tu ai gu maraa'n gui' ji' gu dilhdhim ubii, nat pu nai' gan ji ii'mchu. Ba' gu Eliiyas ma tu daani buiñor gu Dios, ba' pui' titda na sap iam jix joi'ñdhai xi palhbuidha' gu dilhdhim ubii nat mi ba muu gu maraa'n, nat gu' sap jix bhai' ba duu nat cham jax ji chi'ik tu onbai' gu koi' gio ba' nat tibiaptuda. Ba' pui' xi chi'ik mi xi buxiich chiñi'ram gu alhi, ba' moo jano' joidham jix kii' bhai' ji bam. Ba' nat pui' ji' ti tii gu dilhdhim ubii, ba maat na gu Eliiyas silhkam jir di' na bhaankam tu a'ga gu Dios.

Gu Eliiyas na ja mai'chia' gui' nam bhaankam tu a'gada' gu Baal

Ba' baik oidha'p duu nat pu cham duu'n, ba' giilhim jix io'm jir bhiogi' ka' bĕix kap na jĕ'x jir Efrain, na gu' pu cham jĕ'x ka duukda'. Gu' ba' gu Akab nai' tĕi mĕlhchu'nda' na ga'ngada' gu Eliiyas, gu' ji na gu' cham pai' ji nĕniĕ'ndha'. Ba' maa'nnim gu Dios buiñor jum maaxdhak gu Eliiyas jup tĕtda na sap mui' xi jimia' buiñor gu Akab, na gu' sap gui' gio pui' ba tu duñia' na duuduya'. Ba' gu Eliiyas cham jax ji chĕ'ĕik mui'p jĕi ip. Ba' nat jax tĕi gu Akab na mui' ba jim gu Eliiyas, jup tĕtda:

—¿Xib aa japich ba' ya' ka ai? Giilhim xi' pĕk ba ja tulhĕiñchuda pich gu ja'tkam bĕix kap na jĕ'x jir Efrain.

Ba' gu Eliiyas mui'p ji ñio, jup tĕtda:

—¿Kux ilhĕi'ñ ap aa nañ aañ tu'm da'p duuk jĕiñ jaduun na ba' pui' tum bua ya' dhi Efrain? Gu' aapi' ji nap tu'm da'p duuk na ba' pui' tum bua, nap gu' cham tu' ka'm nĕi'ñ gu pui' na jax ja'k tu aagix buiñor gu Dios, nap gu' jumai dios pĕx daan gup duiñxim, gui' na pui' tĕi' Baal. Ba' gu xib aañ pui' ilhĕi'ñ jĕiñ jaduun nach xi mamtida' na jax chu'm jir di' gui' na silhkam jir Dios. Ja baidha' ap bĕix gu ja'tkam nam mu jimia' mummĕ oi'dha' ta'm na pai' Karmeelo tĕ tĕi', gio ba' bĕix ip gui' nam bhaankam tu a'ga gu Baal.

Ba' gu Akab pui'p tu duu na jax tĕtda gu Eliiyas. Bĕix maap ja jumpadak mu ja baidhak gu ja'tkam gio ba' gui' nam bhaankam jup tu a'gada' gu Baal. Ba' na mĕt pai' dhuuk bĕix mummĕ bam jum maap, jup ja tĕtda gu Eliiyas:

—Xib jir am na pim ya' pu xi chĕ'ya' jĕiñ jaaduñ na pim jax chu'm Dios buiñor jix aa' na pim tu daanda', no' gu Dios silhkam jir di' gui' na Yabee tĕi', jir am na pim dai dhi' buiñor pĕx tu daanda'. Piam ku gu' no' gu Baal silhkam jir di' gu Dios, jir am ip na pim dai gui' buiñor pĕx tu daanda'.

Ba' pu cham jaroi' ñiok na mi' pui' ja tĕtda gu Eliiyas, ba' moop ja tĕtda ip gio:

—Aañĕ dho maadĕt jir di' gui' nañ bhaankam tu a'ga gu Dios na Yabee tĕi', nañ siamri ka pup duatu' na mĕt chakuiñ mua. Ku gu' dhi' nam bhaankam tu a'ga gu Baal, giilhim mui' ya'p tu'ii' am ji, aix am maakob jix cha'tmam oo'm daman jix chamaam mambhĕix pup. Ba' xib ya' machia' ich na jax chu'm jir di' gu silhkam Dios. Ka na pim gook bhai' xi ja saada' gu tutuur, ba' aañ jup duñia' gui' nañ mi'p tu makgĕrta'. Gio ba' dhi' nam bhaankam jup tu a'ga gu Baal, jumaip duñia' am ip nam ba' bhaan jup tu makgĕrta'. Mi' dhir ba' dai nach bhai' xi chua'ji gu ku'aa' daam dĕr gio nach xi ja koodai gu tutuur bhai' xi ja tu'aa', ku' ba' gu' nach cham bha ja mĕmiĕ'ndhai gu tai kĕ'n. Dai nach bhai' ji chu dañia' pĕx ja bui guch didios tuk, pui' na jax dhi' gu ja dios tuk nam bhai' ji dhañia', gio ba' aañ ip guñ Dios tuk. Ba' gu jax

chu'm Dios na bha bua' gu tai bhammi dir jix dhaam, dhi' jir di' ka' gu silhkam Dios.

Ba' ja ko'raaru gu ja'tkam na jax ja'k kai'ch gu Eliiyas, ba' pix jiiñak gii mit, jup titda am na sap jir am gu pui' na jax ja'k kai'ch. Ba' ba ja chia gu Eliiyas gui' nam bhaankam tu a'gada' gu Baal nam sap xi aaga' nam jax chu'm jix aa' nam makgirta' gu tuur. Ba' gui'p xi aa' am ip. Gatuuk ba', dai na mit bhai'x bhai' ji chu duu mi' nam pai' jax tu makgirta'. Kabuimuk dir jamit bhai' ji kii gio ba' na mit bhai' ji chu daani buiñor gu Baal. Ba' tii pu titda am gu pu Baal tiigim na bhai' xi bua' git gu tai bhaan gu makgir, gu' ji nat gu' pu cham tu' jax ba jim duu nam mi' pui' tii kai'ch.

Nammi pui'x dhaam ba ji dhuu. Ba' gu Eliiyas bhai' pix ji ja jaaxma'n, jax na pix ba ja titda, jup kai'ch:

—Jix io'm ge' ki'n japim mui' xi jiiñkia', na gu' chi cham te kee gu Baal, na gu' chi maakam kam aa'. Piam kut gu' mu pai' ka jii nat jum kii'mpigam, piam ku gu' mu pai' ka jim boi cha'm, piam ku gu' ka koos.

Ba' gui' nam bhaankam tu a'gada' gu Baal, jix io'm jup ba xi jii mit nam ge' ki'n bha jiiñak, gio na mit bhai' jim jikiakkimi bha ja'p ja tutku am ki'n gu i'spa'n gam saablis, nam pui' tii titda gu Baal na mi xi bua' git gu tai bhaan gu makgir, gu' ji nat gu' pu cham jixkat mi ji gii gu tai, sia ku mit biix aixim tii bam ko'ktulh biix chanoolh na mit jum jikiakki gio nam pix jiiñak biit ja'p ja jax gux ñananbigim no' cham ja jur bia' nam pui' kai'chdha'.

Gu Dios na mi ba bua' gu tai bhaan gu makgir bhammi dir jix dhaam

Ba' gu Eliiyas maa'n mi ja'p bhai'p ji kii gui' na bhaan mi tum makgixidha' gu Dios, gio ba' nat biix xikoolh xi chu apaañchi, gio ba' nat bhai' xi bargi suudai' ki'n, bha toi'mik suu'n na jix jir apaañchi. Mi' dhir ba' nat pai' dhuuk ba jur, na pai' dhuuk jix io'm ja ko'raarda' nam tu daanda' gu Israel kam ja'tkam buiñor gu Dios, bhai' ji chu daani gu Eliiyas, jup kai'ch ge' ki'n:

—Aapi' Yabee, pui' xi chu duuñ xib dhi jurnik bhaan nam biix machia' gu Efrain kam nap aap jir di' gu silhkam Dios, gio ba' nañ aañ jir di' nañ jum a'mkam tu juaan.

Ba' gu Dios pui' xi chu duu na maa'n jimdam mi gixia' gu tai bhammi dir jix dhaam bhaan gu makgir. Ba' pu maa'n jimdam biix mii gu makgir, biix ji gu' sia gu joodai pu mii, gio gu suudai' pu biix gaa ip gui' na mi' dhir ja'p ka suu'ngat biix xikoolh, na gu' giilhim jix io'm nat mi gii gu tai. Ba' na mit pui' ji' ti tii gu ja'tkam, bhai' ji chu daani mit buiñor gu Dios, jup kai'ch am:

—iGu Yabee ji bak na silhkam jir Dios!

Ba' gu Eliiyas jup ja titda:

—ĵBhai' gor ja da'ngi dhi' na bhaankam tu a'ga gu Baal kuch ya' ja kooda'! ĵBĭix japim moo bha ja da'ngia' na cham maadit jimiiññolhia'!

Ba' gu ja'tkam na mit jax pui' ti kai, bhai'p ji ja da'ngi mit gui' nam bhaankam tu a'gada' gu Baal. Ba' piĵ ja'x ji ja koi gu Eliiyas, pu bĭix ja tĭimo maa'n jimdam.

Mi' dhir ba' moo gatuuk jup titda gu Akab na sap ba jimiiññolhia' mu ja'k kia'mi'ñ, na gu' sap mi' jotmoda' bhai' ji dhuuduya', na gu' sap mi aaya' gu duuk no' mi ja'p ka pup xi kiik. Ba' chakui pai' tĭbaa' na pui' titda, kax uañ bha ja'p jix dhaam. Ba' gu Akab pup xi jii ip, ba' chakui mu ji ai kia'mi'ñ nat giilhim jix io'm bhai' ji dhuu'n.

Gu Eliiyas na mai' ba dai'ññia', na gu'x mu'aam ka' gu Jesabel

Ba' nat pai' dhuuk mu ba ai kia'mi'ñ gu Akab, ba aagi'ñ gu binga'n Jesabel nat sap gu Eliiyas bĭix ja koi gui' nam bhaankam tu a'gat gu Baal. Ba' gui' giilhim bhai' ji bhaam, ba' mu tu joochxi gu Eliiyas nam sap pu tĭida' na pui'p tu chiñia' nam mu'aa', gi jax kut ba' ja koi gui' nam bhaankam tu a'gat gu Baal. Cham ji'k tanoolh jurnia' sap moo nam ba mu'aa', pu moo jano' sap buimgidhak na ba muukix ka'.

Ba' nat jax pui' ti kai gu Eliiyas, pu moo jano' mai' mĭi mu ja'k pu bhii na pai'r jurnip ja'k. Ba' nammi ba buus na pai' pui' ti tĭi' Judaa. Ba' jimchu' gammiji ja'k jix io'm bĭix jurnip ja'k, nammi ba ai na pai'r oidha' ta'm mi' na pai' pui' ti tĭi' Sinaii. Ba' maa'n kap ba ti tĭi na bha ja'p jir chiob, ba' bhiji baakik ba koi. Ba' gu Dios bhai' ba tu a'gi jix dhaam dir, jup titda na sap jax ku ba' mai' milhchu'. Ba' gui'p titda:

—Dho nam ba' cham jiñ mu'aa' dho. Jaiñ na ñich gu' dai aañ piĵ ba bii nañ jum bui tu daan. Gu' nai'ñ ga'nga' am gu' gui' nam jiñ mu'aa'.

Ba' gu Dios jup titda:

—Dho gu' mui' kax jai'ch am ji gu ja'tkam mi' na pai' jax jir Efrain gui' nam cham ji'xkat buiñor tu daan gu Baal, aixkam ji'k xijum gook ma'mambhĭix jix cha'tmam oo'm. Ba' gu xib jum aa' nap gio mui'p jimia' mu ja'k xia'lhui nap pai' dhir jim. Mu'p ba aaya' buiñor maadit gui' na pui' tĭi' Eliseo. Ja'p jap ba' tĭida' na mi' dhir ja'p ja'k dhi'ñ a'mkam jup ba tu a'gada' aap jum a'mkam.

Ba' gu Eliiyas mui'p ma jii cham jax ji chi'ĭik, ba' nat pai' dhuuk mummĭ ba ai, mi ba tĭi gu Eliseo. Ba' xi kuanak gui' na daam dir tĭi'chgida' bhai' xi chikdhak koktoporan pui' ba titda na sap mi' dhir ja'p ja'k ba kaichgida'. Ba' gui' cham jax ji chi'ĭik jup ma oi ip, dai nat bĭipi' dir xi ja ñio'kdharak gu gi'korga'n.

108. Gu Eliiyas na ba aagi'ndha' gu Akab na tulhiinchuda' gu Dios*(Na mi' dhir boosgix gu biipi' kam u'uan na Reyes tii' 20–21)*Gu Siiria kam na ba ja kokda' gu Efrain kam

Ba' jano' na pai' dhuuk mi'r gɛ'kam ka' gu Akab na pai' jax jir Efrain, maa'n gu Siiria kam gu gɛ'kam na pui' tii' Ben Adad mi' ji ɛɛk bhai' ji ja kokda gui' nam mi' oi'ñka' Samaaria, mi' na pai' jax jir ja mo' ka' biix kap dir na ji'x juugit bhaan bipio'da' gu Efrain dibiir. Ba' gu Dios maa'n mu joot gui' na bhaankam tu a'gada' na sap jup tiida' gu Akab:

—Ja palhbuidha' iñ gu Efrain kam gu sandaarui'x nam ja daam ji kikbu' gu Siiria kam nam pai' dhuuk bhai' ji ja kokda', nam ba' pu'ni ja'k ba machia' nañ aañ jir di' gu silhkam Dios gui' nar gɛ'kam.

Ba' pui'p ji chu buus na jax kai'ch gui' nam bhaankam tu a'gada' gu Dios. Tu ma'iich jamit dho gu Efrain kam na mit pai' dhuuk bhai' ji chu kokda. Ba' gatuuk ji'k maa'n oi'dha' ki'n gio bhai'p ji ja kokda gu Siiria kam gu gɛ'kam. Ba' gio mi'p ba ai gui' na bhaankam tu a'gada' gu Dios, ba'p titda ip gio gu Akab:

—Aañ bhañ joot ip gio gu Dios nañ sap jup jum tiida': “Gioñ pui'p tu duñia' nam gu Efrain kam gu sandaarui'x giop ja mai'chia' gu Siiria kam.”

Ba' gio pui'p ji chu buus ip gio na jax kai'ch gui' na bhaankam tu a'gada' gu Dios. Tu ma'iich jamit dho gu Efrain kam na mit pai' dhuuk bhai' ji chu kokda, gu' ji na gu' nat pai' dhuuk ba daa gu ja gɛ'kam tuk gu Siiria kam, bhai' soi' ji chii'n gu Akab, jup titda na sap cham tu chianda' nam mumua'da'. Ba' gui' xi chikka na ji'k namkidha' na ba' do'ñcho', ba' gui' mi'p xi aagi'ñ na sap makia' gu tu' nax aa'nda'. Ba' gui' cham jax ji chi'ik jup xi dho'ñcho. Gu' ji nat gu' cham ko'raaru gu Dios gu dhi' pui' nat jax tu dooda gu Akab, ba' mu joochxi ip gio maadit gui' nam bhaankam tu a'gada', ba'p titda mu ji ɛɛk:

—Aañ gio bhai'p jiñ joot gu Dios nañ sap jup jum tiida': “Xib tu' na jax chui'ka', aap mukia', na pich gu' cham mua gu ja gɛ'kam tuk gu Siiria oi'ñkam. Tii' na pich moo do'ñcho na jimia'.”

Ba' giilhim cham ko'raaru gu Akab nat pui' ji' kai, ba' bhaamuk pu jii mu ja'k kia'mi'ñ.

Gu Akab na tii taanda' gu dirba ga'n gu Nabot

Ba' maa'n gu dibiir mia'n jup bipio'da' mi' dhir Jesreel na pai'r gɛ'kam ka' gu Akab. Ba' dhi' dhi dibiir jir Nabot ga'n ka', ba' biix jir ja dirba' ka' gui' nam ji'k jir jum maap oi'dhagim ka' gu Nabot nat mi' ja maakak gu Josuee kat jano' nat pai' dhuuk biix i'lhich ja ikdhak ja maakak gu dippir gu maamra'n kat gu Israel gu mambhiix daman gook. Ba' gu Akab joidham ba tii gu dirba ga'n gu Nabot, ba' bhai' tii ba taan,

na sap ga'lhidha' na ba' mi ti isda' git gu bixchu'x chu i'oob kam. Ba' jumai dibīir tii xi aagi'ñ na sap ki'n pataaxdha', pai' nax io'm jix kii' ka', piam sap no' gu tuumiñ no'x aa' na makia'. Gu' ji na gu' cham aa' gu Nabot na ga'lhidha'.

Ba' giilhim bhai' ji bhaam gu Akab nat cham ga'lhi gu dibīir, jix buam jum aagit pix ba jii mu ja'k kia'mi'ñ. Ba' nat pai' dhuuk mu ba ai kia'mi'ñ, cham ji'x tu kua' na tii xi chu aagi'ñ gu binga'n Jesabel na tu jugia'. Ba' bhai' ba tikka na tu' ki'n jix buam jum aa' na ba' cham aa' na tu jugia'. Ba' gu Akab xi aagi'ñ na sap gu dirba ga'n gu Nabot tiix joi'ñ, gu' ji na gu' cham aa' na ga'lhidha' na tii taan. Ba' gui'p titda na sap cham jax jum aa'nda' na gu'r gē'kam, jix bhai' na pu tu duñia' jax na ilhii'ñdha'. Jup titda ip na sap gui' taañxidha' gu dibīir na ba' makia' pui' pix.

Ba' pui' xi chi'iik ba tu ua'na na mu ja'p tu ja iabuidha' gui' nam jix io'm jir jix a'aixkam ka' gu mi' kam Jesreel, ba' pui'm kai'ch gu u'uan nam sap gook ja gaaga' gu ja'tkam nam iattulhdha' gu Nabot nam pui' ti'ya' sap na giilhim a'ga gu Dios na jax cham jir am, gio gu gē'kam Akab. Ba' ja'p kai'ñkam pui' ja'k duu na ba'x bhaai'n ka' nam jax ja'k ji chi'ji tulhiiñchudai joodai ki'n ma'yasai mu'aa' gu Nabot. Na gu' ja bui gu Israel kam ja'tkam pui' ja'k tu aagix ka', jum aa'nda' nam ji'k gook gu ja'tkam biipi' dir pu ti'ya' no' moo kuiñcha bia' gu jaroi' no'm pu'ñi bax chulhiiñchudam na ba'x bhaai'n ka' nam mu'aa'. Ba' gatuuk nat xi chu ua'nak gu Jesabel, mi xi ja seyaaro ki'n gu seeyo ga'n gu Akab. Mi' dhir ba' mu ja'p nai' xi chu ja iabui gux a'aixkam jum aa'ndam.

Ba' gui' pui'p tu duu mit na jax ja titda bhaan gu u'uan, mua mit dho gu Nabot. Ba' gatuuk na mit xi mu'aak, ba aagi'ñ am gu Jesabel na mit pui' ba tu duu nat jax ja chia. Ba' gui' mi' dhir jup titda gu gē'kam na sap jix bhai' na bhaan ba bi'ya' gu dibīir gui' na ki'n jix buam jum aa', nat gu' sap ba muu gu Nabot gui' na mi' kar dirba ga'n kat. Ba' pui'm duu ip jia, bhaan dho ji bii gu dibīir. Gu' ji nat gu' cham ko'raaru gu Dios gu dhi' pui' nat jax tu dooda gu Akab, ba' mu joochxi ip gio jumai gui' na bhaankam tu a'gada' na pui' tii' Eliiyas na sap jup tiida':

—Jup jiñ chiidak bhañ joot gu Dios nañ sap jup jum tiida': “Jax chu'm tanoolh jap am xi mukia', ba' gum i'ñir na mi ja'p ji dhai'ñña' dīirap, gu go'ngox mi ēēji tuuspuna' am, ja'p na mit jax tupiis gu i'ra'n gu Nabot kat na mit pai' dhuuk mua. Nap gu' giilhim jix buam tomaat, ba' pui' tu duñia' iñ nam ja kooda' gui' na pim ji'k jir jum maap oi'dhagim ja'p na ñich jax ja dooda gui' nam ji'k jir jum maap oi'dhagim kat gu Jeroboam gio ba' gu Baasa.”

Ba' nat pui' ji' kai gu Akab, ba maat na cham jir am gu pui' nat jax tu dooda, ba' bhai'x buam jim ilh. Ba' gu Dios gio mui'p joochxi gu Eliiyas na sap pu tiida' na chakui pui' tu duñia' nam ja kooda' gui' nam ji'k jir jum maap oi'dhagim na ji'x ka duaka', dai sap no't ba muu, na

ba' pui' ba tu duñia' jano' na pai' dhuuk gu maraa'n mi'p bar gē'kam ka' bīix kap na jī'x jir Efrain.

109. Gu Josafat na bar gē'kam ka' bīix kap na jī'x jir Judaa

*(Na mi' dhir boosgix gu bīipi' kam u'uan na Reyes tii' 22:1-50
gio ba' gu gatuuk kam u'uan na Kroonikas tii' 17:1-21:1)*

Nat jax ja'k bhai' jim gē'kamta gu Josafat

Ba' na pui' mi' kar gē'kam ka' gu Akab Efrain, gu Josafat maraa'n gu Asaa mu ja'k jup jir gē'kam ka' bīix kap na jī'x jir Judaa. Ba' joidham jix bhai' tu buada' nat jax kia'pix mi jim gē'kamta, tu' ka'm nīi'ndha' gu pui' na jax ja'k tu aagix ka' buiñor gu Dios, gio ba' nax aa'nda' ip na aagi'ndha' gu Dios na tu' jax dhuñia'. Gio ba' nat tu chia ip nam jix bhai' ja kīi'mpiga' gui' na ki'n tu kuupka' mu ja'p na pai' jax jir gē'gēr kikcham ka' na bhaan bipio' gu Judaa dībīir. Ba' joidham jix kīigalhi'ndha' gu Dios gu pui' na jax ja'k tu buada' gu Josafat, ba' pui' xi chu duu nax io'm jix chumñigam jup jum duñia', gio ba' nam pix jix bhai' aa'nda' gu ja'tkam, gio ba' nax aichu'nda' na pu tu duñia' gu tu' no' jax jix dhuñiim.

Ba' ja ia'rsak jī'kchi gui' nam bhaan mi tum makgīrxi'ndha' gu didios gup duiñxim, gio ba' nat ja'k ja aadi gui' nam mi ja'p jix jai'ch kat gui' nam ja bīim boppoda' gu dai chichio'ñ, gui' nam mi ja'p tu daanda' na pai' jax tuutit gui' na bhaan mi tum makgīrtar. Gio ba' nat nai' ja joot gui' nam mi'r noonbi'ñ ka' ja bīim gui' nam lebiitas jum tīiti'nda' gio ba' gui' nam jai' ja palhbui'ndha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, nam sap ja aa'ndhapu' gu ñio'ki'ñ gu Dios gu ja'tkam mu ja'p na pai' jax i'lhich da'ñxim jir kikcham ka' na bhaan bipio' gu Judaa dībīir, ba' gui' xi bhīik jamit maa'n gu u'uan na mi tu ua'ñix gu pui' na jax ja'k tu aagix buiñor gu Dios.

Gu' ji na gu' na pai' dhuuk jix io'm bar jix chumñigam ka' gu Josafat, cham mi' pui' ka jii na jax jir am. Maap maa'n ñi'ook bap duu mit gook dīt gui' na mu ja'k jir gē'kam ka' Efrain, nat gu' gu maraa'n Joram bhai' ji bhīi gu Atalia gui' nar maraa'n gu Jesabel gio gu Akab gui' na mu Efrain jir gē'kam ka'. Ba' dai na mit xi chu a'gak maa'n ñi'ook bap duu mit gu Judaa kam gio ba' gu Efrain kam.

Gu Josafat nam ba tu a'ga' gook dīt gu Akab nam jax ja'k ja kokda' gu Siiria kam

Ba' mikkat jī'kchi oidha' ki'n mui' ma jii gu Josafat mu Samaaria, mi' na pai'r ja mo' ka' bīix kap dīr na jī'x bhaan bipio'da' gu Efrain dībīir, nat ba paxiartudam gu Akab gui' na mi'r gē'kam ka'. Ba' pui' ba tītda gu Akab na sap palhbuidha' nam giop ja kokda' gu Siiria kam, nam sap ba' giop ja baabuidha' gu gē' kiicham mu na pai' pui' ti tīi'

Ramot, gui' na bhaan bipio' gu Galaad dībīir. Ba' gu Josafat, pīx cham jax jup tīi, jup kai'ch na sap jir am, ku gu' sap bīipi' ji nam ka xi chikka' gu Dios no' moor am nam tu kokda' ka' ba' gu' cham.

Ba' gu Akab bīix ba ja bai gui' nam jī'k bhaankam tu a'gada' gu Dios gu mi' kam Efrain, aixkam jī'k maakob jix cha'tmam oo'm. Ba' bīix pui' ji chīi mīt na sap gu Dios ja palhbuidha' gu Efrain kam gio gu Judaa kam nam ja daam ji kīkbu' gu Siiria kam nam pai' dhuuk bhāi' ji chu kokda' ja bui. Gu' ji nam gu' pīx ja'p kai'ch, nam gu' dhi' bīix cham tu' silhkam bhaankam tu a'gada' gu Dios. Ba' giop ka xi chī tīkka gu Josafat no' sap cham jumaip jix jai'ch gui' na bhaankam jup tu a'gada' gu Dios. Ba' gu Akab jup tītda na sap jumaip jix jai'ch na pui' tīi' Mikaiiyas, gu' ji na gu' sap cham kīigalhi'ñ, na gu' sap cham tu'x kīi'p jum duukam tu a'gi'ñdha' na pai' dhuuk tu' tikkada', dai jix buam jum duukam sap na bhaan ba ji chu a'gidha' na pui' tītdada' na cham bhāi' tu jimia'. Gu' ji na gu' gu Josafat siax kaim gu Mikaiiyas na jax jup tī'ya', ba' mu tu joochxi gu Akab gu Mikaiiyas na mu jimda'.

Ba' pui' dho ji chu buus na jax kai'ch gu Akab, pui' ji chīi gu Mikaiiyas na sap cham tu'x bhāi' tu ja jimia', sap nam cham tu' jax ji dhuñia' nam pai' dhuuk bhāi' tīi ji chu kokda', maa'n sap nam jax ja'kbui' kat ja daam ji kīkbu' gu Siiria kam. Gu' ji nam gu' sap ja iatgi'ñ gu jai' nam pui' tīi bhaankam jup tu a'ga gu Dios, na gu' sap gu Dios pīx na pui' ja'k tu duiñchu' nam ba' ja iatgi'ñ, nam ba' jax dhui pīx mu'aa' gu Akab na ka tu kokdada'.

Gu Siiria kam nam ba mu'aa' gu Akab

Gu' ji nat gu' sia mu jii gu Josafat gio gu Akab na mīt tu kokdam ja bui gu Siiria kam mu gē' kīicham na pai' pui' tī tīi' Ramot, gui' na bhaan bipio' gu Galaad dībīir. Ba' gu Akab jai' xi chīm tīi'dhak na ba' ja'p tu'm jum maaxi'ñdha' na jax gu ja'ppīx sandaarui'x. Gu' ba' na gu' gu Siiria kam gu gē'kam gu Akab pīk na o'bhagi'ñ na mu'aa'. Ba' gu Josafat pīx nai' ji aadi mīt gu sandaarui'x chugi'ñ gu gē'kam Siiria kam, na gu' gu Josafat pu dhi' tītī'chu' gu jajannulh gui' na jax chu'm ba tīi'ka' gu gē'kam, gu' ba' ja'p jum aa' am na dhi'r di' gu Akab. Ba' na mīt pai' dhuuk mia'n dīr ba tīi, cham tu'r di' gu Akab, ba' pui' cham ka juan am.

Gu' ji na gu' nam mi' kam kokdatu' gu sandaarui'x, maadit gu sandaarui'x agree'n pīx mui' xi chu mumuu cham nīidhixkam na pa ja'k silh. Ba' moo pu silh bhīi mu ja'k na pai' tu kokdatu' gu Akab, ba' moo pu silh jup ai bhāi' na pai' maap jum kīi' gui' na tīi'chu' daam dīr nam jax chu'm ja tī'ka' gu sandaarui'x nam kī'n tu kokdada' na ba' cham baapakda' no'm tīi ja mumuu. Ba' pu moo jano' gu jurnik nai' gan ji muu gu Akab, ba' gu tukga'n bhīik jamit mu ja'k Samaaria, mi ba' yaas jamit. Ba' gu karreet ga'n gui' na bhaan tu kokdada' na mīt pai' dhuuk bhāi' ji bakua, mu ja'p ji mīi dīirap gu i'ra'n. Ba' gu go'ngox

mi ji ɛɛk biix tupiis jamit na jax pui' pu ba titda gu Dios biipi' dir nat mu joochxi gu Eliiyas na pu'ni tiida'.

Ba' nat pai' dhuuk pu'ni am xi muu gu Akab, jup duu maa'n oo'm oidha' daman gook na juugit mi xir gɛ'kam kat Efrain. Mi' dhir ba' gu maraa'n Okosiiyas mi'p jim gɛ'kamta, ba' dhi Okosiiyas pui' cham bhai'p tu jii ja'p na jax gu taata'n kat.

Gu Josafat na ja'k ba gixia' bhammi ja'k Jerusaleen

Ba' nat pai' dhuuk ja'k ba gii gu Josafat bhammi ja'k Jerusaleen, na kia'pix ba aajim, mui' xi ai gu Jeyuu, gui' na bhaankam tu a'gada' gu Dios, ba'p titda mu ji ɛɛk:

—Cham ko'raaru sap gu Dios na pich palhbui gu Akab kat nat tu kokda, na gu' sap giilhim jix buam tomaatit. Ku ba' gu' sap siamri jix bhai'm ilh ji na pich ja iarai gui' nam bhaan mi tu ja makgixi'ndhat gu didios gup duiñxim, gio sap ba' na ko'raar ip nap gammiji tikkada' nap tu' jax dhuñia'.

Ba' gu Josafat gammiji mi' pui' duiñchu'nda' na ja guguuxi'ndha' gu ja'tkam, na pui' ja titdada' nam sap dai gui' na silhkam jir Dios pix buiñor tu daanda', gui' nat mu dir ja boosolh Ejipto jano' nam pai' dhuuk mi ka tu ja juantu'ndat gu mi' kam, gio ba' nat ja maa gu dippir mi ja'p na pai' jax jir Kanaan. Ba' ji'ma'n pu chu'm ki'n jup ja darai gu Josafat nam ja silhka'nda' gu ja'tkam, gio ba' na pui' ja titda ip nam sap am buixi'ñ pix ti silhka'nda' na jax pix jir am. Gio ba' na pui' ja titda ip nam sap cham aa'nda' no' jaroi' ja namkidhat soi' ja titda nam cham tulhiñchu'nda' sia kut jix buam jum duukam jup tu duu.

Gu Moab kam gio gu Amon kam nam ba ja kokda' gu Judaa kam

Ba' gatuuk ji'kchi jurni'ñ ki'n ja'pnip tum duu, gu Moab kam gio ba' gu Amon kam gio ba' ji'kchi kap pup dir, maap bam daa mit nam bax ja kokdam gu Judaa kam. Ba' nat pai' dhuuk pui' ba ti kai gu Josafat, ma ja chia gu ja'tkam biix kap na ji'x jir Judaa nam sap jum saabu', gio ba' nat biix maap xi ja jumpadak bhai' gɛ' chiop bhai' ji chu daani buiñor gu Dios, jup kai'ch:

—Biix aixim jix aichu'n aap nap pu tu duñia' aapi' Gɛ'kam jich Gi'kora'. Ba' aap jich maa dhi dibiir ya ja'p nach pai' jax oi'dha', nach gu' aach jir bopxi'ñ gum bhai' kai'chdham tuk Abraam. Ba' moo jai' dhit guch bopxi kat ya'm kiixdhak jamit ip dhi chiop nach sap ba' ya' dir mum taanda' na pich palhbuidha' no' tu'x buam jum duukam jax bach duiñchu'. Jano' na mit pai' dhuuk ya' ja'k ai guch bopxi kat bhaan dhi dibiir, aap ja soo'mchulhdhak nam saak cham ja iixi'ndha' gu ja dippiri' gu Amon kam gio gu Moab kam gio ba' gu Edom kam, gu' ji na gu' tii' nam ya' jax ba xich dhoodak. Cham maat ich nach jax jich

duñia', nam gu' giilhim jir mui' gio nam jix o'jo', cham tu' pui' na jax aach. Ba' aach jum taan jich Gi'kora' nap jich palhbuidha'.

Ba' gu Dios maa'n mu joot gui' na lebiita jum tii'ti'nda' Jasiel tiigim, na sap jup ja tii'nmira' gu Judaa kam:

—Aapi'm moo cham jax jum aa'nda'. Cha'pim totdon ka', na gu' gu Dios jam a'mkam tu kokda' jia. Ka' na pim mui' xi ja aaya' kabuimuk, mi ba' tigia' pim na jax ja'k jam palhbuidha' gu Dios, nam ba' cham jax jam dooda' gui' nam xi jam koodam.

Ba' gu ja'tkam biix ja o'lhia ki'n mi ja'p xi gu'kik ma tu taxchaabgi mit buiñor gu Dios, gio ba' gu lebiitas gē' ki'n bhai'p ji chu daani mit ip buiñor gu Dios.

Ba' kabuimuk nat ba xia', jix kii' xim duuk mui' ji jii mit gu sandaarui'x Judaa kam na mit ba ja kokdam gu Amon kam gio gu Moab kam mu nam pai' daraa. Ba' nammi amuub nam ba aajim, jai' dhīt xi ja chia gu Josafat gu ja'tkam nam sap biipi' dir xi jimii tu laalagidha' buiñor gu Dios, gu sandaarui'x sap ba' gatuuk dir pix mui' ji jiiimda' am. Ba' gu Dios pui' xi chu duu nam mi' cham ka mat ka' nam tu' jax dhuñia' gu Amon kam gio ba' gu Moab kam, na mit ji ja kēek nam jax ja'k tu laalagim gu Judaa kam. Ba' pui'm duu dho, diilh jamit pix mi ji ñiokbok bhai' jim koi. Ba' na mit pai' dhuuk mu tii ba ai gu sandaarui'x Judaa kam, ko'iix kam mi' pix ja'p biit am na mit ba ja tii. Ba' gui' mi xi oipimik giop ba jii mit ja kiikia'am ja'k, dai na mit xi chu u'uuk gu ja bixchu' nam tu ua'kat gu Moab kam gio gu Amon kam, xi chu taxchaabgidhidhat am ji gu' buiñor gu Dios na mit ba jii, nat gu' sap jix bhai' ba duu nat ba ja palhbui.

Gu Josafat gu kaknub ga'n gio gu Okosiiyas nam jaikii ba baapkia' suudai' chir ja'k

Ba' gatuuk na ji'x mi xir gē'kam kat gu Josafat, gio mu ja'k jup ji kai gu Efrain kam gē'kam, ba' maa'n ñi'ook bap duu mit. Mi' dhir ba' dai na mit gook dit ba tu chia nam jup ja duñia' gu gē'gēr kaknub nam sap ba' bhaan mi tu bhi'ññorda' gu bixchu' nam tu ga'rada' mu ja'p pai' maakam ja'k. Gu' ji nat gu' cham ko'raaru gu Dios na gan palhbui'ñ gu Josafat gu Efrain kam gu gē'kam, na gu' sap giilhim jix buam tomaat ka' gui' ji' gu gē'kam. Ba' mu joochxi maa'n gui' na bhaankam tu a'gada' na pui' tii' Eliasaar na sap pu tii'nmira' na tulhiiñchuda', na pui' tu duñia' sap nam gu kaknub ga'n jaikii am xi baapkia' mu pai' suudai' dhaam nam ka jiiimda'. Ba' pui' dho ji chu buus na jax kai'ch gu Dios, jaikik pu baap gu gē'gēr kaknub mu ja'p suudai' chir nam ka jiiim.

**110. Nam jax ja'k jir gē'gērkam kat gu maamra'n gu Akab mi'
Efrain gio ba' gu Eliseo na bhaankam jup ba tu a'gada' gu Eliiyas
buiñor gu Dios**

*(Na mi' dhir boosgix gu bëpi' kam u'uan na Reyes tii' 22:51-53
gio ba' gu gatuuk kam u'uan na Reyes pui'p tii' 1-3)*

Gu Eliiyas na ba aagi'ñdha' gu Okosiiyas na mukia'

Ba' na pui mi'r gē'kam ka' gu Josafat mi' na pai' jax jir Judaa, gu Okosiiyas mu ja'k jup jir gē'kam ka' na pai' jax jir Efrain. Ba' maa'nnim ma jigii gu Okosiiyas tē'kob dir, ba' giilhim jix io'm jum ko'ktulh. Gu' ba' na gu' tiix maachim jia no' sap moo duadhim ka' ba' gu' cham, ba' mu ja joot gu tujuandam tugi'ñ maa'n kap gē' kiicham mu ja'p nam pai' jax oi'ñka' gu Pilistea kam ja'tkam nam sap tikkapu' gu ja dios tuk gup duiñxim no' sap moo duadhim ka' ba' gu' cham. Ba' gu Dios bhai' ba tu a'gi gu Eliiyas, gui' na bhaankam tu a'gada', jup titda:

—Ea nap mu jimia' nap ja namkira' gu tujuandam tugi'ñ gu Okosiiyas, ja'p jap ba' ja tii'da' na aañi' git ji nañ bui ti tikka' gu Okosiiyas no' moo duadhim ka' ba' gu' cham. Gio ba' nap pui' ja tii'da' ip nam mi' dhir ja'k ba suulhgia', gio nap ja'p ja tii'da' ip nam pu tii'da' gu Okosiiyas na muukim ji, cham tu' duadhim.

Ba' gu Eliiyas cham jax ji chi'ik mui'p ma jii nat pu ja tii'dam gu tujuandam tugi'ñ gu Okosiiyas. Ba' nat pai' dhuuk ba ja nam pui' ba ja titda. Ba' gui' pu mi' dhir ja'k suulh jamit na mit pui' ji' kai, ba' mu eek ba aagi'ñ am gu Okosiiyas na jax ja titda gu Eliiyas. Ku gu' pu cham maatit am nar jaroi' dha', gu' ji nam gu' xi aagi'ñ gu Okosiiyas na jax chu'm tii'chu', ba' ba maat gu Okosiiyas na dhi'r di' gu Eliiyas.

Ba' mu ja joot gu Okosiiyas gook oo'm daman mambhiix gu sandaarui'x chugi'ñ nam sap gaa'mpu' gu Eliiyas. Gu' ji na gu' na mit pai' dhuuk ba tii, jup ja titda na sap tai mi gixia' jix dhaam dir, gio sap ba' na pu biix ja miidha', na sap ba' bhaan matgilhia' na silhkam Dios bhaankam tu a'ga. Ba' pui'm duu dho, jotmoda' tai mi gii bhammi dir jix dhaam, ba' pu biix mii mit gu sandaarui'x.

Ba' gatuuk jai' tii mui'p ja joot gu Okosiiyas ja'kbui' aixim ip nat ji'k mu ja joot bëpi' dir. Gu' ji nat gu' pui' pix jup tu ja dooda na mit mu tiip ba ai, jotmoda' tai mi gii jix dhaam dir, ba' pu biix ja mii'ñ ip pui'. Ba' gatuuk jai' gio mui'p ja joot, ba' cham tu' pui' ka tu ja dooda. Na gu' gu ja gē'kam tuk gu sandaarui'x na jax jim mi ja'p o'lhia'n ki'n xi kikkbuk bhai' soi' ji chii'n gu Eliiyas, na sap jix aa' na cham tu' pui' tu ja dooda' na jax gu jai' sandaarui'x na mit mi ba koi nat ja mii'ñ gu tai nat mi gii jix dhaam dir. Ba' gu Dios pui' xi chii'n gu Eliiyas na sap cham jax ji chi'ji mui' xi ja oidha' gu sandaarui'x mu ja'k nam pai' baidhim.

Esta ilustración
no está
disponible.

Ba' nat pai' dhuuk mu ba ai buiñor gu gē'kam, ba aagi'ñ na sap cham tu' duadhim. Mukia' ji sap sia nar jax ka' git, nat gu' sap cham am bua nat tu joot nam tikkapu' gu jumai dios gup duiñxim no' moo duadhim ka' ba' gu' cham. Ba' pui' dho ji chu buus na jax titda gu Eliiyas, cham ji'k jur nat ba muu gu Okosiiyas. Ba'p duu gook oidha' pix na bhai' xir gē'kam kat Efrain. Mi' dhir ba' gu jaa'nni'ñ Joram bhaankam bhai'p jim gē'kamta, na gu' cham maa'n tu markat gu Okosiiyas na iam maadit bhaankam bhai'p jim gē'kamta' git.

Gu Dios na ba bhiika' gu Eliiyas bhammi ja'k jix dhaam

Ba' jano' na pai' dhuuk bar mia'n ka' na bhiika' gu Eliiyas gu Dios bhammi ja'k jix dhaam ki'n gui' na ja'p tu'm na jax gu xiboolhik, mi' dhir gamai' ji jii mit Gilgal gook dit gu Eliseo. Ba' bhammi ba ai mit na pai' pui' ti tii' Betel. Ba' bhammi na mit xi eek, bhai' dhir mu ja'k jup bhii mit na pai' pui' ti tii' Jerikoo. Gatuuk ba' mi' dhir mu ja'k jup bhii mit na pai'r Jordaan Ak, ba' mi' pix ji guguu mit ak jugii'ñ, na gu' gē' mir gu suudai'. Ba' nat jax kua gu Eliiyas gui' na daam dir tii'chgida' gu kutuuna'n, ki'n mi xi chi gibio'ra suudai' chir. Ba' joidham nai' ji gaa diilh gu suudai', jix chu gak jup tum duu mi' irban nam pai' bhiiya', ba' dai na mit mui' ba bubua baasi'n dir ja'k.

Ba' na mit bhammi dir ba tiitis, jup titda gu Eliiyas gu Eliseo na sap tu'x aa' na jax dhuñia' bhaankamu'n na ba' pik moo ba jimia'. Ba' dhi' pu'ñi ja'k titda gu Eliiyas, na gu' pu bax maat na jotmoda' am xi bhiika' gu Dios bhammi ja'k jix dhaam. Ba' gu Eliseo jup titda na sap jix aa' na Gu'x Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mdaga'n gu Dios makia' gook ja'xbui' na ji'x juugit jix aichu'n na pu tu duñia' gu Eliiyas gux kii'p jum duukam, ja'p na jax gu jaroi' no't ba muu, na gu biipi' kam maraa'n gook

ja'xbui' bhaan ji chu bi'ya' gu bixchuga'n gu taata'n kat no't ba muu.
Ba' gu Eliiyas jup titda:

—Dho gu'r gē'p jum duukam dho dhi' nap tu' bha aa', ku ba' gu'm makia' ji gu Dios no' pich mooñ chii nañ pai' dhuuk ya' dir gamai' ji jimia' bhammi ja'k jix dhaam. Piam ku pich gu' cham jiñ chii, dho gu' pu cham dhom makia'.

Ba' nam mi' pui' jimdat ka tu a'gim, jotmoda' pix mi bam maax gu kareet xiboolhik binkam na pai' gu Eliiyas, ja'p tu'm na jax gu tai. Gio ba' gook biipi' dir jup xi boopo' am gu kakbai nam tiimir pu chu'm ip na jax gu tai. Ba' pu maa'n jimdam bhiik jamit gu Eliiyas bhammi ja'k jix dhaam. Dai ba' gui' na daam dir tii'chgida' gu kutuuna'n mi' pu jigii, ba' gu Eliseo xi bhiik ba jii. Ba' nat pai' dhuuk mummi giop ba ai na pai'r Joraaan Ak, ki'n mi xi chi' gībio'ra suudai' chir jup xi kai'chit:

—Jiñ palhbuidha' ap, aapi' Yabee nap silhkam jir Dios, ja'p nap jax palhbuidhimik gu Eliiyas!

Ba' gu suudai' joidham nai' pix jim ji'dilhkai, jix chu gak jup tum duu mi' na pai' bhīya'. Ba' dai nat mui' ba buus baasi'n dir ja'k.

Ba' nat pai' dhuuk bhammi dir ba ai, jup titda am gui' nam bhaankam tu a'gada' gu Dios gui' nam mu ja'k oi'ñka' Jerikoo, gui' na mit bhai' pup bii biipi' dir nam gatuuk dir mui' ka oi'ñdhat, na sap jum aa' na mu ja jootsa' ji'kchi gui' nam gaa'mpu' gu tukga'n gu Eliiyas. Gu' nam gu' ja'p jum aa' nat dai ii'mdaga'n bhiik gu Dios bhammi ja'k jix dhaam, gu' ba' gu tukga'n ja'p ilhii'ñ am na chi mu pai' pup kaat gampix. Ba' mu ja joot jamit gook oo'm daman mambhiix aixkam gu ja'tkam nam gaa'mpu' gu tukga'n gu Eliiyas, gu' ji na mit gu' pu cham pai' ji chii na mit tiip ma tu gaagam, tii pup oipimik am baik tanoolh jup duu, jax dhuu nat gu' pu binkam biix tukga'n bhiik gu Dios bhammi ja'k jix dhaam.

Gu Joram gio gu Josafat nam ba ja kokda' gu Moab oi'ñkam

Ba' jano'p jir gē'kam ka' gu Joram mu ja'k Efrain. Mambhiix daman gook oidha' mi bar gē'kam, ba' pui' cham bhai'p tu jii, ku gu' cham pik ja'p moox io'm ji na jax gu taata'n kat Akab, nat giilhim jix io'm cham bhai' tu jii. Nat gu' gu Joram cham pai' dhuuk buiñor tu daanik gu Baal, gu dios jup duiñxim, dai gui' nam ja'p tuutu'm na jax gu bhe'mser nat ba ja bui tu daanik, nam jir jup duiñxim ki'n gu bapaiñum jix u'uam totbikdam. Ba' na ji'x juugit duakat gu Akab, biix namki'ñdha' am gu Moab kam ja'tkam, gu' ji na gu' gatuuk nat pai' dhuuk muu, cham ka aa' am nam namki'ñdha' gu Joram na mi tiip bar gē'kam ka'.

Ba' gu Joram bhai' ji bhaam, bhai' ji umua' gu Josafat, gui' na mur gē'kam ka' Judaa, na sap palhbuidha' nam ja kokda' gu Moab kam ja'tkam, nam gu' sap cham ka aa' nam namki'ñdha'. Ba' gui' cham jax ji chi'ik jup palhbui. Ba' na mit pai' dhuuk bhai' ji chu kokda,

ja palhbui gu Dios na mit ja daam ji kikbu gu Moab kam. Ba' gu ja gē'kam tuk, na xi ja nī'ñ na mit ba ji ja ma'iich, bhai' ji dhaa gu biipi' kam maraa'n, ba' xi mu'aak xi makgixi gu dios tugi'ñ gup duiñxim. Gu' ba' nat gu' bhammi daam dir pui' tu dooda bhaan gui' na ki'n miji dir ja'p tu kuupka' biix xikoolh bhai' gu gē' kiicham, ba' nī'ñ am gu sandaarui'x gu Efrain kam gio ba' gu Judaa kam gu pui' nat jax tu dooda. Ba' giilhim jix buam jum ilhdhak pu jii mit ja kiikia'am ja'k.

111. Gu Eliseo na joidham jix ki'p jum duukam jup tu buada'

(Na mi' dhir boogix gu gatuuk kam u'uan na Reyes tii' 4–5)

Gu ja'aa na mi jimda' gu asait

Ba' jano' maa'n jup ma muu gui' na bhaankam tu a'gada' gu Dios. Ba' biipi' dir maa'n ua'tdat gu maa'nkam nat pu cham ji namkidhak ba muu. Ba' gu maamra'n na mit bii gook bax ja ui'kam gui' ji' na ua'tdat nam sap ba'r tujuandam tugi'ñ ka' gu a'aalh, na sap ba' pu'ni ja'k cham ka ua'tu'nda' gui' ji' nar ja taat kat nat ba muu.

Ba' gu ubii gui' nar binga'n kat gu chio'ñ nat ba muu, bhai'x buam jim ilh nam bax ja ui'kam gu maamra'n. Ba' mui' ma jii buiñor gu Eliseo gui' na bhaankam tu a'gada' gu Dios. Ba' mu ji øøk pui' ba titda na sap iam palhbuidha' na jax ja'k cham ka ja ui'ka' gu maamra'n gui' na ua'tdat gu binga'n kat. Ba' dhi' ji' dhi ubii na bar dilhdhim ka', cham jir jix chumñigam ka', cham tu' bia'ka'. Daipu' siamri bia'ka' maa'n gu ilhi'ch ja'aa na mi jimda' gu asait. Ba' gu Eliseo xi chia na sap jai' xim taiñbuidhai gu jaja' mi xi ja tu'aa' gu asait ki'n gui' na mu bia' kia'mi'ñ.

Ba' gu dilhdhim ubii pui'p tu duu na jax titda gu Eliseo. Miji xim kuupak ba'k chir ja biim gu maamra'n mi xi ja susdui' mit gu asait bhaan gu jaja' gui' nat jum taiñbui. Mi' dhir ba' giop titda ip gu Eliseo na sap xi ja ga'rai ki'n mu xi namkidha' gui' na ua'tdat gu binga'n kat, na ba' cham ka ja ui'ka' gu maamra'n. Gu' sap ba' gui' na ji'k bi'ya', diilh sap jix bhai' na ki'n tu saba'da'.

Gu alhii na giop dodhia' na tii ba muukix ka'

Ba' mu na pai' pui' ti tii' Suunim mi jai'ch ka' maa'n gu ubii nax mat ka' na gu Eliseo bhaankam tu a'gada' gu Dios. Ba' gammiji ba ji chu onbai'ndha' na pai' dhuuk mi ja'p ba jimda'. Ba' maa'nnim gook dit gu binga'n maap bap duu mit maa'n gu ilhi'ch ba'aak bhammi daam dir bhaan gu ba'aak mi' nam pai' oi'ñka', na sap ba' bhai' tibiappuda' gu Eliseo gui' na bhaankam tu a'gada' gu Dios.

Ba' joidham jix bhai'm ilh gu Eliseo nat pai' dhuuk ba tii' gu ba'aak na mit bhai' kiix. Ba' pui' xi chii'n gu Dios na sap maa'n ja makia' gu alhii, na mit gu' sap jix bhai' ba duu na mit bhai' ba kiix gu ba'aak. Gu' nam gu' pu cham jup tu maamarka' dhi gook nam mi oi'ñka'. Gio gu

chio'ñ gui' nar binga'n ka' gu ubii, jix io'm bar jagi' ka' pix ba'. Ba' pui'm duu ip jia, mikkat ba tii mit maa'n gu alhii, ba' joidham pix ji gi'lhidha'. Gu' ji nat gu' maa'nnim jup ma tu ai, giilhim jix io'm, ma'oo'n pix bhai' jix ko'kor. Ba' pu muu maa'n jimdam pu gui' gu tanoolh bhaan.

Ba' gu di'ii'n bhai' xi boodak na pai' boppoda' gu Eliseo xi mii nat gaagam gui' ji' na Eliseo tii', na sap ba' umua'ndha' na dua'ndha'. Ba' nat pai' dhuuk bhai' ba ai gu Eliseo, diilh mijj xi baakik ba'k chir pui' xi chii'n gu Dios na sap iam dua'ndha' gu alhii na mui' ba muukix. Ba' pui' xi chi'ik bhai' xi boi daam dir bhaan gu alhii na sap ba' juukaya'. Mi' dhir ba' bhai' xi chinchik chi'ram mi xi buxiich. Ba'x kii' bhai' ji chi tii gu alhii. Mi' dhir ba' xi kikbuichdhak mi ja'p xi kix gu di'ii'n.

Gu Naman na ba dodhia' na tootolhidhat bhai' ka gakiidha' gu tukga'n

Ba' maa'n gu ja ge'kam tuk gu sandaarui'x gu Siiria kam na pui' tii' Naman eeka' gu ko'kdai' gui' na tootolhidhat bha gakiidha' gu tukga'n. Ba' gu binga'n maa'n mi'p bia'ka' gu ubii tiyaa na mi'r tujuandam tugi'ñ ka'. Ba' dhi' ji' dhi ubii tiyaa jir mu ja'k kam ka' Efrain. Ba' maa'nnim ba aagi'ñ gui' ji' na mi buiñor tu juanda' na sap maa'n jix jai'ch gui' na bhaankam tu a'gada' gu Dios mu Samaaria, mi' na pai'r ja mo' ka' bix kap dir na ji'x bhaan bipio'da' gu Efrain dibir. Ba'p titda na sap jix bhai' na dua'ndha' gu binga'n Naman na eeka' gu ko'kdai' gui' na tootolhidhat bha gakiidha' gu tukga'n.

Ba' nat pai' dhuuk pui' ba ti kai gu Naman, mui' bar jimdam mu Efrain. Ba' gu ge'kam gu mi' kam Siiria kam pix cham jax jup tii na pai' dhuuk pui' ba titda, jup kai'ch na sap jir am na mu jimia'. Ba' daman u'uan maa'n mui'p xi maa na sap makia' gu Joram gui' na mur ge'kam ka'. Ba' nat pai' dhuuk xi jinkui gu u'uan gu Joram, giilhim bhai' ji choo'n, na gu' ja'p jum aa' na mi' pix jix ja kokdam kat jup kai'ch gu Siiria kam gu ge'kam, na gu' gu u'uan pui'm kai'chim na sap dua'ndha' gu Naman.

Gu' ji na gu' nat pai' dhuuk pui' ba ti kai gu Eliseo, jotmoda' mu tu joochxi gu ge'kam nam sap pu tiida' na mu joochxidha' gu Naman na ba' dua'ndha', na ba' pu'ni ja'k ba machia' na maa'n jix jai'ch mi' dhi Israel gui' na bhaankam tu a'gada' gu silhkam Dios. Ba' nat pai' dhuuk mu ba ai buiñor gu Eliseo, cham tu' diilh mu buus gu Eliseo. Dai gu tujuandam tugi'ñ pix mijj xi joot na sap jup tiida' gu Naman na mu xi jimii Jordaan Ak mi xi bakia' suudai' chir ji'k xijum gookim, na sap ba' pu'ni ja'k dodhia' na eeka' gui' na tootolhidhat bha gakiidha' gu tukga'n.

Ba' gu Naman dai nat bhai' pix ji bhaam na pai' dhuuk pui' ba titda gu tujuandam tugi'ñ gu Eliseo, na gu' ja'p jum aagit na diilh gu Eliseo mu buusni mi ja'p kikbui tu daña' bhaankamu'n buiñor gu Dios. Gio na gu' daman nat cham ko'raaro ip na batbira' mu Jordaan Ak, na gu'

sap jix io'm jix kiki' a'ak jix jai'ch mu ja'k Damaasko, mi' na pai'r ja mo' ka' bix kap dir na ji'x bhaan bipio'da' gu Siiria dibiir. Ba' ba ji jimik gu Naman mu ja'k Siiria, gu' ji nam gu'p titda gu tujuandam tugi'n:

—Ja'pji nap pu duña' ji nat jax bha tu joot gu Eliseo, na gu' cham pik xijai gu pui' na jax kai'ch. Gio no'x xijai ka' git, siap dho pu duña' git. Ja'pji nach mu jimia' ji nap ba' mi' pui' xi chu buada', ¿tu' gi pik ip?

Ba' gu Naman cham jax ji chi'ik mui'p ma jii mu Jordaan Ak. Ba' mu ji ek mi xi baa suudai' chir ja'kbui' kim xijum gookim na ji'k aagi'n gu Eliseo. Ba' pui'm duu dho, jix ki' bhai' ji buus na jax ba kai'ch biip' dir gu Eliseo. Ba' gio mui'p ma jii mu ja'k na pai' kioka' gu Eliseo. Ba' mu ji ek ti ba tu onbagi'n bix aixim gu tu' na tu ua', gu' ji na gu' cham aa' gu Eliseo, jup titda nat sap pui' pix ji nat dua'n. Mi' dhir ba' dai nat ba jii gu Naman mu ja'k Siiria na pai' kioka'.

Gu Giasi na ba'm ua'tulhdha'

Ba' ji'x chi moo ba mikim nat mi' dhir jii gu Naman, gatuuk dir mup ba ji buus gu Giasi gui' nar tujuandam tugi'n ka' gu Eliseo. Ba' nammi pai' baas nat ba ai gu Naman, bhai' ji iatgi jup titda nat sap gu Eliseo mu joot na taa'mira' gu tuumi'n, gio gu jajannulh, na sap ja makia' gook gu biipibop gui' nam bhaankam tu a'gada' gu Dios, na mit sap kia'pix mi ai mu ja'p pai' dhir gampix. Ba' gu Naman cham jax ji chi'ik mi'p xi chu maa. Ba' gu Giasi dai nat xi chu u'uuk ba jii. Ba' mu ji ek kia'mi'n mi' ja'p xi chu ixchuk giop ba jii mu na pai' daaka' gu Eliseo. Ba' gu Eliseo bhai' ba tikka nat sap pai' jimik, gu' ji na gu' gui' cham aagi'n, dai nap titda pix na sap mi' pu daa kia'mi'n, cham pai' sap jimmi.

Gu' ji na gu' gu Eliseo jup titda:

—Iatda' ap dho. Jax dhui nañ moox bhai'x maat na pich tu' jax dhuu. Dho gu' xib cham jir am kat dho na gu tujuandam tugi'n gu Dios nai' tu taanda' gu tuumi'n. Ba' gu xib tu' na jax chui'ka', jum tulhiinchuda' gu Dios na pui' tu duña' na bhai' pix jim aaya' gu ko'kdai ga'n gu Naman. Pu gammijim eka' nap ji'x duaka'.

Ba' pui'm duu dho na jax titda gu Eliseo, pu bhai' ji ai gui' ja'p tu'm gu ko'kdai' na jax chu'm ekat gu Naman.

112. Gu Dios na ba ja palhbuidha' gu Efrain kam nam tiix ja koodam ka' gu Siiria kam

(Na mi' dhir boosgix gu gatuuk kam u'uan na Reyes ti' 6:8–8:15)

Ba' maa'nnim na mi' kar g'kam ka' gu Joram Efrain, bhai' ji ja kokda gu Ben Adad gui' na mu ja'k jup jir g'kam ka' Siiria, ja bim gu sandaarui'x chugi'n. Gu' ji nat gu' ja'pni ja'k jum duu jia, nam panaas kum diilh pix jix mat ka' gu Efrain kam gu sandaarui'x nam tu' jax buada' gu Siiria kam gio nam jax ja'k kai'chdha' nam tu a'gada'.

Ba' bhai' ba ji ja o'bhai' gu Ben Adad gui' nam iam p̄ix jir ja ḡ'ḡerkam tuk ka' gu sandaarui'x chugi'ñ, bhai' ji ja t̄ikka na sap jaroi' mu jiimit ja aagi'ñdha' gu Efrain kam kum ba' moo ja'p jix bhai'x mat ka' nam tu' jax buada' gio nam jax ja'k kai'chdha' nam pai' dhuuk tu a'gada'. Ba' gui'p titda am na sap cham pai' jaroi' mu jii mit ja aagi'ñdha', gu ja'pji sap na ja bui'x jai'ch ji maa'n gui' na bhaankam tu a'gada' gu Dios na pui' t̄ii' Eliseo, na diil̄h p̄ix jix bhai'x mat ka' na tu' jax jum duñiidha' gatuuk. Dhi' j̄i' ji sap ba' na pu'ñi aagi'ñdha' gu Joram gui' na mi'r ḡ'kam ka' Efrain. Pui' sap ku ba'x bhai'x mat ka' na j̄i'k jax kai'chdha' gu Ben Adad na pai' dhuuk tu a'gada', sia ku gu' t̄iix bhai' jim kuupat tu a'gada' mi' na pai' tu ba'aak ka'.

Gu Eliseo na ba ja baidhika' gu Siiria kam sandaarui'x mu ja'k Samaaria

Ba' giilhim bhai' ji bhaam gu Ben Adad nat pui' j̄i' kai. Ba' mu ja joot gu ja'tkam tugi'ñ nam sap ti t̄ii'mpu' na pai' silh jup tu'ii' gu Eliseo, na sap ba' mu ja jootsa' gu sandaarui'x chugi'ñ nam dagia'. Ba' na mit pai' dhuuk ja'k suulhgik ba aagi'ñ na mu ja'k jup tu'ii' na pai'r ḡ' kiicham ka' mi' na pai' pui' t̄i' Dotan, m̄iji xi ja joot gu sandaarui'x chugi'ñ nam sap mu jimii b̄iix xikoolh daraibu' mi' gu ḡ' kiicham nam ba' dagia' gu Eliseo na pai' dhuuk mui' ji buusnia'. Ba' kabuimuk nat ba xia', pui' p̄ix tu'ii' am gu sandaarui'x m̄iji dir ja'p b̄iix xikoolh mi' gu ḡ' kiicham nat ba ja t̄ii' gu tujuandam tugi'ñ gu Eliseo. Ba'p titda:

—¿Xib ba' jax jix bhai' nach jich dhuñia' j̄iñ jaduun̄?

Ba' gu Eliseo jup kai'ch:

—Aap moo cham toodon ka', nam gu' gu aach jich sandaarui'x chuk jix io'm jir mui', cham tu' ja'kbui' na gui'.

Ba' gu Eliseo pui' xi ch̄i'n gu Dios na sap pui' xi chu duñia' na ja t̄igia' gu sandaarui'x gu tujuandam tugi'ñ. Ba' pui' dho, ba ja t̄ii' nam giilhim mui' namm̄i ju' mi' na pai' jax jir oidha' ta'm mi' Dotan, bhaan gu kakret gui' nam ja t̄iibiopda' gu kakbai, nam ja'p tu'm jum maaxi'ñ na jax gu tai, nam jir ja kakret gu noonbi'ñ gu Dios, nam mi'p tu'ii' nam nuuka'n gu Eliseo.

Ba' gu Eliseo pui' xi ch̄i'n gu Dios na sap pui' xi chu duñia' nam bhai' p̄ix cham ji ñiñña ka' j̄i'x juuḡit gu sandaarui'x gu Siiria kam. Ba' gu Dios pui' xi chu duu ip, ba' bhai' p̄ix cham ji ñiñña am, cham bhai' dho nam pa ja'k ka bh̄iia', mi ja'p am t̄ii' nai' ba tu tattamim. Ba' gu Eliseo mu buusnik jup ja titda nam sap gama ja'k p̄ix ba j̄iimchu', cham tu' mi' na pai'r boi cha'm. Ba'p ja titda na sap gui' ja baidhika' na tu aa'ñdhidha' nam pai' ja'k j̄iimda'. Ba' silh ja bh̄iich mu ja'k na pai'r Samaaria, mi' na pai'r ja mo' ka' b̄iix kap dir na j̄i'x bhaan bipio'da' gu Efrain d̄ibiir, na mi' d̄hir jum a'j̄i' j̄i'k baik oora ki'n. Ba' nat pai' dhuuk mumm̄i ba ja aich, pui' xi ch̄i'n ip gio gu Dios na sap gio pui'p xi chu

duñia' nam gio bhai'p ji ñĩñĩata'. Ba' pui'm duu dho, gio bhai'p ji ñĩñĩata mit.

Ba' gu Joram, gui' na mi'r gē'kam ka', mi bax ja koodam nat jax ja tii dhi' jī' dhi sandaarui'x nam jir Siiria kam, gu' ji na gu' cham aa' gu Eliseo, dai nap titda pīx na sap xi chu ja onbai'ñdhai mu xi ja jootsa' kum ba jimia' mu ja'k nam jir pai' dhir jiim. Ba' gui' pui'p tu duu ip na jax titda gu Eliseo. Mi' dhir ba' jī'kchi tanoolh siamri cham ka ja kokdada' am gu Siiria kam gui' jī' nam jir Efrain kam.

Gu Siiria kam nam giop bax ja kokdam ka' gu Samaaria kam

Ba' jī'kchi jurni'ñ ki'n gio bhai'p ji ja kokda gu Efrain kam gu Ben Adad, gui' na mu ja'k jir gē'kam ka' Siiria. Ba' mui' mi bam jumaap jamit mi' na pai' Samaaria ti tii'. Ba' mui' tanoolh jup duu nam mi' pu darka' bīx xikoolh mi' na pai' jax jir gē' kiicham ka'. Ba' bhai' ji ua'ma' mit gu ja'tkam, na gu' cham ka jai'ch ka' nam tu' jugia'. Na gu' cham ka bhaai'n ka' nam jax dhui tu bhai'pu' mu ja'p pai', nam gu'x ja iibhi'ñdha' gu Siiria kam sandaarui'x, nam gu' mi' pu ja kooda' no' mit mu bubua. Ku gu' tiim ga'rada' ji palhiip gu koi' mijī irban dir gu gē' kiicham, dai ji na gu' giilhim jix dha'ra' ka'. Ba' maa'n gu ubii na giilhim ba uamaim, na cham jai'ch na tu' jugia', jum dakoo'ñ nat maa'n mua gu maraa'n nat ba' juu, na gu'x buam tu tatda' na bax bhio'.

Ba' gu Joram bhai' ji o'bhai' gu Eliseo, na gu' chi sap panaas gui'r kuiñcha'n na ba' pu'ñi bīx aixim pīx ba tum bua. Ba' bhaamuk mu joot maa'n gui' nar nobii'ñ ka' na sap mu jimii kia'mi'ñ ikia' gu kuxbu'n gu Eliseo. Gu' ji nat gu' bīpi' dir pu pui' ba ti kai gu Eliseo nam pu'ñi o'bhagi'ñ. Ba' nat pai' dhuuk mu ba ai gui' nat mu joot na ikia' gu kuxbu'n, cham tu' kukpio'k gu ki'ñgob na mui' tii ba tu soon. Ba' ja'xpīx diilh mui' ma jii gu gē'kam, ba' mu ēēk jup titda gu Eliseo:

—Dhi' moo gu Dios pīx jup jir duñii'ñ na jī'k jax tum bua. ¿Tu' gi pīx bhai' sia kuch tii ti ñiira nach palhbuidha' gu Dios?

Ba' gu Eliseo mui'p ji ñio, jup kai'ch:

—Ja'pji sap jich palhbuidha' ji gu Dios. Jup kai'ch na kabuimuk ja'kia'n mi' dhi gē' ki'ñgob, joidham mi tum ga'rada' gu ariin gam sebaa'n baraat ki'n.

Gu' ji na gu' gui' nar nobii'ñ ka' gu gē'kam na oi'ñchu', cham ti jīgi'ñ gu dhi' pui' na jax kai'ch gu Eliseo, dai nap kai'ch pīx:

—Moop chi pui' pīx kai'ch. ¿Jax gi dhui pui'p tum duñia' na moo gu Dios kukpio'kai gux dhaam tu' koi' bhai'p ba tu duukchuda'? ¿Cham aa' gu' moo pui' pīx jum kai'ch gu dhi' pui' nap jax kai'ch?

Ba' gu Eliseo jup titda gui' na mi' pu'ñi kai'ch:

—Dho mi'p ba tigia' ji kabuimuk. Ka na pui' ji chu buusnia' nañ jax kai'ch, dai ji nap gu' cham tu jugia', nap gu' cham jīñ jīgi'ñ gu dhi' pui' nañ jax kai'ch.

Gu Dios na ba ja palhbuidha' gu Samaaria kam nam kax ja kokdam ka' gu Siiria kam

Ba' mu ja'p dīrap dīr mi' gu gē' kiicham, mi' na pai' jax tu kuupka' miji dīr ja'p bīx xikoolh, mia'n mi' na pai'r gē' ki'ngob ka', mi' na pai' dīr jax mu ji chum bapkada', mi darka' am maakob gu ja'tkam na giilhim jix io'm ja eeka' gu ko'kdai' gui' na tootolhidhat bha gakiidha' gu ja tutku'. Ba' maa'nnim agree'n mu jii mīt mu nam pai' darka' gu Siiria kam sandaarui'x, nam gu' ja'p jum aa' nax io'm jix buam tu tatda' nam ua'mai ba ji ko'ya' ke nam mu jimia' ja bui gu Siiria kam, sia mīt chi sap ba' maa'n jimdam mi' pu ja koi. Piam ku mīt gu' sap iam jix ja joi'mdak tu' koi' ma ja onbai'. Ba' pui' xi chī'ik mu jii mīt nat pai' dhuuk pu ba ji chuk.

Ba' na mīt pai' dhuuk mu ba ai, cham pai' tu jai'ch am gu sandaarui'x nam mi ja'p gan tii nai' xi chī nī'ñ, dai gu ja bīxchu' pix mi ja'p pix ja'x ti bīit. Gu' bak pu jiboi'ññor jamīt mi xi chu iabuk, nat gu' bak gu Dios pui' tu duu nam ja'p tē kēkē' nam giilhim mui' mui' ba kai'chim gu sandaarui'x bhaan gu kakret gui' nam ja tībiopda' gu kakbai. Gu' ba' ja'p jum aa' am nam mui' ba boopo' nam mi bax ja kokdamtu', pui' ku mīt ba' xeb boop, mi xi chu iabuk gu ja bīxchu'. Ba' kia'pix mi' dīr jiboi'ññor jamīt na mīt pai' dhuuk mi'p ba ai gu maakob ja'tkam gui' nam jix kako'k ka'.

Ba' gui' dai na mīt ma tu juu gu koi' na mi'x chu jai'ch, tu koi'mik am nam jī'x ilhii'ñ gio nam tu i'mik, gio gu tuumiñ jam jup xi gaamuimik gam jajannulh. Ba' moo ja'xpix jup kai'ch am na chi sap cham jir am no'm cham ja aagi'ñ gui' nam miji īrban dīr jup tu'ii' mi' Samaaria.

Ba' mu jimīik gē' ki'ngob mi' na pai' dīr mu tum bapkada' mi' dhi gē' kiicham, ba ja aagi'ñ am gu sandaarui'x gui' nam mi tu nuuka'nda'. Ba' gui' mi' dīr mu ja'k jup xi chu joochxi mīt gu gē'kam nam sap aagi'ñdha' gu dhi' pui'. Ba' gui' mi' dīr ba ja joot ip jī'kchi gu ja'tkam kakbai cha'm nam sap ti tī'mpu' no' moor silhkam nam jax tītda. Ba' pui'r silhkam dho nam jax kai'ch. Ba' na mīt pai' dhuuk gio mup ba ai, ba aagi'ñ am nar silhkam ji, cham tu' pui' pix jum kai'ch. Ba' gu ja'tkam bīx mui' ji bubua mīt na mīt ba ti tīgim mu ja'p nam pai' jax ka daraat gu Siiria kam sandaarui'x, ba' bīx pu tu u'uuk jamīt gu ja bīxchu' na jī'k mi'x chu jai'ch kat.

Ba' buimgidhak mi ba tum ga'ra gu ariin gio gu sebaa'n gio joidham baraat kī'n, pui' na jax kai'ch gu Eliseo takaab dīr. Gu' ba' gu nobii'ñ gu gē'kam gui' na takaab dīr cham ti jīgi'ñ gu pui' na jax kai'ch gu Eliseo, mi' pu kīyas jamīt gu ja'tkam nam giilhim jix kobkom mu boopo' mi' na pai'r gē' ki'ngob ka'. Ba' pu muu dho na mīt gu' giilhim jix io'm kīyasa. Ba' dhi' mi' pix pui' ba jim nat jax dhuukat jum

kuugalh gu pui' na jax ba titda takaab d̄ir gu Eliseo, na saak pu'ñi tigia' na pui' ji chu buusnia' na jai'chdhilhia' gu koi'. Dho gu' pui' t̄i dho, sia ku cham ilhdhat na pui' tum duñia'. Dai ji nat gu' pu cham tu' juu, nat gu' dai ba muu na mit k̄iyasa gu ja'tkam.

Gu Asail na mi'p bar ḡ'kam ka' Siiria

Ba' gatuuk dai nat ba jii gu Eliseo mu ja'k na pai' pui' t̄i t̄i' Damaasko, mi' na pai'r ja mo' ka' b̄ix kap d̄ir na ji'x bhaan bipio'da' gu Siiria d̄ib̄ir. Ba' jano' ampik jup jix ka'ook ka' gu Ben Adad gui' na mi'r ḡ'kam ka'. Ba' mu joot gu Asail gui' nar nobii'ñ ka' na sap tikkara' gu Eliseo no' moo duadhim, piam ku gu' cham. Ba' gu Asail mui'p ma jii, ba' mu ji ̄ek bhai'p ba tikka no' sap moo duadhim gu ḡ'kam. Ba' gu Eliseo jup titda na sap pu t̄ida' na duadhim ji, gio ba' moo ja'pni'p titda ip na sap gu Dios jup kai'ch na kam aaya' ji na mukia' gu Ben Adad. Gui' sap ba' d̄ilh gu Asail bhaankam mi jim ḡ'kamta' mi' na pai'r Siiria.

Ba' daipu' xi chikkak ba jii ip gio gu Asail. Ba' mu ji ̄ek pui'p ba titda gu Ben Adad na sap duadhim ji, cham tu' muukim. Gu' ji nat gu' buimgidhak d̄ilh gu Asail mi ba mua gu Ben Adad, sa'ua jix baa' bha daax daakaram na sap ba' ii'mchui gan ji mukia'. Mi' d̄ir ba' dai nat mi bam ḡ'kamta gu Asail mi' na pai'r Siiria.

113. Gu Joram na mi bam ḡ'kamta' Judaa

*(Na mi' d̄ir boosgix gu gatuuk kam u'uan na Reyes t̄i' 8:16-24
gio ba' gu gatuuk kam u'uan na Kroonikas t̄i' 21:1-22:1)*

Ba' na pui mi' kar ḡ'kam ka' gu Joram Efrain, am xi muu gu Josafat gui' na mu ja'k jir ḡ'kam ka' Judaa. Ba' ji'k baik mambh̄ix daman jix chamaam oidha' juugit jup duu na mi xir ḡ'kam kat, mi' d̄ir ba' gu maraa'n gu b̄ipi' kam na pui'p t̄i' Joram bhaankam mi'p jim ḡ'kamta. Ba' nat jax mi jim ḡ'kamta, pu maa'n jimdam tu chia nam ja kooda' gu jajaa'nni'ñ gio ba' gui' na ji'k ilhii'ñ nam bax mu'aam ka' gatuuk nam d̄ilh mi xim ḡ'ḡerkamtam ka'.

Ba' gui' na Atalia t̄i' jir b̄inga'n ka' gu Joram, gui' nar maraa'n gu Akab kat, gui' na mu ja'k jir ḡ'kam kat Efrain, pui' ku ba' buam pix tu buada' gu Joram, ja'p nam jax tu buimik gui' nam mu ja'k jir ḡ'ḡerkam kat Efrain. Ba' nat tu'x buam jum duukam jup tu duu gu Joram, nat ja guguux dho gu ja'tkam na pui' ja titda' nam sap ja bui tu daanda' gu didios gup d̄iñxim.

Ba' t̄i cham ko'raarda' gu Dios gu pui' na jax ja'k tu buada' gu Joram, gu' ji na gu' cham bhai' na jaroi' mu jootsa' na mua'ra', nat gu' moo pui' ja'k jup tu daaxdhak gu Dabii kat nap titda nam saak gu bopxi'ñ nam maaxilhidha', ji'ma'n pu'ñi jum ḡ'ḡerkamtidha' am. Pui' dho ba'

cham jax dhoda, mi' pui' pup jir gē'kam, cham tu' pui' dhoda nat jax jup ja doodak biipi' dir gui' nam mu ja'k jir gē'gērkam kat Efrain.

Ba' jano' gu Edom kam ja'tkam bhai'p ji ja kokda mit gu mi' kam Judaa, gui' nam biipi' dir ka tu namki'ndhat. Ba' biix ja daam ji kikbu mit gu mi' kam Judaa, na gu' gu Dios pix nat pui' ja'k tu duu na mi' pix tulhiinchu'n gu Joram na cham tu' ka'm nii'n.

Gio ba' moo maa'n u'uan jup maa mit gu Joram, gui' nat tu ua'nak biipi' dir gu Eliiyas na ba' moo ba bhiika' gu Dios bhammi ja'k jix dhaam. Ba' gu u'uan ja'pnm kai'ch: "Gu Dios jup kai'ch na pich cham tu' ka'm tii, ja'p na jax gum taat Josafat kat, gio ba' gum kuulsi kat Asaa. Pui' ja'k jup xi chu bua ap nam jax tu buimik gui' nam mu ja'k jir gē'gērkam kat Efrain. Tii' na pich gu' moo ja koi gum jaaduñ nam jir jix kikii' ja'tkam kat, cham tu' pui' na jax aap. Ba' gu xib tu' na jax chui'ka', gu Dios pui' tu duña' nam biix aixim bhai' jim tulhiina' gui' na pim ji'k jir jum maap oi'dhagim gam biix gu ja'tkam nam ji'k jir ya' kam dhi Judaa. Gio ba' aap na bhai' pix ji chum aaya', mi' dhir ba' gatuuk dai nap am xi mukia'."

Ba' gatuuk ji'kchi jurni'n ki'n pui' xi chu duu gu Dios nam bhai' pix ji ja kokda' gu Judaa kam, pui' na jax gu Pilistea kam gio ba' gu Araabia kam. Ba' pu biix tu u'uuk jamit na ji'k tu' bia'kat gu Joram, damdir gu bipnaga'n jamit pup xi iixdhak ganai' gu maamra'n. Dai ba' siamri gu gatuuk kam cham bhik jamit. Gio ba' nat bhai' pix jix ko'kor gu booka'n gu Joram, gammiji pix bax ko'k ka', ji'k gook oidha'p duu nat ba' moo am xi muu. Ba' cham pik jaroi'x buam jum ilh nat pai' dhuuk muu, cham pik jaroi' susua. Ba' xijum baik oidha'p duu na mi xir gē'kam kat nat ba' moo am xi muu. Mi' dhir ba' gu maraa'n gu gatuuk kam gui' na Okosiiyas tii' bhaankam mi'p jim gē'kamta biix kap na ji'x kap jir Judaa.

114. Gu Jeyuu na ba ja kooda' gui' nam ji'k jir jum maap oi'dhagim ka' gu Akab

*(Na mi' dhir boosgix gu gatuuk kam u'uan na Reyes tii' 8:25–10:36
gio ba' gu gatuuk kam u'uan na Kroonikas tii' 22:2-9)*

Gu Eliseo na gē'kam ki'n ba daasa' gu Jeyuu mu Efrain

Ba' maa'n oidha' pix jup duu na mi xir gē'kam kat gu Okosiiyas na pai' jax jir Judaa. Ba' cham tu' bhai' tu jii, na gu' dhi'r maraa'n ka' gui' na Atalia tii' gui' nar maraa'n ka' gu Akab kat gui' na biipi' dir mu ja'k jup jir gē'kam kat Efrain. Pui' ku ba' buam pix tu buada', na gu' pui' chianda' gu di'ii'n na biix aixim jix buam jum duukam jup tu buada'. Ba' maa'nnim ma jii gu Okosiiyas mu ja'k na pai' pui' ti tii' Jesreel nat ba paxiartudam gu Joram gui' na mit biipi' dir maa'n ni'ook jup duu gui' na mi'r gē'kam ka' biix kap na ji'x jir Efrain, gui' na mit biipi' dir tiip mua gu Siiria kam na ja bui ka tu kokda.

Ba' nat pai' dhuuk mu ba ai gu Okosiiyas mi' na pai'r gē' kiicham ka', maa'n mu joot gu Eliseo gu tujuandam tugi'ñ gui' na pui' bhaankam jup tu a'gada' gu Dios, na sap bha toi'ñmira' gu asait mo'ran maa'n gu maa'nkam na pui' tii' Jeyuu, gui' na maadit iam p̄ix jir ja gē'kam tuk ka' gu sandaarui'x gu mi' kam Efrain, gio sap ba' na xi aagi'ñdha' ip na dhi' mi bar gē'kam ka' Efrain. Gio sap ba' na pu t̄ida' ip na biix ja kooda' gui' nam j̄i'k jir jum maap oi'dhagim gu Akab kat, sia gu b̄inga'n Jesabel, na ba' mi xi aaya' nat gan giilhim mui' ja koi gui' nam t̄ii tu daanda' buiñor gu Dios.

Ba' gui' na bhaankam tu a'gada' gu Dios mui'p jii ip, ba' pui'p tu duu na jax t̄itda, gatuuk ba' dai nat ba jii jix iixchuixim. Ba' gu jai' sandaarui'x gui' nam iam p̄ix jup jir ja gē'ḡerkam tuk ka' gu sandaarui'x bhai' ba t̄ikka am gu Jeyuu na sap jax t̄itda gui' na bhaankam tu a'gada' gu Dios. Ba' gu Jeyuu xi ja aagi'ñ ip na sap pui' t̄itda na gui' mi' dhir ja'p ja'k bar gē'kam ka' mi' Efrain. Ba' gui' p̄ix jix bhai'm ilh jamit ip, biix jai' pui'p ji ch̄ii mit na sap jir am na dhi' mi'r gē'kam ka'.

Gu Jeyuu na ba ja kooda' gui' nam j̄i'k jir jum maap oi'dhagim ka' gu Akab

Ba' gu Jeyuu ja biim gui' nam pui' iam p̄ix jup jir ja gē'ḡerkam tuk ka' gu sandaarui'x maa'n ñi'ook bap duu mit nam sap jax ja'k duñia' nam mu'aa' gu Joram, gui' na mummip tu'ii' Jesreel mi' na pai' dhir nai'r gē'kam, na mi' duadhim na mit ko'ktulh biip̄i' dir na ja bui ka tu kokda gu Siiria kam.

Ba' na mit pai' dhuuk pu'ñi maa'n ñi'ook xip duuk, mu jii gu Jeyuu bhaan gu karreet mu na pai' pui' t̄i t̄ii' Jesreel. Ba' nat pai' dhuuk ba t̄ii gu Joram gio gu Okosiiyas na mui' ba jim gu Jeyuu, mui' ji jii mit bhaan gu ja kakret na mit ba namkim. Ba' na mit pai' dhuuk mi ba nam, bhai' ba t̄ikka gu Joram no' sap moox bhai' kai'chidhat mui' ba paxiaraim gu Jeyuu. Ba' gui'p t̄itda:

Esta ilustración
no está
disponible.

—Jax gi dhui na gu' cham tu' jai'ch jīiki' ya' dhi Efrain, na gu' gum naan Jesabel maa'n na ja daaŋchu' gu didios gup duiŋxim, gio na jax aa' ku pui' ja jiboiŋdha' gu ja'tkam.

Ba' ba maat gu Joram nat mui' ba ja koodam gu Jeyuu na ba' diih mi jim gē'kamta'. Ba' jotmoda' mui' tī jiiŋkii gu Okosiiyas nam sap jiboi'ŋgia', gu' ji nat gu' gu Jeyuu jotmoda' mu tu mumuu. Ba' pux bhai' ai gu Joram, pu muu dho gu' maa'n jimdam. Mi' dhir ba' gu Okosiiyas ardimik jup mua ip. Ba' dhi' ja'p kai'ŋkam ja koi, na gu' gu Joram jir di' nar maraa'n gu Akab kat, gu' ba' gu Okosiiyas jup jir kuulsi'ŋ ip. Ba' nat pai' dhuuk pui' xi ja doodak, xi chu chia gu Jeyuu nam sap xi bhīji gu tukga'n gu Joram mu bua'pu' mu na pai' ti dirba' kat gu Nabot kat. Ba' gui' pui'p dooda mit, xi bhīk jamit mu xi bua'puk, mi' dho ba' pum jaax gu i'ra'n bhaan gui' gu dībir.

Ba' gatuuk nat pai' dhuuk pu'ni xi chu doodak gu Jeyuu, nat ba' pik moo mu ba ai na pai' pui' ti tīi' Jesreel, ba' ba tīi' gu Jesabel na bhammi dir bha ti nīi'ŋ tē'kob kuugaran gu ba'aak. Ba' bhai'p oipo am jī'kchi gui' nam bhai' tu juanda'. Ba' gu Jeyuu mu ja jīŋkui nam sap bha nui'ŋña' gu Jesabel. Ba' gui' pui'p dooda mit, bha nu'ya mit dho. Pu mijimmi ji dhuu bīpta'n, mi' dho ba' gu' pu muu maa'n jimdam.

Ba' mi' dhir gatuuk nat pu'ni xi chu doodak ip gio gu Jeyuu, ba ja o'bhagi'ŋ ip gu Samaaria kam gui' nam jir jix a'aixkam jum aa'ndam ka', gui' nam mi ja nuuka'nda' gu kukuulsi'ŋ gu Akab kat, ba' mui' ba tu ja ua'ŋxi. Ba' gu u'uan bhaan pui'm kai'chim nam sap maa'n gē'kam ki'n daasa' gui' nam jir kukuulsi'ŋ gu Akab kat, mi' dhir sap ba' dai nam maap bhai' ji ja kokda' gui' ja bui. Gu' ji nam gu' gui' cham aa' nam pui' tu duŋia', nam gu'x iibhi'ŋ gu Jeyuu, dai na mit mu tu joochxi nam sap pu tīda' nam cham jum guguuxi'ŋ nam maadit gē'kam ki'n daasa' gu kukuulsi'ŋ gu Akab kat. Ba' gu Jeyuu gio mui'p tu ja joochxi nam sap pu ja tīda' ku gi nam bīx ja kooda' gu biipibop gui' nam jir kukuulsi'ŋ gu Akab kat, ba' gui' nam jix chotdonit pui'p tu dooda mit. Ja koi mit dho, pu bīx dappaam nam jir jī'kia'n kat, nam aixkat jī'k baik oo'm daman mambhīx pup. Gatuuk ba' dai na mit xi ja iikik gu ja moom mu joochxi gu Jeyuu na sap ba' ja tīgia' na mit silhkam ja koi.

Mi' dhir gatuuk nat pui' jī' xi chu doodak ip gio, bhai' ji ja koi ip gui' nam jī'k jir maamra'n ka' gu Akab kat, ganai' kukuulsi'ŋ gio ba' gui' nam jī'k kaichgit. Ba' dhi' pu'ni ja'k tum duu nat jum kuugalh gu pui' nat jax ja'k tīdak gu Eliiyas gu Akab kat nat pui' ja'k mu joot gu Dios na pu'ni tīda'.

Gu Jeyuu na ba ja kooda' gui' nam bhaankam tu a'gada' gu Baal

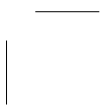
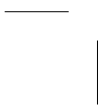
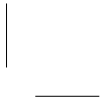
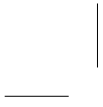
Ba' ja'pni ja'k jup tu dooda gu Jeyuu, na gu' cham ko'raarda' nam buiŋor tu daanda' gu ja'tkam gu dios gup duiŋxim gui' na pui' tīi' Baal. Bhai' ji ja iatgi gu ja'tkam, jup ja titda na sap jix chu piastat am nam

jix bhai'm taat ka' buiñor gui' jī' gu dios na pui' tii' Baal. Ba' bīx ba ja bai gui' nam jī'k mi tu makgīrxi'ñdha' gu sasoi' gu Baal, gio ba' gui' nam jī'k bhaankam jup tu a'gada'. Ba' na mīt pai' dhuuk bīx mi bam jumaap, nai' xi ja nīi'ñ gu Jeyuu no'm sap moo cham jai' mi'p tu'ii' gui' nam buiñor ja'k jup tu daanda' gu Yabee, na sap ba' cham ja binkam mi ja kooda'.

Ba' ja'xpīx bhai' ji chu makgīrta kam xi bua gu Jeyuu buiñor gu Baal. Ba' nat pai' dhuuk xi chu makgīrtak, jotmoda' ja'p xi ja duiñ gu sandaarui'x chugi'ñ nammīji' dīr ja'p guguuk bīx xikoolh mi ja chiopi' am gui' nam mi tu daanda' buiñor gu Baal, nam sap jotmoda' mu baapkīi mi' pu ja kooda'. Ba' gu sandaarui'x jotmoda' mu baapkīk mi' pu ja koi mīt ip. Gatuuk ba' na mīt xi ja koodak, gu ja chiopi' bhai'p ji iar jamīt, pu bīx tuumsa mīt. Ba' dhi' pu'ñi ja'k tu dooda gu Jeyuu nam sap ba' mi' dhir ja'p ja'k cham ka tu daanda' gu ja'tkam buiñor gu Baal.

Ba' gu Dios joidham jix bhai'm ilh gu pui' nat jī'k jax tu dooda gu Jeyuu. Ba' pui' xi chu duu nam sap jī'k maakob aixim gu bopxi'ñ jum gē'gērkamta' mi' Efrain, gui' nam gatuuk ka maaxilhia'.

Gu' ji nat gu' gatuuk cham tu' mi' pui' ka jii gu Jeyuu gu pui' na jax ja'k tu aagix ka' buiñor gu Dios, nat gu' gatuuk jai' bhai'p ji ja daani gu didios gui' nam jir jup duiñxim nam jir pu chuutu'm na jax gu bhe'mser nam kī'n jup duñiix gu bapaiñum jix u'uam totbikdam, gui' nat jup ja dunaak gu Jeroboam kat gui' na bīipi' dīr jir gē'kam kat. Ba' gu Dios pui' xi chu duu na cham bhai' ka tu jimia' gu Jeyuu, ba' pui'm duu dho. Gatuuk gu Siiria kam sandaarui'x jamīt mi ji eēk Efrain, palhiip jup ba daa gu dībiir, gui' na ja'pni dhir ja'k bipio' xia'lhbui mi' na pai' dhir jir Joraaan Ak. Ba' dhi' pu'ñi ja'k jum duu. Ba' jī'k maa'n oo'm daman xijum baik oidha' jup duu na mi xir gē'kam kat gu Jeyuu Efrain. Gatuuk ba' nat pai' dhuuk muu, gu maraa'n Joakaas mi'p jim gē'kamta.

Na bhaan tu a'ga gu Israel kam ja'tkam nam tu ja a'gidha' gu ñio'ki'ñ gu Dios gio ba' gu ja gɛ'gɛrkam tuk

115. Na jax tu buimik gu Atalia nar gɛ'kam kat biix kap na ji'x jir Judaa gio ba' gu Joas

*(Na mi' dhir boosgix gu gatuuk kam u'uan na Reyes tii' 11–12
gio ba' gu gatuuk kam u'uan na Kroonikas tii' 22:10–24:27)*

Na jax ja'k jir gɛ'kam kat gu Atalia

Ba' gu Atalia gui' nar binga'n kat gu Joram kat gui' na mi'r gɛ'kam kat Judaa, nat pai' dhuuk pui' ba ti kai nat gu Jeyuu ba mua gu maraa'n Okosiiyas, jotmoda' tu chia nam biix ja kooda' gu bopxi'ñ gu Dabii kat, na sap ba' cham jaroi' maadit mi jim gɛ'kamta', dai diilh gu Atalia.

Gu' ji na gu' maa'n gu ubii gui' nar maraa'n gu Joram kat, jix ixchuixim maakam ja'k ixchu gu paasulhi'ñ na pui' tii' Joas gui' nar maraa'n gu Okosiiyas kat gui' nat ba mua gu Jeyuu. Gu' ba' na gu' jano' puix io'm jir ilhi'ch ka' gu Joas, ba' gu Josaaba biima'n gu binga'n na pui' tii' Jooiya gui' na bhai' gɛ' chiop jir ja gɛ'kam tuk ka' gui' nam jai' ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, ixchu mit gui' ji' gu alhii na pui' tii' Joas biima'n maa'n gu ubii na mi' nuuka'nda'. Maa'n kap jamit ja baapai bhai' na pai' i'lhich jix chu bhai'n ka' bhai' gɛ' chiop. Bhai' ba' pu baapax ka' am gammiji nam ixchuix ka' xijum maa'n oidha' dho moop duu nam bhai' o'ñchix ka'. Gu' ba' gu Atalia ja'kbui' oidha' bhai'p jir gɛ'kam kat.

Gu Joas na bam gɛ'kamta'

Ba' na pai' dhuuk bar gɛ' pa' ka' gu Joas, nat ba aich gu xijum gook oidha', jup jum aa' gu Jooiya nam chi pix cham jax ti'ya' gu ja'tkam nam siispa' na jax jup ilhii'ñ na gɛ'kam ki'n ba daasa' gu Joas. Ba' biix ba ja bai gui' nam iam pix jir ja gɛ'gɛrkam tuk ka' gu sandaarui'x mu ja'p biix kap na ji'x jir Judaa. Ba' na mit pai' dhuuk biix bhai' ba ai, xi baaburak gu Joas mi ja'p xi ja kiix nam sap ba' tigia'. Mi' dhir ba' gatuuk pui' ba ja titda na sap jir am nam dhi' gɛ'kam ki'n bhai' daasa' biix kap na ji'x jir Judaa, ba' gui' pix cham jup tii mit, jup kai'ch am na sap jir am. Mi' dhir ba' biix ba ja bai gui' nam lebiitas jum tii'ti'nda'. Ba' na mit pai' dhuuk bhai' ba ai, bhai' pui' ba ja titda nam sap bhai'

nuuka'nda' gu Joas nam gē'kam ki'n daasa', na ba' cham bha eēji gu abuila'n Atalia bhai' mu'aa'. Ba' gui' pix cham jup tii mit, jup kai'ch am na sap jir am.

Ba' ja'xpix ba baabu mit gu Joas miji dir gē' chiop, bhammi ja'p tē'kob jamit xi kii na pai' biix kap dir bhammix chu maax. Mi' dhir ba' dai na mit bhai' xi kiix mo'ran maa'n gu kuruun, gio ba' na mit pui' ba tii na dhi' mi bar gē'kam ka' mi' dhir ja'p ja'k. Ba' gu ja'tkam bhai' ji chu laalagi mit nam joidham jix bhai'm taat na mit ba dai maa'n gu gē'kam, jai' ba' nam bha tu sab sasaasbikar ki'n.

Ba' nat ba ja kai gu Atalia nam pix giilhim kai'ch gu ja'tkam mu gē' chiop, jotmoda' mu dai'bus nat ti tiigim na tu' jax jum bua. Ba' nat ba tii gu Joas na bhammi kiik tē'kob na pai' dhir biix kap dir bhammix chu maax, giilhim gē' ki'n bhai' ji jiiñ, jup kai'ch na mit sap agree'n jumai mi ba dai gu gē'kam na cham jir am. Ba' gu Jooiya jotmoda' ja chia gu sandaarui'x chugi'ñ nam sap daagii xi buusaidhai mi' dhir chiop mu ja'p mik pa' xi chiimirai xi mu'aa' gu Atalia. Ba' gu sandaarui'x dai na mit jax jup daa mu ja'p mik pa' mit xi chiimirak xi mu'aak.

Mi' dhir ba' gatuuk dai nat bhai' ji chu ja a'gi gu Jooiya gu ja'tkam na pui' ja titda na sap jum aa' nam biix dhit dai buiñor gu Yabee pix tu daanda', gui' na pik silhkam jir Dios, sia gu gē'kam. Gatuuk ba' dai na mit xi chu a'gak mu jii mu na pai' kiika' gu chiop mi' nam pai' tu daanda' gu ja'tkam buiñor gui' na pui' tii' Baal. Ba' na mit pai' dhuuk mu ba ai, bhai' ji iara mit gui' ji' gu chiop, biix jamit tuumsak ja'x ji kii, gio ba' na mit biix jup mua gui' na mi ka tu makgirxi'ñdha' gu sasoi' gui' ji' na pui' tii' Baal. Mi' dhir ba' gio bhai'p ji chu ja a'gi gu Jooiya gui' nam bhai' gē' chiop jai' ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, gio ba' gui' nam lebiitas jup jum tii'ti'nda', na pui' ja titda na sap jum aa' nam jix bhai' xi nuukdat gu gē' chiop gio ba' nam pui' tu duñia' ip nat jax ja'k chianik gu Dios gu Moisees na tu duñia'.

Gu Joas dho ba' bhai' pup jir gē'kam biix kap na ji'x jir Judaa. Ba' mui' oidha' bhai' pu tu aagi'ñdha' gu Jooiya na aagi'ñdha' na jax ja'k mi' pui' jimda' na jax tu aagix buiñor gu Dios. Gatuuk ba' ji'kchi jurni'ñ ki'n, ji'k gook gu u'uub biima'n ba tu kiichchuda gu Joas. Ba' ji'kchi ja tiigik jamit ip gu a'aalh. Mi' dhir ba' ba tu chia gu Joas nam sap ja tañia' gu tuumiñ gui' nam ji'k aagix nam tu maakda' bhai' gē' chiop na ba' ki'n jum ki'mpiga' na cham pik kii'. Ba' na mit pai' dhuuk mui' maap jumaap gu tuumiñ, jix bhai' joidham tu chia nam ki'mpiga'.

Gu Joas na jai' ja bui bhai' ji chu dañia' gu didios gup duiñxim

Ba' nat pai' dhuuk ba muu gu Jooiya, jai' dhit bhai' ji iatgi mit gu Joas gui' nam bhai'r jix a'aixkam ka' Judaa, nam pui' titda na sap jir am na tu dañia' ja bui gu jai' didios gup duiñxim. Ba' gu Dios cham

ko'raaru. Ba' mu ja joochxi ji'kchi gui' nam bhaankam tu a'gada' nam sap pu ja ti'npu' nam cham ka ja daanda' gu jai' didios gup duiñxim, gu' ja'pji sap dai gui' buiñor pix ji nax bhai' nam tu daanda'. Gu' ji na gu' pu cham jaroi' ja kəkēda' nam pui' tii tu ja a'gi'ñdha' mu ji a'jit. Ba' maadit dhi' ji' nam bhaankam tu a'gada' gu Dios, jir di' na Sakariiyas tii', gui' nar maraa'n gu Jooiya kat. Ba' dhi' ji' dhi Sakariiyas nat pu'ñi mu ja aa'ñdharak gu ja'tkam nam jax ja'k mi' pui' jimia', jup ja titda:

—Xi' pik cham tu' ka'm nii'ñ japim gu pui' na jax ja'k tu aagix buiñor gu Dios. Pui' ku ba' biix aixim pix cham bhai' ka tu jam jim. Ba' gu Dios cham tu' jam palhbuidha' na pim gu' sap cham tu' ka'm nii'ñ.

Ba' giilhim jix bhaamut kai gu Joas gu pui' ji' nat jax tii gu Sakariiyas, ja chia dho gu' gu ja'tkam nam sap joodai ki'n ma'yasai mu'aa'. Ba' gui' pui'p dooda mit dho, mua mit dho mu ja'p jamit xi baidhak irban mi' na pai' gē'x chu bhai'n ka' bhai' dhi gē' chiop. Ba' dhi' pu'ñi ja'k tu dooda gu Joas, sia kut gu' gu Jooiya kat, gui' nar taata'n kat gu Sakariiyas na mit mi ba mua, tiix bhai' duu nat ixchu na mit ba' cham mua.

Ba' gu Dios bhai' ji tulhiiñchuda gu Joas, pui' xi chu duu nam gu Siiria kam ja'tkam bhai' ji ja baabuidha' gu ja dirba' gu mi' kam Judaa, na ba' mi xi aaya' gu Joas nat buam pix tu dooda nat gan tu chia nam mu'aa' gu Sakariiyas kat na tii cham tu' kuiñcha bia'kat. Ba' biix ja koi mit gu mi' kam Judaa gui' nam iam pix jir ja gē'gērkam tuk ka' gu sandaarui'x, gio gu Joas jamit biix giilhim jix io'm jup ko'ktulh. Ba' na bhai' ka bo' na pai' boppoda', gu tujuandam tugi'ñ jamit bhai' ji ēk xi mu'aak, na sap ba' mi xi aaya' nat gan tu chia nam mu'aa' gu Sakariiyas kat. Ba' jano' ji' na mit pai' dhuuk mua, bap dunaak gook oo'm oidha' na bhai' bar gē'kam kat Judaa, mi' dhir ba' gu maraa'n Amasiyas bhai'p jim gē'kamta.

116. Gu Joel na ba ja aagi'ñdha' gu Judaa oi'ñkam na jax ja'k jix bhai' tu ja jimia'

(Na mi' dhir boosgix Joel 1–3)

Gu sossoi nam ba tu jugioka' mu ja'p ja gagaa am gu Judaa oi'ñkam

Ba' maa'nnim cham mi' pui' ka jii mit gu Judaa oi'ñkam na jax jix aa' gu Dios. Ba' gu Dios pui' xi chu duu nam bhai' pix ji chu jugioka' gu sossoi mu ja'p ja gagaa am gam biix aixim tuutu'm gu botpoda' gui' nam xi chu xi bua mu ja'p ga'n tir. Ba' mikkat giilhim bhai' bhiogi' ji jii, biix cham ka bia'ka' am gu ja'tkam nam tu' jugia'. Gio nat gu' pui' tu duu gu Dios na cham ka duuduya'. Mi' dhir ba' gatuuk dai nat mui' ba joochxi maa'n gui' na bhaankam tu a'gada' na pui' tii' Joel, na sap ba' ja aagi'ñdha' na jax kai'ñkam pui' tu ja bua. Ba' gui' mui'p jii ip, ba'p ja titda mu ji ēk:

Esta ilustración
no está
disponible.

—Ea na pim xiñ kaaya' jiñ jaaduñ nañ jax jam tīda', aapi'm na pim jir jagi'gir na pim jir ya' kam Judaa gio ba' aapi'm na pim jī'k ya'p tu'ii'. Dho gu' na pim jax ba ti nī'ñ jia, na buam pīx ba tuch jim, pui' na jax nat bīx mai' ba ti gī mu ja'p jich gagaa am na mīt tu jugio gu sossoi. Ba' gu xib cham jaroi'x bhai'm taat ka', na gu' cham jaroi' tu oraa' xib dhi oidha'. Ba' dai na jax ja'k jix bhai' na pim pu tīda' gu Dios na jam palhbuidha' na cham pui' ka tu jam buada'. Tīi' na gu' ni palhīp kuch ka bia' gu kaichuk gui' nach makia' git gu Dios na jī'k bhaan jup bipio'. Ja'p moox buam dho gu', na gu' panaas ku ja'p jix chu doodam gu Dios na bīx jix ja koodam gu ja'tkam ya' dhi oi'ñga'n.

'Ku ba' gu' no' pimit moo gio soi'm ilhdhak bhai'p ji chu daanī buiñor, no' pim pui' tīda' na pimit jix buam ba ilh gu pui' na pimit jax mam ua'tulh bīpi' dīr, cham dho ka jam tulhīiñchuda', gio chi daman na pui' tu duñia' nax bhai' ba tu jam jimia' ya' dīr ja'p ja'k. Na gu' gu Dios cham tu' moo ja'p xi' pīk jup xi jam tulhīiñchudam jia, na gu'r jix bhai'kam. Cham tu' aa' na jam tulhīiñchuda', ku gu' na pim jix buam ba ilhdha' ji gu pui' na pimit jax jum ua'tulh bīpi' dīr, cham tu' dai na pim jix buam jum aa'nda' pīx gu pui' na jax tu jam bua.

'Ba' gu xib tu' na jax chui'ka', ja baidha' pim bīx gu ja'tkam, aapi'm na pim jir jagi'gir, nam ba' ya'm jumpada' nach pu ja tīda' nach jich xaabu' na ba' bhaan matgilhia' nach silhkam cham ka aa' nach pui' ja'k ka tu jimda' gu pui' nach jax jix buam tu bua. Gu' ba' gui' nam jī'k ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, jir am nam bhai' ji chu dañia' buiñor gu Dios nam pui' tīda' na tu ja uañdha' gu ja ua'tulhdhara'.

Ba' gu ja'tkam pui'p tu duu mīt na jax ja tīda gu Joel, mam saabu mīt. Ba' gu Dios jix joi'mdak ba ja tīi. Ba' pui' ba ja tīda na sap pui' ba tu duñia' nam cham tu' ka tu ja jugi'ñdha' gu sossoi mu ja'p ja gagaa am. Gio ba' moop ja tīda ip na sap mi' dhir ja'p ja'k jix bhai' ba tu ja jimia' gio na joidham jix bhai' ba tu kaibha', sap mui' tu oraa' am, nat

gu' sap bīipi' dir cham bhai' tu kaibhak jī'kchi oidha'. Mi' dhir ba' moop ja titda ip nam sap joidham jix bhai'm taatit buiñor tu daanda', na gu' joidham jix bhai' ba tu duñia' ja bui.

Gu Dios nat pui' tii na bha jootsa' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda'

Mi' dhir ba' moop ja titda gu Dios gu ja'tkam na sap jax chu'm tanoolh bha ja joochxidha' gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mdaga'n na sap ba' bīix aixim joidham jix kīi'p jum duukam jup tu duñia' bha ja'p jix dhaam gio ya ja'p dibīir ta'm nam tu' cham jī'xkat pai' dhuuk pui' ti niidhat ka', nam sap ba' ba machia' nax jai'ch gu Dios. Gio ba' moo ja'pnip kai'ch ip gu Dios na sap bīipi' dir pui' tum duñia' na ba' pik moo bam kuugalhdha' jano' nat pai' dhuuk tu dai nam tīmo' dhi oi'ñga'n. Gu' ba' gu jaroi' no't soi'm ilhdhak pu tīi'n gu Dios na palhbuidha' na cham jum tulhiiña' jano' jī' na pai' dhuuk pui' tum duñia' na giilhim jir tulhiiñara' ka', palhbuidha' dho.

Gio ba' moo ja'pni ja'k jup kai'ch ip gu Dios na sap jano' nam pai' dhuuk xim tulhiiñai gu ja'tkam, gio nam ja ui'ka' gu jai' ja'tkam maakam ja'k na pai' cham jir ja dirba' am ja'k ka', gui' pui' tu duñia' na giox bhai'p ba tu ja jimia' gatuuk. Gu' ba' dhi' jī' nam jaroi' ja tulhiiñchuda', pui'p ja tulhiiñchuda'. Gatuuk sap ba' dai na bīix maap ja jumpadai gu ja'tkam nam jī'k ya'x jai'ch ka' dhi oi'ñga'n ja aagi'ñdha' na mit tu' jax dhuu bīipi' dir. Ba' gui' nam jī'k jix buam jum duukam jup tu duñia', ja tulhiiñchuda'. Mi' dhir sap ba' dai na pui' ba duñia' gu Jerusaleen kii nar jix uañ kiicham ga'n ka', gio ba' na joidham jix bhai' ja nuuka'nda' bīix nam jī'k jir Judaa oi'ñkam ka'.

117. Na jax ja'k jir gē'kam kat gu Joakaas mu Efrain gio ba' gu Joas gio gu Jeroboam, gio ba' gu Amasiias ip mu ja'k Judaa

*(Na mi' dhir boosgix gu gatuuk kam u'uan na Reyes tīi' 13:1–14:24
gio ba' gu gatuuk kam u'uan na Kroonikas tīi' 25)*

Na jax ja'k jir gē'kam kat gu Joakaas mu Efrain gio ba' gu Joas

Ba' nat pai' dhuuk muu gu Jeyuu gui' na mur gē'kam kat Efrain, gu maraa'n Joakaas mi'p jim gē'kamta, mambhīix daman xijum gook oidha' mi'r gē'kam kat. Ba' pui'p ja daanik gu didios gup duiñxim gui' nam pu chuutu'm na jax gu bhe'mser na kī'n jup duñiix gu bapaiñum jix u'uam totbikdam, gui' nam jup ja dañiimik gui' nam bīipi' dir mi'p jir gē'gē'kam kat. Ba' gu Dios pui' xi chu duu nam bhai' ji ja kokda' gu mi' kam Efrain gui' na mu ja'k jir gē'kam ka' Siiria na pui' tīi' Asail. Ba' bīix ja daam ji kikbu gu Efrain kam, gio ba' nat ja chia nam namki'ñdha' bīix sia gu maraa'n nat pai' dhuuk mi'p jim gē'kamta gui' na pui' tīi' Ben Adad na jax tīgich gui' na bīipi' dir jup jir gē'kam kat. Ba' mui' oidha' tu namki'ñdhat am gu mi' kam Efrain, gu' ji nat gu' gatuuk

soi'm ilhdhak gu Joakaas gio bhai'p ji chu daani buiñor gu Dios. Ba' pui' xi chu duu gu Dios nam cham ja daam ka kika' gu Siiria kam.

Ba' mikkat nat pai' dhuuk muu gu Joakaas, gu maraa'n Joas mi'p jim gē'kamta, mambhix daman xijum maa'n oidha' mi'r gē'kam kat. Ba' pui'p ja daanik gu didios gup duiñxim gui' nam pu chuutu'm na jax gu bhe'mser nam ki'n jup duñiix gu bapaiñum jix u'uam totbikdam.

Na jax ja'k jir gē'kam ka' gu Amasiyas mu Judaa

Ba' gatuuk ji'kchi jurni'ñ ki'n nat pai' dhuuk bhai' jim gē'kamta gu Joas na pai'r Efrain, gu Amasiyas maraa'n gui' na pui'p tiigich Joas na pui'p jir gē'kam kat mu ja'k Judaa, gē'kam ki'n jup ba dai mit mu Judaa. Ba' maa'n oo'm daman xijum maakob oidha' mi'r gē'kam kat. Ba'r jix kii' maa'nkam kat gio ba' nar jix bhai'kam kat, ku gu' ji'kchix buam jum duukam jup tu duuk na tu' cham jir am. Ba' nat tu' jax dhuu biipi' nat jax mi jim gē'kamta, nat tu chia dho nam ja kooda' gu gook ja'tkam gui' na mit mua gu taata'n kat biipi' dir. Ku gu' cham tu' biix tu chia ji nam ja kooda' gu ja maamar, na gu' pui' ja'k tu aagix ka' buiñor gu Dios na cham jum aa'nda' nam biix jup ja kooda' gu ja maamar gu jaroi' no' mit pu'ñim ua'tulh no' mit mua gu jaroi'.

Mi' dhir ba' gatuuk maap ba ja jumaap gu Amasiyas gu sandaarui'x chugi'ñ na bax ja kokdaram gu Edom kam ja'tkam, biix jup xi ja umua'ñdharak gu mu kam Efrain gu sandaarui'x nam sap jai' palhbuidha' na tu kokda'. Gu' ji nat gu' moo jano' mi'p ba ji buus maa'n gui' na bhaankam tu a'gada' gu Dios, ba' pui' titda gu Amasiyas na sap cham tu' palhbuidha' gu Dios no'm biix jup jiim gu Efrain kam sandaarui'x. Ba' gu Amasiyas pui' giop ma ja joot gu sandaarui'x nam ba jimia' mu ja'k Efrain nam pai' oidha'. Ba' giilhim bhaak jamit dhi' ji' dhi sandaarui'x nat gan ja joot. Ba' gammiji nam jax bhijim gē'gēr kikcham, xi ja koodaidhat am gu ja'tkam gio nam xi chu ja iixdhidhat gu ja bixchu' sia gammiji i'lhich kikcham gui' na bhaan bipio' gu Judaa dibir.

Diilh ba' gu Amasiyas mu jii ja biim gu sandaarui'x chugi'ñ nat ja kokdam gu Edom kam, ba' pu maa'n jimdam tu' pix ja dooda na mit pai' dhuuk bhai' ji ja kokda. Gu' ji nat gu' buam pix jup tu dooda gu Amasiyas, xi ja u'uuk gu ja didios tuk gu mi' kam Edom, bhammi ja'k ba' ja aich Jerusaleen. Ti' ja nii'ñ gu' gio nax maat nam cham tu' bhaai' no'm git gu' tu'x bhaai'n ka' gu' ja palhbuidha' am git ji gu Edom kam. Ba' bhai' ji chu koi gu sasoi' gio ba' nat tu ja makgirxi. Ba' gu Dios mu joochxi gui' na bhaankam tu a'gada' na sap pu tiida' na cham bhai' tu tatda' buiñor gu pui' nat jax tu dooda. Ba' gui' na bhaankam tu a'gada' gu Dios jup titda mu ji gēk na sap gu Dios pui' tu duñia' na jax chu'm tanoolh am xi mukia'. Mi' dhir ba' xem mi' pui' xi chiidak, nat gu' giilhim bhai' ji bhaam gu Amasiyas, jup titda na sap mi mu'aa' na pui' titda.

Mi' dħir ba' gatuuk jĳ'kchi jurni'ñ ki'n mui' ba tu ua'ñxi gu Joas gui' na mur gē'kam ka' Efrain, na pui' titda na sap mu ja kokdara', na mit gu' sap ja koi gu ja'tkam gu sandaarui'x chugi'ñ gammĳĳi gu gē'gēr kikcham na mit jax bhii na mit pai' dhuuk ba jii nat ja joot, gio gammĳĳi na jax i'lhich da'ñxim jir kikcham na bhaan bipio' gu Judaa dibħir. Ba' gu Joas mui'p tu joochxi ip gu Amasiyas nam sap pu tĳida' na cham tu'r am na ja kokda' gu mi' kam Efrain, nam gu' sap pu maa'n jimdam ja'kbui' kat ja daam ji kikbu' no' mit tĳi bhai' ji ja kokda, gio ba' sap na gu' cham tu' pu gammĳĳi tu mamai'chikda' na pai' dhuuk tu kokdada' ja bui gu jai' na pui' jim aagit nat ja ma'iich gu Edom kam nat ja kokda.

Gu' ji nat gu' cham tu' ji kēk gu Amasiyas mu jii xi ja baidhak gu sandaarui'x chugi'ñ nat ja kokdam gu Efrain kam. Gu' ji na mit gu' cham tu' jax ji dhuu, ja'kbui' kat ja daam ji kikbu mit gu Efrain kam. Ba' maa'n kap iar jamit bhammi Jerusaleen gui' na ki'n tu kuupka' mĳĳi dir ja'p bĳix xikoolh, gio ba' na mit mu baap bhĳĳi gē' chiop. Ba' bĳix pu u'uuk jamit gu tuumiñ na jĳ'k bha bĳitit gio gu jai'x chu da'ram namkim na bhai'x chu jai'ch kat. Gio ja'p ja'k na pai' daaka' gu gē'kam, pui' bĳix jup tu u'uuk jamit gux dha'ram tu namkim na bhai' jix chu jai'ch kat, mu ja'k ba' tu aich jamit na pai'r Samaaria. Ba' dhi' mi' pĳx pui' ba jim nat pu'ñi ja'k tulhiiñchuda gu Dios gu Amasiyas nat cham tu' ka'm tĳi nat gan ja daani gu jai' didios gup duiñxim.

Na ba mukia' gui' na bhaankam tu a'gada' gu Dios na pui' tĳi' Eliseo

Ba' jano' pik bhai'p ji chu ai gu Eliseo gui' na bhaankam tu a'gada' gu Dios. Gu' ba' na gu' pu bax maat jia na cham xim am xi mukia', ba' ba aagi'ñ gu Joas na sap gu Dios ja palhbuidha' gu Efrain kam nam ja mai'chia' gu Siiria kam nam ja kokda'. Ba' nat pai' dhuuk muu gu Eliseo, pui' dho ji chu buus, ja ma'iich dho gu Joas ja bĳim gu sandaarui'x chugi'ñ na mit ja kokda gu Siiria kam sandaarui'x chugi'ñ gu Ben Adad.

Na jax ja'k jir gē'kam kat gu Jeroboam mu Efrain

Ba' nat pai' dhuuk muu gu Joas, gu maraa'n mi'p jim gē'kamta, gui' na pui'p tĳigich Jeroboam na jax tĳigich gui' na bĳipi' dir jup jir gē'kam kat, ba' gook oo'm daman maa'n oidha' mi'r gē'kam kat Efrain. Ba' pui'p ja daanik gu didios gup duiñxim gui' nam pu chuutu'm na jax gu bhe'mser nam ki'n jup duñix gu bapaiñum jix u'uam totbikdam, gui' nam jup ja daanimik nam bĳipi' dir mi'r gē'gērkam kat. Ku ba' gu' siax io'm gē'kam ki'n ji bii ji gu Jeroboam, jix aichu'nda' na pu tu duñia' gu tu'.

Ba' gu Amasiyas mui' oidha' mi ka pup xi juruuñ Judaa na mi'r gē'kam ka' gatuuk nat pai' dhuuk muu gu Joas, jano' juugit na mit pai' dhuuk bhaamkidhak mua jĳ'kchi gu ja'tkam. Ba' nat jax muu, gu maraa'n Usiias mi'p jim gē'kamta.

118. Gu Jonas na ba tu ja a'gidha' gu Efrain kam gu ja'tkam, gio ba' gu Niinibe oi'ñkam na ba tu ja a'gidha' gu ñio'ki'ñ gu Dios

(Na mi' dhir boosgix gu gatuuk kam u'uan na Reyes tii' 14:25 gio ba' Jonas 1-4)

Gu Jonas na ba tu ja a'gidha' gu ñio'ki'ñ gu Dios gu Efrain kam

Ba' na ji'x juugit mi'r gē'kam kat gu Jeroboam Efrain, maa'n jai'chdhirik gui' na bhaankam tu a'gada' gu Dios na pui' tii' Jonas. Ba' maa'nnim mu joot gu Dios gu Jonas na sap pu tii'nmira' gu Jeroboam gui' na mur gē'kam ka' Efrain na mui' kap tu daam ji kikbu' na pai' dhuuk bhai' ji chu kokda' ja bui gu jai' ja'tkam, gio na mui' kap ja baabuidha' gu dippir mu ja'p na pai' jax jir Efrain mi' na mit pai' jax ba ja baabuidhak biipi' dir. Ba' pui' dho ji chu buus, palhbui dho gu Dios nat pui' ji' tu duu gu Jeroboam, jano' dir ba' giox bhai' ba tu ja jii gu Efrain kam ja'tkam.

Gu Jonas na tii mai' dhai'ñña' nax o'ñxidham ka' gu Dios

Ba' maa'nnim gu Dios mu ja'k jup ba jootos gu Jonas na pai' pui' ti tii' Niinibe, mi' na pai'r ja mo' ka' biix kap dir na ji'x bhaan bipio' gu Asiiria dibir, na sap pu ja tii'da' gu mi' oi'ñkam na cham xim ia'rsa' gu ja ba'bhak biix kap mi' na ji'x jir gē' kiicham, nam gu' sap giilhim jix buam tu jim. Gu' ba' na gu' cham aa' jia gu Jonas na mu jimia' mu na pai' jootos gu Dios, ba' silh bhii mu ja'k ju'ñdharan gu gē' suudai', mi' nam pai' gu'ngukda' gu gē'gēr kaknub. Ba' nat jax bha tis bhaan gu gē' kanuub, pu jii maakam ja'k na cham tu' mu ja'k jim gu gē' kanuub na pai' pui' ti tii' Niinibe, dai maakam ja'k, na gu' ja'p jum aa' gu Jonas na chi cham ka juanda' git gu Dios.

Esta ilustración
no está
disponible.

Gu' ji na gu' pux bhai'x maat gu Dios nat cham tu' ka'm tii' gu Jonas nat cham jii mu nat pai' joot. Ba' pui' xi chu duu na jibiih ki'n bhai' ji dhuuduya' mi' na pai' ka jim biix suudai' dhaam bhaan gu gē' kanuub, gio ba' na silh bhai' ji gu'ngukia' gu suudai'. Ba' gui' nam ji'k bhai' jiiim gu ja'tkam giilhim bhai' ji chooto'n jamit, ba' bhai' jim mamai'chi mit

na sap jaroi' kuiñcha bia' nat ba' mi'x buam ba ji chu ja alhio. Ba' dhi' bhaan ji chu buus gu Jonas, ba' bhai' ba tikka am nat tu' jax dhuu gu tu' nar jix buam jum duukam. Ba' gui' xi ja aagi'ñ na sap mai' miñchu' na tii o'ñxi'ñchu' gu Dios, jup ja titda ba' na sap jir am nam mu bua' suudai' chir na ba' cham ka gi'ñdukda' gio na nai' ji kikbu' gu duuk.

Gu' ji nam gu' gui' tii cham mu buam, gu' ji nat gu' jano' ba' giilhim jix io'm bhai' ji dhuu'n gio nat jix io'm bhai' silh ji gu'nguki gu suudai'. Gu' ba' na gu' cham bhai' jia nam jax dhuim palhbuidha', ba' pui' mam guguux jamit na mit mu bua suudai' chir gu Jonas na jax ba ja titda. Ba' pu moo jano' nai' ji kikbu gu duuk gio gu suudai' cham tu' ka gi'ñduki, ba' ba maat jamit biix gu ja'tkam nam ji'k bhai' jiiim bhaan gu gē' kanuub na bak silhkam jir gē'kam ji gu Dios, cham tu' na pui' pix jum kai'chdha'.

Gu gē' batoop na ba bha'ya' gu Jonas

Ba' nat jax mu gi' suudai' chir gu Jonas, pui' xi chu duu gu Dios na maa'n mi gē'ji gu gē' batoop am xi bha'ya'. Mi'ji ba' pu jimda' irban dir bookaran gu gē' batoop, baik tanoolh jup duu gio baik tukaa'. Ba' mi' pui' irban dir na jax jimda' bookaran gu gē' batoop, bhai' ji chu daani gu Jonas buiñor gu Dios gio nat xi taxchaabgi nat jix bhai' ba duu nat mu joot gu gē' batoop na bha'ya' na cham mi' pui' suudai' chir bhai'mui ba mukia'. Ba' gu Dios xi chia gu gē' batoop na sap biñbora' mu ja'p ju'ñdharan gu gē' suudai' na ba'x bhaai'n ka' na mi' dhir buusni ba jimia'. Ba' gu gē' batoop pui'p tu duu ip na jax titda gu Dios, mu jii dho maa'n kap na pai'r ju'ñdharan gu gē' suudai', mi ba' xi biñbok gu Jonas giop ba jii.

Gu Jonas na ba tu ja a'gidha' gu ñio'ki'ñ gu Dios gu Niinibe oi'ñkam

Mi ba' giop pui'p ba titda gu Dios gu Jonas na sap mu jimia' ji mu Niinibe. Jano' dho gi ba' gu' mui' ba jii ji gu Jonas, ba' mu ji gē'k jup ja titda gu ja'tkam:

—Moo cham bhai' tu jam jimia' jiiñ jaaduñ, gook oo'm tanoolh pix jup duñia' na cham pai' ka maati' ka' ya' dhi gē' kiicham Niinibe na pim pai' oidha'.

Ba' na mit pui' ji' ti kai gu Niinibe oi'ñkam, bhai'x buam jim ilh jamit. Ba' gui' na mi'r ja gē'kam tuk ka' ba ja soo'mchulh nam sap cham tu' jax ka buada' gu tu' nar jix buam jum duukam, dai sap nam bam saabu' pix gio nam bhai' ji chu dañia' buiñor gu Dios, na ba' cham ka ja ia'rsa' gu ja ba'bhak mi' na ji'x jir gē' kiicham. Ba' nat pai' dhuuk ba ja tii gu Dios nam jix buam bam ilhii'ñ na mit ba maat na mit jix buam jum duukam jup tu duu, jix ja joi'mdak ja kai nam jax titda, ba' cham tu' ka ja ia'rai gu ja ba'bhak mi' na ji'x jir gē' kiicham.

Gu Jonas na tiix bhaam ka' buiñor gu Dios

Ba' tiix bhaam gu Jonas buiñor gu Dios nat ba tii na joidham jir jix bhai'kam ja bui gu Niinibe oi'ñkam, na gu' tii ja'p jum aa' na git dai gu Israel kam ja'tkam ja buir jix bhai'kam ka', cham tu' biix ip gu tu' jai' ja'tkam. Ba' bhai' ji ñiokbo buiñor gu Dios, jup kai'ch:

—Mooñ pu bax maat na pu'ñi ji chu buusnia', pui' ku ñich ba' aañ tii mai' miñ bhaan gu gē' kanuub, nañ gu' pu bax maat nap jir jix bhai'kam gio nap jix aa' nap tu ja uañdha' dhi' dhi ja'tkam nam kuiñcha bia'. Aañ gu' ja'p tii ilhdhat ji nap mu ja kooda' git dhi' dhi ja'tkam nam cham jir Israel kam, nam gu' kuiñcha bia' na mit jix buam jum duukam jup tu duu. Ja'p moox buam jiñ aa' iñ iam tii, jix muukim tu tatda' dho moo. Aañ pui' ilhii'ñ nap jiñ mu'aa' nañ ba' cham ya' pai' pu'ñiñ tulhiiñdha'.

Ba' gu Dios jup titda:

—Gu' aañ jix bhai' bua ji nañ jir jix bhai'kam ja bui gu ya' oi'ñkam dhi gē' kiicham, na ñich tu ja uañ na mit gu' soi'm ilh aañ jiñ bui.

**119. Gu Amos na ba tu ja a'gidha' gu ñio'ki'ñ gu Dios
gu Efrain oi'ñkam**

(Na mi' dhir boosgix Amos 1–9)

Gu Amos na tu ja a'gidha' gu Efrain oi'ñkam na cham bhai' tu ja jimia'

Ba' na pui mi' kar gē'kam ka' gu Jeroboam na pai'r Efrain, gu Dios maa'n mu ja joochxi biix gu Efrain kam ja'tkam gui' na bhaankam tu a'gada' na pui' tii' Amos. Ba' ja'pni ja titda mu ji gēk:

—Jup kai'ch gu Dios: “Aapi'm na pim jir Israel kam, xiñ kaaya' pim nañ jax jam tiida'. Aañ jir di' na ñich bha ja baidhak mu dir Ejipto gu jam bopxi kat gio aañ pix jup jir di' na ñich dai dhi' ja a'm ti tii, gu' ba' na pim gu' aapi'm cham tu' ka'm nii'ñ gu pui' na jax ja'k tu aagix aañ jiñ bui. Jam tulhiiñchuda' iñ. Aañ jir di' jia nañ ja aagi'ñ gui' nam jiñ a'mkam tu a'ga nañ jax tu dooda' gatuuk na pim ba' aapi'm mi' dhir jup bax mat ka' na aañi' pix jir di' nañ pui' tu bua biix na ji'k tu' jax jum bua. Ba' maa'n mu jam joochxidha' iñ gu maa'nkam jix bhangim na jam kokda' gio na jam daam ji kikbu'. Tii ñich ba jam tulhiiñchuda na ñich pui' tu duu na bhiogi' jimia', gio na cham ka duuduya', gam nat biix aixim tu jam ai gu ko'kdai', gio gu sossoi na mit tu jugio mu ja'p jam gagaa am, gu' ji na pim gu' cham tu' mi' pui' jimiik na jax tu aagix aañ jiñ bui.

'Ba' xib tu' na jax chui'ka', dai na pim am ti ñirada' nañ jam tulhiiñchuda' na pim ba' mi xi aaya' nañ pui' tu duñia' na gui' nam xi jam bhaamki'ñ mi gēji jam kooda' am, gio ba' nañ pui' tu duñia' ip nam biix tu' pix tu dooda' biix kap na ji'x jir Efrain. Pu cham pai'

matgilhia' mi ja'p na pai' jax kar kikcham ka' bīx kap na jī'x jir Efrain.”

'Gio ba' moo ja'pnip kai'ch ip gu Dios: “Piam no' pim gu'x aa' nax bhai' tu jam jimda', jum aa' na pim dai aañ jiñ bui pīx ba tu daanda', cham tu' gu tu' jai' didios gup duiñxim. Ba' aañ cham tu' jam kīgalhi'ñ na pim gu' cham tu'r jix kīkī' ja'tkam, na pim gu' giilhim jix buam tomaat, gio na pim cham silhkam tu a'gada', daman japim cham ja tulhiiñchu'nda' gui' nam jix buam tu buada' gu ja'tkam. Gio na pim ja iatgi'ñdha' gui' nam alh gampai' tuutu'm gu ja'tkam nam cham tu' bia' nam cham jir jix chutumñigam. Na jax aa' ku pim pui' ja buadat ja boosgi'ñdha' gu ja tumñi' na pim ba' dīlh jum tutumñigamtaidha'. Gu' ji nañ gu' aañ jix bhai'x mat ka' na pim tu' jax buada', ba' tu' na jax chui'ka' aañ pui' tu duñia' na pim cham tu' kī'n tu saba'da' dhi' dhi tuumiñ na pimit ja boosgi gu gampai' tuutu'm gu ja'tkam gui' nam alh cham tu' bia' nam cham jir jix chutumñigam.

'Gio na ja'p jam ko'raar ip nam bīx jix chu mat ka' gu ja'tkam na pim aañ jiñ bui tu daanda' gio na pim sap pīk ba' xi chuñ makgīrxi'ñdha' gu sasoi', gu' ji nañ gu' aañ cham tu' kīgalhi'ñ gu jam makgir, na pim gu' cham tu' soi'm ilhdhat mi' pu tu buada'. Gu' matgim no' pim jix aa' na pim aañ jiñ bui tu daanda', jum aa' ji na pim jir jix bhabhai'kam ka' gu jai' ja'tkam ja bui, gio na pim daaxix kam pīx aa'ñdhai tulhiiñchuda' gu jaroi' no' kuiñcha bia' piam ku gu' cham. Ba' gu xib tu' na jax chui'ka', ja'k jam jootsa' iñ ya' dir mīk ja'k na pai' cham jir jam dirba' am ja'k, na gu' moo ja'p jam ko'raar na pim gammijī tu daanda' ja bui gu jai' didios gup duiñxim. Bīpī'ñ moo mai' ja aadimia' gui' na mīt jī'k jum tutumñigamta, na mīt ja iatgidhak ja boosgi gu ja tumñi' gu jai' ja'tkam. Xi jam kī'ī'n iñ dho moo na pim gu' giilhim gē'gērkam jum taat ka', pui' kuñ ba' jam tulhiiñchuda' na pim ba' mi xi aaya'.

'Gio ba' nañ bīx ja kooda' gui' nam jī'k jir jum maap oi'dhagim gu Jeroboam, gio nañ bīx ja ia'rsa' gu sasoi' mīmī'ñkar mi ja'p na pai' jax tuut nam bhaan mi tu ja makgīrxi'ñ gu didios gup duiñxim. Pu gampix jup tum duñia', dai gu tuumki ga'n palhīp mi ja'p pup darka'.”

Na ba iattulhdha' gu Amos gui' na mi tu makgirtarda' ja a'mkam gu ja'tkam na pai' kīik gu dios gup duiñxim na pu chu'm na jax gu bheseer

Ba' nat pai' dhuuk kai gui' na mi tu makgirtarda' ja a'mkam gu ja'tkam na pai' kīika' gu dios gup duiñxim, gui' na pu chu'm na jax gu bheseer na kī'n jup duñiix gu bapaiñum jix u'uam totbikdam na bhai' kīika' na pai' pui' ti tīi' Betel, na jax kai'ch gu Amos na tu a'ga, mu tu joochxi gu gē'kam nam aagi'ñdha'. Mi' dhir ba' moop tītda gu Amos na sap cham bhai' na bhai' tu a'gada' gu pu chu'm. No' sap jix aa' na tu a'gada' bhaankam gu Dios, ku mu ja'k jimīi dho sap Judaa pu chu'm tu a'gada'. Ba' gu Amos jup tītda:

—Dho gu' aañ bĕipi' dir jir kakasnir bipia'dam kat dho pix, gu' ji nat gu' gu Dios jĭn chia nañ sap bha tu ja a'gi'ñmĭra' gu ñio'ki'ñ gu ya' kam dhi Efrain. Gu' ji nap gu' aap ya' cham aa' nañ pui' ja'k tu a'gada', kuñ ji gu' aañ ya'm aagi'ñdha' ji nap ba'x mat ka' nam gatuuk ka ja kooda' gum maamar, gio gum biina' chiñia' am ip nar ganai' pix ka', gio gum dĭppĭri' nam ja makia' gu jai' ja'tkam, gio aap nap maakam ja'k mukia' ja dirba' am ja'k gu jai' ja'tkam. Gio ba' biix gu Israel kam ja'tkam gui' nam jĭ'k ya' oi'dha' Efrain, biix ja'k ja aadimia' gu Dios maakam ja'k nam pai' ti dirba' ka' gu jai' ja'tkam na pim ba' mi xi aaya'.

Gu Amos nax io'm ba tu ja a'gidha' gu Efrain kam na jax tu ja dooda'

Ba' mikkat jix io'm gatuuk, jup titda ip gio gu Dios gu Amos:

—Ja tulhiiñchuda' iñ gu kaichuk ga'radam. Nam gu' moo ja'p xi' pik jix aa'nda' na gĭt alhio ba buusnia' no'r piasta piam no' cham tum juan, na sap ba'x bhaai'n ka' nam giop ba tu ga'rada' gu kaichuk. Gio nam ja bhurukma'nda' gu ja'tkam, cham ja'xbui' ja maakda' am gu kaichuk nam jĭ'x tu taanda'. Nam gu' bia'ka' maa'n gui' nam bhaan tu jupaaba'nda' na cham ja'xbui' ti bhĭda', gio nam bia'ka' ip gux io'm jix bĕipit gui' nam ki'n jupaaba'nda' gu bapaiñum jix chooto totbikdam nam ki'n ja namki'ñdha'. Ba' dhi' pu'ñi ja'k tu bua't jix io'm mui' ja boosgi'ñdha' am gu ja'tkam. (Na gu' jano' cham tu' tuumiñ ki'n tu saba'nda' am gu ja'tkam gu tu' no'm tu taan, dai dhi' jĭ' ki'n ba' gu bapaiñum jix chooto totbikdam.)

Gatuuk ba' moo ja'pniptitda ip gu Dios gu Amos:

—Jax chu'm tanoolh jum aaya' nam gio tiip bax kaim ka' gu ja'tkam guñ ñi'ook, tĭi bax maachim ka' am na jax jir jum duukam ka'. Gu' ji na gu' cham ka bhaai'n ka' nam jax dhui machia', nañ gu' mi' pix ja tulhiiñchudhat jup ja buada' nam ba' mi xi aaya' nam gan ja daanda' gu jai' didios gup duiñxim. Jano' dho gi ba' gu tu' silhkam jum tulhiiña' am ji, ba' cham pai' ja'k bhaai'n ka' nam jum o'ñcho'.

'Ku gu' cham tu' biix ko'ya' am ji gu ja'tkam, sia ku ñich biix cham pai' tu matgilhchuda ya ja'p dhi Efrain, nañ gu' aañ pui' ja'k tu duña'. Dho gu' ko'ya' am dho, ku ba' gu dai ji gui' nam jĭ'k jix buam tomaat na mit cham ti jĭi'ñ nañ biix aixim ja tulhiiñchuda'. Ku gu' jai' dhĭt cham tu' jax ja duña' ji, nañ gu'

Esta ilustración
no está
disponible.

kai'ñkam pui' tu duñia'. Mi' dhir ja'p ja'k ba' gio bhai'p jim gē'gēr kamta' am gu bopxi'ñ gu Dabii. Jano'ñ ba' gio bhai'p ba ja baidhika' ya' ja'k nam ba' gio ya ja'p jup ba oi'ñka' na pai' jax jir Israel, gio ba' nax bhai' ba tu ja jimda'. Mi' dhir ja'p ja'k ba' cham pai' dhuuk gio pui'p ka tu duñia' iñ nam ja ui'ka' gu jai' ja'tkam maakam ja'k na pai' jax jir ja dirba' am ja'k ka'.

120. Gu Usiiyas na bar gē'kam ka' mu Judaa

*(Na mi' dhir boosgix gu gatuuk kam u'uan na Reyes tii' 15:1-7
gio ba' gu gatuuk kam u'uan na Kroonikas tii' 26)*

Ba' na pui mi' kar gē'kam ka' gu Jeroboam Efrain, gu Usiiyas maraa'n gu Amasiyas mu ja'k jup bam gē'kamta na pai' jax jir Judaa. Ba'x chamaam mambhiix daman gook oidha' juugit mi'r gē'kam kat, ba' joidham jir jix kii' gē'kam kat. Gio ba' na tu' ka'm niidhat gu Dios na ji'x juugit jir biapmagich, ba' gu Dios palhbui'ñdha' nat ji'k kap tu kokdat ja bui gu jai' ja'tkam. Gio ba' nat tu chia ip nam jix bhai' kii'mpiga' gui' na ki'n tu kuupka' biix xikoolh bhai' na ji'x jir Jerusaleen gio ba' mu ja'p jai' kap na pai' jax jir gē'gēr kikcham ka' na bhaan bipio' gu Judaa dibiiir, nam sap ba' cham xi' pik jiidmat mu baapkidha' gu jai' ja'tkam.

Gu' ji na gu' na pai' dhuuk jix io'm bar jix chumñigam ka' gu Usiiyas gio na biix aixim jix bhaai'n ka' na pu tu duñia', bhai' gē'kam jim ilh, ba' buam pix tu dooda, nat agree'n mu baa gē' chiop gio nat bhai' ji mii'ñ gui' na ki'n tum kubhionda'. Ba' jai' dhit gui' nam jai' ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios tiip titda am na sap jix xidhuu na mu ja'k bapkida', na gu'r ja'ppix maa'nkam. Na gu' sap dai gui' nam ja a'mkam tu daanda' gu Israel kam ja'tkam na ba'x bhaai'n ka' nam mu baapakda' gē' chiop gio nam mimi'i'ñdha' gui' na ki'n tum kubhion, nam gu' sap jir bopxi'ñ gu Aroon.

Gu' ji nat gu' cham ja kai gu Usiiyas, dai nat giilhim bhai' ji bhaam ja bui. Ba' gu Dios mi' jotmoda' pui' xi chu duu na bhai' pix ji aaya' jix io'm gu ko'kdai' gu Usiiyas, na tootolhidhat bhai' ji gakia' gu tukga'n. Ba' jotmoda' mi' dhir buusnik pu jimiiññor gu Usiiyas mu ja'k kia'mi'ñ. Jano' dir ba' pu soo'mchulh jamit na cham pai' dhuuk mi ka bapkida' chiop na ji'x duaka', na gu' pu gammiji ba eeka' gui' na tootolhidhat bha gakiidha' gu tukga'n. (Na gu' pui' ja'k tu aagix ka' buiñor gu Dios, na cham bhaai'n ka' na mu bakia' chiop gu jaroi' no' pu'ñix io'm ee gui' na tootolhidhat bha gakiidha' gu tukga'n.)

Ba' sia pu cham bhaai'n ka' na tu' jax dhuñia' gu Usiiyas na tii xir gē'kam ka', ba' pui' machia' gu maraa'n Jotam na sap gui' bhaankam mi ja'p pui' tu duñia' na tu'm aagidha'. Ba' ja'p ji buus nat gu Jotam biipi' dir mi' pu bam gē'kamta na ba' moo ba mukia' gu taata'n Usiiyas.

Ba' gatuuk nat pai' dhuuk muu, dhi' ba' maraa'n Jotam jix io'm mi jim gē'kamta, na gu' biipi' dir iam pix mi' pu bar gē'kam ka'.

121. Gu Osiiyas na ba tu ja a'gidha' gu ñio'ki'ñ gu Dios gu Efrain kam ja'tkam gio gu Judaa kam

(Na mi' dhir boosgix Osiiyas 1–14)

Ba' jano' na pai' dhuuk jir gē'kam ka' gu Jeroboam mu Efrain gio gu Usiiyas mu ja'k Judaa, maa'n mu joot gu Dios gu maa'nkam na pui' tii' Osiiyas na bhaankam tu a'gada', na sap tu ja a'gi'ñmira' gu ñio'ki'ñ gu mi' kam Efrain gio gu Judaa kam. Ba' mui' oidha' mi ja'p oirit pu tu ja a'gi'ñdha' gu ñio'ki'ñ gu Dios, sia jano' na pai' dhuuk gu Sekiiyas mi'p bar gē'kam ka' biix kap na ji'x jir Judaa.

Gu Osiiyas na biima'n ba tu kiicha' maa'n gu oiridam ubii

Ba' mikkat ba chia gu Dios gu Osiiyas na sap maa'n biima'n tu kiicha' gu ubii, gui' na jai'x bhai' ja titdada' gu chichio'ñ, na sap mi' pix ja mattudat jup tu buada' nam ba' machia' gu Israel kam ja'tkam nam pu'ñi ji buusan na jax gui' ji' gu ubii, nam gu' cham tu' ka'm nii'ñ. Ba' nat pai' dhuuk biima'n ba tu kiicha' gu Osiiyas gui' ji' ja'p tu'm gu ubii, ba tii' mit maa'n gu alhii chio'ñ. Ba' gu Dios chia gu Osiiyas na sap Jesreel tii'tgi' gu alhii, na sap ba' bhaan jix maati' ka' na cham xiim ja kooda' gu bopxi'ñ gu Jeyuu kat, gui' na pui' maadi' jup jir di' gu Jeroboam nar boxii'ñ, na gu' sap kuiñcha bia' nat giilhim mui' ja koi gu Jesreel kam ja'tkam. Gio ba' moop titda ip na sap pui' tu duñia' nam cham tu' ka tu gē'kam tuk ka' gu Efrain kam ni gu sandaarui'x kum ka ja bia'ka'.

Ba' mikkat jix io'm gatuuk jumaip ba tii' gu alhii gu binga'n gu Osiiyas, ba'r ubii gui' ji' gu alhii. Ba' gu Dios xi chia ip gio gu Osiiyas na sap ja'pni tii'tgi' gu alhii Cham Jaroi' Daa', na sap ba' bhaan ji maati' ka' na gatuuk cham ja joi'mdat ja a'm ka ti' niidhidha' gu Efrain kam ja'tkam. Gatuuk ba' moo jumai giop ba tii' gu alhii gu binga'n gu Osiiyas, ba'r chio'ñ ip gio. Ba' gu Dios xi chia ip gio gu Osiiyas na sap ja'pni tii'tgi' gu alhii Cham Tu'r Jiñ Ja'tkam Tuk Am, na sap ba' bhaan jix maati' ka' nam cham xiim cham kar ja'tkam tugi'ñ ka' gu Efrain oi'ñkam. Ku ba' gu' ja'pnip titda ip ji gu Dios gu Osiiyas:

—Pai' dhuuk jax chu'm tanoolh mui' ka jai'chdhilhia' am gu Israel kam ja'tkam, ba' biix pui' bam tii'ti'nda' am nam jir maamra'n gu Dios gu maaxik duakam. Ba' jano' biix maap bam jumpada' am gu Judaa oi'ñkam gio gu Efrain kam, mi' dhir ba' dai nam maap ba tu oi'ñka' biix, gio ba' nam bax a'aichu'nda' nam pu tu duñia' gu tu'.

Ku gu' sap biipi' ji na ka xi ja tulhiiñchuda' gu Efrain kam ja'tkam, nam gu' sap cham buiñor tu daan, dai gu jai' didios sap pix nam ja bui tu daan. Ba' ja'p ji buan am sap na jax gu ubii no' cham tu' ka'm nii'ñ

gu bīnga'n, sia ku gui' tiix bhai' bua. Gu' gui' dai na ba jimia' mu ja'p pai' na ba ja gaa'mira' gu jai' chichio'ñ na ba' ja bīm bo'ya', gio ba' na cham xi'irda' na pui' xi chu bua't.

Gio ba' moo ja'pnip tītda ip jia gu Dios gu Osiiyas na sap jax chu'm tanoolh giop ba tu ja uañdha' gu Efrain kam ja'tkam, ba' cham tu' ka ja tulhiiñchuda', gio ba' na pui' ba tu duñia' ip nax bhai' ba tu ja jimia' mi' dhir ja'p ja'k. Ba' gui' dai nam bhai' ji chu dañia' buiñor, dai gui' pix ba daanda' am, cham pai' dhuuk ja bui ka tu dañia' am gu jai' didios gup duiñxim.

Gio ba' moo ja'pnip tītda ip jia gu Dios gu Osiiyas na sap xi bai'ñmirai gu bīnga'n mi xi aichdha' kia'mi'ñ, cham jax bua sap sia kut jumai bīma'n giop ba boi gu chio'ñ. Gio sap ba' na cham ka bhaam ka' buiñor, dai nax bhai' tītada' pix, nam sap ba' bhaan machia' gu Efrain kam ja'tkam na pu'ñip jix ja joi'gi'n gu Dios, sia kum jai' ja bui tu daan gu didios gup duiñxim.

Ba' gu Osiiyas pui'p tu duu ip jia na jax tītda gu Dios. Xi bai'ñmirak gu bīnga'n mi aichdhak kia'mi'ñ mijj xi kuu ba'k chir. Gio ba' nat soo'mchulh na cham jaro'i bīma'n ka boppoda' gu chio'ñ, gio gui' diilh ba pui' ip cham bīma'n jup ka boi jī'x juugit. Nam sap ba' bhaan machia' ip gu Efrain kam ja'tkam na pu'ñip ji buusnia' nam mui' tanoolh cham ka tu gē'kam tuk ka', gio na pu cham ka bhaai'n ka' nam jax dhui tu makgirtarda', piam nam cham ja bia'ka' pai' nax jix chu xidhuu ka'. Mi' dhir ba' giop bax bhaai'n ka' nam ba tu dañia' buiñor gu Yabee.

Gu Osiiyas na ba tu ja a'gidha' gu ñio'ki'ñ gu Dios gu Israel kam ja'tkam na jax tu ja jimia'

Gio ba' moo ja'pnip ja tītda ip gu Osiiyas gu ja'tkam na sap cham ko'raar gu Dios nam jī'k tu' jax bua, jup ja tītda:

—Jam kuiñchatu'n gu Dios na pim bīix aixim jix buam jum duukam jup tu bua, na pim gu' cham tu' mi' pui' duiñchu' na pimit jax tīi na pimit maa'n ñi'ook jup duu. Na pim gu' sap ja koo'n gu ja'tkam gio na pim tu ja iixi'ñdha' gu ja bīxchu', gio na pim ja bīm boppoda' gu ja bīpna' gu ja'tkam. Ba' gui' pui' tu duñia' na ampix ji chu jugia' ya ja'p jam dīrba' am, gampix jix chu gak kir jup tum duñia'.

'Aapi'm jai' dhīt tīir pu chuutu'm na jax gui' nam jai' ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, gio ba' jai' dhīt gui' nam bhaankam jup tu a'gada' gu Dios. Gu' ba' na jax pik ja'k tu aagix buiñor gu Dios, pu ni jī'x ji iam ku pim tu'p jum buixi'ñ, ni na pim iam xi ja aagi'ñ dho moo gu jai' ja'tkam nam jax ja'k tu' ka'm niidhat mi' pui' ba jīimda' git. Dai na pim bīix ja daan gu didios u'uux jup duiñxim, dho gi gu' am jix maax ji, gio na jax aa' ku pim pui' ja bīm xi boppot gui' nam mi'r ganai' pix ka' nam mi tu juaan na pai' jax tuut gui' na bhaan mi tum makgīrxi'ñ gu didios gup duiñxim. Ba' dhi'

pu'ñi kai'ñkam jam tulhiñchuda' gu Dios biix na pim jir ji'kia'n na pim ba' mi xi aaya'.

'Gio gu Judaa oi'ñkam ba pui' ip, nam gu' puix buam jum duukam jup tu buada' ip. Pui' na jax jano' na mit pai' dhuuk ba ji ja kokda gu jai' ja'tkam mu ja'p jai' kap dir gu g'e'ger kikcham kam, gui' xi boop jamit na mit umua'ñdham gu g'e'kam Asiiria kam na sap jai' ja palhbuidha' na mit ba ji ja kokda gu jai' ja'tkam. Aixkam ji na mit gu' gu Dios pu ti'n na ja palhbuidha'. Dhi' gu Dios ba' biix pu'ñi ja'k jiñ chitda nañ ba' ya' jam aagi'ñ.

Gu Osiiyas na pui' ba ja tiida' gu ja'tkam nam mi' pui' ba jimia' na jax jix aa' gu Dios

Mi' dhir ba' moop ja titda gu Osiiyas gu ja'tkam:

—Jum aa' nach pu tiida' gu Dios na chich jix buam bach ilh gu pui' na chich jax jix buam tu dooda biipi' dir. Tañia' ich nach aagi'ñdha' nach jax ja'k tu' ka'm ba ni'ñdha', gio ba' nach palhbuidha' nach jax ja'k jix bhai' ba tu oi'ñka', gio ba' nach bax a'aichu'nda' nach pu tu duñia' gu tu'.

Gio ba' ba' ja'pnip ja titda ip jia gu Osiiyas:

—Ja'pni ja'k jup kai'ch gu Dios: “Gu Efrain kam ja'tkam gio gu Judaa kam jotmoda' cham mi' pui' ka jiidma' am nañ jax jix aa', sia kum gu' alhio tii mi' pui' xi jiiim. Ba' dhi' ja'p ji buusan am na jax gu ba'oot gu kabuimuk kam no't palhiip t'e'kob iam ba duu, na nai' ji gaki'. Tii mu ja joochxi'ñdha' iñ gui' nam jiñ a'mkam tu a'gada' nam git xi ja kaaya' nam jax ja tiida', nañ gu' tiix aa' nam git aañ jiñ bui ba ti jii'gi'ñdha' gio nam jix io'm ba machia' git nañ jir tu'p tu'm da'. Gu' gui' ja'p jum aa' am ji na dai nam tuñ makgirxi'ñ pix gu sasoi', dhi' k'i'n panaas jix bhai' bañ chaat iñ, gu' cham tu' ji nar pui'.

'Gu' matgim nañ jax pik ja'k jix aa' aañ, gu' nam jix biiñak ka' git ji aañ jiñ bui, gio nam jix io'm ba machia' git nañ jir tu'p tu'm da'. Ba' tii pui'ñ aa' iñ nañ git pui' xi chu duñia' na joidham jix bhai' ba tu ja jimia' gu Efrain kam ja'tkam, gu' ji nañ gu' cham tu' pui' tu bua, nam gu' giilhim jix buam tomaat.

'Gu' gui' ja'p jum aa' am ji nañ cham ja ni'ñ nam tu' jax bua gux buam jum duukam, gu' aañ jix bhai' ja ni'ñ ji, pui' kuñ ba' ja tulhiñchuda'. Na gu' sia kum tiñ ni'ñ nañ ja tipxi'ñ gu g'e'gerkam no'm cham mi' pui' ka jiiim nañ jax jix aa', pu cham tu'p jum buixi'ñdha' am gui' nam ji'k kia'pix mi'p jum g'e'gerkamtaidha', nam git iam totdonii jiñ bui ba tu dañia'. Dai nam xi boopoya' pix nam ja umua'ñdhapu' mu ja'p jai' kap gu g'e'gerkam gui' nam ja daanda' gu jai' didios gup duiñxim nam ja palhbuidha' no' tu' jax ba duiñchu'. Panaas kum daipu'x maat nam ja umua'ñdha' gui' na tii cham jir am kat nam gan ja umuagi'ñdha' git. Ba' xib tu' na jax chui'ka', bhai' ja

daam ji jimia' gux buam jum duukam, nam gu' cham xim ga'nga nam tu' jax bua. Ba'x bhai' ja bhiiya' na ja da'ngia' gux buam jum duukam, ja'pni pix ja dooda' na panaas gu gē'gēr a'sak ki'n ja da'ngia', gui' nam jax chu'm ki'n jix bhai'm da'ngi gu u'ji' sia jax na pix tuutu'm.”

Gu Osiiyas na pui' ba ti'ya' nam gu Asiiria kam ja'tkam cham pai' tu matgilhchuda' mi' Efrain

Gio ba' moo ja'pni ja titda ip jia gu Osiiyas gu ja'tkam, jup kai'ch:

—Ja'pni ja'k jup kai'ch ip gu Dios: “Jix ja ki'ii'n iñ gu didios gup duiñxim gui' nam ja daan gu Efrain kam ja'tkam nam pu chuutu'm na jax gu bhe'mser nam ki'n jup duñiix gu bapaiñum jix u'uam totbikdam. Cham jir am nam pui'm tii'ti'nda' nam jir didios, ja'p dho ji na mit gu' ja'tkam pix jup ja duu. Gu' ba' gu xib tu' na jax chui'ka', aañ pui' tu duñia' nam jai' kap dir gu gē'gēr kikcham kam bha jimii ya ja'p dhi gē'gēr kikcham ja boosgai biix ja ui'ka' gio nam pup xi ja kooda' gu ja maamar, nam gu' cham tu'p jum buixi'ñ aañ jiñ bui, gio na mit biix aixim tuutu'm jup ja duu gui' nam bhaan mi tu ja makgixi'ñdha' gu ja didios tuk gup duiñxim.”

—Ba' dhi' pu'ñi ja'k ja titda gu Osiiyas gu ja'tkam.

Mi' dhir ba' moox io'm gatuuk gio mui'p ma jii ja bui, ba' gio bhai'p ji chu ja a'gi, jup ja titda:

—Ja'pni kai'ch ip gio gu Dios: “Ja'p moo giilhim jix io'm ba xi jii pimit na pimit jix io'm jix a'bhar bap ja duu gui' nam bhaan mi tu ja makgixi'ñdha' gu didios gup duiñxim, ba' xib tu' na jax chui'ka', jam tulhiiñchuda' iñ. Na cham xiim bha jimii gu gē'kam Asiiria kam am xi bhiiika' gu jam dios tuk gui' na ja'p tu'm na jax gu bheseer na ki'n jup duñiix gu bapaiñum jix u'uam totbikdam. Ba' mu aichdhai kia'mi'ñ mi xi binda' gu jai' bapaiñum jix u'uam totbikdam na mu pu bia'. Gio aapi'm biix jup jam ui'ka' mu ja'k kia'mi'ñ. Gio gui' na pimit jup ja duu na pim bhaan mi tu ja makgixi'ñdha' gu jam didios tuk, biix jup ja ia'rsa', dai tuumki ga'n pix mi ja'p pup darka' palhiip, gio ba' gu tu'x bii u'uux jix jo'ii' na mi' dhir bhai' ji gi'lhia' bhaan gui' ji' na pim mi tu makgirtar.

'Ba' no' pim moo joidham jix kii'p jum duukam jup tu duñia' git, jam namkidha' iñ dho git aañ, nañ pui' ba tu duñia' nax bhai' ba tu jam jimia'. Moo pim xi chu dañia' aañ jiñ bui nañ ba' jam aagi'ñdha' nañ jax jir tu'm kam gio ba' na pim mi' pui' ba jimia' nañ jax jix aa'. Ba' aañ mu jam joochxidha' gu duuk na ba' ki'n giox bhai'p ba tu kaibha' mu ja'p jam gagaa am, gio ba' nañ joidham jix bhai' ba tu duñia' na jax jir am, gu' ji na pim gu' aapi'm dai mu ja'k jix biiñak ja bui gu jam sandaarui'x chuk, cham tu' aañ jiñ bui. Ba' xib tu' na jax chui'ka', aañ pui' tu duñia' nam bhai' pix ji jam kokda' gu jai' ja'tkam, ba' pu cham tu' jax ji dhuñia' pim na pim tii ma tu kokda'.”

Gu Dios na pui' ba tu duñia' na giox bhai'p ba tu ja jimia' gu Israel kam ja'tkam

Mi' dhir ba' moo ja'pniip tu ja a'gi gu Osiiyas gu ja'tkam, jup ja titda:

—Gio ba' moo ja'pni ja'k jup kai'ch ip gu Dios: “Jano' na ñich pai' dhuuk mu dir ja boosolh Ejipto gu jam bopxi kat nam mi ka tu ja juantu'ndat gu mi' kam, aañ pui' tu duu na joidham jix bhai' ba tu ja jimia' gatuuk. Ba' pui' dho, joidham jix bhai' ja buada' iñ ja'p na jax gu jaroi' no' joidham jix joi'mdat jix bhai' bua gu maraa'n nax bhai' tu maakda', gio na mamtuxi'ñdha' na jax ja'k tu oilhicha'. Gu' ji na pim gu' aapi'm ja'p p̄ix jiñ alhios na jax gu a'aalh no'm cham tu' ka'm ti ñi'ñ, gio no'm cham pui' ilhii'ñ na jax jix bhai' ja buada' t̄i gu ja taat. Ba' aañ cham tu' jam palhbuidha' nam jam ui'ka' gu jai' ja'tkam mu ja'k Ejipto gio jai' mu ja'k Asiiria. Ku ba' gu' cham tu' pui' tu duñia' iñ ji nam moop jam kooda', nañ gu' xi jam daa' pui' ji chuut. Ba' jax chu'm tanoolh gio mu dir jam boosga' iñ, ba' gio bhai'p ba jam baidhika' iñ ya' ja'k diil jam dirba' am.

'Mi' dhir ba' dai na pim jix bhai'm ilhdhai gio mi' pui'p ba jimia' nañ jax jix aa', gio ba' na pim jiñ bui bax biñak ka', gio na pim bar jix bhabhai'kam ka'. Na gu' biipi' dir pui' ja'k ka tu jimdat japim jia na pim jiñ bui tu daanda' jano' nam pai' dhuuk mu ja'k ka tu jam juantu'ndat Ejipto. Gu' ji na gu' moo jano' na pimit pai' dhuuk bhai' jim tutumñigamta, gio na pim biix aixim bax a'aichu'nda' na pim pu tu duñia', bhai' ḡ'ḡerkam jim ilh japimit, gio na pim pu cham bhaan ka titi'ñcho aañ jiñ bui. Ba' aañ pui' tu duñia' nam jam tulhiiñchuda' gu jai' ja'tkam gui' nam xi jam bhaamki'ñ. Ba' pu amp̄ix ji chu jugia' mi jam ki'aam na pai'r Samaaria, mi' na pai'r ja mo' biix kap dir na j̄'x bhaan bipio' gu Efrain d̄ibiir. Kuñ ji gu' gatuuk giop jam boosga' ji mi' dhir nam pai' ja'k jam ui'ka', ba' mi' dhir ja'p ja'k cham jaroi' ka mukia'.”

Gio ba' moo ja'pniip ja titda ip jia gu Osiiyas:

—Jir am na pim tu dañia' buiñor gu Dios, na pim pu t̄ida' na pim bax maat na pimit cham tu' ka'm t̄i, gio ba' na pim pui' t̄ida' ip na pim cham ka aa' na pim ja daanda' gu jai' didios gup duiñxim. Na gu' ja'pni kai'ch jia gu Dios: “Jax chu'm tanoolh jañ giop ba ja palhbuidha' gu Efrain kam ja'tkam, mi' dhir ba' dai nax bhai' ba tu ja jimda' biix kap na j̄'x bhaan bipio' gu Efrain d̄ibiir. Jano' dir ba' cham tu' ka ja dañia' am gu jai' didios gup duiñxim.”

'Ba' no' pim gu' moo silhkam jix chu mamatda', xiñ kaaya' pim nañ jax jam t̄ida', na gu' gu bapoi gui' nar Dios ga'n, jix io'm jir jix kiki'. Ba' dhi' j̄' ka'm oipo am gui' nam jir jix bhabhai'kam gu ja'tkam. Gu' ba' gu ja'tkam no'm tu' ka'm ñi'ñ gu Dios, joidham jix bhai' tu ja

jimda' bĕix aixim. Ba' dhi' ja'p ji buusan na jax gu jaroi' no' bhaan jim gu boi gui' na silh bhĕix ka' gio na joidham ti kĕi'mpigix ka' mi' na pai' jax ti dĕidi'ka'. Gu ba' gui' nam jĕ'k jix buam jum duukam jup tu buada', ja'p jup ji buusan na jax no'm mi jim bhaan gu boi na pai' giilhim jix buam tu tu'ii', ba' bĕix aixim cham bhai' tu ja jimda'.

122. Gu Isaiiyas na kia'pix ba tu ja a'gidha' gu ņio'ki'ñ gu Dios gu Judaa kam ja'tkam

(Na mi' dhĕr boosgix Isaiiyas 1–6)

Gu Isaiiyas na ba ja aagi'ñdha' gu Judaa oi'ñkam na cham jir am gu pui' nam jax ja'k tu jim buiñor gu Dios

Ba' mikkat na mui' oidha' bhai' bar gĕ'kam ka' gu Usiyyas Judaa, gu Dios maa'n mu joot gui' na bhaankam tu a'gada' na pui' tĕi' Isaiiyas, na sap tu ja a'gi'ñmira' gu ņio'ki'ñ gu Judaa oi'ñkam gio ba' gui' nam bha ja'p amuub oi'ñka' bĕix xikoolh dhĕr. Ba' gu Isaiiyas bĕi'pĕi' bhai' ji chu ja a'gi' gu Judaa oi'ñkam, jup ja titda:

—Gu Dios ja'pni kai'ch: “Aapi'm cham tu'r kĕi' ja'tkam, na pim gu' cham tu'p jum buixi'ñ aañ jiñ bui. Tĕi'ñ jix bhai' jam bua ji gu' na jax jir am, ja'p na jax gu jaroi' no' joidham jir jix bhai'kam ja bui gu maamra'n, gu' ji na pim gu' aapi'm cham pui' ilhĕi'ñ. Tĕi' ñich bĕix aixim ba jam tulhĕi'ñchuda ji gu', pui' na jax nat cham bhai' tu jam jii bĕix aixim. Ba' daipu' pix tĕi ba bii bhai' Jerusaleen nat chakui jax jum duu, gu' ji na pim gu' aapi'm sia cham jiñ kaim sia kuñ bĕix aixim tĕi jam bua. Ba' cham bhai' kia' nañ jax ja'k dui pui' tu duñia' na pim jix bhai' mi' pui' ba jimia', na gu' cham jam jujur ti bhĕbhĕi' siañ jax jam bua.

'Ba' aañ cham kĕigalhi'ñ gu sasoi' na pim tĕi tuñ makgĕrxi'ñdha', pur cham tu' dho moo aañ jiñ bui dhi' dhi makgĕr. Gio nañ cham tu'x bhai'm chaat ka' jam bui na pim pai' dhuuk tĕi tu piastatda'. Gio nañ pu cham jam kĕĕkĕ' sia ku pim tĕi tu daanda' aañ jiñ bui, na gu' na pim pui' xi chu bua't, jir maa'n na pim jup oidhidha' na pim jix buam jum duukam jup tu buada'.

'Gu' dhi'm aa' ji na pim cham jix buam jum duukam kap tu buada', dai pix ji na pim bar jix bhabhai'kam ka', tu' ka'm japim ba ñi'ñdha' gu pui' na jax ja'k tu aagix aañ jiñ bui. Gio ba' na pim bar jix bhabhai'kam ka' ja bui gu jai' ja'tkam gui' nam cham tu' bia'. Ba' no' pim cham tu' pui' ja'k ka tu jim na pim jĕ'k tu' jax buada' gux buam jum duukam gio no' pim tu' ka'm bañ ñi'ñ, jix bhai' dho ba tu jam jimia'. Gu' no' pim cham tu' ka'm jiñ ñi'ñ, dho gi gu' bĕix aixim cham tu' bhai' tu jam jimda' ji. Ba' gu Jerusaleen oi'ñkam gammĕji kax joojoi'ñdha' am nam mi' pui' duiñchu'nda' nañ jax ja'k jix aa'nda' aañ, gio nam am buixi'ñ pix ja aa'ñdhat ja tulhĕi'ñchu'nda' gu ja'tkam na jax

pix tu aagix gui' nam jī'k jix buam jum duukam jup tu buada'. Gu' ji nam gu' xib ja'p pix jir tuutu'm na jax gu tukoo'nkam gio na jax aa' kum pui' ja dado'ñchoda' gu ja'tkam gui' nam jix buam jum duukam jup tu buada' no'm xi ja namki'ñ. Ba' tu' na jax chui'ka', mu jam joochxidha' iñ gux buam jum duukam na biix aixim cham bhai' tu jam jimia' na pim ba' pu'ñi duuji maatii mi' pui' ba jimia' nañ jax jix aa' aañ.”

Ba' mui' xi chu ja a'gi'ñchu' gu Isaiiyas gu ja'tkam, jup ja tītda:

—Kam aaya' gu tanoolh nam pai' dhuuk mui' kap dīr ya' ba aaya' gu ja'tkam ya' dhi chiop nam jix io'm jix maachik ka' na jax jir tu'm kam ka' gu Dios, ba' mi' dhir ja'p ja'k cham pai' dhuuk ka' ti jīgialhchuda' am gu ja'tkam. Ku ba' gu' dhi' biipi' ji na ka xim kuugalhdha' nam jum tulhiina' gu Judaa kam ja'tkam na ba' pik moo pu'ñi ja'k jup ba tum duña', nam gu' gan ja daanda' gu jai' didios gup duiñxim. Ba' giilhim jix io'm jir tulhiinara' ka' jano', ba' gu ja'tkam totdoni pu mai' ja iabu' am gu ja didios tuk gup duiñxim nam ka ja bia'ka', gio nam pu jiboi'ngia' mu ja'p pai' nam jum o'ñchopu'.

'Ba' gu Jerusaleen kam ja'tkam gio gu Judaa kam giilhim jix io'm cham jir kiki' ja'tkam ka' am, ja'pni ja'k pix jir tuutu'm ka' am na jax gui' nam bijik mu oi'ñkat na pai' pui' ti tii' Sodooma. Na gu' gui' nam jir ja gē'gērkam tuk gu bhai' kam giilhim jix io'm jix buam tomaat am, cham tu' pui' na jax gu jai' ja'tkam, nam gu' buam pix ja buada' gui' nam alh cham tu' bia' nam cham jir jix chutumñigam. Ba' pui' ja'k ja mamtuxi'ñ am gu jai' ja'tkam nam pui'x buam jum duukam jup tu buada' na jax gui' am. Ba' gatuuk na pai' dhuuk biix xi ja tulhiin'chudai gu Dios gu Judaa kam ja'tkam, ba tu ja uañdha' gui' nam jī'k pui ka duduaka' biix nam jī'k tu'x buam jum duukam jup tu buimii biipi' dīr. Mi' dhir ba' dai na pui' ba tu duña' na gu Jerusaleen kii bar gui' ga'n ka'.

Gio ba' moo ja'pnip ja tītda ip jia gu Isaiiyas gu ja'tkam, jup kai'ch:

—Aapi'm Judaa kam ja'tkam, ja'p pix ji buan japim na jax gu uubas i'ix. No' cham kii' tu i'bhai'ñchar sia ku gu' tiix bhai' bua gui' na mi ti i'ixka', ba' dai na takbunai baas ba iabu' na gu' cham tu' bhai'n ka'. Ba' aapi'm pu'ñip ji buan. Gu Dios tiix bhai' jam buada', gu' ji na pim gu' aapi'm ja'p xi dhuukat maakam tu buidha' na jax cham jir am. Gio na pim cham bhai' ja buada' gu jai' ja'tkam, pui' na jax na pim ja boosgi'ñdha' gu ja dippiri' nam tii bia'ka'. Gio gu jam gē'gērkam tuk ba pui' ip, buam pix jup tu buada' am na jax cham jir am, pui' na jax nam cham ja tulhiin'chu'nda' gu ja'tkam gui' nam jix buam jum duukam jup tu buada'. Dai nam ba ja do'ñcho' no'm xi ja namki'ñ, gio nam bhaankam ñio'kda' gu jaroi' no' pu'ñi xi ja namki'ñ sia ku kuiñcha bia'. Ba' gu Dios pui' tu duña' nam bhai' pix ji jam kokda' gu jai' ja'tkam nam jir maakam ja'k kam ka', na pim ba' mi xi aaya'.

Esta ilustración
no está
disponible.

Gu Isaiiyas na ba ti tigia' bhammi buiñor gu Dios

Ba' jano' nat pai' dhuuk ba muu gu Usiiyas kat gui' na bhair' gē'kam kat Judaa, gu Isaiiyas jano' bhair' ka oiri chiop. Ba' jotmoda' ba ti tii bhammi ja'k jix dhaam na bhair'p tu'ii' gu Dios gio na jī'x jir gē'kam. Ba' biix bhair'p tu'ii' am ip gu noonbi'ñ gui' nam ja'p tuutu'm na jax gu tai nam joidham mimiim gio nam tu a'na' ja'p na u'ji'. Ba' tu daan am, jup kai'ch am gē' ki'n na sap gu Dios jir jix uañ.

Ba' gu Isaiiyas jup kai'ch jix choo'nnit na chi sap pui'r jum duukam na jax ti nii'ñ na tulhiiñchuda' gu Dios, na gu'x buam tu ñiok, gio nax buam jum duukam jup tu buada' ja'p nam jax tu buada' gu jai' nam pui'p jir Judaa kam ja'tkam. Gu' ji na gu' gu Dios jup titda maadit gui' nam jir noonbi'ñ nam joidham mimiim nam ja'p tuutu'm na jax gu tai, na sap maa'n xi bhiji gu tuupalh miimdam mi' dhir bhaan nam pai' tu makgirtar gu sasoi', bhair' xi chiñbuidha' gu Isaiiyas chiñi'ram. Ba' gu nobii'ñ gu Dios bhair' xi chiñbuidhak jup titda' gu Isaiiyas na sap cham tu' ka tulhiiñchuda' gu Dios, sia kut jix buam jum duukam jup tu duu gio nax buam kai'chdha' na jax cham jir am ka'.

Mi' dhir ba' moo gio bhair'p ji ñio gu Dios, jup kai'ch:

—¿Jaroon jootsa' na tu a'gara' aañ jiñ a'mkam?

Ba' gu Isaiiyas mui' ji ñio, jup kai'ch na sap gui'm gu'nguxi'ñ na bhaankam tu a'gara'. Ba' gu Dios jup titda na sap mu jimia' ku gi ja bui gu Judaa kam ja'tkam, na ja aa'ñdhara' nam sap cham jī'xkat maatit kaaya' gu ñio'ki'ñ sia kum tii kēē na mi' pai' pu chu'm tum a'ga. Nam gu' giilhim jix buam pix tu jim, panaas kum ja'p pix bar tuutu'm na jax gu cham ñiñniakam gio gui' nam cham tē kēēkē'. Gio ba' moo ja'pnip

titda ip gu Dios gu Isaiiyas na sap bhammi ja'p pu oirit tu ja a'gi'ndha' gu ja'tkam na pai' jax jir Judaa, biix na ji'x juugit cham pai' ka maati' ka' sap bha ja'p na pai' jax kar gē'gēr kikcham ka'.

123. Na jax ja'k jir gē'kam kat gu Jotam mu Judaa gio gu Akas

*(Na mi' dhir boosgix gu gatuuk kam u'uan na Reyes tii' 15:32–16:20
gio gu gatuuk kam u'uan na Kroonikas tii' 27–28 gio ba' Isaiiyas 7:1–9:7)*

Na jax ja'k jir gē'kam kat gu Jotam

Ba' jano' nat pai' dhuuk ba muu gu Usiyyas gui' na bhair' gē'kam kat Judaa, gu maraa'n Jotam bhaankam bhair' jim gē'kamta. Ba' joidham jir jix kii' gē'kam kat gui' ji' na pui' tii' Jotam, gio ba' na tu' ka'm nii'ndha' gu pui' na jax ja'k tu aagix ka' buiñor gu Dios. Ba' gu Dios pui' ja'k xi chu duu nar jix aichu'nda' na pu tu duñia' gu tu'. Ba' jano' nat pai' dhuuk bhair' ji ja kokda gu Amon kam ja'tkam, maa'n nat jax tu' pix ja doodak ja daam ji kikbu. Mi' dhir ba' dai nat ba tu chia ip nam jix bhair' ja kii'mpiga' mu ja'p gē'gēr kikcham na pai' jax Judaa bhaan bipio' gui' na ki'n tu kuupka' mijji dir ja'p biix xi'xkolh. Ba'x io'm jix bhair' ji bii ip gio biix kap na ji'x jir Judaa, gio ba' biix bhair' Jerusaleen jup tu chia nam jix bhair' kii'mpiga' gui' na ki'n tu kuupka' mijji dir ja'p biix xikoolh, na sap ba' cham ji'xkat jax jum duñia', ja'p nat jax jup tu dunaak gu taata'n kat Usiyyas kat. Ba' gatuuk nat pai' dhuuk muu gu Jotam, jup duu ji'k mambhiix daman xijum maa'n oidha' na bhair' xir gē'kam kat Judaa. Mi' dhir ba' gu maraa'n na pui' tii' Akas bhaankam bhair' jim gē'kamta na pai' jax jir Judaa.

Na jax ja'k jup jir gē'kam kat gu Akas

Ba' gu Akas cham tu'x kii' gē'kam buus, nat gu' pu ni ji'x kut cham iam tu' ka'm tii' gu pui' na jax ja'k tu aagix ka' buiñor gu Dios. Dai nat pui' ja'k pix bhair' ji chu dooda nam jax tu buimik gui' nam biipi' dir mu ja'k jup jir gē'gēr kam kat na pai'r Efrain. Na jax aa' dho moo kut pui' jix io'm jix buam jum duukam jup tu dooda nat ja mii'ñ gu diilh maamra'n nat sap pik ba' makgixi gu dios jup duiñxim.

Ba' gu Dios giilhim cham ko'raaru gu dhi' pui' na jax tu buada'. Ba' pui' ja'k xi chu duu nam gu Siiria kam gio gu Efrain kam bhair' pix ji ja kokda' bha ja'p biix kap na pai' jax jir gē'gēr kikcham ka' na bhaan bipio'da' gu Judaa dibiiir, ba' pu biix ja daam ji kikbu mit. Ba' gu Efrain kam mui' ja u'uuk jamit gu Judaa kam ja'tkam, gu' ji nat gu' gu Dios maa'n mu joot gu maa'nkam na pui' tii' Obed na bhaankam tu a'gada' na sap pu ja tii'nmira' gu Efrain kam ja'tkam nam ja do'ñcho' gu Judaa kam ja'tkam gui' na mit mu ja u'uuk kum sap ba jimia' bhammi ja'k ja ki'aam, na gu' sap cham jir am nam pui' ja buada', nam gu' sap jir jum jajaa'nnim gu Efrain kam gio gu Judaa kam. Ba' gu Efrain kam cham

jax ji chī'īk jup xi ja do'ñcho mit na pai' dhuuk pui' ba ja titda gu Obed. Ba' gatuuk na pui bhāi' kar gē'kam ka' gu Akas Judaa, gu EDOM kam ja'tkam bhāi'p ji ja kokda mit.

Mi' dhir ba'x io'm gatuuk gu Siiria kam gio gu Efrain kam gio bhāi'p ji ja kokda mit gu Judaa kam ja'tkam. Ba' bīx xikoolh dhir ba daraibu mit bhāi' na pai'r Jerusaleen, gu' ji nat gu' gu Dios maa'n mu joochxi gu Akas gui' na bhaankam tu a'gada' na pui' tīi' Isaiiyas na sap pu ja tīi'nmīra' na cham ja ībhi'ñdha' gu Siiria kam gio gu Efrain kam. Ba'p ja titda mu ji øøk gu Isaiiyas:

—Gu Dios jup kai'ch nam sap xib cham tu' jax ja dooda' gu ya' kam Jerusaleen oi'ñkam. Gio ba' nap kai'ch ip na sap baik oo'm oidha' kī'n daman jix chamaam cham pai' ka maati' ka' am gu Efrain kam mu ja'p nam pai' jax ka oi'dha'ka'. Mi' dhir sap ba' gatuuk maa'n gu ubii tiyaa ba tigia' gu alhii, ba' pui' tītgi' Emanuel, na ja'p kai'ñkam jup jum kai'ch: Gu Dios jich buip tu'ii'. Ba' bīpī' dir na chakui machia' gu alhii na tu'r jix kī'p jum duukam ka' gio na tu'r jix buam jum duukam ka', gu Asiiria kam pu bīx ja kokdai ja daam ba kikbu' am gu Siiria kam ja'tkam gio ba' gu Efrain kam. Gio ba' moo ja'pnip kai'ch ip gu Dios na sap maa'n bha jam joochxidha' gu gē'kam na maadit jir di' ka' gu boxii'ñ gu Dabii kat gui' na bijik jir gē'kam kat. Ba' dhi' dhi gē'kam ja aagi'ñdha' gu Judaa kam ja'tkam nam jax ja'k joidham jix bhāi' ba tu oi'ñka', gio ba' na joidham jir jix bhāi'kam ka', gio nax bhāi' tu jimda' na jax jir am, gio ba' na bīx aixim jix aichu'nda' na pu tu duñia' gu tu'.

Gu' ji na gu' gu Akas ni jī'x kut cham iam tī jīi'ñ gu dhi' pui' na jī'k jax titda gu Isaiiyas, pu ni jī'x dho moo kut iam pix am jax tu tatdat na buiñor bax bīñak ka' gīt gu Dios na gui' palhbuidha' na tu kokda'. Dai mu ja'k pix xi mīi nat umua'ñdham gui' na mu ja'k jir gē'kam ka' Asiiria na pui' tīi' Tiglat Piliser. Ba' mui' tuumiñ xi ñamki na sap kī'n jum guguuxdha' na palhbuidha' na tu kokda', ganai' bīx aixim xi chu maa gux chu a'bhar gam gux chu da'ram namkim na bhāi'x chu jai'ch kat chiop. Ba' gu gē'kam Tiglat Piliser bhāi'p ji ja kokda dho gu' gu Siiria kam gio gu Efrain kam, ba' pu maa'n jimdam tu' pix ja doodak ja daam ji kikbu gu ja sandaarui'x chuk, gio ba' nat daagik pu mua ip gu ja gē'kam tuk. Ku ba' gu' dhi' cham tu' ji nat moo tu' silhkam ja palhbuidhak pui' tu dooda gu Judaa kam ja'tkam, nat gu' gatuuk bhāi' buam pix ji ja dooda giilhim jix io'm, cham tu' pui' na jax gu Siiria kam kat gio gu Efrain kam.

Gu Akas na bhāi' ji chu dañia' ja bui gu jai' didios gup duiñxim

Ba' gatuuk dai nat mui' ba jii gu Akas mummi na pai'r Damaasko, mi' na pai'r ja mo' ka' bīx kap dir na jī'x bhaan bipio'da' gu Siiria dībīr, nat ba tīgim gu gē'kam Asiiria kam na mummi oiri nat mi tu kokda ja bui gu mi' kam. Ba' na mi ja'p ka oiri gu Akas, ba tīi na maa'n

mi ja'p kiik gui' na bhaan mi tum makgirtarda' gu sasoi', ba' joidham tii' na jax ja'k tu't jup duñiix. Ba' mui' ba tu joochxi gui' na jai' ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios na pui' tii' Uriiyas, nam sap aagi'ñdha' na jax ja'k joidham tu't jup duñiix gui' na bhaan mi tum makgirtarda' gu sasoi', gio ba' nat chia ip na sap maa'n pu chu'm jup duñia' na jax chu'm gui'. Ba' gu Uriiyas pui'p tu duu ip na jax titda, tu chia dho nam sap maa'n jup duñia' pu chu'm na jax gui' ji', mi' dhir ba' dai nat bhammi' ~~ek~~ ba ja chia gu Akas gui' nam jai' ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, nam sap bhaan mi xi chu makgirtarda' gui' nat ba tu chia nam jup duñia', gammiji' sap nabap tanoolh. Dai mu ja'k ba' ja soo'mchulh nam sap cham bhammi' ka tu makgirtarda' gui' nat jup dunaak gu Salomoon kat nam bhaan mi'p tu makgirxi'ndha' gu Dios. Ba' gu Uriiyas kaichgida' pix gu Akas na jax tiidaidha'.

Gatuuk dho gi ba' gu' biix ba tu chia ji gu Akas nam kuupa' gu chiop, gio ba' nat tu soo'm ip na sap cham jaroi' bhiji' bapkit ka tu makgirxi'ñdha' gu Dios. Dai ba' nat mui' kap ba tu chia bha ja'p Jerusaleen nam ja tuttu' gui' nam bhaan bha tu ja makgirxi'ñdha' gu didios gup duiñxim. Ba' mikkat nat pai' dhuuk muu gu Akas, jup duu mambhiix daman xijum maa'n oidha' na bhai' xir ge'kam kat Judaa, mi' dhir ba gu maraa'n na pui' tii' Esekiiyas bhai'p jim ge'kamta bhaankam.

124. Gu Isaiiyas na ba tu ja a'gidha' gu ñio'kiñ gu Dios gu Judaa kam ja'tkam gio ba' gu Efrain kam ip

(Na mi' dhir boosgix Isaiiyas 9:8–12:6)

Ba' maa'nnim jup titda gu Dios gui' na bhaankam tu a'gada', na pui' tii' Isaiiyas, na sap jax ja tiida' gu Efrain kam ja'tkam. Ba' gu Isaiiyas jup ja titda ip:

—Gu Efrain kam ja'tkam giilhim ge'gerkam jum taat ka' am, ku ba' gu' gu Dios pui' tu duñia' ji nam jix xi'iraam pix ba'm ilhii'ñdha'. Tii' pui' ba tu duu dho gu' nam ja kokdai ja daam kikbu' gui' nam jix ja bhaamki'ñdha', gu' ji na gu' ni ji'x ku mit iam totdonik buiñor ba ji chu daani. Pui' kut ba' jai' pup bha jam joochxi na pim biix aixim jum tulhiiña' na pim buam pix tu buada' na jax cham jir am, na jax ja'k cham pui' ja'k tu aagix. Diilh japimit xi chu daasak na jax ja'k tu aagix ka' jam bui na ba'x bhaai'n ka' nam jai' dhit gu ja'tkam ja iatgi'ñdha' gu jai'. Gu' ba' na jax pik ja'k tu aagix buiñor gu Dios, pu cham kaim japim.

'Ba' gu Dios pui' tu duñia' na gu ge'kam Asiiria kam bha jimii' jam kokdai jam daam ji kikbu' na pim ba' mi xi aaya' na pim gan jix buam jum duukam jup tu buada'. Ba' gui' gu maa'nkam giilhim jir jix bhangim gio na cham tu' ka'm ti' niiñ, gu' ji na gu' gu Dios pui' ja'k

bhaan ti tigia' na dhi' ja tulhiiñchuda' gu Efrain kam ja'tkam gio ba' gu Judaa kam ip. Ba' bĕix tu' pix tu dooda' mi' na pai'r Samaaria, mi' na pai'r ja mo' ka' bĕix kap dir na jĭ'x bhaan bipio'da' gu Efrain dibĕir. Mi' dĕir ba' bhammi ja'k jup bhĕiya' ja bui gu Judaa kam ja'tkam na pui'p ja kokdarai ja daam ji kikbu'.

'Ba' gatuuk na pai' dhuuk pu'ni ja'k xi chu kuugalhdhai gu Dios na pui' tu duña' na ja tulhiiñchuda' gu Israel kam ja'tkam dhi' jĭ' dhi maa'nkam Asiiria kam, diilh bhai'p ji tulhiiñchuda'. Ba' gui' pui'm aa'nda' na diilh pix pu'ni ja'k jix aichu'nda' na pu tu buada' na ba' mui' kap gĕ'gĕr kikcham ja daam kiika', na gu' sap nax chu matda' ka' na ba' pui' tu buada'. Gu' ji na gu' cham tu'r pui' ka' na jax jum aa'nda'. Gu' dhi' ja'p pix ji busaakda' ji na pu cham juraa'n bia'ka' na ba' pui'm aa'nda', na gu' diilh tii gĕ'kam xim ilhii'ndha'. Ja'pni pix ji busaakda' na jax gu baiñdhas, na gu' cham tu' biipi' kat jix matkam jum ilhii'ndha' gu tu' na jax dhuña' ke gu kua'ndam. Ba' gu Dios pui' tu duña' na bhai' pix ji aaya' maa'n gu ko'kdai' gio na giilhim jix io'm bhai' ji toiñdha'. Ba' gu Efrain kam ja'tkam gui' nam jĭ'k ka bi'ya', gio mi' pui'p ba jimia' am na jax jix aa' gu Dios. Ku ba' gu' jĭ'k pix ji, cham tu' ja'kbui' nam jĭ'k jix jai'ch kat biipi' dir, nam jix io'm jir mui' kat cham aagix kam.

'Ba' aapi'm na pim jir ya' kam dhi Judaa, cha'pim ja ĩbhi'ndha' gu Asiiria kam sandaarui'x, na gu' cham xim jum aaya' gu tanoolh nam pai' dhuuk cham tu' ki'n ka jam juanda'.

'Jum aaya' ip gu tanoolh na pai' dhuuk gu Dios maa'n bha jam joochxidha' gu boxii'ñ gu Dabii kat na ba' ya'r jam gĕ'kam tuk ka'. Ba' gux Dhuudu' kam jix Ua'ñ Ii'mdaga'n gu Dios pui' tu duña' na joidham jix chu matda' ka' gui' jĭ' gu gĕ'kam, gio ba' nar jix bhai'kam ka' na am buixi'ñ ja silhka'nda' gu ja'tkam na jax pix jir am ka'. Ba' jano' bĕix kap na jĭ'x oi'nga'n joidham bax chu abhaaruix ka', gio na cham tu' ka jai'ch ka' gu tu' na cham bhai' tu ia'dhi'ndha' piam na tu koo'nda'. Ba' bĕix ba machia' am gu ja'tkam na jax jir tu'm kam gu Dios, gio ba' nam bĕix kap dir bhai' ji jimia' na jĭ'x oi'nga'n nam bhai' ji gĕ'kamtu'npu' dhi' jĭ' dhi gĕ'kam. Gio ba' na pui' ba tu duña' ip nam bĕix gio ja'k jup ba suulhgia' gu Israel kam ja'tkam ya' ja'k na pai' diilh jir ja dirba' am ja'k ka', gui' nam biipi' dir ja ui'ka' gu jai' ja'tkam maakam ja'k na pai' jumai dibĕir bhaan bipio'da'. Mi' dĕir ba' dai nam bĕix gu Efrain kam ja'tkam gio gu Judaa kam joidham jix bhai' maap ba tu oi'ñka' am, gio ba' nam jix bhai' jim taatit ba taxchaabgi'ndha' gu Dios.

125. Gu Mikiiyas na ba tu ja a'gidha' gu Judaa kam ja'tkam gio ba' gu Efrain kam

(Na mi' dĕir boosgix Mikiiyas 1–7)

Ba' jano' dir nat pai' dhuuk bhai' jim gĕ'kamta gu Jotam Judaa jano' juugit nat pai' dhuuk gu Esekiiyas bhai'p jim gĕ'kamta, gu Dios pui' ba

tu duu na gu Mikiiyas gui' na bhaankam tu a'gada' tu ja a'gi'ñmira' gu Judaa kam ja'tkam gio ba' gu Efrain kam, ba'p ja titdada' jia mu ja'p ji oirit:

—Ea na pim moo jix bhai' xiñ kaaya' nañ jax jam tiida'. Na gu' jam a'm jum aa' na pim kaaya', nat gu' gu Dios pui' ba tii na jam tulhiiñchuda', na pimit jum ua'tulh buiñor. Ba' ja ia'rsa' gu ba'bhak gu Samaaria kam mi' na pai'r ja mo' biix kap dir na ji'x bhaan bipio' gu Efrain dibiir, nam gu' cham mi' pui' ka jiim na jax jix aa', nam gu' dai gu jai' didios pix gup duiñxim ja bui tu daan. Ba' pu biix ja ia'rsai gu ba'bhak cham pai' ja matgilhchuda', dai tuumki ga'n pix nammi ji kikbu'. Sia biix gu ja didios tuk gup duiñxim ja tuumsa' gui' nam ka ja daanda' gu mi' kam Samaaria, jai' ba' na ja miidha' nam ji'k jir u'uux jup duiñxim ka'.

'Ba' biix gu Jerusaleen oi'ñkam, bhai' na pai'r jix uañ gø' kiicham ga'n gu Dios, pui' ja'k jup ba tu jim am na mit jax ji ja tiigik nam tu buada' gu Samaaria oi'ñkam, nam pui' biix ja buip ba tu daan gu jai' didios gup duiñxim. Ba' pui' tu duñia' gu Dios nam ja kokdai ja daam kikbu' gu jai' sandaarui'x gui' nam jir maakam ja'k kam ka', gio ba' nam ja ui'ka' mu ja'k nam jir pai' kam ka' dhi' ji' dhi sandaarui'x. Gio ba' ya' ja'k bhaan dhi Judaa dibiir pui' jai' bhai'p ja jootsa' gu sandaarui'x nam jax chu'm tanoolh ya' ji øøji Jerusaleen ja kokdai ja daam ji kikbu' gu ya' kam, gio nam biix ja ia'rsa' gu ja ba'bhak.

'Ba' dhi' pu'ñi ja'k tu jam jimia' na pim gu' giilhim jix buam jum duukam jup tu buada' na jax cham jir am, pui' na jax na pim ja iixi'ñdha' gu ja'tkam gu ja ba'bhak gio gu ja dippiri', pui' ku ba' gu Dios jam tulhiiñchuda'. Na gu' aapi'm na pim jir gø'gørkam jum aa'ndam, jir am kat na pim biipi' kat jix mat ka' git na pim ji'k tu'x kii'p jum duukam jup tu buada' git. Gu' ji na pim gu' cham jam ko'raar na pim jix kii'p jum duukam jup tu buada', dai gu tu' nar jix buam jum duukam na pim ba' pu tu buada', gio ba' na pim jix bhai'm taat ka' na pim pui' xi chu bua't. Ba' gu Dios cham tu' ka' jam køøke' sia ku pim tii buiñor tu daan, na pim ba' mi xi aaya'.

Gio ba' moo ja'pniptitda ip jia gu Mikiiyas gui' nam pui' kai'chdha' nam sap pik ba' pui' tii bhaankam jup xi chu a'gada' gu Dios, gu' ji nam gu' pui' pix kai'chdha'. Ba'p ja titda na sap cham tu' ka ja palhbuidha' gu Dios, gio sap ba' na cham pai' ka ja jootsa' nam tu ja a'gi'ñpu' gu ja'tkam gu ñio'ki'ñ.

Gu Mikiiyas na pui' ba ti'ya' na kam aaya' gu tanoolh na pai' dhuuk jum iara' gu chiop

Gio ba' moo ja'pniptitda ip jia gu Mikiiyas na sap gu Dios pui' tu duñia' nam jax chu'm tanoolh ka ja ia'rsa' gu ba'bhak gu bhai' kam Jerusaleen, gio ba' biix ip gu chiop. Na gu' sap gui' nam bhai' tiir

gē'gērkam jum aa'ndam cham tu' bhai' ja silhka'nda' am gu ja'tkam na jax tu aagix no'm tu' ki'n jum kokda, dai nam jix aa'nda' pīx nam xi ja namki'ndha' nam ba' mi' dhir cham ka tulhiiñchuda' gu jaroi' no' tii kuiñcha bia' gu tu' no' jax dhuu nar jix buam jum duukam. Gio ba' gui' nam pui' buam pīx jup tu buada', gui' nam sap pik ba' pui' tii bhaankam jup xi chu a'gada' gu Dios, na gu' dai gu tu' nar jix kī'p jum duukam nam ba' ja aagi'ndha' gu ja'tkam na jax tu ja jimia' gatuuk, gio ba' nam ja ko'mrarda' pui' xi ja aa'ndhat. Ba'p ja titda gu Mikiiyas nam sap cham tu' dhi' ki'n jum palhbuidha', sia kum pui' kai'ch na gu Dios ja a'm ti nīi'ñ.

Gio ba' moo ja'pniip ja titda ip jia gio gu Mikiiyas gu ja'tkam, na sap joidham jix bhai' ba tum duñia' jano' nam pai' dhuuk jum tulhiiñai ba bubuakia', jup ja titda:

—Jum aaya' gu tanoolh nam pai' dhuuk bīix gu ja'tkam jix io'm tu' ka'm ba ti nīi'ndha' bhai' oi'dha' ta'm na pai' kīik gu chiop ga'n gu Dios. Mui' kap dir ya' ba aaya' am gu ja'tkam bhai' dhi oi'dha' ta'm na pai' kīik gu chiop nam jix bhai'x maachik ka' na jax pik ja'k tu aagix buiñor gui' na silhkam jir Dios, na sap jax ja'k jix aa'nda' nam tu' ka'm ba nīi'ndha'. Ba' jano' cham tu' kam kokdada' am gu ja'tkam, dai nam joidham jix jīikgim pīx ba tu oi'ñka'. Ba' jano' pui' ba tu duñia' gu Dios nam gio ja'k jup ba suulhgia' gu Israel kam ja'tkam gui' nam mu ja'p ka oi'ñka' mui' kap na pai' jax bhaan bipio' gu jai' dīppir.

Ba' gu xib ya' jam kokda' am gu jai' sandaarui'x nam cham jir Israel kam, ba' jax chu'm tanoolh am xi jam chiñia' am na pim mu ja'k oi'ñchapu' na pai' bhaan bipio' gu Kaldea dībīir. Ku ba' gu' gatuuk bīix tu' ka'm ba jam nīi'ndha' am ji gu ja'tkam. Ba' maa'n gu alhii mu ja'k jup maaxilhia' na pai' ilhi'ch da'ñxim jir kiicham na pui' ti tīi' Beleen, mi' nam pai' jax oi'dha' gu bopxi'ñ gu Judaa, na ba' ya ja'p jir gē'kam ka' bīix kap na jī'x jir Israel.

Na jax ja'k ilhii'ñ gu Dios

Mi' dhir ba' moop ja titda ip gio gu Mikiiyas gu ja'tkam:

—Jam kuiñchatu'n gu Dios na pim gu' cham mi' pui' jīim na jax jix aa'. Gui' tīix aa' na pim gīt ka xi chi'ñchu' nat jax dhuuk jam boosolh mu dir Ejipto gio ba' nat jax dhuuk pui' tu duu na ba'r aapi'm ga'n ka' dhi dībīir ya ja'p na pai' jax jir Kanaan. Na gu' gu Dios cham tu'x aa' jia na pim dai gu sasoi' pīx tu makgīrxi'ndhat pui'm aa'nda' na dhi' ki'n bar am, ni sia ku pim pui'm aa'nda' na chi panaas gu dīilh jam maamar no' pimit makgīrxi dhi' ki'n joidham jix bhai' bam taat ka'. Gu' matgim cham tu' ji, gu' na jax pik ja'k jix aa' gu Dios gu' na pim daaxix kam pīx ja silhka'nda' ji gu ja'tkam no'm tu' ki'n jum kokda'. Jum aa' na pim jir jix bhabhai'kam ka', gio ba' na pim mi' pui' jimda' na jax jix aa' na pim cham tu' gē'gērkam jum taat ka'.

'Gu' ji na pim gu' buam pix tu buada' na pim pai' dhuuk tii tu ga'rada' gu tu' na pim xi' ilhi'ch ka'm ja jupaabxi'ndha' gu ja'tkam gu tu' no' pim ja ga'lhi'ñ, gio na pim ja bia'ka' xi'x jaapok gui' na pim ki'n jix mat ka' na ji'x bipittirda' gu tu' no' pim tu ga'ra'. Ni ji'x ji gu' ku pim iam jax xim aa'nda' aapi'm na pim jir jix chutumñigam jum aa'ndam na pim jax ja alhiosda' gu ja'tkam, na pim gu' dai bhaan jix chutkagix na pim jax ilhii'ñ dñil. Ba' aañ xib ya' pu kai'ch na pim biix jir jix iatkum ja'tkam. Ba' gu Dios jam tulhiiñchuda', na pim gu' pui' ja'k pix jup tu jim na jax gu Efrain kam ja'tkam gio gui' na Akab tiigich. Dhi' ji' ji bhaan ba' jam tulhiiñchuda' gu Dios ja'p tu' silhkam, na pui' tu duñia' nam jam kokdai jam daam ji kikbu' gu jai' ja'tkam mu ja'p na pim pai' jax tu kokda', na pim ba' mi xi aaya' na tu' cham jir kii'.

'Ku ba' gu' gatuuk pui'p ja tulhiiñchuda' ji gui' nam jam kokda'. Jano' ba' gio biix maap jup ba tu oi'ñcha' am gu Judaa kam gio nam dñil ba daasa' maa'n gu g'e'kam na ba' ja silhka'nda'. Jano' dho gi ba'x io'm mui' kap ðir bhai' ji jimia' am ji gu jai' ja'tkam nam cham jir Israel kam ka' nam bhai' ba oi'ñchapu' ya' ja'k.

Ba' nat pui' xi chi'ik gu Mikiiyas, bhai' ji chu daani buiñor gu Dios, jup kai'ch:

—Moo taxchaab ba'ch Gi'kora'. Aañ jum taan nap siamrix bhai' xi ja nuukdat gum ja'tkam tuk ja'p na jax gux kii' bipia'dam na joidham jix bhai' ja nuuka'nda' gu kakasnir ga'n. Pui' tu duñia' ap jich Gi'kora' nach joidham jix jijkim ya ja'p ba tu oi'ñka' dhi dñil jich dhirba' am. Gio ba' nach jum taan ip nap joidham jix bhai' tu duñia' aach jich bui nam ba' maatii tu' ka'm bam nii'ndha' gui' nam cham jir Israel kam ja'tkam. Nach gu' aach jix maat nap cham tu'r pu chu'm na jax gu jai' didios gup duiñxim, gu' aap tu' silhkam uañchu'n ji gu ua'tulhdhara' gu tu' nach ji'k jix buam jum duukam jup tu buada'. Ba' aañ jix maat gio nañ ti jiki'ñ nap pui' tu kuugalhdha' na pich jax tu ja daaxdhak gu bijik ðir kam jich bopxi kat nap pui' tu duñia', pui' na jax gui' na Abraam tiigich gio ba' gui' na Jakob jup tiigich, ba' dai nap jix bhai' bach dhuñia' dho ip gio. Ja'pni daipu'ñ soi'm titdañ Gi'kora'.

Gu Asiiria kam nam ba ja kokda' gu Efrain kam ja'tkam gio nam ja ia'lhxichulhdha' gu ja ba'bhak

126. Gu Asiiria kam nam ba ja kokda' gu Efrain kam ja'tkam gio nam ja ia'lhxichulhdha' gu ja ba'bhak

(Na mi' dhir boosgix gu gatuuk kam u'uan na Reyes tii' 14:26-29; 15:8-31; 17)

Na bhaan tu a'ga gui' nam gatuuk mi'p jir g'e'g'erkam kat Efrain

Ba' gui' na gatuuk bhai'p jir g'e'kam kat Efrain na pui'p tiigich Jeroboam na jax jup tiigich ip gui' na biipi' dir bhai'p jir g'e'kam kat, jix aichu'nda' na pu tu duña' gu tu', nat gu' gu Dios pix pui' ja'k palhbui, pui' na jax nat ja ma'iich mui' kap gui' nam jix ja bhaamki'ndha' nat ja kokdak ja daam ji kikbu. Ba' jano' dir joidham jix bhai' ba tu ja jimda' biix kap na ji'x bhaan bipio'da' gu ja dirba'. Ba' na ji'x juugit bhai'r g'e'kam kat gu Jeroboam Efrain, jup duu gook oo'm oidha' daman maa'n. Ba' nat pai' dhuuk ba muu, gu maraa'n gui' na Sakariiyas tii' bhaankam bhai'p jim g'e'kamta.

Ba' gu Sakariiyas cham tu'r jix kii' g'e'kam kat, pui' pix ja'k jup tu jimda' nam jax ja'k tu jimdat gui' nam biipi' dir bhai'p jir g'e'g'erkam kat. Ba' ji'k xijum maa'n masaa'n pix jup duu na bhai' xir g'e'kam kat, nat gu' cham bhai' tu jii, nat gu' maa'n gu maa'nkam Salum tiigim am xi mua, diih ba' bhai' jim g'e'kamta. Ba' dhi' pu'ni ja'k tu kuugalh gu Dios nat jax tu daaxdhak gu Jeyuu kat nam saak maakob gu bopxi'n pu'ni jai'chdhilhia' nam bhai'm g'e'g'erkamta' Efrain.

Gu' ji nat gu' gu Salum maa'n masaa'n pix bhai'p jum g'e'kamta, nat gu' pui' cham bhai'p tu jii. Maa'n gu maa'nkam Manaim tiigim am jup xi mua, diih ba' bhai'p jim g'e'kamta.

Ba' gu Manaim mambhiix oidha' bhai'p jir g'e'kam kat Efrain, ba' cham tu'r jix kii' g'e'kam kat. Ba' gui' na Asiiria ja'k jir g'e'kam ka' bhai' ji ja kokda biix nam ji'k jir Efrain kam ja'tkam. Ba' gu Manaim na jix choo'nnit jup titda na sap mi' dhir ja'p ja'k ba namki'ndha' na ba' cham ka juanda'. Ba' gatuuk nat pai' dhuuk muu gu Manaim, gu maraa'n Pekiiya bhaankam bhai'p jim g'e'kamta.

Ba' gui' ji' Pekiiya pui' cham tu'p jir jix kii' g'e'kam kat. Ba' ji'kchi pix gook oidha'p duu ip na bhai' xir g'e'kam kat. Nat gu' maa'n gu sandaarui'x Peeka tiigim bhai'p ji bhaam, ba' pu mua maa'n jimdam

gu Pekiiya, diilh ba' bhai' jim gē'kamta. Ba' biix na mit ji'k bhai' bam gē'gērkaṁta Efrain jano' dir na gu Sakariiyas kat mi juugit na pai' dhuuk bhai'p bar gē'kam ka' gu Peeka, gu Usiiyas pui' gē'kam ka' bhammi ja'k Judaa.

Ba' gu Peeka pui' cham jup jir jix kii' gē'kam kat. Ba' na ji'x juugit bhair' gē'kam kat, bhair'p ji ja kokda gu Tiglat Piliser gui' na mu ja'k Asiiria jup bar gē'kam ka'. Ba' ji'kchi kap na i'lhich da'ñxim jir kikcham ka' ja da'ngik ja u'uuk gu ja'tkam mu ja'k Asiiria, nam sap ba' mu ja'k oi'ñka' ja biim. Ba' na maa'n oo'm oidha' ba ua'da' gu Peeka na bhair' gē'kam ka' Efrain, maa'n gu maa'nkam Osiiyas tiigim bhair'p ji bhaam, ba' pu mua ip gu Peeka, diilh ba' bhai' jim gē'kamta. Ba' jano' nat pai' dhuuk bhair' jim gē'kamta, gu Akas maa'n na jax pui bhair' gē'kam ka' Judaa.

Gu Asiiria kam nam ba ja ia'rsa' gu ba'bhak gu Efrain kam

Ba' gu Osiiyas xijum maakob oidha' jup duu na bhair' gē'kam kat Efrain, ba' pui' cham jup jir kii' gē'kam kat, ku gu' cham tu' ja'p moox io'm ji na jax gu jai' nam biipi' dir bhair'p jir gē'gērkaṁ kat. Ba' na ji'x juugit bhair' gē'kam ka' gui' ji' Osiiyas, gu Salmanasar gui' na mu ja'k jir gē'kam ka' Asiiria bhair'p ji ja kokda biix gu Efrain kam ja'tkam. Ba' gu gē'kam Osiiyas na jix iibhidhat jup titda na sap mi' dhir ja'p ja'k ba namki'ñdha' na ba' cham ka juanda'. Gu' ji na gu' gu Osiiyas nax aa' nam git cham ja daam ka kiika' gu Asiiria kam. Mu tu joochxi gui' na mu ja'k jup jir gē'kam ka' Ejipto na sap palhbuidha' nam jax ja'k cham ja daam ka kiika' gu Asiiria kam, gio ba' nat mi' dhir ja'p ja'k pui' cham ka namki gui' ji' gu gē'kam nar Asiiria kam.

Ba' nat pai' dhuuk ba maat gu Salmanasar na jax ja'k duiñchu' gu Osiiyas, pu maa'n jimdam tu chia nam daagii kuupa', gio ba' nat ja chia ip gu sandaarui'x chugi'ñ nam biix xikoolh daraibu' bhair' na pai'r gē' kiicham ka' Samaaria, bhair' na pai'r ja mo' ka' biix kap dir na ji'x bhaan bipio'da' gu Efrain dibiiir. Ba' bhair' pu darka' am, jup duu ji'k baik oidha' nat ba' ampix ja kokdak ja daam kikbu'. Ba' pu biix ja da'ngik ja u'uuk mu ja'k Asiiria, mu ja'p ba' ja chia nam oi'ñcha' na pai' jax i'lhich da'ñxim jir kikcham ka'. Ba' dhi' pu'ñi ja'k tum duu nat ba' cham pai' matgir bha ja'p na pai' jax kar Efrain dibiiir kat. Ba' pu daipu' pix gu Osiiyas bhair' bam gē'kamtak Efrain.

Ba' dhi' gu Dios pix nat pu'ñi ja'k tu duu na ba' pu'ñi tu ja dooda' gu Efrain kam ja'tkam, nam gu' cham tu' ka'm nii'ñdha' gu pui' na jax ja'k tu aagix ka' buiñor. Nam gu' dai gu jai' didios pix gup duiñxim ja bui tu daanda', gio ba' nam oidhidha' nam jai' pup ja duñiidha' gui' nam bhaan mi tu ja makgirxi'ñdha' gu sasoi' gu ja didios tuk gup duiñxim. Ba' dhi' pu'ñi ja'k tu buada' am na jax gui' nam biipi' dir bha

ja'p jup oi'ñkat na pai' jax jir Kanaan dībīir, gui' nat ba' bhāi' dhir ja'k ja aadimik gu Dios bha ja'p ja oi'ñchuda gu Israel kam ja'tkam.

Ba' gu Dios tii mu ja joochxi'ñdha' gui' nam bhaankam tu a'gada', nam sap ba' ja aagi'ñdha' nam cham jix buam jum duukam kap tu buada' na jax cham jir am, dai nam tu' ka'm ba nii'ñdha' pix git. Gu' ji nam gu' gui' pu cham ji'x kaim ka'. Dai na mit ja'p xi dhuuk gook bap ja duu gu didios jum tītgidam nam pu chuutu'm na jax gu bhe'mser nam ki'n jup duñiix gu bapaiñum jix u'uam totbikdam nam sap ba' dhi' ja bui tu daanda', gio ba' na jax aa' ku mit pui' ja koi gu dīilh ja maamar na mit makgīrxi maadit gui' ji' gu dios gup duiñxim. Gio ba' nam dai gui' ja tikkada' gu tu' nam jix maachik ka' gui' nam sap pik ba'x mat ka' gu tu' na jax jum duñiidha' gatuuk. Ba' bīix dhi' ji' nam tu' jax buada' cham tu'r kīi', pui' kut ba' ba ja tulhīiñchuda gu Dios, nat gu' cham ko'raaru gu dhi' pui' nam jax tu buada'. Dai ba' siamri gu Judaa kam ja'tkam pix ka bii mit nat chakui ja tulhīiñchuda gu Dios, sia kum gu' pui' cham tu' ka'm jup nii'ñ.

Nam jax ja'k tu jimda' gu jai' ja'tkam nam bhāi'p ba oi'dha'ka' Efrain

Ba' gatuuk jai' bha ja'p ba ja oi'ñchuda gu ja'tkam gu Asiiria kam gē'kam bha ja'p na pai' jax jir gē'gēr kikcham kat na bhaan bipio' gu Efrain dībīir. Ba' dhi' dhi ja'tkam jir maakam ja'k kam ka' am na jai' dīppīr bhaan bipio'da', gio ba' nam jai' didios ja bui tu daanda' gup duiñxim, ba' pu ja ua' am gu ja didios tuk mu ja'p pai' dhir nam jax jīm. Gu' ji nam gu' bīix jup jix aa'nda' nam buiñor tu daanda' gui' na silhkam jir Dios gu Efrain kam. Ba' gu gē'kam Asiiria kam maa'n mu ja joochxi gui' na jai' ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, na sap ja aagi'ñdha' nam jax ja'k tu makgīrxi'ñdha' gu sasoi' gui' na Yabee tii' na silhkam jir Dios.

Gu' ji nam gu' buam pix tu buada' dhi' dhi ja'tkam. Bīix gok kap tu daanda' am, pui' na jax buiñor gu Yabee gio ba' ja bui ip gu dīilh ja didios tuk gup duiñxim. Ba' dhi' cham tu' pui'm kai'ch nam silhkam tu' ka'm nii'ñ gu Dios.

127. Gu Esekīiyas nar jix kīi' gē'kam ka' bīix kap na ji'x jir Judaa

(Na mi' dhir boosgix gu gatuuk kam u'uan na Reyes tii' 18–20

gio gu gatuuk kam u'uan na Kroonikas tii' 29–32 gio ba' Isaiiyas 36–39)

Gu Esekīiyas nax bhāi' ba ja silhkada' gu Judaa kam ja'tkam nam jax ja'k jix bhāi' tu daanda' na jax jir am

Ba' gu Esekīiyas maraa'n gu gē'kam Akas bhaankam bhāi'p jim gē'kamta Judaa, ba' joidham jir jix kīi' gē'kam kat gio ba' na tu' ka'm nii'ñdha' gu pui' na jax ja'k tu aagix ka' buiñor gu Dios. Ba' mui' ja ia'rsak gui' na mit jup ja duu gu ja'tkam nam bhaan mi tu ja makgīrxi'ñdha'

gu sasoi' gu didios gup duiñxim. Ba' nat kia'pix maa'n oidha' ba bhīch na bhai' bar gē'kam ka' Judaa, bhai' ji ja silhkai gu ja'tkam na jax ja'k jir am nam tu daanda' bīx kap na jī'x bhaan bipio' gu Judaa dibīir, na gu' gui' nam bīpi' dir bhai'p jir gē'gērkam kat maakam duu mit na jax ja'k cham jir am.

Ba' ba tu chia nam jix bhai' ja kī'mpiga' gu kiki'ngob bhai' chiop, gio ba' nat bīx maap ba ja jumaap gui' nam jai' ja palhbui'ndha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, gio ba' bīx ip gui' nam lebiitas jum tīiti'nda'. Ba' pui' ja titda jia na sap jum aa' nam bhai' pui' tu duñia' na jax ja'k jir tu am, nat gu' sap gu Dios giilhim jix io'm xi' pik ba ja tulhiñchuda gu Judaa kam ja'tkam, nam gu' sap pu'ñi cham tu' mi' pui' tu bua na jax ja'k tīi ja titdada' nam tu duñia'.

Ba' gu lebiitas bhai' jim xixdhut jamit na jax ja'k tu aagix buiñor gu Dios, gio ba' na mit bīx tu boosolh na jī'k cham tu aagix na bhai'x chu jai'ch ka' chiop, gio ba' na mit bīx jix bhai' ti kī'mpi gu tu' bha ja'p na jax ja'k jix aa' gu Dios na tu tui'ka'. Na gu' maakam pix tu tui'kat bīpi' dir nat gu' gu gē'kam Akas tu chia nam bīx maakam tu duñia' gu tu' na jax tu tu't bha ja'p.

Ba' gatuuk na pai' dhuuk jix bhai' ba ti kī'mpigix, ba ja chia gu Esekiiyas gui' nam jai' ja palhbui'ndha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios nam sap xi chu koodai gu sasoi' bhai' xi chu makgīrxidha' gu Dios, ba' jai' bīx pu e'nter makgīrxi mit, jai' ba' gui' nam ki'n pix uañchuda' gu ja ua'tulhdhara'. Gio ba' nat ja chia ip gui' nam lebiitas jum tīiti'nda' nam bhai' ba tu juanda' chiop, ba' pui' ja'k jup ja chia nam tu juanda' bīx jī'ma'n nat jax ja'k jup ja chianik bijik gu Dabii kat. Ba' pu'ñi ja'k duuk gio bhai'p ba tum daanda' chiop na jax jix aa' gu Dios.

Gu Esekiiyas na ba tu piastata' Bhaan Paaskua Ta'm

Mi' dhir ba' gatuuk dai nat ba ja bai gu Esekiiyas bīx dappaam gu Judaa kam ja'tkam gio ba' gu Efrain kam ip nam sap ba' maap bhai'm jumpadai ma tu piastata' bhaan Paaskua ta'm gu pui' nam jax ja'k tu jim gu dai Israel kam ja'tkam. Ba' pui'm duu dho, gē'kam ki'n bhai' ma tu piastat jamit, mui' nammi xi ju' am gu ja'tkam, na gu' bīx kap dir na mit bha ai na jī'x bhaan bipio' gu Judaa dibīir. Dai ba' gu Efrain kam ja'tkam jī'k pix bha ai mit, nam gu' mui' cham ti jīgi'ndha' gu dhi' pui', dai na mit xi ja a'sik pix gui' nam mu ja'p pui' tīi ba ja titdaim nat mu tu ja joochxi gu gē'kam nar piasta ka'.

Ba' bhai' pui' jia nam ka tu piastat gui' na mit jī'k bhammi ai gu ja'tkam, bhai' ji ja ia'rai mit gui' na bha ja'p tuutka' Jerusaleen gui' nam bhaan mi tu makgirtarda' gu sasoi'. Dai ba' gui' na bhai' irban dir kīika' na pai'r chiop bhai' na pai' gē'x chu bhai'n ka', cham tu iar jamit. Gio ba' na mit bīx mai' ja iabu mummi ja'p ak ki'n gu tuumki ga'n gui'

na bhaan jum mimii'ndha' gu kubhionkar, na gu' pui' ja titda jia gu Dios na sap dai gui' buiñor pix jix bhai' nam tu daanda' gio sap dai bhai' ip na pai' kiik gu chiop ga'n.

Ba' jai' dhít gui' nam bhai'p tu'ii' jia nar piasta cham jix kiki' gu ja tutku' buiñor gu Dios. Gu' ji nat gu' gu Esekiiyas bhai' soi' ji chi' n gu Dios, jup titda na sap pui' pix ka tu ja uañi'ñka', nam gu' sap gui' tiix aa' nam buiñor tu daanda'. Ba' gu Dios jup kai ip jia na jax titda. Mi' dhir ba' gatuuk nat pai' dhuuk bam tiimo gu piasta, mu ja'p ji jii mit gu ja'tkam na pai' jax jir gē'gēr kikcham ka' gui' na bhaan bipio'da' gu Judaa dibiir. Ba' biix ja ia'rai mit gui' na mit ji'k mi ja'p ja ti' na tuut gui' nam bhaan mi ka tu makgirtardat gu ja'tkam gu sasoi', gio ba' jai' kap jup ja ia'rai mit mu ja'p na pai' jax i'lhich da'ñxim jir kikcham ka' gui' na bhaan jup bipio'da' gu Efrain dibiir. Gatuuk ba' dai na mit ja'k suulhgik ba jii mu ja'p ja kiikia'am.

Ba' gu Esekiiyas xi oidhidha' ji na tu makgirtarda' bhai' chiop pui' na jax ja'k titda gu Dios na tu buada' bhai' chiop. Gio ba' nat maap ja jumpadak jix bhai' ja aagi'ñ gui' nam lebiitas jum tiiti'nda' gio ba' gui' nam jai' ja palhbui'ndha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, nam sap jax ja'k tu juanda' biix ji'ma'n bhai' chiop. Ba' gu Dios joidham jix bhai'm taat ka' buiñor gu gē'kam Esekiiyas, na gu' joidham jix bhai' tu buada' na xi nii'ndha'. Ba' pui' xi chu duu na joidham jix bhai' ba tu jimda'.

Gu Asiria kam nam ba ja kokda' gu Judaa kam ja'tkam

Ba' na bhai' ja'k kar gē'kam Judaa gu Esekiiyas, gu gē'kam Asiria kam Salmanasar tiigim biix ja kokdak ja daam ba kikbu gu Samaaria kam ja'tkam, gio nat ja ia'rai gu ja ba'bhak mi' na pai'r ja mo' ka' biix kap dir na ji'x bhaan bipio'da' gu Efrain dibiir, gio ba' nat pu biix ja u'uuk gu ja'tkam gui' nam ji'k mi oi'ñkat.

Ba' mikkat mambhiix oidha' ki'n nat pai' dhuuk muu gu Salmanasar, jumai bhai'p ji ja kokda gu Judaa kam ja'tkam maa'n gu gē'kam Asiria kam na pui' ti' Sinakerib. Ba' biix ja da'ngi gu ja'tkam na ji'k kap jir gē'gēr kikcham ka', dai ba' bhai' Jerusaleen bii nat cham jax ja dooda, nat gu' gu Esekiiyas mu tu joochxi nam pu tiida' na sap ba namki'ndha' mi' dhir ja'p ja'k na ba' cham ka juanda', gio ba' nat biix maa gu tuumiñ na ji'k bia'kat gio gui' na ji'k bhai' ulhñix kat na pai' tum ulhiisda' bhai' chiop. Damdir pup biix xi kookosak maa gu bapaiñum jix u'uam totbikdam na ki'n bha ja'p ka mamxidhix kat bhaan gu kiki'ñgob ga'n gu chiop, na sap ba' aichdha' na ji'k aagix na ba namki'ndha' gu gē'kam Asiria kam.

Gu' ji nat gu' gu Sinakerib cham tu' mi' pui' bua nat ji'k ti' ba tu maa, gu' ja'pji na bhax bhaam ji. Ba' mu ja joot ji'kchi gui' nam jir noonbi'ñ

ka' nam mu jimia' bhammi Jerusaleen, nam sap pu tiida' gu Esekiiyas na cham jum bhaamtu'nda' kia'. Ba' gui'p titda am bhammi ji eek:

—Cham bia' aap nap jax dhuiñ mai'chia' sia ku pich tii bhaamuk bhai' jiñ kokda. Piam ku pich tii ma ja umua' gu Ejipto kam nam jum palhbuidha', cham tu' silhkam jum palhbuidha' am. Ni sia gum Dios tuk ku cham ji'xkat jum palhbuidha', na pich gu' ba ja ia'rai gui' nam bhaan bhai' ka tu makgirxi'ñdhat gu sasoi'.

Mi' dhir ba' gu ja'tkam nam mi ja'p jup tu'ii' bhai'p ji chu ja a'gi mit ge' ki'n jiiñkit, jup ja titda am:

—Cha'pim mi jii'gi'ñdha' dhi ge'kam Esekiiyas na jax jam titdada', na pui' ja'k jam iatgi'ñdha' na pim sap pik ba' buiñor pix jix biiñak ka' gu pu jam Dios tuk. Jax dhui na gu' gu jam Dios tuk cham tu' ji'xkat jam palhbuidha' gu pui' nañ jax jam dooda' aañ, na gu' aach nach jir Asiiria kam ja'tkam jix io'm jix a'aichu'n ich nach pu tu duña'. Na gu' aach nach jix maat na chich mui' kap ge'ger kikcham ja kokdak ja daam ba kikbu gui' nam jai' dippir bhaan bipio', pu'ni cham tu' iam ja palhbui mit gu ja didios tuk. Ba' daipu' na jax ja'k jix bhai' na pim duña', dho na pim cham tu' kam bhaaktu'nda' dho, dai na pim bhañ kaichgida' pix nañ jax jam tiidaidha' aañ. Ba' pu'ni ja'k daix bhai' na pim ba'x bhai' tu oi'ñka' jano' juugit nañ pai' dhuuk bha jam ua'ra' na pim mu ja'k oi'ñchapu' na pai' jumai dibiir bhaan bipio'da'.

Gu Dios na ba ja palhbuidha' gu Jerusaleen oi'ñkam nam cham jax ka ja dooda' gu Asiiria kam ja'tkam

Ba' pu cham jaroi' niok nam bhai' pu'ni ja titda gui' ji' gu ja'tkam, nat gu' gu Esekiiyas ja soo'mchulh nam sap cham niokda'. Ba' gu Esekiiyas mu jii bhai' na pai' kika' gu chiop ga'n gu Dios, mi' dhir ba' dai nat mu ja joot ji'kchi gui' nam bhai'r noonbi'ñ ka' na pai'r ge'kam ka' nam kaipu' gu Isaiiyas gui' na bhaankam tu a'gada' gu Dios nam sap tikkapu' na jax ja'k jix bhai' gu dhi' pui'. Ba' gu Isaiiyas jup ja titda na sap cham jai'ch too'nni', na gu' sap cham xim bhai' dhir ji dhai'ñña' gu ge'kam Sinakerib, na gu' pui' ba ti kaaya' na cham bhai' tu ja jim gu ja'tkam tugi'ñ mu ja'k kia'mi'ñ, gio ba' na mu ji eji pu mukia'. Ba' ja'xpix dai na mit ba jii gu ja'tkam tugi'ñ gu Sinakerib na mit bhai' pui' ji' xi ja tiidak gu bhai' kam.

Ba' gatuuk jai' gio mui'p ja joot bhammi Jerusaleen gu ja'tkam tugi'ñ gu Sinakerib. Jano' dho gi ba' gu' maa'n u'uan ba xi ua' am ji, ba' pui' ja'k jum kai'chim na mit jax tii biipi' dir gui' nat mui'p ja joot. Ba' gatuuk nat pai' dhuuk xi jiñkuidhak gu Esekiiyas gui' ji' gu u'uan, mui' ma jii mu chiop nat tu daañim buiñor gu Dios, na pui' titda na sap ja palhbuidha' gu Judaa kam ja'tkam na ba' cham jax ja dooda' gu Asiiria kam ge'kam, gio sap nam ba' biix ba machia' gu ja'tkam na gui'r di' na silhkam jir Dios.

Ba' gu Isaiiyas gio mui'p ba tu joochxi gu Esekiiyas nam sap pu tīda' nat gu Dios kai nat jī'k jax tu daani buiñor, gio sap nam cham tu' ka ja kokda' gu Asiiria kam sandaarui'x, pu ni jī'x dho sap moo.

Ba' pui' dho ji chu buus. Moo jano' gu tukaa' maa'n bha joot gu Dios gu nobii'ñ na ja kooda' gu sandaarui'x gu Asiiria kam, ba' tii pup bīix ja koi. Gatuuk ba' pu jii gu Sinakerib mu ja'k Niinibe mi' na pai'r ja mo' ka' bīix kap dir na jī'x bhaan bipio'da' gu Asiiria dībīir. Ba' nat pai' dhuuk mummi ba ai, gook gu maamra'n mi eek pu mua mit. Ba' gu jumai na pui'p jir maraa'n na pui' tīi' Isaradoon bhaankam mip jim gē'kamta Asiiria. Ba' pu'ñi ja'k jum kuugalh nat jax tii bīipi' dir gu Dios, nat pu'ñi tīidak mu joot gu Isaiiyas na pu tīda' gu Esekiiyas na pu'ñi tum duñia'.

Gu Esekiiyas na ba tu aaya'

Ba' gatuuk jī'kchi jurni'ñ kī'n bhai' pīx ji chu ai gu Esekiiyas giilhim jix io'm nat gu' cham bhai' ia'ñ gu tu'. Ba' gu Dios mu joot gu Isaiiyas na sap pu tīi'nmira' na cham xim am xi mukia'. Gu' ji nat gu' gu Esekiiyas bhai' soi' jim ilh buiñor gu Dios, ba' pui' titda na sap siamri ka xi chī'ñchu' na gammiji mi' pui' jim na jax jix aa' na jī'x ba dua. Ba' gu Dios gio mui'p joot gu Isaiiyas na sap pu tīi'nmira' gu Esekiiyas nat kai gu pui' na jī'k jax titda na tu daan buiñor, sap ba' pui' tu duñia' ku gi na mambhīix daman jix chamaam oidha' pup ka xi dhuaka' na ba' ba mukia'. Ba' gu Esekiiyas joidham jix bhai'm ilh na pai' dhuuk pui' ba titda gu Isaiiyas, ba' map duu maa'n gu alabaa'n na kī'n taxchaabgi'ñ gu Dios na gu'x bhai'm taat nat joidham jix bhai' ba duu.

Nam tu' jax dhuñia' gu Kaldea kam ja'tkam

Ba' nat pai' dhuuk pui' ba ti kai gu Merodak Baladan gui' na mu ja'k jir gē'kam ka' Kaldea nat jix ka'ook kat ba dua gu Esekiiyas, jī'kchi gu ja'tkam tugi'ñ mu ja joot nam tu ui'dhika' gu bīxchu' na tu onbai'ñdha'. Ba' na mit chakui ja'k suulh gui' jī' nat mu ja joot, gu Esekiiyas bīix bha ja'p xi chu ja tī'ñchoda gu bīxchu' na bha ja'p tu bia'ka' gux dha'ram namkim.

Ba' gu Isaiiyas jup titda na sap jum aaya' gu tanoolh nam pai' dhuuk bīix tu ui'ka' gu Kaldea kam sandaarui'x gux chu da'ram tu namkim, na jī'k bha ja'p tu bia', mu ja'k jam sap ba' tu aichdha' Babiloonia mi' na pai'r ja mo' ka' bīix kap dir na jī'x bhaan bipio'da' gu Kaldea dībīir, gio sap ba' nam jai' dhīt gu bopxi'ñ bar tujuandam tugi'ñ ka' gu gē'kam Kaldea kam. Gu' ji na gu' gu Esekiiyas cham tu' jax jum aa' gu dhi' pui' na jī'k jax titda gu Isaiiyas, na gu' na pui' xim aa', chakui tu' jax jum duñia' na jī'x ka dua.

Ba' mikkat nat pai' dhuuk muu gu Esekiiyas, jup duu maa'n oo'm daman xijum maakob oidha' na bhai' xir gē'kam kat Judaa, mi' dhir ba' gu maraa'n na pui' tii' Manasees bhai'p jim gē'kamta.

128. Na jax ja'k jir gē'kam kat gu Manasees mu Judaa gio gu Amoon gio ba' gu Josiiyas

*(Na mi' dhir boosgix gu gatuuk kam u'uan na Reyes tii' 21:1–23:30
gio gu gatuuk kam u'uan na Kroonikas tii' 33–35 gio ba' Jeremiiyas 1–6)*

Gu Manasees na cham jir jix kii' gē'kam ka'

Ba' gu Manasees maraa'n gu Esekiiyas gui' na biipi' dir bhai'r gē'kam kat Judaa, kia'pix mambhiix daman gook oidha' ba bia'ka' jano' dir nat pai' dhuuk bhai' jim gē'kamta Judaa. Gu' ji na gu' cham tu'r kii' gē'kam kat, nat gu' tu chia nam giop ja tuttu' gui' nam bhaan tu ja makgixxi'ndha' gu didios gup duiñxim gui' nat biipi' dir tii ja ia'rsak gu taata'n kat Esekiiyas. Ba' nat pai' dhuuk xi'p ja duuk, gio bhai'p ji chu daani ja bui gui' ji' gu didios gup duiñxim, gui' nam jax chu'm ja daanit gui' nam bijik bha ja'p jup oi'ñkat na pai' jax jir Kanaan.

Damdir biix bhai' na pai'r Jerusaleen irban dir gu chiop jup xi ja tuttu gui' nam bhaan mi tu ja makgixxi'ndha' gui' ji' gu didios gup duiñxim, gio ba' nat mua gu diilh maraa'n nat makgixxi gu dios gup duiñxim. Gio ba' na ja bui ti tikkada' gui' nam sap jix mat ka' na tu' jax jum duñiidha' gatuuk, ganai' gui' nam jix jiipoiñara' ka', gio ba' gui' nam jix maatit ja bai'ndha' gu kokkoidha', ba' gu Dios giilhim cham bhai' tu tatda' ka' buiñor gu Manasees, nat gu' biix jup ja chia na ji'k ja'tkam gu Judaa kam nam pui' ji' tu buada'.

Ba' mu ja joochxi ji'kchi gui' nam bhaankam tu a'gada', nam sap ba' ja aagi'ndha' gu ñio'ki'ñ na jax ja'k jix aa', na gu' gu Manasees buam pix tu buada' na jax cham jir am. Ba' gui'p ja titdada' am jia mu ji a'jit:

—Gu pui' na jax ja'k tu buada' gu Manasees, giilhim xi' pik jix io'm jir jix buam jum duukam, cham tu' pui' nam jax jup tu buada' gu Amoreeyos gui' nam biipi' dir ya ja'p jup oi'ñkat. Daman na ja chianda' gu ja'tkam nam sap ja bui tu daanda' gu jai' didios gup duiñxim. Ba' aañ gu Dios ja'pniñ chiidak bhañ joot: “Biix aixim jañ ja tulhiñchuda' gu Judaa kam ja'tkam biix kap na ji'x bhaan bipio' gui' gu dibii'r, nam ba' mi xi machia' na tu' cham jir kii' nam pu tu buada'. Gio ba' bhai' Jerusaleen na pai'r jiñ gē' kiichami am, na pai'x chu uañ, pui' tu duñia' iñ nam ja kokdai ja daam ji kikbu' gui' nam jix ja bhaamki'ñ, gio ba' nam ja ia'rsa' gu ja ba'bhak. Na gu' cham jir am nam giilhim jix buam jum duukam jup tu bua biix na ji'k Judaa kam ja'tkam, pui' kuñ ba' giilhim jix bhaam ja bui gu dhi' pui' nam ji'k jax tu bua. Ba' dhi' jano' dir pui' ja'k ji chu duu mit na mit pai' dhuuk mu dir bha jii Ejipto nat bap duu ji'kchix cha'tmam oo'm oidha' juugit jano' dir. Ku gu' xib jix

io'm jix buam jum duukam jup tu duu ji gu Manasees, cham tu' pui' na jax gu jai' nam bīpi' dīr jup jir gē'gērkam kat. Ba' aañ giilhim jix io'm ja tulhiiñchuda' bīix na jī'k Judaa kam ja'tkam, nam ba' mi xi aaya' na tu' cham jir kīi' nam pu tu buada'."

Na jax ja'k jum tulhiiña' gu Manasees gio ba' na ba machia' na jax kai'ñkam jum tulhiiñ

Gu' ba' nat gu' cham jī'xkat jaroi' ja kai jia gui' nam bha ja'p tii bhaankam tu a'gada' gu Dios, ba' pui' xi chu duu gu Dios nam dagia' gu Manasees gui' nam iam pix jir ja gē'gērkam tuk ka' gu sandaarui'x gu Asiiria kam. Ba' pui' dooda mit dho, bhīik jamit mu ja'k na pai'r gē' kiicham ka' mu nam pai' oi'ñka', ba' giilhim jix io'm tulhiiñchu'nda' am. Ba' mi pui' na jax jum tulhiiñdha', bhai' soi' jim ilh buiñor gu Dios, ba' pui' titda na sap bax maat nat tu'x buam duukam jup tu duu na cham jir am. Ba' gu Dios jix joi'mdak kai na jī'k jax kai'ch gu Manasees, ba' pui' xi chu duu nam do'ñcho' gu mi' kam na ba' giop ba jimia' bhammi ja'k Jerusaleen na ba' giop bar gē'kam ka'. Dhi' pu'ñi ja'k duuk ba maat gu Manasees na gu Yabee jir di' gu silhkam Dios.

Ba' nat pai' dhuuk bhammi ba ai Jerusaleen, moo jano' pu tu chia nam ja ia'rsa' gui' nam bha ja'p bhaan ka tu ja makgīrxi'ñdhat gu didios gup duiñxim, gio ba' bhai' dhir chiop garan gu Dios bīix jup tu chia nam ja'k ja boosga' gu didios gup duiñxim nam bhiji ka tuutit irban dīr. Mi' dhir ba' dai nat ba tu chia nam ja koodai gu sasoi' tu makgīrxidha' gu Dios, gio ba' nat bīix ja chia ip gu ja'tkam nam sap dai gui' buiñor pix ba tu daanda' na jaroi' silhkam jir Dios. Gio ba' nat tu chia ip nam jix bhai' kīi'mpiga' gui' na bha ja'p bīix xikoolh ki'n tu kuupka' mijī dīr ja'p na pai'r Jerusaleen, gio ba' nat nai' ja joot gu sandaarui'x chugi'ñ mu ja'p na pai' jax gē'gēr jir kikcham ka', na bhaan bipio' gu Judaa dibīir na pai' jax tē'kob ja'p tu kuupka' bīix xi'xkolh, nam sap ba' mu ja'p tu nuuka'nda'. Mikkat ba' ma muu ip gu Manasees, ba'x chamaam mambhīix daman jix chamaam oidha' pup jup duu na juugit bhai' xir gē'kam kat, mi' dhir ba' gu maraa'n Amoon bhaankam bhai'p jim gē'kamta.

Nat jax tu duu gu Amoon nar gē'kam kat

Ba' gu Amoon gook oidha' pix juugit bhai'r gē'kam kat Judaa. Ba' cham tu'r jix kīi' gē'kam kat, nat gu' gu jai' didios pix ja bui bhai' ji chu daani' gui' nam jir jup duiñxim, gui' na ja buip tu daañimik ip gu taata'n kat Manasees bīpi' dīr na mit ba' moo ba bhīik gu jai' ja'tkam. Gu' ba' na gu'x io'm jix buam jum duukam jup tu buada' gu Amoon, cham tu' pui' na jax gu taata'n kat Manasees, ba' jī'kchi gui' nam bhai'r noonbi'ñ ka' bhaakuk pu mua mit. Gu' ji na mit gu' gu ja'tkam pui' bhaakuk jup ja koi. Ba' gu Josiiyas gē'kam ki'n ba dai mit, gui' nar maraa'n gu Amoon kat na mit mua.

Na jax ja'k jir gē'kam ka' gu Josiiyas

Ba' gu Josiiyas jano' kar ilhi'ch ka' na mit pai' dhuuk gē'kam ki'n dai bha Judaa, gu' ji nat gu' jix io'm mi' pui' xi jii na jax ja'k maatii mi' pui' duiñchu'nda' na jax ja'k tu aagix buiñor gu Dios, ba'x kii' gē'kam buusnik. Gio nat tu chia nam biix ja ia'rsa' gui' na ji'k bha ja'p ka tuutit Jerusaleen nam bhaan mi ka tu ja makgixi'ñdhat gu didios gup duiñxim, gio ba' mu ja'p jai' kap na pai' jax jir gē'gēr kikcham ka', gui' na dhi' pix bhaan jup bipio' gu Judaa dibiiir, nat mi ja'p ja tuttuk gu taata'n kat, gio ba' mu ja'k ip na pai' jax bhaan bipio' gu Efrain dibiiir. Gio ba' nat biix tu chia nam ja kooda' gui' nam mi ja'p tu ja makgixi'ñdha' gu didios gup duiñxim. Mi' dhir ba' dai nat ba tu chia nam jix bhai' kii'mpiga' gu chiop, mu ja joot ji'kchi gu noonbi'ñ tuumiñ ja maakak nam ui'dhika' gu Ilsiyyas gui' nar ja gē'kam tuk ka' gui' nam jai' ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, nam sap ba' ki'n kii'mpiga' gu chiop.

Gu Josiiyas nam mu ba aichulhdha' maa'n gu u'uan na mi tu ua'ñix ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios gu pui' na jax ja'k tu aagix

Ba' gu tujuandam nam bha ja'p jix bhai' ka tu duñiim nam kii'mpigim gu chiop, ba tii' gu Ilsiyyas maa'n gu u'uan na mi ja'p kaat na mi tu ua'ñix gu pui' na jax ja'k tu aagix buiñor gu Dios, ba' mu joochxi gu gē'kam nam bhiidhika' na ba' jiñkuidha'. Ba' na mit pai' dhuuk mu aichulh xi

Esta ilustración
no está
disponible.

chu chia nam jiñkuixdha', ba' nat ba kai na jax jum kai'ch, giilhim bhai'x buam jim ilh, nat gu' ba maat nam jai' dhít pu kai'ñkam bam tulhiiñ gu Judaa kam ja'tkam gio gu Efrain kam, na mít gu' bak cham tu' ka'm tíi gu pui' na jax ja'k tu aagix buiñor gu Dios na jax jum kai'ch gu u'uan. Ba' ba ja jootos gu Josiiyas jai' dhít gu noonbi'ñ nam sap tí tikkapu' na jax ba' ja'k ja dooda' gu Dios gu Judaa kam ja'tkam gu dhi' pui' na mít cham tu' ka'm tíi.

Ba' gu noonbi'ñ mui'p jii mít buiñor maa'n gu ubii na pui' tíi' Ulda na mít tikkam gu dhi' pui', na gu' dhi' jí' dhi ubii pui' maadít jup jir di' ka' gui' na bhaankam tu a'gada' gu Dios. Ba' gui'p xi ja aagi'ñ jia na jax jup jix chu maat na pui' ja'k aagi'ñ gu Dios, jup kai'ch:

—Aa dho gu Dios ja'pni kai'ch: “Pui' tu duñia' iñ nam biix aixim jum tulhiiña' gu ja'tkam, na mít gu' cham tu' ka'm tíi gu pui' na jax ja'k tu aagix aañ jiñ bui, dai na mít ba xi jii pix na mít ja bui bhai' ji chu daani gu jai' didios gup duiñxim. Gu' ji na gu' diilh gu Josiiyas tíi tu' ka'm nii'ñ gu pui' na jax ja'k tu aagix aañ jiñ bui, gio gu' kēēkē' guñ ñi'ook nam pai' dhuuk pui' ba tu a'gi'ñdha', gio nax maat ip na cham tu'r jix kii'p jum duukam biix nam jí'k tu' jax bua gu Judaa kam ja'tkam. Ba' aañ cham tu' jootom pui' tu duñia' nañ jax ba kai'ch na jí'x ka dua gui', dai no't ba muu nañ ba' pui' ba tu duñia'.

Ba' gu noonbi'ñ gu Josiiyas giop ba jii mít, daipu' na mít xi chikkak gu ubii. Ba' mu ba aa'ñdhim am na jax kai'ch gu Ulda na pui' ja'k aagi'ñ gu Dios na jax tu duñia' ja bui gu Judaa kam ja'tkam.

Ba' gu Josiiyas biix maap xi ja jumpadak gu ja'tkam mi xi ja jiñkuix gu u'uan gē' kī'n gui' na mi tu ua'ñix biix na jí'k jax tu aagix buiñor gu Dios. Mi' dhir ba' dai nat soi'm duuk bhai' ji chu daani buiñor gu Dios, na pui' títda na sap biix juraa'n kī'n tí jí'ñdhat mi' pui' duñia' na jí'k jax jum kai'ch gu u'uan na pui' ja'k tu aagix buiñor. Gio ba' gu ja'tkam biix pui'p xi chíi mít nam pui' duñia' nam tu' ka'm ba nii'ñdha' na jax tu aagix buiñor. Mi' dhir ba' gatuuk dai nat ba ja joot gu Josiiyas gu ja'tkam nam ja ia'rsapui ja tuumsa' gu didios gup duiñxim nam mu ja'p tuutka' biix kap na jí'x jir Judaa gio mu ja'k Betel gui' nam ja bui tu daanda' gu ja'tkam. Ba' jano' dir dai gu Dios pix buiñor ba tu makgirtarda' am gu ja'tkam gu sasoi' na jí'x duakat gu Josiiyas.

Ba' maa'nnim jix io'm gē'kam kī'n ma tu piastata gu Josiiyas Bhaan Paaskua Ta'm jano' na pai' dhuuk mambhiix daman xijum baik oidha' juugit bhai' bar gē'kam ka' Judaa.

Gu' ji na gu' gu Dios pui maa'n na jax cham bhai' tu tatda' ka' ja bui gu ja'tkam gu pui' nat jax jix buam tu dooda gu Manasees jano' nar gē'kam kat. Ba' pui' xi chu duu nam gu jai' ja'tkam bha eēji Judaa biix ja ia'rsa' gu ba'bhak gio nam ja ui'ka' gu ja'tkam gui' nam bha ja'p ka oi'ñka' ja'p na mít jax ja dooda gu Efrain kam ja'tkam.

Gu Jeremiiyas na ba tu ja a'gidha' gu ñio'ki'ñ gu Dios gu Judaa kam ja'tkam na jax tu ja dooda'

Ba' jano' na pai' dhuuk bhai' kar gē'kam ka' gu Josiiyas, maa'n mu joot gu Dios gu maa'nkam na pui' tii' Jeremiiyas, na sap tu ja a'gi'ñmira' gu ñio'ki'ñ gu Judaa kam ja'tkam, ba' gu Jeremiiyas jup kai'chdha' bha ja'p ji oirit:

—Gu Dios ja'pni kai'ch na pim sap cham tu' ka'm nii'ñ aapi'm na pim jir ya' kam dhi Judaa, giilhim sap na pim jix buam jum duukam jup tu buada' na jax cham jir am. Pui' na jax na pim gu jai' didios pix ja bui ba tu daan gui' na pimit diilh xip ja duuk.

'Gu jam bopxi kat dai gu Dios pix buiñor ka tu daanda' am jano' nam pai' dhuuk mummi ja'k xi oi'ñkat na pai'r gampix jix chu gak kir, gatuuk nat pai' dhuuk gu Dios mu dir ja boosolh Ejipto. Dho gu' pui' dhop ja tulhiiñchudak gu Dios jano' gui' nam ji'k ba ji bhaaku' buiñor, gu' ji na mit gu' gatuuk cham tu' ka'm ka tii nat pai' dhuuk xi ja maa gu dibiir gux kii' nam ba' pu'ñi ya ja'p oi'ñcha'.

'Daman sia ji gu' gui' nam bhaankam tii tu a'gada' gu Dios pui' cham tu' ka'p jum buix jamit buiñor gu Dios, sia gui' nam jai' ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios. Dai gu jai' didios pix gup duiñxim gui' nam cham tu' bhaai' mit pix ja bui bhai' ji chu daani, biix ba' sia aapi'm. Ba' dhi' ja'pni pix ba ji buusan na pim aapi'm na jax gu jaroi' no' cham tu'p jum buixi'ñ sia ku mi' pai' tii joidham jix kii' diibon gu suudai'. Gui' maakam ja'k jimii ba ti dī'ra' mu ja'p pai' jax chu'm ai' cha'm na ba' mi suuduya' gu suudai'. Gu' ji no' gu' mi' pik jix chu jaik, pu cham dho mi ji suuduya' gu suudai', dai na mui' pix pu mirda' pai' na ja'k, ba' pu cham ji io' ji gui' na mi ti dī'ra'. Ba' aapi'm tii giilhim bam tulhii ji'k jim na cham bhai' tu jam jimda' na pim gu' cham tu'p jum buixi'ñdha' buiñor gu Dios na jax tii kai'chdha'. Gu' no' tu' jax ba jam duiñchu' gu' giilhim jix aa'nda' pim ji na jam palhbuidha'.

'Ba' tii nii'ñ japim nat gu Dios pui' tu duu nam ja ia'rsa' gu jai' ja'tkam gu ja ba'bhak gu Efrain kam ja'tkam, gu' ji na gu' ni sia ku pimit tiigik buiñor ba ji chu daani gu Dios aapi'm na pim jir ya' kam dhi Judaa. Na gu' no'm gu Efrain kam ja'tkam soi'm ilhdhai pu tiida' git gu Dios nam cham ka aa' nam pui' ja'k tu buada' na mit ji'k jix buam jum duukam bap tu duu, gio nam pui' tiida' git nam dai gui' buiñor pix bax aa' nam tu daanda', dho gu' gui' tu ja uañdha' git dho, cham tu' ka ja tulhiiñchuda', ba' dai na ja boosgai git gio bhai'p ba ja baidhika' yammi ja'k Jerusaleen.

'Ba' aañ xib ya' pu jam titdañ jaaduñ na xib jir am na pim gio bhai'p ji chu dañia' buiñor gu Dios. Na gu' no' pimit cham buiñor ba ji chu daani, am ti'ñchoka' pim na gui' pui' xi chu duñia' nam bha jiiimda' gu jai' sandaarui'x gui' nam mummi ja'k oi'ñka' xia'lhbui, nam ba' ya' eēji

ja ia'rsa' gu jam ba'bhak bīx kap na jī'x Judaa bhaan bipio' gu dībīir, gio ba' nam jam da'ngii jam tulhīīchuda' aapi'm, panaas ku cham bhai' na jaroi'x kīī'p jum duukam xip tu buada' git. Na git xim ga'ngada' na jax ja'k jir silhkam gio na jax ja'k jir iatda' gu tu'. Ba' cham jir am na gu Dios ba' ji chu ja uañdha' gu Judaa kam ja'tkam, ni na jix ja joi'gī'nda' dho moo ku cham jir am, gu' ja'pji dai na pui' xi chu duñia' jī nam jam da'ngii ba jam ui'ka' gu jai' sandaarui'x nam ba' ja chiñia' nam mu ja'k oi'dha'ka' ja bui na pai' jumai dībīir bhaan bipio'da'.

Gu Josiiyas nam ba mu'aa'

Ba' gu Josiiyas ja'pni dhuuk jup muu. Jano' na pai' dhuuk maa'n oo'm daman mambhīx daman maa'n oidha' bhai' bar gē'kam ka' Judaa, maa'n gu maa'nkam Nikau tiigim na mu ja'k jir gē'kam ka' Ejipto, na mu ja'p amuub ka jim na pai' bhaan bipio' gu Judaa dībīir, nat mu ja'k ba jii Asiiria buiñor gui' na mur gē'kam ka' nat ba palhbuidham na sap tu kokda' maa'n kap, gu' jī nat gu' gu Josiiyas mu jimīk bhai' jī kokda gu Nikau. Ba' gu Nikau tīi cham aa' na buiñor tu kokda', gu' jī na gu' gu Josiiyas pu titda nam sap jum kokda' jī. Ba' gu Nikau bhai' jī bhaam ip, ba' pu mua gu Josiiyas. Ba' gatuuk gu Judaa kam ja'tkam jumai gē'kam kī'n bhai'p dai mit na pui' tīī' Joakaas na dhi' pix jir maraa'n gu Josiiyas kat gui' na mit ba mua. Ba' dhi' pu'ñi ja'k jum duu. Gatuuk ba' maa'n jup duu gu Jeremiiyas gui' nam laala'nda' nax bhai'm kai'ch na bhaan tu a'ga nat jax joidham jix bhai' tu duuk gu Josiiyas kat gui' na mit mua.

129. Gu Nauum na ba tu ja a'gidha' gu Dios gu ñio'ki'ñ gu Niinibe kam ja'tkam

(Na mi' dhir boosgix Nauum 1–3)

Ba' maa'nnim gatuuk jano' na mit pai' dhuuk gu Asiiria kam ja'tkam bīx kap ja ia'rai gu ba'bhak mu ja'p na pai' jax jir gē'gēr kikcham ka' gui' na bhaan bipio'da' gu Efrain kam gu dībīir, bīipi' dir na ba' moo gu Josiiyas bhai'p bar gē'kam ka' na pai' jax jir Judaa, gu Dios maa'n mu joot gu maa'nkam gui' na bhaankam tu a'gada' na pui' tīī' Nauum, na sap tu ja a'gi'ñmīra' gu ñio'ki'ñ gui' nam jir Asiiria kam ja'tkam, gui' nam mummī oi'dha'ka' na pai' pui' tī tīī' Niinibe, mi' na pai'r ja mo' ka' bīx kap dir na jī'x bhaan bipio'da' gu Asiiria dībīir. Ba' gu Nauum mu jī ēēk jup ja titda gu Niinibe oi'ñkam:

—Gu Yabee jir di' gu Dios gui' nax io'm jir gē'kam, gio nax bhanaa' no' tu' cham jir am. Ba' na pai' dhuuk bhaamu', cham jaroi' jī'xkat pai' ja'k jum palhbuidha', na gu'r gē'kam. Ba' gui' ja a'm tī niidhat ja nuuka'nda' gui' nam jī'k buiñor jix bīīñak kat tī jīgi'ñdha', gu' ba' gui' nam jī'k jix bhaamki'ñdha', dhi' dho gi gu' pu maa'n jimdam ja koo'n jī. Ba' pu'ñi dhop jam kooda' aapi'm, na gu' na pim pui' ja'k tu a'gichu'

Esta ilustración
no está
disponible.

na pim jax ja'k tu kokda' buiñor. Dai ba' gu Israel kam ja'tkam ja palhbuidha', nam gu' gui' dair ja'tkam tugi'ñ.

'Ba' sia kut pui' tu duu na pim biix aixim jix buam pix ja buada' gu Israel kam ja'tkam, na gu' mi' pix ja tulhiiñchudat jup ja bua, gui' pui' ba tu duñia' na pim cham tu' ka ja tulhiiñchuda'. Na gu' maa'n bha jootsa' gu maa'nkam gui' na xi jam bhaamki'ñdha' na ba' jam kokdai jam daam ji kikbu', gio ba' na jam ui'ka' maakam ja'k na pai' jumai dibiiir bhaan bipio'da' na ba' tu jam juantuda' pui' pix. Ba' gui' nam ji'k pui' ba ti kaaya' nam jax jam dooda', joidham jix bhai'm ilhdha' am, nam gu' cham jam kiigalhi'ñdha' na pim gu' giilhim jix buam tomaat.

Gu Kaldea kam ja'tkam nam ba ja ui'ka' jai' dhit gu Judaa kam ja'tkam

130. Gu Sofoniiyas na ba tu ja a'gidha' gu ñio'ki'ñ gu Dios gu Judaa kam ja'tkam na jax tu ja jimia'

(Na mi' dhir boosgix Sofoniiyas 1–3)

Ba' jano' na pai' dhuuk pui bhai' kar gē'kam ka' gu Josiiyas Judaa, gu Dios maa'n mu joot gu maa'nkam na bhaankam tu a'gada' na pui' tii' Sofoniiyas, na sap tu ja a'gi'ñmira' gu ñio'ki'ñ gu Judaa kam ja'tkam. Ba' gu Sofoniiyas jup ja titdada' gu ja'tkam:

—Gu Dios jup kai'ch na sap gu jaroi' no' gan tu daan ja bui gu jai' didios gup duiñxim am ti'ñchoka' na mu'aa'. Ba' gui' diihl pui' tu duñia' nam biix cham buiñor ka tu daanda' gu ja'tkam. Ba' aapi'm na pim ji'k jir ja gē'gērkam tuk gu Judaa kam ja'tkam, jam tulhiiñchuda' jam bindai gu ga'radam gio gui' nam jix maik ka' gio ba' gui' nam ji'k buam pix ja buada' gu ja'tkam. Na gu'x bhaam gu Dios aapi'm jam bui na pim jir ja gē'gērkam tuk gu ya' kam Judaa, gio ba' aapi'm biix ip na pim ji'k tii bhaankam tu a'gada' gu Dios, gio ba' biix aapi'm ip na pim ji'k jai' ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, na pim gu' biix buam pix tu bua na jax cham jir am. Gio na pim cham kaim ka' gu jaroi' no' tii xi jam aagi'ñ na pim jax ja'k tu duñia' na jax jir am ka'. Ba' gu Dios pui' tu duñia' nam bha jimii gu jai' ja'tkam gui' nam xi jam bhaamki'ñ ya' jam kooda', gio nam ja ui'ka' gui' nam ji'k ka duduaka' maakam ja'k na pai' jumai dibiiir bhaan bipio'da'.

'Ba' gu xib jir am na pim mi' pui' ba jimia' na jax jix aa' gu Dios, na pim ba' pu'ñi ja'k cham pik jix io'm jum tulhiiñna' na pai' dhuuk pui' tum duñia' nam ja ia'rsa' gu jam ba'bhak ya' dhi Judaa.

'Ku ba' gu' gatuuk na pim pai' dhuuk jum tulhiiñnai ba bubuakia' aapi'm, gui' bhai'p ji tulhiiñchuda' ji gu Dios nam ji'k pu'ñi buam pix jam buimii biip'i' dir. Mi' dhir ba' dai na gio bhai'p ba ja baidhika' gu Israel kam ja'tkam yammi ja'k na pai'r Judaa gui' nam ji'k pui ka duduaka' jano'. Gio ba' na ja makia' gu ja dippiri' gu jai' ja'tkam gui' nam jix ja bhaamki'ñdha', gui' ba' ja a'm ji bi'ya' na gu'r ja'tkam tugi'ñ. Ba' jano' gui' nam ji'k ka bi'ya' gu ja'tkam, joidham jix bhai' ba tu oi'ñka' am ya ja'p na pai' jax jir Israel, gio na cham jaroi'x buam jum duukam kap tu buada'. Dai nam jix biiñak ka' pix buiñor gu Dios, gio ba' nam jix bhai' pix jum taat ka', na gu' pui' tu duñia' gu Dios na giox bhai'p ba tu ja jimda'.

131. Gu Abakuk na ba tu ja a'gidha' gu ñio'ki'ñ gu Dios gu Judaa kam

(Na mi' dh̄ir boosgix Abakuk 1–3)

Ba' jano' na pai' dhuuk pui bha ja'p ka pup jir kikcham ka' b̄ix kap na j̄'x jir Judaa, gu Dios maa'n mu joot gui' na bhaankam tu a'gada' na pui' t̄i' Abakuk na sap tu ja a'gi'ñmira' gu ñio'ki'ñ gu Judaa kam ja'tkam. Ba'p ja titda gu ja'tkam:

—Aañ maa'nnim ma tu daañim buiñor gu Dios nañ tikka na jax ku ba' cham ja tulhiiñchu'n gu Judaa kam ja'tkam nam moo giilhim jix buam jum duukam jup tu buada' na jax cham jir am. Na gu' aapi'm b̄ix cham tu' ka'm nii'ñ jia gu pui' na jax ja'k tu aagix buiñor gu Dios, ni na pim silhkam jix bhai' tu buada' na pim pai' dhuuk jup kai'chdha' na pim jax ja'k ja silhka'nda' gu ja'tkam nam pai' dhuuk mi' pui' ba jam titdaidha' na pim ja silhkada' gu tu' no' cham jir am, gu' ji na gu' gui' nam jix buam jum duukam jup tu buada' jix io'm jix bhai' tu ja jimda', cham tu' pui' na jax gui' nam jir jix bhabhai'kam ja'tkam.

'Ba' gu Dios ja'pniñ chitda: “Tu' na jax chui'ka', aañ pui' tu duñia' nam gu Kaldea kam ja'tkam ja tulhiiñchuda' gu Judaa kam ja'tkam. Ba' dhi' dhi Kaldea kam ja'tkam giilhim jix io'm jix o'jo' am gio nam jix buam tomaat, ba' b̄ix ja ia'rsa' am gu ja ba'bhak na j̄'x kap jir Judaa.”

'Ba' aañ jup titda gu Dios na jax ku ba' gu Kaldea kam ja'tkam ja a'm pui' ja'k t̄i' tigia' nam dhi' ja tulhiiñchuda' gu Judaa kam ja'tkam na moor jix uañ gui', gu' gu Kaldea kam ja'tkam giilhim nam jix io'm jix u'ua'tulhdhix, cham tu' pui' na jax gu Judaa kam ja'tkam.

'Ba' gu Dios jup jiñ chitda: “Dho gu' dhi' cham tu' pui' ka bii ji, nañ gu' gatuuk pui'p ka ja tulhiiñchuda' gui' nam j̄'k jix buam tomaat ka' gu ja'tkam, pui' na jax gu Kaldea kam ja'tkam nañ ja tulhiiñchuda'. Aañ pui' tu duñia' nam gu jai' ja'tkam pui'p ja dooda' nam jax jam buimii gu jai' ja'tkam. Ba' jano' pu cham bhaai'n ka' nam jax xim duñia' gui' nam j̄'k jix buam tomaat ka' gu ja'tkam, ku ba' gu' gui' nam j̄'k jix biiñak ka' aañ jiñ bui, pu duduaka' am ji, cham tu' ko'ya' am. Jano' ba' b̄ix ba machia' am gu ja'tkam nañ jax p̄ik jir ḡ'kam aañ gio nañ jix aichu'n nañ pu tu duñia'.”

'Gu' ba' gui' nam j̄'k jup ja bua gu didios gio nam pui' ilhii'ñ nam gui' ja palhbuidha', dhi' dhi ja'tkam tu' silhkam pui' ja bia' iñ nam cham ja jur bia'. Jaiñ nam gu' niirada' nam tu' k̄'n xi ja palhbuidha' gui' j̄' gu didios nam d̄iilh xip ja dui. Gu' ji nam gu' jax gi dhuip ja palhbuidha', nam gu' pu ni j̄'x kum cham iam duduaka' dhi' dhi didios jup duiñxim. Matgim gu' gu Yabee jir maakam tu'm ji na silhkam jir Dios, cham tu' pui' na jax gui' am. Ba' gui' bhai' t̄i' nii'ñ na pai'r chiop ga'n, b̄ix gu ja'tkam nam pai' dhuuk bha aajidha', cham tu' ñiokda' am, nam gu' giilhim jix io'm tu' ka'm t̄i' nii'ñ bhai'.

'Ba' dhi' pu'ñi ja'k kai'ch gu Dios. Ba' aañ gio bhai'p ji chu daani buiñor, ja'p jañ chitda nañ bax maat na giilhim jix io'm jir gē'kam. Jix bhai' na ja tulhiiñchuda' gu ja'tkam no'm tu' ki'n cham am buatu', ku ba' gu' gui' nam ji'k jir ja'tkam tugi'ñ, jix bhai' ip ji na tu ja uañdha' gu ja ua'tulhdhara'. Ba' aañ sia ku cham bhai' tuch jimia', aañ pu gammiji buiñor tu daanda' gu Dios, na gu' gui'ñ a'm ti niidhidhat jiñ guguuxi'ñdha' gio nañ palhbui'ñdha' gu tu' no' jax bañ duiñchu'.

132. Nam jax ja'k jir gē'gorkam kat gu Joakaas mu Judaa gio gu Joasiim

*(Na mi' dhir boosgix gu gatuuk kam u'uan na Reyes tii' 23:31–24:7
gio gu gatuuk kam u'uan na Kroonikas tii' 36:1–8
gio ba' Jeremiiyas 22:11–12; 25–26; 31; 36)*

Ba' gatuuk nat pai' dhuuk muu gu Josiiyas kat nat mua gui' na mu ja'k jir gē'kam ka' Ejipto na pui' tii' Nikau, gu maraa'n Joakaas bhaankam bhai'p jim gē'kamta. Ba' baik masaa'n pix jup duu na bhai' xir gē'kam kat, nat gu' gu gē'kam Ejipto kam na pui' tii' Nikau bhai' ji ja chia biix na ji'k Judaa kam ja'tkam nam sap ba namki'ñdha'. Ba' daagik bhiik gu Joakaas mu ja'k Ejipto, jumai ba' bhaankam mi dai nar gē'kam ka' na pui' tii' Joasiim nar ja'nni'ñ gu Joakaas. Ba' gu Jeremiiyas gui' na bhaankam tu a'gada' gu Dios jup kai'ch na sap cham ji'xkat ja'k ka gixia' gu Joakaas bhammi ja'k Judaa, mu ja'k sap pu mukia' Ejipto. Ba' pui' dho ji chu buus na jax kai'ch gu Jeremiiyas, pu cham ja'k ka gii.

Ba' gu Joasiim gui' nar gē'kam ka' cham tu' ka'm tii' gu Dios. Ba' nat jax bhai' jim gē'kamta, jup kai'ch gu Jeremiiyas no'm sap jir maa'n nam oidhim no'm jix buam jum duukam jup tu bua gu ja'tkam, gu Dios pui' ba tu duñia' nam gu jai' sandaarui'x gui' nam jir maakam ja'k kam ka' bha jimii ja ia'rsa' am gu ba'bhak gu Jerusalem kam.

Ba' gu ja'tkam ja biim gui' nam jai' ja palhbui'ñdha' gu Israel kam nam tu daanda' buiñor gu Dios gio ba' gui' nam sap pik ba' tii bhaankam tu a'gada' gu Dios tiix mu'aak am gu Jeremiiyas na mit pu'ñi ji kēek na kai'ch. Gu' ji na gu' jai' dhīt gu jagi'gir gui' nam pui'p jir bhai' kam ka' Judaa ba ja ti'ñchoix jamit nat jax ti'hiik gu Mikiiyas gui' na bhaankam tu a'gat gu Dios, nat bap duu jano' dir ji'k jix chamaam oo'm oidha', sap ba' cham pai' jaroi' ba ji mua gu di' pui' na jax kai'chdha'. Ba' gu ja'tkam pui' cham ka mua mit gu Jeremiiyas nam tii ka o'bhagi'ñdhat.

Gu Jeremiiyas na giop ba tu ja a'gidha' gu ñio'ki'ñ gu Dios gu Judaa kam ja'tkam

Ba' na baik oidha' bhai' bar gē'kam ka' Judaa gu Joasiim, gu Jeremiiyas bhai' ji chu ja a'gi biix gu ja'tkam nam ji'k jir bhai' kam Judaa, jup ja titda:

—Aapi'm na pim jir ya' kam dhi Judaa, maa'n oo'm daman baik oidha' bap duu nañ ya ja'p tii tu jam a'gi'ndha' gu ñio'ki'ñ gu Dios, gu' ji na gu' aapi'm ni ji'x ku pim jix kaim ka'. Ba' gu Dios jup kai'ch na sap no' pim cham jix buam jum duukam kap tu bua, gui' pui' tu duñia' na pim gammiji ya' pu oi'ñka' bhaan dhi dibiir ya ja'p nat pai' ja maakak gu jam bopxi kat.

'Gu' ji na pim gu' aapi'm pui' oidhim na pim tu daan ja bui gu didios gup duiñxim. Ba' tu' na jax chui'ka' gu Dios pui' tu duñia' na maa'n gu gē'kam na pui' tii' Nabukodonosor, gui' na mu ja'k jir gē'kam ka' Kaldea, bhai' ji jam kokda' gio na jam daam ji kikbu'. Ba' na pim bhaan pix jum tulhiiña', maakam ja'k oi'ñchapu' pim na pai' ja'k jumai dibiir bhaan bipio'da', ji'k baik oo'm oidha' daman mambhiix jup duñia' na pim pu'ñi mu ja'k pu oi'ñka'. Gio ba' na pui' tu duñia' gu Dios na biix ja kokdai ja daam ji kikbu' gu Nabukodonosor gui' nam mu ja'p oi'ñka' biix xikoolh ya' na pai' jax jir Judaa. Mi' dhir ba' gatuuk na pai' dhuuk ba buusnia' gu baik oo'm oidha' daman mambhiix, gu Dios bhai'p ji ja tulhiiñchuda' gu Kaldea kam ja'tkam, ba' pu cham jaroi' mi ka kikiicharda' nam pai' oi'ñka'.

Gatuuk ba' moo ja'pniip kai'ch ip gu Jeremiiyas:

—Gu Dios jup kai'ch na sap jum aaya' gu tanoohl na pai' dhuuk jam bui maa'n ñi'ook jup duñia'. Ku ba' gu' cham tu' pui' ja'k maa'n ñi'ook jup duñia' ji nat jax ja'k maa'n ñi'ook jup duuk ja bui gu jam bopxi kat jano' nat pai' dhuuk mu dir ja boosolh Ejipto, na mit gu' gui' cham tu' pui' duu na mit jax ja'k tii maa'n ñi'ook jup duu buiñor gu Dios. Gu' na jax ja'k duñia' xib gu Dios aapi'm jam bui, gu' gu jam jujur am bhaan ji na baapsa' gu pui' na jax ja'k tu aagix buiñor, mi' dhir ba' dai na pim bar ja'tkam tugi'ñ ka'. Gio ba' na tu jam uañdha' gu jam ua'tulhdhara' biix na pimit ji'k tu'x buam jum duukam jup tu duu na cham jir am.

Ba' maa'nnim gu Jeremiiyas ba chia maa'n gu maa'nkam nar ua'ndam ka' na pui' tii' Baruk na sap tu ua'na', gui' ba' dai na aa'ndhim na jax ja'k mi tu ua'naim gu pui' na jax ja'k titda gu Dios. Na gu' gu Dios tii ka xi ja niira nam git iam cham jix buam jum duukam kap tu buada' gu Judaa kam ja'tkam nam ba' mi' dhir cham kam tulhiiña' gatuuk.

Gu' ji na gu' nat pai' dhuuk tii ba kai gu u'uan gu Joasiim na jax jum kai'ch, pu cham tu' ka'm tii na git kēji cham jix buam jum duukam kap tu buada' git. Dai nat saasak xi miidhak gui' ji' nat tii tu ua'na gu Baruk nat tii mu joochxi gu Jeremiiyas, na gu' sap cham ti jii'gi'ñ gu pui' na jax kai'ch gu Jeremiiyas. Ba' gu Dios giop chia gu Jeremiiyas na jumai giop tu ua'na' gu ñio'ki'ñ na jax jum kai'chit biipi' dir gui' nat mi'ñ gu Joasiim, gio sap ba' na pui' tii'da' gu Joasiim na tulhiiñchuda' gi tu' kut ba' cham kai gu ñio'ki'ñ, na pui' tu duñia' na cham jaroi' yaaspa' gu tukga'n na pai' dhuuk mukia'.

Esta ilustración
no está
disponible.

Gu Nabukodonosor na ba ja kokda' gu Judaa kam ja'tkam

Ba' jano' dir nat pai' dhuuk bhai' jim gɛ'kamta gu Joasiim Judaa, pu ba namki'ndha' gu gɛ'kam Ejipto kam. Ba' gu Joasiim ja chia gu ja'tkam nam sap jix io'm mui' pa' tu namki'ndha' na ji'k aagix nam namki'ndha' na ba' mi' dhir mu ja'k jup namki'ndha' gu Ejipto kam.

Gu' ji na gu' gui' na mu ja'k jup jir gɛ'kam ka' Kaldea na pui' tii' Nabukodonosor bhai'p ji ja kokda gu Ejipto kam, ba' ja mai'chik ja daam ji kikbu. Ba' gu Joasiim pui' ma tii'n na ba namki'ndha' gu Nabukodonosor na ji'k aagix na namki'ndha'. Gu' ji na gu' gatuuk nat ji'k baik oidha' bap duu, gio cham jup ka aa' gu Joasiim na namki'ndha' gu Nabukodonosor. Ba' gu Dios pui' xi chu duu nam gu jai' sandaarui'x mui' kap dir na jai' dippir bhaan bipio'da' bhai' ji ja kokda' am gu Judaa kam ja'tkam. Gio ba' gatuuk biix gu Nabukodonosor bhai'p ji ja kokda gu Judaa kam ja'tkam. Ba' biix ja daam ji kikbu, gio ba' nat daagik bhiik gu Joasiim mu ja'k Babiloonia ja biim ji'kchi gu ja'tkam tugi'n. Daman pup biix xi chu u'uuk gu jajooxia' gux dha'ram tu namkim gui' na bhai'x chu jai'ch kat chiop garan gu Dios, mu ja'k ba' tu aich Babiloonia mi' na pai' dhir nai'r gɛ'kam ka'. Ba' nat pai' dhuuk muu gu Joasiim, gu maraa'n na pui' tii' Joakiin bhaankam bhai'p jim gɛ'kamta.

133. Gu Kaldea kam ja'tkam nam ba ja ui'ka' jai' dhit gu Judaa kam ja'tkam

(Na mi' dhir boosgix Daniel 1–3)

Gu Daniel nam ba bhiika' gu Kaldea kam ja'tkam mu ja'k Babiloonia ja biim gu Sadrak gio gu Mesak gio ba' gu Abedneego

Ba' gatuuk nat pai' dhuuk daagik bhiik gu Joasiim gu g'e'kam Nabukodonosor mu ja'k Babiloonia gui' na Kaldea dibiiir bhaan bipio', jai' dhit maakob gu biipibop jup ja u'uuk jamit na pui' tii' maa'n Daniel, gu jumai ba' Sadrak ip, gio ba' gu jumai Mesak ip, gio ba' maa'n Abedneego tiigim ip. Ba' dhi' dhi biipibop jix chu mamatda' ka' am tu' na pix ki'n, ba' gu Nabukodonosor pui' ja'k tu'm ki'n ja darai nam jir noonbi'n ka' gu Kaldea kam mi' na pai'r g'e'kam ka', nam iam pix ja'xbui'p jir g'e'gerkam ka' na jax diilh. Ba' cham aa'nda' am nam jugia' gu bakaax nam tii' ja maakda' gio gu biiñ, dai ba' bhab pix kua'da' am. Ba' sia joidham jix kikii' ka' am gio nam jix o'jo' ka' gu ja tutku' am bhaan sia kum gu' dai bhab pix kua'. Gu Dios pix ja palhbui ji gu' dhi' dhi maakob biipibop, pui' kum ba'x io'm jix chu mamatda' ka' tu' na pix, daman nat pui' ja'k maa gu matda' gu Daniel nax bhai'x mat ka' na jax jir jum duukam ka' gu jax chu'm tiitki'. Ba' gu Nabukodonosor joidham jix bhai'm taat ka' ja bui dhi' dhi maakob gu biipibop, nam gu' sap joidham jix chu mamatda' ka'. Ba' mi ja bia'ka' na pai' ja bia'ka' gui' nax io'm jix ja da'da' gui' nam aagi'ndha' gu tu' no' cham maat.

Gu g'e'kam Nabukodonosor na cham ka ti'ñchoka' na jax ti tiitkia'

Ba' maa'nnim na ka koos gu g'e'kam Nabukodonosor jup ma ti tiitki. Ba' kabuimuk biix ja baidhak ba ja tikka gui' nam aagi'ndha' gu tu' no' cham maat nam sap iam aagi'ndha' nat jax ti tiitki, na gu' cham jup ka ti'ñcho, gio na jax jir jum duukam. Gu' ji nam gu' gui'p kai'ch pix na sap cham bhai' nam jax dhui aagi'ndha' na jax jir jum duukam no' cham biipi' ja aagi'n nat jax ti tiitki. Ba' gu Nabukodonosor giilhim bhai' ji bhaam nam cham aagi'n nat jax ti tiitki gio na jax jir jum duukam, tu chia dho gu' nam biix ja kooda' gui' nam ji'k mi'x jai'ch ka' Babiloonia gui' nam aagi'ndha' gu tu' no' pu'ni cham maat.

Ba' na mit pai' dhuuk mi ba ai gu sandaarui'x buiñor gu Daniel nam bax dhaagiktu' nam ba' mu'aa' ja biim gu jai' biipibop nam jir bhabhai' kai'chdham tugi'n gu Daniel, gu' ji na gu' gu Daniel ba tikka gu ja g'e'kam tuk gu sandaarui'x nat tu' ba' ki'n moo ja'p ma bhaam gu g'e'kam Nabukodonosor kut ba' moo pui' pik jup ba tu chia nam biix ja kooda' gui' nam aagi'ndha' gu tu' no' cham maat. Ba' gu ja g'e'kam tuk gu sandaarui'x jup xi aagi'n gu Daniel na sap tu' ki'n jix bhaam gu g'e'kam Nabukodonosor, ba' gu Daniel jum dikoo'n nat mu jii buiñor dhi' ji' dhi

gē'kam nax bhaam. Ba' mu ji ēēk jup tītda na sap alhio ka xi nīira' na ba' aagi'ndha' nat jax tī tītki gio na jax jir jum duukam. Ba' gu gē'kam cham jax ji chī'īik kai ip na jax tītda gu Daniel. Ba' mi' nat pui' xi chīidak gu Daniel, mu ja'k jup bhīi na pai' kioka'. Ba' mu ēēk ba ja aagi'ñ gu jai' biipibop gui' nam jir bhabhai' kai'chdham tugi'ñ ka' nam sap buiñor tu dañia' gu Dios nam pu tīda' na ja aagi'ndha' gu pui' nat jax tī tītki gu gē'kam Nabukodonosor gio na jax jir jum duukam. Ba' gu Dios xi aagi'ñ gu Daniel nat sap jax tī tītki gu gē'kam Nabukodonosor gio na jax jir jum duukam.

Mi' dhīr ba' gatuuk na mīt xi chīimuk nam tu daañimik buiñor gu Dios, mu ja'k jup bhīi ip gio gu Daniel buiñor gu ja gē'kam tuk gu sandaarui'x gui' na mi bax ja koodam. Ba' mu ēēk soi' ba tītda na sap chakui jaroi' mumua'da' gui' nam jī'k aagi'ndha' gu gē'kam gu tu' no' cham maat, dai sap pix ji na biipi' mui' ka xi baidhika' buiñor gu gē'kam Nabukodonosor na ba' aagi'ndha' nat jax tī tītki. Ba' gu ja gē'kam tuk gu sandaarui'x cham jax ji chī'īik mui'p baidhak gu Daniel buiñor gui' jī' gu gē'kam, mi ba' bhāi' jī aa'ñ nat sap jax tī tītki gio na jax jir jum duukam. Ba' ja'pni bhāi' jī kīi nat bhāi' jī chu a'gi, jup tītda:

—Dho gu' cham jaroi' jai'ch dho gu maa'nkam nax bhāi' na maatiim aagi'ndha' gu dhi' pui' na pich jax tī tītki jīñ jaduūñ gio na jax jir jum duukam, sia chi pik moo jax jix chu matda' ka' gīt gu jax chu'm maa'nkam. Gu' jī na gu' gui' na jaroi' silhkam jir Dios jix aa' nap machia' na tu' jax jum duñia' gatuuk, ba' aañ xib bhaankam ya'm aagi'ndha' gu Dios gu dhi' pui' na pich jax tī tītki jīñ jaduūñ. Dho gu' maa'n tīi pich dho na mu pai' kīik gu gē' maa'nkam jup duiñxim. Ba' gu ma'oo'n jir baiñum jix uam totbikdam, gio ba' gu bhaastu'n jir baiñum jix chua totbikdam ip, sia bha ja'p gu noonbi'ñ, gio ba' bha ja'p gu booka'n pui'p jir baiñum gux uam totbikdam ip gui' na cham pik da'ram namiik. Gu' ba' bha ja'p juurapan gu tootna'n pui'p jir bapaiñum ip gui' na cham pik totbikda', gio ba'x io'm bitaa'n mi' tootnaram, ta'tak dir jir bhī'ñ, gio ba' ta'tak dir jup jir bapaiñum ip gui' na cham totbikda'.

'Gu' jī nat gu' maa'n jotmoda' palhīp taak jaiñik gu jodai bhammi dir ja'p bhāi' jī ia oidha' ta'm, ba' moo silh mi gīi tootnaram gu gē' maa'nkam jup duiñxim na mi kīik nap nī'ñ. Ba' pu biix jaikik tuumkik ja'x jī kikbu, ba' gu jībiilh pu biix u'uuk gu tuumki ga'n. Gu' ba' gu jodai nap nī'ñ nat bhaan gīi tootnaram gu gē' maa'nkam jup duiñxim, jotmoda' gē' oidha'p jum duu.

'Ba' dhi' pu'ñi ja'k japich tī tītki jīñ jaduūñ nañ jax ba tum a'gi'ñ. Ba' gu ma'oo'n gu gē' maa'nkam nar baiñum jix uam totbikdam, dhi' aap jir di' jīñ jaduūñ, nap pu'ñi ja'k bhaan jum ua'rgi'ñ nap gu'x io'm jir gē'kam nap mui' kap ja daam kīik gu jai' gē'gērkam gui' nam mu ja'p tu daam kīik na pai' jax bhaan bipio' gu jai' dīppir. Gu' ba' bha ja'p

na pai'r bapaiñum jix chooto totbikdam, dhi' ja'p jir jum duukam na jax chu'm tanoolh maa'n kap đir na pai' jumai đibiir bhaan bipio'da', ka maaxilhia' maa'n gu gē'kam na cham pik pui'r gē'kam ka', dai jī'kchi kap pix na ja bui ja daam kiika' gui' nam mu ja'p ja daam kiika' na pai' jax jai' dippir bhaan bipio'da'. Gu' ba' bha ja'p bookaran na pai' pui'p jir baiñum gux u'uam totbikdam gui' na cham pik mui' namiik, dhi' ja'p jup jir jum duukam na jumaip jai'chdhilhia' gu gē'kam maa'n kap đir na pai' jumai đibiir bhaan jup bipio'da', nax io'm biix kap tu daam kiika' na jī'x jir oi'ñga'n. Ba' bha ja'p juurapan gu tootna'n na pai'r bapaiñum gui' na cham totbikda', dhi' ja'p jup jir jum duukam na jumaip maaxilhia' gu gē'kam na pui' biix ja daam jup kiika' gu jai' gē'gērkam, gio nax io'm jix bhanaa' ka' na pu biix ja kooda' dhi' nam jī'k jir gē'gērkam ka'. Gio ba' mi' na pai'r tootnaram na pui'p jir bapaiñum gui' na cham totbik gio na ta'tak đir jir bhi'ñ, dhi' ja'p jup jir jum duukam nam dhi' dhi' ja'tkam na jī'x bhaan bipio'da' gu đibiir irban juugit cham maa'n ñi'ook kap duuka' am. Ba' gu jai' irban juugit jix io'm jix a'aichu'nda' am nam pu tu duñia', gu jai' ba' cham pik. Ba' jano' pui' ba tu duñia' gu Dios nam jai'p ka jai'chdhilhia' gu ja'tkam na cham jī'xkat jaroi' jax ka ja dooda'.

Gu Sadrak gio gu Mesak gio ba' gu Abedneego nam ornilh chir ba ja iabu' mi' na pai' gē' miimda' gu tai na giilhim jix choiñ ka'

Ba' gatuuk jī'kchi jurni'ñ ki'n maa'n ba tu chia gu gē'kam Nabukodonosor nam jup duñia' maa'n iam gē' gu dios na ki'n jup duñiix gu bapaiñum jix u'uam totbikdam. Mi' dhir ba' dai nat ba ja chia biix gui' nam iam pix jir gē'gērkam ka' nai' ja'p nam sap ja o'lhia ki'n gu'kii tu dañia' buiñor gui' jī' gu dios gup duiñxim nam pai' dhuuk kaaya' sap gu saasab na pu pu kai'ñkam tum saasbia'. Sap ba' no't jaroi' cham pu duu, am ti'ñchoka' nam daagii buuprai mu bua' ornilh chir mi' na pai' gē' miimda' gu tai na giilhim jix io'm jix choiñ ka'. Ba' jai' dhit gu biipibop cham pu duu mit nat jax tu chia gu gē'kam, cham ja o'lhia ki'n guguu mit, ni na mit xi chu daani dho moo buiñor gui' jī' gu dios gup duiñxim. Ba' dhi' nam jir jaroi' dha' gu biipibop nam mit cham pu duu, maa'n jir di' gu Sadrak gio ba' gu Mesak gio ba' gu Abedneego ip. Ba' gatuuk tii ba ja ñioki'ñ gu gē'kam Nabukodonosor, ja chian nam sap buiñor tu dañia' gu dios tugi'ñ gup duiñxim. Piam sap no'm gu' cham tu dañia' dho gu' sap am ti'ñchoka' am dho nam ja da'ngii ja buuprai mu ja iabu' ornilh chir mi' na pai' gē' miimda' gu tai na giilhim jix io'm jix choiñ. Gu' ji nam gu' gui' xi guguu nam cham aa' nam buiñor tu dañia' gu dios gup duiñxim, dai nam jup kai'ch pix nam sap chakui pik buiñor jup tu dañia' gu tu' dios jup duiñxim. Jup kai'ch am:

—Cham jax bua dho sia ku pich jich buuprak much iabu' ornilh chĭr mi' na pai' gē' mĭim gu tai na giilhim jix choiñ, na gu' maadit jix jai'ch gui' na jaroi'ch palhbuidha'. Ba' dhi' nar jaroi' dha' dhi' gu Dios jir di' gui' nach jaroi' daan aach. Piam no' gu' gui' cham jich palhbuidha', aach sia chakui pik buiñor jup tu dañia' gu tu' dios jup duiñxim. Cham jax bua sia ku chich mi' pui' mĭik ba koi.

Ba' giilhim jix bhaamut ja kai gu gē'kam Nabukodonosor nam pui' jĭ' kai'ch. Ja chia dho gu' gu tujuandam tugi'ñ nam sap jix io'm xi choiñdhichdhai gu ornilh ja da'ngĭi xi ja buuprai gu baik biipibop Israel kam mu ja iabu' ornilh chĭr. Gu' ba' na gu' gu ornilh giilhim jix io'm jix choiñ jia na mit pai' dhuuk ja da'ngĭk mu ja iabu gu biipibop, mi' pu koi mit gui' na mit jaroi' mu ja iabu. Gu' ba' gu baik biipibop pu cham tu' jax jum duu mit, sia ku mit mĭji tĭi ba suulh ĩrban đĭr gu ornilh na pai' giilhim jix choiñ gu tai.

Ba' ba ja tĭi gu gē'kam Nabukodonosor na mit pu cham jax jum duu gu baik biipibop na mit mĭji tĭi ja iabu ornilh chĭr, dai nam joidham mĭji pix oipo tai chĭr ĩrban đĭr gu ornilh. Ba' maakob mĭji oipo am na mui' xi chĭ nĭi'ñ gu gē'kam Nabukodonosor, na mit gu' tĭi baik pix mu ja iabu, cham tu' maakob. Ba' maadit gu maakob ja'p tu'm jum maaxi'ñ na jax chu'm jum maaxi'ñdha' gu nobii'ñ gu Dios. Ba' gu Nabukodonosor mu jimiik amuub mi' na pai'r ki'ñgob ka' gu ornilh, jup ja titda gē' kĭ'n gu biipibop nam sap xi bubuakia' mĭji đĭr ornilh chĭr. Ba' gui' mĭji đĭr jup ji bubua mit. Ba' bĭix baik jix kĭkĭi' am, cham tu jaroi' maadit pix am mĭi'ñ gu tai, ni sia dho moo kum pix am jix kuubhix uub. Ba' gu gē'kam Nabukodonosor pui' ja'k ba tu ua'na na sap pui' ja'k tu aagix ka' na gu jaroi' jax chu'm maa'nkam no' buam a'ga gu ja Dios tuk gu Sadrak gio gu Mesak gio ba' gu Abedneego, jix bhai' nam tulhiiñchudai mu'aa'.

134. Na jax ja'k jir gē'kam kat gu Joakiin mu Judaa

(Na mi' dĭr boosgix gu gatuuk kam u'uan na Reyes tĭi' 24:8-17

gio gu gatuuk kam u'uan na Kroonikas tĭi' 36:9-10

gio ba' Jeremĭyas 22:24-30; 29:1-14)

Ba' gu Joakiin gui' nar maraa'n gu Joasiim baik masaa'n pix juugit bhai'r gē'kam kat Judaa. Gu' ba' nat gu' cham tu' ka'm tĭi jia gu pui' na jax ja'k tu aagix ka' buiñor gu Dios, ba' mu joochxi gui' na bhaankam tu a'gada' na pui' tĭi' Jeremĭyas na sap pu tĭi'nmĭra' na jax chu'm tanoolh kam aaya' nam daagĭi bĭiika' maakam ja'k gu jai' ja'tkam, na pai' jumai dĭbĭir bhaan bipio'da', gio sap ba' na mu ja'k pu mukia'.

Ba' pui' dho ji chu buus, cham jĭ'x mĭikim nat pui' xi chu duu gu Dios na gu gē'kam Nabukodonosor ja bĭim gu sandaarui'x chugi'ñ bhai' bĭix xikoolh ba daraibu mit na pai'r Jerusaleen. Ba' gu Joakiin pu cham xiim bhaamtuda, ba' gu gē'kam Nabukodonosor dai nat daagĭk ba bĭiik

mu ja'k Babiloonia mi' na pai'r ja mo' ka' biix kap dir na ji'x bhaan bipio'da' gu Kaldea dibiir. Ba' nat pai' dhuuk mummi aichdhak mi' ja'p xi chu chia nam kuupa', mi' nam pai' mi' pu ja kukpada' gu ja'tkam. Ba' biix jup ja u'uuk gu noonbi'n gu Joakiin, gam gui' nam jix bhai'x mat ka' nam jup tu buada' biix aixim tuutu'm gu bapai'num, gio ba' gu bhi'n jaja', gam gu sandaarui'x chugi'n gui' nam pui'p jir bhai' kam Judaa. Dai ba' gui' nam ji'k cham tu' bia' bhai' xi ja bi'aak. Jumai ba' gē'kam ki'n bha dai, na pui' tii' Sedekiiyas gui' nar jiikulhi'n gu Joakiin, nar sipdhi'n gu taata'n.

Ba' jano' maa'n mu ja joochxi gu u'uan gu Jeremiiyas biix gu Judaa kam ja'tkam gui' nat ja u'uuk mu ja'k Babiloonia gu gē'kam Nabukodonosor, na pui'm kai'ch gu u'uan na sap jir am nam mu xi chu ba'pkichai mi ba oi'ncha', gio sap ba' nam mi ja'p ba ti'ixia' gio nam ja biim xi chu kiichai gu u'uub gui' nam ji'k cham tu bipna', na gu' sap mui' oidha' ka jurnia' nam mu ja'k pu ja bia'ka' gu Babiloonia kam ja'tkam nam tu ja juantu'nda'. Jup duñia' sap baik oo'm daman mambhiix oidha' na sap ba' giop pui'p ba tu duñia' gu Dios nam ba ja do'ncho' nam ba' gio bhai'p ba jimia' yammi ja'k na pai' jax jir Judaa.

135. Gu Esekial na ba tu ja a'gidha' gu ñio'ki'n gu Dios gu Judaa kam ja'tkam gui' nam mu ja'k ja bia'ka' gu Babiloonia kam

(Na mi' dhir boosgix Esekial 1–24)

Gu Dios na ba jootsa' gu Esekial na tu a'gara' gu ñio'ki'n

Ba' ja bui gu Judaa kam ja'tkam gui' nat ji'k ja u'uuk mu ja'k Babiloonia gu gē'kam Nabukodonosor gui' na mur gē'kam ka' Kaldea, maa'n ja biim mui'p jimchu' gu maa'nkam na pui' tii' Esekial. Ba' na mit mummi ba ai Babiloonia, ba tii' gu Dios nat bui'nor bam maax. Ba' bhai' ji ñio gu Dios jup kai'ch na sap jum aa' na tu ja a'gi'ñmira' gu ñio'ki'n gu Judaa kam ja'tkam. Ba'p titda jia:

—Aañ jix aa' nap tu ja a'gi'ñmira' gu Judaa kam ja'tkam, mum jootsa' iñ nap mu jimia'. Ku ba' gu' aañ ya'm aagi'ñdha' ji nam cham ji'xkat jum jii'gi'ñdha' sia kup tii' ja aagi'ñ, nam gu' cham tu' ka'm ti' nii'n dhi' dhi' ja'tkam. Ku gu' siamrim aa' ji nap ja aagi'ñdha' nañ ja tulhiiñchuda', na cham bhai' tu ja jimia', nam gu'x u'ua'tulhdhix nam giilhim jix buam jum duukam jup tu buada'.

'Ba' dhi' diilh jir ja kuiñcha nañ ba' pu'ni ba ja tulhiiñchuda', ku ba' gu' aap sia biix jup jir jum kuiñcha ka' ji no'p gu' cham ja aagi'ñ nañ pu'ni ja dooda'. Piam no'p gu' ja aagi'ñ nañ ja tulhiiñchuda', dho gi gu' diilh jir ja kuiñcha ka' ji no' mit gu' cham ti' jii'ñ gu dhi' pui'. Na gu' no'p cham aagi'ñ gu jax chu'm maa'nkam no'r jix bhai'kam na cham jir am nax buam jum duukam jup tu buada', gu' ji no't gu' siax buam jum duukam bhai'p jip tu duu na tu'r jix buam jum duukam, dho gu' dai na

am ti'ñchoka' dho nam tulhiina', ba' dhi' diih jir kuiñcha'n ka', gio ba' aap biix jup jir jum kuiñcha ka' no'p gu' cham aagi'ñ na cham pui' tu buada'. Jaiñ no' gu' tii ti' jii'ndha' git gu' pui' nap jax tiida', mi' dhir ba' dai na cham jix buam jum duukam kap tu buada', ba' cham kam tulhiina' git. Ba' dhi' pui' bam kai'ch na pich pui' ba tu duu nañ jax jix aa' aañ nap tu duña'.

Gu Esekial na ba tu ja a'gidha' gu ñio'ki'ñ gu Dios gu Judaa kam ja'tkam gui' nam mu ja'k ja bia'ka' gu Babiloonia kam ja'tkam

Ba' ja'pnip kai'ch jia gu Dios, nat pui' tiidak mu joot gu Esekial gui' na bhaankam tu a'gada' gu Dios na pui' tu ja a'gidha' gu Judaa kam ja'tkam. Ba' ja'pni ja titda:

—Gu Dios pui' tu duña' nam gu Kaldea kam sandaarui'x gio mui'p jimia' bhammi Jerusaleen. Ba' biix ja ia'rsa' am gu ba'bhak gu bhai' kam, gio nam mui' ja kooda' gu ja'tkam. Jai' ba' nam ja'p pix ua'mai ko'ya', gam jai' gu ko'kdai' na ja aaya', jai' ba' nam nai' pix jii'diilh ji jimia' mu ja'p mik, nam oi'ñchapu' mui' kap na pai' jax bhaan bipio'da' gu jai' dippir. Na pu'ni ja'k ja tulhiinchuda' gu Dios, nam gu' giilhim cham mi' pui' jiiim na jax jix aa', nam gu' dai gu jai' didios pix ja bui ba tu daan gui' nam jir jup duiñxim. Gio daman bhai' na pai'r chiop ga'n gu Dios na jax aa' kum pui' tu bua, nam bha ja tuttu'ka' gu jai' didios gup duiñxim, gio ba' nam ja bui tu daanda'. Ba' gu Dios pui' tu duña' nam gu Kaldea kam ja'tkam mu jimii jai' bhai'p ja ui'ka' ya' ja'k Babiloonia gui' nam jii'k ka bi'ya' nam cham ja kooda'.

'Sia biix gu ge'kam Sedekiiyas bhai'p bhiika' am ya' ja'k Babiloonia, sia ku gu' tii jimiiññolhia' nam o'ñchora' mu ja'p pai'. Ku ba' gu' gui' cham tu' ti' tigia' ji ya' Babiloonia na jax tum buada', sia ku mit tii ya' aich. Dai jai' dhit pix ji nam ka duduaka' jano', nam ba' pu'ni ba tu a'gada' na jax tum buimii biipi' dir. Mi' dhir ba' ba machia' am na gu Yabee jir di' gui' na silhkam jir Dios.

Na jax ja'k ba tu a'ga' gu Esekial

Gio ba' moo ja'pnip kai'ch ip jia gu Dios nat mu joot gu Esekial na pui' tu ja a'gidha' gu ja'tkam, na sap jup kai'ch gu Dios:

—Aañ ja'p ji buusandat nañ jir ja biina' kat gu Israel kam ja'tkam. Ba' maa'nnim na ñich ba ja tii nam jix dha'npak oipo gio na jax aa' kum pui'x i'kora'. Ba' aañ joidham tii tu ja tii' gu i'pur gux a'bhar, gu' ji na gu' gatuuk dai na mit bhai' pix ge'gerkam jim ilh. Mi' dhir dai na mit ba jii mu ja'p pai', na mit ba ja gaagam gu jai' didios gup duiñxim nam ba' ja bui tu daanda', ja'p na jax maa'n gu ubii no'r ganai' pix na ba jimia' mu ja'p pai' na ba' ja gaa'mira' gu jai' chichio'ñ na ja biim bo'ya'. Ba' xib tu' na jax chui'ka', ja tulhiinchuda' iñ gu Israel kam ja'tkam nam pu'ni ja'k tu jim.

'Ku ba' gu' dai ji gui' nam jī'k silhkam jix buam jum duukam jup tu buada' nañ ba' ja tulhiiñchuda'. Aañ cham tu' tulhiiñchuda' gu jaroi' gu jumai bhaankam, pui' na jax gu taata'n gu tu' no't jix buam jum duukam jup tu duu, piam gu maraa'n. Gu' ja'pji no't diih jix buam jum duukam jup tu duu ji nañ ba' tulhiiñchuda'. Ba' no' gu' biipi' dir daix buam jum duukam kap tu buada', gu' ji no' gu' gatuuk cham ka aa' na pui' tu buada', no' gu' dai gux kii'p jum duukam pix ba ko'raar na pui' tu buada', dho gu' tu uañdha' iñ dho gux buam jum duukam nap tu buimii biipi' dir. Jix io'm jiñ ko'raar aañ na gu jaroi' no' biipi' dir jix buam jum duukam kap tu bua, na mi' dhir jix kii'p jum duukam bap tu buada', cham tu' pik jiñ ko'raar nañ tulhiiñchuda'. Gu' ji no' gu' no'x kii'p jum duukam kap tu bua gu jaroi', no't gu' mi' dhir dai gux buam jum duukam bhaan ba jim tutgi na pu tu bua, dho gu' dai nañ ba' tulhiiñchuda' dho pix. Ba' aañ cham tu' kap jiñ buixdha' gu biipi' dir kam na tiip tu buimii gux kii'p jum duukam.

'Pu bijik dir ji gu' na mit bhai' cham tu' ka'm jiñ chii gu Israel kam ja'tkam, jano' dir pix na ñich pai' dhuuk mu dir ja boosolh Ejipto nam mi kam tulhiiñdhat. Ba' gu Judaa kam ja'tkam, gio gu Efrain kam, ja'p ji buusan am na jax gook gu u'uub gu daim sispidhim. Ba' sia kum pui' ji buusan na jax no'm jai' ja biim boppo gu chichio'ñ, aañ siax bhai' ja tiidak ja biim ba tu kiicha. Gu' ji na mit gu' jī'k tanoolh pix mi juruuñ, mi' dhir dai na mit giop ba jii maakam ja'k na mit ba ja gaagam gu jai'

Esta ilustración
no está
disponible.

chichio'ñ. Ba' gu Judaa kam na ja'p ji buusan na jax gu sipdhi'ñ gu jumai ubii, ba' na nii'ñ na tu' jax bua gu xio'gi'ñ gio nat tii tii ip nat ba mua gu Asiiria kam gui' nax bhai' titdada', gu' ji na gu' ni ji'x kut iam jix choo'n, dai nat mu jimik jai' pui'p ba tu buim nat jax ji chiigik gu xio'gi'ñ. Ba' tu' na jax chui'ka', aañ pui' tu duñia' na mi ji eji pui'p mu'aa' gu Kaldea kam, gui' na pui'x bhai'p titdada'.

Ba' ja'pni ja'k mui'p xi chiimu gu Esekial na tu ja a'gi'ñ gu ja'tkam, jup kai'ch:

—Ba' na bhaan matgilhia' nar silhkam gu dhi' pui' nañ jax tu jam a'gi'ñ, cham ji'k jurni'ñ ki'n gio mui'p jimia' gu g'kam Nabukodonosor bhammi Judaa na jai'p ja ua'ra' gu ja'tkam gu bhai' kam.

136. Gu Nabukodonosor gui' na mu ja'k Kaldea jir g'kam ka' na biix ja ia'rsa' gu Jerusaleen kam gu ba'bhak

(Na mi' dhir boosgix gu gatuuk kam u'uan na Reyes tii' 24:18–25:21

gio gu gatuuk kam u'uan na Kroonikas tii' 36:11–20a

gio Jeremiiyas 21; 24; 27:12–28:17; 32–35; 37–39

gio ba' Esekial 17:11–18)

Ba' gu Sedekiiyas gui' nar jiiikulhi'ñ ka' gu Joakiin gui' na biipi' dir jir g'kam kat, mambhiix daman maa'n oidha' pix juugit bhair' g'kam kat Judaa, ba' pui' cham tu' ka'm jup tii gu pui' na jax ja'k tu aagix ka' buiñor gu Dios. Ba' gu Jeremiiyas gui' na bhaankam tu a'gada' gu Dios tii pui' titda na sap xi kaaya' na jax kai'ch gu g'kam Nabukodonosor, gui' na mu ja'k jir g'kam ka' Kaldea, na gu' sap gu Dios pix pui' tu duñia' nam cham tu'm tulhiiña' biix gui' na mit ji'k ja u'uuk gu Kaldea kam mu ja'k Babiloonia, sap ba' gui' nam ji'k jix aa'nda' nam bhai' bi'ya' Judaa ja tulhiiñchuda' gu Dios, piam gui' nam ji'k mai' boopoya' mu ja'k Ejipto. Gio ba' moo ja'pnip titda ip gu Jeremiiyas gu Sedekiiyas, na sap gu Dios pui' tu duñia' na mu jimii dagia' gu g'kam Nabukodonosor, gio ba' na bhiika' mu ja'k Babiloonia, mu ja'k sap ba' pu mukia' joidham jix bhai' pix. Gu' ji nat gu' cham kai gu Sedekiiyas gu pui' na jax tii titda gu Jeremiiyas.

Gio nam gu' jai' bhai'p jix jai'ch ka' gui' nam sap pik ba' pui' tii bhaankam jup xi chu a'gada' gu Dios. Ba' maakam jup iatgi'ñdha' am gu Sedekiiyas, nam pui' titdada' na sap cham tu' ji'xkat pui' tu duñia' gu Dios na ja kokdai ja daam ji kikbu' gu g'kam Nabukodonosor gu bhai' kam Jerusaleen. Gio ba' na pui' titdada' ip na sap cham xiim jum aaya' gu tanoolh na giop boosgidha' gu Dios gu jajooxia' gux dha'ram namkim nat bhai' dhir tu u'uuk chiop biipi' dir.

Gu' ji na gu' gu Jeremiiyas maa'n na jax oidhidha' na pui' titdada' gu Sedekiiyas, na sap kam aaya' gu tanoolh na pai' dhuuk biix ka tu ui'ka' gu g'kam Nabukodonosor mu ja'k Babiloonia gui' na ji'k bhai' ka pup jix chu jai'ch chiop. Mi' dhir sap ba' dai gatuuk na pai' dhuuk

gio pui'p ba ti'ya' gu Dios, na sap ba' gio ja'k jup ba ja iabuidha' gu bīix aixim na bhai' dhir tu ui'ka' chiop.

Gu' ji nat gu' sia cham tu' kai gu Sedekiiyas gu dhi' pui' na jax tii tītada' gu Jeremiiyas, dai gu jai' pīx mu ja'k ja kaichgida' gui' nam cham tu' silhkam tu a'gada' nam sap pīk ba' pui' tii bhaankam jup xi chu a'gada' gu Dios. Ba' mi' dhir cham tu' pui' ka duiñchu' gu Sedekiiyas na mit jax ja'k tii maa'n ñi'ook jup duu bīima'n gu gē'kam Nabukodonosor, dai nat mui' ba tu joochxi pīx gui' na mu ja'k jir gē'kam ka' Ejipto na sap palhbuidha' na kokda' gu Nabukodonosor.

Ba' gu Dios pui' xi chu duu na gu Nabukodonosor ja bīim gu sandaarui'x chugi'ñ bha eēji bīix xikoolh ba daraibu' am bhai' Jerusaleen nam ba' ja kokda' gu bhai' kam. Ba' pui'm duu dho, bhai' pu darka' am maa'n oidha' daman taak juugit. Ba' ja'kbui' tanoolh

Esta ilustración
no está
disponible.

bhai' pu kuupka' ip gu Sedekiiyas gu Jeremiiyas, bhai' nam pai' pu ja kukpada' gu ja'tkam, na gu'x bhaamut kēēkē' na pui' kai'chdha' na kam aaya' gu tanoolh nam pai' dhuuk gu Kaldea kam ja'tkam bha eēji ja ia'rsa' gu ba'bhak gu bhai' kam Jerusaleen. Gu' ji na gu' sia pīx cham iikix ka' na pui' tu a'gi'ñdha' gu Jeremiiyas gu gē'kam Sedekiiyas gio gu ja'tkam, na bhaan tu ja a'gi'ñdha' gui' na silhkam jir ñio'ki'ñ gu Dios.

Ba' maa'nnim mui' ba tu joochxi gu Sedekiiyas gu Jeremiiyas, ba' bhai' ba tīkka na sap tu' jax dhuñia' na ba'x bhai' ji chu buusnia'. Ba'

gu Jeremiiyas maa'n na jax titda na jax ba titdada' bĕipi' dir, na sap xi kaaya' gu pui' na jax kai'ch gu gĕ'kam Nabukodonosor. Gu' ji na gu' gu Sedekiiyas cham aa' na mu ja'k ba ji kaaya', na gu'x ĩbhi'ñ.

Ba' maa'nnim nam giilhim jix io'm ba ua'maim bĕix gu Jerusaleen kam ja'tkam, na gu' cham bhai' nam jax dhui bubuakii gaa'mpu' gu tu' nam jugia', nam gu'x ja ĩbhi'ñdha' gu Kaldea kam sandaarui'x. Gu' ba' gu Sedekiiyas ja bĕim gui' nam bhai'r noonbi'ñ ka', tukaa' bhai' dhir jix dhupi'ñ tii ma jiboi'ññor jamit. Gu' ji na gu' maa'n na mit jax ja tii gu Kaldea kam sandaarui'x, ba' pu ja da'ngi mit. Ba' gui' nam ji'k jir maamra'n ka' gu Sedekiiyas pu bĕix ja koi mit, gio ba' diilh na mit jup juupxichulh gu buupui'ñ, mi' dhir ba' dai na mit ba bhĕik mu ja'k Babiloonia. Ba' dhi' pu'ñi ja'k jum kuugalh gu pui' na jax ja'k tu a'gada' gu Jeremiiyas gui' na bhaankam tu a'gada' gu Dios, gio ba' gu Esekial ip, nam pu'ñi kai'chdha' na saak jum aaya' gu tanoolh nam pai' dhuuk daagii bhĕika' gu Sedekiiyas mu ja'k Babiloonia.

Mi' dhir ba' gatuuk gio mui'p jii mit gu Kaldea kam sandaarui'x bhammi Jerusaleen. Ba' iar jamit gu chiop, gio ba' bĕix ip bhai' na pai' daaka' gu gĕ'kam.

Sia bĕix jamit jup ja ia'rai gui' na ji'k jix kiki' ka' gu ba'bhak, sia bĕix jamit jup iar gui' na miji dir ja'p ki'n tu kuupka' bĕix xikoolh bhai' gu gĕ' kiicham Jerusaleen. Gio na mit bĕix xi ja u'uuk gu ja'tkam mu ja'k Babiloonia, gui' na mit ji'k bii na mit cham ja koi.

Esta ilustración
no está
disponible.

137. Na bhaan tu a'ga nat cham bhai' tu ja jii gu Jerusaleen oi'ñkam

(Na mi' dhir boosgix Lamentaciones 1–5)

Bhai' gĕ' kiicham Jerusaleen gammiji mui' bhai' ka oi'ñka' am gu ja'tkam, gu' ji na gu' xib na pim jax ba ti nĕi'ñ, ampix chu ju'. Na gu' gui' nam xich bhaamki'ñdha' bhai' ji gĕ'k bhai' dhir jich boosgak jich u'uuk jamit maakam ja'k na pai' jumai dibĕir bhaan bipio', mi ba' nach pai' ba oi'dha' ba' gu xib nam mi tuch juantu'n gu mi' kam. Ba' giilhim pix jich buada' am gui' nam xich bhaamki'ñdha', ba' cham jaroi' jai'ch ka' na iam xich palhbuidha' git, piam na xich guguuxdha' git nach jax ja'k cham jix buam jich aa'nda' git gu pui' nam jax jich buada'. ¡Cham

dho moo jaroi' jai'chdhir! Ba' dhi' gux buam jum duukam p̄ix na chich jup tu duu nat ba' pu'ñi ba tuch dhooda.

Ku ba' gu' aap jich Gi'kora', jiam xich joi'mdaich ch̄igia' aap ji gu dhi' pui' na jax jix buam tuch jim!

Ba' gu Yabee cham tu' ja'p p̄ix pui'ch dhooda, gu' na chich cham mi' pui' duu ji na jax tiich chianda' nach mi' pui' tu duñia' git na jax jix aa'.

Ba' b̄ix gui' nam j̄i'k xich bhaamki'ñdha', giilhim jix bhai'm ilh jam̄it gu dhi' pui' na pich pui' tu duu nam giilhim jix io'm jich chulhiiñchuda' gu jai' ja'tkam. j̄Iam jap jootom pui' xi chu duñia' jich Gi'kora' na bam aaya' gu tanoolh nam pai' dhuuk pui'p jum tulhiiña' dhi' dhi' ja'tkam, nam gu'x buam jum duukam jup tu bua!

Gu Dios p̄ix pui' tu duu dho gu' na ba' pu'ñi b̄ix aixim tu ja dooda' gu Judaa kam ja'tkam, pui' na jax na mit iar gu chiop gui' nam jix ja bhaamki'ñdha' gu Judaa kam ja'tkam. Ba' gu xib cham jaroi' jai'ch bhammi Judaa na bhaan xi ch̄i t̄i'ñchoka' git jano' na pai' dhuuk cham tum juanda', piam jano' na pai' dhuuk tum piastatda' nach bhaan t̄i'ñchoka' gu Dios. Nam gu' xib cham tu' jai'ch jia bhammi gui' nam jai' ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, ni gui' na bhai'r ḡe'kam ka', ba' pu ni jaroi' kux jai'ch na bhaan xi ch̄i t̄i'ñchoka' git gu pui' na jax ja'k tu aagix buiñor gu Dios.

Ba' aach t̄i giilhim jix buam jich aa' nach jir Israel kam ja'tkam, giilhim t̄i suak iñ, pu cham ka ñia iñ kia' nañ nai' t̄i xi ch̄i ñi'ñ, nam gu' giilhim jix io'm jum tulhiiñ guñ ja'tkam tuk nañ xi ja ñi'ñ. Cham maat iñ ba' nañ jax dhuu ja guguuxdha' git, na gu' gui' nam ja bui'x jai'ch ka' nam sap pik ba' pui' t̄i bhaankam jup xi chu a'gada' gu Dios, t̄i ja aagi'ñdha' am jax nam t̄i t̄igia' b̄iipi' ðir na sap pik ba' pui' tum duñia' gatuuk. Gu' ji na gu' cham tu'r silhkam ka' gu dhi' pui', ba' dai pu'ñi ja'k ja titdada' am. Gu' nam jix buam jum duukam jup tu buada', pu cham ja a'gi'ñdha' am ji no' cham jup jir am nam pu tu buada', pui' ku ba' maa'n nam jax tu buada' na jax cham jir am. Gu' ji na mit gu' cham j̄i'xkat soo'm gu tulhiiñara' nat pai' dhuuk bhai' ja daam ji jii. Ba' giilhim j̄im am gui' nam xich bhaamki'ñdha' nam ñi'ñ na bhai' p̄ix ia'lhix guch ba'bhak bhammi Jerusaleen, bhai' na pai'r ḡe' kiicham kat na joidham jix chu abhaar kat. Gu' ji na gu' dhi' gu Dios p̄ix nat pui' ja'k tu duu na jax pui' pu ba kai'chdha' b̄iipi' ðir na saak pu'ñi tu duñia'.

j̄Moop siamri gammiji xich ch̄i'ñchuka' jich Gi'kora'! Ba' aañ ka xi ñirada' nach palhbuidha' gu Dios, nañ gu'x maat na gui' xich dha'dat jup tu'ii', na gu'r jix bhai'kam, ba' giop ka xich joi'mda'. Na gu' gu Dios pu cham tu' gammiji xich bhaamki'ñdha' jia, sia ku gu' xib ya'ch chulhiiñchu'n giilhim jix io'm. Gatuuk gu' giop ba xich joi'mda' ji, na gu'x io'm xich dhaa' jia. Ba' dai nach a'm jum aa' nach b̄ix jich jujur ki'n xich ga'ngada' no'r am gu tu' nach jax buada' piam ku gu' cham, xich ga'ngat ich moo nach jax ja'k tu jim ja bui gu ja'tkam no' am

Esta ilustración
no está
disponible.

buixim ka' ba' gu' cham. Ba' no'ch cham mi' pui' duiñchu', dho gu' xib dhor am nach mi' pui' duñia' na jax jix aa' gu' Dios. Jum aa' nach pui' tu duñia' jax no' chich ba' tii'n gu' Dios.

Aap jich Gi'kora', siamrip xi chi'ñchukat gu' pui' na jax tuch jim. Ja'p mooch chulhiñ ich ji tu' silhkam, cham tu' pui' pix. Ba' nap gu' aap gammiji ya' pur ge'kam ka' bhaan dhi oi'ña'n. Xich ti'ñchokat aap gammiji, cha'p mik buppada', nap moo pu cham ji'x jich buip ka' tii'ñchoka'. ¡Aap pui' xi chu duñia' nach gio aap jum buip ba' tu daanda'!

138. Gu Esekial na bhaan ba tu a'ga' gu Edom kam ja'tkam gio ba' gatuuk gu Abdiiyas ip

(Na mi' dhir boosgix Esekial 25 gio ba' Abdiiyas 1)

Jano' nat pai' dhuuk ja' ia'rai gu ba'bhak gu Nabukodonosor bhammi Jerusaleen, gu Dios bhaankam tu a'gada' gu Esekial na jax tu ja' dooda' gu Edom kam ja'tkam gatuuk. Ba'p kai'chdha' gu Esekial:

—Gu Dios jup kai'ch na sap jix bhaam ja' bui gu Edom kam ja'tkam, sap ba' jax chu'm tanoolh pui' tu duñia' nam gu Israel kam ja'tkam mu jimii biix ja' kooda', ba' pu nai' ampix ji chu jugia' na pai' jax bhaan bipio' gu ja' dirba'. Ba' dhi' pu'ñi ja'k tu duñia' gu Dios na mit gu' gu Edom kam ja'tkam ja' palhbui gu Kaldea kam ja'tkam jano' na mit pai' dhuuk ja' koi gu Judaa kam ja'tkam. Pui' ku ba' gu Dios ja'k jup xi ja' buidha' nam pui'p ja' kooda' gu Edom kam, nam ba' mi xi aaya', gio ba' na cham jaroi' mi ka' kikiicharda' nam pai' jax ti' dippiri' ka'.

Mi' dhir ba' moo gatuuk maa'n Abdiiyas tiigim ja'pnip ti tii nat sap mu ba ai Edom, sap ba' mi bhai' ji chu ja a'gi gu mi' kam bhaankamu'n gu Dios. Ja'p sap ja titda:

—Aapi'm na pim jir ya' kam dhi Edom, jix bhai'm ilh japimit jano' na pimit pai' dhuuk pui' ba ti kai na mit ja ia'rai gu Kaldea kam ja'tkam gu ba'bhak gu bhammi kam Jerusaleen, gio na mit ja koi gui' nam ji'k bha ja'p ka oi'ñkat na pai' jax jir Judaa. Ba' aapi'm jotmoda' mui' xi boop na pimit tu u'aam gu ja bixchu' nat bhai' pup tu bii, gio daman pup na pimit xi ja koodak gui' nam ji'k bha ja'p mai' ka boopoixchu'ndat. Ku ba' gu' gu Dios pui'p jam dooda' ji ja'p na pimit jax ja dooda gu Judaa kam ja'tkam. Mi' dhir ba' dai na pui' ba tu duñia' na gu Israel kam ja'tkam giox bhai'p ba tu ja jimia', aapi'm ba' dai jam kooda' am, na pim ba' mi xi aaya' na pim gu' giilhim dai gē'gērkam jum taat ka'.

139. Gu ja'tkam nam ji'k bhai' bi'ya' Judaa nam ba jimia' mu ja'k Ejipto

*(Na mi' dhir boosgix gu gatuuk kam u'uan na Reyes tii' 25:22-26
gio Jeremiiyas 40–44 gio ba' Esekial 29–32)*

Ba' gu Nabukodonosor, gui' na mu ja'k jir gē'kam ka' Kaldea, gē'kam ki'n ba dai gu Jedaliyas ja bui gui' na mit ji'k bhai' pup bii Judaa na mit cham ja u'uuk mu ja'k Babiloonia. Ba' bix sia gu Jeremiiyas gui' na bhaankam tu a'gada' gu Dios bix bhai' pup bii ip, nat gu' bhai' pui' xi dho'ñchok gu ja gē'kam tuk gu sandaarui'x gu Kaldea kam na tii ba ua'kat ja biim gu jai' nat ja u'uuk. Ba' gu Jedaliyas jup ja titda gu ja'tkam nam sap cham totdon ka', na gu'x bhai' ji chu buusnia' no' mi' pui' xi chu buim na jax tiidaidha' gu gē'kam Nabukodonosor. Gu' ji nat gu' maa'n gu maa'nkam na pui' tii' Ismail bhai' ji ēek jup ma mua. Ba' bhai' ji chooto'n jamit gu Judaa kam ja'tkam nam gu'x ja iibhi'ñ gu Kaldea kam nam bhai'p ji bhaaku', ba' bax jiboi'ñgik am mu ja'k Ejipto. Ba' gui' nam jir ja gē'gērkam tuk ka' gu Israel kam ja'tkam, jai' dhīt jir di' ka' am gui' nam jup jir ja gē'gērkam tuk ka' gui' nam iam pix ja'p jir tuutu'm ka' na jax gu sandaarui'x nam tu daada'ka' gui' nam ki'n tu kokdada'.

Ba' dhi' ji' nam jir ja gē'gērkam tuk ka' gu Israel kam ja'tkam mui' ma jii mit buiñor gu Jeremiiyas na mit ba chiañim na sap tikka' gu Dios na jax ja'k jix aa' nam tu duñia', sap ba' pui' tu duñia' am jax na ti'ya' gu Dios. Gu' ji nam gu' cham tu' silhkam jix aagit jup kai'ch nam pui' tu duñia', na gu' gu ja jujur am bhaan maakam jum aa' am, cham tu' nam silhkam jix maachik kat jup kai'ch na jax jix aa' gu Dios nam pui' tu duñia', na mit gu' bii'pi' dir pui' ja'k ba tii nam sap mai' boopoya' mu ja'k Ejipto. Ba' gu Jeremiiyas ja aagi'ñ ip gu pui' nat jax ja'k tii'n gu Dios, jup kai'ch:

—Dho gu'p kai'ch dho gu Dios: Cha'pim jimmida' mi' dhir Judaa nañ ba' pui' tu duñia' na joidham jix bhai' ba tu jam jimia', gio na pim cham ïbhi'ñdha' gu gē'kam Nabukodonosor, nañ gu' aañ pix soo'mchulhdha' na cham jī'xkat jax jam dooda'. Cha'pim jimmida' mu ja'k Ejipto na pim pui' jim aagīt na panaas ku mu ja'k jix bhai' tu jam jimia'. Na gu' no' pimit jax dhuukat mu ja'k bhī, cham tu'x bhai' tu jam jimia', na pim gu' ko'ya' ua'mai, jai' nam ja kooda' na mui' ji jīgialhcha'.

Gu' ji na mīt gu' cham tu' kai gu Jeremiyas gu ja gē'gēr kam tuk gu Israel kam ja'tkam, gu' ja'pji na mīt mi bhī ji xi ja baidhak gu ja'tkam na mīt mai' ba boop mu ja'k Ejipto. Ba' na mīt mummi ba ai Ejipto, gu Dios gio bhai'p ba tu a'gi gu Jeremiyas na pui' titda na sap mi' dhir pu ja tiida' gu Judaa kam na cham xiim pui' tu duñia' na mu jimī ja kokdai ja daam ji kikbu' gu gē'kam Nabukodonosor gu mi' kam Ejipto, gio ba' na pui' tu duñia' ip nam biix ko'ya' gu Judaa kam ja'tkam gui' nam jī'k mu ja'k ka oi'ñka', nam gu' biix jup tu daan ja bui gu didios gup duiñxim.

Ba' mu ja'k Babiloonia, mi' na pai'r ja mo' ka' biix kap dir na jī'x bhaan bipio'da' gu Kaldea dibīr, gu Esekial pui' pu ba tu ja a'gi'ñdha' gu Judaa kam ja'tkam, gui' na mu ja'k ja bia'ka' gu gē'kam Nabukodonosor, na sap pu'ñi cham xiim mu jimī gu gē'kam Nabukodonosor ja kokdai ja daam ji kikbu' gu Ejipto kam ja'tkam. Gio ba' moo ja'pnip ja titda ip gu Esekial:

—Gu Dios jup kai'ch na sap pui' tu duñia' na cham jaroī mi ka kioka' Ejipto jī'k tanoolh. Na gu' gu gē'kam Nabukodonosor mu jimī ja kooda' mui' gui' nam jī'k mi' oi'ñka' Ejipto, gio ba' na biix bha ui'ka' gu ja tumñi' ya' ja'k Babiloonia, ganai' biix aixim gu tu' nax chu a'bhar ka' na mi ja'p ti tīgial' nax chu jai'ch ka'. Gio ba' na biix xi ja ia'rsai gu ba'bhak mu ja'p na pai' jax jir gē'gēr kikcham ka' gui' na dhi' pix bhaan jup bipio'da' gu Ejipto dibīr.

140. Gu Esekial na giop ba tu ja a'gidha' gu ñio'ki'ñ gu Dios gu Judaa kam ja'tkam gui' nam mu ja'k ja bia'ka' gu Babiloonia kam

(Na mi' dhir boosgix Esekial 33–34; 36–48)

Gu Esekial na giop ba tu ja a'gidha' gu ñio'ki'ñ gu Dios gu Judaa kam na jax tu ja jimia'

Ba' gu Dios xi chia gu Esekial na sap xi oidhidha' na tu ja a'gi'ñdha' gu ñio'ki'ñ gu Judaa kam ja'tkam gui' nam mu ja'k ja bia'ka' gu Babiloonia kam, mi' na pai'r ja mo' ka' biix kap dir na jī'x bhaan bipio'da' gu Kaldea dibīr, gatuuk jano' dir na mīt pai' dhuuk ja ia'rai gu ba'bhak gu Kaldea kam sandaarui'x bhammi Jerusaleen. Ba' palhiip gatuuk jano' jī' na mīt ja ia'rai gu ba'bhak bhammi Jerusaleen, jai' dhīt gu Judaa kam ja'tkam mu ba ji bubua mīt na pai'r Babiloonia, ba' ba ja

aagi'ñ am gu jai' Judaa kam ja'tkam nam mi oi'dha'ka' nat sap tu' jax jum duu bhammi Jerusaleen. Ba' gu Dios ba aagi'ñ gu Esekial na sap jax ja'k ja tiida' gu Judaa kam ja'tkam, ba' gu Esekial jup ja titda ip:

—Aapi'm na pim jir Israel kam ja'tkam, biix aixim tu bua pim gu tu' nar jix buam jum duukam. Ba'p jum aa' pim jia na panaas cham jam juanda' gu Dios na pim bhai' oi'ñka' Judaa, na pim pui' jim aagit nat pu kai'ñkam bhai' iimchudak gu Abraam kat nam ba' pu'ñi bhai' oi'ñka' gu bopxi'ñ. Gu' gu Dios matgim pui' tu duñia' ji na pu ni jaro' ku bhai' ka kioka' biix kap na jix jir Judaa, na pim gu' biix aixim jix buam jum duukam jup tu bua na tu' cham jir kii'. Ba' pu'ñi ja'k duuk ba machia' pim na gui'r di' gu silhkam Dios.

Ba' biix pui' tu duu gu Dios na gu Esekial biix jix bhai'x mat ka' nam pai' dhuuk tikkada' gu ja'tkam na sap jax ja'k jix aa' gu Dios nam pui' tu duñia', nam cham tu' silhkam pui'x chu duñiik kat tikkada'.

Na jax ja'k ba ja a'gi'ñdha' gu Esekial gu ja g'e'g'erkam tuk gu Judaa kam ja'tkam

Ba' giop ba aagi'ñ gu Dios gu Esekial na sap jax ja'k ja tiida' gu Judaa kam ja'tkam gu ja g'e'g'erkam tuk. Ba'p ja titda jia gu Esekial:

—Gu Dios cham tu' jam kii'galhi'ñ aapi'm na pim jir ja g'e'g'erkam tuk gu Judaa kam ja'tkam, na pim gu' cham bhai' ja silhka'nda' gu ja'tkam. Dai na pim jix aa'nda' pix na pim jir jix chutumñigam ka', cham tu' na pim jix ja palhbuidham ka' gu ja'tkam. Ba' dhi' ja'p pix ji

Esta ilustración
no está
disponible.

buan japim na jax gu cham kiki' bipia'dam no'm diilh xi ja koodat gu kakasnir xi ja kua'dat, cham tu' nam jix bhai' joidham ja bipia'da'. Ba' gu Dios pui' ba tii na pim sap cham tu' kar ja g'e'g'erkam tuk ka' gu Judaa kam ja'tkam.

'Ba' gui' biix maap ba ja jumpada' gu ja'tkam tugi'ñ gui' nam nai' ja'p gi'ñdhix jai' kap gui' na jai' dipir bhaan bipio', ba' bhammi ja'k

ba ja aichdha' ip gio na pai' jax jir Israel nam ba' gio bhai'p ba oi'ñka'. Gio ba' na gui' diih ja nuuka'nda' gio na mi ja'k ja bhichdhatgida' bhaan gux kiki' bapoi. Gio ba' na pui' tu duña' ip na maadit gu boxii'ñ gu Dabii gio bhai'p bar ja g'e'kam tuk ka'. Ba' jano' biix joidham jix bhai' ba tu ja jimda', na gu' ba ja palhbui'ñchu'nda' gu Dios.

Gu Esekial na giop ba tu ja a'gidha' gu Judaa kam ja'tkam

Gio ba' moo ja'pnip ja titda ip jia gu Esekial gu Judaa kam ja'tkam gui' nam mu ja'k ja bia'ka' gu Babiloonia kam, jup kai'ch:

—Gu Dios jup kai'ch na sap biix ja tulhiinchuda' gu jai' ja'tkam gui' nam ji'k mu ja'p oidha'ka' na pai' jax bhaan bipio' gu jai' dippir, gui' na mit jaro' jam tulhiinchuda aapi'm. Gio ba' na pui' tu duña' ip na pim giop ba jimia' bhammi ja'k na pai' diih jir jam dirba' am, gio ba' na pui' ba tu duña' nax bhai' ba tu jam jimia'.

Gio ba' moo ja'pnip titda ip jia gu Dios gu Esekial:

—Ja tulhiinchuda ñich gu Israel kam ja'tkam na mit gu' cham tu' ka'm jiñ chi, dai gu jai' didios pix gup duiñxim nam ja bui ba tu daan. Ba' giilhim jix io'm jiñ bhaamtuda mit, pui' ku ñich ba' ja tulhiinchuda nam ba' mi xi aaya'. Na gu' sia jano' na ñich pai' dhuuk pui' tii tu duu nam ja ui'ka' gu jai' ja'tkam maakam ja'k na pai' jai' dippir bhaan bipio'da', sia oidhidha' am nam ja bui tu daanda' gu jai' didios gup duiñxim.

'Kuñ ji gu' aañ cham tu' pui' tu duña' ji nam biix ko'ya', sia kum gu' giilhim jix buam tomaat. Dai nañ giop ba ja baidhika' bhammi ja'k Israel. Ku gu' cham tu' ji na moo na pui' ja'k jix ja namiik ka', gu' ja'pji nam ba' jax dhui pix machia' ji gu jai' ja'tkam nañ jax ja'k jir g'e'kam aañ. Ba' nam pai' dhuuk pui' ti tigia' gu jai' ja'tkam gu pui' nañ jax tu duña', ba machia' am nañ aañ jir di' gu silhkam Dios. Mi' dhir ba' dai nañ ba tu ja uañdha' gu Israel kam ja'tkam gu biix aixim jix buam jum duukam nam jup tu buimii biipi' dir. Gio ba' nañ maakam ja jujurtuda' nam dai pui' ja'k bhaan ba titi'ñchoka' na jax ja'k jir am ka', gio ba' nañ mu ja joochxidha' gux Uañ jiñ li'mda' na ba' pui' ja'k ja jujurtu'nka' nam tu' ka'm ba ni'i'ñdha' gu pui' na jax ja'k tu aagix aañ jiñ bui. Mi' dhir ba' dai na biix kap giox bhai'p ba tu ja jimda' na ji'x kap bhaan bipio' gu dibiir. Ba' xib dai nap mui' xi jimia' nap pu'ñi ja tiida' gu Israel kam ja'tkam.

Ba' gu Esekial pui'p tu duu ip na jax titda gu Dios.

Na ba ti tigia' gu Esekial na jax tum duña' gatuuk

Ba' maa'nnim na bar jumai tanoolh ba ti tii ip gio gu Esekial na maa'n kap giotir biix kap mui' pix pu gi'ñdhix gu kokkoidha' ja a'oo jix gak. Ba' gu Dios jup titda gu Esekial na sap jix bhai' nam giop duduadhia' dhi' dhi a'oo na mi ja'p biit, ba' xi aagi'ñ na sap jax ti'ya' nam ba' gio

bhai'p ji dhuduadhia' gui' jī' gu a'oo na mi ja'p biit. Ba' nat jax pu tii gu Esekial, ba ja tii na mit nai' jim jumaap gu a'oo, silh mu ja'k jim daagim am nam jir pai' ja'k kam biix jī'ma'n, gio ba' nat bhai' jim bakaaxcha' ip bha ja'p daam dir. Gu' ji nam gu' chakui dudua, dai nam mi' pix ka biit sia kum gu' tii ba tu tutku'. Ba' gu Dios giop xi aagi'n gu Esekial na sap jax ja'k xi chi'ya' nam ba' bhai' ji dhuduadhia' gui' na mit mi ja'tkam bap jum duu, dai nam chakui dudua. Ba' nat jax pu tii gu Esekial, pu jotmoda' duduadik bhai' ji baapam jamit.

Mi' dhir ba' xi aagi'n gu Dios gu Esekial na sap gu pui' nat jax ba ti tii, dhi' na mi' pix bhaan aagi'n na sap jax tu duñia' ja bui gu Israel kam ja'tkam. Sap gu a'oo nat tii gux gak na mu ja'p pix ja'x biit biix giotir, dhi' ja'p jir jum duukam nam gu Israel kam ja'tkam pui' tu'ii' nam mu ja'p oi'dha' mu ja'p jai' kap na pai' jax bhaan bipio' gu jai' dippir. Ba' gui' na mit duduadik bhai' ji baapam, dhi' ja'p jir jum duukam nam gatuuk gio ja'k jup ba suulhgia' bhammi ja'k na pai' bhaan bipio' gu diih ja dirba', nam ba' bhai' ba oi'nka' ip gio, gio ba' nax bhai' ba tu ja jimda', gio ba' na ja palhbui'ndha' gu Ii'mdaga'n gu Dios. Gio ba' moo ja'pniptitda ip jia gu Dios gu Esekial na sap pui' tu duñia' nam gu Efrain kam gio gu Judaa kam biix maap maa'n ni'ook bap duuka' am, mi' dhir ba' dai nam maap ba tu oi'nka' biix kap na jī'x jir Israel, gio sap ba' na maa'n ja bui bar ge'kam ka' gui' nam jir bopxi'n ka' gu Dabii kat.

Gio ba' moo ja'pniptitda ip gu Dios gu Esekial nam sap gu Israel kam ja'tkam biix ja mai'chia' gui' nam jix ja bhaamki'ndha' nam pai' dhuuk ja bui tu kokda'. Ba' maa'n bhaan tu a'gi gu maa'nkam na pui' tii' Go', na sap dhi' jī' bhai' jim bamii'ndha' mu dir ja'k xia'lhui ja'k ja biim gu sandaarui'x chugi'n nam bhai' ji ja kokda' gu Israel kam ja'tkam. Ku ba' gu'p titda ji gu Dios gu Esekial na sap tulhii'chuda' dhi' jī' dhi maa'nkam na pui' tii' Go', gio sap ba' na biix ja kooda' gu sandaarui'x chugi'n bhammi Israel.

Ba' gatuuk jī'k mambhiix daman maakob oidha' jurni'n ki'n jano' dir na mit pai' dhuuk gu Kaldea kam ja'tkam ja ia'rai gu ba'bhak bhammi ja'k Jerusaleen, gio pui' ba tu duu gu Dios na ba ti tigia' gu Esekial na jax tu duñia' gu Dios jax chu'm tanoolh ja bui gu Israel kam ja'tkam. Ba' tii maa'n gu xibkam gu chiop na bhai' kiik Jerusaleen, ba' biix kap jix bhai' tii na jax ja'k duñiixim bha bhi'n'bakchix, gio na jī'x jupaabdhiixkam bhai' pui' tu'ii' nap duñiix bha ja'p. Gio ba' nat ja tii ip nam bhai' pui' tu bua na jax ja'k tu aagix gui' nam jai' ja palhbui'ndha' gu Israel ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, ja'p nam jax ja'k ja jiñkuixi'ndha' gu u'uan gu ja'tkam gu pui' na jax ja'k tu aagix buiñor gu Dios. Gio ba' nat ja tii ip nam bhammi oi'dha' Israel gui' nam jir bopxi'n gui' na pu'ni ja'k jup tiigich Israel, gio ba' nam maa'n pix tu ge'kam tuk biix dappaam.

141. Gu Nabukodonosor gui' na mu ja'k jir gē'kam ka' Kaldea na cham juraa'n ka bia'ka'

*(Na mi' dhīr boosgix gu gatuuk kam u'uan na Reyes tīi' 25:27-30
gio ba' Daniel 4)*

Ba' maa'nnim gu Nabukodonosor gui' na mu ja'k jir gē'kam ka' Kaldea, ma ti tīitki nat sap bam iar maa'n gu gē' tua. Ba' gu Daniel gui' na bhaankam tu a'gada' gu Dios, ba aagi'ñ na sap jax jir jum duukam gu pui' nat jax ti tīitki gu Nabukodonosor. Jup tītda na sap ja'p jir jum duukam na gatuuk bhāi' pīx cham juraa'n ji bhīya' nap duñia' jī'k xijum gook oidha' juugit na cham juraa'n bia'ka', gio sap na sai' pīx ba kua'da' ja'p na jax gu tutuur nam mu ja'p oipoda' gampīx. Dai no't ba maat sap na gu Dios jir di' na gē'gērkam kī'n ja daraas gu ja'tkam na jī'k kap gē'gēr dīppīr bhaan bipio' na sap ba' gio bhāi' juraa'n jup ji bhīya'.

Esta ilustración
no está
disponible.

Ba' gatuuk pui' dho ji chu buus na jax tītda gu Daniel. Maa'nnim na bha ja'p ka oiri gu gē'kam Nabukodonosor daam dir gu ba'aak mi' na pai' dhīr nai'r gē'kam ka', jup jim aagit nax io'm jir gē'kam, pui' kut ba'p ja duu gu ba'bhak na mi ja'p tuut bīx kap na jī'x jir gē' kiicham mi Babiloonia, mi' na pai'r ja mo' ka' bīx kap dir na jī'x bhaan bipio' gu Kaldea dībīir. Gio ba' nap jum aa' nat pu kai'ñkam jup ja duu na ba' pu'ñi bhaan pīx jix bhāi'm taat ka'. Ba' na pu'ñi kam aa' bha ja'p ji oirit, gu Dios jotmoda' pui' xi chu duu na bhāi' pīx cham juraa'n ji bhīya' na gan gē'kam jum taat, jī'k xijum gook oidha' juugit pui' tu't. Ba' gatuuk nat pai' dhuuk ja'kbui' oidha' bap duu na cham juraa'n bia'kat, giop bam kī'ñdha. Ba' mi' pui' na jax bar gē'kam ka', ku gu'

nat ba maat ji gu Dios nar gē'kam gio nar jix bhai'kam, nat ba' giop
bam kii'ñdha.

Ba' gatuuk nat pai' dhuuk muu gu Nabukodonosor, gu maraa'n Ebil
Merodak tiigim bhaankam mi'p jim gē'kamta. Ba' gui' dai nat ba
buusai' gu Joakiin gui' na Judaa jir gē'kam kat mi' dhir na pai' ka
kuupich, mi' nam pai'm kukpada' gu ja'tkam, ba' pu chu'm ki'n mi dai
na jax gui' nam jir noonbi'ñ ka'.

Gu Judaa kam ja'tkam nam ja'k ba suulhgia' Jerusaleen ja'k

142. Gu Meedia kam ja'tkam gio gu Persia kam nam ja kokdai ja daam ji kikbu' gu Kaldea kam gio ba' jai' mui' kap na jai' dippir bhaan bipio'da' biix ja daam jup ji kikbu' am

(Na mi' dhir boosgix Daniel 5; 7–8)

Gu Daniel na ba ja tigia' maakob gu ji'ngiarum sasoi'

Ba' maadit gui' nam jir maamra'n ka' gu gɛ'kam Nabukodonosor, Belsasaar tiigich. Ba' nat pai' dhuuk bhai' jim gɛ'kamta gui' ji' Belsasaar tiigim, gu Dios pui' tu duu na gu Daniel gui' na bhaankamu'n tu a'gada', ba ja tigia' maakob gu ji'ngiarum sasoi' na bhaan jix maati' ka' na tu' jax dhuñia' gatuuk, gio ba' jix io'm gatuuk jai'p ja tigia' ip.

Ba' biipi' nat jax ti ti, ja ti maakob gu ji'ngiarum sasoi' na mit mu dir ji bubua suudai' chir gui' na gɛ' nai' suu'n biix kap na ji'x oi'nga'n. Ba' gu Daniel bhai' ba tikka gu nobii'n gu Dios na mi ja'p amuub jup kiik. Ba' gu nobii'n gu Dios xi aagi'n na sap gu maakob gu sasoi' gui' na mit mu dir ji bubua suudai' chir, ja'p jir jum duukam nam maakob gatuuk ka jai'chdhilhia' gu gɛ'gɛrkam, nam ja daam ji kikbu' gu jai' gɛ'gɛrkam gui' nam mu ja'p tu daam kiika' na pai' jax bhaan bipio' gu jai' dippir. Gio ba' moop titda ip jia na sap maadit gu maakob gui' ji' gu sasoi' bhaan jum ua'rgi'n maa'n gu gɛ'kam nax io'm jix aichu'nda' na pu tu duñia', cham tu' pui' na jax gu jai'. Gu' sap ba' gu mambhiix gu a'ga'n na bha tuuttu' mo'ran, dhi' ja'p jup jir jum duukam sap nam mambhiix kap jir gɛ'gɛrkam ka' na ji'x oi'nga'n ja'kbui' gu ja'tkam. Gu' ba' maa'n ilhi'ch gu a'ga'n gui' ji' soi', bhai' dhir bhai'p ji buus ja saagi'n na pai' tuuttu' gu jai' mambhiix a'ga'n.

Ba' gu nobii'n gu Dios xi aagi'n gu Daniel na sap jax jir jum duukam, jup titda na sap dhi' bhaan jum ua'rgi'n na maa'n gatuuk jup ka jai'chdhilhia' gu gɛ'kam na cham tu' ka'm nii'ndha' gu Dios, gio na bhai' ji ja kokda' gui' nam ji'k tu daanda' buiñor. Ku ba' gu'p titda ip ji gu Dios gu Daniel na sap pui'p tulhiiñchuda' gui' ji' gu maa'nkam nar gɛ'kam ka', gio ba' na bha jootsa' gu maraa'n bhaan gu tibiaa' na ba' ya' pup jir gɛ'kam ka' gammiji na cham ji'xkat kam tiimo'.

Gu Daniel na ba tigia' maa'n gu kasnir gio maa'n gu karbax

Ba' mikkat jix io'm gatuuk nat jī'k gook oidha' bap duu, gio pui'p ba tu duu gu Dios na tigia' gu Daniel maa'n gu kasnir, ba' gu kasnir nat tii maap dir jix io'm jir tēb gu a'ga'n, gio ba' na giilhim jix io'm jix oo' ka' dhi' jī' dhi kasnir. Gu' ji nat gu' maa'n mi ji ēk gu tuur karbax, pu maa'n nat jax mo'yasak tu' pix dhooa. Ba' gu karbax maa'n pix tu a'aa' ka' gē' tēb, ba' silh irban kīka' bha kobtagiñ. Gu' ji nat gu' jotmoda' nai' ji om, ba' gatuuk jai' bhai'p ji bubua jī'k maakob, mi' dhir jumai bhai'p ji buus ip jix io'm ilhi'ch.

Ba' ja'p jir jum duukam na gatuuk maa'n ka jai'chdhilhia' gu maa'nkam na giilhim jix aichu'n kam jum ilhii'ndha' gu tu' na pu tu duñia', gio ba' na iara' gu chiop, gam na tu soo'mdha' na cham jaro' bhai' ka tu makgīrxi'ndha' gu Dios. Gu' ji nat gu' ba kai gu Daniel nap kai'ch maadit gu nobii'ñ gu Dios, na sap gatuuk giop jum kī'mpiga' gu chiop.

Ba' maa'n mu joot gu nobii'ñ gu Dios na pui' tii' Gabriel na sap aa'ndhara' gu Daniel na jax jir jum duukam gu dhi' pui' nat jax ba ti tii. Ba'p titda jia na sap gu kasnir nat tii, dhi' bhaan jum ua'rgi'ñ gook gu gē'gērkam pui' na jax gu Meedia kam gu gē'kam gio ba' gu Persia kam, nam sap ja daam ji kikbu' gatuuk. Gu' ba' gu karbax nat jup tii, dhi' gu jai' gē'gērkam ja a'm jup jum ua'rgi'ñ, pui' na jax gu Greesia kam, na dhi' ja daam jup ji kikbu' jix io'm gatuuk.

Gu' ba' gu a'ga'n bhaan jup jum ua'rgi'ñ maa'n gu gē'kam na pui'p jir Greesia kam ka', na biipi' mi jim gē'kamta'. Gu' ba' gu jai' a'ga'n gu maakob gui' nat jotmoda' bhai' dhir bhai' ji bubua na pai'p kīkat gu maa'n pix, dhi' ja'p jup jir jum duukam nam ja'kbui' gu gē'gērkam, gē'gērkam kī'n daraibu mu ja'p na pai' jī'x juugit kar gē'kam ka' gui' na biipi' dir mi'r gē'kam ka'. Gu' ba' gu jumai gu ilhi'ch a'ga'n nat gatuuk bhai' dhir bhai'p ji buus, kuugaran maa'n bhaan gui' jī' gu maakob gu a'ga'n, dhi' ja'p jir jum duukam na gatuuk maa'n jup jai'chdhilhia' gu gē'kam na giilhim jix buam tomaat ka' gio na giilhim jix io'm ja ko'ktulhdha' gu ja'tkam tugi'ñ gu Dios.

Gu nob na bha ja'p bam maaxdha' gio na tu ua'na' bha ja'p bhi'ñbak cha'm

Ba' maa'nnim tukaa' giilhim ma tu piastata gu Belsasaar gui' nar gē'kam ka'. Ba' ba ja joot tu tujuandam tugi'ñ nam ja ua'pu' gu jajooxia' gux dha'ram namkim, gui' na biipi' dir bhammi dir Jerusaleen na pai'r chiop agree'n mu ja u'uuk gu taata'n kat Nabukodonosor, gui' na biipi' dir mi'r gē'kam kat. Ba' giilhim mi ka tu piastat am biix gu ja'tkam, tu io' am gu biiñ bhaan gu bapaas gux dha'ram namkim, pui' xi kai'chit am nam sap joidham jir jix bhabhai'kam gu ja didios tuk gup duiñxim.

Ba' jotmoda' pīx bha ja'p bam maax maa'n gu nob, ba' bha ja'p ji chu ua'na bhi'ñbak cha'm.

Ba' nat pui' jī' tī tī gu Belsasaar, giilhim bhai' ji choo'n. Ba' jotmoda' tīi ja bai gui' nam sap jix chu mamatda' ka' gu mi' kam Babiloonia nam sap aagi'ñdha' na jax jum kai'ch bhai' nat bhai' tu ua'na gu nob. Gu' ji na gu' pu ni jaroi' maadit kut jix maatit tīi. Ba' gu di'ii'n gu Belsasaar gui' nar bīnga'n gu Nabukodonosor kat, ba aagi'ñ na sap gu Daniel jix aichu'n na machia' gu tu' no' pu'ñix xijai.

Ba' gu Belsasaar jotmoda' mu tu joochxi gu Daniel na sap mu jimda'. Ba' nat pai' dhuuk mu ba ai, ba tu aagi'ñ bīix aixim gux chu da'ram tu namkim na sap tu makia' gio nax io'm gē'kam kī'n daasa' nar nobii'ñ ka', no' sap aagi'ñ na jax jir jum duukam gu pui' nat jax tu ua'na bha ja'p bhi'ñbak cha'm gu nob, nat bha ja'p jum maax. Gu' ji na gu' gu Daniel cham aa' na tu makia' gu bīix aixim na tīi tu aagi'ñ, dai nap tītda pīx:

—Cham ji na tu'ñ a'm jum aa' dhi' nap tu' tuñ aagi'ñ nap tuñ makia'. Kuñ ji gu' aañ jum aagi'ñdha' ji na jax jir jum duukam gu dhi' pui' nat jax tu ua'na gu nob, nat pui' bha ja'p jum maax. Ba' ba tī'ñcho' aap nat pai' dhuuk gum taat kat, gui' nar gē'kam kat na bīix aixim jix aichu'ndat na pu tu duñia', nat gu Dios pui' tu duu bo na bhai' pīx cham juraa'n ji bhīya', ba' sai' pīx ba kua'da' ja'p na gu tutuur nam mu ja'p oipoda' gampīx. Ba' jī'k xijum gook oidha'p duu na pu'ñi pu cham juraa'n bia'ka'. Gatuuk nat pai' dhuuk maat na gu Dios jix io'm jir gē'kam, cham tu' pui' na jax gui', nat ba' gio bhai'p jim kīi'ñdha'.

'Ba' aap sia kup tīix maat gu dhi' pui' jīñ jaduūñ Belsasaar, ja'p jum aa' aap nap aap jix io'm jir gē'kam, cham tu' pui' na gu Dios. Ba' ma tu ii pich gu bīiñ bhaan gu bapaas gux dha'ram namkim gui' na bhammi daraat na pai'r chiop ga'n gu Dios, gio nap pui' xi kai'chit nam joidham jir jix bhabhai'kam gum didios tuk gup duñiixim.

'Nap gu' chakui maat na gu Dios jix io'm jir gē'kam, bīix tu daam kīik na jī'x oi'ñga'n. Ba' gui' bha joot gu nob na ba' pu'ñi bha ja'p tu ua'na' na jax bha ja'p ba tu ua'ñix ba' gu xib, dhi' na ja'pnim kai'ch: “Daaxix, jupaabdhix, jī'dīlhkax.” Ba' bīipi' bhai' na pai' ja'pnim kai'ch “daaxix”, dhi' ja'p jir jum duukam nat gu Dios ja'xbui' pīx juugit ba tu dai nap jir gē'kam ka'. Gu' ba' palhiip ja'pni ja'k na pai' ja'pnip jum kai'ch “jupaabdhix”, dhi' ja'p jir jum duukam nat gu Dios tīi bam jupaabai nap jī'k bipittir, gu' ji nap gu' cham tu' ja'kbui' bipittir na jī'k jir am nap jix bīit ka' git. Gu' ba' bhai' gatuuk na pai' ja'pnip jum kai'ch “jī'dīlhkax”, dhi' ja'p jup jir jum duukam nam gook gu gē'gē'kam jam jī'dīlhkada'. Īrban juugit ja daam ji kīkbu' gu ya' kam ja'tkam gu Meedia kam gu gē'kam, gu' ba' jai' ĩrban juugit ja daam jup ji kīkbu' ip gu Persia kam gu gē'kam.

Ba' moo jano' cham jī'x mīikim mi ba baap jamit jī'kchi gu sandaarui'x, ba' pu mua mit gu Belsasaar. Ba' ja'x pīx mui' mi ba baap

jamit gu Persia kam gu sandaarui'x gio ba' gu Meedia kam, ba' bĭix tu' pix tu doodak ja daam ji kĭkbu mit gu mi' kam. Gio ba' nat mi jim gē'kamta maa'n gu maa'nkam na pui' tĭi' Dariiyo, na maadit jir di' gu Meedia kam ja'tkam.

143. Gu Dios na ba palhbuidha' gu Daniel nam ba' cham jugioka' gu maapi'n̄ nam mĭji tĭi bua' mi' nam pai' kuup

(Na mi' dhir boosgix Daniel 6)

Ba' gu Dariiyo gui' nar gē'kam ka', jai' dhit gē'gērkam kĭ'n ba ja darai gu ja'tkam nam jir noonbi'n̄ ka', nam ba' jai' palhbui'n̄dha' gu tu' na jax buada' mu ja'p na pai' jĭ'x juugit jir gē'kam ka'. Ba' gu Daniel maadit jir di' ka' nat pu chu'm kĭ'n dai. Ba' joidham jix bhai' ji chu buusnichgida' na jĭ'k tu' jax buada' gu Daniel. Ba' gu gē'kam Dariiyo joidham jix bhai'm taat ka' gu pui' na jax ja'k tu buada' gu Daniel, ba'p jum aa' nar am nax io'm gē'kam kĭ'n daasa'. Ba' pui' dho duu, jix io'm gē'kam kĭ'n ba dai.

Gu' ji na gu' gui' nam pu chu'm kĭ'n mi'p dalhxix ka' giilhim bhai' ji jĭgam jamit. Ba' bhai' ji gaa mit nam jax ja'k duix bhai' bhĭiya' nam iattulhdha' buiñor gu Dariiyo, nam pu tĭ'ya' nat jix buam jum duukam jup tu duu gu tu' na cham jir am, nam ba' mi' dhir ba tu chiñia' nam tulhiiñchuda'. Ba' tĭi pix nii'n̄dha' am na tu'x buam jum duukam jup tu duñia' git, gu' ji nam gu' cham pai' dhuuk nii'n̄dha' nax buam jum duukam jup tu buada'. Na gu' gu Daniel gui' jĭ' nar nobii'n̄ ka' gu gē'kam Dariiyo, joidham jir jix kĭi' maa'nkam ka', gio na pui' tu duñiidha' gu tu' nam aagidha'. Ba' gatuuk jup jum aa' am gui' nam jaroix bhaamki'n̄dha', na chi pui' ja'k jir am nam bhaan jix bhai' bhĭiya' gu pui' na jax ja'k tu jimda' gu Daniel, nam dhi' kĭ'n jix bhai' bhĭiya' nam iattulhdha' buiñor gu gē'kam Dariiyo.

Ba' pui' ja'k maa'n ñi'ook xip duuk mu jii mit buiñor gu gē'kam Dariiyo. Ba'p titda am na sap maa'n masaa'n pui' ja'k duñia' na tu aagix ka' na cham jaroix pu titdada' gu jax chu'm dios tugi'n̄ na palhbuidha', piam gu jax chu'm maa'nkam, dai ji sap gu gē'kam buiñor pix na ba'x bhaai'n̄ ka' nam pu tĭida'. Sap ba' no't jaroix cham tu' ka'm tĭi gu dhi' pui', am tĭ'n̄choka' nam daagii mu bua' mĭji tĭ di'n̄ kĭr mi' nam pai' kuupka' gu maapi'n̄ nam ba' jugioka'. Ba' gu gē'kam Dariiyo pix cham jax jup tĭi, joidham jix bhai'm ilh, na gu' ja'p jum aa' nar joidham nam bĭix pix jix io'm tu' ka'm ba nii'n̄dha' gu ja'tkam. Gu' pu cham maat ji na mit jax kai'n̄kam pui' ja'k ba chia na duñia' gui' nam jix bhaamki'n̄dha' gu Daniel, gu' na ba' jax dhuix jix bhaai'n̄ ka' ji nam iattulhdha' buiñor.

Gu' ba' na gu' gu Daniel ko'raarda' ip jia na tu daanda' buiñor gu Dios baikim gu tanoolh. Ba' sia ku tĭi bax maat na jax ja'k ba tu aagix buiñor gu gē'kam Dariiyo, gui' maa'n na jax oidhidha' na tu daanda'

buiñor gu Dios. Ba' na mit pai' dhuuk ba tii gui' nam jix bhaamki'ñdha' na tu daan buiñor gu Dios, mu jimiiik ba aagi'ñ am gu gē'kam Dariiyo. Ba' gu Dariiyo cham bhai' tu tatdat nat pui' ba ti kai na gu Daniel cham tu' ka'm nii'ñ gu pui' na jax ja'k tu aagix buiñor. Ba' tii cham aa' na ba ji chulhiñchuda' gu Daniel, gu' ji na gu' cham jax jix bhai', nat gu' pui' ja'k ba tu dai na tu aagix ka', bam aa' na pui' tu duñia' na jax ba tu aagix. Ba' pui' dho ma tu duu, ja chia gu tujuandam tugi'ñ nam daagii mu bua' gu Daniel mijì na pai' ti di' mi' nam pai' kuupka' gu maapi'ñ, nam sap ba' jugioka'. Ba' na mit kia'pix mijì ba ji bua gu Daniel, jup titda gu gē'kam Dariiyo:

—jMoo git gu Dios pix jum palhbuidha' nam ba' cham jum jugioka' gu maapi'ñ!

Ba' mijì xi bua mit gu tujuandam tugi'ñ gu gē'kam Dariiyo, gio ba' na mit bhai' xi kuu gē' jodai ki'n na sap ba' cham jaroi' mi ji eēji baabu' gu Daniel. Ba' nat tii ba tuk, pu cham koi gu gē'kam Dariiyo.

Ba' nat pai' dhuuk ba xia', kapbhuimuk mu dai'bus nat ba ti tiigim mu di'n kir mi' nam pai' kuupka' gu maapi'ñ. Ba' mijì ba jiñkui'ñ gu Daniel, tikka no't sap iam palhbui gu Dios tugi'ñ na mit cham jugio gu maapi'ñ. Ba' gu Daniel mijì dir bhai' ji jiiñ, jup kai'ch:

jJēē' dho jiñ gē'kam tuk! Gu Dios jiñ palhbui, bha joot maa'n gu nobii'ñ na ba' ja kuupa' gu ja chiichiñ gu maapi'ñ nam ba' cham jiñ jugioka', nañ gu' aañ cham tu' jax bua gu tu' nar jix buam jum duukam.

Ba' joidham jix bhai'm ilh gu gē'kam Dariiyo nat ba kai na mijì kai'ch gu Daniel. Ba' jotmoda' xi ja chia gu tujuandam tugi'ñ nam baabu'. Ba' gui' jotmoda' baabu mit ip mijì dir ti di'n kir. Ba' nam bha ja'p xi nii'ñ, cham pai' iam maa'n kap xix jokiaxix. Ba' gu Dariiyo ba tu chia ip nam ja da'ngii mu ja iabu' ti di'n kir gui' na mit jaroi' tu chia nam mu bua' gu Daniel. Ba' gui' ja da'ngik mup ja iabu mit, gui' dho gi gu' pu maa'n jimdam ja jugio mit ji gu maapi'ñ, pu tē'kob dir nam mui' ka suulhgichu' mit pu ja da'ngik ta'tak jup ja dooda. Mi' dhir ba' dai nat maa'n ba tu ua'na gu Dariiyo na pui' ja'k jum kai'ch na sap pui' ja'k ba tu aagix ka' nam biix gu ja'tkam tu' ka'm ba nii'ñdha' gu Dios gui' na jaroi' buiñor tu daan gu Daniel.

144. Na jax ja'k ba ti tigia' gu Daniel jano' na pai' dhuuk gu Dariiyo jir gē'kam ka' gio ba' gatuuk jano' na pai' dhuuk gu Siiro jup bar gē'kam ka'

(Na mi' dhir boosgix Daniel 9–12)

Na jax ja'k ti tigia' gu Daniel jano' na pai' dhuuk jir gē'kam ka' gu Dariiyo

Ba' maa'nnim na pai' dhuuk kia'pix mum bhiiichu' gu maa'n oidha' na bhai' bar gē'kam ka' gu Dariiyo, gui' nar mu ja'k kam ka' Meedia,

gu Daniel gui' na bhaankamu'n tu a'gada' gu Dios, bhai' ji chu jiñkui gux xidhuukam jix kakbok ka' ja u'uan gu Israel kam ja'tkam gui' na bhaan mi tu a'gada' gu pui' nat jax ja'k ti'ik gu Jeremiiyas gui' na pui' bhaankamu'n jup tu a'gada' gu Dios, nap kai'chdha' na saak xijum gook mambhiix oidha'p duñia' nam giop ba ja kii'mpiga' gu ja ba'bhak gu Israel kam ja'tkam, gui' na mit ja ia'lhxichulh bhammi Jerusaleen gu jai' ja'tkam.

Ba' bhai' jim saabu gu Daniel, gio nat bhai' ji chu daani buiñor gu Dios, na pui' titda na sap tu ja uañdha' gu Israel kam ja'tkam gu pui' na mit ji'k jax mam ua'tulh, gio sap ba' na pui' tu duñia' nam gio bhammip ba oi'ñka' na pai' jax pu bhaan bipio' gu diilh ja dirba'. Ba' pui' titda ip na sap jix bhai'x maat dho biix nat ji'k jax tu ja dooda gu Israel kam ja'tkam, na mit cham mi' pui' jii dho nam jax ja'k tii ja aagi'ñdha' nam pui' duñia' gu pui' nat jax tu ua'nak gu Moisees kat na tu aagix ka' buiñor gu Dios, gio sap ba'x maat ip nar am gu pui' nam jax jum tulhiñ na mit gu' diilh cham am jup bua buiñor gu Dios.

Ba' gu Dios maa'n mu joot gu nobii'ñ na pui' tii' Gabriel, na sap aagi'ñdha' gu Daniel na jax tu duñia' ja bui gu Israel kam ja'tkam. Ba'p titda jia:

—Baik oo'm daman mambhiix simaan jup duñia' na ba' moo bam tiimo' dhi oi'ñga'n. Ba' jano' dir ja'p ja'k cham tu'x buam jum duukam kap tu buada' am gu ja'tkam, dai na tu'r jix kii'p jum duukam pix nam pui' tu buada'. Jano' ba' biix pui' ba tum kuugalhdha' nam ji'k jax kai'chdha' gui' nam bhaankamu'n tu a'gada' gu Dios, gio ba' mi' chiop na pai'x chu uañ, bar gui' ga'n ka' ip gio. Ba' jano' dir na pai' dhuuk jai'chdhilhia' maa'n gu g'e'kam na ja jootsa' gu Israel kam ja'tkam nam ja kii'mpiga' gu ja ba'bhak bhammi Jerusaleen, mi juugit na pai' dhuuk jai'chdhilhia' gu jaro'i nam bha toi'dha' gu asait na ba'r ja g'e'kam tuk ka' gu diilh ja'tkam tugi'ñ, jup duñia' baik oo'm daman xijum maakob simaan.

'Ba' gatuuk na pai' dhuuk buusnia' gu baik oo'm daman gook simaan, am xi mu'aa' am gui' ji' nam jaro'i bha toi'dha' gu asait, na ba' pu'ñir ka ja g'e'kam tuk ka' gu diilh ja'tkam tugi'ñ. Ba' jai' dhit gu sandaarui'x dai nam bhai' ji ja kokda' gu Jerusaleen oi'ñkam, ba' pu maa'n jimdam iara' am gu chiop gio sia gu jai' ba'bhak na bha ja'p tuutka'. Ba' nam kia'pix bam kuugalhdhidha' gu maa'n simaan na ka pup bi'chgida', gu ja g'e'kam tuk gu jai' ja'tkam ja bui maa'n ñi'ook bap duñia' jai' dhit gu Israel kam ja'tkam. Ba' na kia'pix irban bam bhiichgida' gu simaan, ba ja soo'mchulhdha' gu Israel kam ja'tkam nam cham tu' ka tu makgixi'ñdha' gu sasoi' gu Dios. Ba' na pai' biix bam tiimo' gu simaan, dho gi ba' bhai' ji jimia' ji gu tulhiñara' biix nat ji'k jax tii gu Dios na pu tum duñia', na am xim tiimo' dhi oi'ñga'n.

Gu Daniel na jax ja'k ba ti tigia' jano' na pai' dhuuk gu Siiro jup bar gē'kam ka'

Ba' gu Siiro gui' nar mu ja'k kam ka' Persia, bhai'p jim gē'kamta. Ba' na jī'x juugit jir gē'kam kat, gu Dios pui' tu duu na ti tigia' gu Daniel na jax chum duñia' gatuuk. Gu' ba' na gu'x io'm jix xijai ka' jia na machia' gu Daniel na jax jir jum duukam ka' gu pui' na jax ti tigia' biipi' dir. Ba' bhai' ji chu daani buiñor gu Dios na pui' titda na sap aagi'ñdha' na jax jir jum duukam ka' gu dhi' pui' jī'. Ba' gu Dios maa'n mu joot gu nobii'ñ na sap aagi'ñdha' na jax jir jum duukam, ba'p titda jia:

—Aapi' Daniel, gu Dios giilhim xim da', ba' xiñ kaaya' aap nañ jax jum tiida'. Nañ ja'pni xim tiidam dho, nam jai' ka jai'chdhilhia' maakob gu gē'gērkam nam ya' tu daam kiika' gatuuk na pai' dhuuk cham kar gē'kam ka' gu Siiro. Gu ba' gui' nax io'm gatuuk jir gē'kam ka', jix io'm jir jix chumñigam ka', gio na biix kap tu daam kiika' nax io'm jix aichu'n ka' na pu tu duñia'. Gu' ji na gu' na pai' dhuuk kar gē'kam ka', maadit gu sandaarui'x gu Greesia kam kokdai maa'n na jax mai'chia', diilh ba' ya' jim gē'kamta'. Gu' ji na gu' na pai' dhuuk tii kia'pix jix bhai' bam duñia', na pui' tu duñia' na cham jī'xkat jaroi' tibiaañdha' bhai' dhir na pai'r gē'kam ka', am xi mukia'. Gu' ba' na gu' cham tu' tu bopxika' jia dhi' jī' dhi gē'kam, ba' cham jaroi' jai'ch ka' na bhaankamu'n ya' jim gē'kamta'. Ba' nai' pix jim jī'dilhkada' am gu ja'tkam mu ja'p na pai' jī'x juugit kar gē'kam ka', mi' dhir ba' diilh ba tu gē'gērkam tuk ka' am.

'Ba' gu Siiria kam gu gē'kam gui' na mu ja'k xia'lhbui ja'k tu daam ji kikbu', cham ka kiigalhi'ñdha' gu Ejipto kam gu gē'kam gui' na mu ja'p jurnip ja'k tu daam jup ji kikbu'. Ba' biipi' gu Ejipto kam gu gē'kam jix io'm jix aichu'nda' na pu tu duñia'. Mi' dhir ba' gatuuk gu Siiria kam ip gu gē'kam, pui'p bax aichu'nda' ip na pu tu duñia'. Ba' dhi' pu'ñi ja'k jum duñia' am dhi gook gu gē'gērkam.

'Ba' na pai' dhuuk jix io'm jix aichu'nda' na pu tu duñia' gu Siiria kam gu gē'kam, maa'n gu maa'nkam bhai' ji jai'chdhilhia' nax aichu'nda' na pu tu duñia', na ja koodaidha' gu ja'tkam gio na bhai' ji ja iatgidha' jai'. Ba' gui' joidham ilhdhai gē'kam ki'n ba daasa' am mu Siiria. Mi' dhir ba' dai na bhai' ji chu kokda' buiñor gu jumai gē'kam gui' nar Ejipto kam ka', gu' ji na gu' cham tu' jax ji dhuñia' na tii ma tu kokda', ba' giilhim jix bhaamum jum ilhdha'. Ba' na pai' dhuuk gio mummip ba aaya' kia'mi'ñ mi' na pai'r gē'kam ka', biix kap na jī'x bhaan bipio'da' gu dibiir gu mi' kam, bhai' ji bhaamu' ja bui gu Israel kam ja'tkam, ba' mu ja jootsa' gu sandaarui'x chugi'ñ nam sap ja soo'mchulhdha' nam cham ka tu makgirtarda' bha chiop, gio nam ja chiñia' nam bhai' biix aixim tu buada' nat jax ja'k ja soo'mchulh gu Dios na tu' cham bhai' nam pui' tu buada' bhai' dhi chiop.

'Giilhim jix io'm jix buam tomaat ka' dhi' dhi gē'kam. Jai' dhit gu Israel kam ja'tkam pīx cham jax tī'ya' am jax na ja tītdada' nam pu tu duñia'. Gu' ji na gu' jai' nam jix biiñak ka' buiñor gu Dios, bhai' ji chu kokda' am buiñor, nam gu' cham aa'nda' nam pui' tu duñia' na jax ja chianda'. Ba' jax chu'm tanoolh am xi mukia'. Ba' bhai' ba aaya' maa'n gu nobii'ñ gu Dios na pui' tii'ka' Migial, na ba' ba ja nuuka'nda' gu Israel kam ja'tkam. Gio ba' na giilhim biix aixim jix buam bhai' ji chum duñia', gu' ji na gu' gu Dios ja palhbuidha' gu Israel kam ja'tkam. Ba' jax chu'm tanoolh jum aaya' nam pai' dhuuk gu koi'ñga'n duduadii giop ba baapmiglia'. Ba' jai' dhit dai nam ba oi'ñchapu' buiñor gu Dios pu gammiji na cham jī'xkat jum kuugalhdha', jai' ba' dai ip nam bam tulhiiña' pu gammiji ip, pui' na pu cham jī'xkat jum kuugalhdha' ip pui'.

145. Gu Isaiiyas gui' na bhaankamu'n tu a'gada' gu Dios na pui' ja'k mui' ba tu ja ua'ñxidha' gu Israel kam ja'tkam nam sap giop ba jimia' Judaa ja'k

(Na mi' dhir boosgix Isaiiyas 40–66)

Ba' gu u'uan gui' nat tu ua'na gu Isaiiyas na bhaankamu'n tu a'gada' gu Dios, ja bui ja'k jim gui' nam jī'k kia'pīx bhammi aajim Judaa gui' nam mi' dhir jimim Babiloonia, mi' na pai'r ja mo' ka' biix kap dir na jī'x bhaan bipio'da' gu Kaldea dibīir. Ba' gu u'uan ja'pnim kai'ch na pui' ja'k ja tītda gu Isaiiyas nat tu ua'na:

Gu u'uan na joidham jum kai'chdha' nam pai' dhuuk ba tigia' gu Judaa kam ja'tkam

—Gu Dios bhañ joot nañ sap bha ja guguuxdhara' gu ja'tkam tugi'ñ, gio sap ba' nañ ja aagi'ñdha' na mit ja'xbui' pīx juugit bam tulhii ki'n gu ja ua'tulhdhara' na mit jup tu duu gux buam jum duukam. Ba' maadit mu oirit tu a'ga gu maa'nkam gampīx jix chu gak kir, jup kai'ch na sap jum aa' nach jix kii' ba duñia' gu boi, na gu' sap bar mia'n na pai' dhuuk bha jim gu Dios na ba' mi bhīya' bhaan dhi' dhi boi. Ba' biix dhit tigia' am gu ja'tkam na jax pīk joidham jir jix bhai'kam gu Dios. Gu ja'tkam alhio pīx juugit duduaka' am, ja'p na jax gu yooxi' na alhio pīx mi' pai' joidham tui'ka' na yootda', piam gu sai' na alhio pīx mi' pai' joidham iipunda'. Gu' gu ñio'ki'ñ gu Dios pu cham jī'xkat jum kuugalhdha' ji.

'Ba' gui' nam jī'k tu a'gada' gu bhai' kam Jerusaleen gux bhai'm kai'chdham ñi'ook, jir am nam bhammi ja'p oi'dha' ta'm tisdii, jix io'm daam dir bhai' gu'kii mu ja'p ja jīnkuidha' gu ja'tkam nam ja aagi'ñdha' gu dhi' pui' jī' nañ jax ba jam tītda. Ja'p japim ja tītda' gui' nam jir Judaa kam nat ya' ba ai gu ja Dios tuk, ba' gui' pu kai'ñkam pīx bha jii na ya'r ja gē'kam tuk ka', gio ba' na ba ja makia' gui' nam jī'k jir ja'tkam tugi'ñ na tu' ja a'm bipio'da' nar ja namki'. Mi' dhir ba' dai na

joidham ba ja nuuka'nda' bīix nam jī'k jir ja'tkam tugi'ñ, ja'p na jax maa'n gux kīi' bipia'dam na joidham jix bhai' ja nuuka'nda' gu kakasnir ga'n.

Gu Dios nax io'm jir gē'kam

'Jix io'm jir gē'kam gu Dios, bīix aixim jix aichu'n na pu tu duñia', gio nax io'm jix chu matda'. Cham tu' ja'xbui' pui'r gē'kam na jax gu ya' kam dhi oi'ñga'n bhaan. Cham tu'r pu chu'm na jax gui' nam ja'tkam jup ja bua gu didios, gui' nam gatuuk kī'n jix buam bam aa'nda' no' mit gu' cham pik jix bhai'p ja duu, nam gu' pui' ilhii'ñdha' na jax na pix bam duñia'. Na gu'r u'uux pix jia gui' nam jup ja bua gui' jī' gu didios. Jax chu'm ku'aa' nam xi iikii, taak kua'gia' am nam kī'n ti mīimi'nda', taak ba' nam dios jup duñia'. Gu' ji nam gu' cham tu' iam xim ga'ngada' gui' nam cham ja jur bia' gu ja'tkam nam xi ja nīi'ñdha' git dhi' jī' dhi didios jup duiñxim nam pu cham tu' tu oipo. Gu' chi ba' pik nam jup ba ja palhbuidha' gu tu' ja'tkam gui' nam jaroi' ja daan.

'Gu' matgim gu Dios jix io'm jir gē'kam ji, cham tu' pui' na jax gui' nam jir ya' kam dhi oi'ñga'n bhaan. Ba' cham tu' jumaip jix jai'ch gu Dios na ja'xbui'p jir gē'kam na jax gui'. Ba' cham jir am nach pai' dhuuk pui' kai'chdha' na gu Dios cham tu'ch nīi'ñ gu tu' no't jax ba jich dhuu, na gu' gui' cham tu' tu momgon jia, gio gu' gui' bīix jix chu maat gu tu' bīix aixim. Ba' no'ch aach gui' buiñor jix bīiñak, jich makia' dho gui' nach kī'n cham ka tu momgonda' no'ch bax momgon. Ba' mi' dhir bax bhaai'n ka' nach joidham ba tu dēdē'da', ja'p nam jax joidham tu dēdē'da' gu bhaabha'.

'Na gu' ja'pni kai'ch jia gu Dios: "Bīix na jī'k gu ja'tkam ya' dhi oi'ñga'n, jir am nam dai aañ pix jīñ bui tu daanda', nañ gu' aañ jir di' jia nañ bīix tu daam kīik ya' dhi oi'ñga'n bhaan. Ba' aapi'm jam a'm ti tīi ñich na pim jir Israel kam ja'tkam. Aañ pui' tu duu na pim ba' gio ja'k jup suulhgia' ya' ja'k dīilh jam dīrba' am, na pim ba' gio ya' ja'p jup ba oi'ñka', na pim mummī ja'p ka oi'ñkat bīipi' dīr mui' kap na pai' jax bhaan bipio' gu jai' dīppir, gio ba' na ñich pui' ja'k jam tīit ip na pim jir jīñ tujuandam tuk ka'. Ba' cha'pim totdon ka', nañ gu' aañ jam buip tu'ii' jia, gio nañ jam palhbui'ñ tu' na pix kī'n. Ba' gu jaroi' no' xi jam ko'ktulhdham, aañ pui'p ko'ktulhdha'. Aañ jam palhbui'ñchu' ji matgim sia ku pim jir gook alh."

Na bhaan tu a'ga gu Dios gu tujuandam tugi'ñ

'Gio ba' moo ja'pnip kai'ch ip jia gu Dios: "Aañ maa'n mu jam joochxidha' gu maa'nkam na dhi'r di' guñ tujuandam tuk. Ba' buiñor jup tui'ñgida' gux Dhuudu' kam jīñ Ii'mda', ba'x bhai' ja silhka'nda' gu ja'tkam, am buixim pix na jax pix jir am. Gio ba' na cham tu' mu pai'

am jix bhaamut gē' ki'n jiiñakda', ni nax buam tomaat ka' dho moo. Ba' biix kaaya' am gu ja'tkam gu pui' na jax ja'k tu ja a'gidha'."

'Gu Yabee jir di' gu silhkam Dios, ba' cham tu' xi ja nii'ñdha' pix gu ja'tkam nam tu daanda' ja bui gu jai' didios jup duiñxim. Cham tu' xi ja nii'ñdha' pix, na cham ja juanda', na moo cham jup ja tulhiiñchuda' sia kum jax tu bua na jax cham jir am. Na gu' ja'p moo gu tu' silhkam cham tu' jumaip jix jai'ch jia gu Dios na jax jir tu'm kam gui'. Gio ba' moo ja'pnip kai'ch ip jia gu Dios: "Xiñ kaaya' pim Israel kam nañ ja'p jam tiida' nañ cham tu' jam tulhiiñchuda' sia ku pimit cham tu' ka'm jiñ chii, nam ba' ba machia' gu ja'tkam nañ jax jir tu'm kam. Gio ba' nañ pui' ba tu duñia' ip na giop ba duuduya' mu ja'p na pim pai' jax ti dippiri', gio ba' nañ ba ja tajaanxidha' gux Dhuudu' kam jiñ li'mda' gu jam ja'tkam tuk.

'Gio ba' nañ pui' ba tu duñia' ip na giop bar gē' kiicham ka' bhai' Jerusaleen, gio ba' nañ pui' ja'k ba jurtuda' ip gu gē'kam Siiro na ba jam do'ñcho' na pim ba' mi' dhir ba jimia'. Gio ba' na pim bhai' ji kii'mpiga' bhammi eji guñ chiopi' jano' na pai' dhuuk pui'r gē'kam ka' gu Siiro. Ba' dhi' pu'ni ja'k jurtuda' iñ gu Siiro, sia ku gu' cham maat nañ jir tu'p tu'm da'. Gio ba' nañ ja tulhiiñchuda' ip gu Kaldea kam ja'tkam nam gan buam pix jam buada' na jax cham jir am, gio nam gu' gē'gērkam jum taat ka'."

'Gu' ba' aapi'm jam bui ja'pni ja'k jup kai'ch ip gu Dios: "Jum aa' na pim xi chi'ñchu' na ñich jix io'm bajik dir pu'ni ja'k pu'ni nañ jax ja'k jam tulhiiñchuda'. Ba' ya' pui' ba tu kuugalh jañich dho, ba jam tulhiiñchuda' ñich. Ku ba' gu' cham tu' pu' kai'ñkam pui' jam dooda ñich ji na pim ba' ko'ya', gu' ja'pji na pim jax dhui pix machia' ji na pim jax ja'k tu' ka'm jiñ nii'ñdha'. Na gu' no' pim moo pu' tu' ka'm xiñ nii'ñdha' git pu' jano' dir, chakuiñ dho pui' jam dooda' git gu dhi' pui' na ñich jax ba jam tulhiiñchuda. Gu' xib dai ji na pim ba jimia' pix mi' dhir Babiloonia bhammi ja'k Judaa. Aañ jam palhbuidha' na cham tu' jax jam duñia' gammiji biix boi. Dai ji nañ gu' cham tu' ja kii'galhi'ñ gui' nam ji'k puix buam jum duukam jup tu bua, dai dhi'ñ ba' moo ja tulhiiñchuda'."

Na jax ja'k jum tulhiiña' gu tujuandam tugi'ñ gu Dios

'Gio ba' moo ja'pnip kai'ch ip jia gu Dios: "Gui' na jaroi'r jiñ tujuandam tuk, joidham jix bhai' tu jimia', gio nam pix joidham jix bhai' aa'nda' gu ja'tkam. Ba' mui' gu ja'tkam, gui' nam mu ja'p oi'ñka' na pai' jax bhaan bipio'da' gu jai' dippir na ji'x jir oi'ña'n, mi' pui' pup tui'ka' am nam pai' dhuuk ba kaaya' na joidham jix bhai' xi buada' na tu a'gada', nam gu' cham ji'xkat jaroi' pai' pui' kē'kē' biipi' dir. Ba' dai nam cham tu' joidham nii'ñdha' gu ja'tkam. Gu tukga'n dai nam giilhim jix io'm ko'ktulhdha', na giilhim jix io'm tu'm jup jum duñia',

Esta ilustración
no está
disponible.

cham maa'nkam tu'm ka ti nii'ñdha'. Bix pix tu' pix ilhii'ñdha' am gu ja'tkam, gio nam ja'p pix ilhii'ñdha' na pu cham tu' bhaai'. Giilhim dho gu'x io'm jum tulhiiña', cham tu' pui' pix.”

'Ba' dhi' bhaan ji bi'ya' gu tulhiiñara' nach jax ja'k jich chulhiiña' gīt aach. Giilhim ko'ktulhdha' am, na gu' bhaan jimia' gux buam jum duukam na chich jup tu duu aach na jax cham jir am. Ba' dhi' ki'n nam ko'ktulhdha' gu Dios, jix bhai' na ba tuch uañdha' gux buam jum duukam na chich jup tu duu, na chich gu' aach ja'p ji bubua jia na jax gu kakasnir, na chich ja'p ja'k jich ji'dilhakai mi' dhir na pai' gu jai' kakasnir ga'n gu Dios. Ku ba' gu' gu Dios diilh pui' tu duña' ji na gui' ba'ch a'mkam jum tulhiiña' gu dhi' pui' na chich jik jax jich dhuu.

'Ba' gui' pu cham nokia' nam pai' dhuuk ba ji chulhiiñchuda', tu nakoo'nda' pix nam jax buada'. Ba' pu buimii pu mu'aa' am, sia ku gu' tii cham tu' kuiñcha bia'ka', na cham tu' jax dhuña' gu tu' nar jix buam jum duukam ka'. Gatuuk ba' ba matgilhia' na cham tu'r jix buam jum duukam ka' gu pui' na jax ja'k kai'chimii biipi' dir gio na jax ja'k tu buimii. Ba' gui' ja'k jum tulhiiña', gu Dios ba' cham ka ja tulhiiñchuda' gui' na mit pik jaroi'm ua'tulh buiñor.

Gu Dios nax aa'nda' na ja buip tui'ka' gu ja'tkam tugi'ñ

Ba' mui' xi chu ja a'gi'ñchu' gu Isaiyas gu ja'tkam, jup kai'ch:

—Gio ba' moo ja'pni ja'k jup kai'ch ip gu Dios: “Gu jaroi' no' tu' a'miram jum aa', biipi'm aa' na aañ jiñ bui ti jii'ñdha' nañ ba' makia'. Na gu' aapi'm na pim tiix io'm tu juanda', pu cham tu' mi ji chii'gidha' pim. Ku ba' gu' no' pim moo tu' ka'm bañ ñii'ñ, joidham jix bhai' ba tu

jam jimia' ji matgim. Ba' dhi' nañ jax ja'k maa'n ñi'ook jup duñiim aapi'm jam bui, cham ji'xkat jum kuugalhdha', pu gammijiñ xi jam da'da'. Ba' aapi'm jir di' ka' na pim mi' dhir ba ja aagi'ñdha' gu jai' ja'tkam, gui' nam nai' ja'p oi'dha' na pai' jax bhaan bipio' gu jai' dippir, na pim ja aagi'ñdha' nañ jax jir tu'm kam.”

'Ba' gui' xib ya' dhop tu'ii' aach jich bui. Ba' gu jaroi' no't cham tu' kap jum buix na kap tu buada' gu tu' nar jix buam jum duukam ka', no't gui' buiñor ba ti' jii'ñ, uañchuda' dho gu ua'tulhdhar ga'n. Na gu' gu Dios cham tu' pui' ja'k tu bua jia nach jax ja'k ilhii'ñ aach na tu buada' git, gu' ja'pji jix io'm ji nax bhai' tu bua. Jax na ti'ya' gui', pui' dho ji chu buusnia'.

Na jax ja'k jix aa' gu Dios nam tu buada' gu ja'tkam tugi'ñ

'Gu Dios jup kai'ch na sap biix aach jir am nach dai gux kii'p jum duukam pix jup tu buada', pui' na jax nach cham tu' jax buada' jano' na pai' dhuuk aagix ka' na cham tum juanda'. Ba' gui'x bhai' ba ja duñia' gu jai' ja'tkam nam cham jir ya' kam, no'm buiñor jix biiñak gio no'm tu' ka'm ba nii'ñ. Ba' gui'x bhai' nam bha jimii ya' chiop garan tu makgixidha' gu Dios. Na gu' dhi chiop jir pu kai'ñkam ka' pix na pu'ñi biix jix bhaai'n ka' nam bha jiimit gu ja'tkam na ji'x jir oi'ñga'n ya' tu daanda' buiñor gu Dios.

'Na gu' gu Dios jup kai'ch jia na sap ja palhbuidha' nam ji'k cham ge'gerkam jum ilhii'ñdha', sia ku gu' jax giilhim jir ge'kam gio nar jix uañ.

Gio ba' moo ja'pni kai'ch ip jia gu Isaiiyas na sap ja'pni kai'ch gu Dios:

—Jai' dhit gu Israel kam ja'tkam tii sap pik ba'ñ bui tu daanda' am, gu' ji na gu' nañ xi ja nai'ñdha', buam pix ja buada' am gui' nam jir tujajuandam tuk. Dhi' pik jum aagit nam jix bhai' ja buada' gu ja'tkam, gio nam jir jix bhabhai'kam ka' git ja bui gui' nam cham tu' bia'. Na gu' cham pik jir am nam pui' xi kai'chit nam sap pik ba' tu' silhkam biix ja jujur ki'n aañ jiñ bui ti' jii'gi'ñ, gio nam pu'ñi ja'k jup tu bua.

Gu Isaiiyas na gio bhaan jup ba tu a'ga' gu tujuandam tugi'ñ gu Dios

'Ja'pni kai'ch gu tujuandam tugi'ñ gu Dios: “Gux Dhuudu' kam li'mdaga'n gu Dios jiñ palhbui'ñchu'. Ba' mu ja'p jiñ jootsaidha' nañ sap tu ja a'gi'ñmira' gu ja'tkam gux bhai'm kai'chdham ñi'ook, gui' nam ji'k cham ge'gerkam jum ilhii'ñ, pui' na jax nañ ja guguuxdha' gui' nam ji'k jix buam jum aa' nam ba' mi' dhir ja'p ja'k jix bhai' bam taat ka'. Gio ba' nañ ja chiñia' gui' nam mu ja'p kuupka' nam joidham bubuakii mu ja'p ba oipoda'. Gio nañ pui' ja tiida' gu ja'tkam nat ya' bam ai nat pai' dhuuk jix joi'ndak ba ja tii gu Dios biix gu ja'tkam na ji'x oi'ñga'n. Gio ba' nat bhañ joot ip nañ sap ya ja'p pui' ja a'gidha' gu

ja'tkam nam aaya' jax chu'm tanoolh na pai' dhuuk ja tulhiiñchuda' gu ja'tkam gui' nam ji'k jix buam tomaat ka'. Gio ba' moo ja'pni bhai'p jiñ joot ip nañ sap ja aagi'ñdha' gui' nam ji'k jix buam kam aa'nda' na maadit jix ja joi'gi'n nam ba' mi' dhir ja'p ja'k jix bhai' bam taat ka'."

Mui' xi chu ja a'gi'ñchu' moo gu Isaiiyas jup ja titda:

—Gio ba' gatuuk ja'pni ja'k jup kai'ch ip gu Dios na sap jir jix bhai'kam ka' ja bui gu tujuandam tugi'ñ. Gu' ji no'm gu' buam pix tu bua na jax cham jir am, pui' na jax no'm gan ja daan gu didios gup duiñxim, dho gi gu' ja kooda' ji. Gio ba' moop kai'ch ip na sap jum aaya' nam pai' dhuuk mik joidham jix bhai' tu oi'ñka' gu ja'tkam. Ba' jano' gu sisi' gio gu kakasnir joidham maap mi ja'p oipot tu kuada' am. Ba' pu cham jax chu'm soi'x jai'ch ka' na ja kuada' gu jai' sasoi', nam gu' biix pix joidham cham ka bhaa'mna' ka'.

146. Gu Dios na pui' ba tu duña' na gu ge'kam Siiro diilh pix ba ja do'ñcho' gu Judaa kam ja'tkam nam ba' ba jimia' bhammi ja'k Jerusaleen

*(Na mi' dhir boosgix gu gatuuk kam u'uan na Kroonikas tii' 36:20b-23
gio ba' Esdras 1–2)*

Ba' gu Judaa kam ja'tkam gui' nat biipi' dir mu ja'k ja u'uuk Babiloonia gu Nabukodonosor gui' na mummir ge'kam ka' biix kap na ji'x bhaan bipio' gu Kaldea dibbir, mui' oidha' mi' oi'ñkat am Babiloonia, jup duu ji'k baik oo'm daman mambhiix oidha' nam mi' pur tujajuandam tuk ka' gu mi' kam. Ba' dhi' gu Dios pix nat pu'ni ja'k tu duu na mit ba' pu'ni ba ja dooda, na sap ba' pu'ni ja'k duim jiidha' gu dibbir bhai' nam pai' oi'ñkat na cham jaro' bhai' ka ti isda', na sap ba' pu'ni ja'k duim jiidha' gu dibbir nat ji'k oidha' tii ja soo'mchulh gu Israel kam ja'tkam nam cham bhai' ka ti isda'. Gu' ji nam gu' cham aa' nam pui' tu duña', pui' kut ba' pu'ni ja dooda. Ba' dhi' pui' nat jax chum duu, bijik dir pui' pu ba kai'chdha' gu Jeremiiyas kat gui' na bhaankamu'n tu a'gada' gu Dios na saak pu'ni tum duña'.

Ba' jano' nat pai' dhuuk jum ai gu baik oo'm oidha' daman mambhiix, jano' gu Kaldea kam ja'tkam cham tu' tu daam ka kiika' am biix kap na ji'x jir oi'ñga'n, dai gu jai' ja'tkam gui' nam jir Persia kam gio gu Meedia kam, dhi'm ba' pix tu daam jup ba kiika' biix kap na ji'x oi'ñga'n. Ba' maadit dhi' ji' dhi ge'kam na pui' tii' Siiro nar Persia kam, na kia'pix maa'n oidha' mui' bam bhichu' na bhai' bar ge'kam ka', pui' ja'k xi jurtuda gu Dios na diilh pix bax ja joi'gi'nda' gu Israel kam ja'tkam. Ba' bap duu maa'n gu u'uan na jax ja'k tu aagix ka', na ja'pnim kai'ch:

“Aañi' nañ pui' tii' Siiro, gui' na silhkam jir Dios pui' ja'k tu duu nañ ba' pu'niñ ge'kamta' biix kap na ji'x jir oi'ñga'n. Ba' pui' ja'k jiñ chia nañ sap maa'n tu chiña' nam jup duña' gu chiop bhammi Jerusaleen. Ba' aañ ya' dir pui' kai'ch bhaan dhi u'uan nar am nam biix gu Israel

kam ja'tkam, gui' nam ji'k mu ja'p oi'dha' na pai' jax bhaan bipio' gu jai' dippir, mu ja'p nañ pai' jax juugit jir gɛ'kam nam ba jimia' bhammi ja'k Jerusaleen nam ba' bhai'p duñia' maa'n gu chiop ga'n gu Dios. Gio ba' nañ ja'pni kai'ch ip ja bui gui' nam ji'k mu ja'p amuub oi'dha' nam pai' jax oi'dha' gu Israel kam ja'tkam, nam cham jax ji chi'ji xi ja makia' gu tu' nam bha ja taanda' nam ki'n jup duñia' gu chiop, ganai' sasoi' nam ja koodai makgixidha' gu Dios.”

Ba' gu Israel kam ja'tkam pix cham jax jup tii mit na jax ja titda gu Siiro, dai na mit jix kii' bam duu nam bar jiiimdak bhammi ja'k Jerusaleen nam ba'p duñia' gu chiop. Pui' na jax gu ja gɛ'gɛrkam tuk gu bopxi'ñ gu Judaa gio gu Benjamiin, gio ba' gui' nam jai' ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, gio ba' biix ip gui' nam lebiitas jum tiiti'nda'. Ba' gui' nam mi ja'p amuub jup oi'ñka' ja bui dhi' ji' gu Israel kam, xi chu ja onbai' mit biix aixim gu tu' gui' nax io'm jix dha'ram tu namik nam sap ba' ki'n jup duñia' gu chiop.

Gio ba' nat biix ja'k jup iabui' gu Siiro gu Sorbabel, gui' nar ja gɛ'kam tuk ka' gu bopxi'ñ gu Judaa, gu bapaas gui' nat maa'nnim bhammi dir chiop ja u'uuk gu Nabukodonosor. Ba' dhi' pu'ñi ja'k duuk siamri gio ja'k jup ma suulh jamit gu Israel kam ja'tkam bhammi ja'k na pai' jax jir Judaa dibiir. Nam aix ji'k gook oo'm daman gook ma'mambhiix jix cha'tmam oo'm. Ba' jai' bhammi ja'k ai mit na pai'r Jerusaleen, jai' ba' ja'p ja'k na pai' jax i'lhich da'ñxim jir kikcham ka' gui' na dhi' pix bhaan jup bipio' gu Judaa dibiir.

147. Gu Israel kam ja'tkam nam ba kiisa' gu chiop bhammi Jerusaleen

(Na mi' dhir boosgix Esdras 3–6 gio ba' Ajeo 1–2)

Ba' nat pai' dhuuk bam ai gu xijum gook masaa'n bhaan dhi' dhi oidha', jano' na mit pai' dhuuk gio ja'k jup suulh gu Israel kam ja'tkam bhammi ja'k Judaa, biix maap bam jumaap jamit bhammi Jerusaleen nam bax chu piastatak nam jax ja'k tu jimda'. Ba' dhi' dhi piasta, ja'pni tiiti'nda': Bhaan O'nam Ta'm. Ba' gu Jesua gui' nar ja gɛ'kam tuk ka' gui' nam jai' ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, gio ba' gu Sorbabel gui' nar ja gɛ'kam tuk ka' ip gu bopxi'ñ gu Judaa, bap duu mit maa'n gui' nam bhaan mi tum makgixidha' gu Dios. Ba' bhai' kii mit irban dir bhai' na pai' kiik gu chiop, mi ja'p na pai' gɛ'x chu bhain ka'. Silh mi kii mit na pai' kiikat biipi' dir gux io'm gɛ' gui' na pui' bhaan mi'p tum makgixi'ñdhat gu Dios nam sap ba' bhaan mi tu makgixidha' gu sasoi' gu Dios. Ba' dhi' pui' kai'ñkam pui' kii mit nam sap ba' gammiji bhaan bhain tu makgixidhat gu Dios tu piastatda' gio nam bhain pui' duñiidha' biix na

ji'k jax jum kai'ch gu pui' nat jax ja'k tu ua'nak gu Moisees kat na tu aagix ka' nam pui' tu buada'.

Gu chiop nam ba kiisa' gu Israel kam ja'tkam

Ba' nat gook masaa'n gamai' jim bhii gu jumai oidha', gu Jesua gio gu Sorbabel mui' maap ba ja jumaap jamit gu ja'tkam nam sap ba'p duña' gu chiop. Ba' jano' na mit pai' dhuuk xi chiimuk na mit mi bhi'ñbaki, dai mi ja'p diirap nam ba' mi' dhir mui'p ji bhi'ñbakcha' tɛ'kob ja'k,

Esta ilustración
no está
disponible.

bhai' ji chu saas jamit gui' nam jai' ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios ki'n gu ja kukuichdhakar. Gio ba' gui' nam lebiitas jum tti'ti'nda' bhai'p ji ja saas jamit ip gu ja sasaasbikar gui' na ja'p tuutu'm na jax gu jajooxia', gio ba' na mit ma tu laalagi gu alabaa'n buiñor ja'k gu Yabee. Ba' biix gu ja'tkam joidham jix bhai'm ilh jamit.

Nam buam pix ja buada' gui' nam jix ja bhaamki'ñ gu Israel kam ja'tkam

Ba' jai' dhit gu ja'tkam gui' nam bhammi oi'ñka' Jerusaleen cham tu'r bhai' kam ka' am Israel, ja'ppix ja'tkam nam bhai' oi'dha'ka' nat mik dir ja'k mu ja baidhak gu gɛ'kam Asiiria kam bhai' ja chia nam oi'ñka'. Ba' dhi' dhi ja'tkam bhai' ba ji bubua mit nam pai' tu juanda' gu Israel kam ja'tkam sia kum jix ja bhaamki'ñ, ba' bhai' pui' ba ja titda am nam sap jai' ja palhbuidha' nam jup duñiim gu chiop. Ku ba' gu' cham tu' silhkam jup kai'ch am ji, gu' ja'pji nam bhai' pix jix ja mai'chim ji gu Israel kam ja'tkam nam jax ja'k duix bhai' ja bhiiya' nam ja iattulhdha', nam ba' mi' dhir ba ja soo'mchulhdha' nam cham kap duña' gu chiop.

Gu' ji na gu' gu Jesua, gio gu Sorbabel, gio ba' gu jai' gē'gērkam jup ja titda am pix, na sap cham tu' ja a'm jum aa' nam ja palhbui'ñdha' gu jai' ja'tkam no'm cham jir Israel kam. Jup ja titda am na sap gui' dīilh jir am nam jup duñia' gu chiop pui' nat jax ja chia gu gē'kam Siiro gu Persia kam.

Gu' ba' na gu' cham ja ko'raaru jia gui' nam jix ja bhaamki'ñdha' gu dhi' pui' nam jax ja'k pix ja titda gu Israel kam ja'tkam. Ba' bhai' ji gaa mit nam jax ja'k duñia' nam ba' ja soo'mchulhdha' gu Israel kam ja'tkam, nam cham kap duñia' gu chiop. Ba' pui' dho tu dooda mit, jī'kchi ja namkidhak ja chia mit gu noonbi'ñ gu gē'kam Persia kam nam sap pui' ja'k ti'ya' nam cham bhai' tu jim gu Israel kam ja'tkam. Gio ba' daman na mit pup mui' xi chu ua'ñxi dīilh gu gē'kam na pui' ja'k jum kai'chim nam sap gu Israel kam ja'tkam cham tu' ka'm ka nī'ñ. Ba' pui' dho ji chu buus, pu ja soo'mchulh jamit gu Israel kam ja'tkam nam cham kap duñia' gu chiop. Bhai' pui' pup tu'ii' jano' juugit nat pai' dhuuk bhai'p jim gē'kamta gui' na Dariiyo tīgich, ja'p na jax tīgich gui' nax io'm bīpi' dir jup jir gē'kam kat.

Gu Ajeo gio gu Sakariiyas nam ba tu ja a'gidha' gu ñio'ki'ñ gu Dios gu Israel kam ja'tkam

Ba' na jī'x juugit bhair' gē'kam kat gu Dariiyo, gu Dios gook mu ja joochxi gu Israel kam ja'tkam gui' nam bhaankamu'n tu a'ga na pui' tī' maa'n Ajeo, gu jumai ba' Sakariiyas ip, nam sap ba' tu ja a'gidha' gu ñio'ki'ñ. Ba' gui' na Ajeo tī', ja'pni tu a'gi gu Jesua gio gu Sorbabel, jup ja titda:

—Aapi'm na pim jir Israel kam ja'tkam, pui' xi kai'chit japim na chakuim aa' na pim giop kīisa' gu chiop, aapi'm dīilh gu' joidham jix a'bhar ba'pki chir xi chu oi'dha' ji. Pui' kut ba' gu Dios tu soo'm na cham tu' ka duuduya' gio nat pui' tu duu ip na pim cham tu' joidham xim jīipi'ñka', gio na pim cham tu' mui' tu orda' na pim pai' dhuuk tī tu orda'. Ba' cham tu' jī'xkat gē' bia'ka' pim gu tu' na pim jugia', pui' na jax gu tu' na pim i'ya' ba pui' ip piam gu tu' na pim ti'ya'. Ba' gu xib na jax ja'k jix bhair' na pim tu duñia' na ba' cham pui' tu ja buada', xi boopoya' pim na pim ua'pu' gu u'uux na ba' kī'n jup jum duñia' gu chiop.

Ba' giilhim jix choo'n gu Sorbabel gio gu Jesua na mit pui' jī' kai na ja titda gu Ajeo, gu' ji na gu'p ja titda:

—Aapi'm moo cham totdon ka' gu pui' nañ jax jam titda, gu Dios jam buip tu'ii' ji matgim.

Ba' gu Dios pui' xi chu duu na gio bhair'p jim guguuxdha' gu Sorbabel gio gu Jesua nam ba' mi' dhir dai nam bhair' ji kīisa' ip gio gu chiop. Ba' jī'kchi pix simaan jup duu na mit bhair' ji chu jua na mit bhair' jip duu gu chiop.

Ba' gatuuk nat maa'n masaa'n bap duu, gio bhai'p ba tu a'gi gu Dios gu Ajeo na aagi'ñ na sap jax ja'k ja tīda' gu ja'tkam na ja guguuxdha'. Ba' gu Ajeo jup ja tīda' gu ja'tkam:

—Ja'pni kai'ch gu Dios: “Gu chiop na pim xib kīsaim, cham tu' pik pu chu'm ka bii na jax gui' na biipi' dir ya'p kiikat. Ku ba' gu' aapi'm cham totdon ka' ji, nañ gu' aañ sia bhaan mi ti nī'ñdha' dhi' dhi chiop. Ba' joidham jix abhaaruix ka' dhi' dhi chiop, jix io'm cham tu' pui' na jax biipi' dir na ya' tiip kiikat gu jumai chiop.”

Mi' dhir ba' gatuuk nat gook masaa'n bap duu, gio bhai'p ba tu a'gi gu Dios gu Ajeo na aagi'ñ na sap jax ja'k ja tīda' gu Israel kam ja'tkam na ja aagi'ñdha' na jax tu duñia' ja bui. Ba' pui' ja'k mu tu ja joochxi gu Dios na sap jup ja tīda' na xib ba' pui' ba tu duñia' na joidham jix bhai' ba tu ja jimia', na mit gu' sap ja'k suulh nam tu juana' nam jup duñia' gu chiop ga'n.

Nam biix aixim tu buada' ja bui gu Israel kam gui' nam jix ja bhaamki'ñdha'

Ba' moo jano' bhai'p ji chu jua mit gu Israel kam na mit bhai' jip duu gu chiop. Ba' bhammi ba ji bubua mit ji'kchi gui' nam jix ja bhaamki'ñdha', gui' nam jir noonbi'ñ ka' gu gē'kam Persia kam, ba' bhai' ba ja tikka am nat jaro' ja chia nam ba' bhai' pui' tu bua. Ba' gui' xi ja aagi'ñ am nat sap gu gē'kam Siiro bhai' ja chia. Ba' gu noonbi'ñ gu gē'kam maa'n mu joochxi mit gu u'uan gu Dariiyo nam tikka no' sap moor silhkam nat pui' gu gē'kam Siiro bhai' ja chia gu Israel kam ja'tkam nam jup duñia' gu chiop.

Ba' ji'x ka ti nīra na gio bhai'p aaya' gui' na mit mu joot na matmīra' no' moor silhkam gu dhi' pui'. Gu Israel kam ja'tkam pu xi oidhim am nam jup duñiim gu chiop, nam gu'x maat na ja palhbui'ñ gu Dios. Ba' na mit pai' dhuuk mu ba aichulh gu u'uan gu gē'kam gui' na mit mu joochxi, xi ja joot gu tujuandam tugi'ñ nam gaa'mpu' gu u'uan mu pai' na ulhñix, gui' na mit mu aichulh nat bha joochxi gu gē'kam Siiro na bhaan jix maati' nat gui' ja chia gu Israel kam ja'tkam nam jup duñia' gu chiop. Ba' na mit pai' dhuuk tii' gui' ji' gu u'uan, dai nat mui' ba tu ja joochxi gui' nam jix bhaak ja bui gu Israel kam ja'tkam nam jax ja'k ja tīda'.

Gu gē'kam Dariiyo na ba ja siispa' tuumiñ ki'n gu Israel kam ja'tkam nam ba' ki'n jup duñia' gu chiop

Ba' cham tu' dai pu'ñi ja'k mu tu ja joochxi gu gē'kam Dariiyo nam cham ja juanda' gu Israel kam ja'tkam nam jup duñiim gu chiop, gu' ja'pji nat biix jup ja chia ji nam ja makia' gu tuumiñ gui' nam ji'k mi ja aichulhdhidha' gu ja'tkam nam ki'n tu namki'ñdha' na ji'k bhaan bipio'da' gu gē'kam nam sap ba' ki'n jup duñia' gu chiop. Ba' dhi' pu'ñi

ja'k ja siis gu Israel kam ja'tkam nam jup duñia' gu chiop. Ba' na xijum maa'n oidha' bhai' bar gē'kam ka' gu Dariiyo, jano' ka tīmo mit gu chiop.

Nam ba tu piastata' gu Israel kam ja'tkam nam iimchuda' gu chiop gu Dios

Ba' na mit pai' dhuuk xi chīmok gu Israel kam ja'tkam nam jup duñiimik gu chiop, bhai' ji chu piastata mit nam sap iimchuda' gu Dios gu chiop. Ba' mui' tu koodak gu sasoi' makgirxi mit gu Dios, gio ba' na mit biix joidham jix bhai'm ilh gu ja'tkam nam jī'k bhai'p tu'ii'. Mi' dhir ba' dai na mit ba ja bai gui' nam jai' ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios gio ba' gui' nam lebiitas jum tiiti'nda'. Ba' pui' ja titda am nam sap dhi'r di' ka' nam bhai' tu nuuka'nda' chiop, pui' ja'k nat jax ja'k jup ja chianik bijik gu Moisees kat gu jai' nam tu duuka' bhai' dhi chiop.

Ba' nat jumai oidha' mui'p jim bhii, giop ma tu piastata mit gu Israel kam ja'tkam jano' na pai' dhuuk jum a'jida' gu Bhaan Paaskua Ta'm. Ba' biix joidham jix bhai'm taat am, nam gu' pui' xim aa' nat gu Dios pix ja palhbui na mit ba'p duu gu chiop.

148. Gu Sakariiyas na ba tu ja a'gidha' gu ñio'ki'ñ gu Dios gu ja'tkam gui' na mit gio ja'k suulhgik bhammip ba ai Jerusaleen

(Na mi' dhir boosgix Sakariiyas 1–14)

Ba' pu moo jano' bhaan gui' gu oidha' na pai' dhuuk gu Ajeo gui' na bhaankamu'n tu a'gada' gu Dios tu ja a'gi'ñdha' gu Israel kam ja'tkam gu ñio'ki'ñ gu Dios, gu Sakariiyas gui' na pui' bhaankamu'n jup tu a'gada' gu Dios, pui' bhai'p ji chu ja a'gi gu ja'tkam. Ba' maa'n kap nat tu ja a'gi, ja'pni kai'ch:

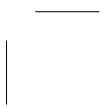
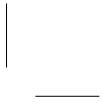
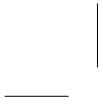
—Gu Dios jup kai'ch na sap no' chich gio tu' ka'm jup ba tii, giop bach palhbuidha'. Cha'ch pui' ja'k tu jimda' nam jax ja'k tu jimdat guch bopxi kat bijik, na mit pu'ñi tii ja kai gui' na bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios nam tii ja a'gi'ñdha' nam cham kam ua'tulhi'ñdha' git, nam cham kap tu buada' git gu tu' nar jix buam jum duukam. Gu' ji na mit gu' cham mi' pui' jii, dai na mit ja'p xi dhuuk maa'n nam jax tu buada' na jax ja'k cham jir am. Pui' kut ba' gu Dios ja tulhiiñchuda nat pui' tu duu nam jum tulhiiña' pui' nat jax ja'k ja aa'ñdhak biipi' dir na pui' ja dooda'. Ba' siamri dikoo ba maat jamit na pu'ñi ja'k jir am na mit jax bam tulhii, na mit gux buam jum duukam jup tu duu.

Ba' pui' xi chu duu gu Dios na pui' ja'k ti tigia' gu Sakariiyas na jax chum duñia' gatuuk. Ba' gu pui' nat jax ja'k ti tii, pui' ja'k tum maax na gu Dios gio pui'p ba tu duñia' na biix aixim joidham jix bhai' tu ja jimia' gu Jerusaleen oi'ñkam. Gio ba' moo ja'pnip kai'ch ip jia gu Sakariiyas, na sap jax chu'm tanoohl jum aaya' na bhai' ba aaya' maa'n gu gē'kam

Esta ilustración
no está
disponible.

na bhuru'x cha'm jimda' na ja'ppix maa'nkam xi chui'ñgida'. Mi' dhir ba' dai na nai' jim gē'kamta' bīx kap na jī'x jir oi'ñga'n. Gio ba' moo ja'pnip kai'ch ip jia gu Sakariiyas:

—Jax chu'm tanoolh jum aaya' nam ba ti tigia' gu Israel kam ja'tkam nam ko'ktulhdha' gu Dios, ba' gui' giilhim bhai'x buam jim ilhdha' am nam pui' jī' ti tigia'. Gu' ji na gu' gu Dios cham tu' ja tulhiiñchuda', dai na ba tu ja uañdha' pix gu ja ua'tulhdhara', bīx na mit jī'k jix buam jum duukam jup tu duu bīpi' dir. Gio ba' na bīx ja'p ja'k ba ja boosga' gu didios jup duiñxim gui' nam jir ya' kam dhi Judaa. Gio ba' na bhammi ji kikbu' oi'dha' ta'm bhai' na pai' Oliibos ti tīi'. Ba' gu oidha' nai' ji jañia' silh irban, mi' dhir ba' nai' jim gē'kamta' gu Dios bīx kap na jī'x jir oi'ñga'n. Ba' joidham gammiji pix bar tataab ka', cham tu' ka tu tukgirda'. Gio ba' na ja tulhiiñchuda' gu Dios gui' nam jī'k jix buam tomaat ka' nam jix ja bhaamki'ñdha' gu Israel kam ja'tkam.

Gu Persia kam nam ja daam kikbu' gu Israel kam ja'tkam

149. Gu Ester na tu soo'mdha' nam tii bax ja koodak ka' gu Israel kam ja'tkam

(Na mi' dhir boosgix Ester 1–10)

Gu Ester na biima'n ba tu kiicha' gu gɛ'kam Persia kam

Ba' maa'nnim gu gɛ'kam Persia kam na pui' tii' Asuero ma bhaam buiñor gu binga'n Basti, nat gu' cham mu jii mu nat pai' tii tu piastata. Ba' gui' nam aagi'ndha' gu tu' no' cham maat na jax dhuñia', jup titda am na sap jir am na jumai xi bhijji gu ubii na ba'r binga'n ka'. Na gu' gu Basti buam pix tomaat, nam sap ba' tigia' biix gu u'uub gui' nam ji'k mu ja'p jai'ch ka' biix kap na ji'x kap jir gɛ'kam, nam sap ba' totdonii tu' ka'm ja nii'ndha' gu ja bipna'.

Gu' ba' nat gu' joidham jup ko'raaru jia gu gɛ'kam gu pui' nam jax titda. Ba' mijji ja'p xi ja joot gu tujuandam tugi'ñ nam sap gaa'ndhapui gu u'uub titiia mi aichulhdha' mi' na pai'r gɛ'kam, na ba' ja tigia' na jax chu'm ko'raarda' na ba' dhi' bhai' ji bhiiya' nar binga'n ka'.

Ba' mi' Suusa mi' na pai'r ja mo' ka' biix kap dir na ji'x bhaan bipio' gu Persia dibii, maa'n mi'p kioka' gu maa'nkam nar Israel kam ka' na pui' tii' Mardokeyo. Ba' maa'n mi'p bia'ka' gu ubii tiyaa na pui' tii'nka' Ester nar gi'lhga'n ka', nar ja mar kat gu jiikkulhi'ñ kat na mit koi. Ba' na gu' gu Ester joidham jix abhaar jup ti nii'ndha', ba' biix am jup xi baidhak jamit gu tujuandam tugi'ñ gu gɛ'kam Asuero ja biim gu jai' u'uub titiia.

Ba' gu tujuandam gui' na mi ja nuuka'nda' biix gu u'uub titiia na pai' ja bia'ka' gu gɛ'kam, joidham jix kiigalhi'ndha' gu Ester, pix jix bhai' buada'. Ku ba' gu' cham mat ka' ji no' maadit jup jir di' gui' nam jir Israel kam ja'tkam, na gu' soo'mchulhi'ñka' gu Mardokeyo na sap pu'ñi cham jaroi' aagi'ndha' nar pai' kam. Ba' gu Mardokeyo gammiji nabap tanoolh mu ja'p bhibiida' na pai' daaka' gu gɛ'kam na ninii'ndha' gu Ester na jax tu jimda' mi' na pai' ja bia'ka' gui' ji' gɛ'kam. Ba' nat pai' dhuuk maa'n oidha' bap duu, jano' bhaan ji bii gu Ester na mi tibiapu' biima'n gu gɛ'kam.

Ba' gu gɛ'kam joidham ko'raaru gu Ester, jix io'm, cham tu' pui' na jax gu jai' u'uub na mit mi tiip tibia buiñor. Ba' pu biima'n tu kiicha.

Dai ji na gu' sia pu cham mat ka' no' maadit jup jir di' gui' nam jir Israel kam ja'tkam.

Gu Mardokeyo na ba ja kaaya' gook gu sandaarui'x nam jix mu'aam ka' gu gē'kam

Ba' moo maa'nnim jup ma ja kai jia gu Mardokeyo gook gui' nam iam pix jir ja gē'gērkam tuk ka' gu sandaarui'x, gui' nam mi tu nuuka'nda' na pai' daaka' gu gē'kam, nam jup kai'ch nam sap jix dhupi'ñ mu'aa' gui' jī' gē'kam. Ba' ba aagi'ñ gu Ester nat jax ti kai, ba' gui' mi' dhir mu ja'k jup aagi'ñ gu gē'kam.

Ba' gu gē'kam bhai' ji chi tikka no' moor silhkam gu dhi' pui' nam jax titda, ba' pui' dho ji buus na jax titda gu Ester. Ba' pu maa'n jimdam tu chia nam ja da'ngii ja kooda' gui' jī' nam jaroi' kax mu'aam kat, gio ba' nat tu chia nam mi tu daasa' gu dhi' pui' nam jax bax dhoodam kat bhaan gu u'uan na mi tu daa na bhaan jix maati' ka' nat jī'k tu' jax ba duu jano' dir na jī'x mi bar gē'kam.

Gu Amaan na pui' ja'k ba tu daasa' nam ja kooda' gu Israel kam ja'tkam

Ba' gatuuk jī'kchi jurni'ñ ki'n gu gē'kam, maa'n iam pix ja'xbui' gē'kam ki'n mi'p ba dai maadit gui' nam jir noonbi'ñ ka' na pui' tii' Amaan, na gu' dai dhi' joidham jix kii'galhi'ñdha'. Gio ba' nat ja chia ip gu jai' noonbi'ñ nam sap ja o'lhia ki'n gu'ngukda' buiñor gu Amaan na ba' bhaan jix maati' ka' nam giilhim tu' ka'm nii'ñdha'.

Ba' gui' biix pui'p tu duu mit nat jī'k jax ja chia gu gē'kam, dai ba' gu Mardokeyo bii nat cham pui' tu duu. Na gu' dai gu Dios pix na tu' ka'm nii'ñdha', cham tu' gu ja'tkam. Ba' nat pai' dhuuk ba maat gu Amaan na cham aa' gu Mardokeyo na o'lhia'n ki'n kikbu' buiñor, giilhim bhai' ji bhaam, ba' bhai' ji gaa na jax ja'k duix bhai' bhiiya' na tu chiñia' nam mu'aa'. Ku ba' gu' cham tu' dai ji gu Mardokeyo nax mu'aam, gu' ja'pji biix ji sia nam jī'k jir Israel kam ja'tkam. Ba' maadit xi chia na xi mai'chia' nam ba' pui' ja'k tu daasa' na pai' dhuuk jir am ka' nam ja kooda' biix gu Israel kam ja'tkam.

Ba' gatuuk na mit pui' jī' xi chu duuk, dai nat mui' ba jii gu Amaan buiñor gu gē'kam. Ba'p titda mu ji gēk na sap mui' kap na jī'x juugit jir gē'kam gui' na jai' dippir bhaan bipio', jix jai'ch am jai' gu ja'tkam nam mu ja'p oi'dha' jī'dilh nam cham tu' ka'm nii'ñ gu pui' na jax ja'k tu aagix buiñor, sap ba'r am ka' nam biix ja kooda' dhi' jī' dhi ja'tkam nam cham tu' ka'm ti nii'ñ. Ba' gu gē'kam pix cham jax jup tii, jup titda na sap jir am na pui' xi chu duñia' ku gi na jax ja'k pui' ilhii'ñdha' nar am ka'. Gio sap ba' na maa'n tu ua'na' na bhaan jix maati' ka' nam ja kooda' dhi' dhi ja'tkam, gio ba' nat mi xi maa ip gu aniiya ga'n na sap ba' ki'n matgilhdha' gu u'uan gui' nap duñia'.

Ba' pui' dho tu duu gu Amaan, tu chia dho nam tu ua'nai mu ja'p tu ja iabuidha' gu jai' gē'gērkam gui' nam mu ja'p jir gē'gērkam ka' na pai' jax jai' dīppir bhaan bipio'da' mu ja'p na pai' jī'x juugit ja daam kiika' gu gē'kam Asuero. Ba' dhi' dhi u'uan nat tu chia gu Amaan nam jup duñia, pui' ja titda nam sap tu chiñia' nam ja kooda' biix gu Israel kam ja'tkam jano' na mit pai' dhuuk tu dai xim mamai'chik nam pu'ñi ja dooda'.

Gu Mardokeyo na ba aagi'ñdha' gu Ester na jax ja'k duiñchu' gu Amaan na bax ja koodam gu Israel kam ja'tkam

Ba' nat pai' dhuuk ba maat gu Mardokeyo na jax ja'k duiñchu' gu Amaan na bax ja koodam gu Israel kam ja'tkam, giilhim bhai'x buam jim ilh, biix sia gu jai' nam jī'k jir Israel kam ja'tkam. Ba' ja'xpix jai' dhīt gu tujuandam ba aagi'ñ am gu Ester nat sap jix xaasak ba tim tii' gu Mardokeyo gu jajannulh gio na gē' ki'n bha suak. Ba' gu Ester maa'n miji xi joot gu tujuandam tugi'ñ na sap tikkara' gu Mardokeyo na tu' ki'n jix buam jum aa' na ba' suak.

Ba' gu tujuandam mu ji ēēk bhai'p ba tikka gu Mardokeyo na jax kai'ñkam suak. Ba' gu Mardokeyo jup xi aagi'ñ ip na sap nam bax ja koodam dho biix nam jī'k jir Israel kam ja'tkam, pui' ja'k ba tu daaxix sap bhaan gu u'uan. Ba' maa'n mu joochxi gu u'uan gu Ester gui' na bhaan mi tu daaxix nam ja dooda' gu Israel kam ja'tkam, gio sap ba' na pu tiida' na mu jimia' buiñor gu gē'kam na pu tii'nmira' na ja palhbuidha' gu Israel kam ja'tkam nam cham ja kooda'.

Ba' gu tujuandam giop ba jii, ba' mu ji ēēk ba aagi'ñ gu Ester na jī'k jax titda gu Mardokeyo. Ba' gu Ester gio mui'p joot gu tujuandam tugi'ñ na sap pu tiida' na ba' ti'ñcho' na pui' ja'k tu aagix buiñor gu gē'kam na cham bhai' na gu jaroi' agree'n mu ja'k jimda' mi' na pai' daaka' no' cham bai'ñ. Sap ba' no' jaroi' agree'n mu ja'k jim, am ti'ñchoka' na tu chiñia' nam mu'aa'. Sap ba' dai no't gu gē'kam bhai' xi sii ki'n gu oxia'n gu baiñum jix uam totbikdam, dhi' bhaan jix maati' ka' na cham tu' tu chiñia' nam mu'aa'. Ba' mui' tanoolh bap duu nat chakui mu tu joochxi gu gē'kam gu Ester na mu jimda', bap duu tii pup jī'k maa'n masaa'n.

Ba' gu tujuandam tugi'ñ gu Ester gio mui'p jii buiñor gu Mardokeyo, ba' mu ji ēēk pui'p ba titda nat jī'k jax tiidak mu joot gu Ester. Ba' gu Mardokeyo jup titda ip gio gu tujuandam tugi'ñ gu Ester na sap pu tiida' nam pui' pix biix jup mu'aa' jano' nam pai' dhuuk bhai' ji ja kooda' biix gu Israel kam ja'tkam, sia ku gu' tiir binga'n gu gē'kam Asuero. Gio ba' moo ja'pnip titda ip na sap sia ku gu' tii cham aa' nam mu'aa' git, sia ku gu' gu jai' Israel kam ja'tkam, jaroi' ma ja palhbiu nam cham ja kooda', gu' gui' mu'aa' am ji. Gio ba' moo ja'pnip titda ip jia na sap pu tiida' gu Ester na chi pui'r jum duukam ji nat ba' biima'n

tu kiicha gu gē'kam, na ba' pu'ñi ba ja palhbuidha' gu ja'tkam tugi'ñ no' pu'ñi tu' jax ba ja duiñchu'.

Ba' gu tujuandam giop ba jii mu ja'k na pai' gu Ester, ba' gio mu pui'p ba titdaim na ji'k jax titda gu Mardokeyo. Ba' gu Ester pui' cham jax ka tii, ba' gio mui'p joot gu tujuandam tugi'ñ na sap jup tii'da' gu Mardokeyo:

—Dho bak gu' ja'x gi chi pup duuñ iñ jia. Ea ku gi nañ moo pui' tu duñia' nap jax kai'ch, cham jax bua sia ku mit mañ mua. Ku ba' gu' biip'i' aañ ja'pni tii xim tii'dam ji nañ ba' pik moo pui' ba tu duñia' nap jax kai'ch, nap biix ja baidha' gu Israel kam ja'tkam gui' nam ji'k ya' oi'dha' Suusa nam ba'ñ a'mkam jum saabu' baik tanoolh gio nam tu dañia' buiñor gu Dios, gio ba' aañ diilh ba pui' ip.

Ba' gu tujuandam gio mui'p ma jii buiñor gu Mardokeyo, mu ba' pui' ba titdaim na ji'k jax titda gu Ester. Ba' gu Mardokeyo pui' dhop tu duu.

Gu Ester na mui' ba jimia' buiñor gu gē'kam

Ba' gatuuk na mit pai' dhuuk xim saabuk, ba tu chia gu Ester nam tu bhaidha' gu koi' nam sap ba' mu baidha' gu gē'kam biima'n gu Amaan nam tu jugia'. Ba' mu jii mu ki'ñgob mi' na pai' daaka' gu gē'kam, dai nat jai' xi chim tii'dhak gu jajannulh gui' na jax chu'm titi'ka' gui' na pu'ñir binga'n ka' gu jax chu'm gē'kam. Ba' nat ba tii gu gē'kam na mi kiik ki'ñgob gu Ester, mui' xi sii ki'n gu oxia'n gu baiñum jix uam totbikdam, ba' gu Ester dai nat mui' ba baa mu ja'k irban dir. Ba' gu gē'kam jup titda:

—¿Tu'p ba' gaagim Ester?

Ba' gui'p titda nat sap mui' pix baidham na mu tu koi'ra' biima'n gu Amaan. Ba' gu gē'kam moo jano' mu tu joochxi gu Amaan nam bai'ñpu'. Ba' nat pai' dhuuk mi ba ai, dai na mit mui' ba jii mu ja'k nat pai' ja baidhak gu Ester. Ba' nam mi daraat ka tu kua', gio pui'p ba titda gu Ester gu gē'kam nam sap gio mui'p tu koi'pu' buimgidhak, na sap ba' moo ba aagi'ñdha' na jax kai'ñkam mu bai'ñ na tu jugia'.

Gu Amaan na tiix xai'chdham ka' gu Mardokeyo

Ba' nat pai' dhuuk ja'k ba gi gu Amaan nat ba jii mu ja'k kia'mi'ñ, mi ba tii gu Mardokeyo na mi ja'p daa ba'k sanoop. Gu' ba' na gu' nam jax jup ba tu jimda' jia gu Israel kam ja'tkam nam cham ji'xkat ja o'lhia ki'n kikbu' gu jaroi' buiñor, ba' gu Mardokeyo pu'ñi, cham o'lhia'n ki'n kikbu' na mi ja'p tii ba jim gu Amaan, na gu' tiir gē'kam jum aa'ndam na pui' ja'k tu aagix buiñor. Ba' giilhim bhaam nat cham tu' ka'm tii gu Mardokeyo, ku ba' gu' cham tu' jax dhooda ji gu mi' jotmoda', dai na maa'n na jimchu' mu ja'k kia'mi'ñ.

Ba' nat pai' dhuuk mu ba ai kia'mi'ñ, biix aixim bhai' jim joojoi buiñor gu binga'n gio gu bhabhai' kai'chdham tugi'ñ nam mi'p tu'ii'. Jup ja titda na sap giilhim jix io'm jir jix chumñigam, mui' sap bia' gu tuumiñ, gio sap gam na mui' tu maamar, gio sap na mit joidham gē'kam ki'n dai. Biix jup xi ja aagi'ñ nat sap ja bai gu Ester na mit mu tu koi'puk buiñor dai gook biima'n gu gē'kam, gio sap ba' nat buimgidhak giop ja bai nam mu tu koi'pu'. Gu' ji sap na gu' cham tu' pui' tu tatda' na tii xim taat no' mi tu juan gu Mardokeyo buiñor gu gē'kam.

Ba' gu binga'n jup titda gio gu bhabhai' kai'chdham tugi'ñ na sap maa'n tu chiñia' nam kiisa' tēb gui' nam bhaan mim sasai'chu'n gu ja'tkam. Mi' dhir sap ba' dai na mu jimia' na pu tii'nmira' gu gē'kam na tu chiñia' nam sai'chdha' gu Mardokeyo bhaan gui' ji' nam jup duñia'. Gu' ba' nat gu' joidham ko'raaru jia gu Amaan gu pui' nam jax titda, tu chia dho nam maa'n jup duñia' gui' nam bhaan sai'chdha' gu Mardokeyo.

Na jax ja'k tu duñia' gu gē'kam buiñor gu Mardokeyo

Ba' jano' nat gamai' ji chuuk, cham bhai' kia' na jax koxia' gu gē'kam. Ba' ma tu joot maa'n gu u'uan gui' na bhaan mi tu daaxix biix nat ji'k tu' jax ba duu na ji'x juugit mi bar gē'kam nam sap bhii'ñpui mi xi jiñkaixdha' na ba' kaaya' kapbhai' na cham kooxim. Ba' gu tujuandam xi bhii'rak mi bhai' ji chu jiñkui na pai' tu ua'ñix gu pui' nat jax ja'k jix bhai' duu gu Mardokeyo nat aa'ñ gui' ji' gē'kam nam bax mu'aam kat gook gui' nam iam pix jir ja gē'gē'kam tuk kat gu sandaarui'x.

Ba' bhai' ba tikka gu gē'kam gu tujuandam na mi jiñkuixi'ñ gu u'uan no't sap moo namki gu Mardokeyo nat jix bhai' duu nat aa'ñ nam bax mu'aam kat gu gook sandaarui'x. Ba' gui'p titda na pu cham.

Ba' moo jano' pik mi'p ba baa gu Amaan nat pu pu kai'ñkam pix mu jii nat mui' pui' ba tiidam gu gē'kam na sap tu chiñia' nam sai'chdha' gu Mardokeyo bhaan gui' nat tu chia nam kiisa'. Gu' ji na gu' nat chakui mu ñio, jup titda gu gē'kam:

—¿Jax ja'k jix bhai' nañ tu duñia' gu jaroi' buiñor no't tu' ki'n jix bhai' duu na ba' ki'n jix bhai'm taat ka'?

Ba' gu Amaan jotmoda' mu ñio, na gu' ja'p jum aa' na gui' aagit jup kai'ch na pui'x chu duñiim buiñor, jup titda:

—Aa dho gu' dai dho nap xi chi tii'dhai gu diih jum jajannulh gui' nax io'm jix kiki', gio ba' gu kuruun nap xi kiixdhai gui' nap kiksa. Mi' dhir ba' dai nap bhai' xi dhaasai bhaan gu jax chu'm gum kakbai', gio ba' na jaroi' maadit gui' nam jir jum noonob na xi chiimirai mu ja'p xi bhiiya' irban gu gē' kiicham ya' dhi Suusa. Gio ba' na jiiñkidha' na ja'pni kai'chidha': “Ja'pni ja'k bua gu gē'kam buiñor gu jaroi' no'x aa' nax bhai' tu duñia' na jax ja'k jix io'm jir joidham.”

Ba' gu gē'kam jup titda gu Amaan:

—Moo gu'r am ji nap jax kai'ch jiñ jaduñ. Ea ku gi nap moo pui' tu duñia' nap jax ba kai'ch buiñor gu Mardokeyo gui' na maadit jir di' gu Israel kam.

Ba' gu Amaan pui'p ma tu duu ku gi na jax titda gu gē'kam, sia ku jax tiix bhaamki'ñ gu Mardokeyo. Moo jano' gu buimgidhak xi chi tii'dhak gu jajannulhi'ñ gu gē'kam gui' nax io'm jix kiki', gio ba' nat xi kiixdhak gu kuruun, bhai' ba' xi dhaasak kabai cha'm mu ja'p xi chiimir irban gu gē' kiicham. Gio na jiiñkim, jup kai'chim: “Ja'pni ja'k bua gu gē'kam gu jaroi' buiñor no'x aa' na joidham jix bhai' tu duñia'.”

Gu Amaan na cham tu' jax xi dhuñia'

Ba' nat pui' ji' xi chu duuk gu Amaan, ba jii ip gio mu ja'k kia'mi'ñ jix buam jim aa'ntugit, nat gu' bam xi'irbo. Ba' mu eek ba aagi'ñ gu binga'n gio gu bhabhai' kai'chdham tugi'ñ nat sap jax pix jup tu alhio nat mui' tii ma jii buiñor gu gē'kam, nat tii pu tiidam nam sai'chdha' git gu Mardokeyo bhaan gui' nat tu chia nam kiisa'. Pu cham ji'x jix bhaigi' gu' na xi chu a'gidha' git gu gē'kam. Ba' gu binga'n jup kai'ch gio gu bhabhai' kai'chdham tugi'ñ:

—Jax dhui na gu' gu Mardokeyo maadit jir di' gu Israel kam ja'tkam, jax gi dhui jax jup ba dooda pich. Ja'kbui' kat dho chi ba' pui'm dooda' ji.

Ba' na mi' pu'ni ka tu a'ga gu Amaan, mi ba ai mit gu tujuandam tugi'ñ gu gē'kam Asuero nat gio mui'p ba baidham na tu koi'ra' mu nat pai' tu chia gu Ester nam giop tu ja bhai'ñxidha' gu koi' nam ba' tu jugia'. Ba' nam pai' dhuuk mi daraat ka tu io' gu biiñ, bhai' ba tikka ip gio gu gē'kam gu Ester, na sap tu'x aa' na makia' na ba' mi'mia'n mu bai'ñ na tu jugia'. Ba' gui'p titda jia:

—Aa dho gu' nañ ja'pni pix tii soi' xim tiidam dho, nap iam jiñ palhbuidha' git nam cham jiñ mu'aa', gio gu jai' nach ji'k jir jich maap oi'dhagim nam jir jiñ ja'tkam tuk, nam gu' biix ba xich koodam. Cham jañ dho jax kai'chit no'm gu' ja'p pix jup jich ga'ra' git maakam ja'k ja bui gu jai' ja'tkam nach ba'r tujajuandam tuk ka' git. Gu' ji na gu' dhi' xi' cham jir am nam moop jich kooda'. Pui' kuñ ba' ya' soi'm titda, no' git gu' cham, chakui ji nañ ya' pai' pui'm titdada' git.

Ba' gu gē'kam bhai' ba tikka na jaroi' ba' pui' pik moop bax ja koodam. Ba' gu Ester jup kai'ch:

—Dho gu' cham pai' mik jup tu'ii' dho gui' na jaroi' xich koodam. Dhi'ñi dho Amaan na ya' daa.

Ba' gu Amaan giilhim bhai' ji choo'n nat pui' ji' ti kai, gu gē'kam ba' dai nat bhai' ji bhaam ip. Jotmoda' nat jax kikbu, gammiji pix tu'm duu diirap ja'k, mu pix ja'p oiri na pai' ti i'xchix ka' biix aixim gu yooxi'. Ba' gu Amaan diilh mi ji bi'ik o'lhia'n ki'n xi kikkuk mi ja'p xi dhumaartik bhaan gui' na bhaan daa gu Ester, tii bhai' soi' ji chi'n na

sap bhaankamu'n nokia' git nam ba' cham mu'aa'. Ba' na mi' pui' ka tu'ii' gu Amaan, mi ba baa gu gē'kam na mu ja'p xi oilhimik dīrap, ba' mi' pix ji chī na am bhaan bha bo' gu Ester. Dho gi ba' gu' giilhim jix io'm ba bhaam ji, jup titda nat sap mi ba ji oi gu Ester na ba' pui' tu'ii'.

Ba' moo maadit gu tujuandam mi' dhir ja'p jup titda gu gē'kam nat sap gu Amaan maa'n tu chia nam kīsa' gui' nam bhaan mi sai'chdha' gu Mardokeyo. Ba' gu gē'kam jup titda gu tujuandam tugi'ñ nam sap dhi' ka'm bhaan sai'chdha' ku gi. Ba' gatuuk nat pai' dhuuk ba jikgi gu gē'kam na kax bhaamut, ba aagi'ñ gu Ester na sap gu Mardokeyo jir ja'nni'ñ. Ba' gu gē'kam jix bhai'm ilhdhak gē'kam kī'n dai gu Mardokeyo, ba' mi dai na pai'r gē'kam kat gu Amaan kat gui' na mit sa'iich.

Gu Israel kam nam bam bhaaktuda' nam tii bax ja koodam ka' gu jai' ja'tkam

Gu' ji na gu' maa'n na jax pui' ja'k tu daaxix bhaan gu u'uan nam ja kooda' gu Israel kam ja'tkam. Ba' pui' giop mam dikoo'ñ gu Ester nat gio mui'p ma jii buiñor gu gē'kam. Ba' nat pai' dhuuk mu ba ai, gio mui'p xi sii gu gē'kam kī'n gu oxia'n gu baiñum jix uam totbikdam na sap ba' bhaan jix maati' ka' na cham tu' tu chiñia' nam mu'aa', na gan agree'n mu ja'k jim, sia ku cham bai'ñ. Ba' bhai' soi' ji chī'n na sap tu soo'mdha' na cham pui' tum duñia' nam ja kooda' gu Israel kam ja'tkam jano' na pai' dhuuk jum aaya' nat pui' tu daasak gu Amaan kat. Ba' gui'p titda na sap cham jax jix bhai' dho kia' na jax dhui tu soo'mdha' gu dhi' pui', na gu' matgilhdhix gu u'uan kī'n gu aniiya ga'n na ba' bhaan jix maati' ka' na gui' pui' kai'ch na ba' pui' tum duñia'.

Ku ba' gu' ja'pnip titda ji na sap jir am nam gook dit gu Mardokeyo jai'p ja duñia' gu u'uan na maakam jum kai'chdha' na ba' cham pui' tum duñia' gu dhi' pui'. Ba' pui' dho tu duu mit.

Ba' gu u'uan na mit jup ja duu pui' ja'k jum kai'ch na sap jix bhai' nam jum bhaaktuda' gu Israel kam ja'tkam jano' nam pai' dhuuk mui' ba jiiimda' gui' nam jix ja koodaktu'nda', jix bhai' sap nam pui'p ja kooda'. Ba' dhi' dhi u'uan na mit jup ja duu, jai' mui' ñiiñio'k kī'n jup tu ua'na mit na mit ba' nai' ja'p tu ja iabui' gu jai' gē'gē'kam gui' nam maakam tu ñiokda', gui' nam mu ja'p jir gē'gē'kam ka' na pai' jax bhaan bipio'da' gu jai' dippir gui' na jī'k ja daam kīka' gu gē'kam Asuero.

Ba' jano' nat pai' dhuuk bam ai na tu daaxix nam ja kooda' gu Israel kam ja'tkam, biix jum bhaaktuda mit. Ba' ja'kbui' kat mui' ja koi mit gui' na mit mui' tii ba ja koo'npuk, biix ji gu' siap xi ja koi mit gu mambhix gui' nam jir maamra'n kat gu Amaan kat. Gu' ba' gui' nam mi' oi'ñka' Suusa gu Israel kam ja'tkam, kabuimuk pui' ka pup xi chu kokda mit. Ba' gu jumai buimgidhak ma tu piastata mit nam jix bhai'm taat na mit gu' ja'kbui' kat ba tu ma'iich.

Mi' dhir ba' dai nat pui' ja'k mu ja'p ba tu ja ua'ñxi gu Mardokeyo gu Israel kam ja'tkam nam sap mi' dhir ja'p ja'k jano' ba tu piastatda' na mit pai' dhuuk tu ma'iich nam bax ja koodam kat, nam sap ba' bhaan ti'ñchoka' na mit jano' ji' tu ma'iich. Ba' jano' dir pui' ja'k pup tu jimda' am gu Israel kam ja'tkam nam mi' pui' dhuuk tu piastatda'. Ba' gui' nam mu ja'p oi'ñka' na pai' jax jir gē'gēr kikcham ka', jano' ja'k tu piastatda' am na pai' dhuuk mambhix daman jix chamaam tanoolh bam bhichgida'. Gu' ba' gui' nam mu ja'p jup oi'ñka' gampix, gio gui' nam mu ja'p jup oi'ñka' na pai' jax da'ñxim i'lhich jir kikcham ka', jano' ja'k jup tu piastatda' am na pai' dhuuk mambhix daman maakob tanoolh bam bhichgida'. Ba' dhi' dhi piasta, Bhaan Puriim Ta'm jum tiiti'nda', na dhi' aagit jup kai'ch gui' na ki'n tim titbiada' na ki'n jum mamai'chikda' gu tu'.

Ba'x io'm gē'kam ki'n ji bii gu Mardokeyo na mi'r nobiiñ ka' gu gē'kam Persia kam. Dai ba' gui' ji' na jaroi' mi'r gē'kam ka' na Asuero ti' jix io'm tē'kob jup tui'ka', gu' ba' gu Mardokeyo palhñip bitaa'n pa'. Ba' joidham jix bhai' ja buada' gu Mardokeyo gu Israel kam ja'tkam, ba' gui' bix pix tu' ka'm jup niiñdha' am.

150. Gu Esdras na ja'k ba gixia' Jerusaleen ja'k

(Na mi' dhir boosgix Esdras 7–10)

Ba' mikkat jix io'm gatuuk nat ji'k gook oo'm oidha' bap duu jano' dir na mit pai' dhuuk jup duu gu chiop gu Israel kam ja'tkam, maa'n gui' na jai' ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, Esdras tiigim, ba jii mu dir Babilonia, mi' na pai'r ja mo' ka' bix kap dir na ji'x bhaan bipio'da' gu Kaldea dibiir, bhammi ja'k Jerusaleen. Ba' gui' ji' na Esdras ti'ñka', tum mamtuxi'ñdha' gu ñio'kiñ gu Dios mi' na pai' tu ua'ñix ka' gu pui' na jax ja'k tu aagix ka', gio ba' na tu' ka'm niiñdha', gio na ja mamtuxi'ñdha' gu jai' nam jax ja'k tu' ka'm niiñdha'. Ba' gui' nam ji'k jix aa' gu Israel kam ja'tkam nam biima'n jiiimda' gu Esdras bhammi ja'k Jerusaleen, pix cham jax ti' gu gē'kam.

Ba' mui' ja'tkam jii mit gu Israel kam ja'tkam biima'n gu Esdras, gam jai' gui' nam jai' ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, gio ba' jai' gui' nam lebiitas jup jum tiiti'nda'. Ba' tuumiñ jup xi ja maa gu gē'kam gu Esdras na sap ba' ki'n tu saba'da' gu sasoi' na ba' ja koodai makgixidha' gu Dios, gio ba' moo daman jup titda ip na sap gui' tu namkidha' gu tu' na a'miram jum aagidha'.

Gio ba' nat pup mui' xi chu ja ua'ñxi ip gui' nam bhammir noonbiñ ka' Judaa nam pui'p jir Persia kam nam sap cham ja taanda' nam tu namki'ñdha' na ji'k aagix nam tu maakda' na ji'k bhaan bipio'da' gu gē'kam gui' nam jai' ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu

daanda' buiñor gu Dios gio ba' gui' nam lebiitas jum tīiti'nda'. Dai nap ja tītda nam sap ja'kbui' kat xi makia' jī'k gu tuumiñ gu Esdras gam koi' na tu'm aa'nda' bhammi chiop.

Ba' na mit chakui jii gu Israel kam ja'tkam bhammi ja'k Judaa, mam saabu mit gio na mit ma tu daani buiñor gu Dios, nam pui' titda na ja nuukdaidha' gammiji gu bīix boi nam pai' jax bhīya' nam pai' dhuuk ba jimia' bhammi ja'k Judaa. Ba' dhi' pu'ñi ja'k duu gu Esdras, na gu'x xi'ir na pui' ba ji chiida' gu gē'kam na ja chiñia' gu sandaarui'x chugi'ñ nam ja do'ñchopu' bhammi Judaa, na gu' bīipi' dir jup tītda na sap gu Dios diih nuukdaidha' gu jaroi' no' buiñor tu daan. Ba' gu Dios jup ja kai nam jax tītda, cham tu' dho jax ja duu gammiji gu bīix boi na mit jax bhī, siamrix bhai' ja aich jamit bhammi Jerusaleen gu bapaas gux dha'ram namkim nam ja ua'dat gam gu tuumiñ, gui' na ki'n tum saba'da' gu tu' nam aa'nda' bhammi chiop.

Ba' nat pai' dhuuk bhammi ba ai Jerusaleen gu Esdras, ba' ja tii gu Israel kam ja'tkam nam mui' jai' dhīt gui' nam ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, gio gui' nam lebiitas jum tīiti'nda', ja bīm tu oi'dha' am gu jai' u'uub gui' nam cham jir Israel kam, gio ba' nam jai' didios pīx ja bui tu daan. Ba' gu Esdras bhai' pīx jix buam jim ilh, ba' bhai' ji chu daani buiñor gu Dios, jup kai'ch:

—Aapi'ñ Gi'kora', nap jax bax maat na mit guch bopxi kat cham tu' ka'm jum tīigik, ba' pui' tu duu pich nam ja kooda' gio nam ja ui'ka' gu jai' ja'tkam maakam ja'k na pai' jumai dībīir bhaan bipio' na pich pu'ñi ja'k ja tulhīiñchuda, nam gu' cham tu' ka'm jum nīi'ñ. Gu' ba' gu xib na pich pui' tīi ba tu duu na chich gio ja'k jup ba suulh ya' ja'k dhi Jerusaleen nach ba' ya' kīi'mpiga' dhi chiop, gio ba' na pich pui' tu duu nam joidham jir jix bhabhai'kam ka' jich bui gu gē'gērkam Persia kam, gu' ji nach gu' aach ya' buam pīx ja'k jup tu jim. Pui' pīx ja'k jup tu jim ich na jax guch bopxi kat nam jix buam jum duukam jup tu buimik.

Ba' na mi ka tu daan gu Esdras, mui' mi ji jum jumaap jamit gu ja'tkam bīix xikoolh dhīr. Ba' pui' ba tītda am nam sap cham ka aa' nam pui' ja'k tui'ka', sap ba'r am nam ja jootsa' gu ja bīpna' ja bīm gu ja maamar nam ba jimia' mu ja'p nam pai' jax tu oi'dha' gu ja gi'kora' gam ja jaaduñ. Ba' pui' duu mit dho, bīix jamit ja joot gu ja bīpna', sia ja maamar gui' nam jī'k bhaan tu maamar kat, na gu' pui' ja'k tu ua'ñix ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios, na gu' cham bhai' gu Israel kam ja'tkam nam gan ja bīm tu kikiicharda' gu u'uub no'm cham jir Israel kam.

**151. Gu Nemiiyas na ba ja guguuxdha' gu Israel kam ja'tkam nam
giop kii'mpiga' gui' na ki'n tu kuupka' miji dir ja'p biix xikoolh
dhir bhammi Jerusaleen**

(Na mi' dhir boosgix Nemiiyas 1–7)

Gu Nemiiyas na bar jimda' ka' bhammi ja'k Jerusaleen

Ba' mu Suusa, mi' na pai'r ja mo' ka' biix kap dir na ji'x bhaan bipio'da' gu Persia dibiir, maa'n mi' kioka' gu Israel kam maa'nkam Nemiiyas tiigim, na mi'r tujuandam tugi'n ka' gu g'e'kam Artajerjes. Ba' maa'nnim gu ja'nni'n Ananii tiigim ja biim ji'kchi gu ja'tkam, mui' ma jii mit bhammi dir Judaa mu ja'k Persia mi' na pai'r tujuandam tugi'n ka' gu Nemiiyas gu g'e'kam. Ba' bhai' ba ja tikka gu Nemiiyas nam sap jax jum ilhi'n gu jai' Israel kam ja'tkam gui' nam bhammi oi'dha' Jerusaleen. Ba' gui'p titda am nam sap bhai' ji a'jit ja kokdada' gu jai' ja'tkam gui' nam jix ja bhaamki'ndha', na gu' sap pui maa'n na jax ialhix gui' na ki'n tu kuupka' pu jano' dir na mit jax ka iarak gu sandaarui'x chugi'n gu g'e'kam Nabukodonosor.

Ba' nat pui' ji' ja kai gu Nemiiyas, bhai'x buam jim ilh. Ba' bhai' ji chu daani bui'nor gu Dios, jup kai'ch:

—Aapi'n Gi'kora' nap giilhim jix io'm jir g'e'kam, gammiji pui' ji chu buusnichgida' nap jax ja'k tu daasa' ja bui gu ja'tkam nap pu tu du'nia', gui' nam ji'k tu daanda' aap jum bui gio ba' no'm tu' ka'm jum nii'n. Ba' aach nach jir Israel kam ja'tkam, cham tu' ka'm ti chich gu pui' na jax ja'k tu aagix aap jum bui. Pui' ku pich ba' pui' tu duu nam jich ui'ka' maakam ja'k gui' nam xich bhaamki'ndha'. Gu' ji nap gu' ja'pni kai'ch jich Gi'kora', na saak no'ch gio tu' ka'm jup bam nii'n, jix bhai' nap pui' tu du'nia' nam giop bach dho'ncho' nach ba jimia' bhammi ja'k na pai' diilh jir jich dhirba' am. Ba' gu xib aañ soi'm titda nap pui' tu du'nia' nañ jax jum titda, na gu g'e'kam joidham pix cham jax ti'ya' nañ pai' dhuuk pui' ba titdada' nañ dho'ncho' nañ ba jimia' bhammi ja'k Judaa.

Ba' gatuuk ji'kchi masaa'n ki'n nat pai' dhuuk mu bhaidhak gu Nemiiyas gu baasu'n gu g'e'kam, gui' na bhaan mi' io'da' gu biiñ, ba ti nax buam jum aa' gu Nemiiyas. Ba' bhai' ba tikka na jax ku ba'x buam jum aa'. Ba' gu Nemiiyas ti cham xi aa'ndham na tu' ki'n jix buam jum aa', na gu' tiix iibhi'n, gu' ji nat gu' sia cham ji choo'nnit xi aagi'n, jup titda:

—Dho gu' nañ pui' ti xim tiidam dho, na cham jir am na maa'n na jax ia'lhix ka' gu ba'bhak bhammi Jerusaleen. Ba' aañ ja'p xim tiidam jiñ jaduun no'p dho ji iam dhi' ki'n jix bhai' bam taat na nich ji'x ba tu juanxi, nap git bañ dho'ncho' kuñ ba jimia' bhammi Judaa nañ jir pai'

kam, nañ ba' giop ba ja tuttu' gu ba'bhak na ia'lhix bhammī
Jerusaleen.

Ba' gu gē'kam joidham cham jax jup ji chi'ñik jup xi dho'ñcho na ba jimia', gio ba' daman pup nat gē'kam ki'n xi dhai bñx kap na jī'x jir Judaa. Gio nat mu ja joochxi gu u'uan gu Persia kam gu noonbi'ñ gui' nam mu ja'p jir gē'gēr kam ka' na pai' jax jai' dippir bhaan bipio'da', gui' na bha ja'p amuub bipio'da' na pai' jax jir Judaa. Ba' gu u'uan bhaan pui'm kai'chim nam sap jai' xi palhbuidha' gu Nemiiyas na tu' jax dhuñia'. Ba' dhi' pu'ñi ja'k tu duu gu Dios nat kai' gu Nemiiyas na jī'k jax mu titda nat tu daani buiñor.

Gu Nemiiyas na ba tu chiñia' nam kii'mpiga' gui' na ki'n tu kuup bhai' gē' kiicham Jerusaleen

Ba' gatuuk nat pai' dhuuk jii mi' dhir Babiloonia gu Esdras, nat bap duu jī'k mambhñx oidha' daman baik, mi' dhir jup ma jii gu Nemiiyas bhammi ja'k Jerusaleen. Ba' nat bhammi ji gē'k, jī'k baik tanoolh ki'n maap ba ja jumaap jī'kchi gu ja'tkam tugi'ñ. Ba' mu jii tukaa' nat ti tñgim mu ja'p na pai' jax ialhix ka' gui' na ki'n tu kuupka' bhai' gē' kiicham na sap ba' kii'mpiga'. Ku ba' gu' chakui mat ka' am ji gu Israel kam ja'tkam na jax jix chu duñiim, na gu' chakui ja aagi'ñdha'.

Gatuuk ji nat ja'k giisik nat xi chi' tii'mirak na ba' dho gi ba ja aagi'ñ ji na sap jix aa' nam palhbuidha' na kii'mpiga' gui' jī' na ki'n tu kuup miji' dir ja'p bñx xikoolh bhai' Jerusaleen. Gio ba' na xi ja aagi'ñ ip na sap bñx pui' kai'ch gu gē'kam na jai' ja palhbuidha' nam kii'mpiga'. Ba' bñx dhīt pñx cham jax jup tii mit, jup kai'ch am na sap jir am gu pui' na jax kai'ch gu Nemiiyas. Ba' pu moo jano' bhai' ji chu jua mit.

Nam bñx aixim tii ja buada' gu Israel kam ja'tkam gui' nam jix ja bhaamki'ñdha'

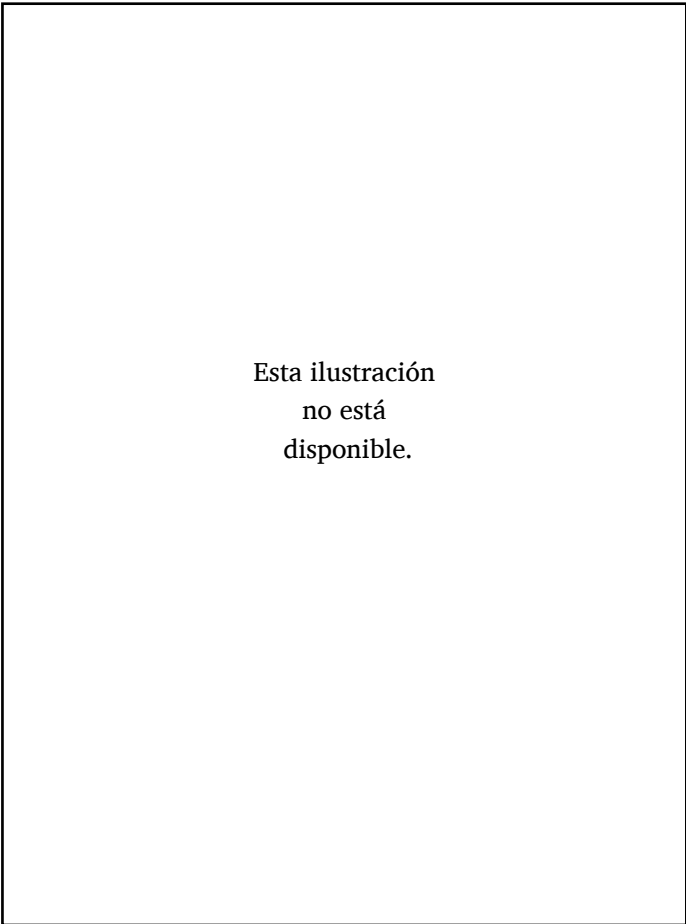
Ba' nat pai' dhuuk ba maat gu Sanbalat, gio gu Tobiiyas, gio ba' gu Jesem nam tu' jax bua gu Israel kam ja'tkam, bñx aixim ji ja ai'chux jamit na jax cham jir am, gio na mit bñx aixim bhai' ji ja kusbi nam pui' kai'ch nam cham tu' ka'm nii'ñ gu gē'kam Persia kam. Gu' ji na gu' gu Nemiiyas ja guguuxdhatu'nda' gu Israel kam ja'tkam nam sap cham jax jum aa'nda' sia kum jax ja iattulhi'ñ gui' nam jix ja bhaamki'ñdha', na gu' sap gu Dios tu' silhkam ki'n ja palhbuidha'. Gio sap na gu' gui' nam tñx bhaak cham bia' am nam jax kai'chdha', nam gu' cham jir bhai' kam Israel, cham bhai' gu' nam bhai' oi'ñka' Jerusaleen.

Ba' pu xi oidhim am gu Israel kam ja'tkam nam tu juantu' sia kum tñx bhaak gu jai' ja'tkam. Ba' a'lhiok tu jua mit miji' dir ja'p bñx xikoolh dhir na pai' jax ialhix gui' na ki'n tu kuupka', ba' pu mi' pui' tu jua mit gui' nam mi ja'p amuub oi'ñka'. Gio bñx sia bhai' na pai' jax jir gē'gēr kiki'ñgob ka'. Ba' tu' pñx ja ilhii'ñdha' am gu Sanbalat gio gu

Tobiiyas, mu ji a'jit jup ja titdada' am nam sap cham ji'xkat tiimo' nam kii'mpiga' gui' na ki'n tu kuup miji dir ja'p biix xikoolh bhai' Jerusaleen, gio ba' nam jup ja titdada' ip na sap cham xijai nam giop ja ialhchulhdha'. Gu' ji nat gu' gu Nemiiyas bhai' ji chu daani buiñor gu Dios, jup titda na sap ja palhbuidha' ji nam tiimo' gui' na ki'n tu kuupka' bhai' Jerusaleen. Gio sap ba' na pui' tu duñia' na diilh ja a'm ji bi'ya' gux buam jum duukam gu Sanbalat gio gu Tobiiyas gu pui' nam jax ja'k tii ilhi'ñ na tu ja dooda' git gu Israel kam ja'tkam.

Ba' na mit pai' dhuuk irban ba bhiich nam bha kii'mpigim gui' na ki'n tu kuupka' bhai' Jerusaleen, giilhim jix io'm bhai' tii ji bhaak jamit gui' nam cham aa' nam bhai' pui' tu buada' git. Ba' bax ja koodam am gu Israel kam ja'tkam.

Gu' ji na gu' na mit pai' dhuuk ba maat gu Israel kam ja'tkam nam jax ja'k tu a'gichu' gui' nam jix ja bhaamki'ñdha', bhai' ji chu daani mit buiñor gu Dios, jup titda am na sap ja palhbuidha' nam cham jax ja dooda'. Gio ba' na mit ba ja chia ip nam jai'r sandaarui'x ka', nam sap

Esta ilustración
no está
disponible.

ba' mi ja'p gu'kat nai' ti nii'ndha' no'm cham mu pai' dhir mui' ba boopo' gui' nam jix ja bhaamki'ndha'. Gu' ji na gu' dai na mit bha ji chooto'n gui' nam bhai' tii tu juanda'. Ba' gu Nemiiyas gio tiip ma ja guguux, jup ja titda nam sap cham totdon ka', gu' ja'ppi sap nam jum bhaaktuda' ji no' mit ba ji ja oi, na gu' sap gu Dios ja palhbuidha'.

Ba' nat pai' dhuuk ba ja tii gu Sanbalat gio gu Tobiiyas nam jix kii' bam bua gu Israel kam ja'tkam nam jum bhaaktuda' no' mit ba ji ja kokda, pui' cham tu' ka ja kokda mit.

Ba' gio bhai'p ji chu jua mit gu Israel kam ja'tkam. Ba' ji'k irban juugit pix ja chia gu Nemiiyas nam tu juana', gu jai' irban juugit ba'p ja chia nam sap jir sandaarui'x ka', nam sap ba' bhai' gu'kat nai' ti nii'ndha' no'm moo cham mu pai' dhir mui' ba boopo' gui' nam jix ja bhaamki'ndha'. Daman pup gu tujuandam xi chu ua' am gu i'spa'n nam sap ba' jotmoda' ki'n jum bhaaktuda' no' mit ba ji ja oi gui' nam jix ja bhaamki'ndha'. Gio ba' daman maa'n jup xi chia ip gu Nemiiyas gu maa'nkam na sap jotmoda' tu kuichdha' ki'n gu kuichdhakar no' ja nii'n nam mu pai' dhir mui' ba jiim gui' nam jix ja bhaamki'ndha', nam sap ba' jotmoda' maap jum jumpadaim bhaaktuda'. Ba' biix dhi ja'kbui' tanoolh na mit tu jua, bhai' pu tibiappuda' am gē' kiicham, gio nam pui' ji chim tii'dhat gu ja jajannulh kookoska', gio gu ja i'spa'n nam mi ja'p amuub ja tua'ka' na sap ba' daipu' nam jax baapmigi' ja u'ji bhai' pu ji chu kokda' no' mit mi eek ba ji ja oi gui' nam jix ja bhaamki'ndha'.

Gu Nemiiyas na ba ja niokdha' gu Israel kam ja'tkam nam buam pix ja buada' gu jai' nam cham jir jix chutumñigam ka'

Ba' bhai' pui' nam ka tu juan, pui' ba ti kai gu Nemiiyas nam jai' dhit gu Israel kam ja'tkam gui' nam jir jix chutumñigam ka', agree'n ja boosgi'ndha' am gu ja maamar gu jai' Israel kam ja'tkam gui' nam cham jir jix chutumñigam ka' nam sap ba'r tujajuandam tuk ka'. Gam jai' gu ja dippira' nam ja boosgi'ndha' nam xi ja taiñbuidhat gu tuumiñ, ba' dhi' pix ja boosgi'ndha' am.

Ba' gu Nemiiyas bhai' ji ja niok jup ja titda na sap cham bhai' nam pui' tu buada', nam gu'x maat na jax ja'k tu daaxix buiñor gu Dios na saak cham bhai' nam pui' tu buada'. Ba' ja chia nam sap gio ja'k jup ja iabuidha' gu ja dippira' gui' na mit ji'k ba ja boosgidhak. Gio sap nam ja do'ñcho' ip gui' na mit ji'k ba ja boosgidhak gu ja maamar gu ja'tkam, jax gi sap kum ba' pui' tu bua. Ba' gu Nemiiyas cham ji'xkat pai' dhuuk bhai'p ja taanda' gu Israel kam ja'tkam gu tuumiñ na ji'k bhaan bipio'da', sia ku gu' tiix bhai' na bha ja tañia' git, na ba' ki'n jup tu saba'nda' git gu tu' na a'miram jup jum aa'nda'. Na gu'x maat na cham jai'ch ka' nam pai' dhir u'ya', na gu'm aa' ip nam namki'ndha' gu gē'kam na ji'k aagix ka' nam maakda'.

Gu Nemiiyas nam t̄ix mai'chik ka' gui' nam jix ja bhaamki'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam jax dhui mu'aa' ḡit

Ba' am xi chiimo mit gu Israel kam ja'tkam nam kii'mpigimik gui' na ki'n kuupka' miji dir ja'p biix xikoolh bhai' Jerusaleen. Ba' palhiip ka bii, dai gu kiki'ngob nam bha tuttu' bhai' na pai' dhir mu tum bapkida'. Ba' nat pai' dhuuk ba maat gu Sanbalat gio gu Tobiiyas gio ba' gu Jesem, tii mu bai'ñ am gu Nemiiyas na sap mu jimda' ḡit nam tu a'gidha'. Gu' ji nam gu' cham tu' nam silhkam jix chu a'gidham, gu' ja'pji nam mui' pix bai'ñ ji nam ba' mi mu'aa' ḡit.

Gu' ji nat gu' cham mui'p jii gu Nemiiyas, dai nat ja'pni mui' xi chu ja joochxidhak nam jup ja t̄ida':

—Aañ ya' giilhim tu' jax bua ji, cham jax jix bhai' nañ mu jimia'.

Ba' gatuuk gio tiip bai mit, ji'k baikim jamit gio mui' tiip tu joochxi, gu' ji na gu' maa'n na jax pix kai'chdha' gu Nemiiyas. Jix io'm gatuuk gio mui' tiip tu joochxi mit, gu' ji na gu' gui' maa'n na jax pix kai'ch, pu cham dho ji'xkat mu jii. Ba' pui' ja'k ji chi mit na sap ja'p kai'ñkam jup tu bua na buiñor jix chu kokdam gu ḡ'kam Persia kam na ba' mi' dhir diilh bhai' jim ḡ'kamta' biix kap na ji'x jir Judaa.

Gu' ji na gu' gu Nemiiyas jup ja t̄ida na sap cham tu'r pui' na jax tum kai'ch, jir iatda' ji sap. Ba' pux maat gu Nemiiyas nam mi' pix t̄i ja i'nkiaat gu Israel kam ja'tkam nam ba' cham bhai' ka tuttu' ḡit gu kiki'ngob bhai' na pai' dhir mu tum bapkida'. Dho jano' ji ba'x io'm bhai' ji chu jua gu Nemiiyas, cham tu' pui' na jax biip̄i' dir.

Ba' moo maa'nnim tukaa'p ma paxiaram gu Nemiiyas buiñor gui' nam gook dit jix bhai'm daa'ñ ka'. Ba' dhi' dhi maa'nkam nat jaroi' buiñor paxiaram, bhai' ji iatgi gu Nemiiyas, jup t̄ida nam sap alh ja'p moo xi' pik giilhim ba o'bhagi'ñ dhi' dhi tukaa', nam mu'aa' gui' nam jaroi'x bhaamki'ñdha'. Ba'p t̄ida na sap bhiji chiop ka xim o'ñcho' nam ba' cham t̄igia' gui' nam jaroi' o'bhagi'ñ. Gu' ji na gu' cham aa' gu Nemiiyas, dai nap t̄ida pix na sap jix xidhuu na bhiji bakia' chiop nam o'ñcho', na gu' sap dai gui' nam jai' ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios na ba'x bhai' nam bhiji baapakda' irban dir gu chiop.

Ba' gatuuk ba maat gu Nemiiyas nat bak gu Sanbalat gio gu Tobiiyas t̄i umua' namkidhak gui' ji' gu maa'nkam na ba' pu'ñi iatgidha', na ba' jax dhui pix bhiji bakia' ḡit chiop na pai' giilhim jix io'm jix chu xidhuu, na ba' mi' dhir bax bhaai'n ka' nam jax dhui iattulhdha' ḡit.

Nam ba tiimo' gu Israel kam ja'tkam nam kii'mpigimii gui' na ki'n tu kuupka' biix xikoolh dhir bhai' Jerusaleen

Mi' dhir ba' gatuuk ji'kchi jurni'n ki'n, am xi chiimo mit gu Israel kam ja'tkam nam kii'mpigimik gui' na ki'n tu kuupka' miji dir ja'p biix xikoolh dhir bhai' Jerusaleen. Ba' cham tu' mui' masaa'n jup duu na mit tu jua, ji'k gook masaa'n pix. Ba' ba maat jamit gui' nam bha ja'p amuub oi'nka' na pai' jax mia'n bipio' gu Judaa dibhir, nat gu' gu Dios ja palhbui gu Israel kam ja'tkam na mit ba' tiimo nam kii'mpigimik gui' na ki'n tu kuupka' miji dir ja'p biix xikoolh dhir bhai' Jerusaleen, sia biix jup jix maat am gui' nam ji'k tiix ja bhaamki'ndha' nam bhai' tu juanda'.

Mi' dhir ba' dai nat ba ja darai gu Nemiiyas ji'kchi gu ja'tkam nam sap ba' bhai' gu'kat tu nuuka'nda' na pai' jax jir gē'gēr kiki'ngob, bhai' na pai' dhir jax mui' ji chum bapkida' mu ja'k irban dir bhai' gē' kiicham. Gio ba' nat ja chia ip nam sap ba kukpa' na pai' dhuuk jix dhaam ba duu ka', na gu' giilhim bax chatoiñ ka', nam sap ba' joidham dai nam bam jii'pi'ñka' pix biix gu ja'tkam. Gu' ba' na gu' na ji'x juugit kuupka' bhai' Jerusaleen jix io'm jir gē' ka', cham tu' palhiip alh. Ba' nam gu' cham mui' bha oi'nka' gu Israel kam ja'tkam, ba' jai'p ja bai gu Nemiiyas nam sap mui' xi oi'nchapu' bhammi Jerusaleen.

152. Gu Esdras gio gu Nemiiyas nam ba ja aagi'ndha' gu ja'tkam nam jax ja'k tu' ka'm nii'ndha' gu pui' na jax ja'k tu aagix buiñor gu Dios

(Na mi' dhir boogix Nemiiyas 8–13)

Gu Israel kam ja'tkam nam ba tu piastata' jano' nam pai' dhuuk ja tuttuda' gu o'nam

Ba' gu xijum gook masaa'n bhaan gui' gu oidha', jano' na mit pai' dhuuk tiimo gu Israel kam ja'tkam na mit kii'mpigimik gui' na ki'n tu kuupka' biix xikoolh bhai' Jerusaleen, biix nam ji'k bha ja'p oi'dha'ka' Judaa gu Israel kam ja'tkam mui' ma jii mit bhammi Jerusaleen na mit ba tu piastatam jano' Bhaan O'nam Ta'm nam gu' pui' ja'k tu jimda'.

Ba' na mit pai' dhuuk biix bhammi ba ai, bhai' ji baabu gu u'uan gu Esdras gui' na jai' ja palhbui'ndha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, na bhaan mi tu daaka' gu pui' na jax ja'k tu aagix ka' buiñor gu Dios. Ba' bhammi xi chisdik tē'kob bhai' na pai' dhir pu'ni mui' pu tu'm a'gada', bhai' ba' xi kikkbuk daam dir mui' xi ja jiñkuix biix nam ji'k bhai'p tu'ii' nam sap ba' kē'kē'x bhai' na jax kai'chdha'. Mi' dhir ba' gatuuk nat pai' dhuuk xi chiimok na ja jiñkuixdhimik gu u'uan, xi ja aagi'ñ na sap jax kai'ñkam jup jum kai'ch biix na ji'k jax tu ua'ñix gu pui' na jax ja'k tu aagix buiñor gu Dios,

Esta ilustración
no está
disponible.

nam sap ba' kēji mi' pui' ba jimia' na jax jum kai'ch. Ba' jai'p ma ja palhbui mit gui' nam lebiitas jum tīiti'nda' na mit ja aa'ñ gu ja'tkam gu dhi' pui' na jax kai'ñkam jup jum kai'ch gu u'uan.

Ba' na mit pai' dhuuk jix maatit ba kai gu ja'tkam gu dhi' pui' na jax ja'k tu aagix buiñor gu Dios, bhai'x buam jim ilh jamit, na mit gu' ba maat nam bak cham tu' mi' pui' jiiim na jax jum kai'ch gu u'uan. Gu' ji na gu' gu Esdras gio gu Nemiiyas gui' na bhai'r gē'kam ka', gio ba' gui' nam lebiitas jum tīiti'nda', jup ja tītda am nam sap cham jax jum aa'nda', nam gu' sap bhai' bhaan kap tui'dhi' nam tu piastat buiñor gu Dios, jum aa' gu' sap nam jix bhai' pix jum taat ka'.

Mi' dhir ba' gatuuk dai na mit ba i'kim gu ja'tkam jī'kchi gu jaaja' nam ba'p ja duñia' i'lhich gu o'nam, pui' na jax ja'k tu aagix buiñor gu Dios, mi' mit ba' ji ai o'nam tir. Ba' mui' oidha' bap duu nam cham jī'xkat pu'ñi ja'k ka tu piastatdat gu Israel kam ja'tkam, jano' dir nat pai' dhuuk gamai'p ji ja baidhak gu Josuee kat mu ja'k Kanaan.

Ba' gatuuk na maa'n oo'm daman maakob tanoolh ba bhīichu' bhaan gui' gu masaa'n, giop mam jumaap jamit gu Israel kam ja'tkam nam pui' ja'k jix chīdam gu Dios nam cham ka aa' nam pui' ja'k tu jimda', na mit gu' ba maat nam jix buam jum duukam jup tu bua. Ba' jano' pui ka pup xi kai mit palhiip gu u'uan nat ja jīñkuix maa'n gu maa'nkam na bhaan mi tu a'ga gu pui' na jax ja'k tu aagix buiñor gu Dios. Mi' dhir ba' dai na mit ma tu daani buiñor gu Dios nam pui' tītda nam sap jix buam ba ilhii'ñ gux buam jum duukam nam jup tu bua. Gio ba' na mit ma tu taxchaabgi buiñor, gio ba' na mit ma tu laalagi.

Mi' dhir ba' dai nam bhaan ba tīiti'ñchoka' gu pui' nat jax ja'k tu duu gu Dios ja bui gu ja bopxi kat jano' dir na pai' dhuuk ya' xi oilhimik gu Abraam kat mi juugit nat pai' dhuuk pui' tu duu gu Dios nam ja ui'ka' maakam ja'k gu Israel kam ja'tkam gui' nam jix ja bhaamki'ñdha'. Ba' jano' gio soi'p mam ilh jamit buiñor gu Dios, ba' pui' tītda am na sap ja

palhbuidha', na gu' pui ja daam kiik gu Persia kam gu gē'kam, sia kum gu' tii gio bhammip ba oi'dha' Judaa.

Mi' dhir ba' dai na mit pui' ja'k ba tu dai nam sap gammiji pix tu' ka'm ba nii'ndha' gu pui' na jax ja'k tu aagix buiñor gu Dios, nam cham ja biim ka tu kikiicharda' gu jai' u'uub no'm cham jir Israel kam, gio sap ba' nam cham tu' ka tu ja saba'nda' gu jai' ja'tkam gu tu' nam bhai' tu ga'rada' jano' na pai' dhuuk cham tum juanda', sia jano' nam pai' dhuuk tu piastatda' nam jax ja'k tu jimda'.

Gio ba' nam jup kai'ch ip nam sap jippichu'nda' gu dibiir maa'n oidha', jano' na pai' dhuuk jum aajidha' gu xijum gook oidha'. Gio sap ba' nam ja do'ñcho' gui' nam jir tujajuandam tuk nam ja ua'tu'n nam ba' pu kai'ñkam tu ja juantu'n nam ba' pu'ni ja'k ja namkidha'. Gio sap ba' nam xi chu maakat gu tuumiñ gui' na ji'k bhaan bipio'da' gu Dios na sap ba' gammijix jai'ch ka' gu tuumiñ bhai' chiop.

Gio ba' nam jup kai'ch ip nam sap ji'ma'n gu mambhiix maap jum oi'dhagim gui' nam cham jir gē'gerkam ka' mu jimia' am bhammi Jerusaleen nam oi'ñchapu'.

Gu Nemiiyas na ba paxiarmira' gu gē'kam Persia kam

Ba' mikkat nat bap duu ji'k mambhiix daman gook oidha', ma jii gu Nemiiyas bhammi dir Jerusaleen mu ja'k Persia buiñor gu gē'kam Artajerjes nat ba paxiaram. Ba' na ji'x juugit mu ja'k ka mai'ch, bhai' ja'k gu Eliasib gui' na jai' ja palhbui'ndha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios ba chia maa'n gu maa'nkam nar mu ja'k kam Amon na sap taak dir bhai' na pai'r chiop garan gu Dios bha kioka'. Tii cham jir am gu' na bhai' kioka', na gu' maadit jir di' gui' nam jix ja bhaamki'ndha' gu Israel kam ja'tkam.

Ba' gatuuk ji'kchi oi'dha' ki'n nat pai' dhuuk gio ja'k jup ba gii gu Nemiiyas bhammi ja'k Jerusaleen, giilhim bhai' ji bhaam nat pai' dhuuk ba maat na bhai' kio dhi' ji' dhi maa'nkam. Na gu' tii pui' ja'k tu aagix buiñor gu Dios na cham bhai' nam bhiji baapakda' chiop gu Amon kam ja'tkam, nam gu' dhi'r di' gui' nam jix ja bhaamki'ndha'. Ba' biix ja'k tu boosolh gu Nemiiyas gu bixchuga'n gu Tobiiyas, mi' dhir ba' dai nat giop xi tu chia nam sap gio pui'p xi chu duñia' na giop chu uañ kir jup ji chu bi'ya' bhai' chiop buiñor gu Dios.

Gatuuk ba' ba maat ip gu Nemiiyas nam bak jai' dhit pu cham ja namki'ndha' gui' nam lebiitas jum tiiti'nda' nam bhai' tii tu' jax buada' chiop, bak ba' pui' ma jii mit mu ja'p ja kiikia'am na mit ba tu juanam. Ba' giop ma ja baidham gu Nemiiyas nam ba' gio bhai'p ba tu juana' chiop nam pai' jax ka tu juanat, gio ba' nat jai' pu chu'm ki'n bha ja darai gu ja'tkam nam sap pu chu'm ka'm tu juanda' nam bhai' ja namki'ndha' gui' ji' nam ji'k bhai' tu juanda' chiop.

Mi' dhir ba' gatuuk ba ja tii ip gu Nemiiyas gu Israel kam ja'tkam nam bak jai' dhit pu cham tu' ka'm nii'n jano' na pai' dhuuk cham tum juanda', gam nam bhai' tu ga'rada' gu koi' gu jai' ja'tkam jano' na pai' dhuuk cham tum juanda'. Ba' ba tu chia gu Nemiiyas nam sap ja kukpada' gu gē'gēr kiki'ngob jano' ji' dai na pai' dhuuk cham tum juanda' nam sap ba' cham agree'n mu ja'k baapkit tu ga'rada' gu jai' ja'tkam. Ba' na mit pai' dhuuk bhammi tii ba ai gui' ji' gaga'radam jano' ji' na pai' dhuuk cham tum juanda', cham bhai' nam pai' dhir mu baapkia', na gu' kuukup gu gē'gēr kiki'ngob. Ba' pui' mu ja'p diirap dir pix ka xim jiiip jamit, buimgidhak ba' na pai' dhuuk ba tum juan nat bam kukpio' gu gē'gēr kiki'ngob, na mit ba' mu baapkik ba tu ga'ra gu bixchu' nam tu ua'. Ba' bhai' ji ja ñiok gu Nemiiyas na mi' pix ja aagi'ñ

Esta ilustración
no está
disponible.

nam cham agree'n mu ja'k tu ga'raidha' gu tu' jano' na pai' dhuuk cham tum juanda'. Ba' pui' cham mui' ka jii mit gu ga'radam jano' na pai' dhuuk cham tum juanda', na mit gu' ba maat na silhkam jup kai'ch gu Nemiiyas.

Gio ba' nat ja tulhiiñchuda gui' nam ji'k ja biim ka tu oi'ñkat gu jai' u'uub nam cham jir Israel kam, gio nat pu ja tii'n ip nam sap pu ti'ya' nam cham tu' pui' ka tui'ka', nam cham ka ja u'da' gu jai' u'uub no'm cham jir Israel kam. Gio ba' nat ja'k aadi ip maa'n gui' na bhai' chiop jai' ka ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, nat gu' sap biima'n tu kiicha gu maraa'n gu Sanbalat gui' na maadit jir di' nam jix ja bhaamki'ñdha' gu Israel kam ja'tkam.

153. Gu Malakiiyas na ba tu ja a'gidha' gu ñio'ki'ñ gu Dios gu Israel kam ja'tkam

(Na mi' dhir boosgix Malakiiyas 1–4)

Ba' gatuuk na mit pai' dhuuk ba tiimo gu Israel kam ja'tkam nat ja chia gu Nemiiyas nam kii'mpiga' gui' na ki'n tu kuupka' biix xikoolh

dhir bhai' Jerusaleen, maa'n mu joot gu Dios gui' na bhaankamu'n tu a'gada' na pui' tii' Malakiiyas, na sap tu ja a'gi'ñmira' gu ñio'ki'ñ gu Judaa kam ja'tkam. Ba' gu Malakiiyas mu jimiiik bhai'p ji chu ja a'gi' gu Judaa kam ja'tkam, jup ja titda:

—Ja'pni kai'ch gu Dios na pim sap cham tu' ka'm nii'ñ aapi'm na pim ji'k tii jai' ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, maakam pix tu bua pim sap na jax ja'k cham pui' ko'raar. Na gu' na pim pai' dhuuk tii tu makgixi'ñdha' gu sasoi', cham tu' joidham jix kiki' makgixi'ñdha' pim, na pim gu' pui' xim aagit na panaas cham tu' mat ka' gu dhi' pui' na pim ji'k tu' jax tu buada'. Gu' matgim gu Dios pu cham ji na tu' ka'm ja nii'ñ gu dhi' pu chuutu'm gu sasoi' nam bhai' tii aichulhdhidha' gu ja'tkam. ¿Cham gu' cham daas japim aa na pim ba ji makia' gu gē'kam gu dhi' pu chu'm gu soi' na pim ki'n namkidha' gui' na ji'k aagix na pim maakda'? Gu' ji na pim gu' aapi'm ja'p jum aa' na cham jax ilhii'ñ gu Dios gu dhi' pu chu'm na pim makgixi'ñ gu sasoi'. Gu jai' ja'tkam nam cham jir Israel kam jix kiki' ji nam makgixi'ñ gu Dios, cham tu' pu chu'm na jax aapi'm.

'Na gu' aapi'm na pim jai' ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, jir am kat na pim ja'kbui' kat jix io'm xi ja aagi'ñdha' git gu ja'tkam na jax jir tu'm kam gu Dios, cham tu' na pim dai ja iatgi'ñdha' na pim pui' ja'k ja mamtuxi'ñdha' nam jix buam jum duukam jup tu buada'. Cham tu' mi' pui' jiiim japim nat jax ja'k tu ja daaxdhak gu Dios gu jam bopxi kat, pui' kut ba' pui' tu duu nam cham tu' ka'm jam nii'ñdha' gu jai' ja'tkam.

'Na gu' aapi'm na pim jir Israel kam ja'tkam, cham ji'xkat pui' tu duñia' pim na pim jax tiida' gu jaroi', ni gu Dios buiñor. Gio na pim ja biim tu kikiicharda' gu jai' u'uub nam cham jir Israel kam, gio jai' dhit na pim mai' xi ja iabut gu jam bipna'. Giilhim bax chooñdhix pix ba' gu Dios na pim biix aixim kai'chdha' na jax cham jir pui'. Na pim jup kai'chdha' nam sap pik ba' joidham jir jix bhabhai'kam ka' gui' nam giilhim jix buam tomaat ka' gu ja'tkam, gio ba' moop kai'chdha' pim ip: “¿Paa chi ba' ja'k jax chu'ii' gu Dios gui' na ja silhka'n gu ja'tkam?”

'Ba' aaiñ ya' pu jam titda na kam aaya' jax chu'm tanoolh na maa'n bha jootsa' gu Dios gui' na jaroi' kii'mpiga' gu boi, na ba' bhaan bhiiya' jano' na pai' dhuuk bha jimda' ya' dhi oi'ñga'n bhaan, ba' silh bhai' aaya' na pai' tu chiopi'. Ku ba' gu' jano' na pai' dhuuk ya' aaya', cham tu' jaroi' mi' pai' taa'ban kiiikat jax titdada' ji na cham kuiñcha bia', na gu' gē'kam ki'n biix ja'k tu boosga' gu tu'x buam jum duukam na bhai'x chu jai'ch ka' chiop. Ba' dhi' pu'ñi duukat jix kiki' ba makgixidha' am gu sasoi' gui' nam jai' ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios.

'Mi' dhir ba' dai na ba jam aagi'ñdha' na pimit ji'k jix buam jum duukam jup tu duu, na pim gu' aapi'm pui' ja'k jum mamtuxdha' na

pim jix jiipoiñara' ka', gio na jax aa' ku pim pui' ja biim boppoda' gu ja bipna' gu ja'tkam, gio na pim iatda', gio gam na pim buam pix ja buada' gui' nam cham tu' bia'ka', nam cham jir jix chutumñigam ka', gio sia gu jai' nam cham jir Israel kam. Gui' nam ji'k pu'ñi ja'k tu buada', dhi' ja'p jir jum duukam nam cham tu' ka'm nii'ñ gu Dios.

'Na gu' gu Dios cham ji'xkat pai' dhuuk jup bar jumai ka' jia, gio aapi'm pur maa'n ip na pim jax jir bopxi'ñ gu Jakob kat. Ba' no' pimit gio mi' pui'p ba jii nat jax ja'k tu jam daaxdhak gu Dios na pui' tu duñia' aapi'm jam bui, pui' dho tu duñia'. Ka na pim bhai' xi ui'ka' gui' na ji'k bhaan bipio'da' gu tu' na pim oraidha', pui' na jax no' pim ji'k mambhiix tatoon bhai'mkar or gu tu', gui' maa'n toom bhai'mkar bhaan bi'idha'. Ba' dhi' pu'ñi ja'k jix aa' na pim tu buada'. Pu ka na pim pui' xi chu duñia' na pim ba' mi tigia' na tu' jax jum duñia'. Kagit na joidham jix bhai' bhai' ji chu jam jimia'.

'Aapi'm jup kai'chdha' na pu cham tu' bhai' sia ku pim mi' pui' tii jiiim na jax ja'k tu aagix buiñor gu Dios. Na gu' gu jai' ja'tkam gui' nam cham tu' ka'm nii'ñ gu pui' na jax ja'k tu aagix buiñor gu Dios, jix io'm jir jix chutumñigam am, cham tu' pui' na jax aach nach tii tu' ka'm nii'ñ gu pui' na jax ja'k tu aagix buiñor gu Dios. Dho gu' pui' cham tu' ka'm nii'ñ am dho gu Dios, ba' cham tu' jax ja bua. Gu' ji na gu' ja'pni kai'ch gu Dios na sap ba mia'mlhim na pai' dhuuk ja miidha' dhi' dhi ja'tkam nam ji'k pu'ñi cham tu' ka'm nii'ñdha' gu pui' na jax ja'k tu aagix ka' buiñor, ja'p pix ja dooda' sap na jax gu tanaara' na ja miidha'. Dai sap ba' gui' nam ji'k tu' ka'm nii'ñdha', joidham jix bhai' ja duñia'. Ba' aañ ya' pu jam titda na pim siamri gammiji xi chi'ñchukat mi' pui' xi jiimdat gu pui' na jax ja'k tu aagix buiñor gu Dios, gu pui' nat jax ja'k jup ja aa'ñdhak gu Moisees kat guch bopxi kat mummi Sinaii na pai'r oi'dha' ta'm.

Ba' mi' pix juugit tu a'ga gu Malakiiyas gu dhi' pu'ñi ja'k. Mi' dhir ba' moo ja'pnip ja titda:

—Jax chu'm tanoolh jum aaya' na bhai' ba jootsa' gu Dios gu Eliiyas gui' na bhaankamu'n tu a'gada'. Ba' pui' tu duñia' nam gu jagi'gir ja biim gu ja maamar joidham jix bhai' ba kai'chdha', na ba' pik moo bam tiimo' dhi oi'ñga'n.

**Gu ñi'ook nax bhai'm kai'ch
na mit tu ua'nak
jai' dhit gu Israel kam ja'tkam,
gio ba' gu alabaa'n
nam ki'n gɛ'kamtu'n gu Dios**

**154. Nam tulhiina' gu Job sia ku tii jix io'm tu' ka'm
nii'ndha' gu Dios**

(Na mi' dhir boosgi Job 1:1–2:10)

Jix io'm bijik maa'n jai'ch kat gu maa'nkam Job tiigim na tu' ka'm niidhat mi' pui' jimda' na jax jix aa' gu Dios. Cham pai' dhuuk jix buam jum duukam jup tu buada', gammijix bhai'm duukam jup tu buada' na jax ja'k jix kii' ka'm nii'n gu Dios. Ja palhbui'ndha' gui' nam gampai' tu'ii' ki'n gu tu' na ja a'm jum aagaidha'. Gio na cham pai' dhuuk ja iatgi'n gu ja'tkam, silhkam tu a'gada'.

Gu ja'ook nap titdada' gu Dios na sap gu Job cham tu' mi' pui' ka jimda' na jax jix aa' no't xi chu boosgi gu tu' na bia'

Ba' maa'nnim biix bhammi bam jumaap jamit gu noonbi'n gu Dios na pai'p tu'ii', biix gu ja'ook jai' bhammip xi ai. Ba' gu Dios bhai' ba tikka gu ja'ook no' sap nii'n gu Job na joidham jir jix kii' maa'nkam, na tu' ka'm niidhat mi' pui' jim na jax jix aa', na cham jumaip jai'ch gu maa'nkam biix kap na ji'x oi'nga'n na pu'ni joidham mi' pui' jimda' biix juraa'n ki'n na jax jix aa' gu Dios. Ba' gu ja'ook jup kai'ch:

—Tu' ka'm jum niidhat mi' pui' jim dho nap jax jix aa', na gu'x maat na pich aap tu maa biix na ji'k tu' tu bia' na ki'n jir jix chumningam. Ka na gu' no' pich xi chu boosgi biix na pich ji'k tu maa na pum bhaamkidhai cham mi' pui' ka jimia' nap jax jix aa'.

Ba' gu Dios jup titda gu ja'ook:

—Ea nach xi mamtida' no' moor pui' nap jax kai'ch. Tu boosgidha' ap biix na ji'k tu' bia', dai gui' diilh jap cham juanda'.

Gu ja'ook na bhai' ji tulhiinchuda' gu Job

Ba' gu ja'ook mu joochxi gu Job gux buam jum duukam na ki'n tulhiinchuda'. Ba' bhai' cham bhai' ji chu jii, bhai' ji chi iix jamit gu

sasoī ga'n na ka tu bia'kat, pui' na gu baakas, bhu'mrux, kakasnir gam kameeyos, gio na mīt bīx koi gu maamra'n. Pīx ja'x ji ai mīt jī'ma'n gu tujuandam tugi'ñ nam mi ba aa'ñdhim nat jax tu ja dooda. Pui' ba' ji bii gu Job. Tīi ba'x buam xim aa', gu' ji na gu' gio juraa'n jup xi dhaa'nsa, jup kai'ch:

—Chi na ñich gu' pui'x dhaapak ya' ai ya' dhi oi'ñga'n, nix chu' kuñ ua'dat. Gio nañ pai' dhuuk ba mukia', pu nix chu' kuñ bhīka'. Dhi' nañ jī'k tu' bia'kat, gu Dios tuñ maakak, gui' ba' giop tuñ boosgi, na gu' pur tu gui' ga'n. Ja'p moor Gē'kam ji gu Dios na bīxchu'x aichu'n.

Ku gu' gu Job cham pai' jax kai'ch ji sia kut jax tu dooda, ni ku pai'x bhaam buiñor gu Dios nat pui' ji bii, ba' cham pai'm ua'tulh.

Gu ja'ook na gio bhammip ba aaya' buiñor gu Dios

Ba' na mīt pai' dhuuk gio bhammip jum jumaap buiñor gu Dios bīx na jī'k noonbi'ñ, bīx gio bhammip ai gu ja'ook. Ba' gu Dios jup titda ip gio:

—¿Jax jap ñi'ñ guñ chujuandam tuk Job? ¿Jia na pui' na jax bax biiñak aañ jīñ bui sia ku pich jix buam jum duukam jup tu duu buiñor?

Ba' gu ja'ook jup kai'ch:

—Dho nat gu' cham jax jum duu jia diilh, pui' ku ba' cham jax jum aa'. Ka nap pui' ja'k tu duñia' nax io'm tu aaya', ¿ea no' baabui' pui' na jax ba ti jīgi'ñ aap jum bui, no't cham alh bhaamuk giilhim jum ai'chux?

Ba' gu Dios jup titda gu ja'ook:

—Ea nap mu joochxidha' gu ko'kdai' no't moo pui' ji chu buus nap jax kai'ch, dai nap cham mumua'da'.

Gu ja'ook na giop ba tulhiiñchuda' gu Job

Ba' gu ja'ook mu joochxi gu ko'kdai' gu Job. Jix kobkom bhai' ji ai gu bipri'x bīx kap na jī'x jir tukga'n. Giilhim dho gu'x io'm bam tulhiiñ gu Job. Ba' maa'nnim jup titda gu bīnga'n tīi pup xi ñiithimik na giilhim jix io'm jum tulhiiñ:

—Gi no' pich bhaamkidhak mu ñiok gu Dios kup mu ba mukia'. Jir maa'n nap mi ja'p jix oodam tu'ii' nap jum tulhiiñ. ¿Moo ja'p cham jum jur bia' ap aa kup ba' moo pui' mi'p jī'ñdhatu'? Tīi' na cham jum palhbui'ñ nap jax chu'ii'.

Gu' ji na gu' gu Job jup titda:

—¿Jax ba' ku ba' giilhim pīx xi kai'ch? Panaas gui' nam cham ti jīgi'ñ buiñor gu Dios nam pu'ñi pīx kai'chdha'. ¿Jax gip jum duñia' sia ku jax tum jim? Na ba' gu' no'x bhai'm duukam jich a'm jimiichdhim gu Dios, joidham pīx jix bhai'ch chaat ka' ich. ¿Kux cham aa pu'ñi ip sia kur jix buam jum duukam?

Ba' pui' na jax ba tu daañchu'nda' gu Job buiñor gu Dios sia ku jax titda gu bīnga'n.

155. Baik gui' nam maap jix bhai' kai'chdha' gu Job nam mui' ba tii'mpu' nax ka'ook

(Na mi' dhir boosgix Job 2:11–14:21)

Ba' gu Job baik ja biim jix bhai'm da'nka' am gio nam jix bhai' kai'chdha', Elipaas tii'nka' maa'n, jumai ba' Bildaat, jumai ba' moo Sopaar. Ba' na mit pui' ba ti kai nax ka'ook gu Job nam maap jix bhai'm daa', mui' ma jii mit na mit tiigim gio na mit guguuxdham. Mu eek mi ja'p jup ji dharaibu mit na pai' daa. Dai nam gu' mi' pix pu chu'ii', pu cham jaroi' niok, maa'n simaan bap duu nam mi' pix pu cham niokat daraa, ni kum pai' xi chu a'gi'n gu Job na mi ja'p daa, na gu' dai nam jix joi'ndat nii'n na giilhim jix io'm jum tulhii'n. Siamri gu Job diih bhai' ba ji nio, jup ja titda gu baik ja'tkam nam maap jix bhai'm daa' nam mi ja'p daraa:

—Jix io'm jir joidham kat nañ pu cham ya' maaxilhia' git dhi oi'nga'n bhaan, nañ cham pu'ni ya' bañ chulhii'ndha'. Piam nañ maa'n jimdam pu mukia' git, cham tu' nañ mik ya' pai'n chulhii'ndha'.

Gu Elipaas na mui' ji chu a'gidha' gu Job

Ba' gui' na Elipaas tii', maadit gui' nam maap jix bhai' kai'chdha' mui' ji nio, jup titda gu Job:

—¿Gi jax ba' chi kup ba' moo pui' pik jup jum tulhii'n jiñ jaduun? Na gu' moo joidham jix bhai' ka tum jimdat, nai' ka xi ja guguuxi'ndha' ap gui' nam pu'nim tulhii'ndha'. ¿Gu' xib jax ku pich ba' diih bhai'p jim tulhii' chi? ¿Moo chi mi' pai' cham pui' ka dui'chu' ap na jax jix aa' gu Dios ku ba' pui' tum dui'chu'? ¿Cham aap ti'icho na pu'ni ja tulhii'chu'nda' gui' nam jix buam tomaat, nam cham tu' ka'm nii'n? Saak ba' gui' nam jik tu' ka'm niidhat mi' pui' jiiim na jax jix aa' ja makia' gu gep jum duukam. Aap chi moo pu'ni jiñ jaduun, mi' chi pai' moo cham pui' ka dui'chu' ap na jax jix aa' gu Dios. Soi'm ilhdhaip pu tiida' na tum ua'ndha' gum ua'tulhdhara', na ba' mi' dhir giox bhai'p ba tum jimda'.

Ba' gu Job jup titda:

—Maaxik dhox io'm jiñ chulhii'n in na pim jax bañ nii'n. Ba' tii jam a'm jum aagit na pim jiñ guguuxdha' git nañ cham jax jiñ aa'nda' sia ku jax tuñ jim. Gu' ji na pim gu' aapi'm ya' maakam pix jiñ chitda, dai na pimit bhai' jiñ kusbi na pui' aañ gekam ki'n cham am buatu' bui'nor gu Dios, sia ku pim gu' cham maat no'r pui' piam ku cham, dai na pim pui' pix ilhii'n. ¿Ka' pim jix maat aa nañ pai' cham pu dui'chu' na jax jix aa' gu Dios ku pim ba' pui' kai'ch? Dho gu' na pim jup xiñ aagi'ndha' ji nañ ba' gu'p jix mat ka'. Aañ gu' aa'nda' git ji nañ ba mukia' maa'n jimdam, nañ cham ya' puñ chulhii'ndha'. ¿Ja'x gi chi na ba' moo pui' pik jup jiñ chulhii'chu'n gu Dios? Tii cham jir am kat ji gu' na moo

ya'ch chībaaṅdhidhat dhi oi'ṅga'n bhaan ba' moop jich chulhiṅchu'nda'. Gio no' ṅich moo mi' pai' cham am bua na jax jix aa' naṅ cham maat, ḡcham aa jir am kat na ba tuṅ uaṅdha' ip?

Na gu Bildaat mui'p ji chu a'gidha' gu Job

Ba' gu Bildaat mui'p ji ṅio, jup titda ip gu Job:

—Ja'pji na gu' nach jax bax maat na gu Dios gammijjī pīx jix kīḡgalhi'ṅ dai gui' na tu'r jix kī'p jum duukam, gio na tu tulhiṅchu'nda' gui' na cham mi' pui' jimda' na jax jix aa'. Ba' gu jaroi' no' pu'ṅim tulhiṅ na jax aap, dhi' bhaan jix maati' ka' na cham tu' mi' pui' ka jim na jax jix aa' gu Dios.

Ba' gu Job jup titda:

—Ja'pji naṅ gu' aaṅ jix maat naṅ cham tu' jax bua gu tu' nar jix buam jum duukam. Jix bhai' mi' pui' tīi jim iṅ panaas na jax jix aa' gu Dios. Tīip xix chīkkam iṅ gu Dios na jax kai'ṅkam ba'ṅ chulhiṅchu'n, gu' ji na gu' gui' cham tu'ṅ a'gi'ṅ, cham maachim chi no' jaroi'p jir jix kīi' maa'ṅkam piam ku cham. Aaṅ gu' giilhim ji naṅ tīix maachim, na xim aagi'ṅdha' ḡit na ṅich pai' cham am bua, naṅ ba' gu'p jix mat ka'.

Gu Sopaar na mui'p ji chu a'gidha' gu Job

Ba' gu Sopaar tīḡim mui'p ji ṅio, jup titda ip gu Job:

—Ja'p moo giilhim xi kai'ch ap jīṅ jaduūṅ. Jix uaṅ xim ilhii'ṅ ap, nap pui' kai'ch nap cham pai' dhuuk jix buam tu bua. No' ḡit gu Dios ya'ni ja'p pai' kīkbui xim aagi'ṅdha' nap jī'k tu' jax bua't oiri, gu' chi jax jum tīida' ji na pich giilhim mui'kim bam ua'tulh. Aap gu' ya' giilhim xich chītda aach nach cham maat nap jax jir tu'm kam, na gu' gui'x bhai'x maat na jaroi'r jix kīi' maa'ṅkam gio na jaroi' cham. Aap dho chi mi' pai' cham pu dhuīṅchu' na jax jix aa' gu Dios nap ba'm tulhiṅ, soi'p jum ilhdhai pu tīida' gu Dios na tum uaṅdha' na pich jī'x ḡe' bam ua'tulh, nap ba' mi' dhir cham pui' kam tulhiṅdha' nap jax jum tulhiṅ xib, dai nap joidham jix jīḡḡim pīx bap tui'ka' na jax kat bīipi' dīr.

Ba' gu Job jix bhaamut pīx ba ja kēē gu baik ja'tkam, ba'p ja titdax bhaamut:

—Giilhim jix chu mamatda' kam xim ilhii'ṅ japim jia, ja'p jum aa' pim naṅ moo ja'p cham jī'x jīṅ jur bia'. Bīix pīx jam ya' a'jīt pu'ṅiṅ chītdada' na pim jax kai'ch aapi'm sia kuṅ gu' tīi cham tu' jax bua gu tu' nar jix buam jum duukam na cham kīi' ka'm ṅi'ṅ gu Dios, nas ku gu' chi dai no'ṅ cham tu' ka'm ṅi'ṅ gu Dios naṅ ba' pu'ṅiṅ chulhiṅdha'. ḡNa ba' jai' nam cham tu' ka'm ṅi'ṅ gu Dios joidham jix bhai' tu ja jim, cham pai' dhuuk pu'ṅim tulhiṅ am, aapi'm gu' ya' giilhim xiṅ chītda? Chi na pim gu' aapi'm cham jum tulhiṅ, gu' ba' cham xijaim ilhii'ṅ japim. Jix maat iṅ na gu Dios bīix jix chu maat sia tu' na pīx na

pim jax ba kai'ch aapi'm bīpi'. Jix bhai'x maat ip na pim ji'k jax jiñ chitda xib na pu ni ji'x ku iam jir pui' na pim jax kai'ch. Pu iat pix japim. No' pim moo pu cham jax kai'chdha' git chi iam pui'p ka jam bia'ka' git ji gu Dios na pim jix chu mamatda'.

'Ba' aañ ya' pu jam titda xib na pim cham tu' jax jum aa'nda' nax bhai'm taat gu Dios aapi'm jam bui, piam na pim dhi' ki'n palhbui'ñ nar kuiñcha'n nañ jiñ chulhiñ xib, gio na pim ji'k jax jiñ chitda xib nañ pui' ua'tulhdhix buiñor gui' sia ku cham jir pui'. Cham maati' ji gu' na jax jum aa' gu Dios jam bui, na pim gu' diilh cham iibhidhat bix aixim kai'ch jiñ bui. Ja'p jañ moo tiix chu a'gidham diilh gu Dios nañ aagi'ñdha' nañ aañ cham tu' jax bua gu tu' na cham ki' ka'm ni'ñ, piam ku gu' nañ aagi'ñdha' nañ pai' ba' cham am buatu' na jax ja'k tiix aa' nañ tui'ñgida' git, nañ gu' aañ ya' cham maat na ñich pai' ba' cham am bua. Ja'p pix ba' panaas nañ ya'ñ chulhiñ, nañ gu' cham maat na jax kai'ñkam, cham bhai' ba' nañ jax xiñ buada'.

156. Nam gio bhai'p ji ñiokdhimia' gu Job gu baik ja'tkam nam maap jix bhai' kai'ch

(Na mi' dhir boosgix Job 15–21)

Gu Elipaas na gio mui'p ji chu a'gidha' gu Job

Ba' gio mui'p ji ñio gui' na Elipaas ti', jup titda gu Job:

—¿Gi jax jum duu pich nap saak aap giilhim jix chu matda' nam jup kai'chdha' gu ja'tkam? Na ba' gu' nap tii xi chu a'ga, ni ji'x ku iam jir pui'. Cham jum jur bia' kam pix kai'ch ap, ni gu Dios kux ki' ka'm ni'ñ nap jax kai'ch. Dhi' ba' bhaan jix io'm bax maati' nap cham tu' mi' pui' jim na jax jix aa' gu Dios, ti' nap jax kai'ch. ¿Aap ilhi'ñ aa na dai aap jix jai'ch nap giilhim bixchu'x chu maat? Matgim ya' oipom ji jai' dhit nam jix io'm bar ge'ger ja'tkam nam jix io'm bixchu' bax chu maat, cham tu' pui' na aap. ¿Gio gu'x maat ap, cham, na ya' dhi oi'ñga'n cham jaro' jai'ch gu maa'nkam na giilhim jix uañ ki'n kiik buiñor gu Dios? Bix pix jum ua'tulhi'ñ am. Gio gu' nañ jax bam titda bīpi' na kai'ñkam dai gui' nam ji'k cham bhai' mi' pui' jiiim na jax jix aa' gu Dios nam ba'm tulhiñdha'.

Ba' gu Job jup titda gui' na pu'ñi kai'ch:

—No'p aap jum tulhiñdha' git, aañ ba' cham, aañ pux bhai'x mat ka' git nap jax kai'ñkam jum tulhiñdha' git. Gu' ji na gu' sia kuñ jix mat ka' git, aañ cham tu' mu jimii pui' bam titdaidha' git, gu' ja'pji nañ mum guguuxdhara' ji nap cham jax jum aa'nda' sia kup jum tulhiñ. Gu' aap ya' maakam pix jiñ chitda nap sap pik ba' tii xiñ guguuxi'ñ nañ cham jax jiñ aa'nda' nap joi'ndam jiñ ñi'ñ nañ jiñ chulhiñ. Dai nap bhañ kusbi'ñ nañ pui' cham mi' pui' jim na jax jix aa' gu Dios. Xib nañ jix io'm jiñ chulhiñ, bha jimmit bix aixim jiñ chitda am gui' nam xiñ

bhaamki'ñ, nañ sap ba'x io'm jix buam jiñ aa'nda'. Pu cham dho jaroj' maat nañ jax kai'ñkam ba' pui' pik jiñ chulhiñ, sia moo gui' nam jix io'm jir jix kiki' ja'tkam. Ba' gu xib no' pim pui' kax chu a'gam, jir am na pim maakam jup ba ti'ya', cham tu' nar maa'n na pim jax pix kai'chdha' na pim jax ba kai'ch. Dhi' ba' bhaan matgilhia' no' pim baabui' aapi'm jix maat na jax pik ja'k jir pui'.

Gu Bildaat na gio mui'p ji chu a'gidha' gu Job

Ba' gio mui'p ji ñio gui' na Bildaat ti', jup titda gu Job:

—Ja'pji nap bi'pi' dir xim ga'ngat jiñ jaduñ nap jax ja'k ti'ya' nap ba' bhai' ba tu a'ga', na ba'r pui' ka'. Aap gu' agree'n pix bhai' ba tu a'ga, pu cham ka maati' ba' no'r pui' nap jax kai'ch ka' ba' cham. Gio ji nap gu'x maat na saak dai gui' nam ji'k jix buam tomaat nam ba'm tulhiñdha'.

Ba' gu Job gio mui'p ji ñio, jup kai'ch:

—Ja'p moo ji na pim tu a'gichu' pix aapi'm gammiji na pim jax aajim. Jir maa'n na pim jax pix kai'ch na pim bhañ kusbi'ñ nañ pui' cham tu' ka'm nii'ñ gu Dios. Gu' cham tu'r pui' na pim jax jum aa', na ñich gu' aañ cham tu' pai'ñ ua'tulh buiñor gu Dios. Ja'pji cham ji na maati' na jax ba' kai'ñkam jiñ chulhiñchu'n gu Dios, ya' pix ji nañ pu giilhim jiñ chulhiñ ja'p pix gio na giilhim jix xijai nañ nakga'. Ya' guñ jaaduñ gio guñ chujuandam tuk, gam gui' nach maap jix bhai'ch dhaa', cham pai' kañ a'ji am nam jiñ ñi'ñ nañ jax chu'ii'. Ku gu' aañ jix bhai'x maat ji na gu Dios jiñ Gi'kora' na gammiji pu dua bhai' jiñ palhbuidha' mikkat. Gui' pu ti'ya' nañ aañ cham tu' bhaan kuiñcha bia', sia ku pim gu' aapi'm ya' jax jiñ chitda. Ja'pji na pim cham kañ juanda'ñ jaaduñ, jix io'm jix buam ba tu tatda' gu' na pim buam jiñ chitda.

Gu Sopaar na gio mui'p ji chu a'gidha' gu Job

Ba' gu Sopaar gio mui'p ji ñio, jup titda gu Job:

—Ea aañ jumai mui'p xi ñokia', ja'p jix chu a'gam iñ ji gu' moo, cham nakgaim iñ nañ xim kē nap jax kai'ch. Jir silhkam dho nap jax kai'ch na saak siax bhai' tu ja jimda' gu ja'tkam nam jix buam tomaat nam cham tu' ka'm nii'ñ gu Dios. Ku gu' ja a'm jimia' ji gu tulhiñara' sia nar pai' dhuuk ka' git, saalhiom piam jotmoda', nam gu' cham mi' pui' jiidma' na jax jix aa' gu Dios.

Ba' gu Job jup kai'ch:

—Ea na pim xiñ kaaya' nañ gio mijip xi chu a'ga, nañ ba' dhi' ki'n cham jax kañ aa'nda' nañ jiñ chulhiñ. Aañ jai' ja tiigik gu ja'tkam na gammijix bhai' tu ja jimdat sia kum giilhim jix buam tomaatit, cham pai' dhuuk tu' bhaan jum tulhiñak jamit. Dhi' dhi ja'tkam nañ jaroj' ja aa', cham pai' dhuuk tu' ka'm tiigik jamit gu Dios, tu' pix ilhiñdha' am. Ku gu'r jix chutumñigam kat am ji, gio nam mui' oidha' duduakat,

gio mi' dhir na mit pai' dhuuk koi, cham pai' tu' bhaan jim tulhiiñak jamit, jix bhai' ji joidham jix jikgim. ¿Ka' pim ji gu' ja'p jup ji chi'ya' xib nam gu ja maamar ba' bhai'p jim tulhiiña' ja a'mkam gu ja tataat na mit cham jum tulhiiñak koi? Dhi' chip bar agree'n ji no' gu' pui'. Na gu' gu maa'nkam no't pix ba muu, cham tu' kap jum buixi'ñdha' no't jum tulhiiñak muu piam ku cham, na gu' cham jax ka tu tatda'ka', na gu' muukix ka'. Ni ku pai' jax kam aa'nda' no'r jix kii' maa'nkam kat na ka duakat, piam kux buam tomaatit na jax cham kii' ka'm nii'ñ gu Dios. Ba' aañ cham tu' jam jii'gi'ñ xib sia ku pim jax kai'ch, nañ gu' kai'ñkam aañ jix maat nat jik' jax tu ja jii jai' dhit nam ba ko'iix. Dhi'ñ ba' bhaan jix maat na pim pu ba iat na pim jik' jax kai'ch.

**157. Gui' nam maap jix bhai' kai'ch gu Job nam giop
ba ñiokboixdha'**

(Na mi' dhir boosgix Job 22–31)

Gu Elipaas na gio mui'p ji chu a'gidha' gu Job na ba' moo ki'n bar
baikim ka'

Ba' gu Elipaas jup titda ip gio gu Job, bar baikim ba' moo:

—Ja'pji gu' moor pui' nañ jax pu ba kai'ch, nap cham jir kii' maa'nkam. Jix buam tomaat ap na jax cham jir am, pui' kup ba'm tulhiiñ, na gu' gu Dios pu'ñi ja'k ja bua gui' nam jik' cham jir jix kiki' ja'tkam. Cha'p biix aixim ka tu buada' na tu' cham jir am. Soi'm ilhdhaip jix bhai'm duukam bap tu buada' ip gio na jax jix kii' ka'm nii'ñ gu Dios, na ba' cham kam tulhiiñchu'nda', ba' giox bhai'p ba tum jimda' ya' dir ja'p ja'k.

Ba' gu Job jup kai'ch:

—Ja'pji nañ gu' aañ jix maat nañ cham tu' jax bua gu tu' nar jix buam jum duukam. Gu' ji na gu' gu Dios cham tu'p jum buixi'ñ jiñ bui, sia ku tiix maat nañ cham tu' jax bua gu tu' na cham kii' ka'm nii'ñ. Maaxik dhor pui' nam jum tulhiiñdha' jix'x gui' nam jix buam tomaat nap jax ba kai'ch. Gu' aañ tii cham tu'r pu chu'm ji.

Gu Bildaat na gio mui'p ji chu a'gidha' gu Job na ki'n jup bar baikim
ka'

Ba' gu Bildaat mui'p ji ñio, jup titda ip gu Job:

—¿Gu' aap ilhii'ñ aa na jaroix uañ ki'n kiiik ya' dhi oi'ña'n, na cham pai' dhuuk jix buam jum duukam jup tu bua? Dai ji gu Dios na giilhim jir g'e'kam na bixchu'x aichu'n na pu chu duña' na ba'x uañ ki'n kiiik.

Ba' gu Job jup titda:

—Ni jix'x ku iam tu' ki'n jiñ palhbui'ñ gu dhi' pui' na pim jik' jax kai'ch. Jix maat iñ dho na gu Dios giilhim jir g'e'kam gio na dai gui'x

uañ ki'n kiik. Gu' ji na gu' aañ nañ xiñ chaat, panaas jiñ chulhiiñchu'n sia kuñ cham tu' jax bua gu tu' nar jix buam jum duukam. Ba iatdañ ip gu' no'ñ aañ jax kai'ch nar pui' na pim jax kai'ch aapi'm nañ gē'kam ki'n cham am buatu' na jax cham aa' gu Dios, nañ gu' aañ cham tu' jax bua na jax cham ki' ka'm nii'ñ guñ Gi'kora'. Ba' aañ gammiji pu kai'chchu'nda' nañ jax pix ba kai'ch nañ ji'x juugit duaka', nañ gu' maaxik cham tu' jax bua. Maaxik dho gu' t̄ir pui' nam pu'ñim tulhiiñdha' gui' nam jix buam jum duukam jup tu bua na jax cham ki' ka'm nii'ñ gu Dios, ku gu' chir jai' am ji gui', cham tu' aañ.

'Cham ji'xdha' jaroi' machia' gu matda', ni na pai' t̄igia' gu jotmoda' pix. Cham pui' na jax gux uam totbikdam nax dha'ram namik, gio gux chua totbikdam gam gu jai' bapaiñum, na gu' biix pix jix bhai' nam pai' t̄igia'. Gu' matgim gu matda' pu cham ji na jaroi' maat na pai' t̄igia', ni kux bhai' ip gu' na jaroi' saba'da' tuumiñ ki'n. Ba' cham jaroi' jai'ch na giilhim jix io'm jix chu matda', daipu' gu Dios nax dhaam jup tu'ii' na ba' bixchu'x chu maat. Gui' pui' ja'k jich chitda na sap na ba'ch a'm jum tajaana' gu matda', jum aa' sap nach tu' ka'm nii'ñdha' gui' gio nach cham tu'x buam jum duukam jup tu buada'.

'Tii aa'nda' git iñ na gio pui'p ba tum duñia' na jax biipi' dir nañ chakuiñ chulhiiñat. Biix pix jam tu' ka'm jiñ nii'ñdha' gu' gu ja'tkam, gio nañ ja palhbui'ñdha' gu ja'tkam nam gampai' chu'm ki'n gu tu' na ja a'm jum aagidha'. Xib gu' cham tu' pui' ji kia', biix pix jam tu' pix jiñ ilhdhat biix aixim jiñ ai'chuxi'ñ gui' nam jix buam tomaat, gam gui' nam cham tu' ka'm ti nii'ñ. Dhi' ji' ki'n jañ aañ jix io'm jix buam jiñ aa'. Pui' kam pix tu tatda'ka' nat panaas pu d̄ilh jiñ bua gu Dios, cham pai' tuñ a'm ka ti niidhim, dai nax io'm jiñ chulhiiñchu'n, gio na cham tu'p jum buixi'ñ sia kuñ mui' t̄i tu a'gi'ñ soi'ñ ilhdhat.

'Tii moox bhai'm duukam jup tu buada' iñ bhaankamu'n, ja palhbui'ñdha' iñ gui' nam cham jir jix chutumñigam, ja maakda' iñ gui' na ja a'm jum aagidha' nam mui' bañ chaañidha'. Ni ku ñich cham pai' dhuuk jaroi' iatgidhak, ni kuñ cham pai' dhuuk jix joidhat nii'ñ gu ubii nar binga'n gu jaroi'. Jix maat dho t̄i gu Dios nañ aañ cham tu' bhaan kuiñcha bia'. Ba maati' kat no'ñ moo tu' bhaan kuiñcha bia'ka' git na bax bhaigit na pu'ñiñ chulhiiñchuda' na ji'x ilhii'ñdha'. Aañ gammiji jix iibhidhat tu' ka'm nii'ñdha' t̄i gu Dios, nañ gu'x choodon ka' nañ chulhiiñchuda' pu'ñi no't jax dhuuk bhaam jiñ bui. Cham jañ ba' pai' dhuuk tu' jax bua gu tu' nar jix buam jum duukam na cham ki' ka'm nii'ñ. Cham pai' dhuuk bhaan jiñ chukgi'ñ iñ gu tuumiñ sia kuñ mu bia'ka', ni nañ pai' bhaan jurtika'. Ni kuñ cham pai' dhuuk daan gu masaa'n gio gu tanoolh, ni gu jax chu'm dios jum t̄itgidam jup duiñxim. Cham pai' dhuuk biix aixim ja ai'chuxi'ñ iñ jix bhai'ñ chaatit gui' nam xiñ bhaamki'ñdha' nam pai' dhuuk jum tulhiiñdha' tu' bhaan. Xib ba' gu' t̄i aa'nda' git iñ na silhkam jup xiñ aagi'ñdha' gu Dios na jax jir

jum duukam kuñ ba' pui' pik jiñ chulhiñ, gui' dho ji nañ gu' moo tii cham tu' jax bua gu tu' nar jix buam jum duukam na cham kii' ka'm nii'ñ. Ja'pniñ dho pix jam titdañ jaaduñ.

Ba' pui' cham jax kakai'ch am gu baik ja'tkam na pu'ni ja titda gu Job, na gu' xi kii' na silhkam cham tu' jax bua gu tu' na cham kii' ka'm nii'ñ gu Dios.

158. Maa'n gu maa'nkam na ñiokdha' gu Job

(Na mi' dhir boosgix Job 32–37)

Ba' maa'n gu maa'nkam mi ja'p daakat jup ja kœ gu baik ja'tkam nam jax titda gu Job. Ba' bhai'p ji chu a'gi gu Job. Eliuu tii'nka' gui' gu maa'nkam gio nar biapma' pa' ka', pui' ku ba' cham ñiok nam mi tu a'ga gu jai', dai na ja kœ pix nam jax kai'ch gio na ti niir nam tii'mo' nam tu a'ga. Ba'x bhaamut pix ja kœ nam jax kai'ch nam mi tu a'ga, gio na kœ gu Job na xi kii' na pui' kai'ch na gu Dios ja'p pix tulhiñchu'n, sia ku cham tu' jax bua gu tu' nar jix buam jum duukam. Sia jix bhaam ja bui gu baik ja'tkam nam maap jix bhai' kai'chdha' gu Job nam buam pix titda nam sap pik ba' tii guguuxi'ñ. Ba'p kai'ch:

—Aañ maa'n mui'p xi ñokia' na pim ya' tu a'ga. Tii cham jir am dho gu' nañ ya' pai' jam taagiob pix tu'p ba kai'chdha', nañ gu' cham jir jam jupaabkam, pui' kuñ ba' moo cham jax xi kai'ch biipi' dir na pimit jax bhai' ji chu a'ga. Ba' gu xib aañ mijip xi jam aa'ñdha' nañ jax jup ilhii'ñ, na gu' biix sia jich a'm tajaañix gu matda' aach nach chakuir g'e'g'er ja'tkam, cham tu' dai gui' nam bar g'e'g'er ja'tkam. Tiiñ jup xi jam kœ na pimit ji'x mik ba tu a'ga, cham pai' iam ba ji aa'ñ japimit dhiñ jaduun Job na jax kai'ñkam ba'm tulhiñ. Gio dhiñ jaduun Job ba kai ñich ip na ji'k jax kai'ch, aañ ba' xib mijji xi jam aagi'ñdha' na jax pik ja'k jir pui'.

'Maaxik dhor g'e'kam gu Dios na pim jax ba kai'ch, ba' pu cham ji'xdha' tu' mi tigia' pim sia pim chi tii ñiokbo buiñor. Gu Dios dho pai'ji ja i'nkia'tda' gu ja'tkam nam sap ba'x iibhidhat tu' ka'm nii'ñdha'. Gu' ji na gu' dhiñ jaduun Job pui' kai'ch na sap cham tu' mim ninii'ñ sia ku jaroi' tii mi' pui' jim na jax jix aa' gu Dios. Gu' ji na gu' aañ jix bhax maat na gu Dios ja'xchux kam pix ja tulhiñchu'nda' gu ja'tkam na ji'x ja a'm bipio'da'. ¿Ka' gu' pui'm aa' aa dhiñ jaduun Job na gu Dios cham bhax ti silhka'n na jax jir am?

'Dhi' dho gi ba' gu' cham am ka buatu'p jiñ jaduun nap moo biix aixim jup ba kai'ch buiñor gu Dios na palhiip xim tulhiñchu'n. Gu Dios cham ji'xdha' ja palhbuidha' gu ja'tkam nam g'e'g'erkam jum taat ka', gam nam dai jano' soi' ba jim ilhdha' buiñor na pai' dhuuk tu' ba ja duiñchu'nda'. Gu' dhi'm aagit ji nap gampai' pix jum ilhii'ñdha' buiñor gui', cham tu' nap pui' kai'chdha'ñ jaduun. Cham maat iñ na jax kut ba' siamri cham jix io'm jum tulhiñchuda gu Dios nap biix aixim

kai'ch buiñor. Aañ ilhii'ñ na aañ jix io'm jir pui' nañ jax ilhii'ñ, na ja tulhiiñchu'nda' gu Dios gu ja'tkam no'm jix buam jum duukam jup tu bua na jax cham kii' ka'm nii'ñ nam ba' cham pui' ka tu buada', gio nam ba' mi xi machia' nam jax ja'k tu' ka'm nii'ñdha'. Cham bhai' maat ich dho na jax pik ja'k jir pui', na jax ja'k ilhii'ñ gu Dios na giilhim jir gē'kam.

159. Gu Dios na mui' ba tu a'gidha' gu Job

(Na mi' dhir boosgix Job 38–42)

Ba' gu Dios pui' ja'k xi chu duu nax io'm bhai' ji jilhbhia' mi' na pai' daa gu Job. Ba' bhaan dir gu jibiih mui' ba tu a'gi gu Dios gu Job, jup titda:

—Ja'p moo pu ni jix iam kur pui' nam jax kai'ch dhi ja'tkam nam mi tum a'gi'ñ, cham ja jur bia'kam kai'ch am. Gio aap Job, xi' giilhim jup xi kai'ch ap, sia kup gu' cham tu' biix jix chu maat na jik tu'x chu jai'ch. Nap gu' aap cham tu' mi'p tu't jano' na nich pai' dhuuk jup duu dhi oi'nga'n. Aap cham tu' biix jix chu maat na jik tu'x chu jai'ch, pui' na gu gē' suudai' na mu ja'p suu'n bhaan dhi dibiiir, gio dhi chiichia' na bha'ni ja'p daraa, gam gu sasoi' nam mu ja'p tu oipo. Aap gu' giilhim xi kai'ch, gio gu' ni kup iam ja'xbui'p jir gē'kam na jax aañ. Ba' cham jir am kat nap moo ja'p xi' pik giilhim jup xi kai'chdha'.

Ba' gu Job jup kai'ch:

—Maaxik dhor pui' nap jax kai'ch jiñ Gi'kora'. Cham bia' iñ kia' nañ jax ti'ya' gu xib.

Ba' gu Dios gio bhai'p ba tu a'gi gu Job bhai' dhir bhaan gu jibiih, jup titda:

—Aañ gammijix uañ ki'n kiik. Cham pai' dhuuk pu tu bua iñ na jax cham jir am. Xib aañ diihl pix jix maat nap jax kai'ñkam jum tulhiiñ. Aani' pix jup tum bua na jik jax tum bua xib biix kap na jix oi'nga'n, gam nañ ja silhka'n biix gu ja'tkam.

Ba' gu Job jup kai'ch ip gio:

—Xib jañ dho gi bax maat ji nap bixchu'x aichu'n nap pu tu duñia', nañ tu' cham ilhii'ñdha'. Aañ gu' ya' gammiji pup kai'chim nañ aañ sia diihl pu cham maatit kēē. Pux mat ka'ñ dho tii nap jax jir tu'm kam jiñ Gi'kora' dai na gu' palhiip, xib ji na nich ba'x bhai' ba maat nap jax pik ja'k jir tu'm kam. Ba' pui' tu tatda xib nañ aañ pur cham tu', nap gu' bak aap jix io'm jir gē'kam. Ka tuñ uañi'ñka' ap nañ giilhim xi kai'ch nañ chakui maatit.

Gu Dios nap ja titdada' gu baik ja'tkam nam maap jix bhai'm da'nka' gu Job nam sap tu makgirxidha'

Ba' gu Dios jup titda gu Elipaas, gio gu Bildaat, gio ba' gu Sopaar na sap jix bhaam ja bui, nam buam pix kai'ch nam sap pik ba' tii xi

guguuxi'ñ gu Job, na cham jir pui' na jax jix aa' gu Dios, ja'p nat jax ja'k duu gu Job. Ba'p ja titda nam sap ja koodai ji'kchi gu sasoi' makgixidha', chiñia' am sap ba' gu Job na tu ja daa'ñidha' na ba' tu ja ua'ndha' gu Dios. Pui'p tu duu mit gui'.

Gu Dios na ba tu makia' gu Job gu bixchu'

Ba' gu Dios giop tu maa gu Job gu bixchu'x dha'ram namkim. Gook ja'kbui' tu maa na ji'k tu bia'kat biipi' dir. Ba' gu jajaa'nni'ñ gam gui' nam maap jix bhai' kai'chdha' gio tu' ka'm jup ba nii'ñdha' am. Mambhiix pup ka xi ja tii mit gu a'alh gook dit gu binga'n. Ba' gammiji pix joidham jix bhai'm taat ka' na ji'x juugit duakat.

160. Gu ñi'ook nax bhai'm kai'ch na mit tu ua'nak jai' dhit gu Israel kam ja'tkam

(Na mi' dhir boosgix Probeerbhios 1–31)

Ba' gu Salomoon gui' nar ja gē'kam tuk ka' gu Israel kam ja'tkam ja'pni ja'k xi ja guguuxdhak gui' nam ji'k kar biipibop:

Gu jaro'i no'x aa' na bhaan jum tajaana' gu matda', jum aa' na biix juraa'n ki'n xi kē'ji nañ ji'k jax kai'ch.

Dai gui' nam ji'k cham ja jur bia' ja bipnatda' am gui' nam jir tu koo'n kam. Ba' gui' nam ji'k tu' ka'm nii'ñ gu Dios dho gi gu' ja a'm jum tajaana' ji gu matda'.

Jum aa' na pim gu Dios buiñor pix jix biiñak ka', cha'pim diilh gē'gē'kam jum taat ka' na pim pui' jim aagit na pim panaas pui'p jix chu mamatda'.

Ba' jai' dhit no'm jix aa' nam jix bhai'm duukam jup tu buada' na jax jix kii' ka'm nii'ñ gu Dios, gui' diilh ja palhbuidha' nam jax dhui pui' tu duñia' na jax jix aa'.

Cha'pim jix xi'irdat jix buam jum aa'nda' no' jam tulhiiñchu'n gu Dios, na gu' xi jam joi'ndat pix jup jam buada', cham tu' na xi jam bhaamkidhat.

Cha'pim ja biim boppoda' gu ganai' pix kam u'uub, daipu' gui' nam jir jam bipna'. Sia cham bhai' na pim ja biim boppoda' gu u'uub nam jir ja bipna' gu jai' ja'tkam.

Xim dakoo'ñdha' pim na pim jix io'm mui' xi gaagidha' na jax dhui jix io'm gē' jam a'm jum tajaana' gu matda', cham tu' dai gu tuumiñ piam gui' na joidham jix a'bhar totbik nax dha'ram namik.

Gio ba' moo ja'pni ja titda:

Gu jax chu'm alhii no' joidham jix chu matda' gio no'x bhai' juraa'n bia', jix bhai'm taat ka' am gu gi'korga'n. Gu' ji no' gu' ampix pui' cham juraa'n bia' gio no' buam pix tu bua', jix buam jum aa'nda' am gu gi'korga'n.

Gu jaroi' no' ampix pui' cham juraa'n bia', na cham pik tu matda', xi kiika' nar pui' ka' na jax jup ilhii'ndha'. Gui' nam moo ja jur bia' gio nam jix chu mamatda' gu' ti jii'ndha'm ji nar pui' ka' nam jax ja'k ja silhka'nda' gu jaroi' nar am ka'.

Gu' ba' gu jaroi' no' cham silhkadat tulhiiñchu'n gu maraa'n no'x buam tu bua', dhi' bhaan jix maati' ka' na cham da'. No'x dhaa' gu' silhka'nda' ji na jax ja'k jir am na tui'ngida' na ba' cham buam pix tu buada'.

Jai' dhit gu ja'tkam na cham ja a'm tajaanix gu matda', nam ampix pui' cham ja jur bia', ti jii'ndha' am jax na tum kai'chdha'. Matgim gu' gui' nam ja jur bia' gio nam jix chu mamatda', cham ji'xdha' ti jii'ndha' ji sia jaroi' jax ja titda, dai no'm ji'k ti nii'n nat pui' tum duu nam ba' ba ti jii'ndha'.

Gu ja'tkam nam ja jur bia' gio nam jix chu mamatda' cham tu' bhaan jax jum aa'nda' am, ni kum pai'x bhaakut jix jotma' ka' no'm tu' niira. Gui' nam ji'k jix bhaakdara', no't tu' cham ka ja ko'raaru, cham ja jur bia' kam jup jum duña' am, nam jix io'm ba bhaaku'.

Gu jaroi' no'x bhaamut tum a'gi'n, jix bhai' nap jikgi'da' nap jix bhai' pix mu tu a'gi'ndha' ya' dir mu ja'k. Gu' no' pich aap pui'x bhaamut mui'p ñio, jix io'm bhai' ji bhaamu' gui'.

Jix io'm jir am nañ cham jir jix chumñigam ka' gio nañ tu' ka'm nii'ndha' gu Dios. Na gu' no'n tiir jix chumñigam, bhai' jiñ chulhiña' iñ na cham bhai' ka ji buusnidha' gu tu' nañ bhaan tu juanda'. Jix io'm jir joidham nañ ja biim kioka' gui' nam xim jajoi'gi'n biix ji'ma'n, sia ku cham pik gē' jai'ch gu tu' nach jugia'. Gu' cham pai' sia ku gē' jai'ch gu koi' no'm gu' biix pix xim kiiki'n gui' nañ mi ja biim tii kio.

Gui' nam ji'k gē'gērkam jum taat ka' tu' na pix jax ba ji ja duña'.

Jix io'm jir am nañ tu nakoo'nda' no' jaroi'x bhaamut jiñ kokda, cham pui' na jax siañ chi moo jax jix maati' tu kokda ja'p na sandaarui'x nax matda' ka' na jax ja'k duña', na ba' ja daam kiika' gu mui' ja'tkam pai' no'm oi'dha'.

Gu jaroi' na cham juraa'n bia'ka' no' cham pik ñi'ook, jix chu matda' kam tui'ka' gio na juraa'n bia'ka'.

Gu biiñ gio gu jai' na pui'p tu maimmutu'n pui' ja bua' gu ja'tkam nam jum kokdada' ji io'dat. Ba' cham ji'xdha' ja a'm jum tajaan' gu matda' gui' nam ji'k jix i'i'muk.

Cham jir am nach pui'p ja buada' nam jax jich buada' gui' nam xich bhaamki'ndha'. Dai ji nach pix ti niirada' na jax ja dooda' diilh gu Dios.

Cham jir am nach aach jai'p jix aa'nda' nach biipi' dir xi dharka' nam pai' dadaarri gux a'aixkam nam biix pix tu' ka'm ja nii'n gu ja'tkam. Gu' ja'pji nach ka xich niirda' nam diilh bach bai'ndha' mi' pai' nach daraibu' nach chu jugia' ja biim gux a'aixkam. Ba'r jix xi'iraam ka' gu'

no' mit gu' mi' dhir jiñ kii nañ pai' tii ba daaka' nam mi' chiñia' na daibu' gu jumai.

Cha'p xi' gē' kua'da' gu miibat, na gu' ki'n jum aaya' gu ko'kdai'.

Cha'p xi' mi'mia'n ja paxiarda' gui' nam mu ja'p oi'dha' biix xikoolh dhir nap pai' kio, nam gu'x oodat pix bam nii'ñdha' no'm gammiji mi ja'p jum nii'ñ.

Siamri pim xi ja maakidhat gu koi' piam maa'n taas gu suudai' gui' nam xi jam bhaamki'ñdha' no'm mu ja'p pai' soi' ba tui'dhi' jam ki'aam. Ka nam gu' bax xi'i'ra' nam ka xi jam bhaamki'ñdha', gio na gu' gu Dios gē'p jum duukam tu jam makia' no' pim pu'ñi ja'k tu bua.

Jix io'm jir am nañ sia onaam tir kioka' sia diih joidham jix jikgim cham tu' bhaan jax jiñ aagit. Gu' cham sia kuñ tii gē' tu ba'aak gio joidham jix kii' no' gu' mi oirit gē' ki'n jiñ jiñkai'ñ gu ubii nañ mi tiip xi bia'.

No' pai' mik dir jix bhai' tum kai'chim, ja'p ji buusanda' na jax gu suudai' gux jiiip joidham nañ bhai' xi i'ya' no'ñ joidham bax chanoom.

Na pai' dhuuk jir kokdhicham ka' ja'p ji buusanda' na jax gu tai. Gu' ba' gu iatda' ja'p jup ji buusanda' na jax gu ku'aa'. Gu tai diih ba tukia' no' cham ka jai'ch gu ku'aa'. Dhi' ja'p jir jum duukam na cham tu' kar kokdhicham ka' no' cham iatda' nai' ka tu a'ga gu jaroi' bhaan xi iatat gu jumai.

Cha'p gē'kam jum taatit pui' xi kai'chdha' nap tu' jax dhuñia' buimgidhak, nap gu' cham mat ka' na tu'm duñiidha', sia kup gu' aap mi jax kai'ch.

Jir am nam gu jai' ja'tkam pu ti'ya' nap aap jir jix kii' maa'nkam, nap jix bhai'm duukam jup tu bua, cham tu' nap diih mi ja'p pui' ba kai'chidha' nap jax jir tu'm kam.

Gu jaroi' no' cham tu' ka'm nii'ñ na jax tu ua'ñix gu ñio'ki'ñ gu Dios, cham tu' kēkē' no' mui' tii taan soi'm ilhdhat gu tu'.

No'ch aach tii xix ixchu nach jix buam jum duukam jup tu bua, cham tu'x bhai' ji buusnidha' gu tu' nach jax buada'. Jēē' ji no'ch pui' xi chitda gu Dios nach silhkam jix u'ua'tulhdhix, ba' cham pui' ka tu buada' ich, gui' dho tuch uañdha'.

161. Gu alabaa'n nam ki'n gē'kamtu'nda' gu Dios gu Israel kam ja'tkam

(Na mi' dhir boosgix Salmos 1–150)

Alabaa'n 1

Gu Dios gammiji nuukdaidha' gu jaroi' no' cham pui'p tu bua nam jax tu bua gui' nam jix buam tomaat, dai no' gammiji tu jiñkuidhat jum ga'nga na jax jir jum duukam gu ñio'ki'ñ gu Dios. Gammiji ba'x bhai' ji buusnidha' biix na ji'x tu' jax buada'. Ja'p ji buusanda' na jax gu jax

chu'm tua na joidham jix bhai' bha gi'lhidha' no' ak jugii'ñ kīik. Gui' nam jix buam tomaat gu' ja'p pīx ji buanda' am ji na jax gu tanaara' na gammiji xi ui'ka' gu jībiilh. Jano' na pai' dhuuk ja aagi'ñdha' gu Dios gu ja'tkam nam tu' jax buimik, gui' nam jix buam tomaat xi ja aa'ñdhai bhai' ji ja tulhiiñchuda'. Dai ba' gui' nam jī'k jir jix kiki' ja'tkam gammiji ja a'm ti niidhidha'.

Alabaa'n 2

Cham jaro'i' maat nam jax kai'ñkam jix bhaak gu ja'tkam buiñor gu Dios nam mu ja'p oidha' na jai' dīppir bhaan bipio' ja bīm gu ja gē'gērkam tuk. Gam nam jix bhaak buiñor gu ja gē'kam tuk gu Israel kam ja'tkam nat Dios ja daaxxi nar ja gē'kam tuk ka'. Cham aa' am na gu Dios ja palhbuidha' nam jax dhui tē gē'kam tuk ka' gu Israel kam ja'tkam gio nam kaichgida' gui' na pur ja Dios tuk. Gu Dios jix jīmim pīx ilhii'ñ nam jax kai'ch gui' nam jix bhaak buiñor, na gu'r Gē'kam gio na bīxchu'x aichu'n na pu tu duñia'. Xi ja ñiokdhak pīx, jup ja tītda:

—Ja'pji na ñich gu' aañ ba aa na jaro'i'r ja gē'kam tuk ka' dhi Israel kam ja'tkam, bhai' dhir nai'r gē'kam ka' Jerusaleen.

Gio ba' moo ja'pniip ja tītda gu Dios:

—Gu gē'kam na ñich dai ja bui gu ja'tkam, aañ jir jīñ mar. Aañ pu kai'ch xib nañ aañ jir gi'korga'n. Aañ pīx pu tu duñia' nam bīx pīx gu ja'tkam na jī'x oi'ñga'n tu' ka'm nīi'ñdha'. Gui' ja tulhiiñchuda' ki'n gu baiñum oxia'n gu jai' ja'tkam nam mu ja'p oi'dha' na jī'x oi'ñga'n no'm cham tu' ka'm nīi'ñ. Ba' aañ pui' ilhii'ñ xib na pim siamri pīx am bam mamtuxi'ñdha' na pim jax ja'k tu' ka'm nīi'ñdha' ya' dir ja'p ja'k aapi'm na pim nai' ja'p jir gē'gērkam jai' dīppir bhaan. Na gu' no' pim cham tu' ka'm tīgia', am ti'ñchoka' pim nañ bhai' ji bhaamu' jam bui.

Alabaa'n 8

Aap jir di' nap jir Gē'kam aach jich bui jīñ Gi'kora'. Bīx kap na jī'x oi'ñga'n jix jai'ch am gu ja'tkam nam tu' ka'm jum niidhat jum gē'kamtu'n. Mui' pich ja a'm ti tīi gu a'aalh nam jum a'mkam ja ñiokdha' gui' nam giilhim jir jix chutumñigam, gam nam jum a'mkam ja aagi'ñdha' nam jax ja'k dui cham kax chu kokdam ka' aap jum bui. Pai'ji jax chu'm tukaa' nañ bhammi ja'p xi chi nīi'ñdha'x dhaam, bhammi pīx darka' gu chiichia' gio gu masaa'n na pich aap jup ja duuk bhammi ja darai. Pai'jīñ ba' tiip xiñ ga'ngada' na jax kup ba' moo ja'p tu' pīk jup ja ilhii'ñ gu ja'tkam, nach moo tīi pur cham tu'. Tīi' na pich gu' moo gē'gērkam ki'n jich dharai ja bui gu sasoi' na ya ja'p tum oipo na jī'x oi'ñga'n.

Alabaa'n 19

Gux dhaam gio gu tanoolh gio gu masaa'n gio ba' gu chiichia' bhaan jix maati' na jai'ch maa'n gu Dios nat jaroi'p tu duu bix na ji'k tu'x chu jai'ch. Bix pix jix maat am na jax jir tu'm kam gu Dios, cham jum aa' na jaroi' ja aagi'ndha', sia chi moo pai' mik ja'k kio.

No'ch jix io'm jix maachim na jax jir tu'm kam gu Dios, jum aa' nach jix io'm mui' xich mamtuxdha' gu ñio'ki'ñ gu Dios, na gu' joidham jix bhai'm kai'ch gio jich palhbuidha' nach jax dhui jix chu mamatda' kam jup jich dhuña'. No'ch jix io'm jix bhai'x maati' ba kœ gu ñio'ki'ñ gu Dios, jix io'm bhai' jich ko'raaru', ja'p ji buusnia' nax io'm jix maikak ka' cham tu' pui' na gu miibat, na gu' mi' pux bhai'ch aagi'ndha' na jax tuch dhooda' no' chich jax dhuuk cham mi' pui' jii na jax jum kai'chdha'. Gu' ba' no' chich gu' mi' pui' jii na jax jum kai'chdha', gui' jich makia' gu gœ'p jum duukam.

Jix xijai nach jix mat ka' nach tu' bhaan cham am bua'tgida' nap cham kii' ka'm ñi'ñ jiñ Gi'kora'. Ka tuñ uañi'ñka' ap Dios, nañ gu' bixchu' bhaan cham am buatu' nap cham kii' ka'm ñi'ñ, gam jai' nañ cham maat nañ pai' cham am buatu'. Jiñ palhbui'ñka' ap nañ jax dhui cham pik moo ja'p jix buam jum duukam jup jix chu duñiim ka', nañ ba' gu' cham pik gœ'x ua'tulhdhix ka' aap jum bui. Aap pix jup tu duña' jiñ Gi'kora' nar am ka' aap jum bui nañ ji'k jax jiñ aa'nda' gio nañ ji'k jax kai'chdha'.

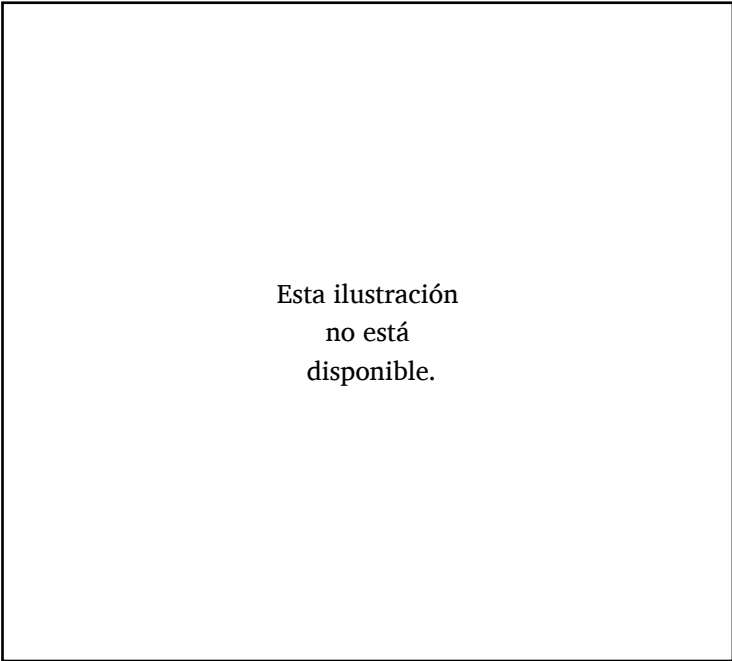
Alabaa'n 22

Aapi' Dios jiñ Gi'kora', ¿Jax kup ba' moo pui' pik dñlh jup jiñ buppa? Cham tu'p jum buixi'ñ ap sia kuñ mui' tii tum a'gi'ñ soi'ñ ñhdhat. ¿Na pich ba' gu bijik ñir kam jich bopxi kat ja palhbuidhak nam jum bui jix biiñak ka'? Tii' na gu' aañ ya' bix aixim bhaan cham bhai' ka tuñ jim. Bix pix jam gampai'ñ ñhdhat bix aixim jiñ ai'chuxi'ñ gu ja'tkam nam jix maat nañ aap jum kaichu' jiñ Gi'kora'. Ku gu' aañ sia kum jax jiñ ai'chuxi'ñ gu ja'tkam, aañ gammiji pux biiñak ka' ji aap jum bui. Iam jap jix joi'ndat jiñ chiigii jiñ palhbuidha' jiñ Gi'kora' nañ jiñ chulhiiñ. Cham ka oo' iñ gu' gio nañ jix io'm ba tonmoim. Gui' nam xiñ bhaamki'ñ ba ko'ktulh jamit guñ ñoonob gio guñ chooton, bix aixim jim aagit ba' bhañ ñi'ñ am. Pix am ta'tak jum jaixi'ñ am jix bhai'm taati' guñ jajannulh xim mamai'chikdat, nam sap ba' bhaan machia' na jaroi' bhaan ji bi'ya'. ¡Iam jap git jix joi'ndat jiñ chiigii jiñ palhbuidha' jiñ Gi'kora'!

Aañ tu daanda' buiñor gu Dios ja bim guñ jaaduñ Israel kam, nat gu' xiñ joi'ndak jiñ palhbui na ñich ji'k jax tii'n soi'ñ ñhdhat.

Alabaa'n 23

Guñ Gi'kora' gammiji jiñ ñuuka'n, ja'p na jax maa'n gu bipia'dam na gammiji ja nuuka'nda' gu kakasnir ga'n. Gammiji bia'ka' iñ gu tu' nañ a'm jum aagidha', gio nañ nuukdaidha' guñ Gi'kora' sia pa ja'k nañ oilhidha'. Jix io'm gø' tuñ maakda' gu tu' nañ a'm jum aa'nda', cham tu' palhiip. Gioñ palhbui'ñka' ip no'm jax ba xiñ dhoodak gui' nam xiñ bhaamki'ñ. Ba' gammiji xiñ joi'ndat mi'ñ bhiichdhatgida' na pai' jax jir am, mi' dhir ba' pu gammiji buiñor ba kioka' iñ sia nar pai' dhuuk kagit.

Esta ilustración
no está
disponible.

Alabaa'n 34

Aañ gammiji taxchaabgi'ñdha' gu Dios jiñ Gi'kora' gio nañ tu daanda' buiñor. Gui' nam ji'k gampai' pix jum ilhii'ñ, nam cham gø'gørkam jum taat, joidham jix bhai'm taat ka' am jiñ biim nam jiñ køøke' nañ jum gø'kamtu'nda'. ¡Biix dhit jach gø'kamtu'nda' gu Dios jiñ jaaduñ! Nañ gu' aañ jix bhai'ñ chaat nat jiñ palhbui xiñ joi'ndak nañ ji'k jax titda soi'ñ ilhdhat. Jiñ palhbui nañ jax dhui cham ka toodon ka' ja bui gui' nam xiñ bhaamki'ñ.

Guch Gi'kora' bha ja joochxi'ñ gu nobii'ñ na ja nuuka'nda' gui' nam ji'k tu' ka'm nii'ñ gu Dios, gio ba' na ja palhbui'ñka' no' tu' ba ja duiñchu'. Kagit na pim moo xi mamtida' git nar pui' nañ jax jam titda, gui' pim pix buiñor xix biiñak ka' gammiji, kagit na jax pik jir jix bhai'kam ja bui gui' nam ji'k jix biiñak buiñor. No'p moo silhkam tu' ka'm niidhat mi' pui' jim na jax jix aa' gu Dios, gammiji bia'ka' ap gui' na ji'k tu'm a'm jum aa'nda'. Ba' gui' nam ji'k cham tu' ka'm nii'ñ, tu' na pix jax ba ja duiñchu'nda' jix buam jum duukam, gam nam jum tulhiiñdha' gio nam cham ka' bia'ka' nam tu' jugia'.

No'p jix aa' nap mui' oidha' duaka' gio nap gammijix jikgim jup tui'ka' nap ji'x juugit duaka', jum aa' nap cham giilhim tu' ñiokda' na jax cham jir am, ni nap cham iatda', gio nap cham giilhim titdada' gu jaroi'. Gio nap jir jix kii' maa'nkam ka', cha'p nai' tu' kokdada', ni nap nai' ja kokdhichu'nda' gu ja'tkam. Gu Dios dai gui' ja kēēkē' jax nam titdada' nam ji'k jir jix kikii' ja'tkam. Jix bhanaa' ip ja bui gui' nam buam pix tomaat, nam jix buam jum duukam jup tu' buada'. Dho gu' pai'ji pui' dhop jum tulhiiñdha' am gui' nam tiir jix kikii' ja'tkam ka'. Ku gu' ji'x pix juugit ji, cham tu' gammiji, mi' dhir gu' ba palhbuidha' ji gu Dios, ba' cham tu' kam tulhiiñdha', na gu' gu Dios pix jup tu' duñia' na cham tu' maa'n omñia' gu a'oo'n. Gu' gui' nam jix buam tomaat gammiji pix ji nax buam tu' ja jimda', diilh pix jim gi'lhhdhidha', na gu'x buam tu' buada' ip diilh na jax cham jir am.

Alabaa'n 37

Cha'p jix aa'nda' nap pui'p jir tu'm ka' na jax gui' nam jix buam tomaat, nam biix aixim tu' buada' na jax cham jir am. Na gu' dhi' pu chu'm gu ja'tkam cham tu' mik ya' jai'ch ka' am, ja'pni pix jum duñia' am na gu yooxi' na tuukii nai' ji gakia'. Gu' aap dai ji nap jix io'm mui' xix biiñak ka' buiñor gu Dios, gio nap jix bhai'm duukam xip tu' buada' na jax jix aa' gui'. Ba' gui' cham jax ji chi'ji jotmoda'm makia' gu tu' nap jix aa'nda', noonbiram jap xi dho'ñchidha' gum ii'mda', gui' ba' diilh pui' ja mattuda' gu jai' ja'tkam nap aap cham tu' bhaan ua'tulhdhix gio nap jir jix kii' maa'nkam.

Ku gu' cham tu' ji nap moo jotmoda'p jix aa'nda' na pui' tu'm duñia', ni nap dhi' ki'n jup bax bhaam ka'. Gu' ja'pji nap ti'niirda' ji na pai' dhuuk pu tu' duñia' diilh gu Dios. Cha'p jax jum aagit ja ni'iñdha' ni nap jix ja jiiagam ka' gu ja'tkam nam jix buam tomaat nam mui' ba tu' bia' gu bixchu' na ja a'm jum aa', nam tu' mai'chik sia pui' jix buam ji chu' bua't, gio nam jix buam ja bua gu ja'tkam. Cha'p ji ja niidhat pui'p ba tu' buidha' nam jax tu' buada' gui'. Ti'ñchokat ap na pu chu'm gu ja'tkam cham bhai' tu' ja jimia', na gu' ja tulhiiñchuda' gu Dios. Dai gui' nam ji'k jix biiñak ka' buiñor gu Dios dho gi gu'x bhai' tu' ja jimia' ji, na gu' ja palhbuidha'. Cham xiim moo cham pai' maati' ka' am gui'

nam jix buam tomaat. Ba' gui' nam gampai' pix jum ilhii'ndha' nam cham pai' dhuuk gē'gēr kam jum taat, joidham jix bhai' tu ja jimia' gio na gē'gēr ja a'm bi'ya' gu dibīr. Siam chi gu xib gui' nam jix buam tomaat jix bhaamki'ñ gui' na tu'r jix kii'p jum duukam. Ku gu' gu Dios jix jīmim pix ilhii'ñ ji sia kum jax kai'ch gui' nam jix buam tomaat, na gu'x maat nam cham tu' mik ya' oipoda'. Jix io'm jir joidham nañ cham jir jix chumñigam ka', gio nañ joidham jir jix bhai'kam ka', cham pui' na jax sia kuñ jir jix chumñigam no'ñ gu' cham jir jix bhai'kam. Na gu' dhi' kam aajim na pai' dhuuk ja tulhii'ñchuda' gu Dios gui' nam cham jir jix kikii' ja'tkam, gio na tu ja makia' gu gē'gēr jup tum duu'nkam gui' nam jī'k jir jix kikii' ja'tkam ka'.

Gui' nam jir jix kikii' ja'tkam, joidham jir jix bhabhai'kam ka' am, tu' nam pix ba tu ja makia' gu jai'. Gui' nam cham jir kikii' ja'tkam, nam jix buam tomaat, nai' pix jum taiñbui'ndha' am gu tuumiñ, gio nam pu cham ka tu namkidha'. Gio gui' nam jir jix kikii' ja'tkam, gē' ja a'm jup tui'ka' gu matda' nam ki'n jix bhai'm duukam jup tu buada', gio nam jix bhai'x maatit tu' ka'm ni'ndha' na jax jum kai'ch gu ñio'ki'ñ gu Dios. Gu' gui' nam jix buam tomaat nam cham jir kikii' ja'tkam, giilhim cham kaim ka' am ji gu ñio'ki'ñ gu Dios, aa'nda' git nam biix ja kooda' gui' nam jir jix kikii' ja'tkam. Ku gu' dhi' kam aajim ji na pai' dhuuk ja tulhii'ñchuda' gu Dios gu pu chu'm gu ja'tkam nam giilhim jix buam tomaat. Dai ba' gui' nam jī'k jir jix kikii' ja'tkam ka' ja makia' gu gē'gēr jup tum duukam nar ja namki' ka'.

Alabaa'n 40

Aañ dai guñ Gi'kora' pix buiñor ti niiradat nañ palhbuidha', ba' gui' xiñ joi'ndak jup jiñ palhbui. Ja'p ji buus nat jiñ baabu mu dir na pai' ti dī' na giilhim jix chu jaraam, bhammi ja'k ba' xiñ kii jix kabaak jodai cha'm na cham jax jum bua. Maa'n jiñ maa ba' gu xibkam alabaa'n nañ sap ki'n gē'kamtu'nda'. Ba' mui' gu ja'tkam machia' am nam jax dhuim biiñkada' buiñor gui' nam bañ kaaya' nañ xi laala'nda' dhi' dhi alabaa'n.

Biix gui' nam jī'k jix biiñak buiñor gu Dios, jix bhai' ji buusnidha' nam jī'k tu' jax buada'. Ja'p moo ji nap joidham jir jix bhai'kam jiñ Gi'kora', jix bhai'm duukam jup tu bua ap na jax joidham jix abhaaruix. Biix nap jī'k jax tu bua nar jix bhai'm duukam ki'n jich palhbui'ñ ap. Tii aa'nda' git iñ nañ biix pui' tu ja a'gidha' gu ja'tkam nap jī'k tu'x bhai'm duukam jup tu bua. Gu' ji na gu' moo cham xi jai'ch ka' gu ñi'ook nañ jax ti'ya' nañ ja aagi'ndha'. Cham aa' ap jiñ Gi'kora' nañ jum makgirxi'ndha' gu sasoi', ja'pji bak nañ kē'ji ji na jax jum kai'ch gum ñi'ook mi' pui' ba jimia', ja'pjani bak ja'k nap jix aa'. Dho gu' aañ jix aa' ip dho nañ jix bhai' machia' gum ñi'ook, nañ ba' mi' dhir ba machia' nap jax pik ja'k jix aa' nañ tu duñia'.

Aap jix bhai'x maat jiñ Gi'kora' nañ aañ jix bhai' ja aagi'ñ gu ja'tkam nap jax jir tu'm kam. Cham jañ pai' dhuuk jix ixchu gum ñi'ook nar jix kii'p jum duukam, gam nap ji'k jix bhai'm duukam jup tu bua ja bui. Gu' ja'pji biix ji nañ ja aagi'ñ gu ja'tkam. Xib cham pik bhai' ji buusnim nañ ji'k tu' tii jax bua, gio na cham bhai' tuñ jim, ba' soi'ñ ilhii'ñ iñ jum bui nap jiñ palhbuidha'. Aap diihl jix maat nap jax ja duñia' gui' nam xiñ bhaamki'ñ nam ba' pui'p xim tulhiiñdha'. Jix aa' iñ ip nap siamri xi palhbuidhat gui' na tu' ka'm jum niidhat jum gē'kamtu'nda'. Jum taan iñ ip jiñ Gi'kora' nap gē'kam ki'n jiñ palhbui'ñchu'nda' biix aixim bhaan. Gammijip jiñ palhbui'ñchu'nda'. Na gu' dai aap jix bhai' nap palhbuidha' sia jaroi' na pix tu' na pix bhaan.

Alabaa'n 46

Gu Dios jir di' na jotmoda'ch palhbuidha' no' cham bhai' ka tuch jim. Ba' biix nach ji'k buiñor jix biiñak gui', cham tu' bhaan totdon ich siach chim tiimu dhi oi'ñga'n. Jerusaleen ti tii' bhai' na pai'p tu'ii' gu Dios na gē'r kiicham. Gui' ja palhbuidha' gu mi' oi'ñkam nam ba' cham ko'ya' jano' nam pai' dhuuk ko'ya' biix gu jai' ja'tkam nam mu ja'p oi'dha' na ji'x oi'ñga'n. Gu Yabee gui' nar Dios tugi'ñ gu Jakob jir di' gui' nach a'm ti niidhat jich palhbui'ñchu' aach. Kagit na pim gu' ka tigia' na jax pix ja dooda' na pai' dhuuk ja kooda' gu ja'tkam na ji'x oi'ñga'n nam jix buam tomaat. Jai' dhit gui' nam xich bhaamkidhat tii xich kokdak aach, gu Dios maa'n jimdam ja boosgidhak ja xi dhoda gui' nam ki'n tu kokda, pui' xi ja tiidak nam ja'xbui' pix juugit tu kokda'ch bui aach nach jir Israel kam ja'tkam, nam sap ba' mi' dhir bhai' ji machia' ba' na gu Dios jir di' gui' na tu daam kii'k biix kap na ji'x oi'ñga'n. Gui' diihl pu tu duñia' jax na ilhii'ñdha', gui' ji' Gē'kam Dios jich palhbui'ñchu' aach nach jir Israel kam ja'tkam.

Alabaa'n 51

Aapi' Gē'kam Dios, iam jap xiñ joi'ndai tuñ uañdha' guñ ua'tulhdhara'. Jix maat iñ nañ ji'k tu jax bua nap jax ja'k cham kii' ka'm niñ, pui' kup chi ba' ampix cham bhai'm taat jiñ bui. Cham jax bua no' pich jup jiñ chulhiiñchuda xiñ aa'ñdhai na ñich tu' bhaan cham am bua, na gu' maaxik jup jir pui' ka'. Nañ gu' pux ua'tulhdhix biipi' dir nañ ba' moo ba maaxilhia'. Ku gu' aañ soi' jum titda ji jiñ Gi'kora' nap tuñ uañdha' guñ ua'tulhdhara', nañ ba' mi' dhir giox jikgim jup bap tui'ka' na jax biipi' dir. Aap diihl jiñ palhbuidha' nañ ba' gammijix kii'p jum duukam bhaan titii'ñchoka', gio nañ ba'x io'm jix aa'nda' nañ mi' pui' jimda' nap jax jix aa'. Gammijip mia'n jiñ bia'ka' nap pai'p tu'ii' aap, cha'p diihl jiñ buppada'. Gio nap cham jiñ bappui'ñdha' gux Dhuudu' kam jix Uañ jum Ii'mda' nañ a'm tajaanix. Ja'kbui' kat jap ji gē'ñ chajaanidha' ji nañ ba' ki'n giox jikgim bap tui'ka', ja'p na jax jano'

na pich pai' dhuuk jiñ baabu mu dir nañ pai'ñ chulhiñat. Gux Dhuudu' kam jix Uañ Ii'mda' bañ palhbui'ñchu'nda' ya' dir ja'p ja'k.

Mi' dhir jañ ba' pix am jup ba ja aagi'ñdha' gu jai' ja'tkam na cham jir am nam jix buam jum duukam jup tu buada', gu' ja'pji nam tu' ka'm jum nñi'ñdha' ji. Iam jap xiñ joi'ndai tuñ uañdha' guñ ua'tulhdhara' nañ jix ua'tulhdhix, nañ ba' mi' dhir jix bhai'ñ chaatit bam gē'kamtu'nda' bhammi ja'k nap pai'p tu'ii'. Ba'x maat iñ xib nap cham tu' ka aa' nañ ja koodat gu sasoi' jum makgixi'ñdha'. Xib jañ ba' ja'pni ja'k ilhii'ñ nañ tu buada', nañ gampai' pix jiñ ilhii'ñdha' ya' dir ja'p ja'k aap jum bui, cham tu' nañ gē'kam jiñ chaat ka'.

Aap pix jup tu duiñchu'nda' na gammiji jix bhai' tu ja jimda' gu Jerusaleen oi'ñkam, gio nam ba'x io'm tu' ka'm jum nñidhat mi' pui' jiidma' nap jax jix aa'. Ba' mi' dhir ja'p ja'k bax kiigalhi'ñdha' ap nach pai' dhuuk jum makgixi'ñdha' gu sasoi'.

Alabaa'n 73

Ja'p moor jix bhai'kam ji gu Dios ja bui gui' nam cham tu'x buam tu bua na tu' cham kii' ka'm nñi'ñ. Xib jañ cham ka ti jii'gi'ñ na gammiji jix bhai' tu ja jimda' gui' nam pu'ñix buam tu buada'. Aañ gu'p jiñ aa'nda' bajik na chi pu gammijix bhai' tu ja jimda'. Jir jix chutumñigam am dho xib nam bix aixim xi ja bua't gu jai' na jax cham jir am. Gam nam jix bhaamki'ñdha' gu Dios gio nam bix aixim xi ja ai'chuxdhat gui' nam ti jii'gi'ñ buiñor, nam gu'p jum aa'nda' nam pu gammiji pui'x bhai' tu oi'ñka' gam nax bhai' tu ja jimda'. Jai' dhit gui' nam ti jii'gi'ñ buiñor gu Dios sia pui'm aa' am na pu gammijix bhai' tu ja jimda' gui' nam jix buam tomaat. Ji'x ba' pui' xim aa'nda' am na pu cham tu' bhai' sia kum tii ti jii'ñdhat tu' ka'm nñi'ñ gu Dios.

Sia ji gu' aañ jai' am pui'p xiñ aa'nda', gu' ji na gu' siamri mi' pix pui'. No'ñ git bix jiñ jur ki'n ti jii'ñdha' na pu gammiji jix bhai' tu ja jimda' gui' nam jix buam tomaat, dhi' bhaan bax maati' ka' git nañ cham tu' bix jiñ jur ki'n tu' ka'm nñi'ñdha' git gu Dios. Tii dho bix jiñ jur ki'n xiñ ga'ngada' iñ na jax pik ja'k jir pui'. Cham ji'xdha' maat jañich. Ja'pji na gu' jano' na ñich pai' dhuuk mu baakik nach pai'ch jumpadat tu daan jix io'm soi'ñ ilhdhat buiñor gu Dios, na ñich ba' ba maat na cham tu' gammiji pui'x bhai' tu ja jimda' gui' nam cham jir kiki' ja'tkam, nam jix buam tomaat. Ja'pji bak gu' kam aajim ji na pai' dhuuk ja tulhiiñchuda' gu Dios. Ku gu' gu Dios cham pai' dhuuk dñilh jiñ bua ji sia kuñ pu'ñi chakui mat ka' na jax pik ja'k jir pui', gammiji puñ palhbui'ñchu'nda'. Aañ dai gui' pix buiñor jix biiñak, nañ gu' dai gui'x maat na xiñ joi'g'i'n. Cham tu'ñ jumaip ga'nga gu tu' nañ bhaan jiñ biiñkada'. Jix maat iñ ip na gu Dios ja tulhiiñchuda' gui' nam ji'k cham tu' ka'm tigia'. Aañ na ñich gu' pui' bañ aa' nañ gammiji ti jii'ñdhat buiñor tu' ka'm nñidhat mi' pui' jimda' na jax jix aa'.

Alabaa'n 89

Dhi alabaa'n bhaan jañ pui' xim tīda'ñ Gi'kora' nap silhkam xich joi'gi'n gammiji, gio nap jich palhbui'ñ tu' na pix bhaan. Cham jaroi' jai'ch ya' dhi oi'ñga'n ni bha'ñi ja'p jix dhaam na ja'xbui'r gē'kam na jax aap, nap bīx ja nuukdat jup tu'ii' gui' na jī'k tu'x chu jai'ch bīx kap. Gio nap aap joidham jir jix bhai'kam gio nap jix chu joi'gi'n, gam nap jix bhai' ti silhka'n na jax pix jir am. Bīx gui' nam jī'k mi' pui' jimmit tu' ka'm jum nī'ñ nap jax jix aa', joidham jix jījīkgim jup tu'ii' am. Xib joidham jix bhai' tuch jim aach nach jī'k jir Israel kam ja'tkam nach ti jīgi'ñ aap jum bui.

Aap pui' ja'k tu daaxdhak guch boxii kat Dabii, gui' na pich bījik bhaan ti tīgik nar ja gē'kam tuk ka' gu Israel kam ja'tkam, na saak maadit gui' nam jir bopxi'ñ ka' pu gammiji jix io'm bar gē'kam ka'. Gio pui' ja'k jup tu daaxdhak japich nap saak palhbuidha' na ja mai'chia' gui' nam jix bhaamki'ñdha', gio ba' nax io'm jir gē'kam ka'. Gio na pich pui' tīdak nar gē'kam ka' maa'n kap na pai'r gē' gu dībīir. Gio ba' pui'p tīdak japich nap ja tulhīiñchuda' gu bopxi'ñ no'm cham tu' ka'm jum nī'ñ nap jax ja'k tī tu ja daaxdha'. Ku gu' tu' silhkam ki'n pui'p tīdak japich ji nap pui' tu kuugalhdha' nap jī'k jax tīda.

Gu' ji na pich gu' tu do'ñcho nam tu' pix jich dhooa' gui' nam xich bhaamki'ñ. Siamrip soi'ch chīgīi jich palhbuidha' jīñ Gi'kora', na pich gu' pui' tu daasak. Cha'p ka bhaam ka' jich bui jīñ Gi'kora'. jGammijich tu daanda' bīx dhīt buiñor guch Gi'kora'!

Alabaa'n 91

Gu Dios jich palhbui'ñchugit jich nuukdaidha' bīx nach jī'k buiñor ti jī'ñdhat jix bīiñak na ba' cham tu'ch dhuñia'. Aach cham tu' ki'n jich chulhīiñchuda' gu Dios jano' na pai' dhuuk jum aaya' na ja tulhīiñchuda' gui' nam jī'k jix buam tomaat nam bīx aixim tu buada' na jax cham kīi' ka'm nī'ñ gu Dios, dai gui' ji na ba' pui' ja dooda'. Aach dai cham tu'ch juanda' nach jī'k buiñor ti jīgi'ñdha'. Gu Dios bha ja jootsa' gu noonbi'ñ nam jich ñuukdaidha' sia pai' nach ja'k oipidha', na ba' cham tu'ch dhuñia'. Ja'pni kai'ch jia gu Dios:

—Palhbuidha' iñ na pai' dhuuk cham bhai' tu jimda' dhi' na tu' ka'm jīñ ñīdhat mi' pui' jim nañ jax jix aa'. Gio na pai' dhuuk soi'm ilhdhat bha tuñ a'gi'ñdha' nañ palhbuidha', pu jotmoda' palhbuidha' iñ no' cham bhai' tu jim. Gam na bar gē'p jum duukam ka' aañ jīñ bui. Gio nañ pui' ja'k tu duñia' na mui' oidha' duaka' na ba' pui' xi chu buimīi nañ jax ja'k jix aa' am jum ju'ñdha'.

Alabaa'n 95

Joidham jix bhai'ch chaatit jach laala'nxi'ndha' guch Gi'kora' na Yabee tii', na gu' gui'ch palhbui'ndha' na pai' dhuuk tu' bach dhuiñchu'nda'. Mu baapkit nach pai' tu daan jach biix jich jujur ki'n taxchaabgi'ndha' gio nach laala'nxi'ndha' gu alabaa'n nach ki'n gɛ'kamtu'nda'. Pu'ni ja'k jach tu buada' buiñor, na gu' guch Gi'kora' na Yabee tii', jix io'm jir gɛ'kam, cham tu' pui' na jax gu didios jum tii'tgidam jup duiñxim nar ja didios tuk jai' dhít gu ja'tkam. Gui' gu'x io'm jir gɛ'kam ji, gui'p duu dhi oi'nga'n gio gu suudai' na mu ja'p suu'n biix kap na ji'x oi'nga'n. Gui' pix jup tu bua na ji'k tu' jax jum bua biix kap na ji'x oi'nga'n. Ba'ch a'm jum aa' nach jich o'lhia ki'n gu'kii soi'ch ilhdhat gɛ'kamtu'nda', nat gu' gui'p jich dhuu nach ba' ya' oipo, jir jich Dios tuk gui', aach ba' ya' dir mu ja'k jir ja'tkam tugi'ñ.

Esta ilustración
no está
disponible.

No'ch moo tu' ka'm nii'ñ, jix bhai' machia' ich na silhkam jir gɛ'kam, na gu'p jum kai'ch gu ñio'ki'ñ mi' na pai' tu ua'ñix:

—Cha'pim pu tu't aapi'm na mit jax tu jii bijik gu jam bopxi kat mummi gampix jix chu gak kir, na mit cham ji'xkat mi' pui' jii nañ jax ja'k jix aa' sia kum tii nii'ñ nañ jix bhai'm duukam jup tu buada' ja bui. Pui' ku ñich ba' bhaamuk ja tulhiiñchuda gook oo'm oidha' juugit. Cham mu ja aich jañich Kanaan nam pai' joidham jix jijikgim bam jiidha' git, na mit gu' cham ji'xkat mi' pui' jii nañ jax tii pup ja titdaimik.

Alabaa'n 100

Bīx na pim jī'k mu ja'p oi'dha' na jī'x oi'ñga'n, tu' ka'm japim nii'ñdha' gu Dios na Yabee tīi', gam na pim daanda'x bhai'm taatit. Jix bhai' pim xi mamtida' na silhkam jir di' gu silhkam Dios duakam. Dhi'r di' gui' nat jup jich dhuu bīx jī'ma'n, pui' kuch ba' xib gui'r ja'tkam tugi'ñ, nach gu'r gui' ga'n. Aach ja'p ji buan na gu kakasnir, gu Dios ba' ja'p na gu bipia'dam. Ba'ch a'm jum aa' nach mu jimmit chiop taxchaabgi'ñdha' gio nach gē'kamtu'nda', na gu' gui'r jix bhai'kam. Gui' gammijī xich joi'gi'nda', gio na cham pai' dhuuk dīilh jich iabu'.

Alabaa'n 103

Aañ gē'kamtu'nda' gu Dios bīx jīñ jur kī'n, nañ jī'x jup jīñ chaat. Bīx jañ tī'ñchot taxchaabgi'ñdha' na jī'k tu'x bhai'm duukam jup tu bua jīñ bui. Na gu' gui' gammijī tuñ uañi'ñka' nañ jix buam jum duukam jup tu buada' na jax cham kīi' ka'm nīi'ñ, gio nañ palhbui'ñka' nañ pai' dhuuk jīñ chulhiñdha'. Jotmoda'ñ baabu' nañ pai' dhuuk muuki' chir bap tui'ñgida'. Ba' gui' pīx jup tu duiñchu'nda' na gammijix bhai' tuñ jimda', na gu' gui'r jix bhai'kam, gio nax bhai' tī silhka'n na jax pīx jir am. Jix bhai' maatik gu Moisees gio gu Israel kam ja'tkam na jax jir tu'm kam gu Dios. Gui' cham tu' jotmoda'ch bhaamkidhai pu maa'n jimdam jich chulhiñchuda' no' chich tu' bhaan cham am bua, gu' ja'pji dai na jotmoda' tuch uañdha' guch ua'tulhdhara'. Jix io'm xich joi'ndat jix bhai'ch buada', sia ku cham ja'xbui'ch a'm jum aa'. Na gu'x maat nach aach jir ja'ppix ja'tkam na cham tu nakoo', pui' ku ba' giilhim xich joi'gi'n. Ja'pni ja'k jich ilhii'ñ na jax gu jaroi' no' tu maamar na giilhim jix ja da'da'. Pu'ñi ja'k jich ilhii'ñ aach gu Dios, pui' ku ba' tuch uañi'ñka' no' chich tu' bhaan cham am bua. Cham jax bua sia kuch aach ja'pni pīx ji buan na jax gu sai' gio gu yoox ga'n, na alhio pīx mi ja'p tuutka'. Ku gu' gu Dios xich joi'gi'n ji sia kuch cham tu' mui' oidha' ya' duduaka', ja'pji no'ch tu' ka'm nīidhat mi' pui' jim na jax jix aa'. Gu Dios bīx kap jir gē'kam jia na jī'x oi'ñga'n gio bhammi ja'p jix dhaam. Ba' bīx gu noonbi'ñ ja a'm jum aa' nam gē'kamtu'nda', bīx sia gui' nat jī'k tu'p tu duu. Aañ sia gē'kamtu'n bīx jīñ jur kī'n, nañ jī'x jup jīñ chaat.

Alabaa'n 110

Gu Dios jup tītda guñ Gē'kam tuk: “Ya'ni kīi'n dīr jīñ xanoop jap ka xi dhaibui', nañ aañ ka xi ja tulhiiñchuda' gui' nam xim bhaamki'ñ.” Gu Dios pui' ba tīi nar gē'kam ka' gui' na aagix nax io'm jir gē'kam ka'. Jano' dīr nat maaxir ya' dhi oi'ñga'n pu bhaan tī nīidhidha' gu Dios, gio nat pui' ja'k tu daax na sap pui' ji buusanda' na jax gui' nam tu ja

daañxi'ndha' gu ja'tkam, ja'p na jax jir tu'm kat gui' na Melkasidek tīgich bijik. Dhi gē'kam nañ bhaan tu a'ga, biix tu daam kiik na tu'x chu jai'ch na jī'x oi'nga'n.

Alabaa'n 118

Jum aa' nach gammiji taxchaabgi'ndha' gu Dios tu' na pix bhaan. Biix na pim jī'k jir Israel kam ja'tkam, pui' pim xi chu ja a'gi'ndha' gu jai' ja'tkam na gu Dios joidham jix chu joi'gi'n. Aañ gu Dios pix buiñor soi' xiñ ilhii'ndha' no'm jax ba xiñ dhoodak gui' nam xiñ bhaamki'ñ, gui' jotmoda'p jiñ palhbuidha'. Cham jax bua siam mui' xiñ bhaamki'ñ, gu Dios jiñ palhbuidha' no'm jax xiñ dhoodak. Aañ ba' gammiji jix bhai'ñ chaatit gē'kamtu'nda', na gu'ñ palhbui'ndha' nañ jax dhui ja mai'chia' gui' nam xiñ bhaamki'ñ. Gu jodai na mit mai' xi buak gu bhibhi'ñbakchadam, nam ja'p jum aa' na cham tu' bhai' nam mi ja'p pai' daasa', dhi' pik jix io'm bhai' jim aa mikkat. Aañ gē'kam kī'n jix bhai'ñ chaat nat pu'ñi ja'k tu duu gu Dios. Gammijich a'm jum aa' nach jix bhai'ch chaat ka', nat gu' gē'p jum duukam jich buip tu duu gu Dios. Gammijip jich palhbui'ñka'ch Gi'kora' nam cham jax jich dhooda' gui' nam xich bhaamki'ñ. Gu Dios gammiji palhbui'ñka' gui' na bhaankamu'n tu juanda'. Gammijich moo taxchaabgi'ndha' gu Dios, na gu' gui' gammiji xich joi'ndat jich a'm ti niidhim.

Alabaa'n 119

Jix bhai' tu jimda' gu jaroi' na tu' ka'm niidhat mi' pui' jimda' na jax jum kai'ch gu ñio'ki'ñ gu Dios. Gu jax chu'm biapma' no' moo tu' ka'm niidhat mi' pui' jim na jax jum kai'ch gu ñio'ki'ñ gu Dios, cham tu' ua'tulhdhix ka'. Aañ tii moo jix io'm xim gē'kamtu'nda'ñ Gi'kora' biix jiñ jur kī'n gio nañ jī'x jup jiñ chaat. Jiñ palhbuidha' ap nañ jax dhui gammiji tu' ka'm niidhat mi' pui' jimda' na jax jum kai'ch gum ñi'ook. Tiiñ gammiji ti'ñchoka' na jax tu daaxix gum ñi'ook, nañ ba' cham tu' nañ pix jax ba duñia' jix buam jum duukam. Jiñ palhbuidha' ap jiñ Gi'kora' nañ jax dhui machia' gux bhai'm duukam na mi tu daaxix na pai' tu ua'ñix gum ñi'ook nañ a'm jum aa' nañ jix mat ka'. Bajik nañ cham tu' ka'm niidhat mi' pui' jimda' na jax jum kai'chdha' gum ñi'ook, tu' nañ pix bhaan jiñ chulhii'ndha', cham bhai' tuñ jimda'. Xib jañ ba' pui'ñ aa' nañ ya' dīr ja'p ja'k tu' ka'm jum niidhat gammiji mi' pui' jimda' nap jax jix aa'.

Gammiji pui' ja'k tu daaxix ka' na jax ba tu ua'ñix gum ñi'ook, jiñ Gi'kora'. Nañ jix io'm xi chuñ mamtuxdha' na jax tu ua'ñix gum ñi'ook jiñ Gi'kora', jix io'm pix ji chu maachidha' iñ gux kī'p jum duukam, nañ ba'x io'm bax chu matda' ka', sia tu' na pix, cham tu' pui' na jax gui' nam xiñ bhaamki'ndha', nam gu' cham tu' pui'x chu mamatda' ka'. Sia gui' nam tii tuñ mamtuxi'ndha', gam gui' nam bar gē'gēr ja'tkam

nam saak jir jix a'aixkam kum pui'x chu mamatda' ka' na jax aañ. Nañ pai' dhuuk xi chu jiñkui'ñdha' gum ñi'ook, joidham jix bhai' tu tatda' ka' gio nañ jix jikgim jup tui'ka', cham pui' na jax sia kuñ bia' gux uam totbikdam nax dha'ram namiik, piam no'ñ mui' xi kua' gu miibat. Gum ñi'ook ja'p ji buusan na jax gu tai nañ ki'n ti bi'ñdhatu'nda' no'x chukgam, na gu'x bhai'ñ aagi'ñ nañ jax ja'k tui'ñgit duaka'. Ba' tiix buam jiñ aa'nda' iñ nañ xi ja ni'ñdha' gu ja'tkam nam cham tu' ka'm ni'ñ na jax jum kai'ch gum ñi'ook.

Alabaa'n 121

Daipu' gu Dios na Yabee tii' jix bhai' nach palhbuidha' tu' na pix bhaan, gui' nat jaroi'p duu dhi oi'nga'n gio dhix dhaam. Gui' cham pai' dhuuk kokso, gammiji xich joi'ndat jich nuuka'nda', gio nach palhbui'ñka' no' tu' bhaan cham bhai' tuch jim, piam no' tu' bach dhuiñchu'.

Alabaa'n 135

¡Gē'kamtu'nda' ich gu Dios! Gē'kamtu'ndat japim daanda' aapi'm na pim ji'k mi tu juan chiop, na gu' dhi'x io'm jir joidham nach pu'ñi gē'kamtu'nda' gu Dios gio nach laala'nxi'ñdha' gu alabaa'n. Aach jich a'm ti tii' gu Dios biix nach ji'k jir Israel kam ja'tkam nach sap jir ja'tkam tugi'ñ ka'. Gu Dios jix io'm jir gē'kam, gio nax io'm jir gē'p jum duukam, cham tu' pui' na jax gu didios jum tiitgidam jup duiñxim. Bixchu'x bhai' na pu tu duñia' na tu' ilhii'ñdha', gui' bha jootos gu duuk gio gu jibiilh. Maa'nnim ja koi gu bipiipi' kam ja maamar gu Ejipto kam ja'tkam gio gu bipiipi' kam ja maamar gu sasoi'. Gio ba' maa'nnim jup ja koi gu gē'gērkam nam tii sap pik ba' tu daam kiika' biix kap, gu ja dippir ba' ja boosgidhak bha ja'k jich maa aach. Gammijim jum gē'kamtu'nda' gu ja'tkam jiñ Gi'kora' nap gu'r gē'kam. Gu Dios jix bhai' ja silhka'nda' gui' nam ji'k jir ja'tkam tugi'ñ gio ba' na tu ja uañi'ñka' no' mit tu' bhaan mam ua'tulh.

Gu didios jum tiitgidam nam ja daanda' gu jai' ja'tkam nam mu ja'p oi'dha' na jai' dippir bhaan bipio', jir tu' pix jup duiñxim nat maa'nkam jup ja duu. Tii dho tu chiichiñ am, gu' ji nam gu' pu cham tu ñiok. Gio tiip tu buupui am, pu cham ñiñña am, gio moo tiip xi chu naanak am, pu cham tē kē am. Gio ba' moo tiip xi chu daadak am, pu cham tu iibhi am. Gu ja'tkam pu cham tu' ki'n ja palhbuidha', nam gu' pu cham tu' bhaai'. Aach nach ji'k jir Israel kam ja'tkam nach gu' buiñor jup tui'dhi' gu Dios duakam na Yabee tii', na silhkam bhai' ti ni'ñ chiop na bhammi kiik Jerusaleen.

Alabaa'n 137

Bijik nach mummi darka' Babiloonia, tiix buam jich aa'nda' ich mummi ji dharaat na pai' Kaldea ti tii', mi' ju'ndharam gu ak, nach pui' xich aa'nda' na ampix pup tu ju' mu Jerusaleen nach pai' oi'nikat biix nach ji'k jir Israel kam ja'tkam. Gu ja'tkam mi' oi'nikam Kaldea na mit much u'uuk Babiloonia ja'k, chianda' am nach sap laala'nda' maa'n gu alabaa'n na bhaan tu a'ga mu g'e' kiicham na pai' Jerusaleen ti tiigich. Gu' ji na gu' aach cham aa'nda' nach laala'nda', nach gu'x maat nach mik ja'k jup tu'ii' na pai' cham jir jich dhirba'. Aa'n cham ji'xdha' mik bua' mu g'e' kiicham na Jerusaleen ti tii', na gu'r Dios ga'n gui' gu g'e' kiicham nax io'm jir g'e'p jum duukam, cham tu' jai'ch biix kap na ji'x oi'nga'n na pu'nir g'e'p jum duukam ka'. Ja tulhii'chuda' ap ji'n Gi'kora' gui' nam Edom oi'dha', na mit gu' dhi' giilhim jix bhai'm ilh na mit ia'rai gu ba'bhak bha Jerusaleen gu Kaldea kam ja'tkam. Jix bhai'x maat i'n na jax chu'm tanoolh ja tulhii'chuda' gu Dios gu Kaldea kam ja'tkam, na gu' dhi'r jix buam na mit jax jich dhooda.

Alabaa'n 139

Aap biix jix maat ji'n Gi'kora' na'n ji'k tu' jax bua gio na'n ji'k jax kai'ch. Cham maat i'n na jax ba', ku gu' aa'n jix maat ji na'n cham ji'xdha' tu' ixchu' sia pik jax kagit, gio na'n cham ji'xdha'm o'nxidha', nap gu' biix kap ti nii'n sia nar pa ja'k. Biix kap jup tu'ii' ap gu' sia nar pa ja'k, sia bhammi ja'k jix dhaam, piam sia pai' na jax tuukab ti di'. Jix bhai' ti nii'n ap biix na ji'k tu' jax jum bua biix kap, sia ku moox io'm jix chukgam.

Aap jup ji'n dhuu mijji irban dir gu'n naan. Ba' aa'n xib jix bhai'n chaatit jum g'e'kamtu'nda', nap gu' aap jir jix bhai'kam, gio joidham jir jix bhai'm duukam nap ji'k tu'p tu bua. Biix jix bhai'x chu maat ap na ji'k jax tu tu'ii' yiji ja'p irban dir dhi'n chuuku' gio na'n ji'k jax jir tu'm kam. Cham bhai' na'n machia' na ji'k aix nap ji'k jax jix chu du'niim ji'n bui, na gu' ja'pni pix jum maaxi'n na gu' ji'ma'n gu o'ya na mu ja'p kaat suudai' jugii'n.

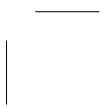
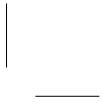
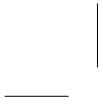
Ja tulhii'chuda' ap gui' nam xim bhaamki'n ji'n Gi'kora', na'n gu' aa'n cham tu'x kiki' ja'tkam ja bia' gu pu chu'm. Aa'n ba' dai nap xi'n aagi'ndha' na'n pai' cham pu dhui'chu' nap jax jix aa' ji'n Gi'kora'. Nap gu' aap biix jix maat na'n ji'k jax ji'n aa', ji'n palhbuidha' ap na'n cham tu' na'n pix jax ba du'nia' nap cham kii' ka'm nii'n, gu' ja'pji nap ji'n palhbuidha' ji na'n jax ja'k jix bhai'm duukam xip tu buada' nap jax ja'k jix kii' ka'm nii'n.

Alabaa'n 146

Aań gammiji tu daanda' buińor gu Dios nań ji'x juugit duaka', gio ba' nań laala'nxi'ńdha' gu alabaa'n. Cham jir am nach buińor jix biińak ka' gu jax chu'm gē'kam piam jax chu'm maa'nkam no' tu' bach dhuńchu', nach pui' jich aagit ka' nam gui' bach palhbuidha', nam gu' gui' cham ji'xdha' tu' ki'n jich palhbuidha'. Nam gu' gui' pur cham tu', gio gu' cham xiim ko'ya' am.

Gu' gui' ji Dios nar Dios tugi'ń gu Jakob nax bhai' nach palhbuidha' tu' na pix bhaan no'ch jich chulhiiń, na ba' mi' dhir jix bhai' ba tuch jimda'. Na gu' gui'r gē'kam, nat jup duu dhi oi'ńga'n gio dhix dhaam, gio gu suudai' na mu ja'p suu'n biix kap na ji'x oi'ńga'n, gio na ji'k tu' mu ja'p jix chu jai'ch bhaan. Gu Dios joidham jir jix bhai'kam, jix ja joi'gi'n gui' nam ji'k ja tulhiińchu'n gu ja'tkam. Gio na ja maak gu koi' gui' nam ji'k cham bia' nam tu' jugia'. Gio na ja booso' gui' nam ji'k kuup. Gio ja duduadhi'ń ip gui' nam cham ńińńia. Gio na ja palhbui'ń gui' nam cham ka ja bua'tgida' tu' na pix bhaan. Gio gam nax ja joi'ndat ja a'm ti niidhim gui' nam jix bhai'm duukam jup tu bua bhaankamu'n. Gio na ja a'm ti niidhidhat ja palhbui'ńchu' gu di'dilhdhim u'uub na mit koi gu ja bipna', gam gui' nam jir di'dir koi', sia gui' nam jir mik kam nam ya' oi'dha' Israel. Dai ba' gui' nam ji'k jix buam tomaat ja tulhiińchu'n.

Gui' gammiji tu daam kiika' biix kap na ji'x oi'ńga'n. Ja'pni kuch ba' moo gē'kamtudat mu daanda' bhammi ja'k na pai'p tu'ii'.

**Gu Greesia kam gə'gərkam
nam ja daam ji kikbu'
gu Judaa kam ja'tkam gio ba' gatuuk dir
gu Rooma kam gə'gərkam**

1. Na bhaan tu a'ga nat pai' dhuuk pui' tum duu na ji'k jax tu ua'ñix nat tum ua'nak biipi' dir nat chakui ya eək guch Xoi'kam

Ba' dhi' nat ji'k jax tum ua'nak jix io'm bajik dir nat chakui ya eək guch Xoi'kam bhaan dhi oi'ñga'n, pu cham jai'ch ka' nam jax ja'k ua'na' nam tu' tanoolh bhaan tu ua'na' gio na tu' masaa'n gio na tu' oidha' nam ba' biix jix maatit kəkək' git nam ji'k jix jai'ch ka' gu ja'tkam jano' ya' dhi oi'ñga'n. Ba' xib na jax ja'k jum ja'kilhi'ñ gu oidha', jano' dir pui' ja'k jum duu nat pai' dhuuk maaxir guch Xoi'kam ya' dhi oi'ñga'n bhaan. Jano' dir bhai' ji chum ja'kilh, pui' ku ba' xib no'ch mi' pui' tu jiñkui'ñ u'uan ta'm no' jax jum kai'ch no'ch 2000 oidha' bhaan bap tu'ii', dhi' ja'p kai'ñkam jup jum kai'chdha' kai'chdha' nat 2000 oidha' bap duu jano' dir nam pai' dhuuk ilhii'ñ jai' dhit gu ja'tkam nat maaxir guch Xoi'kam. (Na gu' jai' dhit gu ja'tkam nam pui' ja'k tum mamtuxi'ñ nat jax tum duu bijik, pui' ja'k ilhii'ñ am nat maakob oidha' pup ka xi jur nat dir maaxir guch Xoi'kam nat ba' pik moo bhai' ji chum ja'kilh gu oidha'.)

Ba' biix na ji'k jax jum kai'ch gu u'uan gui' na mit tu ua'nak gux io'm bijik dir kam, nat chakui maaxirik guch Xoi'kam, jano' bhaan tum a'ga na tu' jax jum buimik, pui' ku ba' gu jaroi' na tu u'uanda', no' jano' bhaan tu a'ga, ja'pni ja'k mi daasa' bhaan gu u'uan B. X., na ja'p kai'ñkam jup jum kai'ch "biipi' dir na chakui ya eək guch Xoi'kam." Pui' na jax no' ja'pni tu'ii' mi' pai' u'uan ta'm no' tu ua'ñix 100 B. X., dhi' ja'p kai'ñkam jup jum kai'chdha' nat ja'kbui' oidha' bap duu nat dir pui' tum duu gu tu' nat ba' ba maaxir guch Xoi'kam. Piam no' ja'pni mi dhaa mi' pai' 500 B. X., dhi' ja'p kai'ñkam jup jum kai'chdha' nat jix chamaam jix cha'tmam oo'm oidha' bap duu biipi' dir nat ba' moo guch Xoi'kam ya' ba ai dhi oi'ñga'n bhaan.

Biipi' dir nat chakui maaxir guch Xoi'kam, gu tu' nam tu u'uanda' gu jano' kam gu ja'tkam, dai pui' ja'k jix bhaai'n ka' nam mi daasa' na ji'k oidha' bap duña' gu jax chu'm gə'kam nar gə'kam kat, mi' dhir jam mui' ji chu aa'nda' gammiji ja'k. Pui' ku ba' biix na ji'k jax tu ua'ñix

gu bijik dir kam nat chakui ya eek guch Xoi'kam, cham pai' ja'pni tu'ii' na tu ua'nix B. X., na ja'p kai'nkam jup jum kai'ch, "Biipi' dir na chakui ya eek guch Xoi'kam."

Xib gui' nam tum mamtuxi'n gu bijik dir kam tiix bhai' mi' pui' xi dhuñiim am nam jax ja'k duix bhai'x maatit kaaya' gu jai' nat pai' pik duuk pui' tum duu nam pai' dhuuk tu aagit jup kai'ch gu bijik dir kam na mit tu ua'nak biipi' dir nat chakui ya eek guch Xoi'kam. Iam pix jix bhai' jix maatit kai mit gu' nam pai' dhuuk tu aagit jup kai'ch gu bijik dir kam na mit tu ua'nak nat tu' oidha' pui' tum duu, pui' na jax mi' dhir bha ja'k na pai' gux io'm ge'kam kat Dabii nam gu'x bhai' bax maat nat tu' oidha' pui' tum duu. Ba' dai nammi dir na pai' gu Abraam mi juugit na pai' gu Dabii, cham bhai' maat am nat tu' oidha' pui' tum duu. Ba' ji'k oidha' pix xi chu aa'nda' am nat iam pix jano' pui' tum duu jano' dir nat gu Dios jup duu dhi oi'nga'n mi juugit nat pai' dhuuk gu Abraam ya' xi oilhimik, dho gi gu' cham jaroi' maat ji nat pai' pik duuk pui' tum duu gu pui' na jax tu ua'nix na mit tu ua'nak gu jano' kam.

Ba' ya'ni tu daa nat pai' dhuuk pui' tum duu nax io'm jum aa' nach jix mat ka':

Na gu Abraam ya' xi oilhimik na iam pix 2000 oidha'p duu nat ba' moo ya' ba ai guch Xoi'kam.

Gu Moises ba' na ya'p xi oilhimik 1400 oidha' bap duu, ka' ba' 1300 oidha', nat ba' moo ya'p ba ai guch Xoi'kam.

Gu Dabii ba' nat dir bhai'p ji kii nax io'm jir ge'kam ka' chi ji'k 1000 oidha' bap duu jano' dir nat ba' guch Xoi'kam ya' ba ai.

Gu' ba' gu sandaarui'x Asiiira kam na mit ja kokdak gu Samaaria oi'nkam, gam na mit ja ia'lhxichulhdhak gu ja ba'bhak, jano' pui' tum duu 722 oidha', ka' ba' 721 oidha', nat ba' moo ya' ba ai guch Xoi'kam.

Ba' gu sandaarui'x Kaldea kam na mit tu kokdak ji bua gui' nar ge'kam kat na Joasiim tiigich, iam pix jano' mit pui' tu dooda bhaan 598 biipi' dir na ba' moo ya' ba aaya' guch Xoi'kam, ka ba' 597 bhaan.

Ba' gu jai' sandaarui'x ip na mit tu kokdak Jerusaleen, na mit gampai' ja dooda gui' nam bhai' oi'nika', gam na mit ja ia'lhxichulh gu ja ba'bhak, jano' pui' tum duu ip 587 bhaan biipi' dir na ba' moo guch Xoi'kam ya' ba aaya'.

Ba' jano' nat gux io'm ge'kam Siiro pui' ja ti'n gu Israel kam ja'tkam nax bhai' nam giop ba jimia' Judaa ja'k, jano' pui' tum duu na bar 536 oidha' ka' biipi' dir na ba' moo ya' ba aaya' guch Xoi'kam.

Ba' gui' na Malakiiyas tiigich, na bhaankamu'n ya ja'p tu a'gimik gu Dios, jano' iam pix ya' oilhimik na bar 400 oidha' ka' biipi' dir na ba' moo guch Xoi'kam ya' ba aaya'.

Dhi 400 oidha' na bhaan tum a'ga na ya' xi oilhimik gu Malakiiyas mi' dhir bha ja'k mi juugit nat pai' dhuuk ya' ba maaxir guch Xoi'kam,

dhi' mi' pui'm tiiti' na mi juugit bhaan tu a'ga biix nat jax tum duu biipi' dir nat ba' ya' ba maaxir guch Xoi'kam, mi' dhir bha ja'k ba' bhaan jup ba tum a'ga nat jax jum duu guch Xoi'kam.

**2. Gu Greesia kam nam gampai' ja dooda' gu Persia kam ja'tkam
gio ba' nam mui' kap ja daam ji kikbu' gui' na jai' dippir bhaan
bipio'da'**

Gu ge'gerkam Persia kam nam ja daam ji kikbu' gu Judaa kam ja'tkam

Ba' mi juugit na jax tu ua'nix gui' nat bajik tum ua'nak, bhaan tu a'ga gu pui' na mit jax ja'k ti'ik gio na mit tu' jax dhuu, pui' na gu Esdras gui' na ja a'mkam tu daanda' gu Israel kam ja'tkam, gio gu Nemiiyas gui' nar ge'kam kat, gio ba' gui' na bhaankamu'n jup tu a'gimik gu Dios na pui' tiigich Malakiiyas. Ba' dhi' iam pix jano' gu 400 oidha' bhaan biipi' dir na ba' moo ya' ba aaya' guch Xoi'kam ya' xi oipimik am dhi' dhi ja'tkam. Ba' jano' mui' kap tu daam kiika' am gu Persia kam ge'gerkam gui' na jai' dippir bhaan bipio'da', biix sia mi tu daam kiika' am na pai' jax bhaan bipio' gu Judaa dibir. Ba' sia ku mit tii ba ja do'nicho gu Israel kam ja'tkam nam ba jimia' mu ja'k Judaa, gio nam giop ba kiisa' gu chiop, gio ba' nam giop tu kuupa' miji dir ja'p biix xikoolh bhai' Jerusaleen, gu' ji na gu' maa'n na jax jum aa'nda' nam mi' pui' tu duñiidha' nam jax ja tiidaidha' gu ge'gerkam Persia kam.

Ba' gatuuk na pai' dhuuk ya' xi oilhimik gu Nemiiyas, gui' nat ge'kam ki'n daasak gu Persia kam gu ge'kam na Artajerjes tiigich, biix gu ge'gerkam Persia kam pui' ja'k duu mit nam biix jup bar ge'gerkam ka' bhai' Judaa gui' nam jai' ja palhbui'ndha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios. Ba' dhi' pu'ni duukat jum ge'kamtak gui' na jai' ja palhbui'ndha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios. Ba' mui' ja'tkam pui' ja'k bhai' ji chu daa mit nam bia'ka' gu ge'kam na sap ba'x io'm jix bhaai'n ka' nam pu tu duñia' nam jax ilhii'ndha', dai pu'ni ja'k ba'x aa' am nam tu duñia'. Gu' ba' nam jax ja'k tu daanda' buiñor gu Dios, pu cham tu'p jum buix jamit.

Gu Greesia kam nam ja daam ji kikbu' gu Persia kam

Ba' gatuuk nat pai' dhuuk jup duu gu maa'n jix chamaam oo'm oidha', jix io'm pix te'kob jim bamii'ndhidha' am gu Greesia kam, nam bax a'aichu'nda' nam pu tu duñia' nam jax ilhii'ndha'. Ba' mui' gu ja'tkam gui' nam mu ja'p oi'ñka' na pai' jax bhaan bipio'da' gu jai' dippir mu ja'k ji ja kai mit, pui' ja'k jup ba tu jimda' am nam jax ja'k tu jimda' gu Greesia kam, gio na mit bhai' ji chu a'ga gu ja ñi'ook ki'n. Ba' gatuuk ji'k 330 oidha' bhaan biipi' dir na ba' moo ya' ba aaya' guch Xoi'kam, gu Ge' Alijaanru gui' na mur ge'kam ka' Greesia biix ja daam

jup ji kikbu mu ja'p na pai' jax bhaan jup bipio' gu jai' dippir mu ja'p nam pai' jax tu daam kiikat biipi' dir gu Persia kam jano' juugit.

Gu' ji nat gu' cham ji'k jur nat pai' dhuuk biix ja daam ji kikbu, am xi muu gu Alijaanru. Gu' ba' na gu' cham jup tu maamar kat, na git maa'n iam bhaankam mi jim ge'kamta', ba' gui' nam jir ja ge'gerkam tuk ka' gu sandaarui'x chugi'n, maakob kap juugit ja da'ngi mit mu ja'p na pai' jax juugit jir ge'kam kat gu Alijaanru. Ba' gok kap mi' na mit pai' jax ja daa, pui' ti' tii' maa'n kap Ejipto, gu jumai kap ba' Siiria. Ba' gui' na Tolomeo tii', nar ja ge'kam tuk gu sandaarui'x, mi bhaan ji bii na pai' pui' ti' tii' Ejipto na mi'r ge'kam ka'. Ba' mi' Ejipto bhaan ti' tii' na mi'r ja mo' ka' biix kap dir na ji'x bhaan bipio', mi' na pai'r ju'ndharan gu ge' suudai' gui' na Alijandriiya bhaan bipio' gui' gu suudai', mi' nat pai' tu kiichamtak gu Alijaanru. Gu' ba' gui' na Seleuko tii', na pui'p jir di' gu ja ge'kam tuk gu sandaarui'x, mi'p jim ge'kamta na pai'r Siiria, gio ba' biix kap mu ja'p na pai' jax bhaan bipio' gu jai' dippir gui' na xia'lhui ja'k bipio', ba' mi' ji kiicha na pai'r Antiokiiya, na sap ba' mi'r ja mo' ka' biix kap dir na ji'x bhaan bipio' gu Siiria dibiir.

Gu Greesia kam gui' nam mi' Ejipto jir ge'gerkam ka' nam biix ja daam jup ba kiika' gu Judaa kam ja'tkam

Gu' ba' na gu' gu Judaa dibiir irban ji bipio'da' dhi jai' dippir na pai'r Ejipto gio Siiria, ba' gui' nam mi'r ge'gerkam ka' bax aa' am nam biix ja daam ji kikbu' gu Judaa kam. Ba' gui' na Tolomeo tii' mi tu daam ji kikbu biix kap na ji'x bhaan bipio' gu Judaa dibiir. Mi' dhir ba' bhaan ji bii gu Ejipto dibiir mui' oidha'p duu, ji'k maa'n jix chamaam oo'm.

Ba' gu Tolomeo joidham jir jix kii' ge'kam kat, joidham jix bhai' ja buimik gu Israel kam ja'tkam, nat pui' tu duu na gu ja ge'kam tuk gui' nam jai' ja palhbui'ndha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios mi'p bar ge'kam ka' na ji'x juugit Judaa dibiir bhaan bipio'. Ba' cham pai' jax kai'chdha' nam jax ja'k tu jimda' gu Israel kam.

Nat jai' ñiiñio'k ki'n jup tum ua'nak gui' nat bajik tum ua'nak na jax tum buimik

Ba' jano' mui' gu Israel kam ja'tkam cham tu' bhai' oi'ñka' am na pai' jax jir Judaa, dai mu ja'k Ejipto gio ba' jai' nai' ja'p maakam ja'k. Ba' jai' dhit cham maatit ka kœ am gu ebreo ñi'ook gui' na mi tu ua'ñix ka' nat pai' tum ua'nak bijik na jax tum buimik, na mit gu' mu ja'p pu gi'gir na pai' jax griego ñi'ook ki'n tum a'gada'. Ba' gui' nat gatuuk mi'p jim ge'kamta Ejipto, na dhi' pix jir maraa'n gu Tolomeo, gui' na biipi' dir mi'r ge'kam kat, ja chia jai' dhit gu Israel kam ja'tkam gui' nam griego ñi'ook ki'n jix maatit tu a'gada', nam sap griego ñi'ook

ki'n tu ua'na' mi' na pai' tu ua'nix gu ebreo ñi'ook ki'n, gui' nat bijik tum ua'nak na tu' jax jum buimik. Ba' dhi u'uan nat jano' tum ua'nak, na pui'm tiiti' Septuaginta, iam pix sap jano' tum ua'na na bar 278 oidha' biipi' dir na ba' moo guch Xoi'kam ya' ba aaya', mu ja'k na pai'r Alijandriiya.

Gio jai' mui' gu Israel kam ja'tkam arameo ñi'ook ki'n jup tu ñio'kda' am jano', nam iam pix pui' ja'k jup tu ñio'kda' na jax gu ebreo ñi'ook ki'n. Ba' jai' dhit dhi' ji' dhi Israel kam ja'tkam gu arameo ñi'ook ki'n tu ua'nak jamit bhaan dir dhi' ji' nat jax tum ua'nak bijik na jax tum buimik, nam sap ba'x maatit kaaya' gu jai' na jax kai'nikam jup jum kai'ch. Ba' dhi' nat jax ja'k tum ua'nak nam jax dhuix maatit kaaya', pui' ja'k jum tiiti'nda' Tatargum.

Gu Israel kam nam ba ja tuttu' jai' kap gu i'lhich chichiop

Ba' gu Israel kam ja'tkam gui' nam mummi ja'p oi'dha'ka' mik, na mik bipio'da' bhai' dhir Judaa, nam jix aa' nam mi' pui' duiñchu'nda' nam jax ja'k tu jimda', na gu'r mik ka' bhammi Jerusaleen bhai' na pai' kiika' gu chiop, jix xijai ka' gu' nam mu jimmda' bhammi nam tu daanda' buiñor gu Dios. Ba' mu ja'p bhai' ji ja tuttu mit gu a'lhich chichiop, gui' ba' na mit pui' ji ja tiitgik sinagogas. Ba' dhi' nam sinagogas jum tiiti'nda', cham tu' mi tuutka' irban dir gui' nam bhaan mi tum makgirxi'ndha' gu Dios, na gu' dai bhammi Jerusaleen na pai' kiik gu g'e' chiop na ba'x bhaai'n ka' nam bha tu makgirxi'ndha' gu Dios. Na gu' gui' na sinagogas jum tiiti'nda', nam jir i'lhich chichiop, dai na mi' pix jix bhaai'n ka' nam jum jumpa'nda' gu Israel kam ja'tkam nam ba' mi' dhir mu tu daanda' buiñor gu Dios, gio ba' nam mi tu jiñkui'ndha' gu u'uan nat jax tum ua'nak bijik, na jax tum buimik, gio nam mi tu laala'nda' gu alabaa'n. Gio pai' ji' jax chu'm tanoolh na maadit mi tu a'gada' na jax ja'k jir am nam mi' pui' jiidma'.

Ba' no'm pai' jax chu'm kiicham ji'k mambhix mi' oidha' gu chichio'ñ Israel kam, mi ba kiisa' am maa'n gu alhi'ch chiop, mi ba'm jumpa'nda' nabap simaan jano' na pai' dhuuk jum a'jida' na cham tum juanda' nam mi tu daanda' buiñor gu Dios. Gio ba' moo nam mi tum mamtuxi'ndha' ip gu a'aalh Israel kam nam tu jiñkui'ndha' gu ebreo ñi'ook ki'n, nam sap ba' mi' dhir jup ba tu jiñkui'ndha' mi' na pai' tu ua'nix gu pui' na jax ja'k tu aagix buiñor gu Dios. Ba' mui' dhit gu chichio'ñ Israel kam jix bhai' tum mamtuxdhak jamit gu pui' na jax ja'k tu aagix ka' buiñor gu Dios, ba' dhi' dhi ja'tkam na mit pu'ni ja'k tum mamtuxdhak, rabiinos jum tiiti'nda' am, na ja'p kai'nikam jup jum kai'ch mamtuxi'ndham.

Gu Samaaria kam ja'tkam gio ba' gu Israel kam nam cham maa'n ñi'ook jup duuka'

Ba' gui' nam jĭ'k bhai' oi'ñka' Israel gu Israel kam ja'tkam mui' mu ja'k oi'ñka' am na pai' xia'lhui ja'k bipio' bhai' dhir Israel mu na pai' pui' ti' tĭi' Galilea. Ba' jai' mui' mu ja'k ĩrban jup oi'ñka' am bhai' dhir Israel gu jai' ja'tkam nam cham tu'r bhai'kam ka' Israel, ba' dhi' dhi ja'tkam Samaaria kam ja' tĭiti'nda' am. Ba' dhi' nam jir Samaaria kam jir ja bopxi am gu jai' ja'tkam gui' na mit mĭk đĭr ja'k mi ja aichdhak mi ja oi'ñchuda gu Asiiria kam gē'gērkam jano' na mit pai' dhuuk ja kokdak ja mai'chik ja daam ji kĭkbu gu Efrain kam, ku ba' gu' jai' pui'p jir ja bopxi am ji gu Israel kam ja'tkam.

Ba' maa'nnim gu Samaaria kam ja'tkam pui' ba titda am gu Sorbabel gio gu jai' Israel kam ja'tkam nam sap jai' ja palhbuidha' nam jup duña' gu chiop, gu' ji na gu' cham aa' gu Sorbabel, ba' bhai' ji ja bhaamki mit gu Israel kam ja'tkam. Ba' gatuuk maa'n dĭilħ jup duu mit gu chiop gu Samaaria kam ja'tkam, gio ba' nam jumai dĭilħ jup bia'ka' gu u'uan gui' na mi tu daaxix nat jax ja'k ti'ĭik gu Moisees. Ba'p kai'chdha' am na sap jix io'm jir jix kĭi' nam jax ja'k tu jim dĭilħ, cham tu' pui' sap nam jax ja'k jup tu jim gu Israel kam ja'tkam gui' nam bhammi oi'ñka' Judaa. Gio ba' gu Israel kam ja'tkam pui'p kai'chdha' am ĩp na sap gui' pĭk jix io'm jir jix kĭi' nam jax ja'k tu jim. Dhi' bhaan jamit ba' bhai' jim bhabhaakui gu Israel kam gio gu Samaaria kam, pui' kum ba' cham jum kĭiĭgalhi'ñdha'.

3. Gu gē'kam Antioko Pipaanio tiĭgim na buam pĭx ja buada' gu Israel kam ja'tkam

Gu Greesia kam gui' nam Siiria jir gē'gērkam ka' nam ja daam kĭika' gu Judaa kam ja'tkam

Ba' jĭ'kchi oidha' ja daam kĭikat am gu Ejipto kam gu gē'gērkam ja bui gu Judaa kam ja'tkam, gu' ji nat gu' maa'nnim ja'pñip tum duu: Gu Ejipto kam gio gu Siiria kam gio bhai'p jim kokda mit, ba' ja daam ji kĭkbu gu Siiria kam gu gē'kam ja bui gu Judaa kam ja'tkam jano' na bar 198 oidha' ka' bĭipi' đĭr na ba' moo guch Xoi'kam ya' ba aaya'.

Ba' jĭ'kchi oi'dha'p duu nam joidham jir jix bhabhai'kam ka' gu Siiria kam gu gē'gērkam ja bui gu Israel kam ja'tkam, cham pai' buam pĭx ja buada' am na jax cham jir am. Gu' ji na gu' jano' 175 bhaan gu oidha' bĭipi' đĭr na ba' moo guch Xoi'kam ya' ba aaya', mi'p jim gē'kamta bĭix kap na jĭ'x jir Siiria gui' na Antioko Pipaanio tĭi'ñka'. Ba' dhi' dhi gē'kam giilħim buam pĭx tomaat ka', bĭix aixim buam pĭx ja buada' gu Israel kam ja'tkam. Pui' na jax nat ja chia bĭix gui' nam jĭ'k mu ja'p oi'dha'ka' na pai' jax juugit jir gē'kam ka', gui' na jai'

dippir bhaan bipio'da', nam pui' ja'k jup ba tu jimda' sap na jax gu Greesia kam, nam pui'p ba ja daanda' gu ja didios tuk gup duiñxim.

Gu gē'kam Antioko na ja chiñia' gu Judaa kam ja'tkam nam mi' pui' jimia' nam jax ja'k tu jim gu Greesia kam ja'tkam

Ba' ja'pni ja'k duu nam jax ja'k dui mi' pui' jimia' gu Israel kam ja'tkam gu pui' nam jax ja'k tu jimda' gu Greesia kam, maa'n jumai mi dai gu ja gē'kam tuk gui' nam jai' ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, na sap ba' mi' dhir pui' ja'k ja chiñia' gu Israel kam ja'tkam nam mi' pui' jimia' na jax jix aa'. Ba' pui' dho tu duu, jumai mi dai. Ba' dhi' nat jaroi' mi dai Jason tii', dhi'r ja'nni'ñ ka' gui' na pui' mi'p jir ja gē'kam tuk ka' gui' nam jai' ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios. Ba' pui' dho bhai' ji ja chia gu Israel kam ja'tkam nam mi' pui' jimia' nam jax ja'k tu jim gu Greesia kam.

Ba' jai' dhit ja ko'raaru gu Israel kam ja'tkam gu pui' nat jax ja'k ja chia gu Jason nam mi' pui' jimia' nam jax ja'k tu jim gu Greesia kam. Ba' na mit jik mi' pui' jii, eleniistas jum tii'ti' am. Gu' ba' gu jai' nam cham aa' nam mi' pui' jimia', nam jix aa' nam mi' pui' jii'mda' na jax tu aagix buiñor gu Dios, asideos pup jum tii'ti' am ip.

Ba' gatuuk nat jik baik oidha' bap duu jano' dir nat pai' dhuuk bhai' jim gē'kamta gu Jason, maa'n gu maa'nkam Meneleo tiigim mi ji eek pui' ba titda gu gē'kam Antioko na sap pui' gē'kam ki'n jup daasa' ja bui gui' nam jai' ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios. Mui' tuumiñ xi namki ji gu' na sap ba'm guguuxdha' gu pui' na jax titda, ba' gui' cham jax ji chi'ik gē'kam ki'n jup xi dhai ja bui. Ba' giilhim bhai' ji bhaak jamit gui' nam asideos jum tii'ti'nda', nat gu' cham ja ko'raaru na mi'p bar gē'kam gu Meneleo, na gu' dhi' pu cham jir boxii'ñ gu Aroon.

Gu Antioko na gookim ji ja kokda' gu Jerusaleen oi'ñkam

Ba' maa'nnim na pai' dhuuk ka tu kokda gu gē'kam Antioko ja biim gu sandaarui'x chugi'ñ na ja kokda gu Ejipto kam ja'tkam, pui' ba tē kēē am gu Israel kam ja'tkam na mit sap pik ba' ba mua gui' jii' gē'kam Antioko. Gu' bak pui' pix tē kēē am ji, cham tu' na moor silhkam. Ba' nat pui' jii' ji chi kēē gu Jason, mu jimik Jerusaleen bhai' jim gē'kamta ja bui gui' nam jai' ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios.

Ba' cham ko'raaru gu gē'kam Antioko nat pai' dhuuk pui' ba ti kai gu dhi' pui' jii', na gu' ja'p jum aa' na mit ja'p xi dhuuk gu Israel kam ja'tkam nam ba' dai gui' pix mu ja'k ba kaichgida'. Ba' bhaamuk mu jii bhammi Jerusaleen xi ja baidhak gu sandaarui'x chugi'ñ. Mui' dho gu' ja koi gu Israel kam ja'tkam, gam jai' nat ja da'ngik ja u'uuk maakam

ja'k na ba' ja ga'ra nam jir tujuandam ka' pui' p̄ix cham ja namkidhat, gio nat b̄ix xi chu u'uuk mu ja'k Antiokiiya gux dha'ram tu namkim na bhai'x chu jai'ch kat ḡ' chiop.

Mi' dhir ba' gatuuk nat j̄'k gook oidha' bap duu, gio mui'p jii gu ḡ'kam Antioko ja b̄im gu sandaarui'x chugi'ñ nat ja kokdam gu Ejipto kam ja'tkam. Gu' ji na gu' gu Rooma kam ja'tkam, gui' nam bhammi dir ja'k oi'ñka' na pai' jax jir Itaalia d̄ibiir, nam gu'x io'm jix a'aichu'nda' nam pu tu duña' nam jax ilhii'ñdha', cham aa' am na gu ḡ'kam Antioko ja kokdai ja daam ji kikbu' gu Ejipto kam ja'tkam. Ba' j̄'kchi mu ja joot jamit gu ja ja'tkam tuk nam pu t̄i'np̄u' gu ḡ'kam Antioko na sap mi' dhir ja'k ba ḡixia' mu ja'k Siiria na pai'r ḡ'kam ka'.

Ba' gu ḡ'kam Antioko pui' mi' dhir ja'k jup ma ḡii, gu' ba' nat gu' giilhim jix io'm ba bhaam jia, ba' gu Israel kam ja'tkam p̄ix bhai' ji ja o'bhai'. Ba' mu joot maadit gui' nam iam p̄ix jir ja ḡ'ḡerkam tuk ka' gu sandaarui'x na Apoloonio t̄i' ja b̄im gu jai' sandaarui'x nam sap ja koo'np̄u' gu Israel kam ja'tkam gui' nam bhammi oi'dha'ka' Jerusaleen, gio nam ja ia'rsa' gu ja ba'bhak. Ba' t̄i' pu ba ja nii'ñ am gu Israel kam ja'tkam nam mui' ba jiiim gu sandaarui'x chugi'ñ gu ḡ'kam Antioko, gu' ji nam gu' cham ilhii'ñ nam jax kai'ñkam mui'p ba jiiim, nam gu' cham tu' jax bua gu tu' nar jix buam jum duukam kum gu' dhi' ki'n jup ba ilhii'ñdha' git nax bhaam gu ḡ'kam Antioko.

Ba' jano' pik bhammi ai mit Jerusaleen gui' j̄' gu sandaarui'x na pai' dhuuk pik cham tum juanda'. Ba' mui' ja koi mit gu chichio'ñ na mit j̄'k bha ja t̄i. Gio gu u'uub na mit mui' ja da'ngik ja u'uuk, gam a'aalh, nam sap ba' ja ga'lhidha' gu jai' ja'tkam nam jir tujajuandam tuk ka' pui' p̄ix cham ja namkidhat. Gio ba' na mit tu kuu b̄ix xikoolh dhir amuub bhai' na pai'r chiop ka' na sap ba' cham bhaai'n ka' na jaroi' mu bakia', ba' gui' nam j̄'kchi mui' t̄ix baapkik ka', bhai' pu ja koo'nda' am.

Ba' dai gui' na mit j̄'k cham jax ja dooda gu Israel kam ja'tkam, pu mai' boop jamit maakam ja'k jai' ḡ'ḡer kikcham, sia b̄ix gui' nam jai' ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios. Gu ḡ' chiop ba' bhai' pui' pup tu'ii'.

Gu ḡ'kam Antioko na ja chiña' gu ja'tkam nam ja bui tu daanda' gu didios tugi'ñ jup duiñxim

Ba' maa'n bap duu gu u'uan gu ḡ'kam Antioko na pui' ja'k jum kai'ch nam sap b̄ix ba tu daanda' gu ja'tkam ja bui gu didios tugi'ñ gup duiñxim b̄ix kap mu ja'p na j̄'x juugit jir ḡ'kam. Ba' dhi' pui' nat jax ja'k tu dai jano' na tu aagix ka', giilhim jix io'm cham jir am ka' no' cham tu' jax bua gu jaroi' jano' na pai' dhuuk cham tum juanda', gio no'm gan ja matgilhchu'n gu a'aalh, piam no'm gan tu jiñkui'ñ gu

u'uan, gui' na mi tu ua'nix nat jax tii gu Moisees nat pui' ja'k aa'ndhak gu Dios.

Gio ba' nat mu ja'p ja joot gu noonbi'n na pai' jax jir gē'gēr kikcham ka' bhai' Judaa nam sap bha ja'p ja tuttu' gui' nam bhaan mi tu ja makgirxi'ndha' gu didios gup duiñxim. Gio ba' na mit ja chia gu ja'tkam nam tu koodai gu sasoi' bhai' xi chu makgirxidha' gu didios jup duiñxim, gio na mit agree'n ja chia nam jugia' gu tooxkolh bakaax, ba' gui' nam jī'k cham aa' nam pui' tu duñia' na jax tu aagix buiñor gu gē'kam Antioko, pu bix ja koi mit.

Ba' gui' nam jī'k bhai'p oi'nka' Judaa gu jai' ja'tkam nam cham jir Israel kam ka', joidham ja ko'raaru gu pui' na jax ja'k ba tu aagix ka' buiñor gu gē'kam Antioko, nam gu' pu ja bui ba tu daanda' gu jai' didios gup duiñxim. Sia ji gu' bix jai' dhit ip gu Israel kam ja'tkam gui' nam eleniistas jum tīiti'nda', nam gu' diil kat pux joojoi'ndha' gu pui' nam jax ja'k tu jimda' gu Greesia kam ja'tkam.

Ku ba' gu'x io'm mui' aixka' am ip ji jai' gu Israel kam ja'tkam gui' nam asideos ja'k jup jum tīiti'nda'. Ba' na gu' cham ja ko'raarda' gu dhi' pui' ja'k, pu mai' boop jamit mu ja'k gampix jix chu gak kir, nam gu' kax aa' nam mi' pui' jiiimda' na jax tu aagix buiñor gu Dios.

Ku ba' gu' jai' mui' ja koi mit ip ji gu sandaarui'x chugi'n gu gē'kam Antioko gui' jī' nam asideos jum tīiti'nda', pui' na jax maa'n gu maa'nkam Eliasaar tīgim na mit gībiimik mua na cham aa' na jugia' gu tooxkolh bakaax nam tii chian na bha jugia'. Gio pui' na jax maa'n gu ubii na mit nii'nchudak ja tulhii'nchudhak ja koi gu xijum gook maamra'n nam cham aa' nam mi' pui' tu duñia' nam jax ja chian. Na gu' ja soo'mchulhdhix gu dhi' pui' ja'k nam cham pu tu buada', na gu' pui' ja'k tu aagix buiñor gu Dios.

Ba' nat tu' pik jix io'm gē'kam kī'n jix buam tu dooda gu gē'kam Antioko, nat pui' ja'k tu duu bhai' gē' chiop na gu dios jup duiñxim Juupiter jum tītgidam bhai' bar chiop ga'n ka'. Ba' jano' bhaan diciembre 167 B. X. bhaan gu oidha' bhai' ji chu makgirta gu sasoi'. Daman pup maa'n tooxkolh bhiji xi bai nat makgirxi gu dios jup duiñxim gui' na Juupiter tii'. Ba' dhix io'm cham jir am nat bhiji bai tu tooxkolh, nat gu' gu Dios ja soo'mchulh gu Israel kam ja'tkam nam saak cham kua'da' gu tooxkolh bakaax, gio nam cham makgirxi'ndha' gu pu chu'm. Ba' dhi' pui' nat jax tum duu, biipi' dir pu pui' ba tu a'gada' gu Daniel gui' na bhaankamu'n tu a'gada' gu Dios, nat bap duu jī'k maakob sientoidha' jano' dir na pui' jī' kai'chdha' na saak gatuuk pu'ni maa'n ka jai'chdhilhia' gu jax chu'm gē'kam na giilhim jix buam tomaat ka' na ba' pu'ni tu dooda'.

4. Gu Matatīyas gio gu maamra'n nam tu kokda' ja a'mkam gu Israel kam ja'tkam

Ba' gatuuk nat pai' dhuuk xijum maa'n masaa'n bap duu jano' dir nat gu gē'kam Antioko, Siiria kam, bhāi' gē' chiop bhāi' ji chu makgīrxi gu sasoi' gu dios jup duiñxim na pui' tii' Juupiter, maa'n gui' na jai' ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios na pui' tii' Matatīyas bhāi' jim bamii' nat tu kokda' ja a'mkam gu Israel kam ja'tkam nam ba'x bhāi' ba tu jimda' na jax jir am.

Pui' na jax maadit gui' nam jir noonbi'ñ ka' gu gē'kam Antioko na tii' chian gu Matatīyas na maa'n xi mua'ji gu soi' xi chu makgīrxi dha' gu dios jup duiñxim, gu' ji na gu' cham aa' na pui' tu duñia. Ba' gu nobii'ñ gu gē'kam jumai umua' gu maa'nkam na tu makgīrxi dha' gui' jī' gu dios jup duiñxim, ba' gui' pui'p tu duu ip, gu' ji nat gu' gu Matatīyas pu maa'n jimdam mua gui' jī' gu maa'nkam nat tu makgīrxi gu dios jup duiñxim, na gu' pui' ja'k tu aagix ka' gu ñio'ki'ñ gu Dios ja bui gu Israel kam ja'tkam nam sap pu'ñi pu maa'n jimdam ja koo'nda' gui' nam jī'k tu daanda' ja bui gu jai' didios gup duiñxim. Gio ba' nat iar ip gui' nam bhaan mi ka tu makgīrxi dha' gu dios jup duiñxim, gio biix jup mua ip gu nobii'ñ gu gē'kam gui' jī' na jaro' tu chian nam tu makgīrxi'ñdha' gu dios jup duiñxim.

Ba' pui' xi chu doodak pu mai' mii' gu Matatīyas ja biim gux chamaam maamra'n mu ja'k na pai'r gampix jix chu gak kir, na mit jum o'ñchom. Ba' gatuuk jai' saalhiom mu ja'k jup ji ja kai mit gu Israel kam ja'tkam, nam gu' pui'p bax aa' nam mi' pui' jiidma' na jax ja'k tu aagix buiñor gu Dios.

Gu ja'tkam tugi'ñ gu Matatīyas nam ba tu kokda' nam jix aa'nda' nam mi' pui' jiidma' na jax tu aagix buiñor gu Dios

Ba' jī'kchi maap xi ja jumpadak jamit gu sandaarui'x mu jii bhammi Judaa' bha ja'p na pai' jax jir gē' kiicham ka' na mit tu kokdam. Ba' tukaa'ñ cha'm jamit pix mui' ji jii nam ba' cham ilhii'ñdha' gui' nam bha ja'p oi'ñka'. Ba' ja ia'rsaim am gui' nam bhaan mi tu ja makgīrxi'ñdha' gu didios jup duiñxim, gio ba' nam xi ja matgilhdhidhat gu a'aalh gui' nam jī'k chakui matgilhdhix ka' na ba' bhaan jix maati' ka' nam jir Israel kam ka', gio ba' nam xi ja koodaidhat gui' nam bha ja'p jir ja noonob ka' gu gē'gērkam Siiria kam, gio jai' gu Israel kam ja'tkam nam pui' agree'n jup ja chianda' gu jai' Israel kam nam tu daanda' ja bui gu didios jup duiñxim.

Gu' ba' na gu' gu Matatīyas pu pui' bar jagi' ka' jia, ba' cham mui' jur nat am xi muu, ku ba' gu' biipi' dir pu gē'kam ki'n xi dhaasak ji gu ti iraab kam maraa'n na pui' tii' Juudas ja bui gu sandaarui'x chugi'ñ, na gu' dai dhi'x io'm jix maatit tu kokdada'. Ba' dhi' jī' na pui' tii'

Juudas nai' ji ja baidhak gu sandaarui'x na mit tu kokdam mu ja'p gē'gēr kikcham daman pup bīx jup xi ja ma'iich jamit gu Siiria kam ja'tkam na mit ja kokda jī'k baikim. Ba' jano' dir pui' ja'k ji chīit jamit gu ja'tkam gu Juudas na sap jir “Makabeo”, na ja'p kai'ñkam jup jum kai'ch nax io'm tu solhmon. Mi' dhir ba' bīx gu jajaa'nni'ñ gio dīilh “Makabeos” ba ja tīiti'nda' am. Gio ba' moo asmoneos ja'k jup ja tīiti'nda' am, na gu' pu'ñi ja'k tīigich maadit gui' nam jir ja bopxi kat.

Gu Juudas gui' nam Makabeo kī'n jup jix mat ka' na ba kīi'mpiga' gu chiop

Ba' gatuuk na mit pai' dhuuk ja kokdak ja ma'iich gu Israel kam ja'tkam gu Siiria kam, mui' ma jii gu Juudas bhammi Jerusaleen nat ba kīi'mpigam gu chiop. Ba' ja bīim gu sandaarui'x chugi'ñ bhai' ji iar jamit gui' na bhai' kīik gē' chiop nam bhaan mi tum makgīrxi'ñdha' gu dios jup duiñxim, jumai ba' bha kīi xibkam. Na gu' sap gui' na bhai' pu kīikat bīipi' dir cham kīi', nam gu' sap bhaan bha tu ja makgīrxidhimik gu sasoi' gu didios jup duiñxim. Ba' jano' bhaan diciembre 164 bhaan gu oidha' bīipi' dir nat ba' moo ba maaxir guch Xoi'kam, nat baik oidha' bap duu jano' dir nat pai' dhuuk gu gē'kam Antioko bhai' ji chu makgīrxi gu dios gup duiñxim gui' na pui' tīi' Juupiter, gui' nam ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios nam Makabeos jum tīiti'nda' gio bhai'p ji chu makgīrxi mit gu sasoi' gu silhkam Dios.

Ba' joidham jix bhai'm ilh jamit gu Israel kam ja'tkam, ma tu piastata mit ji gu' maa'n simaan juugit. Gio ba' nam pui' ja'k pup tu jimda' nam gammiji tu piastatda' nabap oidha' nam aajidha'. Ba' dhi' nam pai' dhuuk tu piastatda', Janukkaa jum tīiti'nda' na ja'p kai'ñkam jup jum kai'ch: Na pai' dhuuk jum a'ji na mit iimchuda gu Dios gu chiop.

Ba' nat pai' dhuuk pui' ba ti kai gu gē'kam Antioko, giilhim bhai' ji bhaam, ba' bīx bax ja koodam gu Israel kam ja'tkam. Gu' ji nat gu' am jup xi muu, cham tu' jax ji dhuuk.

Nam jax ja'k jir gē'gērkam kat gu jajaa'nni'ñ gu Juudas

Ba' jai' dhīt bhai'p ji bhaak jamit gu gē'gērkam Siiria kam ja bui gu Israel kam ja'tkam. Ba' nam kam kokda, maa'n gu Siiria kam sandaarui'x am pix mua gu Juudas, ba' gu sipdhi'ñ Jonataan bhaankamu'n mi jim gē'kamta ja bui gu Israel kam sandaarui'x. Mi' dhir ba' gatuuk jup jum gē'kamta ja bui gui' nam jai' ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, gio nat jum gē'kamta ip bīx kap na jī'x jir Judaa. Gu' ji nat gu' maa'nnim am jup xi mua gu jaro'i', ba' gu sipdhi'ñ Simoon gui' na daipu' pix ba bi'chu' gux chamaam nam jir jum jajaa'nnim, bhaankam mi'p jim gē'kamta ja bui gui' nam jai' ja

palhbui'ndha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, gio ba' biix kap jup jum gɛ'kamta na ji'x jir Judaa.

Ba' pui' cham jax ka kai'chdha' am gu Siiria kam ja'tkam nam jup ja titdada' gu Israel kam ja'tkam nam diilh ba tu gɛ'kam tuk ka' na pui'p jir Israel kam ka'. Gio ba' nam cham jax kai'chdha' sia kum pui' ja'k tu kuugalhdhidha' nam jax ja'k tu jimda'.

Na jax ja'k jir gɛ'kam kat gu Juan Irkaano

Gu' ji nat gu' pui' jaro' maadit jup ma mua gu Simoon daman pup gook gu maamra'n, dai ba' maa'n bii Juan Irkaano tiigim. Ba' dhi' bhaankam mi'p jim gɛ'kamta ja bui gui' nam jai' ja palhbui'ndha' gu Israel kam nam tu daanda' buiñor gu Dios, gio ba' pui' biix kap jup jum gɛ'kamta na ji'x jir Judaa. Ba' giilhim jix io'm jix chumñigam jup jum duu, gio ba' na biix aixim jix aichu'nda' na pu tu duñia' na jax ilhii'ndha'. Ba' jai' ja daam ji kikbu mu ja'p na pai' jax jir gɛ'gɛr kikcham ka', gui' na mu ja'p bipio' biix xikoolh dhir bhai' na pai' jax jir Judaa. Ba' jano' dir Judea ja'k pup ti tiiti' am gu ja'tkam.

Ba' mu ja'p nat pai' jax ja daam ji kikbu jai' dhit, jir di' am gui' nam idumeos jum tiiti'nda', nam jir mu ja'k kam na pai' pui' ti tii' Edom, na mit mu dir bha mai' boopok bha ja'p ji oi'ncha na pai' jax jurnip ja'k bipio' bhai' dhir na pai' jax jir Judea dibhir jano' na mit pai' dhuuk gu Arabia kam ja'tkam tu ja baabui' mu nam pai' oi'ñkat. Ba' gu Juan Irkaano ja chia nam sap mi' pui' jimia' nam jax ja'k tu jim gu Israel kam ja'tkam no'm jix aa' nam bha ja'p oi'ñka' na pai' jax jir Judea. Piam sap no'm gu' cham mi' pui' jimia', jum aa' nam ja'p ja'k jimia' bhai' dhir na pai' jax bhaan bipio' gu Judea dibhir. Gu' ba' nam gu'x aa' gu idumeos nam bha ja'p oi'ñka' na pai' jax jir Israel, pix cham jax tii mit, dai na mit bam matgilh na bhaan jix maati' ka' nam pui'p bar Israel kam ja'tkam ka'. Ba' gatuuk jumai bhai'p jum gɛ'kamtak gui' nam asmoneos jir jum jajaa'nnim, na pui'p jix aichu'nda' na pu tu duñia', na Alijaanru Janeo tiigich. Gui' ba' nat jano' muu 78 bhaan gu oidha' biipi' dir na ba' moo guch Xoi'kam ya' ba aaya'.

Nam jax ja'k tu jimda' gui' nam saduseos jum tiiti'nda' gio gu pariseos

Ba' jai' dhit gu asideos jup jix aa'nda' am na cham jaro' ja daam kiika' gu Judea kam ja'tkam, ba ja siispatu'nda' am gu gɛ'gɛrkam asmoneos. Ba' dhi' dhi ja'tkam saduseos ja'k ji ja tiit jamit, ba' pui' ja'k pup tu jimda' am na jax gu Greesia kam, gio nam pui' ja'k jup ilhii'ndha' nam jax ja'k ilhii'ndha' gui'.

Gio ba' nam pui' ilhii'ndha' nam jix io'm tu' ka'm ti nii'ndha' bhai' gɛ' chiop na pai'r Jerusaleen, gio biix sia gui' nam bhai' ja'k tu juanda' nam jai' ja palhbui'ndha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor

gu Dios. Jup jum aa'nda' am na jax pik ja'k jix io'm jix bhai' nam tu daanda' buiñor gu Dios, nam tu makgĩrxi'ñdha' pik gu sasoi'.

Dai ji nam gu' cham ti jĩgi'ñdha' no'm jup jix jai'ch gu noonbi'ñ gu Dios, gio nam cham ti jĩgi'ñdha' ip nam giop duduadhia' gu ja'tkam gui' na mit ba koi. Dai nam pui' ja'k pix ilhii'ñdha' na jax gux xidhuukam ja u'uan pui' na jax mi' na pai' tu daaxix nat jax ti'ĩk bijik gu Moisees.

Gio ba' jai' gu asideos maakam jup ilhii'ñdha' am ip na sap cham jir am nam gu gē'gērkam asmoneos gan ja kokdada' gu Siiria kam ja'tkam na mit pai' dhuuk ja ma'iich gu Israel kam ja'tkam nam cham mi' pui' ka jiimda' gu pui' nam jax ja'k tu jimda'. Ba' gui' cham tu' ja ko'raarda' nam gu asmoneos gu gē'gērkam jum kokdada' nam jix aagĩt nam jix io'm jir gē'gērkam ka'. Ba' dhi' jĩ' nam pui'm tiiti'nda' asideos, pariseos ja'k ji ja tiit jamit gu ja'tkam.

Ba' dhi' jĩ' nam pariseos jum tiiti'nda', joidham jix bhai' tu jiĩkui'ñdha' am mi' na pai' tu daaxix gu pui' na jax ja'k tu aagix buiñor gu Dios. Gio ba' nam mi' pui' jiimda', daman pup jai' tu' ka'm xi nii'ñdha' am sia ku cham pui' ja'k tu aagix buiñor gu Dios. Ba' nam pui' jĩ' xi chu bua't, ja'p jum aa'nda' am jĩ'x nam jir jix kiki' ja'tkam, cham tu' pui' na jax gu jai' ja'tkam.

Ba' ja ko'raarda' gu pariseos nam jir mamtuxi'ñdham ka' mi ja'p nam pai' jax tu chichiopi' ka' nam mi ja aagi'ñdha' gu jai' na jax ja'k tu aagix ka' buiñor gu Dios. Ba' pui'm aa'nda' am na dhi' pik jix io'm jum aa' nam mi' pui' duiñchu'nda', cham tu' pui' na jax nam tu makgĩrxi'ñdha' gu sasoi' gu Dios bhai' gē' chiop. Ba' dhi' jĩ' nam pariseos jum tiiti'nda', biix ti jĩgi'ñdha' am na jax ja'k mi tu ua'ñix gui' nat bijik tum ua'nak na jax tum buimik, cham tu' daipu' mi' na pai' tu ua'ñix nat jax ti'ĩk gu Moisees, pui' na jax mi' na pai' tu ua'ñix gu Salmos ta'm gio mi' na mit pai'p tu ua'nak gui' nam bhaankamu'n tu a'gimik gu Dios. Gio ba' nam ti jĩgi'ñdha' ip nam jix jai'ch gu noonbi'ñ gu Dios, gio nam ti jĩgi'ñdha' ip nam giop duduadhia' gu ja'tkam gui' na mit ba koi.

5. Gu Eroodes gu jajaa'nni'ñ nam ja buir gē'gērkam kat gu Israel kam ja'tkam

Gu Rooma kam na mit ja daam kikbu gu Siiria kam gio ba' gu Jerusaleen oi'ñkam

Ba' jano' gook gu maamra'n gu gē'kam Alijaanru Janeo tu kokdatu'nda' am na sap ba' maadit mi jim gē'kamta' na pai' jax jir Judea. Ba' maa'n gu maa'nkam nar idumeo, Antiipatro tiigim, na giilhim biix aixim jix aichu'nda' na pu tu duñia' bhai' Judea, mu ja'k xi siis gui' na palhiip pix jix aichu'n na pu tu duñia', na gu' diilh pui'p jix aa' nam

gē'kamta' cham jī'k jurni'ñ kī'n. Ba' jano' gu Rooma kam gui' nam bhammi dīr oi'dha'ka' na pai' jax jir Itaalīa dībiir, giilhim jix io'm bax aichu'nda' am nam pu tu duñia', bīix kap tu daam ba kīika' am na jī'x jir oi'ñga'n. Ba' jano' 65 bhaan gu oidha' bīipi' dīr na ba' moo guch Xoi'kam ya' ba aaya', gu ja gē'kam tuk gu sandaarui'x gu Rooma kam, Pompeeyo tīgim, ja kokdak ja daam ji kikbu gu Siiria kam. Bīix ba' mu ja'p juugit tu dai na bīix bhammi dīr ja'k bar ja mo' ka' Rooma na mi ja'p juugit tu daam kīika'.

Ba' gatuuk jī'k gook oidha' kī'n bhai' ji ja kokda gu Pompeeyo gu Jerusaleen oi'ñkam, ba' gu Rooma kam pui' ja'k maa'n ñi'ook jum duu mit nam gē'kam kī'n daasa' gui' nat siis gu Antiipatro. Gu' gu Antiipatro dīilh ji nax aa' nar gē'kam ka', pui' kut ba' bīix pui' tu duu na jax ja'k jix bhai' ji buusnia' ja bui gu Rooma kam. Ba' gu Rooma kam mi dai mit Judea na ba' mi'r ja nob ka'. Gio ba' gu maraa'n Eroodes, gui' nam ja'pni ja'k jix mat ka' gu ja'tkam Gē' Eroodes, mu ja'k jup dai mit na pai' jax jir Galilea na ba' mi'r gē'kam ka'.

Na bhaan tu a'ga gu gē'kam Eroodes gio gu bopxi'ñ

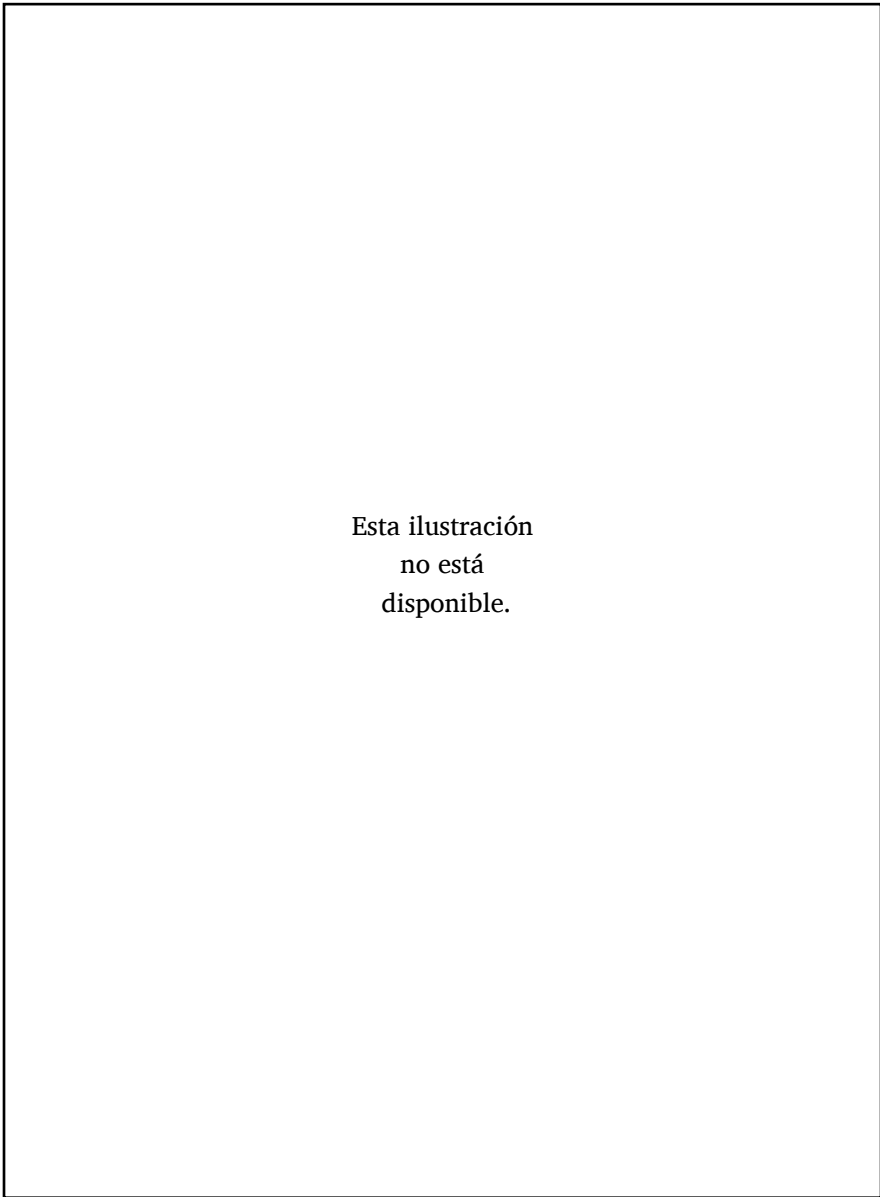
Ba' gatuuk, 40 bhaan gu oidha' bīipi' dīr na ba' moo guch Xoi'kam ya' ba aaya', gu Rooma kam ja'tkam mi dai mit gu Eroodes na mi'r gē'kam ka' Judea. Gu' ji nat gu' baik oidha'p duu nat ba' ka ja ma'iich gu Jerusaleen oi'ñkam nat ba' bhai' jim gē'kamta na jī'x jir Judea. Ba' giilhim jix buam pix tomaat ka' gu Eroodes, pui' na jax nat ja koi gui' nam jī'k ka bi'chgīt gui' nam jir jum jajaa'nnim gu asmoneos, daman pup gook gui' nam jir bipnaga'n kat pup xi ja koi, daman baik gu maamra'n. Gio gam na ja bui tu daan gu jai' didios gup duiñxim, pui' kum ba' tīix kī'ñi'nda' gu Israel kam ja'tkam, na gu' pu'ñi buam pix tu buada'. Ba' gu Eroodes nax aa'nda' nam jix kīigalhi'ñdha' gu Israel kam ja'tkam, xi chu chia nam ja kī'mpixdha' gu ja chiopi', na gu' dīlhkat ja'p moop ko'raarda' gu Eroodes na tu chianda' nam jup ja buada' gu bhibhi'ñbak ba'bhak gux a'bhar. Ba' dhi' jī' na pui' tīi' Eroodes jir di' gui' na jano' bhai'r gē'kam ka' Judea nat pai' dhuuk bhai' maaxir guch Xoi'kam. Gatuuk ba' am jup xi muu.

Ba' gu maraa'n Arkelao bhaankamu'n bhai'p jim gē'kamta bīix kap na jī'x jir Judea. Gu' ji na gu' pui' giilhim jix buam pix jup tomaat ka' ja'p na jax gu taata'n kat. Ba' gu Rooma kam jumai mu joot jamit na bhai'r gē'kam ka' Judea. Ba' gui' na Pilaato tīi' gio ba' gu Peelis ip gio ba' gu Pesto ip ja aa' bhaan gu u'uan mi' nat pai' tum ua'nak gatuuk na pai' dhuuk ya' xi oilhimik guch Xoi'kam na mi a'ga na tu' jax jum buimik.

Gu' ba' gu jumai Eroodes gui' nam pui' ja'k jup tīiti'nda' gu ja'tkam Eroodes Antiipas, na pui'p jir maraa'n gu Gē' Eroodes, mu ja'k jup jir gē'kam ka' Galilea. Ba' dhi'r di' nat ja chia gu tujuandam tugi'ñ nam

mu'aa' gu Juan Ja'tkam Bopkondam. Dhi' pĳx jir di' nat pu tĳi na bia' kuińcha gu Jesus nam tulhiińchuda' pĳam ku gu' cham.

Gu' ba'p jir kuulsi'ń ĳp gu Gĕ' Eroodes gui' nat tu chia nam mu'aa' gu Jakoobo gui' nar nobii'ń kat guch Xoi'kam. Gu' ba' gui' nat jaroi' buińor tu a'gak gu Paablo nat jum palhbui, gui' na pui'p jir nobii'ń kat guch Xoi'kam, jir di' pĳx ĳp gu Gĕ' Eroodes gu boxii'ń nat buińor tu a'gak, gui' nam pui' ja'k tĳiti'nda' gu ja'tkam Eroodes Agriipa.

Esta ilustración
no está
disponible.

Gu Rooma kam ja'tkam nam ja daam kīika' gu Judaa kam

Ba' nam pai' dhuuk ja daam kīika' gu Rooma kam gam gu jajaa'nni'ñ gu Eroodes ja bui gu Judea kam ja'tkam gio gu Galilea kam, dhi' dhi gē'gērkam cham tu' ja soo'mchulhdhak jamit gu pui' nam jax ja'k tu jimda' gu Israel kam ja'tkam. Cham tu' jax jum aa'nda' am ja bui, nam gu' cham jax kai'chdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu kokda' ja bui gu Rooma kam, gio nam gu' tu namki'ñdha' na jī'k aagix ka' nam namki'ñdha' gu gē'kam.

Ba' cham tu' ja kīigalhi'ñdha' am gu Israel kam ja'tkam gu Rooma kam. Ku ba' gu' mui' dhīt tu namki'ñdha' am ji na jī'k bhaan bipio'da' gu gē'kam Rooma kam, gio nam jix bhāi' pix ja titdada' gu Rooma kam. Ba' gu tu' no'm jax bax dhuñiik, gui' ja'k dai ja tikkada' am nam jaroī' dīih pur ja gē'gērkam tuk, nam jir di' gui' nam jai' ja palhbui'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, gio gu jai' ja bui nam bhāi'm jumpa'nda' bīix gui' nam jī'k jir jix a'aixkam ka' nam pui'm tīiti'nda' Sanedriin, jai' ba' rabiinos ip gui' nam tu mamtuxi'ñdha'.

Ba' jai' dhīt nam jix chu kokdam ka' gu Israel kam ja'tkam ja bui gu Rooma kam, selootes jamit ja tīit. Ba' gatuuk tu kokda mit dho jano' 70 bhaan gu oidha'.

Nam mui' gu ja'tkam pui' ilhii'ñ nar joidham gu pui' nam jax ja'k tu jimda' gu Israel kam ja'tkam

Ba' jano' nat pai' dhuuk maaxir guch Xoi'kam, mui' kap oi'ñka' am gu Israel kam ja'tkam na jai' dīppir bhaan bipio'da' nam pai' jax jir gē'gērkam ka' gu Rooma kam ja'tkam. Ba' mui' jai' dhīt gui' nam cham jir Israel kam, ja ko'raarda' nam jax ja'k tu jimda' gu Israel kam ja'tkam, na gu' sap jix io'm jir joidham, nam gu'p kai'chdha' na maa'n pix jai'ch gu Dios nax io'm jir Gē'kam. Ba' pui' pix bam aa' am na cham tu'r am nam tu daanda' ja bui gu didios jup duiñxim, nam gu' sap pui' pix ja'k ba ji buanda' nam cham ja jur bia' no'm gan tu daan ja bui.

Ba' nam xi ja nīi'ñdha' nam jax ja'k tu jimda' gu Israel kam ja'tkam nam pui' tu kuugalhdhidha' na jax tu aagix ka' buiñor gu Dios nam tu buada', jir joidham nam pu'ñi ja'k bua't tu duduaka'. Ba' mui' jai' dhīt jup bax aa'nda' am nam sap pui'p bar Israel kam ka', gio nam pui' ja'k jup ba tu jimda' na jax gu Israel kam. Ba' jai' sia ku'm cham aa' nam jir Israel kam ka', ku gu' ti jīigi'ñdha' am ji na maa'n pix jai'ch gu Dios nar Gē'kam, gio na mit ma tu daañim buiñor gu Dios mu ja'p nam pai' jax jum jumpa'nda' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor gu Dios, gio nam mi tum mamtuxi'ñdha'.

ÍNDICE COMPLETO

Gu Dios na bap duñia' gu oi'ñga'n gio gux dhaam

1. Gu Dios na bap duñia' gu oi'ñga'n gio gux dhaam
(*Na mi' dhir boosgix Jeenesis 1:1-2:4*) 1
2. Gu Dios na bap ja duñia' gook gu ja'tkam, maa'n chio'ñ,
maa'n ba' ubii
(*Na mi' dhir boosgix Jeenesis 2:5-25*) 3
3. Nam cham mi' pui' ka jimia' gu gook ja'tkam nat jax ja
chia gu Dios
(*Na mi' dhir boosgix Jeenesis 3*) 4
4. Gu Adaan gio gu Eeba nam ba ja tigia' gu a'aalh
(*Na mi' dhir boosgix Jeenesis 4-5*) 7
5. Gu Dios na ba tisaa'ñdha' gu suudai' na ji'x oi'ñga'n
(*Na mi' dhir boosgix Jeenesis 6-9*) 9
6. Gu Dios na pui' ja'k ba tu duñia' nam biix aixim bhai' ji chu
ñiokcha' gu ja'tkam, nam maa'n ñi'ook ki'n ka tu a'gada'
(*Na mi' dhir boosgix Jeenesis 11:1-9*) 12

Gu Dios na bhaan ti tigia' gu Abram nar tujuandam tugi'ñ ka' gio ba' gu maraa'n Isaak

7. Gu Dios na bhaan ti tigia' gu Abram nar tujuandam tugi'ñ ka'
(*Na mi' dhir boosgix Jeenesis 11:10-12:20*) 13
8. Gu Abram gio gu Lot nam cham maap ka tu oi'ñka'
(*Na mi' dhir boosgix Jeenesis 13*) 14
9. Gu Abram na ba palhbuidha' gu jiikulhi'ñ Lot
(*Na mi' dhir boosgix Jeenesis 14*) 16

10. Gu Dios na pui' ba tiida' gu Abram nam maa'n tigia' gu alhii
(*Na mi' dhir boosgix Jeenesis 15*) 18
11. Na ba maaxilhia' gu Ismail, maraa'n gu Abram
(*Na mi' dhir boosgix Jeenesis 16*) 19
12. Gu Abram nam gook dit maa'n ñi'ook bap duña' gu Dios
(*Na mi' dhir boosgix Jeenesis 17:1–18:15*) 19
13. Gu Dios na ba ja kooda' tai ki'n gu Gomorra kam ja'tkam
gio ba' gu Sodooma kam
(*Na mi' dhir boosgix Jeenesis 18:16–19:38*) 22
14. Na ba maaxilhia' gu Isaak, maraa'n gu Abraam
(*Na mi' dhir boosgix Jeenesis 21*) 27
15. Gu Dios na xi mamai'chikda' gu Abraam no' moo silhkam
jix biñak buiñor
(*Na mi' dhir boosgix Jeenesis 22*) 28
16. Na ba mukia' gu Saara binga'n gu Abraam, gio gu ja mar
Isaak na ba bhiiya' gu Rebeeka
(*Na mi' dhir boosgix Jeenesis 23–24*) 29
17. Na ba mukia' gu Abraam
(*Na mi' dhir boosgix Jeenesis 25:1–18*) 33

Na bhaan tu a'ga gu Jakob gio ba' gu maraa'n Josee

18. Gu Jakob maraa'n gu Isaak na iatgidha' gu ja'nni'ñ Esauu
na mit maap maaxir
(*Na mi' dhir boosgix Jeenesis 25:19–28:22*) 35
19. Gu Jakob na mummi ja'k ba daaka' buiñor gu kuuxi'ñ Labaan,
mi' ba' bhai' ji ja u'ya' gu gook maamra'n
(*Na mi' dhir boosgix Jeenesis 29–33; 35–36*) 40
20. Gu Josee maraa'n gu Jakob nam ba bhiiika' mu ja'k Ejipto,
mikkat mu bar gɛ'kam ka'
(*Na mi' dhir boosgix Jeenesis 37–41*) 47
21. Gu Josee na ja biim bap tui'ka' gu jajaa'nni'ñ
(*Na mi' dhir boosgix Jeenesis 42–45*) 55
22. Gu Jakob na biix ki'n mui' ba jimia' mu ja'k Ejipto
(*Na mi' dhir boosgix Jeenesis 46–50*) 58

**Na ja palhbuidha' gu Dios gu Israel kam ja'tkam nam
bubuakia' mi' dhir Ejipto nam pai' tu ja juantu'n**

23. Gu Ejipto kam ja'tkam nam ba ja tulhiinchuda' gu Israel
kam ja'tkam
(*Na mi' dhir boosgix Eksodo 1*) 63
24. Gu Moisees na bax ja palhbuidham ka' gu Israel kam ja'tkam
(*Na mi' dhir boosgix Eksodo 2:1-22*) 64
25. Gu Dios na ba chiñia' gu Moisees na ja palhbuidha' gu
Israel kam ja'tkam nam bubuakia' mi' dhir Ejipto
(*Na mi' dhir boosgix Eksodo 2:23-4:31*) 66
26. Gu Paraoon na cham aa'nda' nam jimia' gu Israel kam
ja'tkam mi' dhir Ejipto
(*Na mi' dhir boosgix Eksodo 5-10*) 69
27. Gu Paraoon gui' na mi'r gø'kam Ejipto na ja jootsa' gu
Israel kam ja'tkam nam jimia' mi' dhir Ejipto
(*Na mi' dhir boosgix Eksodo 11:1-13:16*) 71
28. Na ba ja palhbuidha' gu Dios gu Israel kam ja'tkam nam
bubuakia' mi' na pai' suu'n gux Bi' Suudai'
(*Na mi' dhir boosgix Eksodo 13:17-15:21*) 74

**Gu Israel kam ja'tkam nam ba machia' nam jax ja'k tu'
ka'm nii'ndha' gu Dios**

29. Gu Israel kam ja'tkam nam ba jimia' mi' dhir na pai' suu'n
gux Bi' Suudai', silh jam pu bhÿya' mu ja'k gø' oidha'
ta'm na Sinaii tii'
(*Na mi' dhir boosgix Eksodo 15:22-17:16*) 77
30. Gu Dios na pui' ja'k tu ja daaxdha' gu Israel kam ja'tkam na
gammiji ja a'm ti niidhidha' no'm mi' pui' xi jim na jax jix aa'
(*Na mi' dhir boosgix Eksodo 19:1-20:20*) 80
31. Gu Dios na aagi'ndha' gu Moisees nam jax ja'k ja buada'
gu tujuandam gio gui' nam ti ïxi'ndha'
(*Na mi' dhir boosgix Eksodo 20:21-23:33*) 82
32. Gu Moisees na i'ir ki'n ja jupsusa' gu Israel kam ja'tkam na
bhaan jix maati' ka' nam pui' tu kuugalhdha' na mit jax ja'k
tii gook dit gu Dios
(*Na mi' dhir boosgix Eksodo 24*) 85

33. Gu Dios nap titdada' gu Moisees na ja chiñia' gu Israel kam ja'tkam nam kiisa' gu jannulh ba'aak nam mi' dhir mu daanda'
(*Na mi' dhir boosgix Eksodo 25:1-31:11 gio ba' Lebitiko 24:1-9*) . . . 87
34. Gu Israel kam ja'tkam nam bam ua'tulhdha' buiñor gu Dios, maa'n jup duñia' am gu bheseer nam buiñor tu dañia'
(*Na mi' dhir boosgix Eksodo 31:18-34:35*) . . . 90
35. Gu Israel kam ja'tkam nam ba kiisa' gu jannulh ba'aak na pai' ti nii'ñdha' gu Dios
(*Na mi' dhir boosgix Eksodo 35-40*) . . . 93

Gu Dios na aagi'ñdha' gu Moisees nam jax ja'k tu makgixi'ñdha' gu Israel kam ja'tkam gio ba' nam jax ja'k tu piastatda'

36. Gu Dios na aagi'ñdha' gu Moisees nam sap tu' tu makgixi'ñdha' gu Israel kam ja'tkam
(*Na mi' dhir boosgix Lebitiko 1-7; 17 gio ba' Números 5; 15:1-31; 28:1-15*) . . . 95
37. Gu tujuandam nam ba tibgata' nam mui' ji chu juana' miji irban dir gu jannulh ba'aak
(*Na mi' dhir boosgix Lebitiko 8-9*) . . . 99
38. Na jax ja'k aagix ka' nam tu buada' miji chiop gui' nam mi tu juan
(*Na mi' dhir boosgix Lebitiko 21-22*) . . . 101
39. Gook gu maamra'n gu Aroon nam bam ua'tulhdha' buiñor gu Dios, pu ko'ya'm ba'
(*Na mi' dhir boosgix Lebitiko 10:1-7*) . . . 101
40. Gu Dios na aagi'ñdha' gu Moisees nam tu' jax dhuñia' gu Israel kam ja'tkam
(*Na mi' dhir boosgix Lebitiko 11*) . . . 102
41. Gu Dios na aagi'ñdha' gu Moisees na tu' pui' ja bua gu ja'tkam na ba' cham kiki' ka' gu ja tutku' buiñor gu Dios
(*Na mi' dhir boosgix Lebitiko 12-15 gio ba' Números 19*) . . . 103
42. Gu Dios na jai'p aagi'ñdha' gu Moisees na jax ja'k aagix ka' nam tu kuugalhdhidha' gu Israel kam ja'tkam
(*Na mi' dhir boosgix Lebitiko 18-20*) . . . 106

43. Gu Dios na aagi'ndha' gu Moisees nam pai' dhuuk tu piastatda' gu Israel kam ja'tkam nam tu daanda' buiñor
(*Na mi' dhir boosgix Lebiitiko 16; 23 gio ba' Nuumeros 28:16–29:40*) . . . 107
44. Nam tulhiinchudai mu'aa' maa'n gu maa'nkam na cham tu' ka'm tiigii giilhim ai'chuxdha' gu Dios
(*Na mi' dhir boosgix Lebiitiko 24:10-23*) . . . 111
45. Gu Dios na aagi'ndha' gu Moisees na jax ja'k aagix ka' ja bui gui' nam bia' gu dippir gio gu ba'bhak
(*Na mi' dhir boosgix Lebiitiko 25*) . . . 112
46. Gu Dios na aagi'ndha' gu Moisees nam jax ja'k duña' gu ja'tkam no'm tu'x maakim gu Dios
(*Na mi' dhir boosgix Lebiitiko 27*) . . . 113

Gu Israel kam ja'tkam nam bam tulhiina' mu ja'p gampix jix chu gak kir

47. Gu Dios na chiña' gu Moisees na ja daasa' biix gu Israel kam ja'tkam, dilhkob sap ba' ja chiña' nam oi'ncha' gui' nam jir ja bopxi gu biix ji'ma'n gu mambhiix gook gu maamra'n gu Jakob
(*Na mi' dhir boosgix Nuumeros 1–2*) . . . 115
48. Gu Dios na ja a'm ti tigia' gui' nam ji'k jir bopxi'n gu Lebi nam mi tu juanda' irban dir gu jannulh ba'aak
(*Na mi' dhir boosgix Nuumeros 3–4; 7–8*) . . . 116
49. Gu Dios na aagi'ndha' gu Moisees nam jax ja'k tu buada' gui' nam tu iimchuxi'n gu Dios
(*Na mi' dhir boosgix Nuumeros 6; 30*) . . . 118
50. Gu Israel kam ja'tkam nam ba jimia' mi' dhir nam pai' tibiaput sonpan gu oidha' na Sinaii tii', mu ja'k jam ba' ji bhiiya' na pai'r Kanaan
(*Na mi' dhir boosgix Nuumeros 9:15–10:36*) . . . 119
51. Nam gookim bhaakui biix aixim kai'chdha' gu Israel kam ja'tkam buiñor gu Dios
(*Na mi' dhir boosgix Nuumeros 11*) . . . 120
52. Gu Mariiya gio gu Aroon nam jix jiigak ka' gu Moisees
(*Na mi' dhir boosgix Nuumeros 12*) . . . 121

53. Gu Israel kam ja'tkam nam mui' ba ja jootsa' mambhiix
daman gook gu ja'tkam nam ti tii'mpu' mu Kanaan
(*Na mi' dhir boosgix Nuumeros 13-14*) . . . 121
54. Gu Koree gio gu Dataan gio ba' gu Abiraam nam jum
ua'tulhdha' buiñor gu Dios
(*Na mi' dhir boosgix Nuumeros 16-17*) . . . 123
55. Gu Moisees gio gu Aroon nam cham am bua' buiñor gu Dios
(*Na mi' dhir boosgix Nuumeros 20:1-13; 22-29*) . . . 125
56. Gu Israel kam ja'tkam nam jix bhaak ka', ba' gu Dios mu
ja joochxidha' gu kooko' nam ja ki'mna'
(*Na mi' dhir boosgix Nuumeros 20:14-21; 21:4-9*) . . . 126
57. Gu Israel kam ja'tkam nam gok kap tu mai'chia' nam tu kokda'
(*Na mi' dhir boosgix Nuumeros 21:21-35*) . . . 127
58. Na jax jum duñia' gu Balaam gio gu g'e'kam gu Moab kam
(*Na mi' dhir boosgix Nuumeros 22-25; 31*) . . . 127
59. Gu Moisees na giop ba ja daasa' gu Israel kam ja'tkam
(*Na mi' dhir boosgix Nuumeros 26*) . . . 132
60. Gook gui' nam jir maamra'n gu Jakob, gu ja bopxi, nam jup
titdada' gu Moisees na ja makia' gu dibiiir ja'pni xia'lhbui
dhir ja'k gu Jordaan Ak
(*Na mi' dhir boosgix Nuumeros 32*) . . . 133
61. Gu Dios nap ja titdada' gu Israel kam ja'tkam nam a'lhich
bam jaixdha' gu dibiiir mi' Kanaan
(*Na mi' dhir boosgix Nuumeros 27:1-11; 34-36*) . . . 133

**Gu Moisees na ja guguuxi'ñdha' gu Israel kam ja'tkam
nam tu' ka'm nii'ñdha' gu Dios na ba' moo bar daipu' ka'**

62. Gu Moisees na ja aagi'ñdha' gu Israel kam ja'tkam na mit
mu ja'p maaxir gampix jix chu gak kir nam jax ja'k
tui'ñgida'
(*Na mi' dhir boosgix Deuteronomio 1-11*) . . . 137
63. Gu Moisees na ja aagi'ñdha' gu Israel kam ja'tkam na jax
tu ua'ñix gu ñio'ki'ñ gu Dios nam ba' ti'ñchoka'
(*Na mi' dhir boosgix Deuteronomio 12-26*) . . . 141

64. Gu Moisees na ja aagi'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam
jax ja'k tui'ñgida' na ba' moo pu bar daipu' ka'
(*Na mi' dhir boosgix Deuteronomio 27–30*) . . . 143
65. Na ba mukia' gu Moisees, gu Josuee ba' bhaankamu'n mi
ji bi'ya' na ja aagi'ñdha' gu Israel kam ja'tkam nam jax
ja'k tui'ñgida'
(*Na mi' dhir boosgix Numeros 27:12-23*
gio ba' Deuteronomio 31–34) . . . 144

**Gu Israel kam ja'tkam nam ja daam ji kikbu'
gu Kanaan oi'ñkam**

66. Gu Josuee na ja baidhika' gu Israel kam ja'tkam nam
baasi'n dir ja'k bubuakia' mi' na pai' bhiix gu Jordaan Ak
(*Na mi' dhir boosgix Josuee 1–5*) . . . 147
67. Gu Israel kam ja'tkam nam ba ja kooda' gu Jerikoo oi'ñkam
(*Na mi' dhir boosgix Josuee 6*) . . . 149
68. Gu Israel kam nam tiix ja koodam ka' gu Ai oi'ñkam
(*Na mi' dhir boosgix Josuee 7–8*) . . . 150
69. Gu Gabaoon oi'ñkam na mit jax ja'k ja iatgidha' gu Israel
kam ja'tkam
(*Na mi' dhir boosgix Josuee 9*) . . . 153
70. Gu Israel kam nam mui' kap ja kooda' gu Kanaan oi'ñkam
(*Na mi' dhir boosgix Josuee 10–12*) . . . 154
71. Gu Josuee na a'lhiok ba ja makia' gu dippir gu mambhiix
daman gook ja bopxi gu maamra'n gu Jakob
(*Na mi' dhir boosgix Josuee 13–22*) . . . 155
72. Gu Josuee na daipu' xi ja aa'ñdhai gu Israel kam ja'tkam
nam jax ja'k mi' pui' jiiimda' na ba' ja a'm ti niidhidha' gu
Dios
(*Na mi' dhir boosgix Josuee 23–24*) . . . 157

Gui' nam ja silhka'nda' gu Israel kam ja'tkam

73. Gu Israel kam ja'tkam nam cham mi' pui' ka jiiimda' na jax
jix aa' gu Dios
(*Na mi' dhir boosgix Jueses 1:1–3:6*) . . . 159

74. Gu Dios na pui' ba tu duñia' nam ja silhka'nda' gu Israel kam ja'tkam gui' nam ja buir gɛ'gɛrkam ka' (Na mi' dhir boosgix Jueses 3:7–5:31) . . . 160
75. Gu Gedeoon na ja palhbuidha' gu Israel kam ja'tkam nam ja daam ka kiika' gu Madian kam ja'tkam (Na mi' dhir boosgix Jueses 6:1–8:29) . . . 163
76. Gu Dios na jai' gɛ'gɛrkam ki'n jup ba ja darsa' ja bui gu Israel kam ja'tkam (Na mi' dhir boosgix Jueses 8:30–12:15) . . . 165
77. Gu Sansoon na ja palhbuidha' gu Israel kam ja'tkam nam ja daam ka kiika' gu Pilistea kam ja'tkam (Na mi' dhir boosgix Jueses 13–16) . . . 167
78. Gu Rut na ba machia' na jax ja'k buiñor jix biiñak ka' gu Dios (Na mi' dhir boosgix Rut 1–4) . . . 169

Na bhaan tu a'ga gu Samuel gui' nar gatuuk kam gui' na ja silhka'nda' gu Israel kam ja'tkam gio gu Sa'uul gui' nar biipi' kam gui' na jir ja gɛ'kam tuk kat ip

79. Gu Samuel na bhaankam ba tu a'gada' gu Dios (Na mi' dhir boosgix gu biipi' kam ua'na'n gu Samuel 1–3) . . . 173
80. Gu Pilistea kam nam ja kokdai ja daam ji kikbu' gu Israel kam ja'tkam (Na mi' dhir boosgix gu biipi' kam ua'na'n gu Samuel 4–7) . . . 175
81. Gu Dios na gɛ'kam ki'n ba daasa' gu Sa'uul ja bui gu Israel kam ja'tkam (Na mi' dhir boosgix gu biipi' kam ua'na'n gu Samuel 8:1–13:2) . . . 178
82. Gu Sa'uul na cham mi' pui' ka jimda' na jax jix aa' gu Dios (Na mi' dhir boosgix gu biipi' kam ua'na'n gu Samuel 13:3–15:35) . . . 181
83. Gu Dios na gɛ'kam ki'n ba daasa' gu Dabii ja bui gu Israel kam ja'tkam (Na mi' dhir boosgix gu biipi' kam ua'na'n gu Samuel 16:1–13) . . . 184
84. Gu Dabii na ba saasbidha' gu Sa'uul (Na mi' dhir boosgix gu biipi' kam ua'na'n gu Samuel 16:14–23) . . . 185

85. Gu Dabii na mu'aa' maa'n gu maa'nkam na giilhim jix
io'm jir gɛ' ka' nar Pilistea kam sandaarui'x
(*Na mi' dhir boosgix gu bëpi' kam ua'na'n gu Samuel 17:1–18:5*) . . . 186
86. Gu Sa'uul na bax bhaam ka' buiñor gu Dabii gio ba' na
tiix mu'aam ka'
(*Na mi' dhir boosgix gu bëpi' kam ua'na'n gu Samuel 18:6–20:42*) . . . 188
87. Gu Dabii na mai' ba dai'ñña' na gu'x iibhi'ñdha' gu
Sa'uul na tiix mu'aam ka'
(*Na mi' dhir boosgix gu bëpi' kam ua'na'n gu Samuel 21–23*) . . . 191
88. Gu Dabii na cham mu'aa' gu Sa'uul na gookim tii mia'n
ji bhiiya'
(*Na mi' dhir boosgix gu bëpi' kam ua'na'n gu Samuel 24–27*) . . . 194
89. Gu Sa'uul na ba mukia' ja biim gu maamra'n nam ka tu
kokdada' ja bui gu mui' sandaarui'x
(*Na mi' dhir boosgix gu bëpi' kam ua'na'n gu Samuel 28–31*
gio ba' gu bëpi' kam u'uan na Kroonikas tii' 10) . . . 197

Gu Dios na gɛ'kam ki'n ba daasa' gu Dabii ja bui gu Israel kam ja'tkam

90. Gu Dabii na bam gɛ'kamta' ja bui gu Israel kam ja'tkam
(*Na mi' dhir boosgix gu gatuuk kam ua'na'n gu Samuel 1–6; 8–10*
gio ba' mi' dhir gu bëpi' kam u'uan na
Kroonikas tii' 11–16; 18–20; 26:29–27:34) . . . 201
91. Gu Dios na ba aagi'ñdha' gu Dabii na jax ja'k tu duña'
gatuuk buiñor
(*Na mi' dhir boosgix gu gatuuk kam ua'na'n gu Samuel 7*
gio ba' gu bëpi' kam u'uan na Kroonikas tii' 17) . . . 205
92. Gu Dabii gui' nar gɛ'kam nax io'm bam ua'tulhdha'
(*Na mi' dhir boosgix gu gatuuk kam ua'na'n gu Samuel 11–12*) . . . 207
93. Gu Absaloon na bhai' ji bhaamu' buiñor gu taata'n Dabii
gui' na mi tiir gɛ'kam ka' na ji'x jir Israel
(*Na mi' dhir boosgix gu gatuuk kam ua'na'n gu*
Samuel 11:3; 13–15; 23:34) . . . 210
94. Gu Dios na pui' ba tu duña' na cham pui' ji chu buusnia'
na jax tii ilhii'ñdha' gu Absaloon
(*Na mi' dhir boosgix gu gatuuk kam ua'na'n gu Samuel 16–20*) . . . 212

95. Gu Dabii na ba tu jumpada' biix aixim gu tu' na ki'n jup
duña' gu chiop
(*Na mi' dhir boosgix gu gatuuk kam ua'na'n gu Samuel 24*
gio ba' mi' dhir gu bëpi' kam u'uan na
Kroonikas tii' 21:1-26:28; 28:1-29:22a) . . . 216
96. Gu Dabii na ba ja ua'na' ji'kchi gu alabaa'n na jax ja'k tu
daanda' buiñor gu Dios
(*Na mi' dhir boosgix gu gatuuk kam ua'na'n gu Samuel 22-23*
gio gu bëpi' kam u'uan na Kroonikas tii' 16
gio ba' Salmos 18; 96; 105:1-15) . . . 219
- Gu Israel kam ja'tkam nam cham maa'n ñi'ook kap duuka'**
97. Gu Salomoon maraa'n gu Dabii na bhai' bar gø'kam ka'
biix kap na ji'x jir Israel, ba' dhi' bar baik ka' am nam
bhai' ba bubuakia' nam jir gø'gørkam ka' Israel
(*Na mi' dhir boosgix gu bëpi' kam u'uan na Reyes tii' 1:1-2:12*
gio ba' gu bëpi' kam u'uan na Kroonikas tii' 29:22b-30) . . . 223
98. Gu Salomoon na mi'p bar gø'kam ka' Israel
(*Na mi' dhir boosgix gu bëpi' kam u'uan na Reyes tii' 2:13-4:34*
gio ba' gu gatuuk kam u'uan na Kroonikas tii' 1) . . . 225
99. Gu Salomoon na maa'n ba kiisa' gu chiop
(*Na mi' dhir boosgix gu bëpi' kam u'uan na Reyes tii' 5-7*
gio ba' gu gatuuk kam u'uan na Kroonikas tii' 2:1-5:1) . . . 228
100. Gu Salomoon na tu piastatai ba iimchuda' gu Dios gu chiop
(*Na mi' dhir boosgix gu bëpi' kam u'uan na Reyes tii' 8:1-9:9*
gio ba' gu gatuuk kam u'uan na Kroonikas tii' 5:2-7:22) . . . 230
101. Na jax ja'k jix io'm jir gø'kam kat gu Salomoon
(*Na mi' dhir boosgix gu bëpi' kam u'uan na Reyes tii' 9:10-10:29*
gio ba' gu gatuuk kam u'uan na Kroonikas tii' 8:1-9:29) . . . 233
102. Gu Salomoon na cham mi' pui' ka jimda' na jax jix aa' gu
Dios na pai' pu bar jagi' ka'
(*Na mi' dhir boosgix gu bëpi' kam u'uan na Reyes tii' 11*
gio ba' gu gatuuk kam u'uan na Kroonikas tii' 9:30-31) . . . 235
103. Gu Israel kam ja'tkam nam cham maa'n ñi'ook kap duuka'
(*Na mi' dhir boosgix gu bëpi' kam u'uan na Reyes tii' 12:1-24*
gio ba' gu gatuuk kam u'uan na Kroonikas tii' 10:1-11:4) . . . 237

104. Gu Jeroboam na bar gɛ'kam ka' ja bui gu Israel kam
ja'tkam gui' nam xia'lhbui ja'k oi'dha'ka'
(*Na mi' dhir boosgix gu bëpi' kam u'uan na Reyes tii' 12:25–14:20*) . . . 239
105. Nam jax ja'k jir gɛ'gɛrkam ka' mi' Efrain gu Nadab gio gu
Baasa gio gu Ela gio gu Simri gio ba' gu Omri
(*Na mi' dhir boosgix gu bëpi' kam u'uan na Reyes tii' 15:25–16:28*) . . . 241
106. Na jax ja'k jir gɛ'kam kat gu Roboam gio gu Abiiyas gio
gu Asaa
(*Na mi' dhir boosgix gu bëpi' kam u'uan na Reyes tii' 14:21–15:24*
gio ba' gu gatuuk kam u'uan na Kroonikas tii' 11:5–16:14) . . . 242

**Na bhaan tu a'ga gu Eliiyas na joidham jix kii'p jum
duukam jup tu buimik gio ba' gu Eliseo**

107. Gu Eliiyas na pui' ba tii'da' gu Akab na cham bhai' tu jim
(*Na mi' dhir boosgix gu bëpi' kam u'uan na Reyes tii' 16:29–19:21*) . . . 247
108. Gu Eliiyas na ba aagi'ndha' gu Akab na tulhiiñchuda' gu Dios
(*Na mi' dhir boosgix gu bëpi' kam u'uan na Reyes tii' 20–21*) . . . 252
109. Gu Josafat na bar gɛ'kam ka' bëix kap na ji'x jir Judaa
(*Na mi' dhir boosgix gu bëpi' kam u'uan na Reyes tii' 22:1–50*
gio ba' gu gatuuk kam u'uan na Kroonikas tii' 17:1–21:1) . . . 254
110. Nam jax ja'k jir gɛ'gɛrkam kat gu maamra'n gu Akab mi'
Efrain gio ba' gu Eliseo na bhaankam jup ba tu a'gada'
gu Eliiyas buiñor gu Dios
(*Na mi' dhir boosgix gu bëpi' kam u'uan na Reyes tii' 22:51–53*
gio ba' gu gatuuk kam u'uan na Reyes pui'p tii' 1–3) . . . 258
111. Gu Eliseo na joidham jix kii'p jum duukam jup tu buada'
(*Na mi' dhir boosgix gu gatuuk kam u'uan na Reyes tii' 4–5*) . . . 261
112. Gu Dios na ba ja palhbuidha' gu Efrain kam nam tiix ja
koodamka' gu Siiria kam
(*Na mi' dhir boosgix gu gatuuk kam u'uan na Reyes tii' 6:8–8:15*) . . . 263
113. Gu Joram na mi bam gɛ'kamta' Judaa
(*Na mi' dhir boosgix gu gatuuk kam u'uan na Reyes tii' 8:16–24*
gio ba' gu gatuuk kam u'uan na Kroonikas tii' 21:1–22:1) . . . 267

114. Gu Jeyuu na ba ja kooda' gui' nam ji'k jir jum maap
oi'dhagimka' gu Akab
(*Na mi' dhir boosgix gu gatuuk kam u'uan na Reyes tii' 8:25–10:36*
gio ba' gu gatuuk kam u'uan na Kroonikas tii' 22:2-9) . . . 268

**Na bhaan tu a'ga gu Israel kam ja'tkam nam tu ja a'gidha'
gu ñio'ki'ñ gu Dios gio ba' gu ja g'e'g'erkam tuk**

115. Na jax tu buimik gu Atalia nar g'e'kam kat biix kap na ji'x
jir Judaa gio ba' gu Joas
(*Na mi' dhir boosgix gu gatuuk kam u'uan na Reyes tii' 11–12*
gio ba' gu gatuuk kam u'uan na Kroonikas tii' 22:10–24:27) . . . 273
116. Gu Joel na ba ja aagi'ñdha' gu Judaa oi'ñkam na jax ja'k
jix bhai' tu ja jimia'
(*Na mi' dhir boosgix Joel 1–3*) . . . 275
117. Na jax ja'k jir g'e'kam kat gu Joakaas mu Efrain gio ba'
gu Joas gio gu Jeroboam, gio ba' gu Amasiyas ip mu
ja'k Judaa
(*Na mi' dhir boosgix gu gatuuk kam u'uan na Reyes tii' 13:1–14:24*
gio ba' gu gatuuk kam u'uan na Kroonikas tii' 25) . . . 277
118. Gu Jonas na ba tu ja a'gidha' gu Efrain kam gu ja'tkam,
gio ba' gu Niinibe oi'ñkam na ba tu ja a'gidha' gu ñio'ki'ñ
gu Dios
(*Na mi' dhir boosgix gu gatuuk kam u'uan na Reyes tii' 14:25*
gio ba' Jonas 1–4) . . . 280
119. Gu Amos na ba tu ja a'gidha' gu ñio'ki'ñ gu Dios gu
Efrain oi'ñkam
(*Na mi' dhir boosgix Amos 1–9*) . . . 282
120. Gu Usiiyas na bar g'e'kam ka' mu Judaa
(*Na mi' dhir boosgix gu gatuuk kam u'uan na Reyes tii' 15:1-7*
gio ba' gu gatuuk kam u'uan na Kroonikas tii' 26) . . . 285
121. Gu Osiiyas na ba tu ja a'gidha' gu ñio'ki'ñ gu Dios gu
Efrain kam ja'tkam gio gu Judaa kam
(*Na mi' dhir boosgix Osiiyas 1–14*) . . . 286
122. Gu Isaiyas na kia'pix ba tu ja a'gidha' gu ñio'ki'ñ gu Dios
gu Judaa kam ja'tkam
(*Na mi' dhir boosgix Isaiyas 1–6*) . . . 291

123. Na jax ja'k jir gɛ'kam kat gu Jotam mu Judaa gio gu Akas
*(Na mi' dhir boosgix gu gatuuk kam u'uan na Reyes tii' 15:32–16:20
 gio gu gatuuk kam u'uan na Kroonikas tii' 27–28
 gio ba' Isaiiyas 7:1–9:7) . . . 294*
124. Gu Isaiiyas na ba tu ja a'gidha' gu ñio'ki'ñ gu Dios gu
 Judaa kam ja'tkam gio ba' gu Efrain kam ip
(Na mi' dhir boosgix Isaiiyas 9:8–12:6) . . . 296
125. Gu Mikiiyas na ba tu ja a'gidha' gu Judaa kam ja'tkam gio
 ba' gu Efrain kam
(Na mi' dhir boosgix Mikiiyas 1–7) . . . 297

**Gu Asiiria kam nam ba ja kokda' gu Efrain kam ja'tkam
 gio nam ja ia'lhxichulhdha' gu ja ba'bhak**

126. Gu Asiiria kam nam ba ja kokda' gu Efrain kam ja'tkam
 gio nam ja ia'lhxichulhdha' gu ja ba'bhak
*(Na mi' dhir boosgix gu gatuuk kam u'uan na
 Reyes tii' 14:26–29; 15:8–31; 17) . . . 301*
127. Gu Esekiiyas nar jix kii' gɛ'kam ka' biix kap na ji'x jir Judaa
*(Na mi' dhir boosgix gu gatuuk kam u'uan na Reyes tii' 18–20
 gio gu gatuuk kam u'uan na Kroonikas tii' 29–32
 gio ba' Isaiiyas 36–39) . . . 303*
128. Na jax ja'k jir gɛ'kam kat gu Manasees mu Judaa gio gu
 Amoon gio ba' gu Josiiyas
*(Na mi' dhir boosgix gu gatuuk kam u'uan na Reyes tii' 21:1–23:30
 gio gu gatuuk kam u'uan na Kroonikas tii' 33–35
 gio ba' Jeremiiyas 1–6) . . . 308*
129. Gu Nauum na ba tu ja a'gidha' gu Dios gu ñio'ki'ñ gu
 Niinibe kam ja'tkam
(Na mi' dhir boosgix Nauum 1–3) . . . 313

**Gu Kaldea kam ja'tkam nam ba ja ui'ka' jai' dhit gu Judaa
 kam ja'tkam**

130. Gu Sofoniiyas na ba tu ja a'gidha' gu ñio'ki'ñ gu Dios gu
 Judaa kam ja'tkam na jax tu ja jimia'
(Na mi' dhir boosgix Sofoniiyas 1–3) . . . 315

131. Gu Abakuk na ba tu ja a'gidha' gu ñio'ki'ñ gu Dios gu Judaa kam
(Na mi' dhir boosgix Abakuk 1–3) . . . 316
132. Nam jax ja'k jir gɛ'gɛrkam kat gu Joakaas mu Judaa gio gu Joasiim
*(Na mi' dhir boosgix gu gatuuk kam u'uan na Reyes tii' 23:31–24:7
 gio gu gatuuk kam u'uan na Kroonikas tii' 36:1–8
 gio ba' Jeremiiyas 22:11–12; 25–26; 31; 36) . . . 317*
133. Gu Kaldea kam ja'tkam nam ba ja ui'ka' jai' dhit gu Judaa kam ja'tkam
(Na mi' dhir boosgix Daniel 1–3) . . . 320
134. Na jax ja'k jir gɛ'kam kat gu Joakiin mu Judaa
*(Na mi' dhir boosgix gu gatuuk kam u'uan na Reyes tii' 24:8–17
 gio gu gatuuk kam u'uan na Kroonikas tii' 36:9–10
 gio ba' Jeremiiyas 22:24–30; 29:1–14) . . . 323*
135. Gu Esekial na ba tu ja a'gidha' gu ñio'ki'ñ gu Dios gu Judaa kam ja'tkam gui' nam mu ja'k ja bia'ka' gu Babiloonia kam
(Na mi' dhir boosgix Esekial 1–24) . . . 324
136. Gu Nabukodonosor gui' na mu ja'k Kaldea jir gɛ'kam ka' na biix ja ia'rsa' gu Jerusaleen kam gu ba'bhak
*(Na mi' dhir boosgix gu gatuuk kam u'uan na Reyes tii' 24:18–25:21
 gio gu gatuuk kam u'uan na Kroonikas tii' 36:11–20a
 gio Jeremiiyas 21; 24; 27:12–28:17; 32–35; 37–39
 gio ba' Esekial 17:11–18) . . . 327*
137. Na bhaan tu a'ga nat cham bhai' tu ja jii gu Jerusaleen oi'ñkam
(Na mi' dhir boosgix Lamentaciones 1–5) . . . 329
138. Gu Esekial na bhaan ba tu a'ga' gu Edom kam ja'tkam gio ba' gatuuk gu Abdiiyas ip
(Na mi' dhir boosgix Esekial 25 gio ba' Abdiiyas 1) . . . 331
139. Gu ja'tkam nam jik' bhai' bi'ya' Judaa nam ba jimia' mu ja'k Ejipto
*(Na mi' dhir boosgix gu gatuuk kam u'uan na Reyes tii' 25:22–26
 gio Jeremiiyas 40–44 gio ba' Esekial 29–32) . . . 332*
140. Gu Esekial na giop ba tu ja a'gidha' gu ñio'ki'ñ gu Dios gu Judaa kam ja'tkam gui' nam mu ja'k ja bia'ka' gu Babiloonia kam
(Na mi' dhir boosgix Esekial 33–34; 36–48) . . . 333

141. Gu Nabukodonosor gui' na mu ja'k jir gɛ'kam ka' Kaldea
na cham juraa'n ka bia'ka'
(*Na mi' dħir boosgix gu gatuuk kam u'uan na Reyes tii' 25:27-30*
gio ba' Daniel 4) . . . 337

**Gu Judaa kam ja'tkam nam ja'k ba suulhgia'
Jerusaleen ja'k**

142. Gu Meedia kam ja'tkam gio gu Persia kam nam ja kokdai
ja daam ji kikbu' gu Kaldea kam gio ba' jai' mui' kap na
jai' dippir bhaan bipio'da' biix ja daam jup ji kikbu' am
(*Na mi' dħir boosgix Daniel 5; 7-8*) . . . 339
143. Gu Dios na ba palhbuidha' gu Daniel nam ba' cham
jugioka' gu maapi'ñ nam miji tii bua' mi' nam pai' kuup
(*Na mi' dħir boosgix Daniel 6*) . . . 342
144. Na jax ja'k ba ti tigia' gu Daniel jano' na pai' dhuuk gu
Dariyo jir gɛ'kam ka' gio ba' gatuuk jano' na pai'
dhuuk gu Siiro jup bar gɛ'kam ka'
(*Na mi' dħir boosgix Daniel 9-12*) . . . 343
145. Gu Isaiiyas gui' na bhaankamu'n tu a'gada' gu Dios na pui'
ja'k mui' ba tu ja ua'ñxidha' gu Israel kam ja'tkam nam
sap giop ba jimia' Judaa ja'k
(*Na mi' dħir boosgix Isaiiyas 40-66*) . . . 346
146. Gu Dios na pui' ba tu duñia' na gu gɛ'kam Siiro diilh pix
ba ja do'ñcho' gu Judaa kam ja'tkam nam ba' ba jimia'
bhammi ja'k Jerusaleen
(*Na mi' dħir boosgix gu gatuuk kam u'uan na Kroonikas tii' 36:20b-23*
gio ba' Esdras 1-2) . . . 351
147. Gu Israel kam ja'tkam nam ba kiisa' gu chiop bhammi
Jerusaleen
(*Na mi' dħir boosgix Esdras 3-6 gio ba' Ajeo 1-2*) . . . 352
148. Gu Sakariiyas na ba tu ja a'gidha' gu ñio'ki'ñ gu Dios gu
ja'tkam gui' na mit gio ja'k suulhgik bhammip ba ai
Jerusaleen
(*Na mi' dħir boosgix Sakariiyas 1-14*) . . . 356

Gu Persia kam nam ja daam kíkbu' gu Israel kam ja'tkam

149. Gu Ester na tu soo'mdha' nam tii bax ja koodak ka' gu
Israel kam ja'tkam
(Na mi' dhir boosgix Ester 1–10) . . . 359
150. Gu Esdras na ja'k ba gixia' Jerusaleen ja'k
(Na mi' dhir boosgix Esdras 7–10) . . . 366
151. Gu Nemiiyas na ba ja guguuxdha' gu Israel kam ja'tkam
nam giop kii'mpiga' gui' na ki'n tu kuupka' miji dir ja'p
biix xikoolh dhir bhammi Jerusaleen
(Na mi' dhir boosgix Nemiiyas 1–7) . . . 368
152. Gu Esdras gio gu Nemiiyas nam ba ja aagi'ndha' gu
ja'tkam nam jax ja'k tu' ka'm nii'ndha' gu pui' na jax
ja'k tu aagix buiñor gu Dios
(Na mi' dhir boosgix Nemiiyas 8–13) . . . 373
153. Gu Malakiiyas na ba tu ja a'gidha' gu ñio'kiñ gu Dios gu
Israel kam ja'tkam
(Na mi' dhir boosgix Malakiiyas 1–4) . . . 376

Gu ñi'ook nax bhai'm kai'ch na mit tu ua'nak jai' dhit gu Israel kam ja'tkam, gio ba' gu alabaa'n nam ki'n gè'kamtu'n gu Dios

154. Nam tulhiña' gu Job sia ku tii jix io'm tu' ka'm nii'ndha'
gu Dios
(Na mi' dhir boosgix Job 1:1–2:10) . . . 379
155. Baik gui' nam maap jix bhai' kai'chdha' gu Job nam
mui' ba tii'mpu' nax ka'ook
(Na mi' dhir boosgix Job 2:11–14:21) . . . 381
156. Nam gio bhai'p ji ñiokdhimia' gu Job gu baik ja'tkam
nam maap jix bhai' kai'ch
(Na mi' dhir boosgix Job 15–21) . . . 383
157. Gui' nam maap jix bhai' kai'ch gu Job nam giop ba
ñiokboixdha'
(Na mi' dhir boosgix Job 22–31) . . . 385
158. Maa'n gu maa'nkam na ñiokdha' gu Job
(Na mi' dhir boosgix Job 32–37) . . . 387

159. Gu Dios na mui' ba tu a'gidha' gu Job
(*Na mi' dhir boosgix Job 38–42*) . . . 388
160. Gu ñi'ook nax bhai'm kai'ch na mit tu ua'nak jai' dhít
gu Israel kam ja'tkam
(*Na mi' dhir boosgix Probeerbhios 1–31*) . . . 389
161. Gu alabaa'n nam ki'n gè'kamtu'nda' gu Dios gu Israel
kam ja'tkam
(*Na mi' dhir boosgix Salmos 1–150*) . . . 391

**Gu Greesia kam gè'gèrkam nam ja daam ji kikbu' gu
Judaa kam ja'tkam gio ba' gatuuk dir gu Rooma kam
gè'gèrkam**

1. Na bhaan tu a'ga nat pai' dhuuk pui' tum duu na ji'k
jax tu ua'ñix nat tum ua'nak biipi' dir nat chakui ya øøk
guch Xoi'kam 407
2. Gu Greesia kam nam gampai' ja dooda' gu Persia kam
ja'tkam gio ba' nam mui' kap ja daam ji kikbu' gui' na
jai' dippir bhaan bipio'da' 409
3. Gu gè'kam Antioko Pipaanio tiigim na buam pix ja buada'
gu Israel kam ja'tkam 412
4. Gu Matatiiyas gio gu maamra'n nam tu kokda' ja a'mkam
gu Israel kam ja'tkam 416
5. Gu Eroodes gu jajaa'nni'ñ nam ja buir gè'gèrkam kat gu
Israel kam ja'tkam 419

